

CONGRESSTUKKEN

BESCHRIJVINGSBRIEF CONGRES 14 en 15 maart 2009

CENTRAL STUDIOS UTRECHT

PARTIJ VAN DE ARBEID

INHOUD

Aanbiedingsbrief	5
Congresagenda	7
Amendementen en preadviezen op Congresvoorstel wijzigingen Statuten en Huishoudelijk Reglement	9
Amendementen en preadviezen op Voorstel verhogen afdrachten gekozen vertegenwoordigers en bestuurders	41
Amendementen en preadviezen op Voorstel rooster van aftreden partijbestuur	45
Amendementen en preadviezen op de resolutie Verdeeld verleden, gedeelde toekomst	47
Amendementen en preadviezen op PvdA Programma verkiezingen Europees Parlement 2009-2014	125
Verslag Kandidaatstellingscommissie Europees Parlement 2009-2014	169
Concept Kandidatenlijst	171
Gegevens kandidaten	172
Actuele moties	175
Niet opgevoerde amendementen	191
Niet opgevoerde moties	197
Bijlage: Verdeeld verleden, gedeelde toekomst. Resolutie Integratie zoals deze tot stand komt indien alle preadviezen van het Partijbestuur worden gevolgd door het Congres. Bijgevoegd ten behoeve van de leesbaarheid.	199

PARTIJ VAN DE ARBEID

Aan de leden van het Congres

Amsterdam, 14 februari 2009

Beste partijgenoten,

Hierbij bied ik u namens het Partijbestuur de beschrijvingsbrief voor het Congres van 14 en 15 maart 2009 aan. Het Congres zal plaatsvinden in de Central Studios in Utrecht. Op dit Congres staat de besluitvorming over het Europees verkiezingsprogramma, de vaststelling van de kandidatenlijst voor de Europese Verkiezingen én het inhoudelijke congressthema 'Integratie' centraal. Een uniek congres omdat dit het eerste PvdA congres is waarbij alle leden hun lidmaatschapsrechten kunnen uitoefenen. Voor het eerst kunnen alle leden meestemmen over de inhoudelijke voorstellen.

De resolutie van het partijbestuur 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' over de toekomst van ons integratiebeleid, heeft de gemoederen in de partij behoorlijk bezig gehouden. Een partijbreed debat, dat wensten we, en dat kregen we. Overigens niet voor het eerst voor wat het onderwerp integratie betreft. Een projectgroep onder leiding van Schelto Patijn publiceerde in 2004 een eerste rapport over het onderwerp. Het rapport kreeg brede instemming in onze partij. Terecht, het schetste in klare taal de problemen en de uitdagingen waar oude en nieuwe Nederlanders samen voor stonden. Toch meenden we het debat opnieuw te moeten voeren. Want de afgelopen jaren zijn we keer op keer geconfronteerd met vraagstukken waar we als partij geen eenduidig antwoord op hadden. Of het nu ging om het debat over islamitische scholen, over gescheiden inburgeringscursussen of over handen schudden; we hebben geworsteld. Lokaal en landelijk.

In navolging van de commissie Vreeman heeft het Partijbestuur het onderwerp dan ook nogmaals op de agenda gezet. De geluiden uit de afdelingen, interviews met lokale vertegenwoordigers en bestuurders, de standpunten van onze fracties en de meningen van geraadpleegde experts resulteerden uiteindelijk in een resolutie. Een resolutie die in de afdelingen en op de druk bezochte landelijke bijeenkomsten uitgebreid is bediscussieerd. Uw op- en aanmerkingen zijn de afgelopen weken serieus bekeken en daar waar nodig zijn nieuwe tekstvoorstellen gedaan. Het Partijbestuur is verheugd over de waardevolle bijdragen van de afdelingen in de vorm van moties en amendementen. U treft deze, samen met de preadviezen, in de beschrijvingsbrief. Het Partijbestuur verwacht aan de hand van de ingediende moties en amendementen inspirerende discussie en besluitvorming op het Congres.

Ook treft u hierbij het concept programma voor de komende verkiezingen voor het Europees Parlement aan. Het concept programma, geschreven door een commissie onder leiding van Jan Pronk, is een solide basis voor een mooi verkiezingsresultaat! Het conceptprogramma ligt ter besluitvorming aan u voor.

Het Congres begint zaterdag 14 maart om 10.00 uur en duurt tot 17.00 uur. Het congres wordt zondagochtend om 10.00 heropend en zal naar verwachting rond 16.00 uur worden gesloten. Op beide dagen zal besluitvorming plaatsvinden.

Namens het partijbestuur wens ik u veel succes bij de voorbereidende werkzaamheden en ik reken graag op uw aanwezigheid. Het belooft een sprankelend congres te worden.

Met hartelijke groet,

Lilianne Ploumen
Partijvoorzitter
voorzitter@pvda.nl

CONGRESAGENDA

Voor het congres van de Partij van de Arbeid op 14 en 15 maart 2009 te Utrecht

Zaterdag 14 maart 2009

Ochtendgedeelte:

1. Opening door het Presidium (10.00 uur).
2. Welkom – Aleid Wolfsen, burgemeester Utrecht.
3. Uitleg congres nieuwe stijl en proefstemmingen.
4. Vaststelling agenda en afhandelingsvoorstel.
5. Bespreking en vaststelling 'Wijzigingsvoorstellen Statuten en Huishoudelijk Reglement'.
6. Bespreking en vaststelling 'Voorstel verhogen afdrachten gekozen vertegenwoordigers en bestuurders'.
7. Bespreking en vaststelling 'Voorstel rooster van aftreden partijbestuur'.
8. Bijdrage voorzitter Jonge Socialisten.

Lunchpauze

Middaggedeelte

9. Speech partijvoorzitter Lilianne Ploumen.
10. Bespreking en vaststelling resolutie 'Integratie'.
11. Speech fractievoorzitter PvdA Tweede Kamer Mariëtte Hamer.

Zondag 15 maart 2009

Ochtendgedeelte

12. Heropening Congres door het Presidium (10.00 uur).
13. Bespreking en vaststelling PvdA Programma verkiezingen Europees Parlement 2009-2014.
14. Bespreking en vaststelling PvdA kandidatenlijst Europees Parlement.
15. Speech PvdA lijsttrekker Europese verkiezingen.

Lunchpauze

Middaggedeelte

16. Politieke Actualiteit (Behandeling van actuele moties*).
17. Speech politiek leider PvdA, Wouter Bos.
18. Sluiting.

*) Procedure actuele moties

1. Tot en met woensdag 11 maart 12.00 uur kunnen afgevaardigden actuele moties indienen via het online amendementsysteem van de PvdA. Deze is te vinden op het besloten gedeelte van de PvdA website op 'mijn PvdA': www.pvda.nl/moties.

Moties dienen te worden ondersteund door tenminste vijf congresafgevaardigden. Dat betekent dat de indiener ervoor moet zorgen dat naast de indiener vier andere congresafgevaardigden via de website hun steun voor de motie uitbrengen. Overigens: alle congresafgevaardigden hebben de mogelijkheid om op deze wijze moties te ondersteunen.

Moties kunnen ook schriftelijk bij het partijbestuur worden ingediend, voorzien van de namen en handtekeningen van vijf congresafgevaardigden. Adres: PvdA partijbe-

stuur, tav M Juffermans, Postbus 1310, 1000 BH Amsterdam.

Actuele moties dienen betrekking te hebben op politiek relevante gebeurtenissen vanaf donderdag 22 januari 2009 (sluitingsdag van de indiening van reguliere moties).

2. Politiek relevante gebeurtenissen die plaatsvinden vanaf woensdag 11 maart 12.00 uur kunnen ook aanleiding zijn om een actuele motie in te dienen. Deze moties kunnen tijdens het congres bij het presidium worden ingediend. Ook deze moties dienen ondertekend te zijn door vijf congresafgevaardigden. Het indienen van deze moties kan tot zaterdag 18.00 uur.
3. Het congrespresidium besluit over toelating van ingediende moties tot de agenda.

Amendementen en preadviezen op Congresvoorstel wijzigingen statuten en huishoudelijk reglement

INHOUDELIJKE WIJZIGINGEN STATUTEN

VOORSTEL 1

OUDE TEKST

Artikel 16. Het congres

Lid 1: Omschrijving

Sub a. Het congres is het hoogste gezag binnen de partij. Het bestaat uit de congresafgevaardigden van de afdelingen en de leden van het partijbestuur. Het congres is openbaar.

Sub b. De congresafgevaardigden worden op de jaarvergadering van de afdeling gekozen door de leden. Het aantal congresafgevaardigden is afhankelijk van het ledental. Elke afdeling kiest per vijfhonderd leden of een gedeelte daarvan één afgevaardigde voor het congres. Als ledental geldt het aantal leden vermeld op het door het partijbestuur verstrekte ledenoverzicht van de eerste week in januari, voorafgaande aan het congres. Bij tussentijdse oprichting, samenvoeging of splitsing van (een) afdeling(en) geldt het ledental op de oprichtings-, samenvoegings- of splitsingsdatum.

Sub c. De afgevaardigden handelen zonder last of ruggespraak, met dien verstande dat zij hun inbreng zoveel mogelijk baseren op hetgeen de afdelingsvergadering als haar opvatting heeft kenbaar gemaakt. De afgevaardigde legt desgevraagd verantwoording af aan de afdelingsvergadering.

Sub d. De congresafgevaardigde brengt voor elke vijftig leden of een gedeelte daarvan één stem uit. De leden van het partijbestuur hebben ieder recht op één stem.

Sub e. Indien een afdeling recht heeft op twee of meer afgevaardigden, wordt het aantal uit te brengen stemmen gelijkelijk over hen verdeeld.

Sub f. Het congres komt ten minste één maal per jaar bijeen. Het wordt uitgeschreven door het partijbestuur. Het partijbestuur stelt het onderwerp of de onderwerpen van het congres vast.

Sub g. Het partijbestuur bepaalt de datum en de plaats van het congres.

Sub h. Het partijbestuur kan te allen tijde een buitengewoon congres uitschrijven. Op een daartoe strekkend schriftelijk verzoek van ten minste een zodanig aantal afdelingen dat bevoegd is één/tiende van het totaal aantal stemmen op het congres uit te brengen dient het partijbestuur een buitengewoon congres uit te schrijven.

Sub i. De termijn waarbinnen het partijbestuur, al of niet op verzoek van afdelingen, een buitengewoon congres dient uit te schrijven is vier weken. Uiterlijk veertien dagen voor aanvang van het buitengewoon congres doet het partijbestuur schriftelijk mededeling aan de afdelingen over de datum en de plaats van het congres, alsmede over het onderwerp waarover het congres vergadert.

Lid 2: Taken

Sub a. Het congres stelt op voorstel van het partijbestuur het beginselprogramma van de partij vast.

Sub b. Het congres stelt op voorstel van het partijbestuur op hoofdlijnen het programma voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer en het manifest voor het Europees Parlement vast.

Sub c. Het congres stelt op voordracht van het partijbestuur de kandidatenlijsten voor de verkiezingen van de leden van de partij in de Eerste Kamer en Tweede Kamer en het Europees Parlement vast.

Sub d. Het congres neemt besluiten over het verbinden van de lijst van de partij met die van (een) andere partij(en) tot een lijstcombinatie.

Sub e. Het congres neemt een beslissing over het eindresultaat van de onderhandelingen inzake een kabinetsformatie en aldus over het op basis van het eindresultaat wel of niet deelnemen aan het beoogde kabinet.

Sub f. Het partijbestuur is verantwoording schuldig aan het congres. Het congres is bevoegd een oordeel te geven over het beleid van de jongerenorganisatie, de fracties in de Staten-Generaal en de Nederlandse leden van de socialistische fractie in het Europees Parlement.

Sub g. Het congres verkiest tweejaarlijks het partijbestuur en het congrespresidium en vierjaarlijks de PES-congresdelegatie en de beroepscommissie.

Sub h. Het congres onderzoekt de financiële rekening van het partijbestuur. Goedkeuring door het congres van het algemeen jaarverslag over het gevoerde beleid in de partij en van het financiële verslag en de rekening en verantwoording vindt in het tweede zittingsjaar van het partijbestuur plaats en strekt het partijbestuur tot decharge.

Sub i. Het congres stelt vast welke functies worden vervuld door bezoldigde bestuurders. Hun rechtspositie wordt door het partijbestuur vastgesteld.

Sub j. Het congres neemt een beslissing over een voorstel tot ontbinding van de partij en tot wijziging van de statuten.

NIEUWE TEKST

Artikel 16. Het congres

Lid 1: Omschrijving

Sub a: Het congres is het hoogste gezag binnen de partij.

Sub b: Het congres is openbaar.

Sub c: De leden van het congres zijn:

- De leden van het partijbestuur
- De afgevaardigden uit de afdelingen

Sub d: Het congres bestaat naast bovengenoemde leden uit:

- afgevaardigden van de door het partijbestuur erkende groep of netwerken (zie voor de rechten van deze afgevaardigden lid 3 sub c)
- individuele PvdA leden (zie voor de rechten van deze leden

lid 3 sub d en e)

Sub e: Tot bijwoning van het congres worden uitgenodigd:

- de PvdA-leden van de fracties in de Staten-Generaal,
- de PvdA-bewindspersonen,
- de PvdA-leden in het Europees Parlement
- de PES-congresdelegatie
- de leden van de Politieke Ledenraad
- de leden van de Adviesraad Verenigingszaken

Sub f: De congresafgevaardigden van afdelingen worden op de jaarvergadering van de afdeling gekozen door de leden. Het aantal congresafgevaardigden is afhankelijk van het ledental. Elke afdeling kiest per vijfhonderd leden of een gedeelte daarvan één afgevaardigde voor het congres. Als ledental geldt het aantal leden vermeld op het door het partijbestuur verstrekte ledenoverzicht van de eerste week in januari, voorafgaande aan het congres. Bij tussentijdse oprichting, samenvoeging of splitsing van (een) afdeling(en) geldt het ledental op de oprichtings-, samenvoegings- of splitsingsdatum.

Sub g: Het congres komt ten minste één maal per jaar bijeen. Het wordt uitgeschreven door het partijbestuur. Het partijbestuur stelt het onderwerp of de onderwerpen van het congres vast.

Sub h: Het partijbestuur bepaalt de datum en de plaats van het congres.

Sub i: Het partijbestuur kan te allen tijde een buitengewoon congres uitschrijven. Op een daartoe strekkend schriftelijk verzoek van ten minste een zodanig aantal afdelingen dat bevoegd is één/tiende van het totaal aantal stemmen op het congres uit te brengen dient het partijbestuur een buitengewoon congres uit te schrijven.

Sub j: De termijn waarbinnen het partijbestuur, al of niet op verzoek van afdelingen, een buitengewoon congres dient uit te schrijven is vier weken. Uiterlijk veertien dagen voor aanvang van het buitengewoon congres doet het partijbestuur schriftelijk mededeling aan de afdelingen over de datum en de plaats van het congres, alsmede over het onderwerp waarover het congres vergadert.

Sub k: Het Presidium heeft een belangrijke taak in het bewaken van de agenda, de vergaderorde en het welslagen van de bijeenkomst. Het Presidium wordt dan ook in staat gesteld om dit geheel actief te bevorderen tijdens de vergadering en daaraan voorafgaand. Hierbij valt te denken aan het organiseren van deelsessies en sprekerscoördinatie gedurende of ter voorbereiding van de vergadering en tevens aan de bevoegdheid om voorcongressen per regio of onderwerp te organiseren en om actief te modereren via het on-line motie en amendementsysteem om te komen tot een werkbaar aantal sprekers, moties en amendementen.

Amendementen

1. Rotterdam Amersfoort

Wijzigen: Sub k in "De taken van het Presidium bij het congres zijn

- agendabewaking;
- vaststelling vergaderorde;
- voorbereiding vergadering in het land.

Toelichting: De voorgestelde tekst is niet een tekst

voor de statuten maar voor de toelichting erbij. Juridisch is het niet specifiek genoeg.

PREADVIES: OVERNEMEN

Let op: Wordt ook aangepast bij lid 13 Politieke Ledenraad Amendement 7 Rotterdam.

Lid 2 Afgevaardigden

Sub a: De afgevaardigden uit afdelingen en van de door het partijbestuur erkende groepen en netwerken handelen zonder last, met dien verstande dat zij hun inbreng zoveel mogelijk baseren op hetgeen de afdelingsvergadering of de door het partijbestuur erkende groep of netwerk zoals beschreven in artikel 7 van de statuten als haar opvatting heeft kenbaar gemaakt. Afgevaardigden stellen hun leden uit de afdeling of uit de door het partijbestuur erkende groep of netwerk gedurende de amendeerfase in de gelegenheid om voldoende bij de voorbereidingen van het congres betrokken te zijn.

Sub b: De afgevaardigde legt verantwoording af aan de afdeling of aan de door het partijbestuur erkende groep of netwerk. Afgevaardigden leggen hiertoe na het congres binnen een redelijke termijn verantwoording af over het verloop en eigen stemgedrag op het congres.

Sub c: Een afgevaardigde of plaatsvervangend afgevaardigde treedt op het congres op namens één afdeling of namens één door het partijbestuur erkende groep of netwerk en niet namens een combinatie hiervan of namens meerdere door het partijbestuur erkende groepen en netwerken.

Lid 3 Rechten congresleden

Sub a: Leden van het partijbestuur hebben spreekrecht en stemrecht. Het partijbestuur als geheel heeft recht op het indienen van moties en amendementen.

Sub b: Afgevaardigden uit afdelingen hebben spreekrecht, stemrecht en recht op het indienen van moties en amendementen op het congres.

Sub c: Afgevaardigden uit door het partijbestuur erkende groepen en netwerken hebben spreekrecht en recht op het indienen van moties en amendementen op het congres. Afgevaardigden uit door het partijbestuur erkende groepen en netwerken hebben geen stemrecht.

Amendementen

2. Werkgroep Handicap en Beleid Multi Etnisch Vrouwenennetwerk, Landelijke Adviesgroep Ouderen

Wijzigen: Amendement op congresvoorstel inhoudelijke wijzigingen statuten en huishoudelijk reglement Lid 3, Rechten congresleden

Sub, c: **wordt** Afgevaardigden uit door het partij erkende groepen hebben spreekrecht, het recht op het indienen van moties en amendementen stemrecht.

Toelichting: De door het partijbestuur erkende groepen en netwerken krijgen een actieve rol in het congres omdat zij door hun kennis en kunde een meerwaarde betekenen voor de partij. Deze afgevaardigden moeten dan ook volledig kunnen

participeren en, naast het recht van spreekrecht en het recht op het indienen van moties en amendementen op het congres, ook stemrecht krijgen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Leden worden al via afgevaardigden vanuit de afdelingen vertegenwoordigd op het congres. Deze afvaardiging gebeurt op geografische basis. Daarnaast hebben leden individueel stemrecht. Groepen en netwerken hebben daarom niet ook nog eens stemrecht op het congres. Anders bestaat het gevaar van een stapeling van stemrecht.

Sub d: Individuele leden hebben spreekrecht en stemrecht bij inhoudelijke onderwerpen. Het presidium kent dit spreekrecht toe binnen de marges van de redelijkheid.

Sub e: Individuele leden hebben geen spreekrecht en stemrecht bij stemmingen over statuten en reglementen, stemmingen aangaande personen en de bekrachtiging van ledenraadplegingen.

Sub f: Individuele leden hebben geen recht op het indienen van moties en amendementen.

Sub g: Leden van de fracties van de Staten-Generaal, de PvdA-leden in het Europees Parlement, de PvdA bewindspersonen, de PES-congresdelegatie, de leden van het Politiek Ledenraad, leden van het presidium en de leden van de Adviesraad Verenigingszaken hebben spreekrecht en nemen deel aan de vergadering met adviserende stem.

Amendementen

3. Rotterdam Gilze En Rijen

Toevoegen: sub h "Er kan geen stapeling zijn van grondslagen van afvaardiging."

Toelichting: Voorkomen dient te worden dat één afgevaardigde voor meerdere groepen optreedt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Overbodig. Is al geregeld in Lid 2 sub c. Daar staat: "Een afgevaardigde of plaatsvervangend afgevaardigde treedt op het congres op namens één afdeling of namens één door het partijbestuur erkende groep of netwerk en niet namens een combinatie hiervan of namens meerdere door het partijbestuur erkende groepen en netwerken".

Lid 4: Stemmen op het congres

Sub a: De congresafgevaardigden van de afdelingen brengen voor elke vijftig leden of een gedeelte daarvan één stem uit. De leden van het partijbestuur hebben ieder recht op één stem.

Sub b: Indien individuele leden van de partij bij een onderwerp stemrecht hebben, tellen de stemmen van de afgevaardigden uit de afdelingen en de leden van het partijbestuur voor 75% in de uitslag van de stemming. De uitgebrachte stemmen van de individuele leden, niet zijnde afgevaardigden, tellen voor 25% mee in de uitslag.

Sub c. Indien een afdeling recht heeft op twee of meer afgevaardigden, wordt het aantal uit te brengen stemmen gelijkelijk over hen verdeeld.

Lid 5: Taken congres

Sub a. Het congres stelt op voorstel van het partijbestuur het beginselprogramma van de partij vast.

Sub b. Het congres stelt op voorstel van het partijbestuur op hoofdlijnen het programma voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer en het manifest voor het Europees Parlement vast.

Sub c. Het congres stelt op voordracht van het partijbestuur de kandidatenlijsten voor de verkiezingen van de leden van de partij in de Eerste Kamer en Tweede Kamer en het Europees Parlement vast.

Sub d. Het congres neemt besluiten over het verbinden van de lijst van de partij met die van (een) andere partij(en) tot een lijstcombinatie.

Sub e. Het congres neemt een beslissing over het eindresultaat van de onderhandelingen inzake een kabinetsformatie en aldus over het op basis van het eindresultaat wel of niet deelnemen aan het beoogde kabinet.

Sub f. Het partijbestuur is verantwoording schuldig aan het congres. Het congres is tevens bevoegd een oordeel te geven over het beleid van de jongerenorganisatie en de door het partijbestuur erkende groepen en netwerken, de fracties in de Staten-Generaal en de Nederlandse leden van de socialistische fractie in het Europees Parlement.

Sub g. Het congres verkiest tweejaarlijks het partijbestuur en het congrespresidium en vierjaarlijks de PES-congresdelegatie en de beroepscommissie.

Sub h. Het congres stelt vast welke functies worden vervuld door bezoldigde bestuurders. Hun rechtspositie wordt door het partijbestuur vastgesteld.

Sub ij. Het congres neemt een beslissing over een voorstel tot ontbinding van de partij en tot wijziging van de statuten.

VOORSTEL 2

Artikel 22 HHR. Het congres

OUDE TEKST: Lid 1: De voorbereiding

Sub a. Het partijbestuur en de afdelingen zijn bevoegd voorstellen ter beslissing aan het congres voor te leggen. Gelijke bevoegdheid komt tot aan de meerderheid van de congresafgevaardigden binnen één gewest.

Sub b. De in sub a eerste volzin bedoelde voorstellen worden ten minste elf weken voor het congres ter kennis gebracht van alle geledingen en groeperingen in de partij.

NIEUWE TEKST: Sub a. Het partijbestuur, de afdelingen en door het partijbestuur erkende groepen en netwerken zijn bevoegd agendavoorstellen ter beslissing aan het congres voor te leggen. Gelijke bevoegdheid komt toe tot aan de meerderheid van de congresafgevaardigden binnen één gewest.

Amendementen

4. Rotterdam

In Art. 22 sub a nieuwe tekst **schrappen**: “erkende groepen en netwerken”

Toelichting: Het PB-voorstel is naar onze mening een aanvulling op hetgeen het vorige congres heeft bepaald. Er is uiteindelijk uitsluitend spreekrecht voor deze groepen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *Via het indienen van moties kunnen groepen en netwerken al zelf onderwerpen agenderen. Het heeft weinig meerwaarde om ze hiervoor uit te sluiten, aangezien het via deze omweg kan.*

Sub b. De in sub a eerste volzin bedoelde voorstellen worden ten minste negen weken voor het congres kennis gebracht van alle geleidingen en groeperingen in de partij.

VOORSTEL 3

NIEUWE TEKST: nieuw lid 2: Toegang congres

De congresafgevaardigden hebben toegang tot het congres na overhandiging van een door het partijbestuur verstrekte geloofsbrief. Het partijbestuur stelt nadere regels voor de organisatie van de deelname van individuele leden aan het congres.

VOORSTEL 4

Schrappen oude tekst lid 2, staat nu vermeld in artikel 16, lid 3 (nieuw Statuten, voorstel 1)

Lid 2: Spreekrecht

De leden van het congres, een vertegenwoordiger van elk door het partijbestuur erkende categorale groepen, de vertegenwoordiger van het bestuur van de jongerenorganisatie en de leden van de fracties van de Eerste Kamer en Tweede Kamer en van het Europees Parlement hebben spreekrecht.

VOORSTEL 5

Schrappen oude tekst lid 3, staat nu vermeld in artikel 16, lid 2 (nieuw statuten, voorstel 1), rest vernummeren

VOORSTEL 6

OUDE TEKST Lid 4: De reiskosten

Elke congresafgevaardigde heeft recht op vergoeding van reiskosten indien hij/zij het congres heeft bijgewoond. Als basis voor deze vergoeding gelden de reiskosten tweede klas van de spoorwegen. Deze kan de afgevaardigde declareren bij de penningmeester van de afdeling.

NIEUWE TEKST Lid 3: De reiskosten

Elke afgevaardigde heeft recht op vergoeding van reiskosten indien hij/zij het congres heeft bijgewoond. Als basis voor deze vergoeding gelden de reiskosten tweede klas van de spoorwegen. Deze kan de afgevaardigde declareren bij het afvaardigende orgaan.

VOORSTELLEN MET BETREKKING TOT DE INSTELLING VAN DE POLITIEKE LEDENRAAD

VOORSTEL 7

OUDE TEKST Statuten: Artikel 19, Lid 4

Het afleggen van de in lid 3 bedoelde verantwoording geschiedt in elk geval op een ten minste drie maal per jaar te houden bijeenkomst met een vertegenwoordiging van de partij. De organisatie van deze bijeenkomst en de vertegenwoordiging van de partij worden geregeld in het huishoudelijk reglement.

NIEUWE TEKST Statuten Artikel 19, lid 4

Het afleggen van de in lid 3 bedoelde verantwoording geschiedt aan het congres en tussentijds aan de Politieke Ledenraad.

VOORSTEL 8

NIEUWE TEKST Statuten: Artikel 16A Politieke Ledenraad

Lid 1: Er is een Politieke Ledenraad die gevraagd en ongevraagd advies uitbrengt aan de fracties in de Eerste Kamer en Tweede kamer, de PvdA-delegatie in het Europees Parlement en het partijbestuur over de politieke koers van de partij.

Lid 2: De Politieke Ledenraad bestaat uit afgevaardigden van de afdelingen of groepen van afdelingen van ten minste 500 leden, alsmede afgevaardigden van de gewesten, van door het partijbestuur erkende groepen en netwerken, van de besturen van de neveninstellingen en een afgevaardigde namens de afdelingen van de partij in het buitenland. Bij ontstentenis kan de afgevaardigde worden vervangen door een plaatsvervanger. Deze afgevaardigden en hun plaatsvervangers dienen lid van de PvdA te zijn.

Amendementen

5. Amersfoort

Gilze En Rijen

Toevoegen: lid 3 (rest doornummeren): de onder lid 2 genoemde afgevaardigden treden bij de Politieke Ledenraad op namens één afdeling of gewest of namens één door het partijbestuur erkende groep of netwerk en niet namens een combinatie hiervan of namens meerdere door het partijbestuur erkende groepen en netwerken.

Toelichting: analoog aan statuten en h.r. art. 16, lid 2 sub c. Ter voorkoming van belangenverstrengeling.

PREADVIES: OVERNEMEN

Lid 3: De Politieke Ledenraad wordt ten minste drie maal per jaar bijeen geroepen.

Lid 4: De Politieke Ledenraad bepaalt zelf zijn agenda, op voorstel van een agendacommissie.

Lid 5: Alle leden van de partij hebben spreekrecht en stemrecht bij de politiek-inhoudelijke agendapunten van de Politieke Ledenraad, waarbij het presidium bij elk agendapunt waarvoor dit geldt een behandelingsvoorstel doet.

Lid 6: Bij stemmingen brengen de aanwezige afgevaardigden elk één stem uit. Indien leden van de partij stemrecht hebben bij een onderwerp, tellen de stemmen van de afgevaardigden zoals bedoeld in lid 2 voor 75% in de uitslag van de stemming.

De uitgebrachte stemmen van de leden, niet zijnde afgevaardigden, tellen mee voor 25% in de uitslag van de stemming.

Lid 7: Leden van de fracties van de Eerste Kamer en Tweede kamer, leden van de PvdA-delegatie in het Europees Parlement, leden van het partijbestuur, leden van het presidium en bewindspersonen worden uitgenodigd voor de vergadering, maar zij kunnen geen afgevaardigde zijn als bedoeld in lid 2 en kunnen geen stemrecht uitoefenen als bedoeld in lid 5. Deze leden nemen deel aan de vergadering met adviserende stem.

VOORSTEL 9

OUDE TEKST Huishoudelijk Reglement: Artikel 23. Het Politiek Forum

Lid 1: De in artikel 19 lid 4 van de statuten bedoelde bijeenkomst wordt het Politiek Forum genoemd.

Lid 2: Het Politiek Forum is meningsvormend en opiniërend.

Lid 3: Op deze bijeenkomst verantwoorden het partijbestuur, de leden van de Eerste- en Tweede- Kamerfractie en de Nederlandse delegatie uit het Europees Parlement zich over het gevoerde beleid. Ook de bewindspersonen worden uitgenodigd voor het Politiek Forum.

Lid 4: Het Politiek Forum spreekt zich uit over de sociaal-democratische agenda. Daartoe brengt het gevraagd en ongevraagd zwaarwegend advies uit aan het partijbestuur en de fracties van Eerste Kamer, Tweede Kamer en Europees Parlement. Tevens adviseert zij het partijbestuur over de agenda van het partijcongres.

Lid 5: Het partijbestuur kan te allen tijde een Politiek Forum uitschrijven. Op een daartoe strekkend schriftelijk verzoek van tenminste dertig leden van het Politiek Forum dient het partijbestuur een Politiek Forum te beleggen.

Lid 6: Het Politiek Forum heeft het recht van initiatief tot het doen van voorstellen met betrekking tot de agenda van het Politiek Forum.

Lid 7: Het partijbestuur kan in overleg met de Kamerfracties en de Nederlandse leden van de socialistische fractie in het Europees Parlement en in samenwerking met het Kenniscentrum en andere groeperingen, zorgdragen voor de schriftelijke voorbereiding van het Politiek Forum door onder andere een meningspeiling onder de leden.

Lid 8: Het Politiek Forum is als volgt samengesteld:

Sub a. één deelnemer per afdeling van de vijftiengrootste afdelingen, aan te wijzen door de leden van deze afdelingen;

Sub b. twee deelnemers uit elk van de stadsregio's Amsterdam en Rotterdam, aan te wijzen door de leden van de desbetreffende regio's;

Sub c. twee deelnemers per gewest, aan te wijzen door de leden van het desbetreffende gewest;

Sub d. twee deelnemers uit elk van de door het partijbestuur erkende categoriale doelgroepen binnen de partij, aan te wijzen door de desbetreffende besturen;

Sub e. dertig overige deelnemers, onderverdeeld in zes interessegebieden. Voor de verkiezing van deze deelnemers stelt het partijbestuur een profielschets vast en legt nadere regels over de verkiezingsprocedure ter instemming voor aan de Adviesraad Verenigingszaken;

Sub f. twee leden aan te wijzen door het bestuur van de Evert Vermeer Stichting, alsmede de voorzitter van het curatorium en de directeur van de Wiardi Beckman Stichting; deze vier leden zijn qualitate qua lid van het Politiek Forum.

Lid 9: Uitsluitend leden van de partij kunnen lid zijn van het Politiek Forum.

Lid 10: De leden van het Politiek Forum worden voor twee jaar gekozen. Herververkiezing is maximaal twee keer mogelijk.

Lid 11: Leden van het partijbestuur, de Kamerfracties en de Nederlandse leden van de socialistische fractie in het Europees Parlement, ministers en staatssecretarissen kunnen geen lid zijn van het Politiek Forum.

Lid 12: Tenminste drie maal per jaar belegt het partijbestuur een Politiek Forum.

Lid 13: Het Politiek Forum wordt voorgezeten door het congrespresidium.

Lid 14: De bijeenkomsten van het Politiek Forum zijn openbaar.

NIEUWE TEKST Huishoudelijk Reglement: Artikel 23 Politieke Ledenraad

Lid 1: De agendacommissie van de Politieke Ledenraad bestaat uit een lid van het presidium dat optreedt als voorzitter van de agendacommissie, een lid van het partijbestuur en vier afgevaardigden van de Politieke Ledenraad die telkens voor één kalenderjaar uit en door de afgevaardigden van de Politieke Ledenraad worden gekozen.

Amendementen

6. Groningen

Zutphen

Wijzigen: Lid 1: De agendacommissie van de Politieke Ledenraad bestaat uit één lid van het presidium dat optreedt als voorzitter van de agendacommissie, één lid van het partijbestuur en vijf afgevaardigden gekozen door en uit de Politieke Ledenraad.

Toelichting: Door voor een oneven aantal te kiezen zal het minder voorkomen dat de stemmen staken. Verder is het van belang om de Politieke Ledenraadvertegenwoordiging te versterken aangezien zij erover moeten debatteren. Het partijbestuur wil dat er echt tegenwicht moet zijn, daarom is het waarschijnlijk verstandig dat de Ledenraad zijn eigen agenda opstelt. Door meer vertegenwoordigers uit de Ledenraad toe te laten wordt de kans groter dat er signalen uit de partij en dus de maatschappij worden opgepikt, zodat er een levendig debat kan ontstaan in onze partij.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: De nieuwe tekst van lid 1

luit: De agendacommissie van de Politieke Ledenraad bestaat uit één lid van het presidium dat optreedt als voorzitter van de agendacommissie, één lid van het partijbestuur en drie afgevaardigden gekozen door en uit de Politieke Ledenraad.

Toelichting: het PB deelt de opvatting dat er sprake moet zijn van een oneven aantal leden van de agendacommissie. Wij stellen derhalve voor het aantal afgevaardigden op 3 te brengen zodat er een werkbaar aantal leden van de agendacommissie ontstaat.

Lid 2: De agendacommissie doet een voorstel van de agenda. In ieder geval worden agendapunten opgevoerd als daarom verzocht is door ten minste 10 % van de afgevaardigden van de Politieke Ledenraad, door het partijbestuur, door de fracties in de Eerste Kamer en Tweede Kamer of door de PvdA-delegatie in het Europees Parlement. Als regel maakt bespreking van de politieke actualiteit deel uit van de agenda.

Lid 3: De afgevaardigden van de Politieke Ledenraad, het partijbestuur, de fracties in de Eerste Kamer en Tweede Kamer en de PvdA-delegatie in het Europees Parlement hebben het recht voorafgaand aan of tijdens de vergadering voorstellen te doen over adviezen die door de Politieke Ledenvergadering worden vastgesteld. Hierbij worden ook amendementen begrepen op deze voorstellen. De afgevaardigden van de Politieke Ledenraad en het partijbestuur hebben het recht moties voor te leggen aan de Politieke Ledenraad.

Lid 4: Een door de Politieke Ledenraad aangenomen advies wordt duidelijk geadresseerd en wordt door de betreffende geleding beschouwd als een zwaarwegend advies. Dat houdt in dat aan de Politieke Ledenraad gerapporteerd wordt wat met het advies is gebeurd en dat bij afwijken van het advies dit wordt gemotiveerd.

Lid 5: Het partijbestuur kan te allen tijde een Politieke Ledenraad uitschrijven. Op een daartoe strekkend verzoek van ten minste 25% van de afgevaardigden van de Politieke Ledenraad dient het partijbestuur een vergadering van de Politieke Ledenraad te beleggen.

Lid 6: Vergaderingen van de Politieke Ledenraad zijn openbaar, tenzij de vergadering besluit dat de vergadering of een deel ervan besloten is. De vastgestelde adviezen en moties worden zo spoedig mogelijk aan de partij ter kennis gebracht.

Lid 7: Het partijbestuur besluit over de samenwerking van afdelingen die samen meer dan 500 leden tellen en daarmee het recht hebben een afgevaardigde aan te wijzen. In bijzondere gevallen kan het partijbestuur de samenwerking goedkeuren als de afdelingen samen minder dan 500 leden tellen. Het gewestelijk bestuur kan daarbij behulpzaam zijn.

Lid 8: In afdelingen van meer dan 500 leden worden in afzonderlijke verkiezingen een afgevaardigde en een plaatsvervanger gekozen door de ledenvergadering. Deze verkiezing gebeurt voor een periode van twee jaar.

Lid 9: De afgevaardigde en de plaatsvervanger van de gewesten worden in afzonderlijke verkiezingen gekozen door de gewestelijke vergadering. Deze verkiezing gebeurt voor een periode van twee jaar.

Lid 10: In onderling overleg bepalen de besturen van afdelingen die samen een afgevaardigde hebben op welke wijze, in afzonderlijke verkiezingen, de afgevaardigde en de plaatsvervanger worden aangewezen. Indien de betrokken besturen verzuimen afspraken te maken of daar onderling niet uitkomen, kan het gewestelijk bestuur de kandidaatstelling organiseren uit de leden van de betrokken afdelingen en de wijze van verkiezen bepalen. Deze aanwijzing of verkiezing gebeurt voor een periode van twee jaar.

Op gelijke wijze bepalen de besturen van de in het buitenland gevestigde afdelingen op welke wijze, in afzonderlijke verkiezingen, de afgevaardigde en de plaatsvervanger worden aangewezen. Indien de betrokken besturen dit verzuimen of er niet uitkomen, kan het partijbestuur de kandidaatstelling organiseren uit de leden van de betrokken afdeling en de wijze van verkiezen bepalen.

Lid 11: De overige afgevaardigden en plaatsvervangers van de Politieke Ledenraad worden aangewezen/ verkozen uit en door de leden die aangesloten zijn bij een door het partijbestuur erkende groep of netwerk, dan wel aangewezen door het bestuur van de neveninstelling.

Lid 12: Afgevaardigden of de plaatsvervangers nemen aan de vergaderingen de Politieke Ledenraad deel zonder last. Zij houden rekening met het gevoel in de partijgeleding die zij vertegenwoordigen. Zij dragen er zorg voor dat hun achterban in de gelegenheid wordt gesteld suggesties te geven met betrekking tot de agenda van de Politieke Ledenraad en de behandeling van de agenda. Zij dragen er zorg voor dat binnen een redelijke termijn na afloop van de bijeenkomst (dan wel op de eerste vergadering van de betreffende afdeling, regio, gewest of inhoudelijke groep of netwerk) van de Politieke Ledenraad verantwoording wordt afgelegd over het verloop van en het eigen stemgedrag tijdens de Politieke Ledenraad.

Lid 13: De Politieke Ledenraad wordt voorgezeten door het congrespresidium. Het Presidium heeft een belangrijke taak in het bewaken van de agenda, de vergaderorde en het welslagen van de bijeenkomst. Het Presidium wordt dan ook in staat gesteld om dit geheel actief te bevorderen tijdens de vergadering en daaraan vooraf. Hierbij valt te denken aan het organiseren van deelsessies en tevens aan de bevoegdheid om te komen tot een werkbaar aantal sprekers, moties en amendementen.

Amendementen

7. Rotterdam

Gilze En Rijen

Toevoegen: nieuw lid 14: "Er kan geen stapeling zijn van grondslagen van afvaardiging."

Toelichting: Voorkomen dient te worden dat één afgevaardigde voor meerdere groepen optreedt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Hier overbodig. Zie preadvies bij het amendement 5, Amersfoort, Gilzerijen over voorstel 8, lid 2.

VOORSTELLEN MET BETREKKING TOT DE AANPASSING VAN DE ADVIESRAAD VERENIGINGSZAKEN

VOORSTEL 10

OUDE TEKST Statuten, Artikel 10, lid 2, Sub g.

Tezamen met de andere dagelijkse besturen van afdelingen met meer dan vijfhonderd leden en de dagelijkse besturen van de gewesten dient de afdeling met meer dan vijfhonderd leden het partijbestuur in de Adviesraad Verenigingszaken van advies omtrent Verenigingszaken.

Statuten, Artikel 14, lid 1, Sub e. Tezamen met de andere dagelijkse besturen van de gewesten en de dagelijkse besturen van de afdelingen met meer dan vijfhonderd leden dient het gewestelijk bestuur het partijbestuur in de Adviesraad Verenigingszaken van advies omtrent Verenigingszaken.

NIEUWE TEKST **Schrappen** in de Statuten van artikel 10, lid 2, sub g en artikel 14, lid 1, sub e (met vernummern van de sub's in deze artikeldelen) en **vervangen** door:

Statuten, Nieuw artikel 16B Adviesraad Verenigingszaken

Lid 1: Er is een Adviesraad Verenigingszaken die gevraagd en ongevraagd advies uitbrengt aan het partijbestuur over organisatorische en financiële aangelegenheden van de vereniging en die over bepaalde onderwerpen instemmingsrecht heeft.

Lid 2: De Adviesraad Verenigingszaken bestaat uit afgevaardigden van de besturen van de afdelingen, uitgaande van afdelingen of groepen van afdelingen met ten minste 500 leden, alsmede afgevaardigden van de besturen van de gewesten. De in het buitenland gelegen afdelingen van de partij mogen samen een afgevaardigde aanwijzen. Bij ontstentenis kan de afgevaardigde worden vervangen door een plaatsvervanger.

Amendementen

8. Zaanstad

Wijzigen: eerste zin wordt "...of groepen van afdelingen met samen ten minste 500 leden..."

Toelichting: Geeft duidelijker aan wat met lid 2 van artikel 16B wordt beoogd.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: Tekstueel: ook op andere plaatsen in de statuten en reglementen moet deze verheldering worden doorgevoerd.

Lid 3: Alle leden van het partijbestuur kunnen deelnemen aan de vergaderingen van de Adviesraad Verenigingszaken. Zij nemen deel met adviserende stem.

Lid 4: De Adviesraad Verenigingszaken wordt ten minste vier maal per jaar bijeengeroepen.

Lid 5: De Adviesraad Verenigingszaken stelt zijn agenda vast op voorstel van het partijbestuur.

Lid 6: Bij stemmingen brengen de aanwezige afgevaardigden elk één stem uit.

Lid 7: Leden van de fracties van de Eerste Kamer en Tweede kamer, leden van de PvdA-delegatie in het Europese Parlement, leden van het partijbestuur, leden van het presidium en bewindspersonen kunnen geen afgevaardigde zijn.

VOORSTEL 11

OUDE TEKST Artikel 24. De Adviesraad Verenigingszaken

Lid 1: De dagelijks besturen van de gewesten en de dagelijks besturen van de afdelingen met meer dan vijfhonderd leden vormen gezamenlijk de Adviesraad Verenigingszaken.

Lid 2: Iedere geleding zoals bedoeld in lid 1 vertegenwoordigt één stem.

Lid 3: De voorzitter en de portefeuillehouder Regio en afdelingen van het landelijk PvdA-bestuur zijn qualitate qua lid van de Adviesraad Verenigingszaken.

Lid 4: De Adviesraad Verenigingszaken houdt zich bezig met organisatorische zaken en verenigingszaken en adviseert daarin het partijbestuur.

Lid 5: De Adviesraad Verenigingszaken heeft adviesrecht en instemmingbevoegdheid over:

Sub a. het werkplan van het partijbestuur

Sub b. de begroting

Lid 6: De Adviesraad Verenigingszaken heeft de bevoegdheid om een buitengewoon congres bijeen te roepen.

Lid 7: De Adviesraad Verenigingszaken kan een bemiddelende rol spelen bij dreigende conflicten binnen de vereniging.

Lid 8: De Adviesraad Verenigingszaken komt minimaal zes keer per jaar bijeen.

Lid 9: De Adviesraad Verenigingszaken wordt voorgezeten door het congrespresidium.

NIEUWE TEKST Nieuwe tekst van artikel 24 Adviesraad Verenigingszaken

Lid 1: De Adviesraad Verenigingszaken keurt de volgende stukken goed, nadat deze door het partijbestuur zijn vastgesteld:

- Het werkplan.

- De begroting. Hierbij heeft de Adviesraad het recht van amendement.

- De jaarrekening.

Lid 2: De Adviesraad Verenigingszaken adviseert gevraagd en ongevraagd het partijbestuur over de organisatorische en financiële aangelegenheden van de vereniging.

Lid 3: De Adviesraad Verenigingszaken kan het partijbestuur opdragen een congres bijeen te roepen.

Lid 4: Vergaderingen van de Adviesraad Verenigingszaken zijn besloten.

Lid 5: Het partijbestuur besluit over de samenwerking van afdelingen die samen meer dan 500 leden tellen en daarmee het recht hebben een afgevaardigde aan te wijzen. In bijzondere gevallen kan het partijbestuur de samenwerking goedkeuren als deze afdelingen samen minder dan 500 leden tellen.

Lid 6: In afdelingen van meer dan 500 leden worden een afgevaardigde en een plaatsvervanger aangewezen uit en door het bestuur. Deze aanwijzing gebeurt voor een periode van twee jaar.

Lid 7: De afgevaardigde en de plaatsvervanger van de gewesten worden aangewezen uit en door het gewestelijk bestuur. Deze aanwijzing gebeurt voor een periode van twee jaar.

Lid 8: De afgevaardigde en de plaatsvervanger namens een aantal samenwerkende afdelingen wordt aangewezen in overleg tussen de besturen van de betrokken afdelingen. Deze afgevaardigde en de plaatsvervanger zijn lid van een afdelingsbestuur. Deze aanwijzing is voor een periode van twee jaar.

Lid 9: Afgevaardigden betrekken de besturen die ze vertegenwoordigen bij de voorbereiding van de vergadering van de Adviesraad, maar nemen deel zonder last. Afgevaardigden leg-

gen verantwoording af aan de besturen die ze vertegenwoordigen over het verloop van de vergadering van de Adviesraad en hun stemgedrag.

Lid 10: De Adviesraad Verenigingszaken wordt voorgezeten door het presidium.

VOORSTELLEN MET BETREKKING TOT GEESTVERWANTE ORGANISATIES EN PARTIJGELEDINGEN

VOORSTEL 12

OUDE TEKST (statuten) Artikel 7. De jongerenorganisatie

Lid 1: De Jonge Socialisten in de Partij van de Arbeid (JS) zijn de dragers van het politieke jongerenwerk in de partij.

Lid 2: De Jonge Socialisten hebben een huishoudelijk reglement, dat de goedkeuring van het partijbestuur behoeft.

NIEUWE TEKST Artikel 7. Geestverwante organisaties en partijgeledingen

Lid 1: De Jonge Socialisten in de Partij van de Arbeid (JS) zijn de dragers van het politieke jongerenwerk in de partij.

Lid 2: De Jonge Socialisten hebben een huishoudelijk reglement, dat de goedkeuring van het partijbestuur behoeft.

Lid 3: De partij kent neveninstellingen die zijn gevestigd als zelfstandig rechtspersoon. Deze neveninstellingen behoeven erkenning van het partijbestuur door goedkeuring van statuten en huishoudelijk reglement.

lid 4: De partij kent door het partijbestuur erkende groepen en netwerken, in de vorm van categorale of inhoudelijke werkverbanden of netwerken, mits deze worden erkend door het partijbestuur. Over deze erkenning en de verlenging ervan adviseert de Adviesraad Verenigingszaken. Het partijbestuur maakt de erkenning van een door het partijbestuur erkende groep of netwerk bekend aan de leden van de partij.

Lid 5: Om erkend te worden dient een door het partijbestuur erkende groep of netwerk een werkplan te hebben dat met een begroting jaarlijks ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het partijbestuur.

Lid 6: Het lidmaatschap van een door het partijbestuur erkende groep of netwerk staat open voor partijleden, waarbij ingeval het een categorale door het partijbestuur erkende groep of netwerk betreft restricties kunnen gelden die de goedkeuring behoeven van het partijbestuur. Het bestuur van een door het partijbestuur erkende groep of netwerk kan iemand die lid wil worden van de door het partijbestuur erkende groep of netwerk of daar lid van is, schriftelijk en met redenen omkleed de toegang weigeren tot de door het partijbestuur erkende groep of netwerk. Hiertegen staat beroep open bij de beroepscommissie in de geest van artikel 4 van het huishoudelijk reglement.

Lid 7: De door het partijbestuur erkende groepen en netwerken kunnen een afgevaardigde aanwijzen die deelneemt aan het congres. De door het partijbestuur erkende groepen en netwerken kunnen een afgevaardigde aanwijzen die deelneemt aan de Politieke Ledenraad.

VOORSTELLEN MET BETREKKING TOT DE AFDELINGEN

VOORSTEL 13

HHR Artikel 15. De afdeling (oude tekst)

Lid 1: Convoceren afdelingsvergadering

OUDE TEKST: Sub b. De schriftelijke uitnodiging voor de afdelingsvergadering, de agenda en eventuele voorstellen dienen uiterlijk zeven dagen vóór de vergadering bij de leden te zijn bezorgd. Indien ter vergadering schriftelijke besluitvorming dient plaats te vinden, worden de voorstellen uiterlijk twee weken voor de vergadering bij de leden bezorgd;

NIEUWE TEKST: Sub b. De schriftelijke uitnodiging voor de afdelingsvergadering, de agenda en eventuele voorstellen dienen uiterlijk zeven dagen vóór de vergadering bij de leden te zijn bezorgd. Indien ter vergadering schriftelijke besluitvorming over personen dient plaats te vinden, worden de voorstellen uiterlijk twee weken voor de vergadering bij de leden bezorgd;

Amendementen

9. Amsterdam Centrum Gilze En Rijen

Wijzigen: "De schriftelijke uitnodiging" wordt "De uitnodiging".

Toevoegen als laatste zin aan sub b: "De uitnodiging wordt in beginsel schriftelijk verstuurd, maar kan digitaal verstuurd worden aan leden die hebben aangegeven dat hun emailadres voor partijberichten gebruikt mag worden."

Toelichting: Schriftelijke versturing is duur en langzaam, digitaal versturen gratis en snel. Als gewaarborgd wordt dat leden voor schriftelijke communicatie kunnen blijven kiezen (en dit ook de uitgangsbasis blijft) lijkt het zo veel mogelijk inzetten van digitale media een stap vooruit voor de partij.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: Moet ook zo worden verwerkt in de rest van het HR.

10. Gouda Culemborg

Toevoegen: nieuwe tekst aan het einde van de eerste zin toevoegen: per post of per e-mail.

Toelichting: Digitale toezending is uitdrukkelijk toegestaan.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: Zie amendement 9, Amsterdam Centrum over voorstel 13 lid 1, sub b.

VOORSTEL 14

Lid 4: Jaarvergadering

OUDE TEKST: Sub c. de leden van het nieuwe afdelingsbestuur en de leden van de kascontrolecommissie

worden gekozen en de afgevaardigde(n) en plaatsvervangend afgevaardigde(n) naar de gewestelijke vergadering. De afgevaardigde(n) en plaatsvervangend afgevaardigde(n) naar het congres worden voor een periode van een jaar op de jaarvergadering gekozen. Kandidaten voor deze functies worden gesteld door de leden van de afdeling voor aanvang van de vergadering;

NIEUWE TEKST: Sub c. de leden van het nieuwe afdelingsbestuur en de leden van de kascontrolecommissie worden gekozen en de afgevaardigde(n) en plaatsvervangend afgevaardigde(n) naar de gewestelijke vergadering en het congres. Het aantal congresafgevaardigden is afhankelijk van het ledental. Elke afdeling kiest per vijfhonderd leden of een gedeelte daarvan één afgevaardigde voor het congres. Als ledental geldt het aantal leden vermeld op het door het partijbestuur verstrekte ledenoverzicht van de eerste week in januari, voorafgaande aan het congres. Bij tussentijdse oprichting, samenvoeging of splitsing van (een) afdeling(en) geldt het ledental op de oprichtings-, samenvoegings- of splitsingsdatum. De afgevaardigde(n) en plaatsvervangend afgevaardigde(n) naar het congres worden voor een periode van maximaal 2 jaar op de jaarvergadering gekozen. Kandidaten voor deze functies worden gesteld door de leden van de afdeling voor aanvang van de vergadering.

Amendementen

11. Gilze En Rijen Culemborg

Toevoegen: De afgevaardigde(n) en plaatsvervangend afgevaardigde(n) naar het congres worden voor een periode van maximaal 2 jaar op de jaarvergadering gekozen.....

Toevoegen: na afloop van deze termijn is herverkiezing mogelijk.

Toelichting: In kleinere afdelingen is het soms lastig om iedere 2 jaar een nieuwe kandidaat te vinden, in te werken enz.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: redactioneel toevoegen 1e zin: 'alsmede'. Nieuwe zin luidt: Sub c. De leden van het nieuwe afdelingsbestuur en de leden van de kascontrolecommissie worden gekozen alsmede de afgevaardigde(n) en plaatsvervangend afgevaardigde(n) naar de gewestelijke vergadering en het congres.

VOORSTELLEN MET BETREKKING TOT BEMIDDELING EN TOEZICHT

VOORSTEL 15

HHR Artikel 3. Bemiddeling en toezicht (oude tekst)

OUDE TEKST: Lid 4: In geval de beoogde maatregel het roeyement dan wel het terugroepen van een volksvertegenwoordiger uit één of meer van zijn of haar functies is, neemt het partijbestuur zijn beslissing op advies van een commissie van goede diensten, bestaande uit drie leden; één lid aan te wijzen door het in het geding zijnde partijlid of partijorgaan, één lid aan te wijzen door het bestuur van de betrokken afdeling, het betrokken gewest dan wel het partijbestuur, en één lid door de twee voornoemde leden gezamenlijk. De commissie van goede diensten regelt haar eigen werkzaamheden en hoort alle betrokkenen, onder wie in voorkomende gevallen de betrokken fractie. Zij brengt binnen twee maanden advies uit aan het partijbestuur.

NIEUWE TEKST: Lid 4: In geval de beoogde maatregel het roeyement dan wel het terugroepen van een volksvertegenwoordiger uit één of meer van zijn of haar functies is, neemt het partijbestuur zijn beslissing op advies van een commissie van goede diensten. Deze commissie van goede diensten bestaat uit drie leden, waarvan; één lid aan te wijzen door het in het geding zijnde partijlid of partijorgaan, één lid aan te wijzen door de partijgeleding die de zaak aanhangig heeft gemaakt, en één lid door de twee voornoemde leden gezamenlijk. De leden van de commissie van goede diensten dienen lid te zijn van de PvdA. De commissie van goede diensten regelt haar eigen werkzaamheden en hoort alle betrokkenen, onder wie in voorkomende gevallen de betrokken fractie. Zij brengt binnen twee maanden advies uit aan het partijbestuur.

VOORSTEL 16

nieuw lid 6, rest vernummern

Lid 6: Het partijbestuur deelt maatregelen als bedoeld in lid 1 schriftelijk en met redenen omkleed aan alle belanghebbenden mede.

VOORSTEL 17

OUDE TEKST: Lid 7: Het partijbestuur deelt maatregelen als bedoeld in lid 1 schriftelijk en met redenen omkleed aan alle belanghebbenden mede. Tegen een besluit van het partijbestuur staat binnen een maand beroep open bij de beroepscommissie.

NIEUWE TEKST: Lid 8: het partijbestuur ziet toe op de gelijke informatieverstrekking in het kader van procedures met betrekking tot bemiddeling en toezicht aan zowel het in geding zijnde partijlid of partijorgaan als aan de partijgeleding die de zaak aanhangig heeft gemaakt. Tegen een besluit van het partijbestuur staat binnen een maand beroep open bij de beroepscommissie.

VOORSTEL 18

nieuw lid 9

Lid 9: In geval de maatregel het terugroepen van een volksvertegenwoordiger uit één of meer van zijn of haar functies is, wordt betrokkenen conform de gedragscode en interne bereidverklaring gevraagd zijn of haar zetel ter beschikking te stellen

aan de partij. Indien betrokkenen één maand na terugroeping hieraan geen gehoor heeft gegeven, volgt roeyement. Tegen een dergelijk roeyement staat geen beroep open.

VOORSTEL 19

Statuten artikel 9. De beroepscommissie

OUDE TEKST: Lid 2: Taken

De beroepscommissie doet bindende uitspraken in beroep in geval van roeyement als bedoeld in artikel 4 lid 6 sub d van de statuten en in die gevallen, waarvan de beslissing in beroep door het huishoudelijk reglement aan haar is opgedragen.

NIEUWE TEKST: Lid 2: Taken

De beroepscommissie doet bindende uitspraken in beroep in geval van roeyement als bedoeld in artikel 4 lid 7 sub d van de statuten en in die gevallen, waarvan de beslissing in beroep door het huishoudelijk reglement aan haar is opgedragen.

VOORSTELLEN MET BETREKKING TOT DE TOELATING VAN LEDEN

VOORSTEL 20

Statuten artikel 4: het lidmaatschap

NIEUWE TEKST: nieuw lid 2, rest vernummeren:

2. Het partijbestuur is verantwoordelijk voor de toelating van leden.

VOORSTEL 21

Schrappen lid 3

VOORSTEL 22

Statuten artikel 4: het lidmaatschap

OUDE TEKST: Lid 4: Geen lid van de partij kan zijn degene die

Sub a. zitting heeft in een vertegenwoordigend lichaam voor een andere landelijke, provinciale of plaatselijke politieke groepering of lid is van een bestuur van de desbetreffende politieke groepering, tenzij de terzake bevoegde PvdA-vergadering besloten heeft hiermee een samenwerkingsverband aan te gaan of deel te nemen aan een gezamenlijke kandidatenlijst;

Sub b. geplaatst wordt op de kandidatenlijst van een andere landelijke, provinciale of plaatselijke politieke groepering, tenzij de terzake bevoegde PvdA-vergadering besloten heeft hiermee een samenwerkingsverband aan te gaan of deel te nemen aan een gezamenlijke kandidatenlijst;

Sub c: op eigen titel zitting heeft in een vertegenwoordigend lichaam op een zetel die verkregen is door plaatsing op de PvdA-kandidatenlijst.

NIEUWE TEKST: Lid 4: Geen lid van de partij kan zijn degene die:

Sub a. zitting heeft in een vertegenwoordigend lichaam voor een andere landelijke, provinciale of plaatselijke politieke groepering of lid is van een bestuur van de desbetreffende politieke groepering, dan wel op een andere manier actief deelneemt aan een andere landelijke, provinciale of plaatselijke politieke groepering, tenzij de terzake bevoegde PvdA-vergadering besloten heeft hiermee een samenwerkingsverband aan te gaan of deel te nemen aan een gezamenlijke kandidatenlijst; Sub b. geplaatst wordt op de kandidatenlijst van een andere landelijke, provinciale of plaatselijke politieke groepering, tenzij de terzake bevoegde PvdA-vergadering besloten heeft hiermee een samenwerkingsverband aan te gaan of deel te nemen aan een gezamenlijke kandidatenlijst;

Sub c: op eigen titel zitting heeft in een vertegenwoordigend lichaam op een zetel die verkregen is door plaatsing op de PvdA-kandidatenlijst.

VOORSTEL 23

NIEUWE TEKST: nieuw lid 5

Lid 5: Geen lid van de partij kan worden degene waarvan naar mening van het partijbestuur te verwachten is dat hij de partij schade berokkent.

Amendementen

12. Eindhoven

Toevoegen: Het bestuur moet deze beslissing met redenen omkleed in een aangetekend schrijven kenbaar maken aan het aspirant lid. Het aspirant lid heeft het recht om binnen 30 dagen na dagtekening tegen deze beslissing bezwaar aan te tekenen bij de bezwaarcommissie.

Toelichting: Een carte-blanche voor het partijbestuur gaat ons te ver.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *In artikel 2 van het HR staan de beroepsmogelijkheden al vermeld.*

13. Gilze En Rijen

Culemborg

Toevoegen: Een afdelingsbestuur moet op dezelfde gronden bezwaar kunnen maken tegen een lidmaatschapsaanvraag.

Toelichting: Een afdelingsbestuur kan van mening zijn dat een kandidaat-lid lokaal voor 'schade' zou kunnen gaan zorgen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *In het huishoudelijk reglement staat al vermeld dat: "Indien door een lid van het partijbestuur of – binnen een maand na toezending van de mededeling van aanmelding – door het afdelingsbestuur bezwaar wordt aangetekend, neemt het partijbestuur binnen zestig dagen na aanmelding een beslissing.*

VOORSTEL 24

OUDE TEKST: Lid 6: Het lidmaatschap van de partij eindigt:

Sub a. door overlijden;

Sub b. door schriftelijke opzegging bij het partijbestuur;

Sub c. van rechtswege in geval een lid niet langer voldoet aan het bepaalde in de leden 1, 2 van dit artikel, wanneer één van de gevallen als bedoeld in de leden 4 en 5 van dit artikel zich voordoet, dan wel in geval een lid een contributieachterstand van meer dan negen maanden heeft laten ontstaan;

Sub d. door roeyement, met inachtneming van de bepalingen van deze statuten en van het huishoudelijk reglement. Roeyement kan alleen worden uitgesproken wanneer een lid in strijd met de statuten, reglementen of besluiten van de partij handelt of de partij op onredelijke wijze benadeelt. Met inachtneming van de bepalingen van het huishoudelijk reglement kan roeyement geschieden door het partijbestuur. De geroyeerde heeft recht van beroep op de beroepscommissie.

NIEUWE TEKST: Lid 7: Het lidmaatschap van de partij eindigt:

Sub a. door overlijden;

Sub b. door opzegging bij het partijbestuur;

Amendementen

14. Rotterdam

Toevoegen: toevoegen: "Hiervoor is een handtekening nodig."

Toelichting: Om te voorkomen dat er per e-mail voor anderen of telefonisch in een opwelling wordt opgezegd. Een handtekening geeft een betere controlemogelijkheid.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *Het PB is van mening dat het lidmaatschap van de PvdA op dezelfde wijze moet kunnen worden opgezegd als dat kan worden aangevraagd. Aangezien men per brief, telefonisch en per e-mail lid kan worden, moet men ook zo kunnen opzeggen. Voor de laatste 2 is geen handtekening nodig.*

Sub c. van rechtswege in geval een lid niet langer voldoet aan het bepaalde in de leden 1, 2 van dit artikel, wanneer één van de gevallen als bedoeld in de leden 4 en 5 van dit artikel zich voordoet, dan wel in geval een lid een contributieachterstand van meer dan negen maanden heeft laten ontstaan;

Sub d. door royement, met inachtneming van de bepalingen van deze statuten en van het huishoudelijk reglement. Royement kan alleen worden uitgesproken wanneer een lid in strijd met de statuten, reglementen of besluiten van de partij handelt of de partij op onredelijke wijze benadeelt. Met inachtneming van de bepalingen van het huishoudelijk reglement kan royement geschieden door het partijbestuur. De geroyeerde heeft recht van beroep op de beroepscommissie.

VOORSTELLEN MET BETREKKING TOT BENOEMING WETHOUDERS EN GEDEPUTEERDEN

STATUTEN VOORSTEL 25

Artikel 11. Het afdelingsbestuur (St)

Lid 2: *Taken*

NIEUWE TEKST Nieuw Sub b, rest verletteren

Sub b: Het afdelingsbestuur voert voortgangsgesprekken/ functioneringsgesprekken met de afzonderlijke leden van de raadsfractie en de wethouders die zijn voorgedragen door de fractie van de PvdA. Deze gesprekken kunnen ook worden gevoerd door een door het bestuur aangestelde commissie.

Amendementen

15. Rotterdam

Toevoegen: "het afdelingsbestuur draagt ervoor zorg dat dit ook plaatsvindt voor deelraden."

Toelichting: Enkele grote steden hebben deelraden waarvoor dit ook zou moeten gelden. Het afdelingsbestuur dient toezicht te houden op het plaatsvinden ervan maar hoeft dit niet per se zelf te organiseren.

PREADVIES: OVERNEMEN

VOORSTEL 26

Artikel 12. De raadsfractie (St)

Lid 2: *Taken*

OUDE TEKST Lid 2: *Taken*

De raadsfractie en de leden daarvan bevorderen de verwezenlijking van de doelstellingen van de partij in de gemeenteraad. Het gekozen lid van de fractie legt desgevraagd verantwoording af aan de afdelingsvergadering, met inachtneming van zijn staatsrechtelijke positie.

NIEUWE TEKST Lid 2. *Taken*

Sub a: De raadsfractie en de leden daarvan bevorderen de verwezenlijking van de doelstellingen van de partij in de gemeenteraad.

Sub b: De raadsfractie besluit over de voordracht van de PvdA-wethouders, met inachtneming van het gestelde in artikel 15, lid 7 van het Huishoudelijk Reglement.

Amendementen

16. Hoorn

Eindhoven, Nierdorp, Gilze En Rijen

Schrappen: sub b. "met inachtneming van het gestelde in artikel 15 lid 7 van het huishoudelijk reglement."

Toelichting: Het betrekken van leden bij het politieke proces is een goed streven. Deze betrokkenheid zal door de PvdA georganiseerd en gestimuleerd moeten blijven worden. Het betrekken van leden bij de voordracht van wethouders en gede-

puteerden is echter een slecht idee. Niet voor niets ligt de wettelijke bevoegdheid voor de voordracht bij de fractie en niet bij de leden. In het rapport Patje en in de wijzigingen van statuten en reglementen naar aanleiding daarvan is de betrokkenheid van de leden daarom als “zwaarwegend advies” geïmplementeerd. In de praktijk zal ook een zwaarwegend advies over de voordracht van wethouders en gedeputeerden door de afdelingsvergadering of gewestelijke vergadering tot grote problemen leiden.

1. Het is lastig voor een fractie zich te beroepen op haar wettelijke bevoegdheid voor de voordracht en af te wijken van een zwaarwegend advies van de leden. Een ontevreden ledenvergadering kan nogal wat negatieve publiciteit opleveren, waardoor een nieuwe fractie direct een valse start maakt. Een zwaarwegend advies van de leden ondermijnt daarmee het wettelijk primaat van de fractie.
2. Tussen fractie en bestuurders is een vertrouwensband heel belangrijk, anders wordt het heel moeilijk om politieke resultaten te behalen. Juist de fractie dient daarom te beslissen over de voordracht. Dit is niet voor niets wettelijk zo geregeld. Dit kan gezien punt 1 leiden tot situaties waarin fractie en wethouder/ gedeputeerden elkaar niet zien zitten en toch met elkaar op pad moeten hetgeen de politieke effectiviteit van de fractie/ college ondermijnt.
3. Indien de fractie anders beslist dan de leden en daarover verantwoording aan de leden af moet leggen kan dit schadelijk zijn voor het proces van collegeonderhandeling en voor de betrokken kandidaten. College onderhandelingen gaan soms ook over personen die wel of niet bespreekbaar zijn voor coalitiepartners en/ of bepaalde portefeuilles. Tegenover de openbare bespreking van dit proces kunnen toekomstige coalitiepartners gereserveerd staan, hetgeen de uitgangspositie bij de college onderhandelingen voor de PvdA verkleint. Het kan ook voorkomen dat kandidaten niet willen dat bekend wordt dat zij “gesolliciteerd” hebben of waarom ze het niet geworden zijn, bijvoorbeeld i.v.m. hun huidige werk. Openbare bespreking kan hen schaden.
4. De beoordeling van het onderhandelingsresultaat en de beoordeling van de voordracht door de fractie tegen een zwaarwegend advies in kunnen op een ledenvergadering door elkaar gaan lopen. Het is niet ondenkbaar dat een ledenvergadering het onderhandelingsresultaat afwijst uit onvrede over de voordracht van kandidaten.
Het is opvallend dat het betrekken van leden bij de voordracht alleen is toegepast voor gemeenten en gewesten en niet landelijk (bij de voordracht van ministers en staatssecretarissen). Dit is begrijpelijk omdat het voor zich spreekt

dat in lijn van bovengenoemde argumentatie de politieke risico's en risico's voor individuele kandidaten op landelijk niveau met de voorgestelde werkwijze nog groter zijn dan op lokaal en provinciaal niveau. Maar waarom dan wel geweest en gemeente hiermee “opzadelen”. Ledendemocratie is een groot goed, mits georganiseerd daar waar dat kan. Bij de voordracht van wethouders en gedeputeerden dient onverminderd vastgehouden te worden aan het primaat van de fractie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *Het advies van het rapport Pattje, dat is overgenomen door het PB, stelt dat de afdelingsvergadering een adviserende rol KAN spelen bij de voordracht van wethouders en gedeputeerden. Zij kunnen hierover de fractie adviseren. Verder wordt gesteld dat indien de fractie zich niet aan het advies houdt, de fractie hierover tekst en uitleg dient te geven op de betreffende afdelingsvergadering/ gewestelijke vergadering. Het partijbestuur vindt het van het grootste belang dat afdelingen van te voren een procedure afspreken en zich vervolgens aan de afgesproken procedure houden. Voorkomen dient te worden dat procedures halverwege het proces worden veranderd of dat er lukraak wordt gehandeld omdat er geen procedures worden afgesproken.*

VOORSTEL 27

Artikel 14. Het gewestelijk bestuur (St)

Lid 2: Taken

NIEUWE TEKST Nieuw sub b (rest verletteren)

Sub b: Het gewestelijk bestuur voert voortgangsgesprekken met de afzonderlijke leden van de Statenfractie en de gedeputeerden die zijn voorgedragen door de fractie van de PvdA.

Amendementen

17. Assen

Toevoegen: Deze gesprekken kunnen ook worden gevoerd door een door het gewestelijk bestuur aangestelde commissie.

Toelichting: Het beleid wordt zo conform het beleid in de afdelingen. In sommige gewesten maakt men al gebruik van een fractie-evaluatiecommissie.

PREADVIES: OVERNEMEN

Geldt voor afdelingen, dus ook voor gewesten.

VOORSTEL 28

Artikel 15. De Statenfractie (St)

Lid 2: Taken

OUDE TEKST Lid 2: Taken

De Statenfractie en de leden daarvan bevorderen de verwezenlijking van de doelstellingen van de partij in de Provinciale Staten. Het gekozen lid van de fractie legt desgevraagd verant-

woording af aan de gewestelijke vergadering, met inachtneming van zijn staatsrechtelijke positie.

NIEUWE TEKST Lid 2. Taken

Sub a: De Statenfractie en de leden daarvan bevorderen de verwezenlijking van de doelstellingen van de partij in de Provinciale Staten

Sub b: De Statenfractie besluit over de voordracht van de PvdA-gedeputeerden, met inachtneming van artikel 19, lid 9 van het Huishoudelijk Reglement.

VOORSTEL 29

Artikel 8. Het toetreden tot colleges (HHR)

NIEUWE TEKST Nieuw Lid 3, rest vernummeren

Lid 3: De afdelingsvergadering, respectievelijk de gewestelijke vergadering wordt in de gelegenheid gesteld te adviseren over het resultaat van de onderhandelingen. Dit advies geldt als een zwaarwegend advies. Bij afwijking van het advies informeert de fractie de vergadering daarover vóór de besluitvorming.

Amendementen

18. Rotterdam

Etten-Leur, Culemborg

Toevoegen: “inclusief de beoogde voordracht van wethouders en dagelijks bestuurders”

Toelichting: Dezen behoren hier ook onder te vallen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *Is al afdoende geregeld in de nieuwe tekstvoorstellen en bovendien is het niet vanzelfsprekend dat de onderhandelingsuitkomsten altijd met inbegrip zijn van een voordracht van de personen die wethouder/dagelijks bestuurder worden.*

VOORSTEL 30

Artikel 8. Het toetreden tot colleges (HHR)

NIEUWE TEKST Nieuw lid 4, rest vernummeren

Lid 4: In geval van een tussentijdse vacature in een college van Burgemeester en Wethouders of Gedeputeerde Staten waarbij de fractie van de PvdA in de gelegenheid is een kandidaat te stellen voor deze vacature, gelden zoveel mogelijk de bepalingen uit de partijreglementen die betrekking hebben op de selectie en voordracht van kandidaten voor een college.

VOORSTEL 31

NIEUWE TEKST Nieuw Artikel 8A. De voortgangsgesprekken/ functioneringsgesprekken (HHR)

Lid: Met volksvertegenwoordigers en bestuurders die de partij vertegenwoordigen worden periodiek gesprekken gevoerd onder verantwoordelijkheid van het bestuur dat het aangaat. Deze gesprekken betreffen het functioneren en de ontwikkeling van de betreffende volksvertegenwoordiger of bestuurder. Bij gesprekken die gevoerd worden in de aanloop naar een nieuwe kandidaatstelling waarbij betrokkene overweegt kandidaat te zijn, kan het bestuur of de commissie die namens het bestuur het gesprek voert een indicatie geven van de steun die de betrokkene hierbij kan verwachten.

Lid 2: Het bestuur dat gehouden is voortgangsgesprekken/ functioneringsgesprekken te (doen) voeren met leden van de fractie van de PvdA en met bestuurders die deelnemen aan een college op voordracht van de fractie van de PvdA, kan besluiten deze gesprekken te laten voeren door een delegatie uit het bestuur of door een commissie waarvan al dan niet leden van het bestuur deel uitmaken.

Lid 3: De voortgangsgesprekken/ functioneringsgesprekken worden jaarlijks gevoerd.

Lid 4: De fractievoorzitter verschaft inlichtingen aan het bestuur of aan de aangewezen delegatie of commissie over het functioneren van de leden van de fractie en van de bestuurders ten behoeve van het voeren van deze gesprekken.

Amendementen

18-2 PB-Amendement

Toevoegen: ‘De fractievoorzitter kan deelnemen aan de voortgangsgesprekken/functioneringsgesprekken’.

Lid 6: De verslagen van voortgangsgesprekken/ functioneringsgesprekken, evenals eventueel daarmee verbonden commentaar van degene met wie is gesproken, worden vertrouwelijk ter beschikking gesteld aan het bestuur dat een kandidatenlijst opstelt voor de volgende verkiezingen van het lichaam waarvan degene waarmee een voortgangsgesprek/ functioneringsgesprek is gevoerd deel uitmaakt, respectievelijk van een commissie die als opdracht heeft het bestuur over de kandidatenlijst te adviseren.

VOORSTEL 32

Artikel 15. De afdeling (HHR)

Lid 6: Gemeenteraadsverkiezingen

OUDE TEKST Lid 6: Gemeenteraadsverkiezingen

In het jaar voorafgaande aan de gemeenteraadsverkiezingen stelt de afdelingsvergadering tijdig en achtereenvolgens vast:

Sub a. op welke wijze in de gemeente aan de verkiezingen wordt deelgenomen;

Sub b. een tijdschema voor de vaststelling van het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst, conform artikel 5, 6 en 18 van het huishoudelijk reglement, binnen de door het partijbestuur aangegeven termijnen. Voor de afdelingsvergaderingen die betrekking hebben op het onder sub a en b genoemde zijn de termijnen uit lid 5 sub a en b van toepassing.

NIEUWE TEKST Lid 6. Gemeenteraadsverkiezingen

Sub a: Uiterlijk vijftien maanden voor de datum van de gemeenteraadsverkiezingen stelt de afdelingsvergadering vast of en op welke wijze in de gemeente aan de verkiezingen wordt deelgenomen.

Sub b: Indien wordt besloten deel te nemen met een kandidatenlijst voor de PvdA, stelt de afdelingsvergadering uiterlijk dertien maanden voor de datum van de gemeenteraadsverkiezingen een draaiboek vast voor de voorbereidingen van deze verkiezingen en de betrokkenheid van de afdeling bij eventuele toetreding van de PvdA tot het college van Burgemeester en Wethouders.

Sub c: Dit draaiboek bevat de procedure en een tijdschema voor de vaststelling van het profiel van de fractie en van de individuele kandidaten en van het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst, en tevens de wijze van werken bij de onderhandelingen over de coalitie- en collegevorming, conform de artikelen 5, 6 en 18

Sub d: In dit draaiboek wordt ook vastgelegd hoe zowel de selectie van kandidaten voor de gemeenteraadsfractie als de selectie van wethouderskandidaten zal plaatsvinden.

Sub e: Voor de afdelingsvergadering(en) die betrekking hebben op de bovengenoemde onderwerpen, zijn de termijnen uit lid 5 sub a en b van toepassing.

Sub f: Indien de afdelingsvergadering besluit om deel te nemen met een kandidatenlijst op basis van samenwerking met andere partijen, worden zo veel mogelijk de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezing en de gang van zaken rond het eventueel toetreden tot een college van Burgemeester en Wethouders op gelijke wijze georganiseerd als het geval zou zijn geweest als de PvdA zelfstandig een kandidatenlijst had ingediend.

VOORSTEL 33

Artikel 15. De afdeling (HHR)

NIEUWE TEKST Nieuw Lid 7. Kandidaat-wethouders

Sub a: De afdelingsvergadering kan, in dezelfde vergadering waarin de kandidatenlijst voor de gemeenteraadsverkiezingen wordt vastgesteld, één of meer personen voorzien van de kwalificatie kandidaat-wethouder.

Amendementen

19. Hoorn

Eindhoven

Schrappen: sub A.

Toelichting: Zie de toelichting bij voorstel 26, amendement 16.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *Het PB attendeert erop dat het geen verplichting, maar een mogelijkheid is, daar het woord 'kan' wordt gebruikt.*

Sub b: Indien dit gebeurt, worden deze als zodanig gekwalificeerde kandidaten voor de positie van wethouder in ieder geval betrokken bij de selectie van de kandidaten die door de fractie bij de verkiezing van de wethouders worden voorgedragen.

Amendementen

20. Hoorn

Eindhoven

Schrappen: sub b.

Toelichting: Zie de toelichting bij voorstel 26, amendement 16.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *Zie amendement Hoorn, Eindhoven bij voorstel 33, artikel 15. Het PB benadrukt dat de afdelingsvergadering er zelf voor kan kiezen om één of meer personen te voorzien van de kwalifica-*

tie kandidaat-wethouder. Sub b stelt dat indien de afdelingsvergadering deze keuze heeft gemaakt deze kandidaat-wethouder wordt betrokken bij de selectie van de kandidaten die door de fractie bij de verkiezing van de wethouders worden voorgedragen. Het PB hecht aan een goede procedure waarbij aan het begin van het proces de spelregels duidelijk zijn en er afspraken worden gemaakt. Je kan niet iemand tot kandidaat-wethouder maken en vervolgens niet betrekken bij de selectie van kandidaten die door de fractie bij de verkiezing van de wethouders worden voorgedragen.

Sub c: De kwalificatie door de afdelingsvergadering geldt als een zwaarwegend advies, zodat de fractie bij het voorleggen van het onderhandelingsresultaat aan de afdelingsvergadering op grond waarvan deze vergadering de beslissing neemt over deelname van de PvdA aan het college van Burgemeester en Wethouders, gemotiveerd het voornemen over de voordracht van wethouders namens de PvdA voor eindadvies aan de afdelingsvergadering voorlegt.

Amendementen

21. Hoorn

Eindhoven

Schrappen: sub c.

Toelichting: Zie de toelichting bij voorstel 26, amendement 16.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *Zie eerdere toelichtingen bij sub a, en sub b.*

VOORSTEL 34

Artikel 19. Het gewest (HHR)

OUDE TEKST Lid 8. Provinciale Statenverkiezingen

In het jaar voorafgaande aan de verkiezingen voor de Provinciale Statenverkiezingen stelt de gewestelijke vergadering tijdig en achtereenvolgens vast:

Sub a: op welke wijze aan de verkiezingen voor de Provinciale Staten wordt deelgenomen;

Sub b: een tijdschema voor de vaststelling van het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst(en) conform artikel 5, 6 en 21 van het huishoudelijk reglement, binnen de door het partijbestuur aangegeven termijnen.

Voor de gewestelijke vergaderingen die betrekking hebben op het onder sub a en b genoemde zijn de termijnen uit lid 7 sub a en b van toepassing

NIEUWE TEKST Lid 8. Provinciale Statenverkiezingen

Sub a: Uiterlijk vijftien maanden voor de datum van de Provinciale Statenverkiezingen stelt de gewestelijke vergadering vast of en op welke wijze in de provincie aan de verkiezingen wordt deelgenomen.

Sub b: Indien wordt besloten deel te nemen met een kandidatenlijst voor de PvdA, stelt de gewestelijke vergadering uiterlijk dertien maanden voor de datum van de Provinciale Statenverkiezingen een draaiboek vast voor de voorbereidingen

van deze verkiezingen en de betrokkenheid van de gewestelijke vergadering bij eventuele toetreding van de PvdA tot het college van Gedeputeerde Staten.

Sub c: Dit draaiboek bevat een tijdschema voor de vaststelling van het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst, conform de artikelen 5, 6 en 21 van het Huishoudelijk Reglement, binnen de door het partijbestuur aangegeven termijnen.

Sub d: In dit draaiboek wordt ook vastgelegd hoe zowel de selectie van kandidaten voor de Statenfractie als de selectie van kandidaat-gedeputeerden zal plaatsvinden.

Sub e: Voor de gewestelijke vergadering(en) die betrekking hebben op de bovengenoemde onderwerpen, zijn de termijnen uit lid 2 van toepassing.

Sub f: Indien de gewestelijke vergadering besluit om deel te nemen met een kandidatenlijst op basis van samenwerking met andere partijen, worden zo veel mogelijk de voorbereidingen van de Statenverkiezingen en de gang van zaken rond het eventueel toetreden tot een college van Gedeputeerde Staten op gelijke wijze georganiseerd als het geval zou zijn geweest als de PvdA zelfstandig een kandidatenlijst had ingediend.

VOORSTEL 35

Artikel 19. Het gewest (HHR)

NIEUWE TEKST Nieuw Lid 9. Kandidaat-gedeputeerden

Sub a: De gewestelijke vergadering kan, in dezelfde vergadering waarin de kandidatenlijst voor Provinciale Staten wordt vastgesteld, één of meer personen voorzien van de kwalificatie kandidaat-gedeputeerde.

Amendementen

22. Hoorn

Eindhoven

Schrappen: sub a.

Toelichting: Zie de toelichting bij voorstel 26, amendement 16.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *Hier geldt dezelfde argumentatie als voor de kandidaat wethouders. De gewestelijke vergadering KAN één of meer personen voorzien van de kwalificatie kandidaat-gedeputeerde.*

Sub b: Indien dit gebeurt, worden deze als zodanig gekwalificeerde kandidaten voor de positie van gedeputeerde in ieder geval betrokken bij de selectie van de kandidaten die door de fractie bij de verkiezing van de gedeputeerden worden voorgedragen

Amendementen

23. Hoorn

Eindhoven

Schrappen: sub b.

Toelichting: Zie de toelichting bij voorstel 26, amendement 16.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie eerdere toelichting

Sub c: De kwalificatie door de gewestelijke vergadering geldt als een zwaarwegend advies, zodat de fractie bij het voorleggen van het onderhandelingsresultaat aan de gewestelijke vergadering op grond waarvan deze vergadering de beslissing neemt over deelname van de PvdA aan het college van Gedeputeerde Staten, gemotiveerd het voornemen over de voordracht van gedeputeerden namens de PvdA voor eindadvies aan de gewestelijke vergadering voorlegt.

Amendementen

24. Hoorn

Eindhoven

Schrappen: sub c.

Toelichting: Zie de toelichting bij voorstel 26, amendement 16.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie eerdere toelichting

VOORSTEL 36

Artikel 13. Het gewest (St)

Lid 3: De gewestelijke vergadering

NIEUWE TEKST Nieuw sub h: Bij verkiezingen voor de waterschappen kunnen (tijdelijk) regio's worden aangewezen waarin de afdelingen zijn vertegenwoordigd die binnen het gebied van een waterschap liggen, naar rato van het aantal leden dat in dat waterschap woont. Als een waterschap in het gebied van meer gewesten ligt, ligt het initiatief bij het gewest waarbinnen de hoofdzetel van het waterschap ligt. Het gewestelijk bestuur treft de nodige regelingen in overleg met de andere gewestelijke besturen in het gebied van het waterschap.

VOORSTEL 37

NIEUWE TEKST Nieuw artikel 21 A. Verkiezingen Waterschappen (HHR)

Lid 1: De bepalingen ten aanzien van de verkiezing van Provinciale Staten zijn, waar nodig, van overeenkomstige toepassing bij de verkiezing van waterschapsbesturen, voor zover in het navolgende niet anders is bepaald.

Lid 2: Voor deze verkiezingen is het gewest verantwoordelijk waarin het hoofdkantoor is gelegen van het desbetreffende waterschap. Dit gewest zorgt er bij de uitvoering voor dat de andere gewesten waarin ook delen van dat waterschap zijn gelegen, tijdig betrokken worden bij alle procedures inzake de verkiezingen en het functioneren van deze besturen.

Lid 3: De betrokken gewesten dragen er zorg voor dat hun eigen afdelingen in het werkgebied van de waterschappen waar de verkiezingen zullen plaatshebben, in de verkiezingen en de procedures in de aanloop er naar toe, voldoende betrokken worden. De afdelingen hebben in de desbetreffende vergaderingen stemrecht naar rato van het aantal leden in het onderhavige gebied.

Lid 4: Wanneer de PvdA zelfstandig of in een samenwerkingsverband deelneemt aan de waterschapsverkiezingen, mogen de PvdA-leden zich niet op een lijst van andere in het parlement vertegenwoordigende partijen of daaraan gelieerde organisaties laten plaatsen. Het is de leden van de PvdA wel toegestaan zich te (laten) kandideren voor andere (niet-politieke) lijsten, tenzij zij door het doen van uitlatingen het aanzien en/of de positie van de PvdA schaden.

Lid 5: Leden die namens de PvdA zitting hebben in een vertegenwoordigend lichaam of een gekozen of benoemde bestuurder van een overheidsorgaan zijn, kunnen zich niet (laten) kandideren voor een verkiezingslijst anders dan die welke door de PvdA zelfstandig of in samenwerkingsverband is vastgesteld.

Lid 6: Indien de PvdA niet deelneemt (zelfstandig of in samenwerkingsverband) aan de verkiezingen, zijn leden vrij zich voor andere lijsten te (laten) kandideren, tenzij de bevoegde gewestelijke vergadering uitspreekt dat er aantoonbaar tegenstrijdig belang is tussen het partijbelang en het belang van de lijst waarop men geplaatst wil worden.

Lid 7: Het lidmaatschap van een algemeen bestuur van een waterschap namens de PvdA is niet verenigbaar met het lidmaatschap van het gewestelijk bestuur.

VOORSTELLEN MET BETREKKING TOT DE SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR VAN HET CENTRUM VOOR LOKAAL BESTUUR

VOORSTEL 38

Artikel 11. Het Centrum voor Lokaal Bestuur (HHR)

OUDE TEKST Lid 1: De leden van gemeenteraden, territoriaal gewestelijke lichamen en Provinciale Staten, de rechtstreeks gekozen leden van deelgemeenteraden of stadsdeelraden die lid van de partij zijn, alsmede de commissarissen van de Koningin, (waarnemend) burgemeesters, wethouders, gedeputeerden en voorzitters van territoriaal gewestelijke lichamen die lid van de partij zijn betalen een door het partijbestuur vast te stellen contributie aan het centrum.

NIEUWE TEKST Lid 1: De gekozen en benoemde leden van de besturen van gemeenten, provincies, waterschappen, territoriaal regionale en lokale lichamen en deelgemeenteraden of stadsdeelraden die lid van de partij zijn, betalen een door het partijbestuur vast te stellen contributie aan het Centrum voor Lokaal Bestuur

Amendementen

25. Castricum

Toevoegen: Bij het bepalen van de hoogte van deze contributie wordt uitsluitend rekening gehouden met het bruto-inkomen uit het desbetreffende orgaan. Enige andere (on-)kostenvergoeding wordt buiten beschouwing gelaten.

Toelichting: De contributie voor het CLB is NU een percentage van het totaal van brutoinkomsten en (on-)kostenvergoedingen. De (on-)kostenvergoeding is een vergoeding van onkosten en dient niet beschouwd te worden als inkomen uit het lidmaatschap van vertegenwoordigende organen. Het is derhalve principieel onjuist dat de afdracht aan het CLB wordt geheven over zowel inkomen als onkostenvergoeding.

PREADVIES: OVERNEMEN

VOORSTEL 39

Artikel 11. Het Centrum voor Lokaal Bestuur (HHR)

Lid 2: Het bestuur van het Centrum voor Lokaal Bestuur bestaat uit:

OUDE TEKST Sub a: een uit ieder gewest en stadsregio door partijleden als bedoeld in lid 1 in dat gewest of stadsregio te kiezen lid uit de kandidaten die zich in dat gewest bij het gewestelijk bestuur gemeld hebben; de gekozene moet een partijlid zijn als bedoeld in lid 1;

NIEUWE TEKST Sub a: een uit ieder gewest door partijleden als bedoeld in lid 1 in het desbetreffende gewest te kiezen lid uit de kandidaten die zich bij het bestuur van het gewestelijk bestuur gemeld hebben en woonachtig zijn in het desbetreffende gewest; de kandidaten moeten partijlid zijn als bedoeld in lid 1; bij deze vanuit gewesten aan te wijzen bestuursleden blijven partijleden en kandidaten die woonachtig zijn in een gemeente met een gedecentraliseerd bestuur buiten beschouwing;

Amendementen

26. Zeist

Schrappen: laatste gedeelte van laatste zin (bij een... buiten beschouwing).

Toelichting: Totaal onduidelijk wat met deze tekst bedoeld wordt in relatie tot het voorstel (nr39), en daarom niet af te leiden waarom dit hier zou moeten staan.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: CLB wil graag dat ieder gewest een bestuurslid levert. Daarbij wil ze ook een bestuursplek reserveren voor een partijlid als bedoeld in lid 1, uit Amsterdam en een uit Rotterdam. dat betekent wel dat bij de verkiezing van een bestuurslid voor het CLB uit Noord-Holland en Zuid-Holland de leden uit Amsterdam en Rotterdam geen passief en actief kiesrecht hebben.

VOORSTEL 40

Artikel 11. Het Centrum voor Lokaal Bestuur (HHR)

Lid 2: Het bestuur van het Centrum voor Lokaal Bestuur bestaat uit:

OUDE TEKST: Sub b: ten hoogste twee leden aan te wijzen door het curatorium van de Wiardi Beckman Stichting

NIEUWE TEKST: Sub b: uit gemeenten met een gedecentraliseerd bestuur wordt telkens één lid dat door partijleden als bedoeld in lid 1 uit die gemeenten wordt gekozen uit de kandidaten die zich bij het afdelingsbestuur gemeld hebben; de kandidaten moeten partijlid zijn als bedoeld in lid 1 en woonachtig zijn in die gemeente;

Amendementen

27. Zutphen

Toevoegen: Toevoegen een sub. d aan die artikelen die de samenstelling van het bestuur van het CLB organiseren:

'ten hoogste twee leden aan te wijzen door het curatorium van de Wiardi Beckman Stichting'.

Toelichting: Wij waarderen de nieuwe tekst, maar willen die uitbereiding van het bestuur van het CLB niet ten kosten laten gaan van de leden die aangewezen worden door het curatorium van de Wiardi Beckman Stichting.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Het bestuur van het CLB is van en voor de vertegenwoordigers van de partij. Het CLB is ondergebracht bij de WBS, maar het aanwijzen van bestuursleden vanuit de WBS heeft geen specifieke meerwaarde. Daarentegen is er wel behoefte aan een vertegenwoordiger vanuit Amsterdam en Rotterdam (vanwege de specifieke zaken die spelen rondom het gedecentraliseerd bestuur in die steden)

VOORSTEL 41

Artikel 11. Het Centrum voor Lokaal Bestuur (HHR)

OUDE TEKST: Lid 2 Sub f: Het centrumbestuur kiest uit zijn midden een voorzitter

NIEUWE TEKST: Lid Sub f: De leden van het betuur wijzen een voorzitter aan, hetzij vanuit hun midden, hetzij van buiten het bestuur. Indien een voorzitter wordt aangewezen van buiten de kring van bestuursleden die op grond van sub a, b of c deelnemen, dan dient deze voorzitter een partijlid te zijn waarop lid 1 van toepassing is. Een voorzitter van buiten het bestuur neemt deel aan de vergaderingen van het bestuur als volwaardig lid.

VOORSTEL 42

Artikel 11. Het Centrum voor Lokaal Bestuur (HHR)

OUDE TEKST: Lid 2 Sub g: Het bestuur treedt jaarlijks in de maand december af, doch is terstond herkiesbaar.

NIEUWE TEKST: Lid 2 Sub g: Leden van het bestuur op basis van sub a en b worden gekozen voor een periode van vier jaar, waarna zij ten hoogste één maal opnieuw voor een periode van vier jaar op die basis kunnen worden gekozen. Leden van het bestuur op basis van sub c worden benoemd voor een periode gelijk aan de zittingsduur van het partijbestuur. De voorzitter wordt benoemd voor een periode van vier jaar en kan ten hoogste één maal worden herbenoemd.

VOORSTEL 43

Artikel 11. het Centrum voor Lokaal bestuur (HHR)

NIEUWE TEKST: Lid 2 Sub h: Het bestuur kan vaststellen wanneer de verkiezingen van leden op basis van sub a en b plaatsvinden. Indien voor een positie een vacature optreedt, vindt zo spoedig mogelijk na het bekend worden daarvan een verkiezing plaats voor die opengevallen positie. Het bestuur kan bij het openstellen van de vacature bepalen dat de termijn van vervulling van het bestuurslidmaatschap in geval van het vervullen van een vacature na minder dan een zittingsduur van vier jaar, korter is dan de zittingsduur van vier jaar. Voor een kandidaat die verkozen wordt voor een kortere periode dan vier jaar, bestaat de mogelijkheid van twee maal herverkiezing.

VOORSTELLEN VAN ALGEMENE AARD

STATUTEN

VOOSTEL 45

Artikel 6. Bemiddeling en toezicht

Indien een orgaan of lid van de partij handelt of dreigt te handelen in strijd met de statuten, reglementen of besluiten van de partij, dan wel de partij op onredelijke wijze benadeelt of dreigt te benadelen, is het partijbestuur bevoegd voor zover nodig besluiten van partijorganen buiten werking te stellen, aanwijzingen te geven en beperkingen aan te brengen in de uitoefening van rechten en functies. Het huishoudelijk reglement geeft nadere regels omtrent de uitoefening van deze bevoegdheid.

Amendementen

28. PB-Amendement

Toevoegen: 'zoals'. Nieuwe tekst wordt: Indien een orgaan of lid van de partij handelt of dreigt te handelen in strijd met de statuten, reglementen of besluiten van de partij, dan wel de partij op onredelijke wijze benadeelt of dreigt te benadelen, is het partijbestuur bevoegd voor zover nodig maatregelen te nemen zoals besluiten van partijorganen buiten werking te stellen, aanwijzingen te geven, beperkingen aan te brengen in de uitoefening van rechten en functies. Het huishoudelijk reglement geeft nadere regels omtrent de uitoefening van deze bevoegdheid.

VOORSTEL 45

Artikel 11. Het afdelingsbestuur (St)

Lid 1: Samenstelling

OUDE TEKST Sub b. De in sub a eerste volzin bedoelde leden worden gekozen voor een periode van tenminste één en ten hoogste vier jaar. Van deze bestuursleden kan er ten hoogste één lid van de gemeenteraad zijn; dit lid kan echter niet de functie van voorzitter, secretaris of penningmeester vervullen.

NIEUWE TEKST Sub b: De in sub a eerste volzin bedoelde leden worden gekozen voor een periode van tenminste één en ten hoogste vier jaar. Van deze bestuursleden kan met dispensatie van het partijbestuur ten hoogste één lid van de gemeenteraad zijn; dit lid kan echter niet de functie van voorzitter, secretaris of penningmeester vervullen.

VOORSTEL 46

Artikel 11. Het afdelingsbestuur (St)

Lid 1: Samenstelling

NIEUWE TEKST Nieuw sub c (rest vernummeren) Sub c: De leden van het bestuur kunnen te allen tijde, samen of afzonderlijk, door de ledenvergadering als lid van het bestuur worden ontslagen.

VOORSTEL 47

Artikel 14. Het gewestelijk bestuur (St)

Lid 1: Samenstelling

OUDE TEKST Sub b. De in sub a eerste volzin bedoelde bestuursleden worden gekozen voor een periode van tenminste één en ten hoogste vier jaar. Van deze bestuursleden kan er ten hoogste één tevens lid zijn van de Statenfractie; dit lid kan echter niet de functie van voorzitter, secretaris of penningmeester vervullen.

NIEUWE TEKST Sub b: De in sub a eerste volzin bedoelde bestuursleden worden gekozen voor een periode van tenminste één en ten hoogste vier jaar.

Amendementen

28. Zutphen

Handhaven oude tekst, en eventueel **toevoegen** dat dit lid met dispensatie van het partijbestuur bestuurslid kan zijn.

Toelichting: Conform nieuwe tekst voorstel 44, artikel 11, sub b.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *Het amendement 29 Eindhoven over deze passage neemt het PB gewijzigd over. Elk gewest telt ruim voldoende leden om deze ongewenste cummulatie te voorkomen. Dus moeten we ook niet op voorhand al dispensatie mogelijkheden benoemen.*

29. Eindhoven

Toevoegen: Van deze bestuursleden kan er geen lid tevens lid zijn van de Statenfractie.

Toelichting: De nieuwe tekst laat het open of "de geest" van dit artikel nu wel of niet een gecombineerde functie statenlid/gewestbestuurder toelaat. Om discussie op een later tijdstip te voorkomen is het beter hier duidelijkheid over te scheppen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toevoegen: *Gewestelijke bestuursleden kunnen geen lid zijn van de Provinciale Statenfractie.*

VOORSTEL 48

Artikel 14. Het gewestelijk bestuur (St)

Lid 1: Samenstelling

NIEUWE TEKST, Nieuw sub c (rest vernummeren) Sub c: De leden van het bestuur kunnen te allen tijde, samen of afzonderlijk, door de gewestelijke vergadering als lid van het bestuur worden ontslagen.

VOORSTEL 49

OUDE TEKST Artikel 17. Het congrespresidium (St)

Lid 1: Samenstelling

Het congrespresidium bestaat uit negen leden. De leden van het congrespresidium worden gekozen door het congres voor een periode van twee jaar. De door het congres gekozen presidiumleden kunnen drie keer worden herkozen. Het partijbestuur stelt een rooster van aftreden op, waarbij om het jaar res-

pectievelijk vier en vijf leden aftreden. Het congrespresidium leidt de vergaderingen van het congres, het de Politieke Ledenraad en de Adviesraad Verenigingszaken. Leden van het congrespresidium mogen niet lid zijn van het partijbestuur, de Politieke Ledenraad en de Adviesraad Verenigingszaken of afdelingsafgevaardigde zijn naar het congres.

NIEUWE TEKST Artikel 17. Het presidium

Lid 1: Samenstelling

Het presidium bestaat uit negen leden. De leden van het presidium worden gekozen door het congres voor een periode van twee jaar. De door het congres gekozen presidiumleden kunnen drie keer worden herkozen. Het partijbestuur stelt een rooster van aftreden op.

Lid 2: Taken

Het presidium leidt de vergaderingen van het congres, de Politieke Ledenraad en de Adviesraad Verenigingszaken. Leden van het presidium mogen niet lid zijn van het partijbestuur, de Politieke Ledenraad en de Adviesraad Verenigingszaken of afgevaardigde zijn naar het congres.

VOORSTEL 50

Artikel 18. Het partijbestuur (St)

Lid 1: Samenstelling

OUDE TEKST Sub c. De door het congres gekozen leden van het partijbestuur kunnen te allen tijde, samen of afzonderlijk, door het congres als lid van het partijbestuur worden ontslagen of geschorst.

NIEUWE TEKST Sub c. De door het congres gekozen leden van het partijbestuur kunnen te allen tijde, samen of afzonderlijk, door het congres als lid van het partijbestuur worden ontslagen.

VOORSTEL 51

Artikel 18. Het partijbestuur (St)

Lid 1: samenstelling

NIEUWE TEKST sub f: de vergaderingen van het partijbestuur zijn besloten.

Lid 2: Taken

NIEUWE TEKST Nieuw Lid 2 sub m: In afwachting van een besluit door het bevoegde orgaan kan het partijbestuur iemand in de uitoefening van een functie schorsen. In dat geval bevordert het partijbestuur dat er zo spoedig mogelijk een besluit genomen wordt en kan daartoe een termijn stellen. Deze maatregelen worden aan betrokkenen medegedeeld, met opgave van de redenen.

VOORSTEL 52

Artikel 22. Slotbepaling (St)

NIEUWE TEKST Nieuw lid 2 (rest vernummeren): Lid 2. Het partijbestuur vertegenwoordigt de partij in en buiten rechte. Het kan daartoe een of meer van zijn leden, van de organen of van de medewerkers van de partij machtigen.

VOORSTEL 53

Artikel 22. Slotbepaling (St)

OUDE TEKST Lid 5: De organisatie en werkwijze van de partij worden geregeld door de statuten en het huishoudelijk reglement. De statuten en het huishoudelijk reglement worden vastgesteld door het partijcongres.

NIEUWE TEKST Lid 6: De organisatie en werkwijze van de partij worden geregeld door de statuten en het huishoudelijk reglement. In situaties waarin de statuten en het huishoudelijk reglement niet voorzien is de algemene wet- en regelgeving mutatis mutandis van kracht. De statuten en het huishoudelijk reglement worden vastgesteld door het partijcongres.

HUISHOUDELIJK REGLEMENT

VOORSTEL 54

Artikel 5. kandidaatstelling vertegenwoordigende lichamen (HHR)

OUDE TEKST Lid 9: Het bestuur dat een ontwerp-kandidatenlijst opstelt, dan wel de adviescommissie kandidaatstelling indien die voor het opstellen van een kandidatenlijst is ingesteld, kan een kandidaat (inclusief kandidaat-lijsttrekkers) weigeren, indien te verwachten is dat deze kandidaat ernstige schade zal berokkenen aan het aanzien van de partij. Een dergelijke beslissing over het niet toelaten van een kandidaat tot de kandidaatstelling dient tenminste vijf weken genomen te worden voor de vaststelling van de kandidatenlijst in de bevoegde vergadering. Een dergelijke beslissing heeft geen opschortende werking ten aanzien van het bekend maken van de ontwerp-kandidatenlijst en het opstellen van de ontwerp-kandidatenlijst.

NIEUWE TEKST Lid 9: Het bestuur dat een ontwerp-kandidatenlijst opstelt, dan wel de adviescommissie kandidaatstelling, kan besluiten een kandidaat (inclusief kandidaat-lijsttrekkers) niet verder in de procedure te betrekken, indien een kandidaat duidelijk niet past in het gestelde profiel of indien te verwachten is dat deze kandidaat ernstige schade zal berokkenen aan het aanzien van de partij. Een dergelijke beslissing over het niet toelaten van een kandidaat tot de kandidaatstelling dient tenminste vijf weken voor de vaststelling van de kandidatenlijst in de bevoegde vergadering genomen te worden. Een dergelijke beslissing heeft geen opschortende werking ten aanzien van het bekend maken van de ontwerp-kandidatenlijst en het opstellen van de ontwerp-kandidatenlijst.

VOORSTEL 55

Artikel 5. Kandidaatstelling vertegenwoordigende lichamen (HHR)

OUDE TEKST Lid 10 De kandidaat op wie een beslissing als bedoeld in lid 9 van toepassing is, wordt daarvan onverwijld schriftelijk op de hoogte gebracht, onder vermelding van de redenen. Daarbij wordt de kandidaat geïnformeerd over de wijze waarop deze beroep kan aantekenen.

NIEUWE TEKST Lid 10: De kandidaat op wie een beslissing als bedoeld in lid 10 van toepassing is, wordt daarvan onverwijld schriftelijk op de hoogte gebracht. Daarbij wordt de kandidaat geïnformeerd over de wijze waarop deze een bezwaar kan indienen bij het partijbestuur.

Amendementen

30. Zutphen

Wijzigen: Lid 10 wordt lid 9

Toelichting: Het voorstel heeft betrekking op lid 9.

PREADVIES: OVERNEMEN

Indieners van Zutphen hebben gelijk, maar als gevolg van het invoegen van een nieuw lid op een later moment is er uiteindelijk wel sprake van een vernummering.

VOORSTEL 56

Artikel 5. Kandidaatstelling vertegenwoordigende lichamen (HHR)

OUDE Lid 11. De kandidaat kan binnen een termijn van een week schriftelijk beroep aantekenen bij het partijbestuur tegen de beslissing om hem of haar te weigeren als kandidaat.

NIEUW Lid 11. De kandidaat kan binnen een termijn van een week na dagtekening van de mededeling als bedoeld in lid 11 bij het partijbestuur schriftelijk bezwaar maken tegen de beslissing om hem of haar niet verder te betrekken in de kandidaatstellingsprocedure.

Amendementen

31. Zutphen

Wijzigen: lid 11 wordt lid 10

Toelichting: Het voorstel heeft betrekking op lid 10

PREADVIES: OVERNEMEN

Indieners van Zutphen hebben gelijk, maar als gevolg van het invoegen van een nieuw lid op een later moment is er uiteindelijk wel sprake van een vernummering.

VOORSTEL 57

Artikel 5. Kandidaatstelling vertegenwoordigende lichamen (HHR)

OUDE TEKST Lid 12. Het partijbestuur stelt onverwijld het in lid 11 bedoelde beroepsschrift in handen van een door het partijbestuur ingestelde beroepscommissie. Deze beroepscommissie roept de betrokkene op voor een mondelinge toelichting. De beroepscommissie kan het bestuur of de adviescommissie kandidaatstelling als bedoeld in lid 9 in de gelegenheid stellen de beslissing nader schriftelijk of mondeling toe te lichten. De beroepscommissie doet uitspraak binnen een termijn van ten hoogste twee weken na ontvangst van het beroepsschrift bij het partijbestuur.

NIEUWE TEKST Lid 12: Het partijbestuur stelt onverwijld het in lid 12 bedoelde bezwaarschrift in handen van de bezwarencommissie. De bezwarencommissie wordt onverwijld geïnformeerd door het bestuur of de adviescommissie over de beweegreden van het niet verder betrekken in de kandidaatstellingprocedure. De bezwarencommissie toetst of het bestuur, respectievelijk de kandidaatstellingscommissie in redelijkheid tot het oordeel kon komen om een kandidaat niet verder te betrekken in de procedure. De bezwarencommissie kan de betrokkene oproepen voor een mondelinge toelichting. De bezwarencommissie kan het bestuur of de adviescommissie kandidaatstelling in de gelegenheid stellen de beslissing nader schriftelijk of mondeling toe te lichten. De bezwarencommissie doet uitspraak binnen een termijn van ten hoogste twee weken na dagtekening van het bezwaarschrift aan het partijbestuur.

Amendementen

32. Zutphen

Wijzigen: Lid 12 wordt lid 11

Toelichting: Het voorstel heeft betrekking op het in lid 11 bedoelde bezwaarschrift.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: *Indieners van Zutphen hebben gelijk, maar als gevolg van het invoegen van een nieuw lid op een later moment is er uiteindelijk wel sprake van een vernummering.*

33. Zutphen

Culemborg

Wijzigen: Zin 4 'de bezwarencommissie kan de betrokkene oproepen voor een mondelinge toelichting' wordt 'de bezwarencommissie roept de betrokkene op voor een mondelinge toelichting'.

Toelichting: In het voorstel kan de betrokkene opgeroepen worden door de bezwarencommissie. Dit schept ongelijke verhoudingen. De bezwarencommissie (die wordt ingesteld door het bestuur) wordt immers ook ingelicht over de beweegredenen van het niet verder betrekken in de procedure. Door ook de betrokkene te horen ontstaat een meer gelijkwaardig hoor- en wederhoor.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *Indien een bezwarencommissie van opvatting is dat de schriftelijk informatie die is aangeleverd volstaat om tot een oordeel te komen, dan is het aan de bezwarencommissie om te bepalen of een nadere mondelinge toelichting nog nodig is.*

VOORSTEL 58

Artikel 5. Kandidaatstelling vertegenwoordigende lichamen (HHR)

OUDE TEKST Lid 13. De uitspraak van de beroepscommissie wordt onverwijld schriftelijk kenbaar gemaakt aan de betrokkene en aan het bestuur of adviescommissie kandidaatstelling zoals bedoeld in lid 9. Deze uitspraak is vertrouwelijk en niet vatbaar voor hoger beroep.

NIEUWE TEKST lid 13: De uitspraak van de bezwarencommissie wordt onverwijld schriftelijk kenbaar gemaakt aan de betrokkene en aan het bestuur of adviescommissie kandidaatstelling. Deze uitspraak is vertrouwelijk en niet vatbaar voor hoger beroep.

VOORSTEL 59

Artikel 5. Kandidaatstelling vertegenwoordigende lichamen (HHR)

OUDE TEKST Lid 14. Indien de beroepscommissie het beroep gegrond verklaart, wordt de betrokkene door het bestuur of de adviescommissie kandidaatstelling terstond op de ontwerp-kandidatenlijst of op de alfabetische lijst van niet-geplaatsten geplaatst. De aldus gewijzigde lijst(en) worden bekend gemaakt aan de leden die opgeroepen zijn voor de vergadering die de *kandidatenlijst vaststelt*.

NIEUWE TEKST Lid 14: Indien de bezwarencommissie het

bezwaar gegrond verklaart, wordt de kandidatuur van de betrokkene door het bestuur of de adviescommissie kandidaatstelling terstond in behandeling genomen. De kandidaat wordt vervolgens alsnog op de ontwerp-kandidatenlijst of op de alfabetische lijst van niet-geplaatsten geplaatst. De aldus gewijzigde lijst(en) worden bekend gemaakt aan de leden die opgeroepen zijn voor de vergadering die de kandidatenlijst vaststelt.

VOORSTEL 60

Artikel 5. Kandidaatstelling vertegenwoordigende lichamen (HHR)

OUDE TEKST Lid 15. De beroepscommissie zoals bedoeld in lid 12 e.v., wordt ingesteld door het partijbestuur. De leden van de beroepscommissie worden benoemd door het partijbestuur. De beroepscommissie kan zich indelen in kamers die bestaan uit tenminste drie leden; deze kamers kunnen uitspraak doen als beroepscommissie. Een lid van de beroepscommissie kan geen uitspraak doen als dat lid woonachtig is in de afdeling waar een betrokkene die beroep aangetekend heeft, woonachtig is.

NIEUWE TEKST Lid 15: De bezwarencommissie wordt ingesteld door het partijbestuur. De bezwarencommissie wijst uit haar midden een voorzitter aan. De bezwarencommissie doet in kamers van tenminste drie leden uitspraak als bezwarencommissie. Een lid van de bezwarencommissie kan geen deel uitmaken van de kamer binnen het eigen gewest of in gevallen waarin het met het desbetreffende lid persoonlijke betrekkingen onderhoudt.

VOORSTEL 61

Voorstel 61-1:

OUDE TEKST Artikel 9. Gelijke vertegenwoordiging vrouwen en mannen

oud Artikel 9. Gelijke vertegenwoordiging vrouwen en mannen

NIEUWE TEKST Artikel 9. Evenwichtige vertegenwoordiging

VOORSTEL 61-2:

OUDE TEKST Lid 1: Overall waar in de partij besturen, afvaardigingen en dergelijke worden gekozen of kandidatenlijsten voor vertegenwoordigende lichamen worden vastgesteld, wordt gestreefd naar een gelijke vertegenwoordiging van vrouwen en mannen.

NIEUWE TEKST: Overall waar in de partij besturen, afvaardigingen en dergelijke worden gekozen of kandidatenlijsten voor vertegenwoordigende lichamen worden vastgesteld, wordt gestreefd naar een gelijke vertegenwoordiging qua sekse en naar een evenwichtige spreiding qua leeftijd, regio en diversiteit. De verantwoordelijke besturen voeren hiervoor een actief beleid en leggen daarover verantwoording af aan de leden.

Amendementen

34. Rotterdam

Etten-Leur

Wijzigen: "en naar een evenwichtige spreiding qua leeftijd, regio en diversiteit ... aan de leden" **wijziging in** "en voert een beleid waardoor leeftijd, regio en diversiteit in overweging worden genomen voor de kandidatenlijst

Toelichting: Het PB-voorstel volgt naar onze mening niet uit het vorige congres maar gaat verder dan toen vastgesteld. Dit is wel een gewenst beleid maar geen voorwaarde voor beleid.

PREADVIES: AFWIJZEN

Deze bepaling mag niet vrijblijvend worden.

Voorstel 61-3:

OUDE TEKST Lid 2: Overall waar in de partij besturen, afvaardigingen en dergelijke worden gekozen of kandidatenlijsten voor vertegenwoordigende lichamen worden vastgesteld, dient tenminste één/derde van de bestuursleden, afgevaardigden of kandidaten uit vrouwen te bestaan.

NIEUWE TEKST: Schrappen van lid 2.

Voorstel 61-4:

OUDE TEKST Lid 3: De verantwoordelijke besturen voeren een actief beleid ten aanzien van kandidaatstelling van vrouwen en leggen daarover verantwoording af aan de leden.

NIEUWE TEKST: Schrappen van lid 3.

Amendementen

35. Zeist

Wijzigen: lid 3 wordt 'De verantwoordelijke besturen voeren een actief beleid ten behoeve van een afgewogen vertegenwoordiging zoals vermeld in lid 1, en leggen daarover verantwoording af aan de leden.'

Toelichting: Wanneer je een bepaalde vertegenwoordiging nastreeft, zoals bedoeld in lid 1, dien je daar als afdeling ook actief beleid op te hebben. Actief beleid en verantwoordelijkheid voorkomt dat het blijft bij 'een goede intentie op papier'.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Overbodig. Dit staat al in de nieuwe tekst. "De verantwoordelijke besturen voeren hiervoor een actief beleid en leggen daarover verantwoording af aan de leden."

VOORSTEL 62

Artikel 10. De geldmiddelen

OUDE TEKST Lid 3: De partij heeft een verkiezingsfonds, een spaarfonds voor de gewesten en een spaarfonds voor de afdelingen. De middelen voor deze fondsen worden verkregen uit een door het partijbestuur vast te stellen bedrag uit de contributieopbrengst alsmede uit vrijwillige bijdragen, schenkingen en andere inkomsten.

NIEUWE TEKST Lid 3: De partij heeft een spaarfonds voor de landelijke verkiezingen, een spaarfonds voor de Provinciale Statenverkiezingen, een spaarfonds voor de waterschapsverkiezingen, een spaarfonds voor de Europese verkiezingen en een spaarfonds voor de gemeenteraadsverkiezingen. De middelen voor deze fondsen worden verkregen uit een door het partijbestuur vast te stellen bedrag uit de contributieopbrengst alsmede uit vrijwillige bijdragen, schenkingen en andere inkomsten.

VOORSTEL 63

Artikel 13. De beroepscommissie (HHR)

OUDE TEKST: Lid 1: Samenstelling

Sub a: In tussentijdse vacatures in de beroepscommissie wordt zodra mogelijk door het partijbestuur voorzien door te putten uit de plaatsvervangende leden, te beginnen bij degene die het hoogste aantal stemmen bij deze verkiezing heeft behaald.

Sub b: Bij ontstentenis of in geval een lid van de commissie betrokkene of belanghebbende is bij een royements- of bemiddelingsprocedure, wordt zijn plaats ingenomen door een door partijbestuur en beroepscommissie gezamenlijk aan te wijzen lid van de beroepscommissie. Na afhankelijk van de beroepszaak herneemt het oorspronkelijke lid zijn plaats in de beroepscommissie.

NIEUWE TEKST Lid 1: Plaatsvervanging

Bij ontstentenis of in geval een lid van de commissie betrokkene of belanghebbende is bij een royements- of bemiddelingsprocedure, wordt zijn plaats ingenomen door een plaatsvervangend lid, aan te wijzen door de voorzitter van de beroepscommissie. Na afhandeling van de beroepszaak herneemt het oorspronkelijke lid zijn plaats in de beroepscommissie.

VOORSTEL 64

Artikel 14. De adviescommissie kandidaatstelling (HHR)

Lid 1: Omschrijving

Het partijbestuur stelt ten behoeve van de voorbereidende werkzaamheden inzake de kandidatenlijsten voor de verkiezingen van de Eerste Kamer, de Tweede Kamer en het Europees Parlement een adviescommissie in.

Lid 2: Taken

De adviescommissie adviseert het partijbestuur bij het opstellen van de ontwerp-kandidatenlijst voor de desbetreffende verkiezingen. Hieronder vallen het scouten en werven van kandidaten en hen toetsen aan vooraf geformuleerde kwaliteitseisen en aan een advies over de meest gewenste samenstelling van de fractie.

Lid 3: Samenstelling

OUDE TEKST Sub a. Het partijbestuur bepaalt het aantal leden van de adviescommissie. De leden van de adviescommissie, onder wie één lid van het partijbestuur, worden benoemd door het partijbestuur. Het partijbestuur benoemt de voorzitter van de adviescommissie.

NIEUWE TEKST Sub a. De leden van de adviescommissie, onder wie minimaal één lid van het partijbestuur, worden benoemd door het partijbestuur. Het partijbestuur benoemt de voorzitter van de adviescommissie.

OUDE TEKST Sub b. Bij de samenstelling wordt gelet op ervaring met het parlementaire werk en diversiteit in culturele, regionale en maatschappelijke achtergrond.

NIEUWE TEKST Sub b. Bij de samenstelling wordt gelet op ervaring met het parlementaire werk, kennis van de partij en diversiteit in culturele, regionale en maatschappelijke achtergrond.

VOORSTEL 65

Artikel 19. Het gewest (HHR)

Lid 1: Aantal afgevaardigden en stemmen

OUDE TEKST Sub d. De afdelingsafvaardiging vertegenwoordigt eenzelfde aantal stemmen als het aantal stemmen waarop de afdeling in het congres recht heeft. De stemmen worden

gelijkelijk over de afgevaardigden verdeeld. De leden van het gewestelijk bestuur hebben ieder één stem.

NIEUWE TEKST Sub d. De afdelingsafvaardiging vertegenwoordigt eenzelfde aantal stemmen als het aantal stemmen waarop de afdeling in het congres recht heeft. Iedere afgevaardigde krijgt een zo evenredig mogelijk deel van de stemmen van de afdeling toegewezen. De leden van het gewestelijk bestuur hebben ieder één stem. Stemoverdracht is niet toegestaan.

Amendementen

36. Eindhoven

Etten-Leur

Wijzigen: "Iedere afgevaardigde krijgt een zo evenredig mogelijk deel van de stemmen van de afdeling toegewezen." in "Iedere aanwezige afgevaardigde krijgt een zo evenredig mogelijk deel van de stemmen van de afdeling toegewezen." "

Toelichting: Het is onwenselijk voor afdelingen met meerdere afgevaardigden dat stemmen verloren gaan omdat een van deze afgevaardigden (bijvoorbeeld wegens ziekte) niet in staat is op de gewestelijke vergadering aanwezig te zijn.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *De wijze die Eindhoven voorstelt neemt de prikkel voor afgevaardigden van de grote afdelingen weg om voltallig te verschijnen. Het PB wil graag dat afgevaardigden lijfelijk naar het congres komen. Indien afgevaardigden verhinderd zijn kunnen plaatsvervangende afgevaardigden de plek innemen.*

REDACTIONELE WIJZIGINGEN STATUTEN

VOORSTEL 66

Artikel 1. De naam (St)

OUDE TEKST: De vereniging, genaamd Partij van de Arbeid, is gevestigd te Amsterdam. Zij wordt in de statuten "de partij" genoemd. Leden en organen van de partij hebben niet het recht onder de naam Partij van de Arbeid een rechtspersoon op te richten, behoudens goedkeuring van het partijbestuur. De naam Partij van de Arbeid mag uitsluitend door of namens de organen van de partij worden gebruikt.

Artikel 1. De naam

NIEUWE TEKST: De vereniging, genaamd Partij van de Arbeid, is gevestigd te Amsterdam. Zij wordt in de statuten "de partij" genoemd. Leden en organen van de partij hebben niet het recht onder of met gebruikmaking van de naam Partij van de Arbeid een rechtspersoon op te richten, behoudens goedkeuring van het partijbestuur. De naam Partij van de Arbeid mag uitsluitend door of namens de organen van de partij worden gebruikt.

VOORSTEL 67

Artikel 4. Het lidmaatschap (St)

OUDE TEKST Lid 3: Het lidmaatschap van de partij geeft recht om lidmaatschapsrechten uit te oefenen in een afdeling en in een gewest van de partij.

NIEUWE TEKST Lid 3: Het lidmaatschap van de partij geeft recht om lidmaatschapsrechten uit te oefenen in de partij.

Amendementen

37. PB-Amendement

Toevoegen: Bij uitoefening van lidmaatschapsrechten op afdeling- en/of gewestelijk niveau is de plaats waar het betreffende lid woonachtig is, volgens de Gemeentelijke Basis Administratie, bepalend.

VOORSTEL 68

Artikel 4. Het lidmaatschap (St)

Lid 6: Het lidmaatschap van de partij eindigt:

Sub a. door overlijden;

OUDE TEKST Sub b. door schriftelijke opzegging bij het partijbestuur;

NIEUWE TEKST Sub b: door opzegging bij het partijbestuur;

Amendementen

38. Zaanstad

Rotterdam

Wijzigen: sub b. wordt "door schriftelijke opzegging (per post of per E-mail) bij partijbestuur, of bij voorkeur door tussenkomst van het afdelingsbestuur."

Toelichting: 1e het voorliggende tekstvoorstel voor

sub b. honoreert de in opwelling gedane telefonische of mondelinge opzeggingen, een schriftelijke opzegging vergt toch een bedenkpauze; 2e het voorliggende tekstvoorstel maakt de weg vrij om zonder toestemming van het betreffende lid opzeggingen door derden te doen; 3e aanmelden voor lidmaatschap kan ook bij afdelingsbestuur, wijze van opzeggen analoog; 4e opzegging bij het afdelingsbestuur geeft dit bestuur de gelegenheid om vóór het definitief maken van de opzegging een gesprek met het betreffende lid aan te gaan.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *Partijleden zijn in de eerste plaats lid van de partij als geheel. Opzegging dient te gebeuren bij het landelijke partijbestuur. Hierbij wil het PB wel benadrukken dat het nabellen van opzeggers door de afdeling buitengewoon wordt gewaardeerd en zeker vruchten afwerpt bij het behouden van leden.*

39. Zaanstad

Toevoegen: sub c. uitschrijven van een lid uit de administratie in verband met achterstand in betaling contributie geschiedt slechts in en na overleg met het afdelingsbestuur.

Toelichting: 1e hiermede wordt voorkomen dat leden ten onrechte worden uitgeschreven, meer dan eens is gebleken dat fouten in administratie (ledenadministratie, banken) leiden tot een onrecht uitschrijven;

2e inschakeling van het afdelingsbestuur voorkomt het onder 1. verwoorde toelichting, terwijl ook in overleg met het betreffende lid een adequate oplossing voor het kennelijk gerezen probleem kan worden gevonden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *Het is landelijk beleid om iedereen met een betalingsachterstand persoonlijk te benaderen. Er wordt altijd getracht naar een oplossing te zoeken. Op deze wijze worden fouten tot het minimum teruggebracht. Het PB is er niet van overtuigd dat alle afdelingen de mogelijkheid hebben om dit te doen en vreest zelfs dat het aantal fouten zal toenemen indien deze taak bij de afdelingen komt te liggen. Hierbij wil het PB nogmaals benadrukken dat het nabellen van opzeggers door de afdeling buitengewoon wordt gewaardeerd en zeker vruchten afwerpt bij het behouden van leden.*

VOORSTEL 69

Artikel 9. De beroepscommissie (St)

Lid 1: Omschrijving

OUDE TEKST: De beroepscommissie bestaat uit drie leden. Zij worden gekozen door het congres voor een periode van vier jaar. Het partijbestuur kan een voordracht doen. Herververkiezing is één keer mogelijk.

NIEUWE TEKST: De beroepscommissie bestaat uit drie

leden en drie plaatsvervangende leden. Zij worden gekozen door het congres voor een periode van vier jaar. Het partijbestuur kan een aanbeveling doen. Herververkiezing is één keer mogelijk.

VOORSTEL 70

Artikel 10. De afdeling (St)

Lid 3: De afdelingsvergadering

NIEUWE TEKST Nieuw sub d: Een lid van de fractie legt desgevraagd verantwoording af aan de afdelingsvergadering.

VOORSTEL 71

Artikel 10. De afdeling (St)

Lid 3: De afdelingsvergadering

NIEUWE TEKST Nieuw sub e: Een wethouder heeft het recht de vergadering te informeren over het gevoerde en te voeren beleid en de vergadering heeft het recht daarover informatie aan de wethouder te vragen.

VOORSTEL 72

Artikel 11. Het afdelingsbestuur (St)

Lid 1: Samenstelling

OUDE TEKST Sub a. Het afdelingsbestuur bestaat uit tenminste drie door de afdelingsvergadering uit haar midden gekozen leden. De voorzitter wordt in functie gekozen. Daarnaast kunnen de lijsttrekker, de wethouders en de voorzitter van de gemeenteraadsfractie de vergaderingen van het afdelingsbestuur met raadgevende stem bijwonen. De fractievoorzitter kan zich laten vervangen door een ander lid van de gemeenteraadsfractie. In geval een afdeling meer gemeenten omvat en meer gemeenteraadsfracties telt, wonen de fractievoorzitters de vergaderingen van het afdelingsbestuur bij met raadgevende stem. Deze kunnen zich laten vervangen door andere leden van de gemeenteraadsfractie.

NIEUWE TEKST Sub a. Het afdelingsbestuur bestaat uit tenminste drie door de afdelingsvergadering uit haar midden gekozen leden. De voorzitter wordt in functie gekozen. Daarnaast kunnen de lijsttrekker, de wethouders en de voorzitter van de gemeenteraadsfractie de vergaderingen van het afdelingsbestuur met adviserende stem bijwonen. De fractievoorzitter kan zich laten vervangen door een ander lid van de gemeenteraadsfractie. In geval een afdeling meer gemeenten omvat en meer gemeenteraadsfracties telt, wonen de fractievoorzitters de vergaderingen van het afdelingsbestuur bij met adviserende stem. Deze kunnen zich laten vervangen door andere leden van de gemeenteraadsfractie.

Amendementen

40. Zutphen

Toevoegen:

Toelichting: De raadgevende stem wordt in dit voorstel een adviserende stem. Hoewel de twee nagenoeg gelijk zijn aan elkaar lijkt het in de betekenis van de woorden wel het zo te zijn dat raadgevend zwaarder weegt dan adviserend.

Nu is onze vraag of het hier een redactionele wijziging betreft, zonder dat de betekenis van het bedoelde verandert.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het gaat om een redactionele wijziging. Gestreefd wordt zo om in het hele document gebruik te maken van dezelfde woordkeus: namelijk adviserende stem.

VOORSTEL 73

Artikel 11. Het afdelingsbestuur (St)

Lid 2. Taken

OUDE TEKST sub b: Het afdelingsbestuur draagt er zorg voor dat de wethouder(s) die door de PvdA-fractie of een door de partij erkende gemeenschappelijke fractie is/zijn voorgedragen, worden uitgenodigd voor het bijwonen van de afdelingsvergadering. Een wethouder heeft de gelegenheid de vergadering te informeren over het gevoerde en te voeren beleid en de vergadering heeft het recht daarover informatie aan de wethouder te vragen; dit alles met inachtneming van zijn staatsrechtelijke positie.

NIEUWE TEKST Nieuw sub c:

Het afdelingsbestuur draagt er zorg voor dat de wethouder(s) die door de PvdA-fractie of een door de partij erkende gemeenschappelijke fractie is/zijn voorgedragen, worden uitgenodigd voor het bijwonen van de afdelingsvergadering.

VOORSTEL 74

Artikel 13. Het gewest (St)

Lid 3. De gewestelijke vergadering

OUDE TEKST Sub b. Elk lid woonachtig in het gewest heeft toegang tot de gewestelijke vergadering en heeft daar spreekrecht.

NIEUWE TEKST Sub b: Elk lid dat deel uitmaakt van een afdeling die tot het gewest behoort, heeft toegang tot de gewestelijke vergadering en heeft daarin spreekrecht.

VOORSTEL 75

Artikel 13. Het gewest (St)

Lid 3. De gewestelijke vergadering

NIEUWE TEKST Nieuw sub f: Een lid van de Statenfractie legt desgevraagd verantwoording af aan de gewestelijke vergadering.

TOELICHTING: Deze bepaling ontbrak tot nu toe en wordt nu ingevoegd, analoog aan de bepaling van de afdelingsvergadering (artikel 10 lid 3 – voorstel 48).

VOORSTEL 76

Artikel 13. Het gewest (St)

Lid 3: De gewestelijke vergadering

NIEUWE TEKST Nieuw sub g: Een gedeputeerde heeft het recht de vergadering te informeren over het gevoerde en te voeren beleid en de vergadering heeft het recht daarover informatie aan de gedeputeerde te vragen.

TOELICHTING: Deze bepaling ontbrak tot nu toe en wordt nu ingevoegd, analoog aan de bepaling voor de afdelingsvergadering (artikel 10 lid 3 – voorstel 48).

VOORSTEL 77

Artikel 14. Het gewestelijk bestuur (St)

Lid 1: Samenstelling

OUDE TEKST Sub a: Het gewestelijk bestuur bestaat uit tenminste drie leden, door de gewestelijke vergadering gekozen uit

de in de provincie woonachtige leden van de partij. De voorzitter wordt in functie gekozen. Daarnaast kunnen de lijsttrekker, de gedeputeerden en de voorzitter van de Statenfractie de vergaderingen van het gewestelijk bestuur met raadgevende stem bijwonen. De fractievoorzitter kan zich laten vervangen door een ander lid van de Statenfractie.

NIEUWE TEKST Sub a: Het gewestelijk bestuur bestaat uit tenminste drie leden, door de gewestelijke vergadering gekozen uit de in de provincie woonachtige leden van de partij. De voorzitter wordt in functie gekozen. Daarnaast kunnen de lijsttrekker, de gedeputeerden en de voorzitter van de Statenfractie de vergaderingen van het gewestelijk bestuur met adviserende stem bijwonen. De fractievoorzitter kan zich laten vervangen door een ander lid van de Statenfractie.

Amendementen

41. Zutphen

Toevoegen:

Toelichting: Raadgevende stem wordt in dit voorstel een adviserende stem. Hoewel de twee nagevoeg gelijk zijn aan elkaar lijkt het in de betekenis van de woorden wel het zo te zijn dat raadgevend zwaarder weegt dan adviserend.

Nu is onze vraag of het hier een redactionele wijziging betreft, zonder dat de betekenis van het bedoelde verandert.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Het gaat om een redactionele wijziging. Gestreefd wordt zo om in het hele document gebruik te maken van dezelfde woordkeus: namelijk adviserende stem.

VOORSTEL 78

Artikel 14. Het gewestelijk bestuur (St)

Lid 1: Samenstelling

OUDE TEKST Sub c. Indien artikel 15 lid 1 tweede volzin van toepassing is en de voorzitter van de Statenfractie geen lid is van de Partij van de Arbeid, wijst de fractie uit haar midden een lid van de Partij van de Arbeid aan als lid van het gewestelijk bestuur.

NIEUWE TEKST Sub d: Indien artikel 15 lid 1 tweede volzin van toepassing is en de voorzitter van de Statenfractie geen lid is van de Partij van de Arbeid, wijst de fractie uit haar midden een lid van de Partij van de Arbeid aan als adviserend lid van het gewestelijk bestuur.

VOORSTEL 79

Artikel 14. Het gewestelijk bestuur (St)

Lid 2: Taken

OUDE TEKST Sub b. Het gewestelijk bestuur draagt er zorg voor dat de gedeputeerde(n) die door de PvdA-fractie of een door de partij erkende gemeenschappelijke fractie is/zijn voorgedragen, worden uitgenodigd voor het bijwonen van de gewestelijke vergadering.

NIEUWE TEKST Sub c: Het gewestelijk bestuur draagt er zorg voor dat (de leden van) de Statenfractie of de PvdA-leden van een door de partij erkende gemeenschappelijke fractie, alsmede

gedeputeerde(n) die door de PvdA-fractie of een door de partij erkende gemeenschappelijke fractie is/zijn voorgedragen, worden uitgenodigd voor het bijwonen van de gewestelijke vergadering.

VOORSTEL 80

Artikel 16. Het congres (St)

Lid 1: Omschrijving

OUDE TEKST Sub h. Het partijbestuur kan te allen tijde een buitengewoon congres uitschrijven. Op een daartoe strekkend schriftelijk verzoek van tenminste een zodanig aantal afdelingen dat bevoegd is één/tiende van het totaal aantal stemmen op het congres uit te brengen dient het partijbestuur een buitengewoon congres uit te schrijven.

NIEUWE TEKST sub h: Het partijbestuur kan te allen tijde een spoedeisend congres uitschrijven. Op een daartoe strekkend schriftelijk verzoek van tenminste een zodanig aantal afdelingen dat bevoegd is één/tiende van het totaal aantal stemmen op het congres uit te brengen dient het partijbestuur een spoedeisend congres uit te schrijven.

Amendementen

42. Zutphen

Etten-Leur

Schrappen:

Toelichting: Er zit een verschil tussen het woord 'buitengewoon' en 'spoedeisend'. Onze vraag is daarom waarom buitengewoon wordt vervangen door spoedeisend, en waarom het hier opgevoerd wordt als een amendement van redactionele aard.

PREADVIES: AFWIJZEN

We hebben 1 soort congres met bepaalde standaardregels. Er is echter één grond om van deze regels af te wijken en dat is een 'spoedeisendcongres' (bijv bij al dan niet kabinetsdeelname)

VOORSTEL 81

Artikel 16. Het congres (St)

Lid 1: Omschrijving

OUDE TEKST sub i: De termijn waarbinnen het partijbestuur, al of niet op verzoek van afdelingen, een buitengewoon congres dient uit te schrijven is vier weken. Uiterlijk veertien dagen voor aanvang van het buitengewoon congres doet het partijbestuur schriftelijk mededeling aan de afdelingen over de datum en de plaats van het congres, alsmede over het onderwerp waarover het congres vergadert.

NIEUWE TEKST sub i: De termijn waarbinnen het partijbestuur, al of niet op verzoek van afdelingen, een spoedeisend congres dient uit te schrijven is vier weken. Uiterlijk veertien dagen voor aanvang van het spoedeisend congres doet het partijbestuur schriftelijk mededeling aan de afdelingen over de datum en de plaats van het congres, alsmede over het onderwerp waarover het congres vergadert. Indien dat voor de behandeling van het onderwerp nodig is, kan het partijbestuur de voorbereidingstermijn zoals die geldt voor het congres, inkorten.

Amendementen

43. Zutphen

Schrappen:

Toelichting: Er zit een verschil tussen het woord 'buitengewoon' en 'spoedeisend'. Onze vraag is daarom waarom buitengewoon wordt vervangen door spoedeisend, en waarom het hier opgevoerd wordt als een amendement van redactionele aard.

PREADVIES: AFWIJZEN

We hebben 1 soort congres met bepaalde standaardregels. Er is echter één grond om van deze regels af te wijken en dat is een 'spoedeisendcongres' (bijv bij al dan niet kabinetsdeelname)

44. Rotterdam

Etten-Leur

Wijzigen: laatste volzin: "kan het partijbestuur de voorbereidingstermijn ..." **wordt** "kan het partijbestuur het presidium verzoeken de voorbereidingstermijn ..."

Toelichting: Het presidium leidt de congressen en dient hier dan ook uiteindelijk over te beslissen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Deze bevoegdheid ligt echt bij het partijbestuur en niet bij het presidium. Uiteraard zal het presidium altijd geconsulteerd worden en wordt het congres in samenwerking met hun georganiseerd. Zie artikel 22 van de statuten: het partijbestuur is het bevoegde orgaan die optreedt in situaties waarin het reglement niet voorziet.

VOORSTEL 82

Artikel 16. Het congres (St)

Lid 2: Taken

OUDE TEKST Sub b. Het congres stelt op voorstel van het partijbestuur op hoofdlijnen het program voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer en het manifest voor het Europees Parlement vast.

NIEUWE TEKST Sub b: Het congres stelt op voorstel van het partijbestuur het program voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer en het PvdA-manifest voor het Europees Parlement vast.

VOORSTEL 83

Artikel 16. Het congres (St)

Lid 2: Taken

OUDE TEKST Sub h. Het congres onderzoekt de financiële rekening van het partijbestuur. Goedkeuring door het congres van het algemeen jaarverslag over het gevoerde beleid in de partij en van het financiële verslag en de rekening en verantwoording vindt in het tweede zittingsjaar van het partijbestuur plaats en strekt het partijbestuur tot decharge.

NIEUWE TEKST Sub h. Het congres onderzoekt de financiële rekening van het partijbestuur. Goedkeuring door het congres van het algemeen jaarverslag over het gevoerde beleid in de partij en van het financiële verslag en de rekening en verantwoording vindt elke twee jaar plaats en strekt het partijbestuur tot decharge.

VOORSTEL 84

Artikel 18. Het partijbestuur (St)

Lid 1: Samenstelling

OUDE TEKST Sub d. De nationale lijsttrekker, de voorzitters van de Eerste- en Tweede-Kamerfractie en de voorzitter van de PvdA-delegatie in de socialistische fractie in het Europees Parlement wonen de vergaderingen van het partijbestuur bij met raadgevende stem. De leden van de Tweede Kamer en leden van de PvdA-delegatie in de socialistische fractie in het Europees Parlement mogen geen lid zijn van het partijbestuur, tenzij het congres op basis van bijzondere omstandigheden anders bepaalt.

NIEUWE TEKST Sub d: De nationale lijsttrekker, de voorzitters van de Eerste- en Tweede-Kamerfractie en de voorzitter van de PvdA-delegatie in de socialistische fractie in het Europees Parlement wonen de vergaderingen van het partijbestuur bij met adviserende stem. De leden van de Tweede Kamer en leden van de PvdA-delegatie in de socialistische fractie in het Europees Parlement mogen geen lid zijn van het partijbestuur, tenzij het congres op basis van bijzondere omstandigheden anders bepaalt.

VOORSTEL 85

Artikel 18. Het partijbestuur (St)

Lid 1: Samenstelling

OUDE TEKST Sub e. De directeur van de Wiardi Beckman Stichting en een vaste vertegenwoordiger van het landelijk bestuur van de jongerenorganisatie die partijlid dienen te zijn, kunnen de vergaderingen van het partijbestuur bijwonen met raadgevende stem.

NIEUWE TEKST Sub e. De directeur van de Wiardi Beckman Stichting en een vaste vertegenwoordiger van het landelijk bestuur van de jongerenorganisatie die partijlid dienen te zijn, kunnen de vergaderingen van het partijbestuur bijwonen met adviserende stem.

VOORSTEL 86

Artikel 18. Het partijbestuur (St)

Lid 2: Taken

OUDE TEKST Sub b. Het partijbestuur voert de besluiten van het congres uit en is belast met het toezicht op de naleving en handhaving van de statuten en reglementen.

NIEUWE TEKST Sub c. Het partijbestuur roept het congres bijeen, voert de besluiten van het congres uit en is belast met het toezicht op de naleving en handhaving van de statuten en reglementen.

VOORSTEL 87

Artikel 18. Het partijbestuur (St)

Lid 4: De verkiezing

OUDE TEKST Sub b. Het partijbestuur bepaalt in een procedureschema een datum waarvoor bij het partijbestuur de namen moeten worden ingezonden van kandidaten voor de verkiezing van het partijbestuur. De leden kunnen daarvoor kandidaten noemen.

NIEUWE TEKST Sub b: Het partijbestuur bepaalt in een procedureschema een datum voor welke de gemotiveerde sollicitatiebrieven van leden in het bezit van het partijbestuur dienen te zijn.

VOORSTEL 88

Artikel 20. Partij van de Europese Sociaaldemocraten (St)

OUDE TEKST Lid 1: De Partij van de Arbeid is lid van de Partij van de Europese Sociaaldemocraten (PES).

Lid 2: Gedurende de zittingsperiode die de PES hanteert maakt een door het partijbestuur aan te wijzen lid deel uit van het Presidium van de PES.

Lid 3: Tot de taak van het congres van de PES behoort onder meer het vaststellen van het Europees Manifest voor de verkiezing van de leden van de fractie van de PES in het Europees Parlement.

Lid 4: Het aantal PES-congresdelegatieleden is afhankelijk van het aantal PvdA-zetels in het Europees Parlement. Van de PES-congresdelegatie maken deel uit de voorzitter van de Tweede-Kamerfractie, de nationale lijsttrekker, de internationaal secretaris, het Nederlandse lid van het PES-presidium, een lid van de Tweede-Kamerfractie en een lid van de Nederlandse leden van de socialistische fractie in het Europees Parlement. De voorzitter van de partij kan de vergadering van de PES-congresdelegatie bijwonen. Het congres kiest op voordracht van het partijbestuur de overige leden voor een zittingsperiode van vier jaar. Verkiezing vindt plaats gelijktijdig met de verkiezing van het partijbestuur, in overeenstemming met het bepaalde in artikel 18 lid 4. Herververkiezing is mogelijk.

Lid 5: De delegatie is verantwoording schuldig aan het congres. Zij brengt haar verslag uit gelijktijdig met de in artikel 16 lid 2 sub f genoemde verslagen.

NIEUWE TEKST Artikel 20. Partij van de Europese Sociaaldemocraten (PES)

Lid 1: Omschrijving

Sub a: De PES is de Partij van Europese Sociaaldemocraten (PES). Dit is de Europese organisatie, die wordt gevormd door landelijke socialistische en sociaaldemocratische partijen in de Europese Unie. De Partij van de Arbeid is een van de leden van de PES.

Sub b: Gedurende de zittingsperiode die de PES hanteert maakt een door het partijbestuur aan te wijzen lid deel uit van het Presidium van de PES.

Lid 2: Taken

Tot de taak van het congres van de PES behoort (onder meer) het vaststellen van het PES-manifest voor de verkiezing van de leden van de fractie van de PES in het Europees Parlement.

Lid 3: De PES-congresdelegatie

Sub a: Het PvdA-congres verkiest tweejaarlijks de PES-congresdelegatie. Van de PES-congresdelegatie maken deel uit de voorzitter van de Tweede Kamerfractie, de nationale lijsttrekker, de internationaal secretaris, het Nederlandse lid van het PES-presidium, een lid van de Tweede Kamerfractie en een lid van de Nederlandse leden van de socialistische fractie in het Europees Parlement. Het PvdA-congres kiest op aanbeveling van het partijbestuur de overige leden. Verkiezing vindt plaats gelijktijdig met de verkiezing van het partijbestuur, in overeenstemming met het bepaalde in artikel 18 lid 4. Herververkiezing is twee maal mogelijk.

Sub b: De voorzitter van de partij kan de vergadering van de PES-congresdelegatie bijwonen.

Sub c: De PES-congresdelegatie is verantwoording schuldig aan het congres. Zij brengt haar verslag uit gelijktijdig met de in artikel 16 lid 2 sub f genoemde verslagen.

VOORSTEL 89

Artikel 21. Ledenraadpleging (St)

OUDE TEKST Lid 2: Een ledenraadpleging voor een functie vindt plaats indien zich daarvoor twee of meer kandidaten hebben gemeld. Deze kandidaten dienen hun kandidatuur vergezeld te doen gaan van getekende ondersteuningsverklaringen van tenminste 50 partijleden.

NIEUWE TEKST Lid 2: Een ledenraadpleging voor één van deze functies vindt plaats indien zich daarvoor twee of meer kandidaten hebben gemeld.

VOORSTEL 90

Artikel 21. Ledenraadpleging (St)

OUDE TEKST: Lid 4: In het huishoudelijk reglement worden omtrent de ledenraadpleging nadere regels gegeven.

VOORSTEL: schrappen.

VOORSTEL 91

Artikel 21. Ledenraadpleging (St)

OUDE TEKST Lid 5: De bepalingen bij of krachtens dit artikel zijn zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing op ledenraadplegingen binnen gewesten en afdelingen.

NIEUWE TEKST Lid 4: De bepalingen bij of krachtens dit artikel zijn zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing op ledenraadplegingen binnen gewesten en afdelingen, alsmede voor de verkiezingen van waterschappen. Het besluit om voor een andere dan de in lid 1 genoemde functies een ledenraadpleging te houden wordt tijdig genomen door het partijorgaan dat tot taak heeft om een kandidaat in die functie te kiezen.

REDACTIONELE WIJZIGINGEN HUISHOUDELIJK REGLEMENT

VOORSTEL 92

Artikel 2. Het lidmaatschap (HHR)

OUDE TEKST Lid 2: Indien door een lid van het partijbestuur of – binnen een maand na toezending van de mededeling van aanmelding – door het afdelingsbestuur bezwaar wordt aange-tekend, neemt het partijbestuur binnen zestig dagen na aanmelding een beslissing. Tegen een afwijzende beslissing staat beroep open bij de beroepscommissie binnen dertig dagen na ontvangst van de mededeling.

NIEUWE TEKST Lid 2: Indien door een lid van het partijbestuur of – binnen een maand na dato van de toezending van de mededeling van aanmelding – door het afdelingsbestuur bezwaar wordt aangetekend, neemt het partijbestuur binnen zestig dagen na aanmelding een beslissing. Tegen een afwijzende beslissing staat beroep open bij de beroepscommissie binnen dertig dagen na dagtekening van de mededeling.

Amendementen

45. Eindhoven

Wijzigen: "na dagtekening van de mededeling" in "na ontvangstbevestiging van de aangetekend verzonden mededeling" (ook in volgende artikelen)

Toelichting: We mogen hopen dat het bestuur een royementsbericht aangetekend (met ontvangstbevestiging) verstuurt, al is het maar om discussie achteraf te voorkomen. Iedereen heeft het weleens ervaren dat een dagtekening van een stuk twee weken voor de daadwerkelijke verzending ligt. Dit geeft een te royeren lid slechts 2 weken de tijd om bezwaar aan te tekenen. Deze situatie is onwenselijk.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *Het enige dat vast staat is de verzendingdatum. Mensen kunnen de zending weigeren, of op vakantie zijn waardoor een ontvangstbevestiging niet wordt afgegeven. Het mag niet zo zijn dat de procedure door de betrokkene op deze wijze wordt geblokkeerd. Dat moeten we tegen gaan.*

VOORSTEL 93

Artikel 3. Bemiddeling en toezicht (HHR)

OUDE TEKST Lid 4: In geval de beoogde maatregel het royement dan wel het terugroepen van een volksvertegenwoordiger uit één of meer van zijn of haar functies is, neemt het partijbestuur zijn beslissing op advies van een commissie van goede diensten, bestaande uit drie leden; één lid aan te wijzen door het in het geding zijnde partijlid of partijorgaan, één lid aan te wijzen door het bestuur van de betrokken afdeling, het betrokken gewest dan wel het partijbestuur, en één lid door de twee genoemde leden gezamenlijk. De commissie van goede diensten regelt haar eigen werkzaamheden en hoort alle betrokkenen, onder wie in voorkomende gevallen de betrokken fractie. Zij brengt binnen twee maanden advies uit aan het partijbestuur.

NIEUWE TEKST Lid 4: In geval de beoogde maatregel het roeyment dan wel het terugroepen van een volksvertegenwoordiger uit één of meer van zijn of haar functies is, neemt het partijbestuur zijn beslissing op advies van een commissie van goede diensten, bestaande uit drie leden; één lid aan te wijzen door het in het geding zijnde partijlid of partijorgaan, één lid aan te wijzen door het bestuur van de betrokken afdeling, het betrokken gewest, de betrokken fractie dan wel het partijbestuur, en één lid door de twee voornoemde leden gezamenlijk. De commissie van goede diensten regelt haar eigen werkzaamheden en hoort alle betrokkenen, onder wie in voorkomende gevallen de betrokken fractie. Zij brengt binnen twee maanden advies uit aan het partijbestuur.

VOORSTEL 94

Artikel 4. Het beroep (HHR)

OUDE TEKST Lid 1: Tegen de besluiten bedoeld in artikel 2 lid 2 en artikel 3 lid 7 van het huishoudelijk reglement staat binnen een maand na ontvangst van de schriftelijke mededeling beroep open bij de beroepscommissie.

NIEUWE TEKST lid 1: Tegen de besluiten bedoeld in artikel 2 lid 2 en artikel 3 lid 7 van het huishoudelijk reglement staat binnen een maand na dagtekening van de schriftelijke mededeling beroep open bij de beroepscommissie.

VOORSTEL 95

Artikel 4. Het beroep (HHR)

OUDE TEKST Lid 2: De beroepscommissie doet uiterlijk zestig dagen na ontvangst van een beroep na hoor en wederhoor een voor alle betrokkenen bindende uitspraak.

NIEUWE TEKST Lid 2: De beroepscommissie doet uiterlijk zestig dagen na dagtekening van een beroep na hoor en wederhoor een voor alle betrokkenen bindende uitspraak.

VOORSTEL 96

Artikel 5. De kandidaatstelling vertegenwoordigende lichamen (HHR)

NIEUWE TEKST Nieuw Sub g: bezwarencommissie: een door het partijbestuur ingestelde commissie die een bindende uitspraak doet over kandidaten die bezwaar maken tegen de beslissing van een bestuur of kandidaatstellingscommissie om hen niet te betrekken in de kandidaatstellingsprocedure.

VOORSTEL 97

Artikel 5. De kandidaatstelling vertegenwoordigende lichamen (HHR)

OUDE TEKST Lid 4: Het in lid 2 bedoelde schema vermeldt de uiterste datum waarvoor leden bij het bestuur kunnen worden aangemeld met het oog op de toezending van de door het partijbestuur opgestelde interne bereidverklaring en gedragscode. Indien bij een aanmelding als hiervoor sprake is van een omvangrijke, onduidelijke of onvolledige aanmelding kan het bestuur of de adviescommissie bepalen dat de aanmelding slechts in behandeling wordt genomen als zij ondertekend of meeondertekend is door het lid of de leden die worden aangemeld.

NIEUWE TEKST Lid 4: Het in lid 2 bedoelde schema vermeldt de uiterste datum waarvoor leden bij het bestuur een gemotiveerde sollicitatiebrief kunnen indienen.

VOORSTEL 98

Artikel 5. De kandidaatstelling vertegenwoordigende lichamen (HHR)

OUDE TEKST Lid 5: De interne bereidverklaring en de gedragscode worden door het bestuur tijdig toegezonden aan de leden wier aanmelding in behandeling is genomen. Het in lid 2 bedoelde schema vermeldt de uiterste datum waarvoor deze interne bereidverklaring en gedragscode dienen te zijn ingezonden bij het bestuur.

NIEUWE TEKST Lid 6: De formulieren van de interne bereidverklaring en de gedragscode worden door het bestuur tijdig toegezonden aan de leden wier gemotiveerde sollicitatiebrief in behandeling is genomen. Het in lid 2 bedoelde schema vermeldt de uiterste datum waarvoor deze interne bereidverklaring en gedragscode dienen te zijn ingezonden bij het bestuur. Indien niet zowel de interne bereidverklaring als de gedragscode tijdig zijn ontvangen en voorzien zijn van de handtekening van de kandidaat, wordt de kandidaat niet in de verdere procedure betrokken.

VOORSTEL 99

Artikel 6. Bestuursleden die tevens kandidaat zijn (HHR)

OUDE TEKST Lid 1: Indien leden van het bestuur een interne bereidverklaring hebben afgegeven nemen zij gedurende de verdere procedure geen deel aan de bestuurshandelingen met betrekking tot de kandidaatstelling, tot aan het moment waarop de kandidatenlijst is vastgesteld.

NIEUWE TEKST Lid 1: Indien leden van het bestuur te kennen geven zich kandidaat te stellen voor de op handen zijnde verkiezing nemen zij gedurende de verdere procedure geen deel aan de bestuurshandelingen met betrekking tot de kandidaatstelling tot aan het moment waarop de kandidatenlijst is vastgesteld.

VOORSTEL 100

Artikel 15. De afdeling (HHR)

Lid 1: Convoceren afdelingsvergadering

OUDE TEKST Lid 2: Het afdelingsbestuur moet binnen een maand na ontvangst van een schriftelijk verzoek daartoe met opgave van het te behandelen onderwerp een afdelingsvergadering beleggen indien:

NIEUWE TEKST Lid 2: Het afdelingsbestuur moet binnen een maand na dagtekening van een schriftelijk verzoek daartoe met opgave van het te behandelen onderwerp een afdelingsvergadering beleggen indien:

VOORSTEL 101

Artikel 19. Het gewest (HHR)

Lid 2. Convoceren gewestelijke vergadering

OUDE TEKST Lid 3: Het gewestelijk bestuur moet binnen een maand na ontvangst van een schriftelijk, met redenen omkleed verzoek daartoe, met opgave van het te behandelen onderwerp een gewestelijke vergadering beleggen, indien dit door tien afdelingen dan wel vijftienvintig procent van de afdelingen binnen het gewest wordt verlangd.

NIEUWE TEKST Lid 3: Het gewestelijk bestuur moet binnen een maand na dagtekening van een schriftelijk, met redenen omkleed verzoek daartoe, met opgave van het te behandelen onderwerp een gewestelijke vergadering beleggen, indien dit door tien afdelingen dan wel vijftienvintig procent van de afdelingen binnen het gewest wordt verlangd.

VOORSTEL 102

Artikel 19. Het gewest (HHR)

Lid 4: Ter voorbereiding van een gewestelijke vergadering:

OUDE TEKST Sub a. kan de afdelingsvergadering vaststellen of en zo ja welke voorstellen de afdeling zelf indient, alsmede welke amendementen op de voorstellen van het gewestelijk bestuur worden ingediend;

NIEUWE TEKST Sub a. kan de afdelingsvergadering vaststellen of en zo ja welke voorstellen de afdeling zelf indient, alsmede welke amendementen op de voorstellen van het gewestelijk bestuur worden ingediend, dan wel de afgevaardigden daartoe machtigen;

VOORSTEL 103

Artikel 19. Het gewest (HHR)

Lid 6: Jaarvergadering

OUDE TEKST Sub c. de leden van het nieuwe gewestelijk bestuur, de leden van de kascontrolecommissie, alsmede het lid van het landelijk bestuur van het Centrum voor Lokaal Bestuur namens het gewest worden gekozen uit de door de leden binnen het gewest gestelde kandidaten. Deze kandidaten moeten lid zijn van een afdeling binnen het gewest.

NIEUWE TEKST sub c: de leden van het nieuwe gewestelijk bestuur en de leden van de kascontrolecommissie worden gekozen uit de door de leden binnen het gewest gestelde kandidaten. Deze kandidaten moeten lid zijn van een afdeling binnen het gewest

VOORSTEL 104

Artikel 26. De fracties (HHR)

OUDE TEKST Lid 1: Een fractie van de partij in een vertegenwoordigend lichaam geeft aan een vertegenwoordiger van het partijorgaan waaraan zij verantwoording schuldig is de gelegenheid tot het met raadgevende stem bijwonen van haar vergaderingen. In beginsel wordt dit partijorgaan vertegenwoordigd door een lid van het door dat orgaan benoemd bestuur.

NIEUWE TEKST Lid 1: Een fractie van de partij in een vertegenwoordigend lichaam geeft aan een vertegenwoordiger van het partijorgaan waaraan zij verantwoording schuldig is de gelegenheid tot het met adviserende stem bijwonen van haar vergaderingen. In beginsel wordt dit partijorgaan vertegenwoordigd door een lid van het door dat orgaan benoemd bestuur.

Amendementen

46. Zutphen

Wijzigen: tekstuele verduidelijking

Toelichting: Raadgevende stem wordt in dit voorstel een adviserende stem. Hoewel de twee nagenoeg gelijk zijn aan elkaar lijkt het in de betekenis van de woorden wel het zo te zijn dat raadgevend zwaarder weegt dan adviserend.

Nu is onze vraag of het hier een redactionele wijziging betreft, zonder dat de betekenis van het bedoelde veranderd.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Het gaat om een redactionele wijziging. Gestreefd wordt zo om in het hele document

gebruik te maken van dezelfde woordkeus: namelijk adviserende stem.

VOORSTEL 105

Artikel 27. De ledenraadpleging (HHR)

Lid 1: Het uitschrijven van de ledenraadpleging

OUDE TEKST Sub i: Een per post uitgebrachte stem is slechts geldig als zij is voorzien van de handtekening van de stemgerechtigde.

NIEUWE TEKST Sub i: Een per post uitgebrachte stem is slechts geldig als zij is voorzien van de handtekening van de stemgerechtigde of een daarmee vergelijkbare wijze van identificatie.

Amendementen

47. Zutphen

Etten-Leur

Schrappen: 'of een daarmee vergelijkbare wijze van identificatie'.

Toelichting: Wij vragen ons wat voor een soort identificatie het hier kan betreffen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: De partij heeft geen handtekeningen register. Dus handtekeningen kunnen sowieso niet geverifieerd worden. Er zijn ook andere identificatiemiddelen bruikbaar zoals wachtwoorden, inlogcodes, digitale handtekeningen.

VOORSTEL 106

Artikel 27. De ledenraadpleging (HHR)

Lid 1: Het uitschrijven van de ledenraadpleging

OUDE TEKST Sub l: Een lid kan binnen drie dagen na de vaststelling van de uitslag van een ledenraadpleging bezwaar maken bij de beroepscommissie tegen onregelmatigheden bij de ledenraadpleging. De beroepscommissie neemt zo spoedig mogelijk een beslissing. Als het bezwaar gegrond wordt verklaard, neemt het (partij-)bestuur onverwijld een beslissing over het gevolg ervan voor de uitslag van de ledenraadpleging.

NIEUWE TEKST Sub l: Een lid kan binnen drie dagen na de vaststelling van de uitslag van een ledenraadpleging bezwaar maken bij de beroepscommissie tegen onregelmatigheden bij de ledenraadpleging. De beroepscommissie neemt zo spoedig mogelijk een beslissing. Als het bezwaar gegrond wordt verklaard, neemt het (partij-)bestuur onverwijld een beslissing over het gevolg ervan voor de uitslag van de ledenraadpleging, met inachtneming van eventuele aanwijzingen van de zijde van de beroepscommissie.

VOORSTEL 107

In de volgende artikelen dient "(het) Politiek Forum" vervangen te worden door "(de) Politieke Ledenraad": Statuten artikel 17 (twee maal); artikel 18, lid 1, sub b en lid 2, sub c; Huishoudelijk Reglement artikel 22, lid 3, sub b.

Amendementen en preadviezen op Voorstel verhogen afdrachten gekozen vertegenwoordigers en bestuurders

Toelichting (niet amendeerbaar)

Op het congres van 13 en 14 juni 2008 is besloten dat er op korte termijn een plan ontwikkeld wordt om de inkomsten van de partij te verhogen, waarbij nadrukkelijk gekeken moet worden naar de mogelijkheid om de afdrachten van de gekozen vertegenwoordigers en bestuurders te verhogen, zodat zowel op lokaal als op landelijk niveau hetzelfde percentage wordt afgedragen. Na 1 januari 2010 zullen alle genoemde personen dus 5,5% van hun bruto politieke inkomen afdragen.

Voorstel (amendeerbaar)

Het Congres van de Partij van de Arbeid, in vergadering bijeen op 14 en 15 maart 2009 te Utrecht, besluit:

- 1) dat vanaf 1 april 2009 de landelijk gekozen vertegenwoordigers en bestuurders (Eerste en Tweede Kamerleden, Europarlementariërs, bewindspersonen en Partijbestuur) – analoog aan de situatie op lokaal en provinciaal niveau – een jaarlijkse afdracht doen van minimaal 2,5% van hun bruto politieke inkomen. Dit bedrag zal rechtstreeks ten goede komen aan het centraal spaarfonds voor verkiezingen;

Amendementen

1. Zaanstad

Wijzigen: Amendement 1: de genoemde punten onder 1, 2 en 3 **worden:** " ...dat vanaf 1 januari 2010 de landelijk en lokaal gekozen vertegenwoordigers, bestuurders (Eerste en Tweede Kamerleden, Europarlementariërs, Statenleden, Gemeenteraadsleden, bewindspersonen en Partijbestuur) een jaarlijkse afdracht doen van minimaal 5,5% van hun bruto politieke inkomen. Deze gelden worden aangewend voor campagnes en verkiezingen."

Toelichting: de voorstellen zijn verwarrend: in de toelichting staat 5,5% en in de voorstellen kom je niet verder dan 3,5%. Het getrapte systeem draagt ook niet bij aan de duidelijkheid. Houd het eenvoudig!

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *Op basis van artikel 8 lid 2 van de statuten mag een bijdrage voor de financiering van de verkiezingscampagnes gevraagd worden van gekozen vertegenwoordigers en bestuurders. Het Partijbestuur wil deze bijdrage van onze vertegenwoordigers en bestuurders verhogen met het oog op de komende verkiezingen. Daarnaast wil het Partijbestuur het percentage van het bruto politieke inkomen van lokale en provinciale vertegenwoordigers en bestuurders enerzijds en landelijke*

anderzijds op een gelijk niveau brengen. Het voorstel betreft een trapsgewijze verhoging naar een gelijk eindpercentage. Landelijk gekozen vertegenwoordigers en bestuurders dragen nu 2% af van hun bruto politiek inkomen. Dit wordt in 2009 eerst met 2,5% verhoogd en daarna in 2010 nog een keer met 1% verhoogd. De totale afdracht wordt hiermee 5,5%. Voor lokale en provinciale vertegenwoordigers en bestuurders wordt de bijdrage in 2009 met 1% verhoogd. De totale afdracht wordt hiermee dan ook 5,5%.

2. Zaltbommel

Wijzigen: De genoemde punten onder 1, 2 en 3 **worden:** " ...dat vanaf 1 juli 2009 de landelijk en lokaal gekozen vertegenwoordigers, bestuurders (Eerste en Tweede Kamerleden, Europarlementariërs, Statenleden, Gemeenteraadsleden, Waterschapsleden, bewindspersonen en Partijbestuur) een jaarlijkse afdracht doen van 3,5% van hun bruto politieke inkomen. Deze gelden zullen rechtstreeks ten goede komen aan het centraal spaarfonds voor verkiezingen.

Toelichting: Het voorstel oogt wat verwarrend. Onze afdeling is van mening dat alle volksvertegenwoordigers hetzelfde percentage van hun bruto politieke inkomen moeten afdragen. In het voorstel komen we de leden van waterschappen niet tegen. Vandaar de aanvulling in dit amendement.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Lid 2 wordt: dat de lokaal en provinciaal gekozen vertegenwoordigers en bestuurders (raadsleden, wethouders, burgemeesters, statenleden, Commissarissen van de Koningin en (algemeen) bestuursleden van de waterschappen namens de Partij van de Arbeid) vanaf 1 april 2009 een jaarlijks extra afdracht doen van minimaal 1% van hun bruto politieke inkomen. Dit bedrag zal rechtstreeks ten goede komen aan het centraal spaarfonds voor verkiezingen;

3. Castricum

Toevoegen: Eventuele (on-)kostenvergoedingen worden niet gerekend tot het bruto politieke inkomen

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Toevoegen nieuw punt 4: Eventuele (on-)kostenvergoedingen worden niet gerekend tot het bruto politieke inkomen.

- 2) dat de lokaal gekozen vertegenwoordigers en bestuurders vanaf 1 april 2009 een jaarlijks extra afdracht doen van minimaal 1% van hun bruto politieke inkomen. Dit bedrag zal rechtstreeks ten goede komen aan het centraal spaarfonds voor verkiezingen;

Amendementen

5. Castricum

Toevoegen: Eventuele (on-)kostenvergoedingen worden niet gerekend tot het bruto politieke inkomen

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie amendement 3 afdeling Castricum.

6. Zaanstad

Gilze En Rijen

Toevoegen: "Voor lokaal gekozen vertegenwoordigers (raadsleden) kan ontheffing worden verleend indien het politieke inkomen de enige inkomstbron is.

Toelichting: Indien het inkomen van de betreffende vertegenwoordiger minder dan het sociaal minimum bedraagt, zal bij eventueel noodzakelijke compensatie op grond van de WWB geen rekening worden gehouden met genoemde afdracht.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Toevoegen: nieuw punt 5: Vertegenwoordigers en bestuurders kunnen dispensatie aanvragen bij het Partijbestuur;

7. Amsterdam Osdorp

Toevoegen: na verkiezingsfonds en/of actiefonds

Toelichting: In het kader van permanente campagne hebben we in Osdorp, maar waarschijnlijk ook elders niet alleen extra geld nodig als er verkiezingen in aantocht zijn.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *In artikel 8, lid 2 staat: Het bestuur, kan voor de leden die zijn verkozen dan wel een bestuurlijke functie bekleden waartoe het lidmaatschap van de partij heeft bijgedragen, een bijdrage vaststellen welke door die leden dient te worden afgedragen aan dat bestuur. Deze bijdragen zijn bestemd voor de financiering van verkiezingscampagnes.*

8. Gouda

Toevoegen als één na laatste woord van punt 2: lokale

Toelichting: verduidelijking van de tekst

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: laatste zin van zowel lid 1 als lid 2 wordt: Dit bedrag zal rechtstreeks ten goede komen aan de landelijke verkiezingsfondsen.

Toelichting: *Dit voorstel is een voortvloeisel van de aangenomen motie Nijmegen waarin gesteld wordt: "op korte termijn een plan van aanpak te ontwikkelen ter verhoging van de inkomsten van*

de partij... de hieruit voortkomende middelen te benutten ter ondersteuning en professionalisering van de permanente campagne op o.a. landelijk, lokaal en provinciaal niveau." Dit voorstel geeft hieraan invulling.

9. Amsterdam Slotervaart

Toevoegen: "Vanaf 1 januari 2010 zullen alle afdrachten van lokale gekozen vertegenwoordigers van hun bruto politiek inkomen centraal door het partijbureau worden geïnd. De afdracht van 2,5% komt ten goede aan de afdelingskas voor Rood op Straat acties e.d. Het partijbureau zal deze ontvangen gelden doorstorten op de bankrekening van de afdeling."

Toelichting: vele afdelingen hebben grote problemen om de afdracht van de lokaal gekozen vertegenwoordigers te kunnen innen. Het partijbureau is veel meer toegerust om deze handelingen adequaat te kunnen verrichten. Het verlicht de taak van het afdelingsbestuur enorm als dit onderdeel wordt van de dienstverlening van het partijbureau aan de afdelingen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Toevoegen nieuw punt 6: vanaf 1 januari 2010 worden lidmaatschapsgelden en afdrachten van vertegenwoordigers en bestuurders centraal door het partijbureau geïnd. De gelden die bestemd zijn voor de lokale afdelingen en de gewesten worden vervolgens herverdeeld.

Toelichting: *Het Partijbestuur wil af van de diffuse inning van zowel de contributie als de afdrachten bij vertegenwoordigers en bestuurders van de partij. Dit vermindert de administratieve lasten voor alle betrokkenen. Voor wat betreft de doeleinden van de afdrachten; zie hiervoor de toelichting op voorgaand amendement afdeling Gouda.*

10. PB-Amendement

Toevoegen: na bestuurders: "in gemeenten, provincies en waterschappen"

Toelichting: Het was niet duidelijk genoeg wie met lokaal bedoeld worden

- 3) dat vanaf 1 januari 2010 de landelijk gekozen vertegenwoordigers en bestuurders (Eerste en Tweede Kamerleden, Europarlementariërs, bewindspersonen en Partijbestuur) – analoog aan de situatie op lokaal en provinciaal niveau – een jaarlijks extra afdracht doen van minimaal 1% van hun bruto politieke inkomen.

Amendementen

11. Castricum

Toevoegen: Eventuele (on-)kostenvergoedingen worden niet gerekend tot het bruto politieke inkomen

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie amendement 3 afdeling Castricum.

12. PB-Amendement

Toevoegen: Dit bedrag zal rechtstreeks ten goede komen aan de landelijke verkiezingsfondsen.

Toelichting: Dit is lijn met de voorstellen 1 en 2. Bovendien is geregeld in artikel 8, lid 2 dat deze bijdragen ten goede dienen te komen van het verkiezingsfonds

Amendementen en preadviezen op Voorstel rooster van aftreden partijbestuur

Toelichting (niet amendeerbaar)

Op het congres van 13 en 14 juni 2008 is besloten dat de leden van het partijbestuur vanaf de volgende verkiezing gekozen worden voor een termijn van 4 jaar. Om de continuïteit in het partijbestuur verder te waarborgen is het van belang dat er een rooster van aftreden komt.

Voorstel (amendeerbaar)

Het Congres van de Partij van de Arbeid, in vergadering bijeen op 14 en 15 maart 2009 te Utrecht, besluit:

- 1) dat op het congres in het najaar van 2009 er 11 PB-leden worden gekozen, waarvan ongeveer de helft voor 2 jaar en de andere helft voor 4 jaar;

Amendementen

1. Leiden

Wijzigen:

- 1) dat op het congres in het najaar van 2009 alle leden van een nieuw partijbestuur worden gekozen, waarna dit nieuwe partijbestuur zo spoedig mogelijk een rooster van aftreden vaststelt;

Toelichting: Het is niet realistisch twee aparte procedures te hebben voor partijbestuurders die voor twee of die voor vier jaar worden gekozen. Een partijbestuur dient in zijn geheel te worden gekozen en het kan aan het nieuwe partijbestuur worden overgelaten een rooster van aftreden af te spreken. Natuurlijk is er niets op tegen als bij een enkele functie, zoals bij de vervulling van de positie van de voorzitter, op voorhand duidelijk is dat het gaat om een periode van twee of juist van vier jaar. Dat hoeft echter niet apart geregeld te worden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

- 1) Dat op het congres in het najaar van 2009, 11 PB-leden worden gekozen, waarna dit nieuwe partijbestuur zo spoedig mogelijk een rooster van aftreden vaststelt. In het rooster van aftreden komt te staan welk deel van de PB-leden een zittingstermijn van 2 jaar zal hebben en welk deel een zittingstermijn van 4 jaar.

Toelichting: Dit is een eenmalige regeling. Hierna is het probleem opgelost. Vanaf dat moment wordt iedere 2 jaar de helft van het Bestuur gekozen, allen met een zittingstermijn van 4 jaar.

- 2) dat elke 2 jaar ongeveer de helft van het partijbestuur opnieuw wordt gekozen voor een periode van 4 jaar;
- 3) dat leden van het partijbestuur maximaal 2 aaneengesloten termijnen (van 4 jaar) zitting te hebben in het partijbestuur. Na elke termijn zou ongeveer de helft van de leden van het partijbestuur moeten aanblijven en ongeveer de helft moeten stoppen;
- 4) dat indien er een nieuwe voorzitter wordt gekozen de vicevoorzitter idealiter aanblijft in die functie en vice versa;
- 5) dat indien een lid van het partijbestuur tussentijds aftreedt, deze plaats wordt opgevuld door een door het partijbestuur aangewezen persoon. Deze persoon zal lid van het partijbestuur zijn totdat er nieuwe verkiezingen worden uitgeschreven;

Amendementen

2. Zaanstad

Wijzigen: zin wijzigen in “..dat indien een lid van het partijbestuur tussentijds aftreedt, de portefeuille van dat lid tijdelijk wordt herverdeeld onder de andere leden van het partijbestuur tot door middel van verkiezing tijdens het eerstvolgend congres de vrijgevallen plaats in het bestuur wordt opgevuld.

Toelichting: 1e indien het voorliggende voorstel wordt gevolgd, heeft de door het partijbestuur aangewezen persoon als bestuurder niet het mandaat van het congres.

2e in ons voorstel is de continuïteit van kennis en ervaring binnen het bestuur toch geborgd.

PREADVIES: OVERNEMEN

Dit voorstel doet het meeste recht aan de rol van het congres.

3. Leiden

Eindhoven, Heerenveen, Culemborg, Heusden

Wijzigen: 5) dat indien een lid van het partijbestuur tussentijds aftreedt, deze plaats wordt ingevuld door degene die bij de stemming voor de “gewone” leden van het partijbestuur niet verkozen werd, maar de meeste stemmen op zich verenigde; dit nieuw aangetreden lid treedt terug bij de eerstvolgende verkiezing van leden van het partijbestuur; indien een lid terugtreedt dat in functie is gekozen, beslist het partijbestuur welk lid uit eigen midden deze functie overneemt, met dien

verstande dat de voorzitter wordt vervangen door de vice-voorzitter;

Toelichting: Het kan niet de bedoeling zijn dat een partijbestuur dat uit door de partij gekandideerde leden bestaat bij het optreden van een vacature wordt aangevuld door "een persoon". Immers, bij de verkiezing van het partijbestuur kan op eenvoudige wijze een lijst van opvolgers worden opge maakt van kandidaten die zijn afgevallen, in volgorde van het aantal stemmen dat ze hebben verworven bij de eerste stemming van de niet in functie te kiezen leden van het partijbestuur. Dat verschaft een nieuw lid dat via opvolging deelneemt de zelfde democratische legitimatie als de overige leden. Een dergelijke opvolger treedt echter wel terug bij de eerstvolgende reguliere verkiezing, en kan dan uiteraard deelnemen aan de verkiezing van de dan vacante posities in het partijbestuur.

PREADVIES: AFWIJZEN

Voorkomen moet worden dat er zich een situatie voordoet waarbij een beroep gedaan moet worden op leden die niet oorspronkelijk door het congres zijn gekozen. Amendement Zaanstad wordt overgenomen. Dat voorziet in de kritiek van Leiden dat een vacature wordt aangevuld met 'een persoon'.

4. Amersfoort

Wijzigen: "Deze persoon zal lid van het partijbestuur zijn totdat er nieuwe verkiezingen worden uitgeschreven" **wordt** "Deze persoon zal lid van het partijbestuur zijn waarbij de benoeming bekrachtigd dient te worden in het eerstvolgende congres"

Toelichting: Nieuwe bestuursleden kunnen pas definitief zitting nemen in het bestuur indien hun benoeming door het congres wordt goedgekeurd.

PREADVIES: AFWIJZEN

Amendement 2 Zaanstad wordt overgenomen. Dat voorstel doet het meeste recht aan het congres.

5. Zeist

Wijzigen: eerste zin vanaf de komma, **wordt** 'deze plaats zal worden opgevuld door de kandidaat die het eerstvolgend hoogste aantal stemmen had behaald bij het congres waar het bestuur gekozen is.'

Toelichting: Leden van het bestuur dienen rechtstreeks te zijn gekozen door het congres. Niet door zittende bestuursleden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies bij amendement Leiden

- 6) dat indien een lid van het partijbestuur die een positie inneemt als bezoldigd bestuurder tussentijds aftreedt, er in de opvolging wordt voorzien tijdens het eerstvolgende congres waarop verkiezing conform de procedurebepalingen redelijkerwijze mogelijk is;

- 7) dat leden van het partijbestuur die een volle periode van vier jaar zitting hebben gehad, ten hoogste eenmaal herkiesbaar zijn in de positie die ze in het partijbestuur hebben bekleed. Na die periode zijn de leden van het partijbestuur wel herkiesbaar in een andere, al dan niet rechtstreeks gekozen, functie.

Amendementen

6. Zaanstad

Wijzigen: tweede zin van dit punt **wordt** Na die periode zijn de leden van het partijbestuur wel herkiesbaar voor een periode van maximaal vier jaar in een andere functie, dan die zij eerder hebben bekleed.

Toelichting: 1e hiermede wordt voorkomen dat een bestuurder te lang één functie blijft bekleden; 2e de doorstroming binnen het partijbestuur wordt bevorderd,

3e terwijl niet door toepassing van het rooster van aftreden te snel opgebouwde expertise en ervaring verloren gaat.

PREADVIES: AFWIJZEN

Deze restrictie gaat weer iets te ver. het moet mogelijk blijven om 8 jaar PB lid te zijn om daarna 8 jaar penningmeester te worden.

7. Leiden

Toevoegen: Nieuw onderdeel 8: dat deze congresuitspraak wordt omgezet in een gelijklopende aanpassing van de statuten, zodat een reglementaire basis aanwezig is voor het voorstel; deze aanpassing van de statuten wordt gevoegd bij de andere aanpassingen van de statuten zoals besloten door het congres van 14 en 15 maart 2009.

Toelichting: Het is slordig dat een aanpassing van de statuten niet in de vorm van een wijziging daarvan is voorgelegd, maar in de vorm van een gewone congresuitspraak. Om te voorkomen dat de geldigheid van deze uitspraak betwist kan worden, zorgt deze toevoeging ervoor dat de uitspraak over het rooster van aftreden op gelijklopende wijze mag worden meegenomen in de notariële acte waarmee de andere wijzigingen van de statuten worden verwerkt.

PREADVIES: OVERNEMEN

Amendementen en preadviezen op de resolutie **Verdeeld verleden, gedeelde toekomst**

Ten geleide *(niet ter besluitvorming)*

De toekomst van ons integratiebeleid heeft de gemoederen in de partij behoorlijk bezig gehouden sinds het verschijnen van de conceptversie “Verdeeld verleden, gedeelde toekomst”. Er is gesproken over de inhoud, de toon en over het “waarom” van de resolutie. Daarom deze ten geleide. Een verantwoording van het Partijbestuur over waarom zij het noodzakelijk vond een resolutie over integratie voor te leggen aan het Congres. Een verantwoording ook voor de gekozen invalshoek.

Het Partijbestuur trad in oktober 2007 aan met een stevige opdracht. Na de verkiezingsnederlaag van 2006 was een commissie in het leven geroepen om een analyse te maken van de achtergronden van die nederlaag. ‘De scherven opgeveegd’, zo luidde de titel van het rapport van deze commissie onder leiding van Ruud Vreeman. Vele scherven waren veroorzaakt door de gebrekkige organisatie van de verkiezingscampagne en onze vereniging, maar ook de inhoudelijke koers was onvoldoende uitgekristalliseerd. De koers van onze partij was niet voldoende krachtig, eenduidig, actueel en herkenbaar onder andere op het gebied van het integratievraagstuk, aldus de commissie.

Het was overigens niet voor het eerst dat die conclusie werd getrokken. Want hoewel de Partij van de Arbeid als partij van emancipatie en van verheffing van oudsher veel nieuwe Nederlanders in haar gelederen herbergt en tevens bestuurlijk verantwoordelijkheid neemt, heeft de partij de kans om een leidende positie in het debat in te nemen onvoldoende benut. En dat terwijl er juist behoefte was aan een herkenbaar sociaal democratisch geluid. Dat heeft veel te maken met het interne debat in onze partij. Een aanscherping van onze visie op integratie leidt onvermijdelijk tot een fel debat in onze gelederen. Immers, de Partij van de Arbeid verbindt van oudsher partijgenoten met verschillende levensbeschouwingen en geloofsovertuigingen, hoger opgeleiden en lager opgeleiden, vrijzinnig progressieven en sociaal bewogen leden met een behoudender inslag. Ook verbindt de Partij van de Arbeid verschillende belangen als voorvechter van zowel internationale solidariteit als van de nationaal georganiseerde solidariteit van onze verzorgingsstaat. Het is dus logisch dat in tijden van ingrijpende veranderingen, in tijden van grootscheepse migratie, globalisering en individualisering het debat scherp en heftig wordt gevoerd in de Partij van de Arbeid. Juist in de Partij van de Arbeid. Omdat het een debat is dat alleen kan ontbranden in een brede linkse volkspartij als de onze. De PvdA is de spiegel die Nederland zichzelf voorhoudt.

Hoe groter de noodzaak om bruggen te slaan, hoe groter de noodzaak van sociale cohesie, hoe heftiger het debat in partij en samenleving, zo lijkt het wel. Nadat onder meer Paul Scheffer

vanaf de tweede helft van de jaren negentig het integratievraagstuk op de politieke agenda plaatste, en nadat in 2001 het debat verder politiseerde brak het discours in alle hevigheid los. De aanslagen van 11 september 2001, de moord op Pim Fortuyn en de moord op Theo van Gogh brachten aan het licht hoe kwetsbaar het samenleven in Nederland was. Te veel oude Nederlanders en te veel nieuwe Nederlanders hadden met de rug naar elkaar toe geleefd. De schok van ‘9/11’ werd over de hele wereld en dus ook in Nederland, heftig gevoeld. En die schok wreekte zich hier onder meer in wantrouwen tussen oude en nieuwe Nederlanders. De veenbrand in de oude wijken -de nieuwe sociale kwestie, het integratievraagstuk- kreeg een hernieuwde urgentie.

Dat concludeerde ook de commissie onder leiding van Margreeth de Boer die in het rapport ‘De kaasstolp aan diggelen’ de voor de Partij van de Arbeid dramatisch verlopen verkiezingen van 2002 analyseerde. Integratie was een slijtzwam in de partij gebleken, aldus het rapport. De Partij van de Arbeid was er niet in geslaagd nieuwe Nederlanders en hen die hier al langer woonden tegelijkertijd op geloofwaardige wijze te vertegenwoordigen. Zij had het vraagstuk en ‘de opstand van de behoudende massa tegen de complexe, multiculturele samenleving’ onvoldoende onderkend’.

Dat moest dus anders. Onder het voorzitterschap van Ruud Koole en onder het politiek leiderschap van Wouter Bos werd in de periode daarna een organisatorische en inhoudelijke vernieuwingsagenda opgesteld.

Schelto Patijn werd voorzitter van een commissie die het integratiebeleid van onze partij tegen het licht ging houden. In 2004 bracht Patijn zijn bevindingen uit in ‘Integratie en immigratie: aan het werk!’ Het rapport werd in onze partij met instemming begroet. En terecht. Het rapport schetst de problemen en de uitdagingen waar oude en nieuwe Nederlanders samen voor staan. Het schetst de, overigens onverminderde, noodzaak van wederkerigheid en lotsverbondenheid die onontbeerlijk is voor het samenleven. En het rapport markeert nadrukkelijk het voortdurende belang van de strijd tegen discriminatie en racisme.

Toch vonden we, in navolging van de conclusies van de commissie Vreeman, dat het debat opnieuw gevoerd moest worden. Vijf jaar na Patijn is er behoefte aan verheldering van de positie van de PvdA.

Het CBS rapporteerde onlangs dat het met veel Nederlanders met een geschiedenis in een ander land goed gaat – gelukkig. Partijgenoten als Ahmed Aboutaleb, Nebahat Albayrak, Khadija Arib, Hamit Karakus, Fatima Elatik, Hannah Belliot en Ahmed Marcouch zijn daarvan aansprekende voorbeelden. Maar we zijn nog lang niet klaar. Omdat er sprake is van te veel wantrou-

wen en onbehagen. Omdat oververtegenwoordiging in criminaliteit, overlast, uitkeringen en schoolverlaten van sommige groepen nieuwe Nederlanders dat wantrouwen heeft vergroot. Omdat progressieve waarden als de gelijkheid van man en vrouw, van homo en hetero, van vrijheid van meningsuiting soms botsen met elementen van tradities, culturen en religies die nieuwkomers meebrengen. Omdat het vertrouwen in een gedeelde toekomst is geschaad door radicalisering en (de dreiging van) internationaal terrorisme aan de ene kant, en islamofobie en de heilloze weg naar verdeeldheid aan de andere kant. Een weg naar verdeeldheid die mede is ingeslagen door rechtse politici die er een handje van hebben grondrechten alleen voor zichzelf te verdedigen. Politici die onbegrensde vrijheid van meningsuiting voor zichzelf opeisen maar daarentegen niet het recht van anderen verdedigen om te geloven wat ze willen, om in gelijke gevallen gelijk behandeld te worden of om gevrijwaard te blijven van racisme, vreemdelingenhaat en discriminatie.

En we voeren het debat óók omdat de vraag hoe om te gaan met deze maatschappelijke realiteit in onze eigen gelederen niet zelden verdeeldheid oproept. Dat is het trotse lot van een echte volkspartij. En dan hebben we het niet alleen over hoe om te gaan met probleemjongeren, met islamitische scholen en met gescheiden inburgeringcursussen. Of over hoe we diversiteit op de werkvloer en dialoog in de samenleving bevorderen. Of over de vraag of alle mannen alle vrouwen een hand moeten geven. Nee, veel van het partijdebat is ook terug te voeren op de behoefte om in één adem steeds de twee kanten van de medaille te benoemen. En de voortdurende angst het een boven het andere te stellen. Hierdoor ontstaat een schijnbare tegenstelling in bewoording en balans die eigenlijk geen tegenstelling is – en die we ook niet moeten willen. Een tegenstelling over het benoemen van successen óf problemen. Een keuze tussen het benoemen van kansarmoede, segregatie, schooluitval, probleemjongeren óf het benoemen van succesvol ondernemerschap, de meerwaarde van diversiteit, de doorbraak van nieuwe Nederlanders in het hoger onderwijs, de politiek en het Nederlands elftal.

Het gaat ons nu nadrukkelijk om onze ambitie van een gedeelde toekomst, van eerlijke en gelijke kansen voor ieder kind. Solidariteit met hen die niet kunnen loopt spaak als we bestaande problemen niet onder ogen zien. Door te erkennen wat er goed gaat én wat er fout gaat. Omdat het tolereren en respecteren van een veelheid aan religies, culturen en levensstijlen alleen kan bestaan als we opkomen voor principes en waarden die ons dierbaar zijn.

Vandaar deze resolutie. Een resolutie die tot stand gekomen is door te luisteren naar de geluiden uit de afdelingen en naar de problemen waar onze lokale en landelijke bestuurders mee te maken hebben. Een resolutie die tot stand is gekomen door te luisteren naar die oude dame die al meer dan veertig jaar in een portiekflat in Amsterdam woont, en die zich verloren voelt in haar eigen buurt waar de gordijnen altijd gesloten zijn en waar de burens haar taal niet meer spreken. Een resolutie die tot stand is gekomen door te luisteren naar die Turks-Nederlandse advocate die zich vanzelfsprekend thuis voelde in Nederland totdat ze plots werd gezien als buitenlander die de taal niet beheerst

en haar kinderen niet goed opvoedt. Een resolutie die tot stand is gekomen dankzij al uw waardevolle amendementen en dankzij de scherpe bijdragen van al die partijleden op al die bijeenkomsten in het land.

In Verdeeld verleden, gedeelde toekomst doen we recht aan de successen én de problemen die integratie en het samenleven met zich meebrengen. En ja, het is waar dat we soms meer oog hebben voor problemen dan voor wat er allemaal wel goed gaat. Omdat dit inherent is aan politiek die oplossingen wil bieden voor bestaande problemen, aan politiek die lotsverbondenheid en sociale cohesie wil bewerkstelligen, aan politiek die solidariteit, emancipatie en verheffing hoog in het vaandel heeft staan. Onze politiek.

Namens het Partijbestuur,

Lilianne Ploumen,
Partijvoorzitter

Verdeeld verleden, gedeelde toekomst

1. Een veranderend Nederland in een veranderende wereld

De afgelopen decennia hebben veel nieuwe Nederlanders zich permanent gevestigd in ons land. Nederland is daarmee blijvend veranderd en zal ook in de toekomst blijven veranderen. In 2050 heeft een derde van onze inwoners hun geschiedenis in een ander land – zelf, via ouders of grootouders. In een stad als Amsterdam is dat nu al gewoon. Onze bevolking wordt mede daardoor steeds diverser. We verschillen steeds meer van elkaar, qua herkomst en afkomst maar ook qua levensstijl en gezinssamenstelling.

Amendementen

1. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Arnhem

gezinssamenstelling **wijzigen in**; maar we verschillen sowieso steeds meer van elkaar, niet alleen van herkomst en afkomst maar ook in levensstijl en al die verschillende samenlevingsvormen, die zich in Nederland hebben ontwikkeld in de laatste decennia.

Toelichting: Gezinssamenstelling heeft niets met allochtonen te maken.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: invoegen nieuw hoofdstuk 1 'Dit is wat wij willen' en aanpassing eerste alinea tweede hoofdstuk (volgende hoofdstukken vernummeren):

1. Dit is wat wij willen

Dit is wat wij willen.

Een land waar iedereen zich thuis voelt, ongeacht waar zijn of haar wieg ooit stond.

Een land waar ieders talenten tot hun recht komen, waar geen glazen plafonds bestaan op basis van

achternaam, sekse, geloof of etnische achtergrond. Een land zonder vrees, waar in alle steden joden keppeltjes kunnen dragen, moslima's uit eigen vrije wil een hoofddoek kunnen dragen en homo's en lesbo's openlijk hand in hand over straat kunnen. Een land waar ieder binnen de grenzen van de wet vrij zijn mening mag geven, waar zowel religie als religiekritiek getolereerd wordt, waar verworven vrijheden compromisloos verdedigd worden, waar artiesten en cabaretiers zonder vrees hun grappen mogen maken en waar politici de grenzen van het debat mogen zoeken en zonder beveiliging door het leven kunnen.

Een land waar loyaliteit niet wordt afgemeten aan het aantal paspoorten dat iemand heeft maar aan de mate waarin iemand mee wil doen aan het bouwen van een gezamenlijke toekomst; een land waar we van alle burgers een positieve keuze voor Nederland vragen zonder dat dit hoeft te betekenen dat mensen hun eigen persoonlijke geschiedenis verloochenen.

Een land waar autochtoon en allochtoon niet vanuit een verdeeld verleden langs elkaar heen leven, wonen, sporten en werken maar vanuit kennis en begrip van elkaars achtergronden samen werken aan onverdeelde buurten en een gedeelde toekomst.

Maar vooral ook een land waar we niet meer spreken van allochtonen en autochtonen maar alleen nog maar van burgers. Burgers die trots zijn op hun land. Een land waar iedereen in gelijke gevallen gelijk behandeld wordt. Een land waar iedereen binnen de grenzen van de wet mag geloven wat hij of zij wil, mag zeggen wat hij of zij wil, mag zijn wie hij of zij wil zijn; met of zonder God. Een land waar we elkaar respecteren, waar we naar elkaar omkijken en waar we ons verbonden voelen met elkaar en onze gedeelde toekomst.

Een land waarvan alle burgers zeggen: "Dit is ons land. En samen zijn wij dit land."

Titel en eerste alinea hoofdstuk 2 vervangen door:

2. Een veranderend Nederland in een veranderende wereld

De afgelopen decennia hebben veel nieuwe Nederlanders zich hier permanent gevestigd. Dat is op zichzelf niets nieuws. Nederland is van oudsher een immigratieland. De Nederlandse geschiedenis wordt gekenmerkt door een voortdurende in- en uitstroom van mensen. Zij hebben ons land zoals het nu is samen vormgegeven. In de naoorlogse periode kwam er een versnelling in de verandering van onze bevolkingssamenstelling. Met de onafhankelijkheid van voormalige koloniën en later de ontstane vraag naar gastarbeiders in de zestiger en zeventiger jaren kwamen veel toekomstige nieuwe Nederlanders in ons land wonen. Nederland is daarmee blijvend veranderd en zal ook in de toekomst blijven veranderen. In 2050 heeft een derde

van onze inwoners hun geschiedenis in een ander land – zelf, via ouders of grootouders. In een stad als Amsterdam is dat nu al gewoon. Onze bevolking wordt mede daardoor steeds diverser. We verschillen steeds meer van elkaar, niet alleen qua herkomst en afkomst maar ook in levensstijl.

Toelichting 1: het Partijbestuur heeft gehoord de discussie op de landelijke bijeenkomsten en gezien de strekking van enkele ingediende amendementen en moties op de conceptresolutie besloten een eerste hoofdstuk toe te voegen waarin een wenkend perspectief wordt geschetst.

Toelichting 2: titel hoofdstuk 1. wordt 2 etc.

Amendement Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam/Arnhem gewijzigd overgenomen

2. Zutphen

Aalsmeer, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Groningen, Assen, Eindhoven, Rheden/Rozendaal, Utrecht

Wijzigen: 1e en 2e zin in de volgende tekst: 'De Nederlandse geschiedenis laat zich kenmerken door een voordurende in- en uittrek van individuen en bevolkingsgroepen. De Nederlandse samenleving ging, gaat en zal daardoor ook in de toekomst gepaard gaan met verandering.'

Toelichting: Dit is de ware aard van het beestje dat de Nederlandse samenleving genoemd wordt.

Nederland was, is en blijft een emigratie en immigratie land. Dat is wat Nederland kracht gaf, geeft en zal geven dat is wat Nederland bijzonder maakte, maakt en zal maken.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-Amendement 'Dit is wat wij willen' en aanpassing alinea tweede hoofdstuk.

3. Zutphen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: Zin 5 in de volgende tekst: 'De Nederlandse bevolking is divers. We verschillen van elkaar, qua herkomst en afkomst, maar ook qua levensstijl.'

Toelichting: De Nederlandse bevolking is niet de laatste tijd steeds diverser geworden en we verschillen ook niet de laatste tijd steeds meer van elkaar. Denk alleen al aan de segregatie van de jaren '50. Zie ook toelichting bij amendement hiervoor.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-Amendement 'Dit is wat wij willen' en aanpassing alinea tweede hoofdstuk.

4. Amsterdam Slotervaart

Amsterdam Centrum, Harderwijk, Multi Etnisch Vrouwen netwerk, Leidschendam-Voorburg

Wijzigen: 2e zin: "Nederland is daarmee blijvend veranderd en zal ook in de toekomst blijven veranderen." **wordt** "Nederland is hierdoor blijvend veranderd, zoals het ook een paar maal eerder is ver-

anderd door immigratiegolven (zonder massale instroom van buitenlanders was de 17e eeuw nooit een Gouden Eeuw geworden) en ook in de toekomst zal blijven veranderen."

Toelichting: migratie is niet nieuw, en heeft ook positieve kanten. Dat moet vermeld in de resolutie, en door dat meteen aan het begin van het stuk te doen wordt meteen de juiste toon gezet.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie *PB-Amendement 'Dit is wat wij willen'* en *aanpassing alinea tweede hoofdstuk*;

5. Arnhem

Wijzigen: (blz. 1 alinea 3) Migranten en hun kinderen vallen vaker uit op school....

Vervang migranten door nieuwe Nederlanders.

Toelichting: Consequent één acceptabel woord hanteren lijkt ons zeer gewenst.

PREADVIES: OVERNEMEN

Het partijbestuur heeft besloten een terugkerende terminologie te willen hanteren. Nieuwe Nederlanders staat hierbij voor migranten, hun kinderen en kleinkinderen. Daar waar de tekst spreekt over Nederlanders hebben we het over iedereen die zijn of haar toekomst in Nederland wil vormgeven. We hanteren daarmee niet altijd de juiste juridische termen uit het oogpunt een leesbare tekst te willen scheppen.

6. Amsterdam Osdorp

Wijzigen: kop: gedeelde toekomst wordt één toekomst

Toelichting: Toelichting (geldt voor het hele stuk. In het concept wordt teveel uitgegaan van Nederlander versus niet Nederlander. In achterstandsbuurten zijn wel es waar mensen met een kleurtje oververtegenwoordigd, maar ook blanken ("de tokkies") hebben dezelfde problemen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de tekst van de resolutie beoogt nu juist niet in termen van wij en zij te spreken. Met termen als 'een gedeelde toekomst' en 'ons Nederland' staan we pal voor een inclusieve toekomst in plaats van een exclusieve. Wel is het Partijbestuur van mening dat de Partij van de Arbeid de ogen niet mag sluiten voor de vandaag de dag bestaande segregatie en het door velen – zowel oude als nieuwe Nederlanders – als niet gedeeld ervaren heden.

7. Eindhoven

Wijzigen: Titel: "Resolutie Integratie" wijzigen in "Resolutie Integratie in relatie tot Islam"

Toelichting: Deze resolutie spijst zich van begin tot eind toe op de integratie van Islamitische medelanders. Er wordt niet gesproken over de vele andere (al dan niet geïntegreerde) bevolkingsgroepen zoals Chinezen, Vietnamezen, Ghanezen, Bulgaren, Indiërs, Surinamers, Indonesiërs, Polen en Spanjaarden.

Ook wordt er nergens gesproken over de spanningen die andere geloofsovertuigingen zoals boeddhisme, hindoeïsme, confucianisme of het katholiecisme teweegbrengen.

Het gehele stuk richt zich op de integratie van slechts 1 bevolkingsgroep: Mensen met de Islamitische geloofsovertuiging. Een bijzonder eenzijdige resolutie dus die door de naam van het stuk totaal niet gedekt wordt. We kunnen daarom maar beter het beestje bij haar échte naam noemen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de tekst is niet slechts bedoeld voor integratiebeleid gericht op nieuwkomers met een Islamitische achtergrond. Er zijn diverse passages over bijvoorbeeld onderwijs, arbeid en sociale zekerheid en over arbeidsmigranten, huwelijksmigratie en asiëlvluchtelingen die een algemene strekking hebben.

8. Tilburg

Zutphen, Etten-Leur

Toevoegen: Na: "In een stad als Amsterdam is dat nu al gewoon" de zinnen: "Een aanlokkelijk perspectief, op het hoogtepunt van wat we later de Gouden Eeuw zouden gaan noemen was 50% van de bewoners van Amsterdam geboren buiten de grenzen van het huidige Nederland. Immigratie op grote schaal bracht welvaart op grote schaal."

Toelichting: Integratie is emancipatie, en emancipatie hoort een feest te zijn. Als dan de titel van de resolutie "gedeeld verleden" is, is het goed om ons te realiseren dat dat bij Nederland hoort.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie *PB-Amendement 'Dit is wat wij willen'* en *aanpassing alinea tweede hoofdstuk*;

9. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Etten-Leur

Toevoegen: Migranten en hun kinderen, en generaties daarna hebben zelf ook weer bijgedragen aan het vormen van de geschiedenis van Nederland.

Toelichting: Geschiedenis is niet statisch en hoort niet in hokjes van het ene of het andere land geplaatst te worden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie *PB-Amendement 'Dit is wat wij willen'* en *aanpassing alinea tweede hoofdstuk*;

10. Den Haag

De Bilt

Toevoegen: als inleiding direct na 1. een veranderend Nederland in een veranderende wereld.

Inleiding

Door de eeuwen heen hebben honderd duizenden vreemdelingen in Nederland een nieuw vaderland gevonden. Zij hebben bijgedragen aan de welvaart en de culturele diversiteit van ons land. De Partij van de Arbeid wil deze Nederlanders bedanken

voor hun bijdrage aan onze samenleving en voor de door hen, op velerlei wijze, getoonde solidariteit met hun mede burgers.

Het doel van de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' is om de fundamenteën van onze rechtsstaat en het naleven van de (spel)regels te versterken opdat ook in de toekomst Nederland een gastvrije omgeving biedt voor diegenen die hun vaderland moeten verlaten en op zoek zijn naar een nieuw moederland. Het is een geweldige uitdaging om deze nieuwe Nederlanders gastvrij te ontvangen. Daarbij past een kritische evaluatie van het huidige beleid. Op basis van deze evaluatie zullen beleidsuitgangspunten moeten worden aangepast en zullen regels moeten worden bijgesteld.

Toelichting: Het merendeel van de vreemdelingen heeft moeiteloos een plaats gevonden binnen de Nederlandse samenleving en een positieve bijdrage heeft geleverd aan de welvaart van ons land. Het is van belang in een inleiding met name deze positieve invloed te benadrukken om te vermijden dat het integratie vraagstuk hoofdzakelijk als een probleem wordt gezien.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-Amendement 'Dit is wat wij willen' en aanpassing alinea tweede hoofdstuk;

Een dergelijke grote en relatief snelle verandering brengt successen en problemen met zich mee. Veel nieuwkomers en hun kinderen vinden prima de weg in het nieuwe thuisland. Jongeren maken probleemloos hun school af, stromen door naar een vervolgopleiding en vinden passend werk. Ze verwerven een eigen plek in de samenleving, maken eigen keuzes. Huwelijken zijn steeds vaker het resultaat van vrije partnerkeuze. Veel voetballers in het nationale elftal en aansprekende politici in stad en land hebben een achtergrond in een ander land dan Nederland.

Amendementen

11. Etten-Leur

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Zutphen, Groningen, Assen, Nierdorp, Harderwijk, Amsterdam Oud-Zuid

Schrappen: "Huwelijken zijn steeds vaker het resultaat van vrije partnerkeuze."

Toelichting: De afdeling Etten-Leur heeft er zeer grote moeite mee dat in de inleiding uitspraken zoals deze worden gedaan, zonder dat in de resolutietekst (a) precies wordt gedefinieerd wat de PvdA verstaat onder 'integratie' en 'integratievraagstuk' en (b) op wie, of op welke groepen burgers de resolutie zich precies richt.

Met de uitspraak "Huwelijken zijn steeds vaker het resultaat van vrije partnerkeuze." wordt gesuggereerd dat de resolutie zich richt op culturen waarin een vrije partnerkeuze (nog) niet gebruikelijk

is, zonder dat in de resolutie precies wordt benoemd om welke cultuur/culturen het gaat en hoe groot het probleem / de praktijk in Nederland is. Wij verzetten ons tegen deze (onuitgesproken en nergens onderbouwde) suggestie, die herhaaldelijk in de resolutie voorkomt, dat iedereen die de resolutie leest zelf natuurlijk wel weet over wie het hier gaat. Namelijk over mensen met een islamitische achtergrond.

Wij eisen van een PvdA-resolutie die de basis zal gaan vormen van het komend PvdA-programma en die moet beantwoorden aan onze traditionele waarden zoals gelijkheid en emancipatie een grotere zorgvuldigheid jegens mede-Nederlanders. Zie ook onze motie II, waarin we dit punt en andere punten zo zorgvuldig mogelijk en na uitgebreid overleg hebben uitgewerkt en die zich richt op o.i. ontoelaatbare onzorgvuldigheden in de aan het congres voorgelegde resolutie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Uithuwelijking is een bestaand probleem dat voorkomt onder andere onder nieuwe Nederlanders met een islamitische achtergrond maar ook in bijvoorbeeld de Roma-gemeenschap.

12. Zutphen

Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Harderwijk, Rheden/Rozendaal, Culemborg

Wijzigen: In zin 2: 'het nieuwe thuisland' wordt 'Nederland'.

Toelichting: Thuisland kan echt niet. Het woord thuisland wordt overal ter wereld, ook in Nederland, geassocieerd met het apartheidsregime in Zuid Afrika. En dat kan de bedoeling niet zijn.

PREADVIES: OVERNEMEN

13. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Tilburg, Zutphen, Culemborg, Etten-Leur, Groningen, Houten, Assen, Nierdorp, Arnhem, Utrecht

Toevoegen: achter 2e alinea na 'Nederland': Diversiteit van culturen en achtergronden hebben we zo ook leren kennen als een kracht als een motor voor vernieuwing en ontwikkeling. De Nederlandse ondernemersgeest die volgens velen is verdwenen krijgt nu weer een nieuwe impuls door vele ondernemende nieuwe Nederlanders die met een enorm doorzettingsvermogen, creativiteit en mentale veerkracht innovatieve concepten, producten en diensten op de Nederlandse markt brengen. Via deze nieuwe Nederlanders wordt ook ons internationale netwerk, met name op het zo belangrijke locale nivo, enorm uitgebreid en kansrijk. Ook het gevoel voor smaak, stijl, design en muziek is als gevolg van deze nieuwe impulsen in Nederland sterker ontwikkeld. De komst van andere, minder individualistische, culturen versterkt bovendien ook normen en waarden die in Nederland waren verzwakt. Bijvoorbeeld de waar-

de die toegekend wordt aan het familieverband, het gezamenlijke beleven en ontmoeten, vriendschap, respect voor ouderen en het belang van gemeenschapszin zijn een welkome externe impuls aan een samenleving die voor velen Nederlanders te sterk is geïndividualiseerd, gematerialiseerd en vereenzaamd.

Door de dynamiek met andere culturen leren we niet alleen de kracht van andere culturen kennen maar vindt er ook een herwaardering plaats van de sterke elementen in de eigen oorspronkelijke cultuur. De kracht van diversiteit vormt in deze opzichten een grote kans voor verandering en vooruitgang van de Nederlandse samenleving.

Toelichting: De resolutietekst gaat te zeer voorbij aan de positieve ontwikkelingen bij migratie en integratie. Derhalve wordt voorgesteld een positievere tekst in het inleidend gedeelte op te nemen. De resolutie mist heldere definities van begrippen nieuwkomers en gevestigden. Er ontbreekt cijfermatige onderbouwing in welke mate integratie problematisch is en in welke mate zeker niet. Er komen storende generalisaties voor en er wordt problematisch gedrag gelinkt aan etniciteit. Dit heeft voor geïntegreerde personen met een gelijke etnische achtergrond een negatieve en ontmoedigende uitwerking. Het op deze wijze labelen van bevolkingsgroepen lokt zondebokwerking, slachtoffergedrag, discriminatie en sociale uitsluiting uit. De tekst van de resolutie dient hierop te worden herzien.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Tweede zin wordt:

“ Jongeren draaien gewoon mee op school, stromen door naar een vervolgopleiding en vinden passend werk.” En na de 2e alinea invoegen: “De toegenomen diversiteit heeft een impuls gegeven aan ondernemerschap en terugkerende gemeenschapszin in een samenleving die de afgelopen decennia meer en meer individualiseerde. “

Maar er is ook het nodige dat niet goed gaat. Migranten en hun kinderen vallen vaker uit op school dan oorspronkelijke Nederlanders, ze zijn vaker werkloos, afhankelijk van een uitkering en slachtoffer van geweld achter de voordeur. Sommige groepen zijn vaker betrokken bij criminaliteit en overlast. Verworvenheden als de gelijkheid van man en vrouw en van homo en hetero worden niet door alle nieuwe Nederlanders gedeeld.

Amendementen

14. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Arnhem

Toevoegen: 3e alinea evenmin trouwens door alle allochtone Nederlanders.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Alinea wordt: “Maar er is ook

het nodige dat niet goed gaat. Nieuwe Nederlanders en hun kinderen vallen vaker uit op school dan gemiddeld, ze zijn vaker werkloos, afhankelijk van een uitkering en slachtoffer van geweld achter de voordeur. Er is helaas ook sprake van oververtegenwoordiging in criminaliteit en overlast van bepaalde groepen. Ook worden verworvenheden als de gelijkheid van man en vrouw en van homo en hetero niet door alle nieuwe Nederlanders gedeeld – zoals dat overigens ook geldt voor sommige oorspronkelijke Nederlanders.”

15. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Schrappen: dan oorspronkelijke Nederlanders

Toelichting: Het gaat erom dat het probleem benoemd wordt.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie amendement 14 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

16. Utrecht

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: Het woord “Migranten” wordt “Nieuwe Nederlanders” In het vervolg dit consequent.

PREADVIES: OVERNEMEN

Zie toelichting amendement 5 afdeling Arnhem.

17. Zutphen

Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Harderwijk

Wijzigen: Hele alinea na zin 1: De kerntaken van de overheid, waaronder: governance, onderwijs, zorg, wijkontwikkeling en wonen, zijn onvoldoende bewaakt. Het gevolg daarvan is dat mensen meer dan bedoeld aan zichzelf zijn overgelaten. Dit heeft met name migranten, die een moeilijke weg af te leggen hebben, kwetsbaar gemaakt voor schooluitval en werkloosheid.

Toelichting: De verantwoordelijkheid van de overheid in de huidige ontwikkelingen moet juist hier aan bod komen. De overheid heeft de boel verzaakt, met name op het gebied van zorg, onderwijs, wonen en het uitvoeren van primaire taken in die wijken die nu achterstandswijken genoemd worden. Slachtoffers van geweld achter de voordeur bevinden zich in alle bevolkingsgroepen: rijk en arm, wit en zwart. Criminaliteit: hoe zit het hier met de hooligans, de mannen die homo's bedreigen, de witteboorden criminelen?

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: overbodig, komt elders aan bod.

Hoofdstuk 4 start met passage over het belang van een goed functionerende publieke sector voor het welslagen van integratie.

18. **Etten-Leur**
Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Assen
Wijzigen: De begrippen 'migranten', 'nieuwe Nederlanders', 'oorspronkelijke Nederlanders', en verderop 'allochtonen' consequent **vervangen door** 'oud-Nederlanders' en 'nieuw-Nederlanders'.
Toelichting: Niet alleen worden verschillende begrippen door elkaar heen gebruikt, ook – en dat is kwalijker – wordt nergens helder gedefinieerd op welke migranten of nieuwe Nederlanders de resolutie zich specifiek richt. Door de voorbeelden die verderop wel met name worden genoemd (Marokkaans-Nederlandse en Antilliaans-Nederlandse rotjochies, imams) wordt niettemin de suggestie gewekt dat het om specifieke 'probleemgroepen' gaat.
Wij eisen van een resolutie als deze, die onderlegger zal zijn voor het komende PvdA-beleid, een grotere zorgvuldigheid, met name in het definiëren van begrippen en de onderbouwing van in de resolutie genoemde problemen en hebben onze zorg over het ontbreken van die zorgvuldigheid verwoord in motie II.
PREADVIES: OVERNEMEN
Zie toelichting amendement 5 afdeling Arnhem.
19. **Groningen**
Multi Etnisch Vrouwenetwerk, Etten-Leur, Leidschendam-Voorburg, De Bilt, Utrecht
Wijzigen: Verworvenheden als de gelijkheid van man en vrouw en van homo en hetero worden niet door alle nieuwe Nederlanders gedeeld.
wordt: Verworvenheden als de gelijkheid van man en vrouw en van homo en hetero worden niet door alle Nederlanders gedeeld.
Toelichting: Ook sommige oude Nederlanders delen niet alle verworvenheden van gelijkheid van vrouw & man, home & hetero. Denk aan de rechtsradicalen.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zie PB-amendement 14 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam
20. **Amsterdam Osdorp**
Wijzigen: Migranten **wordt** Nederlanders met een lage sociale en economische status
Toelichting: De problemen gelden niet alleen voor nieuwe Nederlanders
PREADVIES: AFWIJZEN
Toelichting: migranten en hun kinderen kampen vaker dan het landelijk gemiddelde met deze problemen.
21. **Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam**
Utrecht, Zutphen, Etten-Leur, Groningen, Assen
Toevoegen: 3e alinea: evenmin trouwens door alle autochtone Nederlanders.
Toelichting: gelijkheid van man en vrouw en van homo en hetero is niet zo vanzelfsprekend voor alle Nederlanders!

PREADVIES: gewijzigd overnemen
Toelichting: zie PB-amendement 14 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

22. **Arnhem**
Toevoegen: ...gelijkheid van man en vrouw en van homo en hetero worden ook niet door alle nieuwe Nederlanders gedeeld
Toelichting: Het woord ook is toegevoegd omdat onder meer de SGP aanhang de gelijkheid man / vrouw en homo/hetero niet erkent.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zie PB-amendement 14 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

In heel Europa worstelen samenlevingen met deze veranderingen. Die zijn niet typisch Nederlands, en ook niet typisch iets voor deze tijd. Of het nu gaat om de migratiestromen naar de Verenigde Staten uit het begin van de vorige eeuw of om de komst naar een land als Frankrijk van inwoners uit voormalige koloniën, integratie gaat niet vanzelf. Bouwen aan een gemeenschappelijke toekomst is lastig en gaat gepaard met gevoelens van verlies en onbehagen.

Amendementen

23. **Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam**
Zutphen, Etten-Leur, Assen, Tilburg
Toevoegen: 4e alinea, ...naast gevoelens van trots op de mogelijkheden die de Nederlandse samenleving biedt en nieuwsgierigheid naar andere culturen en de voor ons nieuwe en positieve elementen daarin.
Toelichting: positieve kanten niet vergeten, maar juist benadrukken
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: reeds opgenomen in PB amendement Preambule en aanhef hoofdstuk 2.

Die gevoelens van verlies en onbehagen kennen we ook in Nederland. Niet alleen bij bewoners van de volkswijken van onze steden, maar breed in de samenleving. Wijken gebouwd voor arbeiders en de middenklasse zijn migrantenwijken geworden. Bekende sociale patronen zijn verdwenen. Gedeelde omgangsvormen zijn niet langer vanzelfsprekend. De voortdurende instroom van nieuwe buurtbewoners vergt veel van bewoners en ook van de school, de huisarts en de wijkagent. Maar ook op plekken in ons land waar ogenschijnlijk niets is veranderd, ervaren mensen gevoelens van onbehagen. Hun land verandert, en ze voelen zich daar niet bij betrokken. Ze ervaren de veranderingen als opgedrongen – en dat is een akelig gevoel als het gaat over het land waar je geboren en getogen bent, en dat jij, je ouders en hun ouders daarvoor, mee hebben opgebouwd.

Amendementen

24a. Amsterdam Slotervaart

Amsterdam Centrum, Multi Etnisch Vrouwennetwerk, Zutphen, Etten-Leur, Amsterdam Oud-Zuid

Schrappen: laatste zin en het gedeelte: ", en dat jij, je ouders en hun ouders daarvoor, mee hebben opgebouwd."

Toelichting: wekt de indruk alsof autochtonen een grotere claim op Nederland hebben wegens de inzet van hun voorouders. Goede daden overerven echter niet, en het klinkt benepen en ongestavrij tegenover nieuwkomers.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: in het PB-amendement 1 en de nieuwe aanhef van hoofdstuk 2 is de inzet van alle Nederlanders reeds verwoord. Daarnaast is het een vaststaand feit dat dergelijke gevoelens – reëel of niet – leven. Het Partijbestuur hecht eraan de heersende gevoelens te verwoorden.

24b. PB-Amendement

Laatste twee zinnen wijzigen in: "Nederland verandert, niet iedereen voelt zich daarbij betrokken. Sommige mensen ervaren de veranderingen als opgedrongen – en dat is een akelig gevoel als het gaat over het land waar je geboren en getogen bent, en dat jij, je ouders en hun ouders daarvoor, mee hebben opgebouwd."

Toelichting: tekstuele aanpassing.

25. Etten-Leur

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Groningen, Assen, Arnhem, Tilburg, Leidschendam-Voorburg

Wijzigen: "Die gevoelens van verlies en onbehagen kennen we ook in Nederland." wordt "Die gevoelens van verlies en onbehagen bestaan ook in Nederland."

Toelichting: Met 'wij' wordt hier, gelet op de rest van deze alinea, kennelijk de 'oorspronkelijke Nederlanders' bedoeld. Idem voor 'mensen die gevoelens van onbehagen ervaren', 'ze'. Deze woordkeus zet 'wij' (oud-Nederlanders) in één grote beweging tegenover 'zij' (nieuw-Nederlanders) en gaat daarmee volledig voorbij aan het feit dat ook goed geïntegreerde 'nieuwe Nederlanders' (hoelang blijven we ze zo noemen) behoorlijk last hebben of kunnen hebben van allerhande merken rotjochies (vergeet ook die van eigen teelt niet) et cetera.

Wij vinden dat door hier het 'wij' en 'ons' tegenover 'zij' en 'hun' te zetten het over-één-kam-scherp wordt aangezet en dat daardoor impliciet ontkend wordt dat de door de PvdA gewenste integratie op vele plaatsen in het land allang gerealiseerd is. Feitelijk zou de hele resolutie hierop moeten worden herschreven. Wij hebben dat verzoek verwoord in onze motie.

PREADVIES: OVERNEMEN

26. Amsterdam Osdorp

Wijzigen: Migrantenwijken wordt probleemwijken

Toelichting: Het gaat niet alleen om migranten

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: migrantenwijken zegt iets over segregatie. Niet over al dan niet hier voorkomende problemen.

Amendementen 27 t/m 32 vindt u in de lijst niet opgevoerde amendementen

33. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Wijzigen: Die gevoelens van verlies en onbehagen kennen we ook in Nederland. Niet alleen bij bewoners van de volkswijken van onze steden, maar breed in de samenleving. Wijken gebouwd voor arbeiders en de middenklasse zijn migrantenwijken geworden. Veel migranten zijn immers ook als arbeiders het land binnengekomen. Bekende sociale patronen zijn verdwenen. Gedeelde omgangsvormen zijn niet langer vanzelfsprekend. De voortdurende instroom van nieuwe buurtbewoners vergt veel van bewoners en ook van de school, de huisarts en de wijkagent. Maar ook op plekken in ons land waar ogenschijnlijk niets is veranderd, ervaren mensen gevoelens van onbehagen. Hun land verandert, en ze voelen zich daar niet bij betrokken. Ze ervaren de veranderingen als opgedrongen – en dat is een akelig gevoel als het gaat over het land waar je geboren en getogen bent, als oorspronkelijke bewoner of als nakomeling van migranten, en dat jij, je ouders en hun ouders daarvoor, mee hebben opgebouwd.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toevoegen na de derde zin: "Veel nieuwe Nederlanders zijn immers ook als arbeiders het land binnengekomen."

Ook veel nieuwkomers ervaren verlies en onbehagen. Het verlaten van je moederland, ook al is dat een eigen keuze, heeft grote gevolgen. Die worden vaak onderschat. Weggaan gaat gepaard met heimwee naar een vertrouwd verleden. Het is niet eenvoudig om een nieuw thuis in Nederland te vinden. De taal is moeilijk en contacten met mensen die hier altijd al woonden zijn vaak beperkt. Veel nieuwkomers vinden weinig houvast in de samenleving. Daarom grijpen ze terug op oude en vertrouwde tradities en gewoonten, die ze ook hun kinderen proberen bij te brengen. Vaak doen ze dat uit angst hun kinderen kwijt te raken aan een land met een cultuur die ze zelf niet begrijpen. Ze hebben het gevoel er nooit helemaal bij te horen, terwijl de volgende generatie al volop deel uitmaakt van die nieuwe cultuur.

Amendementen

34. Zutphen

Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Tilburg, Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Schrappen: Zin 8 en 9.

Toelichting: Mensen grijpen niet terug op tradities en gewoonten omdat ze geen houvast hebben.

Mensen nemen tradities en gewoonten altijd met zich mee. Tradities en gewoonten maken een fundamenteel onderdeel uit van het wezen van mensen, van hun identiteit. Die identiteit, die geschiedenis wordt doorgegeven. Dat is geen angst: dat is de mens. Een mens zonder geschiedenis is als een schaap op het asfalt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *natuurlijk behouden mensen tradities en maakt herkomst een deel uit van de identiteit. Dat neemt echter niet weg dat als mensen onvoldoende grip hebben op hun nieuwe leven en omgeving ze geneigd zijn zich terug te trekken op het bekende in plaats van het nieuwe zich eveneens eigen te maken.*

35. Rotterdam

Eindhoven, Zutphen, Etten-Leur

Wijzigen: “Ze hebben het gevoel er nooit helemaal bij te horen, terwijl de volgende generatie al volop deel uitmaakt van die nieuwe cultuur.” **wordt** Ze hebben het gevoel er nooit helemaal bij te horen, terwijl de volgende generatie in sommige gevallen al volop deel uitmaakt van die nieuwe cultuur.”

Toelichting: Het gevoel er nooit helemaal bij te horen geldt niet alleen voor de hier beschreven groep maar wordt breed gevoeld ook bij de tweede, derde generatie en zelfs bij hoogopgeleiden wordt dit gevoeld. In feite is het gevoel er niet bij te horen (wat je ook doet, hoe lang je er al bent) het gevoel van onbehagen vanuit het perspectief van de allochtonen. Dit gevoel wordt met name versterkt door het onderscheid autochtoon en allochtoon. De term ‘allochtoon’ benadrukt het gevoel dat je er niet bij hoort en sluit mensen uit. Vaak vraagt men zich af wanneer ze geen allochtoon meer zullen zijn. Of voorbeeld van de geslaagde allochtoon die zolang er sprake is van succes erbij hoort maar als hij de fout in gaat opeens weer de Marokkaan of Surinamer wordt. Ook de volgende generatie maakt niet volop deel uit van die nieuwe cultuur. Het opgroeien tussen twee culturen betekent niet dat je volop deel uit maakt van die nieuwe culturen. In arme stadswijken zijn er kinderen die opgroeien zonder in aanraking te komen met niet allochtone jongeren. Deze jongeren groeien op in een straatcultuur die een mix is van vele etnische culturen met een sausje Amerikaanse cultuur.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Laatste zin wijzigen in: “Ook al hebben vele nieuwkomers meegewerkt aan de

opbouw van Nederland, nieuwe Nederlanders hebben vaak het gevoel er nooit helemaal bij te horen. En dat terwijl de volgende generatie in veel gevallen al volop deel uitmaakt van die nieuwe cultuur.”

36. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Wijzigen: Ook veel nieuwkomers ervaren verlies en onbehagen. Het verlaten van je moederland, al dan niet uit eigen keuze, heeft grote gevolgen. Die worden vaak onderschat. Weggaan gaat gepaard met heimwee naar een vertrouwd verleden. Het is niet eenvoudig om een nieuw thuis in Nederland te vinden. De taal is moeilijk en contacten met mensen die hier altijd al woonden zijn vaak beperkt. Veel nieuwkomers vinden weinig houvast in de samenleving. Daarom houden ze vast aan hun eigen oude en vertrouwde tradities en gewoonten, die ze ook hun kinderen proberen bij te brengen. En staan minder open om nieuwe tradities en gewoonten van het nieuwe thuisland over te nemen. Vaak doen ze dat uit angst hun kinderen kwijt te raken aan een land met een cultuur die ze zelf niet begrijpen. Ze hebben het gevoel er nooit helemaal bij te horen, terwijl de volgende generatie al volop deel uitmaakt van die nieuwe cultuur.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Wijzigen na “samenleving.”: “Daarom grijpen ze terug op oude en vertrouwde tradities en gewoonten, die ze ook hun kinderen proberen bij te brengen. Vaak doen ze dat uit angst hun kinderen kwijt te raken aan een land met een cultuur die ze zelf niet begrijpen.” wijzigen in “Daarom houden mensen soms vast aan de eigen – oude en vertrouwde – tradities en gewoonten en staat men minder open om nieuwe tradities en gewoonten van het nieuwe land over te nemen. Vaak doen mensen dat uit angst hun kinderen kwijt te raken aan een land met een cultuur die ze zelf niet begrijpen.”

37. Zaanstad

Culemborg, Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Zutphen, Tilburg

Toevoegen: Achter de laatste zin “ ...van die nieuwe cultuur”: “Daarom moeten we nieuwe Nederlanders de tijd en gelegenheid bieden om te participeren in de voor hen nieuwe samenleving.”

Toelichting: Integreren gaat niet van de ene dag op de andere, integreren is niet in korte tijd af te dwingen, integreren kost tijd, soms decennia.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *hier wordt werkelijk gesproken in termen van wij en zij; 'We' moeten 'hen'. Resolutie gaat uit van rechten en plichten die voor iedereen gelden. Emancipatie en verheffing komt daarnaast elders aan bod.*

Lange tijd hebben oorspronkelijke Nederlanders en nieuwe Nederlanders elkaar grotendeels vermeden. Integratie was een zaak van tolerantie en uiteindelijk zou het dan allemaal vanzelf wel goed komen. In de praktijk betekende die tolerantie vooral weggijken bij problemen. De gevoelens van verlies en onbehagen werden weggestopt.

Amendementen

38. Multi Etnisch Vrouwenennetwerk

Wijzigen: Lange tijd hebben oorspronkelijke Nederlanders en nieuwe Nederlanders langs elkaar heen geleefd.

PREADVIES: OVERNEMEN

39. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Etten-Leur, Zutphen

Toevoegen: 7e alinea: maar het betekende ook niet openstaan voor elkaars cultuur.

Toelichting: alles moet van twee kanten belicht worden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Laatste zin wijzigen in: "Gevoelens van verlies en onbehagen werden weggestopt en men stond onvoldoende open voor elkaars cultuur."

40. Den Bosch

Zutphen, Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen: na vermeden: En heeft de overheid verzuimd goede omstandigheden te creëren voor een goede integratie van de gastarbeiders.

Toelichting: Bij de komst van gastarbeiders is nooit nagedacht over taal etc. vanuit de veronderstelling dat zij terug zouden gaan. Daardoor kwam deze groep op een sociale achterstand.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Toevoegen na "... problemen": "Ondanks de inzet van velen om zich met elkaar te verbinden, om vorm te geven aan het samenleven. Overheid, werkgevers en burgers onderling hebben verzuimd goede omstandigheden te creëren voor een goede integratie in een nieuw Nederland. Zo luidde in 2004 ook de conclusie van de parlementaire onderzoekscommissie-Blok naar de successen en het falen van het integratiebeleid."

En, eerlijk is eerlijk, die gevoelens werden ook niet erkend door de overheid en de politiek. Pas toen mensen die gevoelens uitschreeuwden werd er geluisterd – pas toen Pim Fortuyn ze verwoordde, kwam het conflict waar mensen elke dag mee te maken hadden, nadrukkelijk op de politieke agenda.

Amendementen

41. Zaanstad

Stadskanaal, Tilburg, Zutphen, Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Groningen, Assen, Utrecht, Amsterdam Oud-Zuid

Schrappen: "Pim Fortuyn ze verwoordde".

Toelichting: Er zijn meer bijdragen geweest dan alleen die van Pim Fortuyn om dit item op de politieke agenda te krijgen. Geen meerwaarde.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: pas na inbreng Fortuyn daadwerkelijk op de politieke agenda beland.

42. De Jonge Socialisten

Assen, Eindhoven

Toevoegen: na eerste zin "En, eerlijk is ... en de politiek": 'Ook de Partij van de Arbeid steekt de hand in eigen boezem. Te vaak waren we niet bereid om open te staan voor de werkelijke problemen van oorspronkelijke bewoners in de buurten en wijken. Hun problemen werden te vaak gebagatelliseerd. Ook Nieuwe Nederlanders boden we lang niet altijd de gevraagde steun die nodig was om te integreren.'

Toelichting: Juist van de Partij van de Arbeid werd in de vermijdingsfase een voortrekkersrol verwacht. Omdat de hele samenleving samenkomt in een brede volkspartij als de onze. Dat wij, terwijl mensen het antwoord op hun problemen bij ons zochten, niet in staat zijn geweest op de juiste manier hier mee om te gaan, moeten wij erkennen. Juist door te erkennen dat wij op het gebied van integratie niet altijd de juiste keuzes hebben gemaakt, geven we aan dat de PvdA bereid is te leren en wél luistert naar de mensen. Het is een essentiële stap naar een nieuw vertrouwen in onze partij als koploper in het integratievraagstuk.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Alinea wijzigen in: "En, eerlijk is eerlijk, die gevoelens werden ook niet voldoende erkend door de overheid en de politiek inclusief de Partij van de Arbeid. Lastige kwesties en de problemen van de multiculturele samenleving werden te vaak onbenoemd gelaten uit angst te discrimineren. Pas toen mensen die gevoelens uitschreeuwden werd er geluisterd. Pas toen Paul Scheffer, Pim Fortuyn en anderen – ieder op hun eigen wijze – de onvrede een stem gaven kwam het conflict waar veel mensen elke dag mee te maken hadden, nadrukkelijk op de politieke agenda. Dit alles werd versterkt door de schok van de aanslagen van 11 september. Een schok die zich wreekte in toenemend wantrouwen tussen oude en nieuwe Nederlanders."

43. Eindhoven

Toevoegen: na "En, eerlijk is eerlijk, die gevoelens werden ook niet erkend door de overheid en de politiek.":

Er was een sprake van een politieke correctheid waarbij de lastige kwesties en de nadelen van de multiculturele samenleving werden vermeden uit angst om te discrimineren. Vooral de positieve kanten van de multiculturele samenleving werden benoemd. De Partij van de Arbeid is er te lang vanuit gegaan dat alleen het creëren van werk voldoende was om de integratieproblemen aan te pakken.

Toelichting: De manier waarop de politiek is omgegaan met de integratie wordt te summier verwoord. De woorden "eerlijk is eerlijk" geven daar een indirecte gevoelsmatige wijze uiting aan. Het is beter om expliciet te maken wat er door de politiek destijds niet goed is opgepakt.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Zie PB-amendement 42 JS.

De fase van het vermijden is nu definitief voorbij. Dat brengt conflicten met zich mee. Er is steeds minder geduld met Marokkaans-Nederlandse en Antilliaans-Nederlandse rotjochies die zich niet kunnen gedragen. En er kan geen sprake zijn van tolerantie tegenover haatzaaiende imams die, met een beroep op de vrijheid van godsdienst, zelf onverdraagzaamheid jegens andersdenkenden prediken.

Amendementen

44. Amsterdam Osdorp

Amsterdam Oud-Zuid

Schrappen: Marokkaans-Nederlandse en Antilliaans-Nederlandse

Toelichting: We moeten geen overlast van rotjochies accepteren. Voorbeeld: het Joop Woortmanplantsoen was door vandalisme goed in de vernieling geholpen. De Telegraaf wist al te melden dat het Marokkaantjes waren, maar het bleken gewoon witte rotjochies te zijn.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *deze passage verwoordt het gegeven dat er sprake is van afnemend geduld onder delen van de bevolking ten aanzien van overlast van specifieke groepen. Ook dat willen we benoemen.*

45. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Zutphen, Etten-Leur, Assen, Groningen, Harderwijk

Wijzigen: tweede regel. Marokkaans-Nederlandse en Antilliaanse rotjochies **wijzigen in** ...jongeren die zich agressief, crimineel gedragen, de openbare ruimte onveilig maken en zich bezighouden met vandalisme.

Toelichting: De linking aan etniciteit heeft een discriminerende, veroordelende, en ontmoedigende werking op anderen met gelijke etniciteit die zich hier niet schuldig aan maken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *We benoemen specifieke problemen*

met Marokkaans-Nederlandse en Antilliaanse-Nederlandse jongens waar steeds minder geduld mee is.

46. Zutphen

Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Assen, Groningen, Utrecht

Wijzigen: Zin 4 het woord imams wordt 'haatzaaiende predikers van welke godsdienstige stroming dan ook'. Daarna de zin vervolgen zoals die er staat.

Toelichting: Een dominee in Staphorst, of een voorganger in een of andere andere fundamentealistische kerk of godsdienst, zegt ook geen aardige dingen over anderen en doet dat ook met het beroep op de vrijheid van godsdienst.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: *zie amendement 48 afdeling Amsterdam Osdorp.*

47. Arnhem

Wijzigen: minder geduld met Marokkaans-Nederlandse en Antilliaans-Nederlandse rotjochies **wijzigen in** Onmaatschappelijk gedrag wordt van niemand getolereerd.

Toelichting: Rotjochies en afkomst is onnodig stigmatiserend.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *deze passage verwoordt het gegeven dat er sprake is van afnemend geduld onder delen van de bevolking.*

48. Amsterdam Osdorp

Etten-Leur, Tilburg, Utrecht

Wijzigen: Laatste zin **wijzigen in** discriminatie en haatzaaiing moeten we van niemand accepteren.

Toelichting: niet alleen de haatzaaiende imams, maar ook Wilders cs.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Laatste zin vervangen door:

"Ook is er steeds minder tolerantie tegenover haatzaaiende geestelijken die met een beroep op de vrijheid van godsdienst, zelf onverdraagzaamheid jegens andersdenkenden prediken. Hetzelfde geldt voor opiniemakers en politici die onbegrensde vrijheid van meningsuiting voor zichzelf opeisen maar daarentegen niet het recht van anderen verdedigen om te geloven wat ze willen, om in gelijke gevallen gelijk behandeld te worden of om gevrijwaard te blijven van racisme, vreemdelingenhaat en discriminatie. Soms ook slaat het debat door als reactie op een teveel aan onverschilligheid en ontkenning in het recente verleden.

Wantrouwen en achterdocht slijten in, ook in onze partij. Wie wijst op problemen bij haperende integratie moet zich verdedigen tegen de beschuldiging rechtspopulist of racist te zijn. Wie aandacht vraagt voor de kracht van diversiteit krijgt al snel het verwijt naïef te zijn en problemen niet te durven benoemen. Maar de grootste tragedie van het

debat van de afgelopen jaren is dat het bondgenootschap van al die mensen, waar hun wieg ook heeft gestaan, die mee willen bouwen aan een gedeelde toekomst verzwakt dreigt te raken.”

Nu het debat, het conflict, zo scherp wordt aangezet, hebben veel migranten en kinderen van migranten die hier al jaren wonen, de indruk dat ze meer dan ooit worden afgerekend op hun achternaam, huidskleur, afkomst of geloof. Hoe kun je je nog langer Nederlander voelen als anderen je steeds als allochtoon zien? Of als potentiële potenrammer, vrouwenbesnijder of terrorist? Hoe kun je vertrouwen hebben in je toekomst als het uitmaakt of je solliciteert met een verzonnen Nederlandse achternaam of met je eigen achternaam? Van Nederlander word je weer allochtoon in eigen land. “Tot 2001 voelde ik me Nederlander maar nu wordt ik niet meer zo gezien. Terwijl ik niet ben veranderd wordt er wel anders naar mij gekeken”, is dan een pijnlijke constatering.

Amendementen

49. Houten

Stadskanaal

Wijzigen: "wordt ik" moet zijn "word ik"

PREADVIES: OVERNEMEN

50. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Zutphen, Etten-Leur, Harderwijk

Toevoegen: 9e alinea Nu het debat, het conflict zo scherp wordt aangezet... hierna **toevoegen:** en ont-aardt in stigmatiseren en generaliseren.

Wijzigen: wordt ik niet meer zo gezien **wordt** word ik

Toelichting: is sterker en dus duidelijker

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste zin wijzigen in: “Want nu het debat, het conflict door sommigen zo scherp wordt aangezet en soms ont-aardt in stigmatiseren en generaliseren, hebben veel nieuwe Nederlanders en kinderen van nieuwe Nederlanders die hier al jaren wonen, de indruk meer dan ooit afgerekend te worden op achternaam, huidskleur, afkomst of geloof.” **Toevoegen na laatste zin van deze alinea:** “Het land van je herkomst, of dat van je ouders, wordt door anderen allesbepalend voor je identiteit gemaakt. De vanzelfsprekendheid waarmee mensen hier thuis zijn wordt zo onte-recht op de proef gesteld. Het simpelweg leiden van je leven als volwaardig burger in je eigen land, lijkt dan ineens niet vanzelfsprekend meer.”

Al die verschillende gevoelens – van verlies, onbehagen en onrechtvaardigheid – komen bijeen in het integratievraagstuk. De uitdaging is duidelijk. Na de fases van vermijding en conflict hoort het te gaan om acceptatie. En acceptatie kan niet zonder perspectief.

Amendementen

51. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Zutphen, Etten-Leur

Toevoegen: 10e alinea, van verlies, onbehagen en onrechtvaardigheid **wijzigen in:** van verlies, onbehagen, onrechtvaardigheid, stigmatiseren en generaliseren

Toelichting: argumentatie: is sterker en duidelijker

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste zin wijzigen in: “Het is dus meer dan tijd voor een nieuw evenwicht. En dat vraagt een bijdrage van ons allemaal.

Emancipatie is geen pijnloos proces, en is dat ook nooit geweest. Maar het emancipatieproces is wel altijd inspirerend en succesvol gebleken. Juist daar heeft de sociaal democratie een traditie te verdedigen en juist daarom moeten wij dat nieuwe evenwicht nu verwoorden.”

Toelichting: kern van de passage is het verwoorden dat de gewenste emancipatie en het zoeken naar een nieuw evenwicht een bijdrage vraagt van allen en dat dat soms confrontatie en conflict veroorzaakt.

52. Eindhoven

Zutphen

Toevoegen: Aan einde alinea: “De verandering van Nederland naar een multiculturele samenleving is onomkeerbaar. Acceptatie betekent het benoemen, erkennen en aanvaarden van verschillen en het betekent ook een positieve grondhouding jegens de verschillen.”

Toelichting: Aangezien het woord “acceptatie” een sleutelbegrip is in de tekst en nieuwkomers zich steeds minder welkom voelen in Nederland is het belangrijk dat er dieper wordt ingegaan op het wezen van “acceptatie”

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Laatste twee zinnen wijzigen in: “Na de fases van vermijding en conflict hoort het te gaan om wederzijdse acceptatie. En acceptatie – het benoemen, erkennen en aanvaarden van wat ons onderscheidt en wat ons bindt – kan niet zonder perspectief.”

53. Amsterdam Osdorp

Toevoegen: voor acceptatie: wederzijdse

Toelichting: de liefde moet van twee kanten komen

PREADVIES: OVERNEMEN

Een wenkend perspectief dat laat zien hoe we uit de fase van conflict kunnen komen. Samen moeten we ons inspannen voor de rechtsstaat en alle grondrechten die daarin zijn verankerd – voor onszelf én voor anderen. We moeten ons allemaal inspannen om mee te doen in de samenleving; verantwoordelijkheid te nemen, mee te doen op de arbeidsmarkt, bij te dragen aan de leefbaarheid van de buurt en betrokken te zijn bij de school van onze kinderen.

Amendementen

54. Tilburg

Zutphen, Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: "Grondrechten" veranderen in "verworvenheden"

Toelichting: Alsof de Nederlandse samenleving al zo ideaal mogelijk is. De "rechtsstaat" geeft de huidige stand van zaken weer, wat we in de afgelopen 150 jaar hebben weten te bewerkstelligen. Dat ging niet zonder slag of stoot! verworvenheden is dynamischer dan grondrechten.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Alinea wijzigen in: "Een wenkend perspectief dat laat zien hoe we uit de fase van conflict kunnen komen. De verworvenheden van de rechtsstaat met haar grondrechten en vrijheden staan daarbij centraal. Verdediging en behoud daarvan gaat niet vanzelf. Het vergt een inspanning van ons allemaal; in de buurt, op school, op het werk, in kerk en moskee, in de politiek."

Toelichting: passage draait om de verworvenheden van de rechtsstaat met haar grondrechten en vrijheden.

55. Etten-Leur

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Assen

Wijzigen: Paragraaf wordt:

"Een wenkend perspectief dat laat zien hoe de Nederlandse samenleving uit de fase van conflict kan komen. Van een ieder wordt verwacht dat hij zich inspant voor de rechtsstaat en alle verworvenheden die daarin zijn verankerd – voor zichzelf én voor anderen. Van een ieder wordt verwacht dat hij zich inspant om mee te doen in de samenleving; verantwoordelijkheid te nemen, mee te doen op de arbeidsmarkt, bij te dragen aan de leefbaarheid van de buurt en betrokken te zijn bij de school van zijn kinderen.

Toelichting: Het hier gebezigde 'we' en 'samen' is retoriek, immers het is ondenkbaar (behalve bijvoorbeeld in tijden van oorlog en voetbal) dat een samenleving zich ongedeeld één voelt en zich als ongedeeld één manifesteert. Dat is dezelfde retoriek waarvan de minister-president zich eindeloos bedient. Wij allemaal samen moeten voor elkaar met z'n allen de schouders eronder zetten. Die retoriek werkt niet. Wij samen bestaat namelijk niet.

Wil de PvdA de schijn vermijden dat met 'we' iets anders wordt bedoeld dan 'ze' (en dat 'ze' eerst deel moeten willen uitmaken van 'ons' voordat er van 'samen' sprake kan zijn), met andere woorden: wil de intentie van de PvdA goed verstaan worden, spreek dan, ook in deze resolutie, gewoon elke individuele burger persoonlijk aan op zijn verantwoordelijkheid en gezamenlijkheid.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: lotsverbondenheid is een essentiële voorwaarde voor wederkerigheid en solidariteit. Joop den Uyl stelde niet voor niets dat we samen sterk staan. Een basis van onlosmakelijke verbondenheid met elkaar is een essentiële basisvoorwaarde voor de sociaaldemocratische politiek.

56. Houten

Utrecht

Toevoegen: aan de alinea: "In Nederland moeten we problemen met integratie benoemen en aanpakken. Tegelijk moeten we er voor zorgen dat mensen die wél goed integreren en géén problemen veroorzaken, gesteund worden. Goed geïntegreerde mensen mogen niet aangekeken worden op problemen die door andere mensen veroorzaakt worden"

Toelichting: Een wenkend perspectief heeft alleen zin als mensen die wel goed geïntegreerd zijn, niet steeds worden aangekeken op problemen die door andere mensen veroorzaakt worden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: overbodig, elders reeds opgenomen.

Nieuwkomers, hun kinderen en kleinkinderen moeten zonder voorbehoud kiezen voor de Nederlandse samenleving. Zij zetten daarmee per definitie de grootste stap. Een plek vinden in een nieuwe samenleving betekent loslaten, soms meer dan je lief is. Van degenen die hier van oudsher al woonden wordt gevraagd ruimte te bieden aan tradities, gewoonten en religies die niet van oudsher tot de Nederlandse samenleving behoorden.

Amendementen

57. Huizen

Schrappen: ...moeten zonder voorbehoud...

Toelichting: Deze passage lijkt te roepen om assimilerend. Het is onduidelijk hoe dit 'moeten' gestalte krijgt. Zijn er sancties? En zo ja welke?

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste drie zinnen wijzigen in: "Actieve burgers doen mee in de samenleving, in arbeid, door het spreken van de taal en door het zich verbonden te voelen met Nederland. Dat verwachten we van iedere Nederlander. Nieuwkomers zetten daarmee per definitie de grootste stap."

58. Etten-Leur

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Assen, Harderwijk, Rheden/Rozendaal, Multi Etnisch Vrouwenwerk

Wijzigen: "Nieuwkomers, hun kinderen en kleinkinderen moeten zonder voorbehoud kiezen voor de Nederlandse samenleving." **wordt** "Van elke nieuwkomer wordt verwacht dat hij kiest voor de Nederlandse samenleving."

"Van degenen die hier van oudsher al woonden

wordt gevraagd ruimte te bieden aan tradities, gewoonten en religies die niet van oudsher tot de Nederlandse samenleving behoorden." **wordt:** "Van elke burger die in Nederland woont wordt verwacht ruimte te bieden aan en respect te hebben voor tradities, gewoonten en religies van anderen."

Toelichting: Het is niet nodig kinderen en kleinkinderen te noemen. Een resolutie van de PvdA is niet geschreven en bedoeld voor kinderen en kleinkinderen, maar voor volwassenen. Bovendien wordt hiermee de suggestie gewekt dat het twee generaties duurt voordat iemand is ingeburgerd. En wordt voorbijgegaan aan het feit dat juist de tweede generatie vaak al uitstekend is ingeburgerd.

Verder worden hier ongelijke eisen gesteld aan op zich gelijkwaardige burgers en dat is niet acceptabel en strijdig met onze eigen PvdA-uitgangspunten. De ene groep 'moet' en van de andere groep 'wordt gevraagd'. In ons tekstvoorstel wordt gewoon van iedereen hetzelfde gevraagd en verwacht.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: "Van degenen die hier van oudsher al woonden wordt gevraagd ruimte te bieden aan tradities, gewoonten en religies die niet van oudsher tot de Nederlandse samenleving behoorden." **wijzigen in:** "Daar staat tegenover dat van elke burger die in Nederland woont wordt verwacht binnen de grenzen van de rechtsstaat ruimte te bieden aan en respect te hebben voor tradities, gewoonten en religies van anderen."

59. Amsterdam Slotervaart

Amsterdam Centrum, Amsterdam Oud-Zuid

Wijzigen: "Nieuwkomers, hun kinderen en kleinkinderen moeten zonder voorbehoud kiezen voor de Nederlandse samenleving."

wordt: "Nieuwkomers, hun kinderen en kleinkinderen bouwen een bestaan op in Nederland."

Toelichting: het is dubieus dat alle nieuwkomers voluit moeten kiezen voor Nederland. Geldt dat ook voor het gezin van Liberiaanse asielzoekers dat werd weggepest uit Waspik? Voor kinderen van nieuwkomers is het echter al helemaal een onzinnige claim. Welke verplichting volgt uit dat je ouders naar Nederland zijn gekomen? Dat Nederland de alliantie van zijn nieuwkomers moet verdienen lijkt een eerlijker verdeling.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: Zie PB-amendement 57 afdeling Huizen.

60. De Bilt

Wijzigen: Nieuwkomers, hun kinderen en kleinkinderen kiezen voor de Nederlandse samenleving

Toelichting: Hierdoor wordt de tekst veel vanzelfsprekender. Niets geen dwang, zonder voorbe-

houd moeten, gewoon kiezen met alle kanteekeningen die zo eigen zijn aan het Nederlander zijn.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: Zie PB-amendement 57 afdeling Huizen.

Het bereiken van een doorbraak, van werkelijke integratie is dus in de eerste plaats een opgave voor burgers onderling, voor ons allemaal.

Amendementen

61. Eindhoven

Zutphen, Tilburg

Toevoegen: Wanneer we uit de fase van conflict komen, komt de weg vrij voor een volgende fase. Uiteindelijk zullen door het doorgaande proces van emigratie en migratie, de volkeren van de wereld steeds meer met elkaar verweven en verbonden raken. De wereld wordt kleiner. Het uiteindelijke perspectief is een wereld van vrede, vrijheid, democratie, mensenrechten, de rechtsstaat, vreedzaam samenleven van groepen met een verschillend geloof of verschillende culturen, scheiding van machten, sociale welvaart waaraan de hele wereldbevolking deel kan hebben, respect voor minderheden, duurzaamheid en zorg voor het welzijn van toekomstige generaties.

Toelichting: Er moet dieper worden ingegaan op een 2e sleutelbegrip, het begrip perspectief. Wat is dan dat perspectief? Alleen de vraag hoe we uit de fase van conflict kunnen komen biedt onvoldoende richting. Het gaat uiteindelijk om erkenning dat de hele wereld in de afgelopen decennia sterk is veranderd en dat die verandering onomkeerbaar is en leidt naar een hele nieuwe toekomst. De tekst van het Europese concept verkiezingsprogramma biedt daar verdere uitkomst.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie PB-Amendement 1 'Dit is wat wij willen' en aanpassing alinea tweede hoofdstuk;

De overheid heeft daarbij twee belangrijke taken. In de eerste plaats het bewaken van de rechtsstaat. Zowel de daarin neergelegde vrijheden als de daarin gestelde grenzen moeten consequent worden verdedigd. Dit vraagt om een effectief veiligheidsbeleid en een compromisloze verdediging van het vrije debat. In de tweede plaats gaat het om verheffing en emancipatie. Om het scheppen van kansen, het bestrijden van achterstelling en achterstand en het investeren in ieders talent.

62. PB-amendement:

Alinea wijzigen in: "De overheid heeft daarbij twee belangrijke taken. In de eerste plaats het bewaken van de rechtsstaat. Dit vraagt een consequente verdediging van de daarin neergelegde vrijheden,

die ons allen even lief zijn en juist ook minderheden beschermen. Het vraagt evenzeer een consequente handhaving van de aan die vrijheden gestelde grenzen. Een effectief veiligheidsbeleid en een compromisloze verdediging van het vrije debat, de vrijheid van godsdienst en het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel zijn daarbij cruciaal. In de tweede plaats gaat het om verheffing en emancipatie. Om het scheppen van kansen, het bestrijden van achterstelling en achterstand en het investeren in ieders talent.”
Toelichting: aanvulling met grondrechten

Dit zijn de twee pijlers onder het toekomstperspectief dat de Partij van de Arbeid schetst. Beide zijn even belangrijk. Maar voor ons wenkend perspectief van verheffing en emancipatie krijgen we pas dan steun als we de rechtsstaat strikt handhaven en consequent beschermen. Als ieders vrijheid in goede handen is. Dat betekent ook dat we de confrontatie moeten aangaan als we vinden dat die vrijheid bedreigd wordt – of als emancipatie belemmerd wordt. Dat is een taak voor de politiek – voor de PvdA. De politiek moet burgers confronteren, misstanden aan de kaak stellen en ook mensen weer verbinden. Wij zijn geloofwaardig in onze verdediging van een nieuw Nederland als we geloofwaardig zijn in onze verdediging van de rechtsstaat en de vrijheid die zij biedt.

Amendementen

63. Zutphen

Etten-Leur, Harderwijk, Tilburg

Schrappen: Laatste zin

Toelichting: Oorlogstaal is niet nodig.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Laatste zin wijzigen in: “Wij zijn alleen maar geloofwaardig in ons verhaal over een nieuw en veranderend Nederland met een grote diversiteit aan culturen, religies en identiteiten als we geloofwaardig zijn in ons verhaal over de rechtsstaat en de vrijheid die zij aan alle inwoners van dit land biedt.”

Toelichting: de Nederlandse rechtsstaat staat voor vrijheid, democratie, gelijke behandeling in gelijke gevallen, godsdienstvrijheid etc. voor allen. De rechtsstaat zoal wij die kennen schept plichten maar vooral ook rechten en is daarnaast de basis van de sociale zekerheid zoals wij die kennen. Dat laatste wil het Partijbestuur nogmaals benadrukken. De toelichting van de afdeling Zutphen is voor rekening van de indiener. Er is in geen enkel opzicht sprake van 'oorlogstaal' en het Partijbestuur snapt ook niet hoe dit hier gelezen kon worden.

We staan voor een gezamenlijke opdracht. Nederland verandert onherroepelijk door de steeds grotere diversiteit aan religies, culturen en etniciteiten. Veel mensen zullen die veranderingen niet

bij voorbaat toejuichen en soms zelfs als bedreigend ervaren. De uitdaging waar de Partij van de Arbeid voor staat is het schetsen van een toekomstvisie die aan iedereen perspectief biedt en een weg daarnaar toe die aan iedereen houvast biedt.

Amendementen

64. Amsterdam Slotervaart

Amsterdam Centrum, Multi Etnisch

Vrouwennetwerk, Zutphen, Etten-Leur, Tilburg

Wijzigen: “Nederland verandert onherroepelijk door de steeds grotere diversiteit aan religies, culturen en etniciteit. Veel mensen zullen die veranderingen niet bij voorbaat toejuichen en soms zelfs als bedreigend ervaren.” **wordt** “Nederland verandert onherroepelijk door de steeds grotere diversiteit aan religies, culturen en etniciteit. In tal van opzichten betekent dit een verrijking, maar veel mensen zullen dit ook als bedreigend ervaren.”

Toelichting: zelfs racisten vinden de Aziatische keuken lekker en zijn blij met Babel en Boulahrouz in oranje. Dat migratie niet alleen kommer en kwel brengt mag daarom duidelijk vermeld.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Wijzigen in: “Nederland verandert onherroepelijk door de steeds grotere diversiteit aan religies, culturen en etniciteit. Een ontwikkeling die nog eens versterkt wordt door gelijktijdige ontwikkelingen als globalisering, democratisering, individualisering en secularisering. Dat is niet alleen een verrijking, veel mensen zullen dit ook als bedreigend ervaren en het niet als vanzelfsprekend toejuichen. Wij beseffen dat Nederland geen eiland is en dat sommige migratie en integratie vraagstukken alleen in internationale en Europese context zijn aan te pakken en hopelijk op te lossen.”

Toelichting: het Partijbestuur kan zich vinden in het amendement maar daarentegen niet in de toelichting. Dit is wel een erg dunne weergave van de meerwaarde van toegenomen diversiteit.

2. Ons Nederland

De Partij van de Arbeid wil dat alle Nederlanders een geborgen en veilig thuis vinden in ons Nederland. Een thuis waar we in vrijheid leven, waar ruimte is voor iedereen gebruiken en geloof, waar we gelijke kansen krijgen en nemen, waar we respect hebben voor elkaar én elkaars mening, waar we samen werken en samenleven, waar we elkaar ontmoeten en waarderen. Een land waar we in geluk en vrijheid ons leven kunnen vorm geven. Een land waar we van elkaar mogen verschillen en waar we ook veel gemeen hebben. Dat alles, vanzelfsprekend, binnen de grenzen van onze rechtsstaat.

De Partij van de Arbeid staat voor een vitale rechtsstaat en voor volwaardig burgerschap – die komen met rechten en met plichten. We zetten onze visie op loyaliteit en nationaliteit uiteen. En we stellen vast hoe we de verhouding tussen religie en onze samenleving zien.

Amendementen

65. **Utrecht**
Stadskanaal, Groningen, Vught
Wijzigen: titel: "Nederland, een land van ons allen".
Toelichting: Titel uit conceptresolutie is overdreven nationalistisch.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
PB-AMENDEMENT: Titel wijzigen in: "Naar een gedeelde toekomst: over het belang van de rechtsstaat, burgerschap en emancipatie"
66. **Zutphen**
Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Tilburg
Wijzigen: In zin 2: een thuis wordt 'een land'.
PREADVIES: AFWIJZEN
Toelichting: een thuis is meer dan de grond onder je voeten.
67. **Amsterdam Slotervaart**
Amsterdam Centrum, Groningen
Wijzigen: titel van "Ons Nederland" in "Een gedeeld Nederland"
Toelichting: de titel lijkt welhaast een provocatie en geeft een verkeerd beeld van wat volgt. Het klinkt alsof een Wildersparadijs beschreven zal worden waarin iedereen Sinterklaas viert, terwijl dat in het geheel niet bedoeld is.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zie PB-amendement 65 afdeling Utrecht.
68. **Multi Etnisch Vrouwennetwerk**
Leidschendam-Voorburg
Wijzigen: 2. Een Nederland van ons allemaal
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zie PB-amendement 65 afdeling Utrecht.
69. **Den Haag**
Tilburg, Etten-Leur
Wijzigen: In de eerste zin 'Nederlanders' wijzigen in 'inwoners'
Toelichting: Een thuisgevoel kan en mag zich niet alleen richten op Nederlanders. Het kan toch niet zo zijn dat niet Nederlanders zich niet thuis voelen.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
PB-AMENDEMENT: De eerste zin wijzigen in ' De Partij van de Arbeid wil dat alle inwoners van ons land hier een geborgen en veilig thuis vinden.'
- 70a. **Den Haag**
Wijzigen: titel 'Ons Nederland' in 'Respect en gelijke kansen'
Toelichting: De resolutie ademt op een aantal plaatsen een nationalistische teneur uit. Men zou kunnen denken dat de Partij zich in de resolutie wil afzetten tegen de 'Partij voor de Vrijheid' en

'Trots op Nederland'. Daartoe is geen enkele reden en het leidt alleen maar tot verwarring en niet tot de gewenste duidelijkheid.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement afdeling 65 Utrecht.

70b. PB-Amendement

Laatste twee zinnen wijzigen in: "De Partij van de Arbeid staat voor een vitale rechtsstaat en voor actief burgerschap – die komen met rechten en met plichten. We zetten onze visie op loyaliteit en nationaliteit uiteen. We pleiten voor verheffing en emancipatie en we bestrijden altijd en overal discriminatie en racisme. En we stellen vast hoe we in dat verband tegen religie en levensovertuiging aan kijken."

Toelichting: tekstuele aanpassingen.

2.1 Een vitale rechtsstaat

In onze rechtsstaat zijn wij allen gelijk aan elkaar, ongeacht onze afkomst, sekse of geaardheid. Het stelsel van wetten, regels en instituties dat de samenleving ordent, verdient het om vaker in stelling te worden gebracht in de praktijk van de integratie én in het debat daarover dan tot nu toe is gebeurd. Immers, de waarden en normen die daarin hun beslag hebben gekregen zijn in de loop van de geschiedenis ontstaan, bijgesteld en beproefd.

We nemen onze rechtsstaat vaak voor lief, we staan zelden stil bij de ongekende verworvenheden die erin besloten liggen. We moeten onze rechtsstaat en de daarin besloten normen en waarden minder als vanzelfsprekend beschouwen en meer als een verworvenheid die is bevochten. Dat draagt bij aan het zelfvertrouwen dat nodig is om om te gaan met conflicten en dilemma's in de samenleving. En het stelt nieuwkomers in staat zich op heldere wijze tot die rechtsstaat te verhouden.

De Nederlandse rechtsstaat ondersteunt ons sociaal-democratisch ideaal van gelijke kansen. In artikel 1 van de Grondwet zijn het recht op gelijke behandeling en het verbod op discriminatie vastgelegd. Ook de gelijke toegang tot onderwijs en zorg ligt in onze rechtsstaat verankerd, net als het recht op een eerlijke rechtsgang. Vanuit die rechtsstatelijke basis kunnen en zullen we elke dag opnieuw strijd leveren om deze rechten in de dagelijkse realiteit waar te maken.

Voor de Partij van de Arbeid zijn rechtsstatelijke beginselen en verworvenheden de ultieme toetssteen. Ze zijn van iedereen en gelden voor iedereen. Onze rechtsstaat moet vóór allen dóór allen worden verdedigd.

Amendementen

71. Tilburg

Zutphen, Etten-Leur

Schrappen: Heel onderdeel 2.1

Toelichting: Het woord "rechtsstaat" komt er in verschillende vormen acht keer in voor. Dat wetten en regels gevolgd en gerespecteerd dienen te worden weten we wel.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: wederom wordt hier de rechtsstaat slechts geïdentificeerd met slechts plichten (wetten en regels) en niet met de hieruit voortvloeiende rechten en vrijheden. Dat is onterecht.

72. Rotterdam

Wijzigen: "En het stelt nieuwkomers in staat zich op heldere wijze tot die rechtsstaat te verhouden." wordt "Het vraagt ook van nieuwkomers deze regels onverkort na te leven."

Toelichting: De oorspronkelijke zin is onduidelijk en zou ook negatief uitgelegd kunnen worden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het gaat niet alleen om het naleven maar tevens om het begrijpen van, en bijdragen aan de ontwikkeling van de rechtsstaat.

73. Amsterdam Slotervaart

Toevoegen: "Wetten en regels zijn niet statisch, dus ook onze rechtsstaat niet".

Toelichting: Ook onze rechtsstaat ontwikkelt zich.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT internationale dimensie en niet-statische rechtstaat

Tekst onder 2.1 wijzigen in: "In onze rechtsstaat zijn wij allen gelijkwaardig aan elkaar, ongeacht onze afkomst, sekse of geaardheid. Het stelsel van wetten, regels en instituties dat de samenleving ordent, verdient het om vaker in stelling te worden gebracht in de praktijk van de integratie én in het debat daarover dan tot nu toe is gebeurd. Immers, de waarden en normen die daarin hun beslag hebben gekregen zijn in de loop van de geschiedenis ontstaan, bijgesteld en beproefd. Zij vinden niet alleen hun weerslag in het Nederlandse recht maar vinden ook weerklank in universele rechten en het internationaal en Europees recht. Onze rechtsstaat bestaat uit wetten en regels die niet statisch zijn maar waarin de besloten waarden en normen zich vertalen naar de huidige werkelijkheid.

We nemen onze rechtsstaat vaak voor lief, we staan zelden stil bij de ongekende verworvenheden die erin besloten liggen. We moeten onze rechtsstaat en de daarin besloten normen en waarden minder als vanzelfsprekend beschouwen en meer als een verworvenheid die is bevochten. Dat draagt bij aan het zelfvertrouwen dat nodig is om om te gaan met conflicten en dilemma's in de samenleving. En het stelt burgers in staat zich op heldere wijze tot die rechtsstaat te verhouden.

De Nederlandse rechtsstaat ondersteunt ons sociaal-democratisch ideaal van gelijke kansen. In artikel 1 van de Grondwet zijn het recht op gelijke behandeling in gelijke gevallen en het verbod op discriminatie vastgelegd. Ook de gelijke toegang tot onderwijs en zorg ligt in onze rechtsstaat ver-

ankerd, net als het recht op een eerlijke rechtsgang. Vanuit die rechtsstatelijke basis kunnen en zullen we elke dag opnieuw strijd leveren om deze rechten in de dagelijkse realiteit waar te maken.

Voor de Partij van de Arbeid zijn rechtsstatelijke beginselen en verworvenheden de ultieme toetssteen. Ze zijn van iedereen en gelden voor iedereen. Ons beginselprogramma stelt dat een fatsoenlijk bestaan alleen mogelijk is binnen een democratische rechtsstaat. Daarin staat veiligheid in dienst van de democratie, en is de burger beschermd tegen willekeur van de macht. De democratische rechtsstaat komt voor overheid én voor burgers met rechten en plichten. Onze rechtsstaat verdient het om vóór allen dóór allen te worden verdedigd."

74. Ede

Wijzigen: "wij zijn allen gelijk aan elkaar" wordt "wij zijn allen gelijkwaardig aan elkaar".

Toelichting: het begrip "gelijk" vooronderstelt uniformiteit, terwijl het gaat om "van gelijke waarde" dus "gelijkwaardigheid"

PREADVIES: OVERNEMEN

2.2 Volwaardig burgerschap

Iedere Nederlander kan een volwaardig burger zijn. Maar dat lukt alleen als hij of zij ook volwaardig burger wil zijn. We dragen samen verantwoordelijkheid voor de Nederlandse samenleving. Die verantwoordelijkheid komt met rechten en plichten. Een volwaardig burger houdt zich aan de wetten en regels van onze democratische rechtsstaat. Een volwaardig burger doet mee: door de taal te spreken, door te leren en te werken, door anderen te ontmoeten en te waarderen.

Maar daarmee is nog niet alles gezegd. Volwaardig burgerschap betekent meer dan meedoen en je aan de regels houden. De manier waarop we omgaan met de rechten en plichten van ons burgerschap zegt zeker zo veel over onze beschaving als het rechtsstelsel zelf.

Neem de vrijheid van meningsuiting. Dat is een groot goed, waar iedereen vrijelijk gebruik van moet kunnen maken. Een dergelijke grote vrijheid vraagt ook om een morele verantwoordelijkheid: bij alles wat we doen moeten we rekening houden met de ander en met de effecten op de samenleving als geheel. Krenken mag, maar dat wil niet zeggen dat het ook moet. Burgerrechten verdienen het te worden gekoesterd door burgers die in hun onderlinge verkeer opkomen voor elkaars rechten en vrijheden. Zo moet discriminatie op alle fronten consequent worden bestreden en veroordeeld.

Of het nu gaat om discriminatie op grond van huidskleur, geloof, sekse of seksuele geaardheid, we moeten de handen ineenslaan en gezamenlijk – burgers én overheid – discriminatie veroordelen, bestraffen en bestrijden.

Een volwaardig burger bouwt mee aan ons gezamenlijk Nederlanderschap. Hij of zij koestert, beschermt, verdedigt en bevraagt dat Nederlanderschap. Vanuit onze uiteenlopende achtergronden, geloofsovertuigingen en levensstijlen leggen we verschillende accenten. Maar ons gezamenlijke

Nederlanderschap bestaat uit verbondenheid met elkaar, respect voor vrijheid, gelijkheid en democratie en voor de gezamenlijke en gedeelde verantwoordelijkheid voor dit land en voor de toekomst van onze kinderen. Dat delen we met elkaar en dat dragen we samen uit.

We spreken allemaal Nederlands, we kennen de elementaire omgangsvormen en we respecteren, kennen en begrijpen de geschiedenis van onze democratische rechtsstaat. Dat geldt voor alle burgers van Nederland. Onze kinderen moeten van jongs af vertrouwd worden gemaakt met wat het betekent burger te zijn van dit land, zij moeten leren wat daaraan waardevol en bijzonder is. Daarom heeft burgerschapsvorming een plaats in ons onderwijs. Onderdeel zijn van de Nederlandse samenleving begint in de eigen straat en buurt. Jong als ze zijn geven kinderen daar mede vorm aan.

Amendementen

75. Ede

Wijzigen: "krenken mag" deze zin **wordt:**

Nederland kent geen recht om je beledigd te voelen, maar erkent wel grenzen. Bij belediging oordeelt de rechter. De vrijheid van meningsuiting is daarbij ruim voor columnisten, cartoonisten, cabaretiers en andere kunstenaars.

Toelichting: wij zijn het oneens met de stelling: "krenken mag". Zeker van mens tot mens.

Krenken is dan een vorm van pesten en respectloos. Anderzijds bestaat er geen recht om je NIET beledigd te voelen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Derde alinea wijzigen in:

"Neem de vrijheid van meningsuiting. Dat is een groot goed, waar iedereen vrijelijk gebruik van moet kunnen maken. Een dergelijke grote vrijheid vraagt ook om een morele verantwoordelijkheid: bij alles wat we doen moeten we rekening houden met de ander en met de effecten op de samenleving als geheel. Het recht om niet gekrenkt te worden bestaat echter niet. Krenken mag. De vraag of iemand zich gekrenkt voelt ligt zo anders voor ieder individu dat ze geen reden kan zijn voor inperking van de vrijheid van meningsuiting. Het omgaan met de vrijheid van meningsuiting vraagt dus niet alleen wijsheid en verantwoordelijkheid maar ook weerbaarheid en incasservermogen. Juridisch zijn er evenwel ook grenzen gesteld aan de vrijheid van meningsuiting. Die liggen bij het aanzetten tot haat of geweld en discriminatie. Als mensen van mening zijn dat deze grenzen worden overschreden hebben zij het volste recht hierover het oordeel van de rechter te vragen. De rechtsstaat is er immers voor iedereen. Burgerrechten verdienen het te worden gekoesterd door burgers die in hun onderlinge verkeer opkomen voor elkaars rechten en vrijheden. Zo moet discriminatie en haatzaaien consequent worden bestreden en veroordeeld.

Juridische grenzen zijn niet de enige grenzen – in de dagelijkse omgang met elkaar dienen fatsoen en moraal vanzelfsprekend te zijn. Daarin dragen wij allemaal onze eigen verantwoordelijkheid. Niet met regels en wetten in de hand, maar via debat en dialoog, onderwijs en opvoeding."

76. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Groningen

Schrappen: 3e alinea schrappen ; krenken mag etc.
Toelichting: krenken mag misschien volgens de wet, maar het frustreert ieder debat en vermindert de bereidheid van de ander om te luisteren naar argumenten.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 75 afdeling Ede.

77. Etten-Leur

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Schrappen: Het begrip volwaardig burger en alles waaraan die burger van de PvdA voortaan moet voldoen om volwaardig te zijn / worden.

Toelichting: Gebruik van het begrip 'volwaardig burger' impliceert dat er ook nog zoiets bestaat als een 'onvolwaardige burger'. In combinatie met het hoge 'we' en 'ons'-gehalte van deze resolutie moeten dus die onvolwaardige burgers wel de in de resolutie niet precies benoemde 'ze' zijn. Wij kunnen ons daar niets bij voorstellen.

Los daarvan is een burger iemand die rechtens drager is van burgerrechten en burgerplichten. Deze liggen vast in de grondwet en in (internationale) verdragen. In het (kunnen) genieten van de rechten en het (moeten) nakomen van de plichten ligt besloten of iemand zich als een goed of slecht burger manifesteert. Daarbij heeft de burger jegens de samenleving en de samenleving jegens de burger een eigen verantwoordelijkheid. Dat is voor ons voldoende.

Daarnaast bestaat onderscheid in burgers en staatsburgers. Onduidelijk is of met volwaardig burger een staatsburger wordt bedoeld.

Door het ontbreken van een gedefinieerd begrip-apparaat in deze resolutie kan nu een nieuw begrip geïntroduceerd worden: een burger die in meer of mindere mate volwaardig is.

Wij achten introductie van dit nieuwe begrip onnodig en bron van mogelijke misverstanden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Titel en eerste twee alinea's wijzigen in:

3.2 Actief burgerschap

"Iedere Nederlander kan een actief, verantwoordelijk burger zijn. Dan draag je samen verantwoordelijkheid voor de samenleving. Een verantwoordelijkheid die komt met rechten en plichten. Zo moet elke burger zich houden aan de wetten en regels van onze democratische rechtsstaat die hem ook bescherming bieden. Iedereen doet mee

en levert zijn bijdrage: door de taal te spreken, door te leren en te werken, door ruimte te bieden aan anderen. Actief burgerschap betekent natuurlijk ook dat we de verschillende leefstijlen en gemeenschappen waarbinnen mensen zich met elkaar identificeren erkennen, en dat we streven naar contact, ontmoeting en wederzijds begrip en respect. Onze visie op burgerschap verhoudt zich niet tot segregatie, tot het verschijnsel van parallelle samenlevingen.

Maar daarmee is nog niet alles gezegd. De manier waarop we omgaan met de rechten en plichten van ons burgerschap zegt zeker zo veel over onze beschaving als het rechtsstelsel zelf.”

Vijfde en zesde alinea wijzigen in:

“Actieve burgers bouwen mee aan ons gezamenlijk Nederlandschap. Wij koesteren, beschermen, verdedigen en bevragen dat Nederlandschap. Vanuit onze uiteenlopende achtergronden, geloofs- overtuigingen en levensstijlen leggen we verschillende accenten. Maar ons gezamenlijke Nederlandschap bestaat uit verbondenheid met elkaar, respect voor vrijheid, gelijkheid en democratie en voor de gezamenlijke en gedeelde verantwoordelijkheid voor dit land en voor de toekomst van onze kinderen.

We spreken allemaal Nederlands, we kennen de elementaire omgangsvormen en we respecteren en kennen de geschiedenis van onze democratische rechtsstaat. Onze kinderen moeten van jong af vertrouwd worden gemaakt met wat het betekent Nederlands burger te zijn, dat we plichten hebben jegens onszelf, ons land en de wereld. Kinderen moeten leren wat daaraan waardevol en bijzonder is. Daarom heeft burgerschapsvorming een plaats in ons onderwijs. Onderdeel zijn van de Nederlandse samenleving begint in de eigen straat en buurt. Jong als ze zijn geven kinderen daar mede vorm aan.”

Toelichting: de term actief burgerschap geeft beter weer wat er bedoeld wordt, dat concept wordt met de bovenstaande wijzigingen uitgewerkt.

79. Den Bosch

Tilburg, Culemborg, Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Vught

Wijzigen: Krenken mag ... ook moet **wordt** Onnodig krenken voegt niets toe aan het debat en brengt je juist verder weg van het gesprek.

Toelichting: Het is belangrijk dat we met elkaar in gesprek zijn en blijven. Soms is een scherpe opmerking noodzakelijk om juist dit gesprek op gang te houden, maar onnodige grofheden leiden tot niets.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Zie PB-amendement 75 afdeling Ede.

80. Utrecht

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Groningen, Arnhem, Amsterdam Slotervaart, Amsterdam Oud-Zuid

Schrappen: 'volwaardig' in derde regel

Toelichting: Niet duidelijk is waarom alleen 'volwaardige burgers' zich aan de regels van de rechtsstaat moeten houden en wie die 'volwaardige burgers' dan zijn. In Nederland moet iedereen zich aan de wet houden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 77.

81. Utrecht

Stadskanaal, Etten-Leur, Groningen, Arnhem, Amsterdam Slotervaart, Amsterdam Oud-Zuid

Wijzigen: 'Krenken mag, maar dat wil niet zeggen dat het ook moet.'

Toelichting: Dit is een zinloze en onwenselijke toevoeging aan de resolutie. Krenken wordt in Nederland begrensd door het Wetboek van Stafrecht, waarin onder andere beledigen en discrimineren strafbaar wordt gesteld. Dat is zo en zal zo blijven. Wat beogen we met deze zin?

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 75 afdeling Ede.

82. De Jonge Socialisten

Wijzigen: Eerste drie zinnen ("Iedere Nederlander kan ... de Nederlandse samenleving.") **wordt** "Iedere Nederlander is een volwaardig burger. Maar omdat we samen verantwoordelijk zijn voor de Nederlandse samenleving verwachten we wel van elkaar dat iedereen ook een volwaardig burger wil zijn."

Toelichting: De basis van volwaardig burgerschap moet zijn dat wij iedereen voor volwaardig burger aanzien. Iedereen is voor ons bij voorbaat een volwaardig burger. Vervolgens leggen wij het bij al die volwaardige burgers zelf om daar een verantwoordelijke invulling aan te geven.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 77.

83. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Wijzigen: 5e alinea die begint met " Een volwaardig burger...": 'Nederlandschap' in deze alinea steeds **vervangen door** burgerschap.

Toelichting: Het Nederlandschap is meer een juridische aangelegenheid die burgers een gelijke rechtspositie geeft. Het Nederlandschap is belangrijk voor de gelijkheid van burgers voor de wet. Deze wijziging onderstreept tevens de opvatting die de nota in paragraaf 2.3 huldigt dat namelijk "(dubbele) nationaliteit niets te maken heeft met loyaliteit aan Nederland, noch met het integratieprobleem".

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het draait hier om het gezamenlijke Nederlandse burgerschap.

84. Multi Etnisch Vrouwenetwerk

Wijzigen: 2.2 Volwaardig burgerschap
Iedere Nederlander kan een volwaardig burger zijn. Maar dat lukt alleen als hij of zij ook volwaardig burger wil en kan zijn. We dragen samen verantwoordelijkheid voor de Nederlandse samenleving. Die verantwoordelijkheid komt met rechten en plichten. Een volwaardig burger houdt zich aan de wetten en regels van onze democratische rechtsstaat. Een volwaardig burger bouwt mee aan de samenleving en doet mee: door de taal te spreken, door te leren en te werken, door anderen te ontmoeten en te waarderen. Vertegenwoordiging en participatie (ook politieke) zijn belangrijk om tot volwaardig burgerschap en een succesvol integratieproces te komen. Mensen voelen zich geïntegreerd en zullen als zodanig geaccepteerd worden als ze zich thuis voelen in een samenleving waarin ze als een volwaardig burger kunnen functioneren. Een volwaardig burger zijn betekent dat ook duidelijk is wanneer je eindelijk een keer 'uitgeïntegreerd' bent en dat mensen je niet langer zien als de 'eeuwige migrant' maar als één van hun: een volwaardig Nederlander met je eigen bagage, je eigen eigenaardigheden.
Maar daarmee is nog niet alles gezegd. Volwaardig burgerschap betekent meer dan meedoen en je aan de regels houden. De manier waarop we omgaan met de rechten en plichten van ons burgerschap zegt zeker zo veel over onze beschaving als het rechtstelsel zelf.
Neem de vrijheid van meningsuiting. Dat is een groot goed, waar iedereen vrijelijk gebruik van moet kunnen maken. Een dergelijke grote vrijheid vraagt ook om een morele verantwoordelijkheid: bij alles wat we doen moeten we rekening houden met de ander en met de effecten op de samenleving als geheel. Burgerrechten verdienen het te worden gekoesterd door burgers die in hun onderlinge verkeer opkomen voor elkaars rechten en vrijheden, zoals de vrijheid van meningsuiting. Zo moet discriminatie op alle fronten consequent worden bestreden en veroordeeld.
Of het nu gaat om discriminatie op grond van etniciteit, huidskleur, geloof, sekse, seksuele geaardheid, leeftijd of handicap, we moeten de handen ineen slaan en gezamenlijk – burgers én overheid – discriminatie veroordelen, bestraffen en bestrijden. Een volwaardig burger bouwt mee aan ons gezamenlijk Nederlanderschap. Hij of zij koestert, beschermt, verdedigt en bevraagt dat Nederlanderschap. Vanuit onze uiteenlopende achtergronden, geloofsovertuigingen en levensstijlen leggen we verschillende accenten. Maar ons gezamenlijke Nederlanderschap bestaat uit verbondenheid met elkaar, respect voor vrijheid, gelijkheid en democratie en voor de gezamenlijke en gedeelde verantwoordelijkheid voor dit land en voor de toekomst van onze kinderen. Dat delen we met elkaar en dat dragen we samen uit.

We spreken allemaal Nederlands, we kennen de elementaire omgangsvormen en we respecteren, kennen en begrijpen de geschiedenis van onze democratische rechtsstaat. Dat geldt voor alle burgers van Nederland. Onze kinderen moeten van jongs af vertrouwd worden gemaakt met wat het betekent burger te zijn van dit land, zij moeten leren wat daaraan waardevol en bijzonder is. Daarom heeft burgerschapsvorming een plaats in ons onderwijs. Onderdeel zijn van de Nederlandse samenleving begint in de eigen straat en buurt. Jong als ze zijn geven kinderen daar mede vorm aan.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Zie PB-amendement 77.

85. Huizen

Wijzigen: 'Iedere Nederlander kan een volwaardig burger zijn' **wordt** 'Iedere Nederlander moet de kans krijgen een volwaardig burger te zijn.'
Toelichting: Bij burgerschap horen ook burgerrechten en bijvoorbeeld het kiesrecht is voor velen buiten bereik
PREADVIES: AFWIJZEN
Toelichting: de rechtsstaat met haar rechten en plichten en de basis die zij biedt m.b.t. gelijke toegang tot sociale voorzieningen stelt mensen in staat om actief burger te zijn. Zie ook PB-amendement 77.

86. Ede

Wijzigen: "krenken mag" **wordt** "Nederland kent niet het recht om je beledigd te voelen, maar wij erkennen wel grenzen. Bij belediging oordeelt de rechter. De vrijheid van meningsuiting is en blijft groot."
Toelichting: De vrijheid van meningsuiting is een groot goed. Deze vrijheid wordt begrensd door goed fatsoen. Hier geldt dat naar een collectief/groep een grotere vrijheid is toegestaan dan naar een individu. Laat bij twijfel de rechter oordelen.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zie amendement 75 Ede.

87. Amsterdam Osdorp

Toevoegen na Zo moet discriminatie: en haatzaaien
PREADVIES: OVERNEMEN

88. Den Haag

Toevoegen: Tweede alinea: "Dat betekent niet dat Nederland een eenheidsworst is. Wij erkennen het belang van verschillende gemeenschappen en leefstijlen waarin mensen op vrijwillige basis zich met elkaar identificeren. Voorkomen moet worden dat er onvoldoende verbindingen zijn tussen de verschillende gemeenschappen."
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Zie PB-amendement 77.

2.3 Loyaliteit en nationaliteit

De Nederlandse nationaliteit is voor alle Nederlanders een deel van onze gezamenlijke identiteit. Het Nederlanderschap is voor nieuwe Nederlanders de afsluiting van een reis. Een reis die niet alleen letterlijk door landen maar ook figuurlijk langs instanties en door procedures voerde. En voor alle nieuwkomers is het Nederlanderschap, met alle rechten en plichten die daarbij horen, een bekroning van een inspanning voor inburgering die soms al begon in het land van herkomst. Om dat te vieren heeft de Partij van de Arbeid de invoering van de feestelijke Naturalisatieceremonie van harte gesteund.

Om Nederlander te kunnen worden moet een nieuwkomer voldoen aan duidelijk omschreven voorwaarden, waaronder die dat in principe de oude nationaliteit wordt opgegeven. Deze zogenaamde afstandsverplichting is vastgelegd in de wet. De reden daarvoor is dat het hebben van meerdere nationaliteiten met zich meebrengt dat een burger onder meerdere rechtsstelsels valt en dat is voor burgers belastend en vervelend. In Nederland hebben veel nieuwe Nederlanders en hun kinderen desalniettemin een dubbele nationaliteit. Veel mensen krijgen die al bij geboorte. Ook zijn er veel migranten aan wie het door het land van herkomst niet wordt toegestaan de oude nationaliteit te laten vervallen.

De PvdA vindt dat het hebben van een dubbele nationaliteit niets te maken heeft met loyaliteit aan Nederland, noch met een integratieprobleem. Het verschijnsel vloeit simpelweg voort uit de uiteenlopende nationaliteitswetgeving van landen en uit het feit dat steeds meer mensen migreren en met buitenlandse partners trouwen. Voor het uitoefenen van publieke functies geldt dat men de Nederlandse nationaliteit moet hebben. Onze Grondwet is daar duidelijk over.

Dat betekent niet dat er geen problemen kunnen zijn bij het hebben van een dubbele nationaliteit. De Partij van de Arbeid vindt het onwenselijk dat mensen niet zelf kunnen besluiten om afstand te doen van hun tweede paspoort. Met name Marokkaanse Nederlanders worden daarmee geconfronteerd. Niet alleen kan er geen afstand worden gedaan van het Marokkaanse paspoort, de Marokkaanse overheid bemoeit zich, soms vergaand, met Nederlanders met een Marokkaans paspoort.

Nederland moet zich inspannen om de dwingende wetgeving en bemoeienis waarmee herkomstlanden greep blijven houden op hun emigranten te laten verdwijnen. Nieuwe Nederlanders, hun kinderen en kleinkinderen moeten zich op hun toekomst in Nederland kunnen richten en hier hun leven kunnen opbouwen. En nieuwe Nederlanders moeten zelf kunnen beslissen of zij de oude nationaliteit laten vervallen. Uiteraard moeten nieuwe Nederlanders ook vrij zijn in de keuze van de voornaam van hun kinderen; voor Marokkaanse Nederlanders is dat nu niet het geval. Verder moet de Turkse dienstplicht voor Turkse Nederlanders worden afgeschaft; hun toekomst ligt in Nederland. Al dit soort vormen van bemoeienis of verplichte banden wijst de PvdA vanzelfsprekend af.

Kinderen van ouders met een permanente verblijfsvergunning voor Nederland moeten vanaf de geboorte het recht hebben Nederlander te worden. Nu kunnen zij pas een aanvraag voor Nederlanderschap indienen als ze 18 jaar zijn geworden – en dat terwijl ze zich doorgaans van kinds af aan burger van Nederland voelen.

Elke Nederlander heeft op grond van het Nederlanderschap

gelijke rechten en plichten. Alle Nederlanders hebben recht op gelijke behandeling in gelijke gevallen. Uitzonderingsbepalingen ten aanzien van nieuwe Nederlanders, zoals het afpakken van een paspoort na een strafrechtelijke veroordeling, creëert rechtsongelijkheid en tweederangs burgerschap. De PvdA accepteert dit niet.

Op het voorgaande kan slechts in één situatie een uitzondering worden gemaakt. Nederlandse staatsburgers die onze democratische rechtstaat afwijzen én bereid zijn haar met geweld te ontwrichten, kunnen hun staatsburgerschap verliezen. Na veroordeling voor een dergelijk terroristisch misdrijf kan de Nederlandse nationaliteit worden ingetrokken. Een wetsvoorstel hierover is in voorbereiding. De Partij van de Arbeid steunt dit. Internationaal zijn we overeengekomen dat burgers nooit stateloos mogen worden gemaakt. Dat betekent dat de nieuwe wet niet kan worden toegepast als een veroordeelde een enkelvoudige nationaliteit bezit.

Amendementen

89. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Schrappen: 7e alinea: 3e zin; Na veroordeling etc.

Toelichting: Het zou er toe leiden dat criminelen personen rondzwerven over de wereld die een potentieel ernstig gevaar vormen voor de Nederlandse samenleving. Bovendien horen alle Nederlanders gelijk en rechtvaardig behandeld te worden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie amendement 95 afdeling Rotterdam.

90. Zaanstad

Wijzigen: “een reis” wordt “...van veelal een langdurig proces.”

2e Vervolgens **schrappen** de twee volgende zinnen: Een reis die ... t/m .. het land van herkomst”.

Toelichting: Het taalgebruik is veel te poëtisch. Feitelijk gaat het om een langdurig proces, dit ook gewoon zakelijk zo weergeven.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het Partijbestuur hecht eraan geen gortdroge beleidsnotitie te schrijven maar juist een leesbaar en aansprekende tekst.

91. Zaanstad

Etten-Leur

Schrappen: “van harte” uit de laatste zin van de 1e alinea.

Toelichting: De invoering van deze Naturalisatieceremonie was destijds binnen de partij een discussiepunt. Zo erg “van harte” was dat niet.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de Partij van de Arbeid ondersteunt de naturalisatieceremonie van harte. Met name op lokaal niveau maken veel van onze lokale bestuurders hier veel werk van. De ceremonie is een belangrijk moment in het integratieproces dat we moeten benutten en waarderen.

92. **Zaanstad**
Utrecht, Stadskanaal, Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Harderwijk, Arnhem, Multi Etnisch Vrouwenennetwerk, Ede
Schrappen: 2e alinea weglaten: "en dat is voor burgers belastend en vervelend".
Toelichting: Paternalistisch, dat maken burgers zelf wel uit of dat voor hen belastend en vervelend is. Het is hier ook niet relevant.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: wordt geschrapt, zie PB-amendement 105 afdeling Rotterdam.
93. **Tilburg**
Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Assen, Haarlem, Harderwijk, Etten-Leur
Schrappen: De laatste zeven regels, beginnende bij "Op het voorgaande kan slechts een uitzondering ... tot en met ... enkelvoudige nationaliteit bezit.
Toelichting: Het congres heeft dergelijke teksten uit het concept-verkiezingsprogramma geschrapt en nu zien we het terugkomen. Niet doen! Hét argument staat in de alinea erboven: "Uitzonderingsbepalingen ten aanzien van nieuwe Nederlanders, zoals het afpakken van een paspoort na een strafrechtelijke veroordeling, creëert rechtsongelijkheid en tweederangs burgerschap. De PvdA accepteert dit niet." Dat zijn teksten! (Met dank aan Martien Brander)
PREADVIES: OVERNEMEN
94. **Etten-Leur**
Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam
Schrappen: In titel: loyaliteit
Toelichting: Deze paragraaf gaat volledig over praktische en bureaucratische voor- en nadelen van een dubbele nationaliteit. Nergens over het feit dat iemands paspoort automatisch gekoppeld zou zijn aan iemands loyaliteit. Gelukkig maar. Had dat er wel ingestaan, dan hadden we geamendeerd. Voor ons is loyaliteit niet gekoppeld aan het bezit van een of meerdere paspoorten. Het noemen van het begrip loyaliteit in de titel suggereert echter dat er voor de opstellers wel samenhang bestaat tussen loyaliteit en nationaliteit. Niet doen, dus.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Titel wijzigen in: "3.3 Paspoort, nationaliteit en loyaliteit"
95. **Rotterdam**
Assen, Etten-Leur, Utrecht
Schrappen: Laatste alinea schrappen.
Toelichting: Op het verkiezingscongres in Rotterdam heeft het congres ditzelfde punt nadrukkelijk verworpen. Hier stelt het PB dat het een positief partijstandpunt is, wat niet kan gezien de uitspraak van het congres. De argumenten voor het schrappen zijn onveranderd gebleven.
- Het maakt een onderscheid tussen nieuwe Nederlanders die toevallig uit een land komen waar de nationaliteit niet kan vervallen en die waar dat wel kan. Dat betekent dat de zwaarte van je straf afhangt van het land waar je (of je ouders) vandaan komt. En van oorspronkelijke Nederlanders kan de nationaliteit niet worden afgenomen hoewel ook die tot terroristische acties in staat zijn. Met dit voorstel zouden we aangeven dat het Nederlanderschap uitsluitend voorwaardelijk wordt gegeven als je niet als Nederlander bent geboren: het kan altijd weer worden afgenomen, er is geen vertrouwen in de mensen aan wie je de nationaliteit verleent.
PREADVIES: OVERNEMEN
96. **Arnhem**
Schrappen: en dat is voor burgers belastend en vervelend
Toelichting: Is dat zo, dan kan verschillen per individu.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: wordt geschrapt, zie PB-amendement 105 afdeling Rotterdam.
97. **Den Haag**
Schrappen: "en dat terwijl ze zich doorgaans van kinds af aan burger van Nederland voelen"
Toelichting: Als kinderen vanaf hun geboorte tot de leeftijd van achttien jaar in Nederland wonen, onderwijs volgen en eventueel een (bij)baan hebben, dan maken zij volwaardig deel uit van Nederlandse maatschappij. De term voelen wekt de suggestie, dat deze kinderen tot hun achttiende niet of niet helemaal bij de Nederlandse samenleving horen.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
PB-AMENDEMENT: "en dat terwijl ze zich doorgaans van kinds af aan burger van Nederland voelen" wijzigen in "en dat terwijl ze zich als vanzelfsprekend Nederlander voelen ondanks dat ze tot op heden niet aan de daarvoor geldende juridische eisen voldoen"
98. **Arnhem**
Aa en Hunze
Schrappen: Laatste alinea
Toelichting: Ongelijke behandeling, het kan alleen worden toegepast in het geval een persoon beschikt over twee nationaliteiten.
PREADVIES: OVERNEMEN
99. **Arnhem**
Schrappen: Om Nederlander te kunnen worden t/m met buitenlandse partners trouwen.
Toelichting: Deze informatie voegt niets toe.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zie PB-amendement 95 afdeling Rotterdam.

100. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Utrecht, Arnhem, De Bilt, Zutphen

Wijzigen: 2e alinea: Om Nederlandersvastgelegd in de wet **wordt:** Het hebben van meerdere nationaliteiten wordt niet als problematisch gezien. De persoon in kwestie dient de Nederlandse samenleving en wetgeving te respecteren

Toelichting: Mensen, die jarenlang in Nederland gewoond hebben en of hier opgegroeid zijn zullen altijd een bepaalde band met Nederland onderhouden. Het Nederlanderschap dragen zij mee Als zij vervolgens in een ander land gaan wonen en werken en ook de nationaliteit van dit land aanvragen, dan kan deze nationaliteit gemakkelijk samen gaan met de Nederlandse nationaliteit. De beide nationaliteiten kenmerken de persoon

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 105 afdeling Rotterdam.

101. Zaanstad

Wijzigen: 8e alinea "Op het voorgaande kan slechts ... t/m ... een enkelvoudige nationaliteit bezit" **wordt** "In situaties waarin Nederlandse staatsburgers onze democratische rechtsstaat afwijzen én bereid zijn haar met geweld te ontwrichten is de PvdA er voorstander van dat de strafbepalingen in het strafrecht zodanig worden aangescherpt, dat de samenleving langdurig c.q. blijvend van deze dreiging wordt afgeschermd."

Toelichting: Nederland mag zich nooit onttrekken aan zijn verantwoordelijkheid voor Nederlanders. Ook waar het gaat om strafoplegging voor zeer ernstige delicten zal Nederland zijn verantwoordelijkheid voor de eigen burgers moeten blijven dragen. Daarnaast is het alleen mogelijk om het Nederlanderschap af te nemen bij een dubbele nationaliteit. Dit leidt tot discriminatie tussen mensen met en zonder een dubbele nationaliteit. Namelijk het eventueel ongelijk behandelen bij een gelijk vergrijp. Dit geldt zeker als mensen niet de keuze hebben om van de tweede nationaliteit afstand te doen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 95 Rotterdam.

102. Utrecht

Culemborg, De Jonge Socialisten, Etten-Leur, Vught, Leidschendam-Voorburg

Schrappen: gehele laatste alinea.

Toelichting: Ten eerste is het discriminerend dat alleen mensen met een dubbele nationaliteit het staatsburgerschap kan worden ontnomen. Ten tweede zijn we van mening dat Nederlandse staatsburgers die onze democratische rechtsstaat verwerpen en bereid zijn haar met geweld te ontwrichten, gewoon via het strafrecht moeten worden berecht. Ten derde hoort dit onderwerp niet thuis in een resolutie over integratie, maar in een resolutie over terrorisme en veiligheid.

PREADVIES: OVERNEMEN

103. Utrecht

Stadskanaal, Zutphen, Etten-Leur

Schrappen: 'hun toekomst ligt in Nederland'

Toelichting: Dat bepalen ze zelf wel!

PREADVIES: OVERNEMEN

104. De Jonge Socialisten

Wijzigen: Vijfde alinea, paragraaf 2.3, eerste zin ("Nederland moet zich inspannen om de dwingende wetgeving en bemoeienis waarmee herkomstlanden greep blijven houden op hun emigranten te laten verdwijnen") **wordt** "De PvdA vindt dat keuzevrijheid wat betreft de nationaliteit voorop moet staan. Nederland moet internationale druk uitoefenen om de dwingende wetgeving en bemoeienis waarmee herkomstlanden greep blijven houden op hun immigranten te laten verdwijnen."

Toelichting: We willen dat de PvdA zich sterker uitsprekt als voorvechter van keuzevrijheid voor het individu op het gebied van zijn of haar nationaliteit. Ook vinden wij een 'inspanning' van Nederland niet voldoende om dwingende wetgeving en bemoeienis van herkomstlanden tegen te gaan. Beter is het om concreet mee te geven dat er internationale druk moet worden uitgeoefend om herkomstlanden te bewegen hun wetgeving aan te passing.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 105 afdeling Rotterdam.

105. Rotterdam

Arnhem, Zutphen, Etten-Leur, Amsterdam

Slotervaart, Leidschendam-Voorburg

Wijzigen: "Om Nederlander te kunnen worden ... belastend en vervelend." **wordt** "Dat er mensen zijn met een dubbele nationaliteit hoort bij deze tijd van toenemende migratie en mondialisering. De PvdA vindt dat dit verschijnsel niet langer bediscussieerd moet worden, en dat wij daar in Nederland aan moeten wennen."

Toelichting: Amendement spreekt voor zich. Loyaliteit aan Nederland heeft weinig tot niets te maken met hoeveel paspoorten iemand bezit, maar blijkt uit de mate waarin iemand zich in Nederland opstelt.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Tweede, derde en vierde alinea wijzigen in: "Dat er mensen zijn met een dubbele nationaliteit hoort bij deze tijd van toenemende migratie en mondialisering. De PvdA vindt dat dit verschijnsel aanvaard moet worden. In Nederland hebben veel nieuwe Nederlanders en hun kinderen een dubbele nationaliteit. Veel mensen krijgen die al bij geboorte. Ook zijn er veel nieuwe Nederlanders aan wie het door het land van herkomst simpelweg niet wordt toegestaan de oude nationaliteit te laten vervallen.

De PvdA vindt dat het hebben van een dubbele nationaliteit niets te maken heeft met loyaliteit aan Nederland, noch met een integratieprobleem. Het verschijnsel vloeit simpelweg voort uit de uiteenlopende nationaliteitswetgeving van landen en uit het feit dat steeds meer mensen migreren en met buitenlandse partners trouwen. Voor het uitoefenen van publieke functies geldt dat men de Nederlandse nationaliteit moet hebben. Onze Grondwet is daar duidelijk over.

Tot zover weinig reden voor onrust of discussie. Dat betekent niet dat er geen problemen kunnen zijn bij het hebben van een dubbele nationaliteit. De Partij van de Arbeid vindt het onwenselijk dat mensen niet zelf kunnen besluiten om afstand te doen van hun oude nationaliteit. In 17 landen, waaronder Marokko, is dat in de wet vastgelegd. Niet alleen kan er geen afstand worden gedaan van het Marokkaanse staatsburgerschap, de Marokkaanse overheid bemoeit zich, soms vergaand, met Nederlanders met een Marokkaans paspoort.”

Toelichting: ten onrechte is het beeld ontstaan dat de resolutie zou pleiten voor het nemen van afstand van de oorspronkelijke nationaliteit daar waar de tekst spreekt van keuzevrijheid. De verwarring is ontstaan doordat de praktijk huidige wetgeving opgenomen was in de concepttekst. Met de voorgestelde gewijzigde amendering wordt dit voor eens en altijd duidelijk verwoord.

106. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Wijzigen: De Nederlandse nationaliteit is voor Nederlanders een deel van de gezamenlijke identiteit.

PREADVIES: OVERNEMEN

107. Huizen

Wijzigen: 'Om Nederlander te kunnen worden... t/m ...te laten vervallen' wordt 'In de wet is vastgelegd dat nieuwkomers in principe de oude nationaliteit moeten opgeven om Nederlander te worden. Het hebben van meervoudige nationaliteit brengt met zich mee dat een burger onder meerdere rechtstelsels valt. Dat kan voor burgers vervelend en belastend zijn. De PvdA pleit er daarom voor dat mensen in staat worden gesteld hun oude nationaliteit op te geven. Meervoudige nationaliteit kan echter belangrijk zijn voor immigranten die zich op enigerlei wijze nog verbonden voelen met hun land van herkomst. Die binding mag niet in de weg staan dat men als nieuwkomer het Nederlandse staatsburgerschap verwerft en aldus ook kiesrecht krijgt.

Toelichting: Er zijn inmiddels meer dan een miljoen Nederlanders met een dubbele nationaliteit (waaronder leden van het Koninklijk Huis) en, zoals de fractie in de Tweede kamer terecht heeft

betoogd bij de recente discussie over de dubbele nationaliteit, dubbele nationaliteit staat loyaliteit met Nederland niet in de weg.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 105 afdeling Rotterdam.

108. Zaanstad

Toevoegen: 5e alinea: na “.....is dat nu niet het geval”: “, omdat zij gebonden blijven respectievelijk zich gebonden blijven voelen aan Marokkaanse wet- en regelgeving”.

Toelichting: Deze toevoeging geeft meer expliciet de oorzaak aan waarom voornamen van kinderen door Marokkanen niet vrij gekozen kunnen worden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: overbodig, komt voort uit de reeds benoemde bemoeienis van herkomstlanden met nieuwe Nederlanders.

109. Roermond/Roerdalen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen: aan het begin van de 3e alinea, dus voor “de PvdA vindt...”:

“Iemand met twee paspoorten kan een prima Nederlander zijn.

Toelichting: Dit lijkt misschien een overbodige toevoeging, maar naast alle mitsen en maren in het vervolg is het goed dat dit even duidelijk gezegd wordt!

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 105 afdeling Rotterdam.

110. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Toevoegen: na ...vanzelfsprekend is:

“De fracties van de Partij van de Arbeid in de Tweede en Eerste Kamer der Staten Generaal zullen bij de Nederlandse Regering erop aandringen onderhandelingen aan te gaan met herkomstlanden als Marokko en Turkije om het niet toestaan van het verlies van de nationaliteit, de naamgeving en de dienstplicht te regelen.”

Toelichting: Dit amendement maakt duidelijk dat de in deze alinea genoemde knelpunten geen zaken zijn van de individuele migrant, maar dat het staatsaangelegenheden zijn. Het is niet de individuele migrant die op deze punten moet worden aangesproken maar de regeringen zelf.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie amendement 112 afdeling Vught.

111. Den Haag

Schrappen: gehele laatste alinea: “Op het voorgaande ... enkelvoudige nationaliteit bezit”

Toelichting: Hoort niet thuis in een resolutie over Integratie

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 95 Rotterdam.

112. Vught

Toevoegen: 5e alinea 1e zin:

Nederland moet zich ook in Europees verband inspannen om...

Toelichting: Deze inspanning moet zowel op nationaal maar ook op Europees niveau vormgegeven worden. Europa komt te weinig naar voren in het stuk.

PREADVIES: OVERNEMEN

113. Arnhem

Toevoegen: Nederland moet zich inspannen, dat een nieuwe Nederlander in staat kan worden gesteld een (oorspronkelijke) nationaliteit te laten vervallen indien zij of hij dat wenst.

Toelichting: Individuele afweging mogelijk maken.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie *PB-amendement 105 afdeling Rotterdam*.

2.4 Religie en samenleving

In haar eerste beginselprogramma van 1947 erkende de Partij van de Arbeid het verband tussen religie, de wijze waarop mensen hun leven vorm geven en hoe zij zich in het politiek en publieke debat mengen. Dat was al zo in 1947, en ook al is er sindsdien veel veranderd, het blijft zo dat in ons land godsdiensten gelijk worden behandeld. Dat geldt niet alleen voor het christendom, het Jodendom en het hindoeïsme, maar voor alle godsdiensten, ook voor de islam.

Dat neemt niet weg dat religie in de publieke ruimte opnieuw een gevoelige kwestie is geworden. Nieuwkomers hebben hun geloof meegebracht naar Nederland, terwijl zeer velen in Nederland in de afgelopen decennia juist afscheid hebben genomen van hun religie. Dat levert onbehagen op bij diegenen die zich de knechtende invloed van religie herinneren en bij hen die zich zorgen maken over de radicalisering van religie en de bedreiging van verworven vrijheden. Omgekeerd levert kritiek of afkeuring van de kant van ongelovigen onbehagen op bij mensen die zich door hun geloof gesterkt weten in hun bestaan en die zich door hun geloof laten inspireren.

Iedereen moet in vrijheid zijn of haar geloof kunnen belijden en er ook in vrijheid afstand van kunnen doen. Geloof mag ook bekritiseerd worden. Zelfs als dit als kwetsend ervaren wordt. Vrij je mening uiten, satire bedrijven, religie bespotten: dat kan en mag in Nederland. De vrijheid om te geloven wat je wilt gaat nooit boven de vrijheid om te zeggen wat je wilt; het omgekeerde geldt evenmin. Geloven mag, krenken mag en gekwetst worden kan een gevolg zijn. Wie zich gekwetst voelt kan altijd naar de rechter gaan.

Dit alles ontslaat niemand van de morele plicht om zorgvuldig met verworven rechten en vrijheden om te gaan. Vrijheid gaat hand in hand met verantwoordelijkheid, daarvan moeten wij allen doordrongen zijn.

De scheiding van kerk en staat houdt niet in dat politici zich niet met religie moeten bezighouden. Dat zou ook onmogelijk zijn: religie is nu eenmaal voor veel mensen een factor van belang. Terwijl voor velen het geloof dient als een persoonlijke bron van zingeving, komen alle burgers religie tegen als een fenomeen dat tal van maatschappelijke processen – zoals de integratie van

nieuwkomers – kan remmen of versnellen. Dat de overheid neutraal staat ten opzichte van de uiteenlopende levensbeschouwelijke opvattingen spreekt vanzelf. Dat sluit niet uit dat politici zich ermee mogen bezighouden en er een mening over moeten hebben.

Binnen de grenzen van de rechtsstaat zijn alle burgers vrij om hun geloof, van welke signatuur en zwaarte dan ook, te belijden. De PvdA zal eenieder recht om te geloven steeds verdedigen en uitdragen. Dat geldt voor liberale en orthodoxe gelovigen zo goed als voor degenen die zich thuis voelen bij lichtere, progressievere of vrijzinnige stromingen. Dat de PvdA in die laatstgenoemde kringen haar natuurlijke bondgenoten vindt is evident.

Amendementen

114. Houten

Zaanstad, Stadskanaal, Tilburg, Zutphen, Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Harderwijk

Schrappen: laatste zin

"Dat de PvdA in die laatstgenoemde kringen haar natuurlijke bondgenoten vindt is evident".

Toelichting: Belangrijk punt bij de oprichting van de PvdA in 1946 was de "doorbraakgedachte". De scheiding tussen politiek en geloof.

Wij vragen ons af waar het goed voor is om nu anno 2009 impliciet een voorkeur uit te spreken voor lichtere, progressievere of vrijzinnige stromingen? Omdat wij dit nut niet zien, is het voorstel om de laatste zin te schrappen. De strekking van de paragraaf als geheel verandert hierdoor niet.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Wel schrappen in de een na laatste zin: "liberale en"

Toelichting: *de doorbraakgedachte stond niet voor de scheiding van politiek en geloof maar voor het doorbreken van de op religie gebonden partijidentificatie van het electoraat. Vanaf het eerste beginselprogramma erkende de Partij van de Arbeid het verband tussen levensovertuiging en de sociaaldemocratie. Als progressieve stroming met uitgangspunten als emancipatie, verheffing en vooruitgangsgeloof vindt de partij haar bondgenoten logischerwijs in de vrijzinnige en progressieve stromingen en niet in orthodoxe. Dat is hier bedoeld. Het schrappen van "liberale en" betreft een tekstuele verduidelijking.*

115. Tilburg

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Houten

Schrappen: Tweede alinea: "van de kant van ongelovigen"

Toelichting: Mensen zonder religie zijn helemaal geen ongelovigen. Ze hebben voldoende houvast aan zichzelf of aan anderen, het is niet kies om deze (grootste!) groep weg te zetten als "ongelovig"

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: met ongelovigen worden mensen bedoeld die geen religie aanhangen.

116a. Etten-Leur

Schrappen: "Nieuwkomers hebben hun geloof meegebracht naar Nederland, terwijl zeer velen in Nederland in de afgelopen decennia juist afscheid hebben genomen van hun religie. Dat levert onbehagen op bij diegenen die zich de knechtende invloed van religie herinneren en bij hen die zich zorgen maken over de radicalisering van religie en de bedreiging van verworven vrijheden. Omgekeerd levert kritiek of afkeuring van de kant van ongelovigen onbehagen op bij mensen die zich door hun geloof gesterkt weten in hun bestaan en die zich door hun geloof laten inspireren."

Toelichting: De passage volgt op de zin: "Dat neemt niet weg dat religie in de publieke ruimte opnieuw een gevoelige kwestie is geworden." In de passage die wij willen schrappen wordt één van vele verklaringen gegeven van het feit dat religie in de openbare ruimte (beter: het publieke debat) een gevoelige kwestie is geworden. Daarover valt te twisten. Het is zelfs niet uitgesloten dat het helemaal niet de religie is, waardoor religie onderwerp van publiek debat is. De constatering op zich is juist en voldoende.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het is juist dat er meerdere verklaringen zijn voor de spanning rondom religie in het publieke domein. Het Partijbestuur is echter van mening dat bovengenoemde van noemenswaardig belang is.

116b. PB-Amendement

Aan de tweede alinea toevoegen:

"Een voor velen nieuwe godsdienst als de islam, die zo zichtbaar is in de publieke ruimte, is stof voor debat en wrijving. Moslims staan voor de taak om uit te zoeken wat de boodschap van de islam betekent voor het leven in een moderne samenleving als de Nederlandse. De ruimte die daartoe wordt geboden door de godsdienstvrijheid betekent dat aan dit proces in vrijheid vorm gegeven mag worden. Een proces dat door iedereen van harte ondersteund moet worden. Die ruimte en die vrijheid worden door ons verdedigd."

Toelichting: na de constatering dient tevens omschreven te worden hoe daar mee om te gaan.

117. Rotterdam

Zutphen, Etten-Leur

Schrappen: tweede, vierde en zesde alinea.

Toelichting: scheiding tussen kerk en staat, waar de PvdA voor staat, betekent naar onze mening dat de kern van het betoog in de overige alinea's staat. In de te schrappen alinea's wordt deze

scheiding doorbroken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de scheiding tussen kerk en staat houdt niet in dat de politiek zich niet met geloof zou mogen bemoeien.

118. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Schrappen: Wie zich gekwetst voelt kan altijd naar de rechter gaan

Toelichting: Het is te gemakkelijk om burgers die zich vaak niet kunnen verweren ook vanwege het ontbreken van financiële middelen deze weg te wijzen. Burgers moeten het niet zover laten komen dat andere medeburgers naar de rechter moeten stappen. Fatsoen staat voorop.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: "De vrijheid om te geloven wat je wilt gaat nooit boven de vrijheid om te zeggen wat je wilt; het omgekeerde geldt evenmin.

Geloven mag, krenken mag en gekwetst worden kan een gevolg zijn. Wie zich gekwetst voelt kan altijd naar de rechter gaan." *wijzigen in:* "Mensen hebben net zo goed de vrijheid om te geloven als de vrijheid om zich daar over uit te laten. Geloven mag, kritiek leveren mag en beledigd worden kan daarvan een gevolg zijn. Burgers kunnen elkaar daar op aanspreken in het vrije debat, of in het uiterste geval de gang naar de rechter maken."

Toelichting: op fatsoen kan men elkaar aanspreken en in het uiterste geval de gang naar de rechter maken. Het recht dient daarnaast uiteraard voor iedereen toegankelijk te zijn.

119. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Schrappen in alinea 5, tweede zin: "nu eenmaal".

Toelichting: De zakelijke constatering is voldoende

PREADVIES: OVERNEMEN

120. Den Haag

Schrappen: 'Dat geldt niet alleen ...ook voor de Islam.'

Toelichting: 'Ook voor de Islam' suggereert een uitzonderingspositie die nergens op is gebaseerd.

PREADVIES: OVERNEMEN

121. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: 3e alinea, Geloven mag, krenken mag etc. wordt Kritiek leveren mag, kwetsen werkt polariserend, averechts en slaat de deur dicht tot discussie

Toelichting: zie 2.2.3

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 118 Trefpunt Socialisme en Levensovertuiging.

122. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Schrappen: de laatste zin, 6e alinea

Toelichting: duidelijk. Zie ook 2.2. 3e alinea "eerlijk delen" kan ook een doorslaggevend argu-

ment zijn om voor de PvdA te kiezen, juist vanuit geloofsovertuiging.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting amendement 114 Houten.

123. Zaanstad

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: Titel "Religie en samenleving" wordt "Levensbeschouwingen en samenleving".

Toelichting: Hierdoor dekt de titel een bredere inhoud. Het gaat niet alleen om religie. Onze partij moet neutraal stelling nemen en uitgaan van de gelijkwaardigheid van meerdere levensbeschouwingen, van gelovigen en ongelovigen, van religieuzen en niet-religieuzen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Titel wijzigen in: Levensovertuiging en samenleving.

124. Zaanstad

Utrecht, Eindhoven

Wijzigen: 6e alinea, tweede zin wordt "Dat geldt voor liberale en orthodoxe gelovigen zo goed als voor degenen die zich thuis voelen bij lichtere, progressievere, vrijzinnige, humanistische, agnostische of atheïstische stromingen."

Toelichting: Hierdoor wordt completer aangegeven dat het om alle levensovertuigingen gaat.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: deze passage gaat specifiek over religie.

125. Utrecht

Stadskanaal, Zutphen, Etten-Leur, Den Haag

Schrappen: 'Geloven mag, krenken mag, en gekwetst worden kan een gevolg zijn.'

Toelichting: Zie amendement onder 2.2.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 118 Trefpunt Socialisme en Levensovertuiging.

126. Utrecht

Zutphen, Etten-Leur

Wijzigen: Titel: "Religie en Samenleving" wijzigen in "Godsdienst/ Levensovertuiging en samenleving".

Toelichting: In de resolutie wordt herhaaldelijk gezegd dat de sociaal-democratie waarden uit de Grondwet beschouwt als ondersteuning van de eigen beginselen.

De PvdA heeft het tot stand komen van artikel 1 van de in 1983 gewijzigde Grondwet op het gebied van religie/levensbeschouwing jarenlang gestreden voor de gelijkheid en gelijke behandeling van godsdienst of levensovertuiging.

Het ligt dan ook in de rede dat onze partij serieus werk maakt van de aanwezige verscheidenheid hierin in het vinden van verschillend gemotiveerde overeenkomsten in de sociaal-democratische politiek.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 123 afdeling Zaanstad.

127. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Wijzigen: 5de alinea, de zin: 'Dat zou ook onmogelijk zijn: religie is nu eenmaal voor veel mensen een factor van belang' wordt "Dat zou onmogelijk zijn. Ongeveer een kwart van de Nederlandse bevolking is actief gelovig terwijl bijna de helft van de bevolking zich rekent tot een kerk of andere religieuze gemeenschap. Ook de PvdA telt veel gelovigen onder haar kiezers."

Toelichting: het noemen van feiten maakt de redenering sterker.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: "De scheiding van kerk en staat houdt niet in dat politici zich niet met religie moeten bezighouden." wijzigen in "De scheiding van kerk en staat houdt niet in dat politici zich niet met religie mogen bezighouden. Dat zou ook onmogelijk zijn: religie is voor veel mensen een factor van belang. Ongeveer een kwart van de Nederlandse bevolking is actief gelovig terwijl bijna de helft van de bevolking zich rekent tot een kerk of andere religieuze gemeenschap."

128. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Wijzigen: Geloven mag, bekritisieren mag en gekwetst worden kan een gevolg zijn. Wie zich gekwetst voelt kan altijd naar de rechter gaan.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 118 Trefpunt Socialisme en Levensovertuiging.

129. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Den Bosch, Zutphen, Etten-Leur, Eindhoven, Rheden/Rozendaal

Toevoegen: aan 1e alinea;

De Partij van de Arbeid is een in levensbeschouwelijk opzicht een neutrale politieke partij, een seculiere partij. Zij propageert, stimuleert noch subsidieert zelf geloofsrichtingen en daaraan verbonden activiteiten.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste alinea vervangen door:

"De Partij van de Arbeid is een seculiere partij.

Dat betekent niet dat al haar leden en vertegenwoordigers wars zijn van religie. Zij zullen dat ook tot uitdrukking brengen in het publieke debat.

Aldus ons eerste beginselprogramma uit 1947:

"De Partij staat open voor personen van zeer verschillende levensovertuiging, die instemmen met haar beginselprogramma. Zij erkent het innige verband tussen levensovertuiging en politiek inzicht en waardeert het in haar leden als zij dit verband ook duidelijk doen blijken." Dat was al zo in 1947, en ook al is er sindsdien veel veranderd, dat geldt nu nog steeds."

130. Gouda

Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen na: 5. 2.4 Religie en samenleving
3e alinea na eerste zin "Iedereen moet in vrijheid ... kunnen doen.": Iedereen moet er op kunnen rekenen dat de overheid deze geloofsvrijheid respecteert.

Toelichting: Met deze toevoeging sluit deze paragraaf aan op de tekst in het beginselmanifest over de rol van de overheid bij geloofsvrijheid en andere rechten.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: overbodig, reeds opgenomen dat ieder zijn of haar geloof in vrijheid moet kunnen belijden. Tevens als grondrecht behandeld bij de rechtsstaat.

131. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Toevoegen: 4e alinea zin toevoegen zodat die als volgt gaat luiden:

"Dit alles ontslaat niemand van de morele plicht om zorgvuldig met verworven rechten en vrijheden om te gaan. De PvdA vindt het een kwestie van fatsoen om medeburgers niet te beledigen en onnodig te kwetsen. Vrijheid gaat hand in hand met verantwoordelijkheid, daarvan moeten wij allen doordrongen zijn".

Toelichting: Dit amendement maakt duidelijk dat de vergroving van taalgebruik, onnodig kwetsen en beledigen niet de PvdA-stijl is. Je kunt altijd op fatsoenlijke wijze kritiek uiten. Sommige gewoontes die hun intrede hebben gedaan onder het mom van "vrijheid van meningsuiting" moet de PvdA zich niet eigen maken.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Aan de alinea toevoegen: "Dit alles ontslaat niemand van de morele plicht om zorgvuldig met verworven rechten en vrijheden om te gaan. De PvdA vindt het vanzelfsprekend een kwestie van fatsoen om medeburgers niet te beledigen en onnodig te kwetsen. Vrijheid gaat hand in hand met verantwoordelijkheid en weerbaarheid, daarvan moeten we doordrongen zijn.

132. Den Haag

Toevoegen aan de eerste alinea:

"Religie is voor veel mensen een belangrijk onderdeel van hun eigen identiteit, een ijkpunt voor hun normen en waarden en een middel om hun plaats in de maatschappij te bepalen."

Toelichting: De PvdA (of de politiek) moet geen oordeel hebben over de inhoud van religies (uiteraard wel over de standpunten die eventueel van daaruit worden ingenomen). Maar voor het formuleren van een beleid op het gebied van integratie en vooral ook burgerschap dit wel vanuit het besef dat voor veel mensen religie een belangrijke rol speelt.

PREADVIES: OVERNEMEN

133. Den Haag

Toevoegen direct na aanhef 'Religie en samenleving': "Onze Westerse cultuur is op velerlei wijze doordrenkt van religieuze uitingen met name vanuit de Islam, het Jodendom en het christendom. Deze uitingen hebben even zovele verrijkingen betekend voor ons Europees en nationaal cultureel erfgoed. Zonder deze uitingen zouden architectuur, beeldhouwkunst, literatuur en schilderkunst schraller geweest zijn. Daarnaast hebben deze religies eeuwen lang vreedzaam naast elkaar geleefd. De Islam is eeuwen lang een voorbeeld geweest van vreedzame co-existentie. Van tijd tot tijd hebben fundamentalistische stromingen in de drie monotheïstische godsdiensten getracht dit beeld te bezoedelen. Orthodoxe Joden, extreme evangelisten en fundamentalistische moslims hebben de basis waarden van de verschillende religies zoals naastenliefde en gastvrijheid in diskrediet gebracht. Dit soort uitingen vindt ook heden ten dage plaats. Het is belangrijk te beseffen dat het hierbij gaat om een marginaal percentage van de geloofsgroep. De overgrote meerderheid van de gelovigen zijn professionele en verantwoordelijke leden van onze samenleving."

Toelichting: Door een opvallend gebrek aan (historische) besef van grote groepen in de Nederlandse samenleving heeft bij velen de mening postgevat dat de Islam een gevaarlijke godsdienst is en dat daardoor de meeste moslims een soort van terroristen zijn die er op uit zijn onze samenleving omver te stoten. Dit beeld dient zo spoedig mogelijk te worden rechtgezet.

PREADVIES: Afwijzen

Toelichting: uiteraard is religie een ijkpunt en van groot belang voor onze samenleving en de mensen die daar deel van uitmaken. Dat is in de tekst duidelijk verwoord. Ook dient er echter aandacht te zijn voor de spanning tussen religieuze uitingen en het publieke domein in de huidige samenleving. Deze balans wordt reeds goed weergegeven in de geamendeerde tekst.

2.5 Emancipatie

Nederland heeft zijn burgers veel te bieden. Iedereen verdient een eerlijke kans om zijn of haar leven vorm te geven, om er wat van te maken. We dagen elkaar uit om actief mee te doen. Niemand wordt aan zijn of haar lot overgelaten. Waar achterstanden bestaan wordt een helpende hand geboden.

Ieder kind verdient een goede opvoeding en goed onderwijs. Iedere Nederlander verdient een baan, de kans om zich te ontplooiën, talenten te benutten, en uitzicht op een goede toekomst. Zo is het vandaag, morgen moet het nóg beter zijn. Emancipatie is veel meer dan het bieden van eerlijke kansen. Emancipatie draait ook om vrijheid. Om de vrijheid van al die mensen die zelf willen bepalen hoe ze willen leven. Om al die mensen die keuzes willen maken tegen de druk van groep, cultuur of religie in. In ons Nederland staat dat recht onvoorwaar-

delijk op nummer één. In ons Nederland is dat een van de verworvenheden binnen de democratische rechtstaat. De PvdA kiest altijd de kant van het individu in zijn of haar emancipatie. De Partij van de Arbeid kiest positie door pal te staan voor het bieden van kansen, voor emancipatie en verheffing én voor de onvoorwaardelijke plichten van volwaardige burgerschap die voortkomen uit onze rechtsstaat. Het is onze overtuiging dat een gedeelde samenleving – ons Nederland – alleen ontstaat als we eerlijk zijn over wat we van elkaar verwachten en over wat we elkaar te bieden hebben. Als we grenzen durven te stellen en kansen durven te bieden. Zo geven we samen vorm aan óns Nederland. Een land waarin iedereen volwaardig burger is en niemand autochtoon of allochtoon. Óns Nederland waarover al die volwaardige burgers zeggen: “Dit is ons land. En wij zijn van dit land.”

Amendementen

134. Zaanstad

Utrecht, Stadskanaal, Tilburg, Zutphen, Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Assen, Groningen, Harderwijk, Amsterdam Slotervaart
Schrappen: 3e alinea, tweemaal “ons”, dus tweemaal de betreffende zin beginnen met: “In Nederland”

Toelichting: Het woordje “ons” is voor tweeërlei uitleg vatbaar. Bedoeld wordt (waarschijnlijk) het Nederland van ons allemaal, van iedereen, oorspronkelijke en nieuwe Nederlanders. Het kan echter ook opgevat worden als het Nederland van de oorspronkelijke Nederlanders en zou daarmee het onbedoelde effect kunnen veroorzaken van een “wij en zij” gevoel bij m.n. de nieuwe Nederlanders. Deze interpretatie en het daaraan gekoppelde “wij en zij” gevoel bleek bij een aantal leden in onze afdeling te spelen. Dit kan voorkomen worden door het woordje “ons” weg te laten.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: “In ons Nederland staat dat recht onvoorwaardelijk op nummer één. In ons Nederland is dat een van de verworvenheden binnen de democratische rechtstaat.” **Wijzigen in:** “In ons Nederland, het Nederland zoals wij dat willen, staat dat recht onvoorwaardelijk op nummer één. Dat is een van de verworvenheden van de democratische rechtstaat.”

Waar “Volwaardig” staat wijzigen in “actief”
Toelichting: implicatie eerdere wijziging m.b.t. actief burgerschap.

135. Zaanstad

Utrecht, Stadskanaal, Zutphen, Etten-Leur, Groningen

Schrappen: Laatste zin van deze paragraaf.

Toelichting: Niet van belang; teveel accent op Nederlander zijn, terwijl we ook willen dat we ons Europeaan en wereldburger voelen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: natuurlijk kunnen mensen zich ook

wereldburger of Europeaan voelen. Hier wordt echter uitdrukking gegeven aan de wens dat iedereen die in Nederland zijn of haar toekomst wenst vorm te geven zich op zekere wijze verbonden voelt met een Nederland dat wij samen vorm geven.

136. Zutphen

Etten-Leur, Utrecht

Schrappen: 3e alinea: 2 x 'ons'.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 134 afdeling Zaanstad.

137. Zutphen

Schrappen: 3e alinea in zin 2: ook.

De zin wordt dan: Emancipatie draait om vrijheid.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: emancipatie draait om gelijke kansen, verheffing en de vrijheid om je te emanciperen. Het schrappen van het woordje ook vernauwt de definitie.

138. Rotterdam

Groningen

Schrappen: “Een land waarin iedereen volwaardig burger is en niemand autochtoon of allochtoon.”: schrappen.

Toelichting: Deze zin doet afbreuk aan de kracht van de paragraaf over emancipatie. De termen ‘autochtoon’ en ‘allochtoon’ komen verder gelukkig nauwelijks in de tekst voor.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het is een feit dat er nu veelal gesproken wordt in termen van autochtoon en allochtoon. Juist door te benadrukken dat we in de toekomst alleen nog over Nederlanders willen spreken, spreken we de wens van een onverdeelde samenleving en een gedeelde toekomst uit.

139. De Bilt

Schrappen: De Partij van de Arbeid kiest positie door pal autochtoon of allochtoon.

Toelichting: Deze zin is in feite een herhaling van de voorgaande alinea's in 2.5 en dus overbodig.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het schrappen van deze passage doet afbreuk aan de tekst.

140. Den Haag

Schrappen: “Óns Nederland waarover al die volwaardige burgers zeggen: “Dit is ons land. En wij zijn van dit land.”

PREADVIES: OVERNEMEN

141. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Ons Nederland **wijzigen in** ons aller Nederland of onze Nederlandse samenleving.

Zie ook 2.

Toevoegen: en samen zijn wij dit land

Toelichting: is duidelijker

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie amendement 140 afdeling Den Haag.

142. Zaanstad

Utrecht, Stadskanaal, Etten-Leur

Wijzigen: 4e alinea in de zin: "Het is onze overtuiging etc. laten vervallen: "ons Nederland". De zin wordt dus: "Het is onze overtuiging dat een gedeelde samenleving alleen ontstaat als we eerlijk zijn over wat we van elkaar verwachten en over wat we elkaar te bieden hebben".

Toelichting: zie toelichting op ons amendement 3e alinea van deze paragraaf.

PREADVIES: OVERNEMEN

143. Zutphen

Etten-Leur

Wijzigen: 2e alinea: 2 x 'verdient' wordt 'heeft recht op'.

PREADVIES: OVERNEMEN

144. Amsterdam Slotervaart

Amsterdam Oud-Zuid

Wijzigen: Laatste zin: ..."Dit is ons land. En wij zijn van dit land." wordt ..."Dit is ons land en samen zijn wij dit land."

Toelichting: Dit benadrukt de gedeelde samenleving.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: wordt hier geschrapt, elders overgenomen.

145. Leiden

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen: Na de eerste alinea, die eindigt met "...wordt een helpende hand geboden." invoegen van een nieuwe alinea:

"Meer economische zelfstandigheid staat vaak aan de basis van emancipatie. Dit kan men ook zien in het kader van het integratievraagstuk. Zo vormen arbeidsmarktachterstanden van niet westerse allochtone jongeren en vrouwen een belemmering voor de emancipatie. De PvdA onderstreept het belang van economische zelfstandigheid voor vrouwen en gaat de discussie aan."

Toelichting: De oorspronkelijke tekst benoemt vooral de grondbeginselen voor emancipatie (vrijheid, eerlijke kansen). In deze paragraaf werd echter een belangrijk knelpunt in het emancipatievraagstuk niet aan de orde gesteld, namelijk de achterstand van vrouwen op de arbeidsmarkt. Later in de resolutie (blz. 12, paragraaf arbeid) komt dit onderwerp wel aan bod, maar het specifiek benoemen van dit knelpunt in deze paragraaf zal een concrete inhoudelijke bijdrage leveren.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: amendement is sympathiek maar gaat concreet in op een van de vele zaken -zoals opvoeding, onderwijs en arbeid- die te maken hebben

met emancipatie. Zoals de opstellers zelf reeds stellen komt het onderwerp later specifiek aan bod. Op deze plek is het amendement te specifiek en doet daardoor afbreuk aan de kernachtige boodschap van de eerste twee alinea's.

146. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Toevoegen: een paragraaf 2.6:

2.6 Ook deel van Europese rechtsstaat

Een groot deel van onze nationale wetgeving is de uitwerking is van wetgeving in Brussel. Van alle Nederlanders mag worden verwacht dat zij zich ook bij deze rechtsstaatsontwikkeling betrokken voelen. Voor de problemen die wij hier bespreken, worden in andere EU lidstaten heel verschillende oplossingen gevonden. Dat betekent een uitnodiging om ons als PvdA ook te verdiepen in benaderingen elders in Europa.

Toelichting: Zoveel (terechte) nadruk op de rechtsstaat laat tegelijk een ander manco zien: ook de EU is een rechtsstatelijke gemeenschap waarvan alle Nederlanders deel uitmaken. Deze wordt nergens genoemd. In par. 1 wordt in het algemeen gezegd dat in heel Europa samenlevingen worstelen met veranderingen. En in par. 3.3.3 wordt twee keer de EU genoemd in het kader van het migratiebeleid. That's it. Dat het wij-gevoel en de gezamenlijkheid waarvoor de nota zo sterk pleit ook een Europese dimensie heeft, wordt hiermee beklemtoond.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie paragraaf 2.1 PB-Amendement 73 internationale dimensie en niet-statische rechtsstaat.

147. Den Haag

Toevoegen: derde alinea:

"Naast het individuele aspect erkent de Partij van de Arbeid het belang van groepsemancipatie. Het verwerven van individuele rechten en het nakomen van individuele plichten kan juist bij uitstek via de eigen groep worden gerealiseerd."

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: passage sluit niet uit dat emancipatie via de groep kan verlopen maar stelt dat indien emancipatie van een individu belemmerd wordt door groep of gemeenschap de PvdA de kant van het individu kiest.

148. Den Haag

Toevoegen na 2e alinea 'morgen moet het nog beter zijn':

"De PvdA blijft zich hard maken voor de positie van alle vrouwen op de arbeidsmarkt, onder meer door kinderopvang voor iedereen financieel bereikbaar te houden"

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting amendement 145 afdeling Leiden.

3. De weg naar ons Nederland

Voor een effectief integratiebeleid is naast het consequent handhaven van de rechtsstaat een effectieve publieke sector nodig: hoogwaardig onderwijs, goede jeugdzorg en activerend arbeidsmarktbeleid. Zo kunnen bestaande achterstanden worden weg-gewerkt. Dit en niets anders is de ziel van de sociaaldemocratie: emancipatie en verheffing en het bieden van gelijke kansen. De Partij van de Arbeid vindt dat de eigen kracht van mensen en hun sociale netwerken veel beter moet worden aangeboord. Debat en emancipatie moeten eerst en vooral door mensen zélf worden gestimuleerd – door al diegenen die een plek willen krijgen en behouden in dit land. De grootste vooruitgang bij integratie valt daarom niet te verwachten van wetten en regels – hoe belangrijk ook – maar veel meer van debat, dialoog, opvoeding en onderwijs.

Om het gekoesterde ideaal van emancipatie maximaal te verwezenlijken moeten we eerst, hier en nu, onze aandacht richten op concrete obstakels: allerlei prangende, vaak gevoelige conflicten die te maken hebben met integratie moeten we benoemen en beslechten. De mogelijkheden voor een succesvolle en breed gedragen politieke agenda voor integratie worden bemoeilijkt door criminaliteit en overlast, door onafgeronde discussies over moslimmannen die vrouwen de hand weigeren te schudden, door trammelant over burka's en aparte inburgeringscursussen voor mannen en vrouwen. Dit zijn lastige vraagstukken die onderwerp zijn van breed maatschappelijk debat en die lokale en landelijke politici terecht hoofdbreken bezorgen. Het zijn kwesties die raken aan de kernwaarden van onze rechtsstaat en waar we een gezamenlijke omgangsvorm voor moeten vinden, omdat anders elk verhaal over het scheppen van kansen en het accepteren van diversiteit strandt op huizenhoge drempels van argwaan en slechte ervaringen.

Op een aantal terreinen bestaat er behoefte aan specifiek beleid. Het gaat dan met name om bestrijding van discriminatie, om effectieve inburgering van nieuwkomers en om een selectief migratiebeleid dat rekening houdt met het niet oneindig rekbaare aanpassingsvermogen van onze samenleving.

Amendementen

149a. PB-Amendement Samenleven in de Praktijk

Titel en eerste drie alinea's hoofdstuk 4 vervangen in:

4. Samenleven in de praktijk

Om het gekoesterde ideaal van emancipatie maximaal te verwezenlijken moeten we eerst, hier en nu, onze aandacht richten op concrete obstakels: allerlei prangende, vaak gevoelige conflicten die te maken hebben met integratie moeten we benoemen en beslechten. Deze conflicten staan vaak symbool, of dienen als uitlaatklep, voor dieper liggende gevoelens van twijfel, angst en onzekerheid. Dat is waarom de PvdA zich erover moet uitspreken – het houdt mensen bezig dus moet het de PvdA bezighouden – scherp, eerlijk en met een afgewogen mening. We moeten ze niet te snel afdoen als incidenten – dat doet geen recht aan de zorgen van mensen en aan het maatschappelijke

debat. Het zijn kwesties die raken aan de kernwaarden van onze rechtsstaat en waar we een gezamenlijke omgangsvorm voor moeten vinden, omdat anders elk verhaal over het scheppen van kansen en het waarderen van diversiteit strandt op huizenhoge drempels van argwaan en slechte ervaringen.

Toelichting: het Partijbestuur wenst met het oog op de leesbaarheid van de tekst het hoofdstuk te splitsen zodat er een apart hoofdstuk ontstaat over de omgang met conflicten en een apart hoofdstuk over emancipatie. De oorspronkelijke tekst die hier stond over emancipatie is grotendeels verplaatst naar de inleiding van het nieuwe vijfde hoofdstuk.

149b. Zutphen

Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Schrapen: In alinea 2 vanaf: 'allerlei prangende, vaak gevoelige conflicten (tot en met) voor mannen en vrouwen'.

Toelichting: In een hoofdstuk waar het gaat over 'de weg naar ons (rotwoord) Nederland', past het niet om alleen maar obstakels te noemen die beperkt zijn tot – lees – moslims in Nederland. Het gaat hier ook om zaken die autochtonen doen. Denk bijvoorbeeld aan de witte vlucht, de toestroom van witte kindjes op het christelijk onderwijs, discriminatie op de arbeidsmarkt. Of denk bijvoorbeeld aan het leegvissen van riviertjes in Limburg door Polen. We noemen maar een zijstraat.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de genoemde voorbeelden hebben het maatschappelijk debat in ons land recentelijk gedomineerd. Niet zelden heeft de PvdA in dit debat maar moeilijk een eenduidig standpunt kunnen formuleren. De gekozen voorbeelden zijn dus ten eerste actueel, ten tweede liggen onder deze voorbeelden vaak fundamentele vragen en ten derde vaak onbeslecht binnen de eigen gelederen. Het Partijbestuur hecht er deswege aan deze conflicten te benoemen.

150. Amsterdam Osdorp

Schrapen: "integratie" in: "voor een effectief integratiebeleid"

Toelichting: consequent handhaven moet altijd, niet alleen bij integratie

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: amendement verwijst door splitsen van het hoofdstuk naar PB-amendement 228 A. hoofdstuk 5 Een actieplan voor een gedeelde toekomst. Passage slaat op de noodzaak van handhaven én op het op orde hebben van generiek beleid. Natuurlijk dient ook het generiek beleid om tal van andere redenen op orde te zijn net zoals handhaving altijd dient te geschieden. De reden waarom het hier echter genoemd wordt is omdat specifiek integratiebeleid bij voorbaat gedoemd is te mislukken als handhaving en generiek beleid faalt.

- 151. Amsterdam Slotervaart**
Schrappen: laatste zin tweede alinea
Toelichting: (Vervelende) incidenten als burka's en handen schudden raken echt niet de kernwaarden van onze rechtstaat. Je kunt het benoemen als niet gewenst, maar niet meer dan dat.
PREADVIES: AFWIJZEN
Toelichting: zie toelichting amendement 149 B afdeling Zutphen.
- 152. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam**
Wijzigen: De weg naar ons Nederland wordt de weg naar ons aller Nederland
Toelichting: zie boven
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zie PB-amendement 149 A.
- 153. Zutphen**
Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Harderwijk
Wijzigen: Zin 3: 'Emancipatie en verheffing en het bieden van gelijke kansen' wordt: 'emancipatie, (internationale) solidariteit dat leidt tot verheffing en gelijke kansen bewerkstelligd.
Toelichting: Solidariteit moet in dit rijtje. Verheffing en gelijke kansen zijn het gevolg.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Zie nieuw tekstvoorstel PB-amendement 228 A. hoofdstuk 5 Een actieplan voor een gedeelde toekomst.
- 154. Multi Etnisch Vrouwennetwerk**
Wijzigen: 3. De weg naar een Nederland van ons allemaal
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Zie PB-amendement 149a.
- 155. Den Haag**
Wijzigen: "De weg naar ons Nederland" wordt 'debat en emancipatie'
Toelichting: De resolutie ademt op een aantal plaatsen een nationalistische teneur uit. Men zou kunnen denken dat de Partij zich in de resolutie wil afzetten tegen de 'Partij voor de Vrijheid' en 'Trots op Nederland'. Daartoe is geen enkele reden en het leidt alleen maar tot verwarring en niet tot de gewenste duidelijkheid.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zie toelichting amendement 154 MEV.
- 156. Amsterdam Slotervaart**
Wijzigen: Titel wordt "De weg naar gedeeld Nederland."
Toelichting: Deze titel doet meer recht aan waar we naar toe willen.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zie toelichting amendement 154 MEV.
- 157. Amsterdam Slotervaart**
Wijzigen: "door al diegenen die een plek willen krijgen en behouden in dit land." wordt "door al diegenen die een plek hebben of zouden willen in dit land".
Toelichting: Het woord "behouden" lijkt erop te wijzen, dat een eenmaal verworven plek in Nederland ook altijd weer afgepakt kan worden.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zinsnede is vervallen. Zie nieuw tekstvoorstel PB-amendement 228 A. hoofdstuk 5 Een actieplan voor een gedeelde toekomst.
- 158. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Arnhem**
Toevoegen: 2e regel achter arbeidsmarktbeleid: daartoe hoort ook het vergroten van diversiteit in leger, politiekorpsen, ambtenarenkorpsen en bij semi-overheidsorganisaties.
Toelichting: er dienen kansen te worden geboden.
PREADVIES: AFWIJZEN
Toelichting: te gedetailleerd. Zie nieuw tekstvoorstel PB-amendement 228 A. hoofdstuk 5 Een actieplan voor een gedeelde toekomst.
- 159. Zutphen**
Etten-Leur
Toevoegen: aan het einde van zin 1: enzovoort.
Toelichting: De publieke sector behelst veel meer dan deze drie zaken.
PREADVIES: AFWIJZEN
Toelichting: tekst beoogt niet altijd volledig te zijn, wel duidelijk. Zie nieuw tekstvoorstel PB-amendement 228 A. hoofdstuk 5 Een actieplan voor een gedeelde toekomst.
- 160. Etten-Leur**
Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam
Toevoegen: "Dit zijn lastige vraagstukken die onderwerp zijn van breed maatschappelijk debat en die lokale en landelijke politici terecht hoofdbrekens bezorgen."
Toevoegen: "De PvdA houdt daarbij voortdurend in het oog waar het door anderen aangejaagde hoog oplopende commotie over incidenten betreft en waar het om voor de PvdA wezenlijke onderwerpen gaat, de PvdA bewaakt de balans en speelt in het publieke debat alleen de rol van aanjager van debatten die over voor de PvdA essentiële hoofdlijnen gaan."
Toelichting: Wij vinden dat PvdA-politici zich te snel laten meeslepen in incidentenpolitiek waarvan de agenda door anderen dan PvdA-politici wordt bepaald. Dit in combinatie met het feit dat in de resolutie, ook in deze paragraaf, onvoldoende duidelijk wordt gemaakt of de opgesomde problemen de problemen zijn waarover het gaat, of dat het (niet onderbouwde) voorbeelden zijn en onduidelijkheid op wie de resolutie zich nu eigenlijk richt (de voorbeelden suggereren wederom dat

het exclusief gaat om islamitische medeburgers) maakt dat wij moeite hebben met deze resolutie. Zie ook onze motie waarin dit wordt uitgewerkt.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 161 Jonge Socialisten.

161. De Jonge Socialisten

Toevoegen: Tweede alinea, na eerste zin ("Om het gekoesterde ... benoemen en beslechten"): "Het oplossen van deze conflicten is niet alleen nodig vanwege het concrete obstakel maar ook omdat deze conflicten vaak symbool staan, of uitlaatklep zijn, voor dieper liggende gevoelens van twijfel, angst en onzekerheid."

Toelichting: Al deze conflicten zijn van groot maatschappelijk belang omdat alle onderliggende vragen er in samenkomen. Maar ook omdat deze conflicten de arena vormen waar meningsverschillen worden beslechten en gezamenlijke standpunten gevonden worden. Deze functie van de specifieke conflicten die verderop in de resolutie aan de orde komen, dient beter naar voren te komen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 149a.

162. Rotterdam

Toevoegen na: 7 "... bemoeilijkt door criminaliteit en overlast,": "maar ook door".

Toelichting: Deze alinea bevat veel onvergelykbare grootheden. De opsomming plaatst nu discussies over grote problemen op gelijke voet met kleinere zaken. De toevoeging heft dat op.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zinsnede is vervallen. Zie PB-amendement 149 A.

3.1 Het conflict voorbij

Bij het benoemen en beslechten van conflicten hebben we de keus uit drie opties:

- A. Normeren; het scheppen en handhaven van wetten en regels.
- B. Confronteren; het benoemen en actief verdedigen van waarden.
- C. Tolereren; dulden en mensen in hun waarde laten.

Keuzes die vertegenwoordigers en bestuurders van de Partij van de Arbeid maken uit deze drie opties moeten gebaseerd zijn op de principes van de Nederlandse rechtsstaat en op onze sociaal-democratische beginselen, in het bijzonder vrijheid, gelijkheid en emancipatie.

Normeren betekent het scheppen en het (doen) naleven van wetten en regels die voor iedereen gelden. Eerwraak, vrouwenbesnijdenis en discriminatie zijn bij wet verboden. Hier valt niets te kiezen en hier willen we niet kiezen. Hier willen we handhaven.

Wetten en regels zijn niet statisch: zij verbeelden onze visie op de gewenste werkelijkheid, Soms zijn nieuwe wetten nodig om te regelen wat nog niet eerder geregeld was. Ook moet er veel consequenter worden gehandhaafd. Daar zijn we in Nederland

onvoldoende strikt in. Iedereen vindt dat anderen zich aan de regels moeten houden, maar dat er altijd wel redenen zijn om dat zelf niet te doen. Dat leidt ten eerste tot een verzwakking van wetten en regels waar uiteindelijk iedereen de dupe van is en ten tweede tot onduidelijkheid voor migranten die op die manier niet kunnen zien en ervaren wat er nu wel en niet kan binnen de grenzen van de rechtsstaat. Handhaven dus!

Maar met normeren en handhaven zijn we er niet. We hebben ook te maken met gedragingen van mensen en ontwikkelingen in de samenleving die weliswaar niet strafbaar zijn maar die wij – op basis van onze rechtsstatelijke en sociaaldemocratische waarden – ongewenst vinden. Die moeten we benoemen en bespreken; we moeten duidelijk maken waarom bepaald gedrag ongewenst is en mensen daarmee confronteren. Het tolereren en respecteren van een veelheid aan religies, culturen en levensstijlen moet gepaard gaan met een actieve verdediging van waarden die ons dierbaar zijn. Daartoe behoren in elk geval de scheiding van kerk en staat, de waarde van democratie en rechtsstaat, de gelijke behandeling van man en vrouw en van homo en hetero, de vrijheid van godsdienst en geloofsafval. Als we specifieke denkbeelden en gedragingen willen bestrijden – en ons daarbij niet willen of kunnen verlaten op het strafrecht – mogen we kritiek en confrontatie niet schuwen. De fout die we in ieder geval nooit meer mogen maken is het inslikken van kritiek op culturen of religies omwille van de tolerantie. Soms wordt dat debat als polariserend ervaren – toch moeten we het daarom niet uit de weg gaan. We moeten onze waarden actief benoemen, verdedigen en anderen daarmee in aanraking brengen.

Een derde strategie die we kunnen inzetten laat zich samenvatten met dulden of tolereren. Sommige gebruiken, sommige keuzes die mensen in hun persoonlijk leven maken roepen bij anderen in meer of mindere mate ergernis op, terwijl ze niet in strijd zijn met de rechtsstaat, niet op gespannen voet staan met fundamentele waarden en ook geen inbreuk maken op de vrijheid van anderen in de samenleving. Dit soort gedragingen tolereren wij in onze vrije maatschappij. Het gaat dan om uitingen die gemengde reacties oproepen: de een ergert zich er wild aan, terwijl de ander ze volstrekt normaal vindt. Hoofddoekjes in het klaslokaal, kerkklokken die de zondagsdienst aankondigen, moskeeën met een opvallende architectuur, Sinterklaas en Zwarte Piet – hier past een open houding.

Amendementen

163. Zutphen

Etten-Leur

Schrappen: Laatste alinea, 3e zin.

Toelichting: Dit is een op-de-borst-klop zin, geschreven vanuit de wij – zij samenleving.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: "Dit soort gedragingen tolereren wij in onze vrije maatschappij." vervangen door "Dit soort gedragingen tolereren wij van elkaar in onze vrije maatschappij."

Toelichting: laatstgenoemde zin was reeds bedoeld als wederzijdse acceptatie, blijkbaar in frame van het wij-zij debat van de afgelopen jaren met regelmaat gelezen als acceptatie van gebruiken van

nieuwe Nederlanders door oorspronkelijke Nederlanders. De toevoeging van "elkaar" laat hier niet langer twijfel over bestaan.

164. Rotterdam

Arnhem

Schrappen: "Hoofddoekjes in het klaslokaal ... open houding."

Toelichting: Deze opsomming is volstrekt willekeurig en kan met veel andere voorbeelden worden aangevuld (bijvoorbeeld fietswedstrijden op zondag etc.). Om te voorkomen dat iedereen deze opsomming wil gaan wijzigen en aanvullen is het nodig om dit te schrappen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: enkele voorbeelden zijn ter verduidelijking noodzakelijk.

165. Den Haag

Schrappen: 'Sinterklaas en Zwarte Piet'

Toelichting: De non-acceptatie van Sinterklaas en Zwarte Piet door bepaalde groepen in Nederlanders, past niet in het rijtje van ergernissen die wij in onze vrije maatschappij dienen te tolereren. Deze kwestie betreft herinneringen aan gevoeligheden zoals racisme en maatschappelijke onderdrukking, die hun oorsprong vinden in het koloniale verleden van Nederland en haar (ex)- rijkdelen en waarbij de fundamentele rechten en vrijheden van een groot aantal weerloze mensen met de voeten is getreden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: net zoals het voor ieder kind en ouder dat het feest viert verwijst naar een culturele traditie waar veel mensen ongelofelijk veel plezier aan beleven zonder dat daar ook maar enige racistische motieven te bespeuren zijn.

166. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Zutphen, Etten-Leur

Wijzigen: 3e alineaen ten tweede tot onduidelijkheid voor migranten **wordt:** tot onduidelijkheid voor iedereen, omdat men op die manier niet kan zien en ervaren etc.

Toelichting: geldt voor alle inwoners van Nederland

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: is met name voor nieuwe Nederlanders die de geschreven en ongeschreven regels niet kennen extra moeilijk.

167. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Harderwijk

Wijzigen: 3.1. 3e alineaen ten tweede tot onduidelijkheid voor migranten **wordt:** tot onduidelijkheid voor iedereen, omdat men op die manier niet kan zien en ervaren etc.

3.1.4e alineain aanraking brengen

Toevoegen: maar ook luisteren en leren van andere manieren van respect tonen, andere gewoontes en culturen.

Toelichting: geldt voor alle inwoners van Nederland. Integratie moet van twee kanten komen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie amendement 166 Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam.

168. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Etten-Leur

Wijzigen: in 1e alinea; Bij benoemen en beslechten van conflicten hebben we keuze uit 4 opties: A. waarden: het begrijpen en waarden van elkaar (dialoge aangaan) B. Normeren: conform tekst resolutie, C. Confronteren, conform tekst resolutie, D. Tolereren, conform tekst resolutie
Toelichting: Waarden betekent het inzetten van het krachtige wapen van de dialoog. Door in gesprek te gaan kunnen we de motieven van elkaar leren te begrijpen. De kwaliteiten van de anderen leren zien en de mogelijkheden tot een win-win situatie onderzoeken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het draait hier om het oplossen van conflicten. Waardering is uiteraard van grote waarde in onderling contact en het leren begrijpen en respecteren van elkaar. Conflict waarden we echter niet.

169. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Eindhoven

Wijzigen: 1e alinea. Bij benoemen en beslechten van conflicten hebben we keuze uit 4 opties:

a. Waarden; het begrijpen en waarden van elkaar – dialoog aangaan –

b. Normeren etc. conform tekst resolutie

c. Confronteren etc. conform tekst resolutie

d. Tolereren etc. conform tekst resolutie

Toelichting: waarden betekent het inzetten van het krachtige wapen van de dialoog. Door in gesprek te gaan kunnen we de motieven van elkaar leren begrijpen. De kwaliteit van de anderen leren zien en de mogelijkheden tot een win-win situatie onderzoeken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting amendement 168 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam.

170. Zaanstad

Utrecht, Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur, Rheden/Rozendaal

Wijzigen: 2e alinea de zinsnede "..... in het bijzonder vrijheid, gelijk en emancipatie **wordt** "..... in het bijzonder vrijheid, gelijkheid, emancipatie en solidariteit".

Toelichting: Het begrip "solidariteit" is juist ook hier relevant, omdat de mensen waar we het over hebben vaak in een achterstandssituatie verkeren, veelal ook buiten hun schuld om. Ook in deze notitie mogen we onze solidariteit met hen best uitspreken. Bovendien is solidariteit evenals vrij-

heid, gelijkheid en emancipatie een grondbeginsel van onze partij.

PREADVIES: OVERNEMEN

171. Zaanstad

Wijzigen: 4e alinea, laten vervallen de laatste zin (“Handhaven dus.”), **wordt** “Hier valt niets te kiezen en hier willen we niet kiezen. Hier willen we handhaven: dat geldt met name ook voor de scheiding van kerk en staat”.

Toelichting: Staat in relatie tot ons amendement 5e alinea

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: *Schrappen laatste zin: handhaven dus!*

Toelichting: *zin schrappen maar geen expliciete verwijzing naar slechts een van de grondrechten opnemen, er is immers geen hiërarchie in grondrechten.*

172. Zaanstad

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: 5e alinea “Daartoe behoren in elk geval...” **wordt** “Daartoe behoren in elk geval de waarde van democratie en rechtsstaat, de gelijke behandeling van man en vrouw en van homo en hetero, de vrijheid van godsdienst en geloofsafval.”

Toelichting: De context suggereert dat de scheiding van kerk en staat hier onderdeel van confrontatie is. Hier moet het echter ondubbelzinnig gaan om normering. De scheiding van kerk en staat is in onze democratische rechtsstaat fundamenteel en niet voor discussie vatbaar. Daarom weglaten uit het zinnetje met waarden die ons dierbaar zijn.

PREADVIES: OVERNEMEN

173. Utrecht

Stadskanaal, Etten-Leur

Wijzigen: laatste zin

Toelichting: Onzinnige toevoeging door te stellen dat we een open houding aannemen tegen Sinterklaas en Zwarte Piet.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting amendement 165 afdeling Den Haag.

174. Zutphen

Etten-Leur

Wijzigen: 4e alinea: 'Daartoe behoren in elk geval de scheiding van kerk en staat tot en met godsdienst en geloofsafval' **wordt** 'Daartoe behoren alle waarden die een duurzame open samenleving ondersteunen.'

Toelichting: Dekt de lading beter en is duidelijker in de waarden die de PvdA nastreeft.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *het Partijbestuur hecht eraan een aantal waarden expliciet te benoemen.*

175. De Jonge Socialisten

Wijzigen: Laatste alinea, laatste zin. “Sinterklaas en Zwarte Piet” **wordt** “snert met worst”.

Toelichting: We zijn erg ongelukkig met de keuze van Sinterklaas en Zwarte Piet in dit rijtje met wat verder uitsluitend uitingen van religie zijn.

De indruk wordt gewekt dat ook Sinterklaas en Zwarte Piet een religieuze uiting is en dáárom getolereerd moet worden. We denken dat dit volstrekt niet de bedoeling is. Sinterklaas en Zwarte Piet is in de ogen van de meeste Nederlanders een folklorisch stukje cultureel erfgoed en vooral een (kinder)feest voor iedereen.

Door het te hebben over snert met worst praten we ook over een folklorisch stukje cultureel erfgoed, maar zal er minder snel een link worden gemaakt met een religieuze uitingsvorm. Verder voldoet het aan de genoemde criteria.

Het is een keuze van sommige mensen om snert met worst op te dienen, het roept bij anderen in meer of mindere mate ergernis op, het is niet in strijd met de rechtstaat, het staat niet op gespannen voet met fundamentele waarden en het maakt geen inbreuk op de vrijheid van anderen. We tolereren (of bejubelen) deze dikke soep, gemaakt van spliterwten dan ook in onze vrije maatschappij. Hier past een open houding.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *geestig maar helaas. Zie toelichting amendement 165 afdeling Den Haag.*

176. Rotterdam

Wijzigen: “Bij het benoemen beslechten van conflicten hebben we de keus uit drie opties” **wordt** “Bij het benoemen beslechten van conflicten in ons Nederland hebben we in algemeenheid de keus uit drie opties”

Toelichting: Naar onze mening zijn de toevoegingen aan deze zin noodzakelijk om de status van deze paragraaf goed aan te duiden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: *Eerste zin wijzigen in: “Bij het benoemen en beslechten van conflicten in ons Nederland hebben we in algemeenheid de keus uit drie opties:”*

177. Rotterdam

Tilburg, Amsterdam Slotervaart

Wijzigen: laatste alinea; ‘tolereren’ en ‘dulden’ **wordt:** ‘respecteren’ en ‘accepteren’.

Toelichting: Deze woorden geven duidelijker aan wat we bedoelen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: *Punt c wijzigen in: Tolereren; accepteren en mensen in hun waarde laten.*

Eerste zin laatste alinea wijzigen in: “Een derde strategie die we kunnen inzetten laat zich samenvatten met tolereren en accepteren.”

178. Groningen

Stadskanaal

Wijzigen: Bij het benoemen en beslechten van conflicten hebben we de keus uit vier opties:

A. de dialoog aangaan
(daarna overige drie opties)

Toelichting: Op zijn minst beginnen met gelijkwaardige verhoudingen tussen groepen in Nederland. Wie positief wil bijdragen aan de dialoog moet daartoe een gelegenheid krijgen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie *toelichting amendement 168 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam.*

179. Zeist

Harderwijk

Wijzigen: Bij punt C: 'Tolereren' wordt 'accepteren'.

Toelichting: wanneer je mensen niet alleen duld, maar óók in hun waarde laat, dan is dat accepteren en niet tolereren. In tolereren zit namelijk een vorm van afkeuren (passief), waarmee dat 'in hun waarde laten' zou komen te vervallen

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie *PB-amendement 177 afdeling Rotterdam.*

180. Multi Etnisch Vrouwenennetwerk

Wijzigen: Hoofddoeken in het klaslokaal, kerkklokken die de zondagsdienst aankondigen, moskeeën met een opvallende architectuur, Sinterklaas en Zwarte Piet – hier past een open houding.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Zin wijzigen in:

"Hoofddoeken in het klaslokaal, kerkklokken die de zondagsdienst aankondigen, moskeeën met een opvallende architectuur, Sinterklaas en Zwarte Piet – hier past een open houding en verdraagzaamheid die onze samenleving uiteindelijk veelzijdiger maakt."

181. Huizen

Wijzigen: De paragrafen 3.1 en 3.2 in een andere volgorde opnemen.

Eerst '3.1 Emancipatie en verheffing' en daarna 3.2 Het conflict voorbij'

Toelichting: Het is beter om generiek beleid te behandelen voor de detailproblemen. Emancipatie en verheffing zijn de sociaal democratische doelstellingen. Voorwaardenscheppend beleid heeft de voorrang.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *De mogelijkheden voor een succesvolle en breed gedragen politieke agenda voor integratie worden bemoeilijkt door criminaliteit en overlast, door onafgeronde discussies over moslimmannen die vrouwen de hand weigeren te schudden, door trammelant over burka's en aparte inburgeringscursussen voor mannen en vrouwen. Dit zijn lasti-*

ge vraagstukken die onderwerp zijn van maatschappelijk debat en die lokale en landelijke politici terecht hoofdbrekens bezorgen. Het zijn kwesties die raken aan de kernwaarden van onze rechtsstaat en waar we een gezamenlijke omgangsvorm voor moeten vinden, omdat anders elk verhaal over het scheppen van kansen en het accepteren van diversiteit strandt op huizenhoge drempels van argwaan en slechte ervaringen.

182. Huizen

In de zin 'De fout die we in ieder geval nooit meer mogen maken is het inslikken van kritiek op "elementen van" culturen en religies omwille van de tolerantie.'

Toevoegen van 'elementen van'

Toelichting: Het bekritisieren van culturen of religies als zodanig is onzinnig.

PREADVIES: OVERNEMEN

3.1.1 Stof voor conflict, een paar voorbeelden

Op grond waarvan bepalen we onze keuzes voor een effectieve benadering? De PvdA hanteert de volgende vraag als leidraad: welke optie – normeren en handhaven, confronteren of tolereren – levert de grootste bijdrage aan emancipatie en gelijke kansen voor ons allemaal en daarmee aan sociale integratie?

De afgelopen jaren leek het wel of we alleen de keuze hadden tussen passief tolereren enerzijds en keihard verbieden anderzijds: je accepteerde bepaald gedrag en dan mocht je er eigenlijk niets meer van zeggen of je vond het maar niks en dan moest het ook maar direct hard, keihard worden aangepakt. Deze onverstandige tweedeling doet afbreuk aan de meest krachtige instrumenten voor emancipatie en integratie: debat en dialoog, onderwijs en opvoeding. Juist in een democratische rechtsstaat vragen tal van gedragingen, gewoonten en opvattingen niet om een wet of een verbod, maar om een debat dat op het scherp van de snede wordt gevoerd, om een normatieve opvoeding, om een prikkelende dialoog- confrontatie. Dat betekent dat we er iets van mogen en moeten vinden, dat we een standpunt moeten innemen en kleur mogen bekennen.

Dit is de enige manier waarop een vrije samenleving ook normatief kan zijn. Het is de enige manier om buiten gebod en verbod om conflicten vreedzaam op te lossen. En het is de enige manier om de boel bij elkaar te houden. Dat gaat namelijk niet zonder een besef van wat het is dat mensen bindt. Echte tolerantie kan niet zonder een actieve verdediging van cruciale waarden.

Integratie is geen wiskunde, samenleven is geen algoritme. De werkelijkheid kan ingewikkeld zijn. Om problemen op te lossen zullen we soms twee of zelfs alle drie de strategieën tegelijkertijd moeten inzetten. Een paar voorbeelden:

Amendementen

183. Utrecht

Zutphen, Etten-Leur

Schrappen: laatste zinnen: "Dit is de enige manier...Een paar voorbeelden:"

Toelichting: overbodig

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *ter verduidelijking gewenst.*

184. Etten-Leur

Zutphen, Tilburg

Schrappen: "De afgelopen jaren leek het wel of we alleen de keuze hadden tussen passief tolereren enerzijds en keihard verbieden anderzijds:"

schrappen: 'passief'

Toelichting: Protest! Tolereren is verre van passief.

Door exclusief te stellen dat tolereren passief is, lijkt het op 'mijden'. Passief tolereren is dan: elkaar links laten liggen.

Maar tolerantie is voor velen allang een actief begrip. Het is de resultante van invoelingsvermogen en elkaar over en weer in je waarde laten. Tolerantie is het gevolg van actieve betrokkenheid, geïnteresseerd zijn in elkaar, bereid zijn samen te leven. Daarbij speelt het verschillend zijn vaak een ondergeschikte rol. Die tolerantie had hier ook benoemd moeten worden. Niet in de laatste plaats omdat die actieve tolerantie in de PvdA gemeengoed is en mede de oorzaak van het grote aantal PvdA-bestuurders en -leden met een niet-Nederlandse achtergrond.

Wat ons stoort in deze paragraaf is dat het geschreven lijkt te zijn vanuit een soort eenrichtingsverkeerdenken, waarin we (afdeling) ons niet herkennen. Namelijk hoe we (wie zijn 'we'? De PvdA?) om moeten gaan met anderen die heel anders zijn dan wijzelf (kennelijk) en die een probleem voor ons vormen (kennelijk). Er ZIJN problemen, zonder twijfel. Maar zolang die in deze resolutie niet concreet zijn benoemd en onderbouwd, zolang aard, omvang en achtergrond ervan niet benoemd worden, zolang niet precies wordt gedefinieerd over welke mensen en problemen deze resolutie nou eigenlijk gaat, kunnen we ons niet aan de indruk onttrekken dat de agenda van deze resolutie niet wordt bepaald door de grondwaarden van de PvdA, maar door de agenda van andere politieke richtingen. Zie ook onze motie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *het debat is de afgelopen jaren gedomineerd door termen als "hard" en "zacht". Hard staat daarbij voor keihard aanpakken en zacht voor tolereren zonder problemen te benoemen. Wegkijken dus. Het Partijbestuur hecht eraan deze onverstandige dichotomie te benoemen om zo vrij baan te maken voor een werkelijke aanpak.*

185. Zutphen

Wijzigen: 2e alinea, zin 2: 'opvoeding' wordt 'ontplooiing'.

Toelichting: Een stuk completer.

PREADVIES: OVERNEMEN

186. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Zutphen, Etten-Leur

2e alinea....en kleur mogen bekennen.

toevoegen: en er vervolgens over debatteren om tot een (gezamenlijke) eindconclusie te kunnen komen. Alleen een standpunt innemen zonder debat is niet genoeg.

3e alinea **toevoegen:** verdediging van cruciale waarden over en weer.

Toelichting: anders is er geen sprake van integratie maar van opleggen

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *om tot een standpunt te komen moet altijd eerst het debat gevoerd te worden. Dat hoeven we hier echter niet op te nemen. De toevoeging bij de derde alinea is contrair met de intentie van de resolutie (zie volgend amendement 187 MEV).*

187. Multi Etnisch Vrouwenwerk

Toevoegen: Echte tolerantie kan niet zonder een actieve verdediging van cruciale universele waarden.

PREADVIES: OVERNEMEN

De burka

De afgelopen jaren is er heftig gedebatteerd over de burka. Het onderwerp is bij uitstek een voorbeeld van de botsing van fundamentele waarden in onze rechtsstaat. Aan de ene kant is er het in Nederland zwaar bevochten recht om je godsdienst of levensovertuiging in vrijheid te belijden. Alleen op basis van objectieve, niet-discriminatoire criteria mogen daaraan beperkingen worden opgelegd. Aan de andere kant staat de even zo fundamentele waarde van gelijkheid tussen man en vrouw: de burka verhoudt zich slecht tot onze open, geëmancipeerde samenleving en staat gelijke kansen voor mannen en vrouwen in de weg.

Zie hier het dilemma: noch een verbod, noch tolerantie is een passende keuze. De PvdA verdedigt in de eerste plaats de fundamentele rechten en vrijheden die hier in het geding zijn. Het staat iedereen vrij te geloven wat hij of zij wil, ook wanneer het om orthodoxe geloofsopvattingen gaat. Alleen wanneer er objectieve bezwaren zijn, zoals in dit geval tegen gelaatsbedekkende kleding, willen we aan dat principe grenzen stellen.

Die objectieve bezwaren zijn er. Neem het onderwijs, waar open en directe communicatie onmisbaar is. De burka staat die communicatie in de weg en wordt daarom in het onderwijs verboden. Tot zover de regels. Objectief en democratisch vaststellen en neutraal handhaven, daar begint het mee.

Maar daarmee is voor de PvdA nog niet alles gezegd. Dat iets mag, wil niet zeggen dat het ook gewenst is. Het dragen van een burka staat de emancipatie van vrouwen in de weg. Daarom willen wij met iedereen in de samenleving, liefst en allereerst met burka-draagsters zelf, het debat hierover voeren. In een besloten kleine kring, op televisie en in de krant. Emancipatie is een collectief proces, dialoog en debat helpen daarbij, dwang niet. De PvdA kiest hier ten dele voor een verbod, ten dele voor tolerantie en altijd voor confronteren en bespreken.

Amendementen

188a. PB-amendement Burka

Eerste twee zinnen wijzigen in: De afgelopen jaren is er heftig gedebatteerd over de burka. Geen wijdverbreid verschijnsel in onze samenleving. Maar wel een verschijnsel dat bij uitstek een voorbeeld is van de botsing van fundamentele waarden in onze rechtsstaat.

Toelichting: tekstuele verbetering.

188b. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: Het dragen van een burka etc. **woord:** wij vinden dat het dragen van een burka de emancipatie van vrouwen in de weg staat; het biedt geen mogelijkheden om mee te doen in de samenleving; het kan niet worden toegestaan in de publieke ruimten.

Toelichting: Het verhindert menselijke communicatie en houdt vrouwen in een geïsoleerde positie, buitengesloten van de samenleving.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: "Het dragen van een burka staat de emancipatie van vrouwen in de weg" wijzigen in "Wij vinden dat het dragen van een burka de emancipatie van vrouwen in de weg staat. Het dragen van een burka verhindert actieve participatie in de samenleving, verhindert communicatie met anderen en sluit de draagsters op in een geïsoleerde positie".

189. Utrecht

Stadskanaal, Zutphen, Den Haag, Arnhem

Wijzigen gehele paragraaf **woord:** 'De PvdA verdedigt in de eerste plaats de fundamentele rechten en vrijheden die hier in het geding zijn. Het staat iedereen vrij te geloven wat hij of zij wil of zich in de publieke ruimte te kleden naar eigen inzicht. In bijna alle werk- of onderwijsituaties in de praktijk zullen er objectieve bezwaren zijn doordat een burka de communicatie hindert. In dat geval is een verbod wel op zijn plaats.'

Toelichting: Dit amendement geeft het standpunt van de PvdA kernachtig weer. De oorspronkelijke tekst besteedt wel heel veel aandacht aan een tamelijk marginaal verschijnsel.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: enkele honderden vrouwen in ons land worden door het dragen van een burka uitgesloten van actieve participatie. De term marginaal slaat dan ook alleen op het aantal draagsters en niet op de effecten van het dragen, die zijn verre van marginaal. Daarnaast heeft de burka een belangrijke rol gespeeld in het maatschappelijk debat en is het een goed voorbeeld over hoe de drieslag van normeren, confronteren en accepteren in de praktijk gebracht kan worden. Inkorten van de passage is om die redenen onwenselijk.

190. Leiden

Etten-Leur, Assen, Tilburg, Utrecht

Wijzigen de tekst van deze paragraaf **woord:**

"De afgelopen is er – vooral in de Tweede Kamer – heftig gedebatteerd over de burka in de openbare ruimte. Het leek wel alsof de gehele integratiediscussie zich toespitste op dit onderwerp. De burka is door partijen als de PVV en de VVD verheven tot 's lands grootste integratieprobleem. De PvdA doet hier niet aan mee. De PvdA wil de nuchterheid terugbrengen in deze discussie. Ondanks de in Nederland zwaar bevochten vrijheid van godsdienst, verhoudt de burka zich slecht tot onze open, geëmancipeerde samenleving en staat gelijke kansen voor mannen en vrouwen in de weg. De PvdA vindt de burka daarom niet gewenst. In het geval van objectieve bezwaren, zoals het onderwijs waar open en directe communicatie onmisbaar is, wil de PvdA de burka verbieden."

Toelichting: Er worden aan dit onderwerp te veel woorden besteed en dat maakt het niet helder. We zouden zelfs het liefste zien dat dit voorbeeld de rij van voorbeelden sluit in plaats van dat het prominent op de eerste plaats staat.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting amendement 189 afdeling Utrecht.

191. Zaanstad

Toevoegen: 3e alinea, na tweede zin eindigend met "...in het onderwijs verboden.": "Dat geldt ook voor de publieke dienstverlening, daar waar veiligheid in gevaar wordt gebracht en voor bedrijven met publiekscontacten. Ook daar komt een verbod van alle gezichtsbedekkende kleding waaronder de burka."

Toelichting: Objectieve bezwaren tegen de burka gelden niet alleen voor (de communicatie in) het onderwijs. Dit geldt zeker ook voor (medewerkers in) de publieke dienstverlening, bedrijven met publiekscontacten en daar waar veiligheid in gevaar wordt gebracht. We tolereren ook geen mannen of vrouwen met onherkenbare bivakmutsen en legerkleding in de buurt van supermarkten of benzinestations, omdat dergelijke personen onherkenbaar zijn.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: 3e alinea, toevoegen na tweede zin eindigend met "...in het onderwijs verboden.": "Dat geldt in het algemeen voor de publieke dienstverlening en daar waar de veiligheid in gevaar wordt gebracht."

Islamitische scholen

De PvdA verdedigt de vrijheid van onderwijs voor alle levensbeschouwelijke stromingen. Als aan objectieve criteria (goed bestuur, gediplomeerde docenten, een degelijk leerplan, een geschikt gebouw, inspraak van ouders) wordt voldaan kan een

nieuwe school worden opgericht – of die nu een levensbeschouwelijke grondslag heeft of niet.

Maar opnieuw geldt dat daarmee niet alles is gezegd. De wet mag de mogelijkheid van islamitisch onderwijs dan bieden, de PvdA constateert dat er op dit moment grote nadelen aan zijn verbonden. In de leerlingenbestanden van islamitische scholen zijn kinderen met sociaal-economische achterstanden, taal- en leerachterstanden oververtegenwoordigd. Segregatie in het onderwijs staat de sociale integratie van kinderen in de weg. In de praktijk blijkt dat de kwaliteit van het onderwijs en de kwaliteit van het bestuur van islamitische scholen te wensen overlaat. Waar voor kinderen kansen verloren gaan, moet worden ingegrepen – zoals in het recente verleden een aantal keren, terecht, is gebeurd.

Aan verdere verbetering van het openbaar onderwijs moeten we blijven werken. De al bestaande mogelijkheid dat op verzoek van ouders buiten de reguliere lestijden godsdienstonderwijs wordt verzorgd, moet beter worden benut. De Partij van de Arbeid is realistisch; we willen niet wegstijven van het zeer zorgelijke feit dat veel kinderen in het weekend naar Koranscholen gaan waar het onderwijs belabberd is. Op sommige Koranscholen staan docenten voor de klas die niet of nauwelijks Nederlands spreken en die bovendien gebruik maken van onacceptabele technieken, zoals straffen door te slaan. Ouders die willen dat hun kinderen islamitisch godsdienstonderwijs volgen hebben op dit moment geen alternatief voor de islamitische scholen of de orthodoxe weekendschooltjes. Voor de PvdA staat vast dat alle kinderen het meest gebaat zijn bij hoogwaardig algemeen onderwijs met aansluitend – indien gewenst – godsdienstonderwijs dat pedagogisch verantwoord gegeven wordt. Daar zijn de emancipatie en integratie van kinderen met achterstanden het best mee gediend. De PvdA kiest voor normeren en confronteren.

Amendementen

192. Rotterdam

Wijzigen: “Aan verdere verbetering” wordt “Aan verdere versterking”.

Toelichting: “Verbetering” lijkt aan te geven dat het openbaar onderwijs nu niet goed is.

PREADVIES OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 200 Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

193. Zutphen

Schrappen: In alinea 2, de zinnen 1, 2, 3 en 4, dus van 'Maar opnieuw (...) oververtegenwoordigd.

Toelichting: Als het vorige amendement van Zutphen over vrije toegang en non-discriminatie wordt overgenomen, kunnen deze zinnen worden geschrapt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het is helaas een feit dat juist op Islamitische scholen kansarmoede en achterstand oververtegenwoordigd is.

194. Zutphen

Schrappen: Alinea 3, na de eerste zin.

Toelichting: In de alinea staan erg veel stigmatiserende opmerkingen en ook worden in de alinea problemen alleen maar vereenzelvigd met islamitisch onderwijs. Sowieso geldt hier dat als de amendementen van Utrecht (over algemeen openbaar onderwijs) en die van Breda enzovoort (over kennis laten maken met levensbeschouwingen) worden aangenomen dit stuk overbodig is.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting amendement 193 afdeling Zutphen.

195. Den Haag

Schrappen: hele paragraaf

Toelichting: De nuancering ontbreekt. Ook op de zgn. zwarte scholen is er een concentratie van kinderen met sociaal-economische achterstanden, taal- en leerachterstanden. Wat is nu echt het probleem? Over welke onderwerp wil de PvdA nu normeren en confronteren? Is de PvdA nu wel voorstander van Hindu onderwijs? Het blijkt dat sommige Hindi scholen betere schoolresultaten dan de meeste witte scholen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: in de resolutie wordt elders eveneens gesproken over segregatie in het onderwijs in het algemeen. Islamitische scholen, Koranscholen en godsdienstonderwijs op openbare scholen zijn de afgelopen jaren echter vaak het onderwerp van maatschappelijk debat geweest. De meningen over de wenselijkheid van bijvoorbeeld het aanbieden van godsdienstonderwijs op openbare scholen in relatie tot de slechte kwaliteit van de Koranscholen zijn binnen de partij verdeeld geweest. De paragraaf is een uitwerking van de drieslag waar vertegenwoordigers en bestuurders op alle niveaus hun voordeel mee kunnen doen.

196. Utrecht

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur, Eindhoven

Wijzigen: eerste zin wordt: "De PvdA streeft op lange termijn naar algemeen openbaar onderwijs. De PvdA verdedigt de thans geldende vrijheid van onderwijs voor alle levensbeschouwelijke stromingen."

Toelichting: Geeft ambitie op de lange termijn aan om een stelsel van algemeen openbaar onderwijs in te voeren. Voor zover is, respecteren we uiteraard het bestaande stelsel en de afspraken die daarbij zijn gemaakt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het debat over het bijzonder onderwijs dient niet in de kantlijn van een integratieresolutie gevoerd te worden.

197. Utrecht

Zutphen, Rheden/Rozendaal, Eindhoven

Toevoegen: na 'constateert dat er op dit moment...': 'net als aan sommige andere vormen van bijzonder onderwijs'.

Toelichting: Niet alleen aan islamitisch onderwijs, maar ook aan sommige andere vormen van bijzonder onderwijs, zoals streng gereformeerde scholen, zijn, gelet op het belang van integratie, grote nadelen verbonden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 200 Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

198. Roermond/Roerdalen

Etten-Leur

Wijzigen: Het woord "verdedigt" in de 1e alinea wordt "accepteert".

Toelichting: bijzonder onderwijs is geen strijdpunt voor de PvdA, maar iets wat als realiteit geaccepteerd wordt.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 200 Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

199. De Jonge Socialisten

Arnhem, Stadskanaal

Wijzigen: Eerste alinea, eerste zin ("De PvdA verdedigt ... levensbeschouwelijke stromingen")

wordt "De PvdA stelt de kwaliteit van onderwijs voorop. We accepteren de vrijheid van onderwijs voor alle levensbeschouwelijke stromingen."

Toelichting: Het lijkt alsof de PvdA in de oorspronkelijke zin, zich uitspreekt als een voorvechter van de vrijheid van onderwijs. Een nuance is gepast. We willen nadrukkelijker teruglezen dat de PvdA een voorvechter is van kwalitatief goed onderwijs voor elk kind.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 200 Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

200. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Wijzigen: Vanaf Aan verder verbetering.... **wordt:** Aan verdere verbetering van het openbaar onderwijs moeten we blijven werken. De al bestaande mogelijkheid dat op verzoek van ouders binnen de reguliere lestijden godsdienst- en humanistisch vormingsonderwijs wordt verzorgd, moet beter worden benut. Recent zijn daarvoor gelden gereserveerd, mede in het kader van een pedagogische en professionele kwaliteitsslag van dit onderwijs. De Partij van de Arbeid is realistisch; we willen niet weggijken van het zorgelijke feit dat groepen kinderen in het weekend naar Koranscholen gaan waar het onderwijs belabberd is. Op sommige Koranscholen staan docenten voor de klas die niet of nauwelijks Nederlands spreken en die bovendien gebruik maken van onacceptabele pedagogische methodes, zoals straffen door te slaan.

Ouders die willen dat hun kinderen islamitisch godsdienstonderwijs volgen hebben sinds kort dus een alternatief voor de islamitische scholen of de orthodoxe weekendschooltjes. Voor de PvdA staat vast dat kinderen op openbare scholen dan ook gebaat zijn bij hoogwaardig algemeen onderwijs met aansluitend – indien gewenst – godsdienst- of levensbeschouwelijk onderwijs vanuit de eigen denominatie dat pedagogisch verantwoord gegeven wordt. Daar zijn de emancipatie en integratie van kinderen met achterstanden het best mee gediend. De PvdA kiest voor normeren en confronteren.

Toelichting: formulering aangepast aan de laatste ontwikkelingen, die met medewerking van de PvdA-fractie zijn doorgevoerd.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Gehele alinea wijzigen in: "We accepteren de vrijheid van onderwijs voor alle levensbeschouwelijke stromingen. Voorop staat voor ons de kwaliteit van ál het onderwijs. Aan verdere versterking van zowel het bijzonder als het openbaar onderwijs moeten we blijven werken. Als aan objectieve criteria (goed bestuur, gediplomeerde docenten, een degelijk leerplan, een geschikt gebouw, inspraak van ouders) wordt voldaan kan een nieuwe school worden opgericht – of die nu een levensbeschouwelijke grondslag heeft of niet.

Maar opnieuw geldt dat daarmee niet alles is gezegd. De wet mag de mogelijkheid van islamitisch onderwijs dan bieden, de PvdA constateert dat er op dit moment grote nadelen aan zijn verbonden. In de leerlingenbestanden van islamitische scholen zijn kinderen met sociaal-economische achterstanden, taal- en leerachterstanden oververtegenwoordigd. Segregatie in het onderwijs staat de sociale integratie van kinderen in de weg. In de praktijk blijkt dat de kwaliteit van het onderwijs en de kwaliteit van het bestuur van islamitische scholen te wensen overlaat. Waar voor kinderen kansen verloren gaan, moet worden ingegrepen – zoals in het recente verleden een aantal keren, terecht, is gebeurd. Overigens geldt dit voor alle scholen die niet aan de gestelde normen voldoen, niet alleen voor islamitische scholen.

Elke school moet haar leerlingen kennis laten maken met uiteenlopende levensbeschouwingen. De al bestaande mogelijkheid dat op verzoek van ouders buiten de reguliere lestijden godsdienst- en humanistisch vormingsonderwijs wordt verzorgd, moet beter worden benut. Recent zijn daarvoor ook kwaliteitseisen geformuleerd en zijn gelden gereserveerd. Dit kan ook islamitisch vormingsonderwijs zijn – zo kan de trek naar weekend-Koranscholen worden afgeremd. Op sommige Koranscholen staan docenten voor de klas die nauwelijks Nederlands spreken en die bovendien gebruik maken van onacceptabele pedagogische

methodes, zoals straffen door te slaan. Waar zich dit voordoet moet worden opgetreden. De PvdA kiest hier voor normeren en confronteren.“

201. Multi Etnisch Vrouwenetwerk

Wijzigen: De Partij van de Arbeid is realistisch; we willen niet wegstappen van het zeer zorgelijke feit dat veel kinderen in het weekend naar Koranscholen gaan.

Toelichting: ‘waar het onderwijs belabberd is’ wordt geschrapt omdat er de indruk gewekt wordt alsof de PvdA kan inschatten wat de kwaliteit van het godsdienstonderwijs is. De problemen waar het om gaat worden in de daaropvolgende zinnen genoemd.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 200 Trefpunt Socialisme en Levensovertuiging.

202. Multi Etnisch Vrouwenetwerk

Wijzigen: Ouders die willen dat hun kinderen islamitisch godsdienstonderwijs volgen hebben op dit moment geen alternatief voor de islamitische scholen of de Koranscholen.

Toelichting: Niet alle Koranscholen zijn orthodoxe weekendschooltjes.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 200. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

204. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Culemborg, Utrecht, Zutphen

Toevoegen aan 1e alinea; Elke school moet de kinderen kennis laten maken met uiteenlopende levensbeschouwingen

Toelichting: voorkomt segregatie op basis van geloofsopvatting.

PREADVIES: OVERNEMEN

205. Zaanstad

Stadskanaal, Utrecht, Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen 2e alinea, na de laatste zin (achter “gebeurd”): “Overigens geldt dit voor alle scholen die niet aan gestelde normen voldoen. Het gaat niet alleen om Islamitische scholen, maar om alle scholen”.

Toelichting: spreekt voor zich.

PREADVIES: OVERNEMEN

206. Zutphen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur, Harderwijk

Toevoegen: in zin 2, in de opsomming tussen de haakjes: ‘vrije toegang voor alle leerlingen en afwezigheid van discriminatoir beleid’

Toelichting: Er zijn scholen in Nederland die de toegang tot de school ontzeggen aan kinderen met een Islamitische achtergrond. Zo zijn er ook

scholen die preken dat homo's ziek zijn of waar homo's geen les mogen geven en ook scholen waar meisjes nog steeds verplicht zijn om in de vrieskou met een rok naar school te gaan. Het betreft in deze voorbeelden allemaal en zonder uitzondering basisscholen van christelijke signatuur.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: reeds opgenomen in paragraaf over onderwijs in het algemeen.

207. Gouda

Toevoegen: Voorafgaande aan de huidige tekst: In principe is de PvdA nog steeds voor herziening van artikel 23 van de Grondwet: openbaar onderwijs voor iedereen. Zolang dat nog niet is gerealiseerd, geldt het volgende.

Toelichting: De huidige tekst straalt te weinig uit dat hier principiële standpunten van belang zijn als inzet voor het debat.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het debat over het bijzonder onderwijs dient niet in de kantlijn van een integratieresolutie gevoerd te worden.

208. De Jonge Socialisten

Toevoegen in derde alinea paragraaf 3.1.3, voor tweede zin (De al bestaande mogelijkheid ... beter worden benut): “Islamitisch onderwijs aanbieden op openbare scholen, onder leestijd, is geen optie vanuit de idealen van de PvdA.”

Toelichting: We begrijpen dat godsdienstonderwijs buiten leestijd op openbare scholen, uit praktisch oogpunt kan bijdragen aan een meer pedagogisch verantwoorde vorm van godsdienstonderwijs. Maar we willen dat er nadrukkelijk wordt uitgesproken dat godsdienstonderwijs onder leestijd geen optie is.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: dat geldt voor al het godsdienstig onderwijs gedurende reguliere leestijden. Dat het buiten deze reguliere leestijden dient plaats te vinden is duidelijk benoemd.

209. De Jonge Socialisten

Toevoegen in derde alinea paragraaf 3.1.3, na tweede zin (“De al bestaande mogelijkheid ... beter worden benut”): “Dit zou eventueel uitgewerkt kunnen worden via de brede school.”

Toelichting: De brede school maakt dat voor- en naschoolse opvang in elkaar samenvloeien. Voor de kinderen wordt de school daarmee een logisch geheel. Het maakt ook dat er beter zicht is op het naschoolse godsdienstonderwijs.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: te gedetailleerd.

210. De Jonge Socialisten

Toevoegen in derde alinea paragraaf 3.1.3, na derde zin (“De Partij van de Arbeid is realistisch ...

waar het onderwijs belabberd is”): “Met godsdienstonderwijs buiten reguliere lestijden op openbare scholen kunnen kinderen worden weggetrokken uit de dubieuze Koranscholen.”

Toelichting: Hiermee komt in de resolutie de argumentatie waarom uit praktische overweging godsdienstonderwijs buiten reguliere lestijden op openbare scholen wordt aangeboden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 200 Trefpunt Socialisme en Levensovertuiging.

211. De Jonge Socialisten

Toevoegen: in derde alinea paragraaf 3.1.3. na vierde zin (“Op sommige Koranscholen ... straffen door te slaan”): “Er moet kritisch en duidelijk worden opgetreden tegen deze Koranscholen als er signalen zijn dat er onacceptabele praktijken of lesmethoden zijn”

Toelichting: Als er op Koranschooltjes praktijken gebeuren die wij niet kunnen accepteren, dan hoort daar ook gepaste actie bij.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 200 Trefpunt Socialisme en Levensovertuiging.

212. Eindhoven

Toevoegen na 2e alinea, 2e zin: “In de leerlingenbestanden van islamitische scholen ... leerachterstanden oververtegenwoordigd.”:

“Nog belangrijker is de toenemende segregatie binnen het onderwijs. De PvdA moet meer doen om de trend naar ‘witte en zwarte scholen’ te keren. Ook als dat de vrijheid van onderwijs tot op zekere hoogte limiteert.”

Toelichting: Islamitische scholen zijn maar ten dele het probleem. Het werkelijke probleem zijn de witte/zwarte scholen en het kwaliteitsverschil daartussen. Er zijn veel meer katholieke zwarte scholen dan islamitische zwarte scholen. Anderzijds draagt de groei van het aantal islamitische scholen niet bij aan de oplossing van de witte/zwarte scholen problematiek.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: reeds opgenomen bij algemene passage over het onderwijs.

Fitna

In de aanloop naar het verschijnen van de film Fitna van Geert Wilders (Partij voor de Vrijheid) rees de vraag of de overheid moest ingrijpen. De PvdA heeft, vanuit rechtsstatelijk perspectief, nadrukkelijk het recht van vrijheid van meningsuiting en expressie verdedigd. De Grondwet stelt dat voor het openbaren van gedachten niemand voorafgaand verlot nodig heeft. Censuur kan dus niet. De vraag of de film van Geert Wilders in strijd zou zijn met andere wetsartikelen, zoals het verbod op het aanzetten tot haat, liet zich niet vooraf beantwoorden. Bovendien is het niet de regering die dat antwoord zou moeten formuleren, die taak valt toe aan de onafhankelijke rechter – en

dan dus altijd achteraf, in dit geval: na vertoning. Wel deed de PvdA vooraf een beroep op Geert Wilders om verantwoordelijk om te gaan met het recht op vrije meningsuiting. Na het verschijnen van de film heeft de PvdA stelling genomen in het debat over het eenzijdige karakter van de film en over de wijze waarop misplaatste angstgevoelens jegens de islam werden aangewakkerd: zij koos, aldus, voor de weg van het confronteren.

Amendementen

213b. Utrecht

Stadskanaal, Tilburg, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Arnhem, Etten-Leur, De Bilt, Rheden/Rozendaal, Amsterdam Slotervaart, Den Haag, Amsterdam Oud-Zuid

Schrappen: gehele paragraaf

Toelichting: Elk woord dat aan deze nietszeggende film wordt besteed, is er een te veel. Laten we ons zelf toch een beetje serieus nemen in deze resolutie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Fitna heeft ontegenzeggelijk het maatschappelijk debat maandenlang beheerst. Ook de opstelling van politiek en overheid is veelvuldig aan de orde geweest. De drieslag van normeren, confronteren en tolereren dient ook hier houvast te bieden, opname van de passage is dus gewenst.

214. De Jonge Socialisten

Schrappen: In laatste zin “over het eenzijdige karakter van de film en over de wijze waarop misplaatste angstgevoelens jegens de islam werden aangewakkerd: zij koos, aldus,”

Toelichting: In een resolutie als deze moeten we niet inhoudelijk over de film gaan praten. Zeg gewoon dat wij het debat zijn aangegaan en de maker geconfronteerd hebben waar wij het verkeerd vonden. Dat is meer dan afdoende.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: omdat we het met de inhoud van de film niet eens zijn kiezen wij voor de confrontatie. Het benoemen van de inhoudelijke redenen waarom wij het oneens zijn met de inhoud van Fitna is voor het voorbeeld dan ook noodzakelijk.

215. Ede

Schrappen: Dit stuk over Geert Wilders en Fitna kan geschrapt worden uit de resolutie.

Toelichting: Vreemd, dat Wilders met voor- en achternaam genoemd wordt. Teveel aandacht hiervoor, hoewel het een goed voorbeeld is. Deze alinea liever schrappen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting amendement 213B Utrecht.

216. De Jonge Socialisten

Wijzigen: Tweede, derde en vierde zin ("De PvdA heeft, vanuit rechtsstatelijk perspectief, nadrukkelijk het recht van vrijheid van meningsuiting en expressie verdedigd. De Grondwet stelt dat voor het openbaren van gedachten niemand voorafgaand verlot nodig heeft. Censuur kan dus niet")
wordt: "De PvdA heeft het recht op vrije meningsuiting hoog in het vaandel staan. Hierbij gaat het aan de ene kant om het recht dat iedere burger heeft op het uiten van zijn eigen mening. Aan de andere kant is er ook de plicht om de mening van een ander te respecteren. De vrijheid van meningsuiting heeft de samenleving en de sociaal-democratie gebracht tot waar deze nu is, juist omdat zij burgers in staat stelt geluiden te laten horen die afwijken van de mening van de overheid. In dit licht zal de PvdA het recht om wat voor publicatie dan ook uit te geven altijd van harte verdedigen, nationaal en internationaal."

Toelichting: In de oorspronkelijke tekst staat dat, omdat het in de grondwet staat, censuur niet kan. En dat is natuurlijk niet onze opinie. Wij zijn trots op de vrijheid van meningsuiting met een reden. Dat het ook in de grondwet staat is bijzaak. We willen de tekst amenderen door het verwijzen naar de grondwet te vervangen door de reden waarom wij trots zijn op de vrijheid van meningsuiting.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het draait hier niet om wat de PvdA vindt maar om het rechtstatelijk perspectief.

Gescheiden inburgeringscursussen

In sommige steden worden (wettelijk toegestane) aparte inburgeringscursussen voor vrouwen gegeven. De vraag dringt zich op hoe dit zich verhoudt tot onze uitgangspunten en idealen. De PvdA wil immers bevorderen dat vrouwen een maatschappelijke positie innemen die gelijkwaardig is aan die van mannen. In hoeverre wringt het apart zetten van mannen en vrouwen met dit streven?

Als een aparte cursus voor vrouwen zou ontbreken, zouden sommige vrouwen besluiten om niet meer te komen of zelfs thuis worden gehouden. Dat zou het hun onmogelijk maken deel uit te maken van de Nederlandse samenleving en de zo gewenste positie van gelijkwaardigheid en zelfstandigheid zouden ze nooit verwerven. In dit licht levert een aparte cursus de grootste bijdrage aan het doel dat we nastreven – daar kiezen we dus voor. Maar daar blijft het niet bij: les 1 van de cursus moet zijn dat mannen en vrouwen in Nederland gelijk aan elkaar zijn. En dat onderwerp moet in alle lessen terugkomen. Confronteren en bespreken is, ook hier, de gewenste strategie.

Amendementen

217. Zutphen

Etten-Leur, Den Haag

Schrappen: 'maar daar blijft het niet bij (...) aan elkaar zijn.

Toelichting: De rest van de lesinhoud van de cursus staat ook niet in de resolutie vermeld.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: dit onderstreept de keuze voor confrontatie.

218. Arnhem

Schrappen: En dat onderwerp moet in alle lessen terugkomen.

Toelichting: Onnodig.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: dit onderstreept de keuze voor confrontatie.

219. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Zutphen, Etten-Leur, De Bilt

Toevoegen na 2e alineade gewenste strategie.: Dit gebeurde ook zo in Nederland in de zeventiger jaren, denk aan vrouwenhuizen, Rooie Vrouwen in de PvdA etc.

Toelichting: is duidelijk en begripvol naar de situatie van nu. Voor deze vrouwen is het vaak de eerste stap buitenshuis.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Aan het einde toevoegen:

"Net zoals dit overigens met succes door de Rooie Vrouwen en andere vrouwengroepen gebeurde in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw tijdens de tweede feministische golf."

220. Zaanstad

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur

Toevoegen: als 3e alinea van deze paragraaf: "Daarbij merken we op, dat aan inburgeringscursussen strenge kwaliteitscriteria moeten worden gesteld, zoals diplomering van docenten en deskundigheid van medewerkers".

Toelichting: Deze zinsnede is gewenst omdat deskundigen in onze afdeling constateren dat aan het kwaliteitsniveau van inburgeringscursussen soms het een en ander mankeert.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 332 afdeling Zaanstad.

Handen schudden

De overheid is in levensbeschouwelijk opzicht neutraal. In de wijze waarop medewerkers namens de overheid burgers tegemoet treden mag hun religieuze overtuiging geen verschil maken. En hoewel er geen wet of regel is (of zou moeten zijn) die handen schudden verplicht stelt, is de PvdA van mening dat mensen die voor de overheid werken die elementaire omgangsvorm moeten hanteren zonder onderscheid te maken tussen mannen en vrouwen, homo- en heteroseksuelen, enzovoort.

Amendementen

221. Rotterdam

Wijzigen: ...medewerkers namens de overheid”
wordt “mensen in publieke functies”

Toelichting: Hiermee is veel duidelijker wie er worden bedoeld.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Overnemen en tevens toevoegen als laatste zin: “De PvdA vindt hier normeren en confronteren op zijn plaats.”

222. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Zutphen, Etten-Leur, De Bilt, Amsterdam
Slotervaart

Schrappen: Hele alinea

Toelichting: er is niets tegen om andere manieren van begroeten in onze samenleving toe te staan en de elementaire vorm uit te breiden i.p.v. te beperken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *het gaat niet om de wijze van begroeten, dat kan inderdaad op meerdere manieren.*

Waar het om draait is dat overheidsdienaren in hun handelen naar burgers levensbeschouwelijk neutraal dienen te zijn en de gelijkheid van man en vrouw, homo en hetero etc. dienen te onderschrijven.

Het homohuwelijk

Ambtenaren dienen, zoals gezegd, de wet uit te voeren los van hun persoonlijke levensbeschouwelijke opvattingen. Dat geldt ook voor het in de echt verbinden van homostellen. De PvdA respecteert bestaande afspraken met trouwambtenaren die een uitzonderingspositie hebben bedongen. Maar laat dit duidelijk zijn: dergelijke afspraken mogen voortaan niet meer worden gemaakt. Hier zien we hoe een expliciete oproep tot burgerschap, gedaan in de context van het integratiedebat, ook mensen die al van oudsher thuis zijn in ons land ertoe dwingt bestaande gewoonten en afspraken te heroverwegen in het licht van de waarden die we nieuwkomers terecht voorhouden.

Amendementen

223. Zutphen

Etten-Leur

Schrappen: Hele alinea

Toelichting: Heeft niets met integratie te maken, of tenminste niet met hoe deze Resolutie integratie tot nu toe heeft benaderd.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *hier leren we van de conflicten die het integratieproces met zich meebrengt zorgvuldiger om te springen met onze rechtstatelijke beginselen en verworvenheden. De onduidelijke opstelling ten opzichte van weigerambtenaren voor wat betreft het uitvoeren van de wet los van hun persoonlijke levensovertuiging is niet te billijken net zoals dat*

ook geldt voor overheidsdienaren die weigeren vrouwen de hand te schudden.

224. Zutphen

Etten-Leur

Wijzigen: Zin 3: 'de PvdA respecteert bestaande afspraken met trouwambtenaren die een uitzonderingspositie hebben bedongen' wordt 'de PvdA betreurt het dat in het huidige regeerakkoord is afgesproken dat bestaande afspraken met trouwambtenaren die een uitzonderingspositie hebben bedongen deze positie mogen blijven innemen'.

Toelichting: Dit is in lijn met de uitspraak van het Congres in januari 2005.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *door duidelijk uit te spreken dat we in de toekomst dergelijke afspraken niet meer maken geven we dat al aan. Wel is het hier relevant op te merken dat we bestaande afspraken met reeds in dienst getreden trouwambtenaren respecteren.*

225. Amsterdam Slotervaart

Wijzigen: “3.1.7 Geen enkele trouwambtenaar mag een homo-stel weigeren in de echt te verbinden. De PvdA vindt dat er bij geen enkele gemeente nog trouwambtenaren mogen werken die een uitzonderingspositie hebben bedongen, ook niet als het ambtenaren betreft die al werkzaam waren voor het burgerlijk huwelijk voor homo's werd opengesteld.

Van nieuwe Nederlanders eisen wij dat zij rechten van homoseksuelen respecteren. Van ambtenaren mogen wij verwachten – en anders eveneens eisen – dat zij dat ook doen, juist uit hoofde van hun functie. De uitzonderingsposities zijn niet meer van deze tijd, en horen niet in een rechtstaat. Zij werken discriminatie van homo's in de hand. Van ambtenaren mogen wij nog sterker eisen dat zij de verworven rechten van homo's respecteren en bewaken dan van andere burgers.”

Toelichting: -De tekst is erg tegenstrijdig: er staat: “Hier zien we hoe een expliciete oproep tot burgerschap, gedaan in de context van het integratiedebat, ook mensen die al van oudsher thuis zijn in ons land ertoe dwingt bestaande gewoonten en afspraken te heroverwegen in het licht van de waarden die we nieuwkomers terecht voorkomen.” Maar dat wordt helemaal niet gedaan: de bestaande uitzonderingspositie om onderscheid te maken tussen burgers wordt uitsluitend voor deze ambtenaren gerespecteerd. Er wordt dus eerder opgeroepen de weigerambtenaar te blijven verdedigen, in plaats van het homostel dat wil trouwen.

- Het weigeren om een homostel te trouwen is een vorm van discriminatie.
- Het woord “homohuwelijk” in het kopje is fout geformuleerd en discriminerend: het gaat hier om het burgerlijk huwelijk, dat is opengesteld voor homo-stellen. Er bestaat geen “homohuwelijk”.

- Het is ontoelaatbaar dat ambtenaren, in de uitoefening van hun functie, onderscheid mogen maken tussen homo's en hetero's, en dus mogen discrimineren.
- Verschillen tussen "oude en nieuwe ambtenaren" in de uitvoering van de wet is onacceptabel.
- Individuele afspraken met ambtenaren over hun functie kunnen niet boven de wet worden gesteld.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de vergelijking tussen ambtenaren die weigeren een vrouw de hand te schudden en ambtenaren die weigeren gelijke seksen te huwen is hier relevant.

Eerwraak en vrouwenbesnijdenis

Eergerelateerd geweld en vrouwenbesnijdenis zijn in strijd met de wet. Het is evident dat we hier consequent tegen moeten optreden: compromisloos handhaven dus. Tegelijkertijd zullen we in de gemeenschappen waar deze praktijken voorkomen de onderliggende opvattingen en waarden ter discussie moeten stellen. Dat betekent: confronteren en bespreekbaar maken.

Amendementen

226. Arnhem

Schrapen: Tegelijkertijd zullen we in de gemeenschappen waar deze praktijken voorkomen de onderliggende opvattingen en waarden ter discussie moeten stellen. Dat betekent: confronteren en bespreekbaar maken.

Toelichting: Twee keer hetzelfde en de wet geeft helder aan dat zoiets in Nederland terecht strafbaar is.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Alinea wijzigen in:

"Eergerelateerd geweld en vrouwenbesnijdenis zijn in strijd met de wet. Het is evident dat we hier consequent tegen moeten optreden: compromisloos handhaven dus. Ouders die met hun dochter naar een land reizen waar zij het risico loopt te worden besneden moeten in een contract beloven haar daarvoor te behoeden. Tegelijkertijd zullen we in de gemeenschappen waar deze praktijken voorkomen de onderliggende opvattingen en waarden ter discussie moeten stellen. Dat betekent: confronteren en bespreekbaar maken."

Toelichting: verduidelijking van bestaande tekst.

227. Hoorn

Stadskanaal, Tilburg, Culemborg, Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur
Toevoegen: Een nieuwe paragraaf: 3.1.9:

Achtergelaten kinderen in het land van herkomst Voor de Partij van de Arbeid is het onacceptabel dat allochtone schoolgaande kinderen in Nederland hun onderwijs moeten onderbreken

om gedwongen in het land van herkomst te verblijven. Een meldpunt voor deze groep is nodig om deze kinderen te helpen bij hun terugkeer naar Nederland. Confrontatie met de ouders over hun handelswijze is noodzakelijk. De Partij van de Arbeid kiest hierbij voor het belang van deze kinderen.

Toelichting: Uit verschillende publicaties in de media is gebleken dat tientallen schoolgaande kinderen (meisjes) na hun vakantie in het land van herkomst achtergelaten worden door hun ouders. Een aantal van deze kinderen mogen gedurende hun gedwongen verblijf in het buitenland geen onderwijs genieten. Deze kinderen worden niet snel geholpen door de Nederlandse ambassades of door andere (Nederlandse) instanties.

Dergelijke acties van allochtone ouders ondermijnen het integratieproces in Nederland. Tweede Kamerleden mevrouw Arib en de heer Dijsselbloem hebben reeds vragen aan het kabinet gesteld m.b.t. deze problematiek. Mevrouw Arib heeft voorgesteld om een meldpunt op te richten voor achtergelaten kinderen in het land van herkomst om hen te helpen bij hun terugkeer naar Nederland.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Invoegen:

"Achtergelaten kinderen in het land van herkomst Voor de Partij van de Arbeid is het onacceptabel dat kinderen hun leven, school en het bouwen aan hun toekomst in Nederland moeten onderbreken om gedwongen in het land van herkomst te verblijven. Soms wordt hierbij de wet overtreden maar dat is niet altijd het geval. Een meldpunt voor deze groep is nodig om deze kinderen te helpen bij hun terugkeer naar Nederland.

Confrontatie met de ouders over hun handelswijze is noodzakelijk. De Partij van de Arbeid kiest hierbij voor het belang van deze kinderen: normeren en confronteren.

Rechts extremisme en racistisch geweld tegen nieuwe Nederlanders

Rechts extremisme en geweld tegen nieuwe Nederlanders is in strijd met de wet. Hier moeten we compromisloos handhaven. Tegelijkertijd zullen we moeten investeren in preventie en voorlichting door mogelijke toekomstige daders aan te spreken op hun gedragingen en opvattingen. Het is evident dat extreemrechtse jongeren in Oost Groningen vervolgd worden wanneer zij woonhuizen van vluchtelingenfamilies pogen in brand te steken, het is daarnaast ook van het allergrootste belang dergelijke groepen in een vroeg stadium te confronteren met hun gedragingen en opvattingen. Lokale overheden moeten ondersteund worden met de benodigde expertise en middelen om hier specifieke maatregelen te kunnen treffen.

Orthodox religieuze politiek

Elke godsdienst kent orthodoxe elementen. Zie het Jodendom, het Christendom, de Islam. Soms manifesteert die orthodoxie zich ook in de politiek. Soms ook op een manier die apert strijdig is met onze beginselen. Zo is het geval met de Staatkundig Gereformeerde Partij en haar opvattingen over man en vrouw, homo en hetero, kerk en staat. Moet de SGP daarom verboden worden? Nee. Hier moet de intolerantie getolereerd worden omdat zij op grondwettelijke vrijheden gebaseerd is. Maar niet passief doch met een actieve verdediging van onze waarden en idealen. Hier kiezen wij dus voor confrontatie.

Toelichting: nieuwe passages toegevoegd naar aanleiding van op- en aanmerkingen gedurende de landelijke bijeenkomsten.

3.2 Emancipatie en verheffing

Specifiek beleid gericht op specifieke problemen van specifieke groepen is zinloos als het generieke beleid niet op orde is. Voor een effectief integratiebeleid is een effectieve publieke sector nodig. Onderwijs en werk zijn de werkelijke emancipatiemachines. Schooluitval, werkloosheid en criminaliteit zijn voor een groot deel terug te voeren op taal- of opleidingsachterstand bij de start van de basisschool en op een gebrekkige opvoeding thuis. Werkloosheid gaat gepaard met achterstand en afhankelijkheid van het stelsel van sociale zekerheid. Op al deze terreinen wil de Partij van de Arbeid ambitieus beleid voeren. Daarbij nemen we ook nadrukkelijk stelling tegen maatschappelijke segregatie. We moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen de Nederlandse samenleving een halt toe roepen. Door te investeren in contacten tussen mensen en te streven naar een gevarieerde samenstelling van scholen en wijken. Scholen en wijken waar we mét elkaar in plaats van naast elkaar leren, werken en leven.

Amendementen

228a. PB-amendement Hoofdstuk emancipatie

Vanaf hier nieuw hoofdstuk 5. Kopjes doornummen. Eerste alinea 3.2 en titel vervangen in:

5 Een actieplan voor een gedeelde toekomst
Voor een effectief integratiebeleid is naast het consequent handhaven van de rechtsstaat een effectieve publieke sector nodig: hoogwaardig onderwijs, goede jeugdzorg en activerend arbeidsmarktbeleid. Zo kunnen bestaande achterstanden worden weggewerkt. Dit en niets anders is de ziel van de sociaaldemocratie: solidariteit, het bieden van gelijke kansen, emancipatie en verheffing. Want onderwijs en werk zijn de werkelijke emancipatiemachines. Schooluitval, werkloosheid en criminaliteit zijn voor een groot deel terug te voeren op taal- of opleidingsachterstand bij de start van de basisschool en op een gebrekkige opvoeding thuis.

Werkloosheid gaat gepaard met achterstand en afhankelijkheid van het stelsel van sociale zekerheid. Op al deze terreinen wil de Partij van de Arbeid, in Den Haag, in Brussel maar vooral lokaal, ambitieus beleid voeren. Daarbij nemen we ook nadrukkelijk stelling tegen maatschappelijke segregatie. We moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen de Nederlandse samenleving een halt toe roepen. Door van achterstandswijken prachtwijken te maken en door het geven van excellent onderwijs in de scholen in die wijken. Zo roepen we de witte vlucht een halt toe en geven we de kinderen uit die wijken een goed startschot voor de rest van hun toekomst. Scholen en wijken waar we mét elkaar in plaats van naast elkaar leren, werken en leven.

Op een aantal terreinen bestaat er daarnaast behoefte aan specifiek beleid. Het gaat dan met name om bestrijding van discriminatie, om effectieve inburgering van nieuwkomers en om een selectief migratiebeleid dat rekening houdt met het niet oneindig rekbare aanpassingsvermogen van onze samenleving.

Toelichting: zie PB-Amendement 149 A.

Samenleven in de Praktijk

228b. Etten-Leur

Schrappen: "en op een gebrekkige opvoeding thuis." **uit de zin:** "Schooluitval, werkloosheid en criminaliteit zijn voor een groot deel terug te voeren op taal- of opleidingsachterstand bij de start van de basisschool en op een gebrekkige opvoeding thuis."

Toelichting: Een van de problemen met deze resolutie is dat er steeds stilzwijgend wordt uitgegaan van maatschappelijke consensus over de geschetste problematiek. Een onderbouwing van aard, omvang en context van de geschetste problemen ontbreekt echter volledig.

Wij delen niet in de consensus over de 'gebrekkige opvoeding thuis', vinden deze uitspraak generaliserend, denigrerend en stigmatiserend, en vragen ons nu al een hele resolutie af op welke nieuwkomers deze tekst zich nou eigenlijk precies richt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het betreft hier geen wetenschappelijke tekst waar bij iedere zin een cijfermatige onderbouwing gegeven dient te worden. De relatie tussen opvoedings- en opleidingsachterstand is echter een gegeven. Daarbij is niet gezegd dat het hier draait om onwil van de betreffende ouders. Veelal hebben zij zelf een taalachterstand en onvoldoende kennis van de Nederlandse samenleving om hun kinderen toe te rusten.

229. Zutphen

Wijzigen: In zin 3 'een gebrekkige opvoeding wordt' een gebrekkige woonruimte en een slecht onderhouden woonomgeving'.

Toelichting: Mogelijk is de opvoeding van kinderen

niet hoe anderen dat zouden doen, maar dan is dat nog niet direct gebrekkig. Dat is een waardeoordeel. Aan de woonruimten en het achterstallig onderhoud in de wijken moet hier wel aandacht besteed worden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: segregatie en behuizing komt in 3.2.5 aan bod. Zie verder toelichting amendement 228B Etten-Leur.

230. Zutphen

Wijzigen: de een na laatste zin, **wordt:** 'Door van achterstandswijken prachtwijken te maken en door het geven van excellent onderwijs in de scholen in die wijken. Zo roepen we de witte vlucht een halt toe en geven we de kinderen uit die wijken een goed startschot voor de rest van hun toekomst.'

Toelichting: Dit is duidelijker.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 228 A. Hoofdstuk emancipatie

231. Den Haag

Wijzigen: "We moeten parallelle gemeenschappen binnen de Nederlandse samenleving een halt toe roepen" **wordt** "Dat mensen zichzelf herkennen in verschillende leefstijlen of gemeenschappen hoeft geen probleem te zijn; waar we voor moeten waken is dat deze in zichzelf gekeerd blijven in een terugkeer naar de volledige verzuiling."

Toelichting: Verschillende gemeenschappen zijn niet het probleem, wel als die geen contact hebben met mensen daarbuiten.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: tussen parallelle samenlevingen bestaat nu juist geen contact.

232. Rheden/Rozendaal

Wijzigen: 3.2 zin "we moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen Nederland...." **wordt:** "we moeten het ontstaan en bestaan van parallelle gemeenschappen in de Nederlandse samenleving, die een negatieve invloed hebben op de integratie, doorbreken en een halt toeroepen. De parallelle gemeenschappen die een positieve werking hebben, moeten we faciliteren".

Toelichting: Bij o.a. de Turkse samenleving is familielevens binnen een bloeiend sociaal leven van groot belang en levert voor niemand problemen op. Daarbinnen voelen mensen zich veilig en vandaar uit integreert men beter. Een positieve werking! Er zijn ook parallelle gemeenschappen die een negatieve invloed hebben op integratie: dit geldt ook voor autochtone gemeenschappen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: met parallelle samenlevingen bedoelen we gescheiden leefwerelden van oude en nieuwe Nederlanders. Dat staat los van familieverbanden etc.

3.2.1 Opvoeding en ondersteuning

Kinderen goed opvoeden is bovenal een verantwoordelijkheid van de ouders. De PvdA vindt dat ouders, waar nodig, daarbij ondersteund moeten worden. Van oudsher kennen we in ons land het consultatiebureau, dat opvoedingsondersteuning biedt voor ouders van jonge kinderen. Maar tussen de consultatiebureauleeftijd en de leerplichtige leeftijd gaapt een fors gat. Daarom wil de PvdA de opvoedingsondersteuning voortzetten vanuit de Centra voor Jeugd en Gezin. Opvoedingsondersteuning moet laagdrempelig zijn en voor iedereen beschikbaar. Als ouders ondersteuning weigeren terwijl er sprake is van een onacceptabele achterstand of opvoedingsproblemen, kan de kinderrechter opvoedingsondersteuning of gezinscoaching opleggen. Zo wordt voorkomen dat kinderen ontsporen of belangrijke zaken tekortkomen. Financiële prikkels mogen daar waar nodig worden ingezet. Het kan in sommige situaties effectief zijn om de kinderbijslag op een geblokkeerde rekening te zetten waar alleen de gezinscoach bij kan. Ouders worden zo gestimuleerd om hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding te nemen. Tot het zover is, zorgt de gezinscoach dat het geld ten goede komt aan de kinderen.

Amendementen

233. Zutphen

Schrappen: In de 2e alinea vanaf 'Financiële prikkels (...) aan de kinderen'.

Toelichting: Geen enkel onderzoek ondersteunt deze stelling en dit leidt tot rechtsongelijkheid en willekeur. Niemand controleert ooit of kinderbijslag daadwerkelijk gebruikt wordt voor de kinderen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zoals de tekst vermeldt kan dit in sommige gevallen effectief zijn. We moeten alles op alles zetten om uitval van jonge kinderen te voorkomen. Als ouders hun verantwoordelijkheid keer op keer weigeren te nemen mogen we dergelijke maatregelen niet schuwen. Uiteraard dient de bijslag wél aangewend te worden ten bate van het kind.

234. Etten-Leur

Schrappen: "Het kan in sommige situaties effectief zijn om de kinderbijslag op een geblokkeerde rekening te zetten waar alleen de gezinscoach bij kan. Ouders worden zo gestimuleerd om hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding te nemen. Tot het zover is, zorgt de gezinscoach dat het geld ten goede komt aan de kinderen."

Toelichting: Kinderbijslag is een wettelijk verworven recht voor alle burgers. Dat recht is ononderhandelbaar en dient onaangetaast te blijven. Het kan dus niet worden aangewend als sanctiemiddel.

Er staat: Financiële prikkels mogen daar waar nodig worden ingezet. Door wie? Er zal verder o.i. geen kind beter van worden als de ouders ineens over minder geld beschikken. De strafmaatregel

die de ouders bedoelt te treffen, treft direct de kinderen.

Indien Nederlandse ouders aanwijsbaar opvoedkundig in gebreke blijven en de PvdA voorstander is van een financiële strafmaatregel, (waarover wij graag op basis van goed onderbouwde onderzoeksgegevens het gesprek aangaan, maar niet op basis van een bewering) zal een aan de wet toetsbaar boete- en handhavingssysteem opgetuigd moeten worden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie *toelichting amendement 233 afdeling Zutphen*.

235. Houten

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen aan het eind van de alinea:

"Verder is het belangrijk dat de acties snel tot de beoogde resultaten leiden. Lokale overheden moeten voldoende zijn uitgerust om hun "regierol" vorm te kunnen geven, en goede opdrachtgevers te zijn van de Centra voor Jeugd en Gezin, en alle partners die daarin werkzaam zijn. Doorzettingsmacht, hoe dan ook geregeld, kan het verschil maken voor een kind. In tempo, en in resultaat."

Toelichting: Naast aan te geven "wat" we willen, is het ook belangrijk om aan te geven "hoe" we dat willen bereiken. Juist bij het onderwerp "opvoeding en ondersteuning".

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *teveel gericht op uitvoeringsdetails.*

236. Amsterdam Osdorp

Toevoegen na: "van de ouders": veel problemen ontstaan door een afwijkend dagritme.

Toevoegen: Ouders moeten zich realiseren dat ze een voorbeeldfunctie hebben.

Toevoegen: Ook moeten de ouders meer worden betrokken bij de voorschoolse opvang.

Toelichting: Wij vinden de tekst te mager m.b.t. de verantwoordelijkheid van de ouders

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie *PB-amendement 239 afdeling Ede*.

237. Rheden/Rozendaal

Wijzigen: 3.2.1: Zin "opvoedingsondersteuning moet laagdrempelig zijn...." **wordt:** "opvoedingsondersteuning moet laagdrempelig zijn en preventief en daarnaast voor iedereen beschikbaar"

Toelichting: Het voorkomen van problemen werkt beter dan het oplossen ervan.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie *PB-amendement 239 afdeling Ede*.

238. Vught

Toevoegen: ... vanuit de Centra voor Jeugd en Gezin en andere jeugdzorginstellingen.

Toelichting: In de meeste gemeenten bestaat er nog geen centrum voor jeugd en gezin en ook in

die gemeenten moet opvoedingsondersteuning voortgezet worden.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie *PB-amendement 239 afdeling Ede*.

239. Ede

Toevoegen: eerste alinea aanvullen met:

"Opvoedingsondersteuning moet laagdrempelig zijn voor iedereen. Bij risico kinderen krijgt opvoedingsondersteuning meer ruimte. Vanuit de veiligheidshuizen krijgen jeugdcoaches de ruimte om jongeren op basis van vrijwilligheid te disciplineren. Lukt dit niet, dan mogen dwangmiddelen ingezet worden, of alsnog gevangenisstraf (via de rechter) of plaatsing in een internaat (via Kinderbescherming/gemeente). Opvoeden in de eigen omgeving staat centraal."

Toelichting: Onderdeel is prima verwoord, maar toch te vrijblijvend. Er moet een dwangmiddel ingezet kunnen worden. De weg via de kinderrechter alleen duurt te lang. Voor probleemjongeren is een middel nodig, dat snel en effectief is. Plaatsing in een jeugdgevangenis is een goede stok achter de deur, maar alleen toepasbaar en wenselijk, als de jongere al een strafblad heeft. Gedwongen plaatsing in een internaat zou sneller moeten kunnen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste alinea wijzigen in:

"Een goede opvoeding stoomt kinderen klaar voor de toekomst. Kennis van taal, het openstaan voor andere tradities, religies en culturen, omgang met dialoog en debat, het conformeren aan bestaande regels; dit alles vindt een basis in een goede opvoeding. Opvoeden is de verantwoordelijkheid van de ouders. Zij zijn het die in de eerste plaats de verantwoordelijkheid hebben hun kinderen toe te rusten voor de samenleving waarin ze opgroeien en voor de toekomst die voor hen ligt. Ouders moeten zich realiseren dat ze hierin een belangrijke taak en voorbeeldfunctie hebben. De PvdA vindt dat ouders, waar nodig, daarbij ondersteund moeten worden. Van oudsher kennen we in ons land het consultatiebureau, dat opvoedingsondersteuning biedt voor ouders van jonge kinderen. Maar tussen de consultatiebureaulleeftijd en de leerplichtige leeftijd gaapt een fors gat. Daarom wil de PvdA de opvoedingsondersteuning voortzetten vanuit de Centra voor Jeugd en Gezin en andere jeugdzorginstellingen.

Opvoedingsondersteuning moet laagdrempelig zijn en voor iedereen beschikbaar. Vanuit de veiligheidshuizen krijgen jeugdcoaches de ruimte om jongeren op basis van vrijwilligheid op het juiste pad te houden. Lukt dit niet, dan mogen dwangmiddelen ingezet worden, of alsnog gevangenisstraf (via de rechter) of plaatsing in een internaat (via Kinderbescherming / gemeente). Opvoeden in de eigen omgeving staat centraal"

3.2.2 Onderwijs

De school is er om te leren én om elkaar te ontmoeten. Op school leren kinderen de taal, de normen en waarden en de geschiedenis van het land waar ze aan hun toekomst bouwen. In gemengde klassen leren ze leeftijdsgenoten kennen en respecteren met andere etnische achtergronden, tradities en religies. Het tegengaan van segregatie op scholen is daarom van groot belang.

Te vaak beginnen kinderen van allochtone afkomst met een achterstand aan hun schoolcarrière. Zij kunnen het onderwijstempo moeilijk bijbenen. In het belang van deze leerlingen en van de samenleving als geheel moet alles op alles worden gezet om alle kinderen te geven waar ze recht op hebben: kwalitatief hoogwaardige begeleiding en educatie. Daarmee moet niet pas een begin worden gemaakt op de kleuterleeftijd, maar veel eerder: ook bij baby's en peuters dus.

Taal leer je het beste in een taalrijke omgeving. Samenleven leer je het beste door van jongs af aan in contact te komen met andere religies, etniciteiten en culturen. De bestaande verdeling tussen voorscholen (voor met name allochtone kinderen) en kinderdagverblijven (die vooral door autochtone kinderen worden bezocht) is een vorm van vroege segregatie en om die reden onwenselijk.

De PvdA vindt dat dagopvang, peuterspeelzalen en voorschoolse en vroegtijdige educatie voor kinderen -zoveel mogelijk in de eigen wijk beschikbaar moet zijn. Zo worden kinderen goed voorbereid en kunnen zij kansrijk beginnen aan het onderwijsprogramma op de basisschool. Het aanbod van dergelijke programma's en van kinderdagverblijven en peuterspeelzalen in achterstandswijken wordt uitgebreid. Programma's voor voorschoolse en vroegtijdige educatie worden actief aangeboden aan ouders via consultatiebureaus. Waar nijpende achterstanden worden geconstateerd moet deelname verplicht zijn.

Het onderwijs heeft een belangrijke rol bij de burgerschapsvorming van leerlingen. Dat is de reden dat de PvdA in de vorige kabinetsperiode de wet Burgerschap en Sociale Integratie indiende. Om burgerschap een vaste en belangrijke plek te geven in het onderwijs. De onderwijsinspectie moet toezien op de uitvoering daarvan.

De Partij van de Arbeid gaat segregatie op scholen tegen. Scholen horen net als wijken een afspiegeling te zijn van de Nederlandse samenleving. Het tegengaan van 'zwarte' scholen gebeurt met name door het tegengaan van 'zwarte wijken'. Op regionaal of lokaal niveau moeten afspraken worden gemaakt over het tegengaan van 'zwarte' en 'witte' scholen. De Partij van de Arbeid pleit voor een aanpak waarbij scholen met de gemeente, op lokaal niveau dus, concrete taakstellingen afspreken met betrekking tot de instroom van leerlingen met een onderwijsachterstand en/of een achtergrond die anders is dan die van de meerderheid van de leerlingen. Langs deze weg bestrijden we concentratie van kansarmoede.

Uiteraard mag de keuzevrijheid van ouders niet worden aangetaast door oneigenlijke toelatingscriteria van scholen die grotere verscheidenheid in hun leerlingenbestand willen tegenhouden. Alle scholen, ook die met een levensbeschouwelijke grondslag, moeten verplicht zijn om alle leerlingen te accepteren. Aan de praktijk dat bijzondere scholen soms op basis van levensbeschouwelijke argumenten leerlingen met een achterstand de deur wijzen moet een einde komen.

Er moet voorkomen worden dat allochtone leerlingen terecht

komen in onderwijs dat geen recht doet aan hun talent. Veel allochtone leerlingen volgen onderwijs op vmbo-niveau terwijl ze meer kunnen. Om onder advisering van allochtone jongeren tegen te gaan blijven we inzetten op onafhankelijke toetsing in de verschillende fasen van de schoolloopbaan. De keuze voor een vervolopleiding moet worden gemaakt op basis van de capaciteiten en talenten van een leerling. Afkomst en achternaam doen niet ter zake.

Het aantal allochtone jongeren dat de school verlaat zonder diploma is onevenredig groot in vergelijking met het aantal autochtone uitvallers. Strikte handhaving van de leer- en werkplicht voor jongeren is hier geboden – onder meer via het afleggen van huisbezoeken en snelle afhandeling van zaken door de spijbelrechter. Maar ook aan de aanbodzijde moet iets veranderen. In samenwerking met het bedrijfsleven dienen scholen de praktische leerwegen (de vroegere ambachtsschool) te verbeteren, om zo de groep laagopgeleide jongeren die nu aan de kant staat aan een baan te helpen. Daarnaast wordt het onderwijsaanbod in het (V)MBO uitgebreid met onder andere sport en cultuur, waardoor jongeren meer tijd op school zullen doorbrengen.

Onderwijzers moeten weer aan onderwijzen toekomen. Maar maatschappelijke problemen blijven niet buiten de schoolpoorten. Daarom wil de PvdA dat het schoolmaatschappelijk werk wordt uitgebreid.

Amendementen

240. Zutphen

Schrappen: 2e alinea, zin 4 en consequent doorvoeren waar gesproken wordt over voorschoolse en vroegtijdige educatie voor kinderen.

Toelichting: Educatie en taalonderwijs aan baby's en peuters? Baby's kunnen niet praten. Kinderen leren, zo blijkt uit onderzoek, bijvoorbeeld het beste een andere taal als ze hun eigen moedertaal goed hebben geleerd. Een voorwaarde daarvoor is dat de moeders hun eigen moedertaal goed spreken en leren hoe ze taal overbrengen aan kinderen. Een ander probleem bij taaloverdracht is de wijze van communicatie tussen ouders en kinderen. Daar kunnen ouders ook ondersteuning in gebruiken.

Kortom: het moet hier niet gaan over baby's en peuters die onderwijs krijgen, maar om ouders die ondersteuning behoeven. En dan gaat het ook nog eens om alle ouders die dat behoeven en niet alleen om ouders met een andere achtergrond dan de autochtoon Nederlandse.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: verwijst naar hoogwaardige begeleiding en educatie vanaf de eerste jaren.

241. Amsterdam Osdorp

Zutphen

Schrappen: 7e alinea: overal allochtone schrappen

Toelichting: Het gaat om alle kinderen

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: term allochtoon is reeds gewijzigd in

*nieuwe Nederlanders. Benoemen is echter noodzakelijk want er is sprake van een specifieke overver-
tegenwoordiging voor wat betreft kinderen van
nieuwe Nederlanders.*

242. Den Haag

Schrappen: 3e alinea, 2e zin:"

" De bestaande verdeling tussen voorscholen (voor met name allochtone kinderen) en kinderdagverblijven (die vooral door autochtone kinderen worden bezocht) is een vorm van vroege segregatie en om die reden onwenselijk"

Toelichting: Deze omschrijving is niet juist. Blijkbaar zijn de voorscholen uit de eerste alinea verward met de voorschoolse en vroegtijdige educatie uit de tweede alinea. Feit is dat in veel delen van Nederland de peuterspeelzalen (vanwege de invoering van verbeterde methodische en educatieve programma's), zijn omgezet in voorscholen. Deze voorscholen zijn bedoeld voor alle peuters, ongeacht etniciteit en sociale situatie. Deze voorwaarde geldt eveneens voor de kinderdagverblijven, die vooral bedoeld zijn voor de dagopvang van kinderen van ouders met een baan. In Nederland wordt de gang naar de voorschool en het kinderdagverblijf landelijk gestimuleerd en aangeprezen, omdat juist op deze plek kinderen van diverse etniciteit en cultuur, gezamenlijk worden opgevoed en al in hun prille leven integreren.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *het bestaande onderscheid is onwenselijk omdat dat in de praktijk segregatie in de hand blijkt te werken.*

243. Zaanstad

Wijzigen: In de hele paragraaf 3.2.2. "Onderwijs" - en overigens in deze gehele resolutie- de woorden- "autochtoon" en "allochtoon" **wordt** "oude Nederlanders" en "nieuwe Nederlanders", tenzij het adequaat is om deze woorden te gebruiken bijvoorbeeld om iets uit te leggen.

Toelichting: 1e Consistentie met de zelf gekozen uitgangspunten zoals verwoord in het stuk zelf: we moeten af van de woorden allochtoon en autochtoon.

2e Het klinkt sympathieker.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: *zie amendement 5 afdeling Arnhem hoofdstuk 1.*

244. Utrecht

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur, Den Haag

Wijzigen: In de eerste alinea de zin "In de gemengde klassen leren ze leeftijdsgenoten kennen en respecteren met andere etnische achtergronden" **wordt** "De PvdA zal zich hard maken voor de kwaliteit van het onderwijsaanbod op de zwarte scholen"

Toelichting: Scholen in "zwarte buurten" zul je nooit zo gemengd kunnen krijgen. Beter is daar te streven naar het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *we leggen liever de lat te hoog dan bij voorbaat te laag. In een eerder amendement streven een aantal van de indienende afdelingen naar wereldvrede. Het Partijbestuur neemt aan dat ze dan ook deze ambitie kunnen delen.*

245. Zutphen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur, Assen, Rheden/Rozendaal

Wijzigen: 2e alinea, zin 1: Te vaak (...) afkomst

wordt: 'Er zijn veel kinderen die met een achterstand aan hun schoolcarrière beginnen'.

Toelichting: Zo definieer je het probleem. Er zijn erg veel kinderen van autochtone afkomst die ook met achterstand beginnen. We moeten het hebben over al die kinderen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *zie toelichting amendement 241 afdeling Amsterdam Osdorp.*

246. Zutphen

Wijzigen: 3 alinea, laatste zin: Waar (...) verplicht zijn, **wordt** "waar nijpende achterstanden worden geconstateerd wordt een gezinscoach ingeschakeld."

Toelichting: Verplichten lijkt ons niet te handhaven. Gezinscoach is in lijn met de rest van de tekst van de Resolutie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *We moeten alles op alles zetten om uitval van jonge kinderen te voorkomen. Als ouders hun verantwoordelijkheid keer op keer weigeren te nemen mogen we dergelijke maatregelen niet schuwen.*

247. Amsterdam Osdorp

Zutphen

Wijzigen: allochtone afkomst **wordt** door ouders met een lage sociaal economische status

Toelichting: De problemen zijn er heus niet alleen bij allochtonen

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *zie toelichting voorgaand amendement afdeling Amsterdam Osdorp.*

248. Rheden/Rozendaal

Arnhem

Wijzigen: " de Partij van de Arbeid gaat segregatie tegen....tot en met zwarte wijken." **wordt** "achterstandswijken moeten worden aangepakt en aan de scholen in dergelijke wijken moeten de hoogste kwaliteitseisen worden gesteld.

Toelichting: tegengaan van zwarte scholen gebeurt

met name door tegengaan van zwarte wijken: segregatie gaat ook langs de lijn van inkomsten en scholen moeten per definitie goed zijn en leerlingen stimuleren hun doelen hoog te stellen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: "De Partij van de Arbeid gaat segregatie tegen....tot en met kansarmoede."

Wijzigen in: "De Partij van de Arbeid gaat segregatie op scholen tegen. Scholen horen net als wijken een afspiegeling te zijn van de Nederlandse samenleving. Het tegengaan van 'zwarte' scholen gebeurt met name door het tegengaan van 'zwarte wijken'. Extra aandacht gaat naar de scholen in dergelijke wijken. Te vaak krijgen de kinderen die het onderwijs het hardst nodig hebben de minste kwaliteit onderwijs. Een kwaliteitsverbetering van de zogenoemde risicoscholen moet absolute prioriteit hebben. Op regionaal of lokaal niveau moeten afspraken worden gemaakt over het tegengaan van de 'witte vlucht', waardoor 'zwarte' en 'witte' scholen ontstaan. De Partij van de Arbeid pleit voor een aanpak waarbij scholen met de gemeente, op lokaal niveau dus, concrete taakstellingen afspreken met betrekking tot de instroom van leerlingen met een onderwijsachterstand en/of een achtergrond die anders is dan die van de meerderheid van de leerlingen. Samenwerking tussen scholen moet op dit punt van zijn vrijblijvendheid worden ontdaan. Langs deze weg bestrijden we concentratie van kansarmoede."

249. Houten

Toevoegen na de zin "maar ook aan de aanbodzijde moet iets veranderen":

"Wij willen een zo hoog mogelijke kwaliteit van het MBO bereiken, met een goede organisatie en gemotiveerde en goed toegeruste leerkrachten, omdat zij vooral degenen zijn die jongeren (van alle herkomsten) helpen om hun kansen te grijpen. Verder investeren in begeleiding en levenslang leren van leerkrachten is een prioriteit". voor het overige blijft de alinea hetzelfde.

Toelichting: De kwaliteit van ons (MBO) onderwijs moet omhoog. Dat helpt ook voor betere integratie.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Voorlaatste alinea wijzigen in:

"Het aantal kinderen van nieuwe Nederlanders dat de school verlaat zonder diploma is onevenredig groot in vergelijking met het gemiddelde aantal uitvallers. Strikte handhaving van de leer- en werkplicht voor jongeren is hier geboden – onder meer via het afleggen van huisbezoeken en snelle afhandeling van zaken door de spijbelrechter. Maar ook aan de aanbodzijde moet iets veranderen. Wij willen een zo hoog mogelijke kwaliteit van het MBO bereiken, met een goede organisatie en gemotiveerde en goed toegeruste leerkrachten, omdat zij vooral degenen zijn die jongeren (van welke achtergrond dan ook) helpen om hun kan-

sen te grijpen. Verder investeren in begeleiding en levenslang leren van leerkrachten is een prioriteit. In samenwerking met het bedrijfsleven dienen scholen de praktische leerwegen (de vroegere ambachtsschool) te verbeteren, om zo de groep laagopgeleide jongeren die nu aan de kant staat aan een baan te helpen. Daarnaast wordt het onderwijsaanbod in het (V)MBO uitgebreid met onder andere sport en cultuur, waardoor jongeren meer tijd op school zullen doorbrengen."

250. Roermond/Roerdalen

Toevoegen na 7e alinea ("Uiteraard mag.....een einde komen"):

"Door de vrijheid van onderwijs is het Nederlandse onderwijs van oudsher ingedeeld naar gezindte. In de praktijk betekent dat tegenwoordig vaak een indeling naar etniciteit en herkomst. Het is tijd om de discussie te openen of het stopzetten van de bekostiging van het bijzonder onderwijs – net als in de USA – de segregatie in het onderwijs kan terugdringen. Mogelijk slaagt het onderwijs er dan beter in om een basis leggen voor gemeenschappelijke waarden en gedeeld burgerschap."

Toelichting: Het is de vraag of afspraken om de segregatie in het onderwijs tegen te gaan helpen. Tot nu toe heeft het niet of nauwelijks gewerkt. Immers de keuzevrijheid van de ouders mag niet aangetast worden. In de USA heeft de public school de segregatie niet opgelost, maar wel sterk verminderd. Uiteindelijk zitten daar 88% van de kinderen op een public school.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de discussie over het bijzonder onderwijs mag niet in de kantlijn van een resolutie over integratie gevoerd worden.

251. Gouda

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur, Assen, Tilburg

Toevoegen:

3.2.3 Vrijtijdsbesteding

Samen sporten, spelen of kunst beoefenen levert een onmisbare bijdrage aan ontmoeting, inburgering en integratie. De PvdA maakt zich sterk voor laagdrempelige activiteiten in samenwerking tussen scholen, brede scholen, buitenschoolse opvang, buurt- en welzijnswerk, (sport)verenigingen en centra voor culturele vorming en kunstbeoefening.

Ook wil de PvdA dat bijvoorbeeld (sport)verenigingen die integratie doelbewust bevorderen kunnen rekenen op ondersteuning.

De paragraaf-nummers 3.2.3 t/m 3.2.5 wijzigen in 3.2.4 t/m 3.2.6.

Toelichting: Ook vrijtijdsbesteding verdient een paragraaf in deze resolutie.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Invoegen nieuwe paragraaf:

5.2 Vrijtijdsbesteding

Samen sporten, spelen of kunst beoefenen levert een onmisbare bijdrage aan ontmoeting, inburgering en integratie. De PvdA maakt zich sterk voor laagdrempelige activiteiten in samenwerking tussen scholen, brede scholen, buitenschoolse opvang, buurt- en welzijnswerk, (sport)verenigingen en centra voor culturele vorming en kunstbeoefening. Ook wil de PvdA dat bijvoorbeeld (sport)verenigingen die integratie doelbewust bevorderen kunnen rekenen op ondersteuning. Steeds meer verenigingen nemen initiatieven. Het succesvolle programma 'Meedoen' moet worden verlengd en opengesteld voor alle sportbonden en verenigingen.

252. Hoogeveen

Toevoegen: ge alinea na "aan een baan te helpen": De PvdA wil extra geld investeren in het VMBO om:

Klassenverkleining mogelijk te maken,

Tot meer praktijklessen te komen,

Doorlopende leerlijnen met het vakonderwijs in

het MBO mogelijk te maken (zgn. Vakcolleges)

Extra begeleiding te kunnen bieden aan leerlingen met taalachterstand en verscheidenheid in culturen en aan leerlingen met psychische en sociale problemen.

Het vak beroepskeuze in te voeren.

Extra te investeren in het lerarencorps om onderwijs en begeleiding verder te professionaliseren en leegloop en ziekteverzuim te voorkomen.

Toelichting: Zestig procent van alle leerlingen die naar het voortgezet onderwijs gaan doen dit via het VMBO, waarmee dit type onderwijs de belangrijkste uitvalsbasis voor vervolgonderwijs en beroepsvorming

In dit type onderwijs zit ook de grootste concentratie van allochtone kinderen, kinderen met taalachterstand en kinderen met psychische en sociale problemen die eigenlijk speciaal onderwijs behoeven.

Voor al deze categorieën zijn de VMBO scholen de enige kans op duurzame integratie in werk en maatschappij. Het optimaliseren van dit type onderwijs tot prachtscholen is van wezenlijk belang net zoals het omturnen van achterstandswijken, omdat er zoveel problemen samen komen en de onderkant van de onderwijspopulatie hiermee geconfronteerd wordt.

Er doen zich nu al diverse problemen voor zoals veel voortijdige schoolverlaters, te zware belasting door de grote culturele en sociale verscheidenheid, een alsmaar groeiend lerarentekort en veel uitval van lessen door ziekteverzuim. Veel leerlingen maken een verkeerde beroepskeuze en stranden daardoor bij de overstap naar het MBO.

Op het congres in juni 2008 in Breda was er een amendement van de afdeling Hoogeveen om de achterstand van de besteding aan onderwijs en

permanente scholing als percentage van het BNP (4,9 % van Ned. om 6,3% van het OESO gemiddelde) in te lopen. Het PB heeft dit amendement overgenomen en gesteld dat het streven is om op het Scandinavische niveau ad 7,2 % te komen. Investeren in het VMBO is dus een logische stap hierin en vormt een structurele maatregel in het kader van de Integratie.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie amendementen 248 en 249 van de afdelingen Houten en Rheden/Rozendaal.

253. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Toevoegen: Te vaak beginnen kinderen van allochtone afkomst vanwege taalproblemen met een achterstand aan hun schoolcarrière.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: "Te vaak beginnen kinderen van nieuwe Nederlanders met een achterstand aan hun schoolcarrière." wijzigen in "Te vaak beginnen kinderen van allochtone afkomst vanwege taalproblemen en gebrekkige opvoeding met een achterstand aan hun schoolcarrière."

254. Huizen

Toevoegen: Onder 3.2.2: 'In Nederland en vooral in de grote steden gaan de leerlingen met de grootste achterstanden naar de slechtste scholen. Een kwaliteitsverbetering van de zogenoemde risicoscholen moet absolute prioriteit hebben'.

Toelichting: Zie het Onderwijsverslag 2008

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie amendement 249 afdeling Rheden/Rozendaal.

255. Amsterdam Slotervaart

Toevoegen: "Het belang van goede scholing voor preventie van problemen als schooluitval, werkloosheid, criminaliteit, segregatie, sociaal-economische achterstand en stagnatie van vrouwenemancipatie, rechtvaardigt een nóg grotere inzet op onderwijs. Kleinere klassen, hoogopgeleid personeel op de voorschool (of dagverblijf). De achterstand die allochtone kinderen aan het begin van hun schoolcarrière al hebben opgedaan en die gedurende de schoolperiode alleen maar oploopt (ondanks hoogwaardig onderwijs) ontstaat gedeeltelijk door een leemte in educatie van huis uit. Die leemte zou kunnen worden aangevuld door meer naschoolse activiteiten, ouder- en kindbegeleiding en huiswerkbegeleiding."

Toelichting: Onderwijs is onmisbaar. Het is prioriteit nummer één: er is enorm veel te verbeteren en enorm veel te winnen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: reeds verwoord in eerdere overgenomen of gewijzigd overgenomen amendementen

256. Arnhem

Toevoegen: Aan het wegnemen en voorkomen van mogelijke segregatie kan vooral worden gewerkt, wanneer adequate maatregelen worden getroffen om "zwarte- en witte" scholen tegen te gaan.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: staat reeds in de tekst.

3.2.3 Arbeid

Werk is een belangrijke motor voor integratie. Werk emancipeert, stelt in staat tot solidariteit, vermindert afhankelijkheid. Mensen moeten werken, want alleen zo ontwikkelen we onze samenleving, onze individuele talenten, zelfrespect en economische onafhankelijkheid.

De positie van allochtonen op de arbeidsmarkt baart de PvdA zorgen. Slechts de helft van de arbeidsgerechtigden van Marokkaanse of Turkse komaf heeft een baan. Zorgelijk zijn ook de achterstanden van niet-westerse allochtone jongeren en van allochtone vrouwen op de arbeidsmarkt. Veel nieuwe Nederlanders zijn in vergelijking met oorspronkelijke Nederlanders extra kwetsbaar op de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld vanwege het feit dat ze vaker op uitzendcontracten werken. In tijden dat het economisch slechter gaat, lopen zij daardoor van iedereen de grootste kans om hun baan te verliezen.

Iedereen verdient een eerlijke kans op werk. Achterstanden tot de arbeidsmarkt moeten worden weggewerkt en discriminatie op de arbeidsmarkt moet worden aangepakt. Maar wij accepteren ook geen zelf aangemeten slachtofferschap van mensen die de verantwoordelijkheid voor hun werkloosheid van zich afschuiven door van discriminatie te reppen. Tegenover rechten staat plichten (met bijbehorende sancties), in dit geval de plicht om beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt en om mee te werken aan scholing – zoals het leren van de Nederlandse taal – of reïntegratie. Alleen langs deze weg kunnen mensen hun toekomst in eigen hand nemen en deel uitmaken van onze samenleving. De PvdA wil mensen niet afhankelijk houden van een uitkering, maar hen aan het werk helpen. Ook zelfstandig ondernemerschap willen we stimuleren.

In het verleden is gebleken dat algemene maatregelen, zoals de Wet Bevordering Evenredige Arbeidsdeelname Allochtonen, nauwelijks succesvol zijn. Concrete projecten gericht op achterstandsgroepen zijn dat wel. Wij pleiten niet voor nieuwe regels, maar voor een goed gecoördineerde aanpak in samenwerking met werkgevers- en werknemersorganisaties. De sociale partners moeten vergaande afspraken maken om bijvoorbeeld via duale trajecten werklozen uit achterstandsgroepen in het algemeen en uit de groep nieuwe Nederlanders in het bijzonder aan de slag te krijgen. Jongeren zijn de toekomst; het creëren van banen en kansen voor jongeren betaalt zich dubbel en dwars terug. Dat geldt ook voor allochtone vrouwen. Diegenen onder hen die niet uit zichzelf aan het werk gaan moeten worden gestimuleerd om dat te doen. Werk betekent economische zelfstandigheid en dat is voor het emancipatieproces cruciaal.

We investeren in ondernemerschap door te werken aan een beter vestigingsklimaat voor bedrijven, door ondernemen te bevorderen en door de regeldruk voor ondernemers te verminderen. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar ondernemers in achterstandswijken. Microfinanciering moet landelijk worden ingevoerd.

Amendementen

257. Zutphen

Etten-Leur, Harderwijk

Schrappen: In eerste zin: 'stelt in staat tot solidariteit'.

Toelichting: Mensen die niet werken zijn ook in staat tot solidariteit. Bedoeld wordt (waarschijnlijk) dat de belastingen die afgedragen worden door werkenden de verzorgingsstaat – solidariteit tussen mensen – mogelijk maken, maar dat staat er niet.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Wijzigen in eerste zin: 'stelt in staat tot georganiseerde solidariteit'.

258. Etten-Leur

Zutphen

Schrappen: "Maar wij accepteren ook geen zelf aangemeten slachtofferschap van mensen die de verantwoordelijkheid voor hun werkloosheid van zich afschuiven door van discriminatie te reppen."

Toelichting: De alinea verliest geenszins aan inhoud en kracht als je deze zin schrapt. Maar indien je hem laat staan verzwak je je eigen uitspraak dat de PvdA geen discriminatie duldt. Schrappen, dus.

De bewering dat mensen 'zich slachtofferschap aanmeten' komt van de agenda van partijen die ver van de PvdA en haar doelen afstaan. Zolang in de resolutie beweringen als deze niet zijn onderbouwd met gegevens aangaande aard, omvang en context ervan, vinden wij dergelijke uitspraken stoere-jongens-ferme-knapentaal. Bovendien zal de kwestie van het 'zelf aangemeten slachtofferschap' per direct uit de wereld zijn, als de PvdA gewoon waarmaakt waar ze voor staat: discriminatie uitbannen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het is helaas een feit dat aangemeten slachtofferschap soms gebruikt wordt als excuus voor werkloosheid, net zoals werkloosheid soms veroorzaakt wordt door discriminatie. Beide kanten worden in deze resolutie benoemd.

259. Tilburg

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur

Wijzigen: tweede alinea, tweede zin, na "... of Turkse komaf heeft een baan", wordt "... of Turkse komaf heeft een baan, tegen 68% van de autochtone bevolking."

Toelichting: Zo voor de vuist weg roepen dat slechts de helft werkt laat veel te veel de interpretatie open dat de helft werkloos is. Het gaat hier om de netto-arbeidsparticipatie van alle mannen en vrouwen in deze bevolkingsgroep. Het percentage van de autochtone bevolking er naast geeft een evenwichtiger beeld (Bron: jaarrapport integratie 2008, CBS, pagina 90)

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie volgend PB-amendement afdeling Den Haag.

260. Utrecht

Na "van zich afschuiven door" **toevoegen:** "onterecht"

Toelichting: Uiteraard zijn we alleen gekant tegen onterechte beschuldigingen van discriminatie.

PREADVIES: OVERNEMEN

261. Zutphen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur Wijzigen: In de eerste alinea: 2 x onze verwijderen.

De eerste **wordt** 'de', de tweede **schrappen**.

Toelichting: Onze staat ons iets te vaak in deze Resolutie.

PREADVIES: OVERNEMEN

262. Den Haag

Wijzigen: "Slechts de helft van de arbeidsgerechtigden van Marokkaanse of Turkse komaf heeft een baan. Zorgelijk zijn ook de achterstanden van niet-westerse allochtone jongeren en van allochtone vrouwen op de arbeidsmarkt."

Wordt: "Een groot deel van de arbeidsgerechtigde Nederlanders van niet-westerse afkomst heeft geen betaalde baan. Zorgelijk zijn ook de achterstanden van allochtone jongeren en allochtone vrouwen op de arbeidsmarkt."

Toelichting: De arbeidsmarktparticipatie van allochtone Nederlanders laat nog veel te wensen over. En hoewel de Turken en Marokkanen een grotere achterstand hebben, dient er aandacht te zijn voor de verbetering van de arbeidsmarktpositie van alle etnische minderheden. Niet-westerse allochtonen benadrukt het begrip allochtoon dubbel. Hoewel deze omschrijving nog steeds en vaak wordt gebruikt, hebben de termen: niet-westerse migranten en allochtonen nagenoeg dezelfde betekenis.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Wijzigen in: "Een groot deel van de arbeidsgerechtigde nieuwe Nederlanders heeft in vergelijking tot oorspronkelijke Nederlanders geen betaalde baan. Zorgelijk zijn ook de achterstanden van jongeren en vrouwen onder de nieuwe Nederlanders op de arbeidsmarkt."

263. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Etten-Leur

In 1e alinea. Werk is een belangrijke motor voor integratie. Werk emancipeert. **toevoegen:** werk, zowel betaald als onbetaald en vrijwilligerswerk emancipeert.

In 4e alinea Concrete projecten gericht op achterstandsgroepen zijn dat wel. **wijzigen:** achterstandsgroepen in het algemeen zijn dat wel

Toelichting: lang niet iedereen komt toe aan

betaald werk. Geldt voor allochtone en autochtone Nederlanders.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *alhoewel we onbetaald en vrijwilligerswerk zeker waarderen gaat de voorkeur uit naar betaalde arbeid. Economische zelfstandigheid is een belangrijke voorwaarde voor emancipatie, zelfrespect en solidariteit.*

264. Hoogeveen

Toevoegen: 3e alinea: na "het leren van de Nederlandse taal" en/of vakscholing

Toelichting: Naast kennis van de taal is ook vakbekwaamheid van groot belang om aan het werk te komen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: "zoals het leren van de Nederlandse taal" wijzigen in "zoals het leren van de Nederlandse taal, regulier onderwijs en vakscholing"

265. Hoogeveen

Toevoegen: 3e alinea na "stimuleren.": Dit wordt ondersteund met cursussen zelfstandig ondernemen en ondersteuning bij de (financiële) administratie.

Toelichting: Veel kleine ondernemers en zzp'ers gaan na 1 of enkele jaren failliet, omdat ze wel goed zijn op hun vakgebied, maar de administratie van hun bedrijf niet kunnen overzien.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Laatste alinea op oorspronkelijke plaats schrappen en met amendement als volgt samenvoegen achter de derde alinea: "Dit wordt ondersteund met ondersteuning en begeleiding, onder andere in de vorm van cursussen zelfstandig ondernemerschap. We investeren in ondernemerschap door te werken aan een beter vestigingsklimaat voor bedrijven, door ondernemen te bevorderen en door de regeldruk voor ondernemers te verminderen. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar ondernemers in achterstandswijken. Microfinanciering moet landelijk worden ingevoerd."

Voor 4e alinea toevoegen: Een actief diversiteitsbeleid bij de overheid en in het bedrijfsleven draagt bij aan het welslagen van inburgering van nieuwe Nederlanders. De overheid dient hier het goede voorbeeld te geven.

3.2.4 Sociale zekerheid

De Partij van de Arbeid staat voor sociale zekerheid die actief werkt in plaats van verzorgend. Dat betekent: een baan gaat boven een uitkering. Ons huidige stelsel van sociale zekerheid pakt naar verhouding slecht uit voor nieuwe Nederlanders en hun kinderen. Hun participatie op de arbeidsmarkt ligt fors lager dan die van autochtonen en de bijstand 'verkleurt'. Onder de netto-betalers van solidariteit zijn autochtonen oververtegenwoordigd, onder de netto-ontvangers allochtonen. Dat pijnlijke

gegeven legt de bijl aan de wortel van de door ons zo gekoesterde solidariteit.

Tegen deze achtergrond is de PvdA voorstander van het beperken van de toegang tot sociale zekerheid voor migranten die zo kort in Nederland verblijven dat ze weinig tot niets hebben bijgedragen aan onze sociale zekerheid. Het is een principe van goed burgerschap dat nieuwkomers eerst een bijdrage leveren alvorens een beroep te doen op voorzieningen. Een apart aanloopregime is daarom verdedigbaar – niet omdat we mensen ongelijk willen behandelen, maar omdat het stelsel zoals het nu is voor nieuwkomers onvoldoende activerend werkt. Het tegengaan van een sociale onderklasse die voornamelijk uit migranten, hun kinderen en hun kleinkinderen bestaat is de nieuwe sociale kwestie.

Amendementen

266. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Utrecht, Zutphen, Etten-Leur, Groningen, De Bilt, Harderwijk, Amsterdam Oud-Zuid

Schrappen: 2e alinea

Toelichting: Dit is onzin. De minimale kosten voor zelfstandig levensonderhoud zijn voor iedereen in Nederland gelijk. De Algemene Bijstandswet voorziet hierin en bevat sancties.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 272 afdeling Utrecht.

267. Utrecht

Zutphen, Arnhem, Etten-Leur

Schrappen: gehele paragraaf

Toelichting: Is een bijzonder onwenselijke en discriminerende paragraaf in de resolutie, waarvoor de PvdA zich zou moeten schamen. Ofwel de gehele paragraaf weghalen; ofwel deze vervangen door een veel betere (zie amendement-Utrecht voor nieuwe tekst).

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 272 afdeling Utrecht.

268. Huizen

Schrappen: 'Tegen deze achtergrond ... t/m ... is de nieuwe sociale kwestie'.

Toelichting: Een 'apart (sic!) aanloopregime' is discriminerend en in strijd met internationale(mensenrechten)verdragen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie PB-amendement 272 afdeling Utrecht.

269. Arnhem

Schrappen: Tweede alinea met uitzondering van de laatste zin kan worden geschrapt.

Toelichting: De sociale zekerheid is een wettelijke regeling.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie PB-amendement 272 afdeling Utrecht.

270. Den Bosch

Nijmegen, Rheden/Rozendaal, Arnhem

Wijzigen: Tegen deze ... activerend werkt ... **wordt:**

De PvdA is voorstander om het huidige stelsel zo in te richten dat mensen voldoende worden geactiveerd tot deelname aan het arbeidsproces, zodat de 'verkleuring' wordt tegengegaan.

Toelichting: Als het stelsel niet werkt, moet je het stelsel aanpakken en niet de mensen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie PB-amendement 272 afdeling Utrecht en voorgaande paragraaf over arbeid.

271. Leiden

Tilburg, Hoorn, Culemborg, Aalsmeer,

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: tweede alinea ("Tegen deze achtergrond

... de nieuwe sociale kwestie.") **wordt:** Wie zich vestigt in Nederland, wordt opgenomen in het sociaal stelsel van Nederland. Voor iedereen, wie er al was en voor nieuwkomers, gelden de zelfde rechten en plichten, de zelfde lusten en lasten. Afwijkingen van deze solidariteitsgedachte dienen een rechtvaardige grondslag te hebben en geen discriminerend karakter te hebben.

De PvdA keert zich tegen het ontstaan van een sociale onderklasse die voornamelijk bestaat uit migranten, hun kinderen en kleinkinderen.

Toelichting: In het voorstel slaat de "nieuwe strengheid" door naar onbedoelde discriminatie.

De crux van solidariteit is dat over en weer rechten en plichten bestaan.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie PB-amendement 272 afdeling Utrecht.

272. Utrecht

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam,

Etten-Leur, Den Haag, De Bilt

Wijzigen: gehele paragraaf **wordt:**

"Voor de Partij van de Arbeid –die naam is niet toevallig gekozen– staat arbeidsdeelname voorop. Vooral door middel van arbeid dragen mensen bij aan de opbouw en de inrichting van de maatschappij. Een inkomen uit arbeid heeft voorrang boven een inkomen uit de sociale zekerheid. Het sociale zekerheidsstelsel is een afgeleide van en een aanvulling op het arbeidsbestel. Het repareert de gaten die het arbeidsbestel laat vallen en het bereidt uitkeringsgerechtigden voor op een (r)entree op de arbeidsmarkt.

Migranten zijn sterk oververtegenwoordigd onder uitkeringsgerechtigden. Dit is spiegelbeeldig aan hun ondervertegenwoordiging in het arbeidsbestel. Dit gegeven kan verklaard worden uit de migratiegeschiedenis, de late invoering van inburgeringscursussen

(1998), taal- en scholingstekorten, het verdwijnen van veel industriële productiewerk uit Nederland en ook aan vooroordelen en discriminatie op de

arbeidsmarkt. De PvdA legt zich niet neer bij deze ondervetegenwoordiging op de arbeidsmarkt en overvetegenwoordiging in de sociale zekerheid. Onderwijs en werk zijn sleutelfactoren bij integratie.

Ons sociaal zekerheidsstelsel kent uiteraard gelijke toelatingseisen en uitkeringsvoorwaarden voor autochtonen en toegelaten migranten. Onze grondwet opent met de zin: Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld.

De PvdA wijst dan ook soms gehoorde oprispingen voor aparte toelatingseisen voor recent toegelaten migranten principieel af.

Toelichting: De ontwerp-resolutie zit principieel fout en de argumentatie is op drijfzand gebouwd.

1.- principieel: de PB-resolutie bepleit een “aparte aanloopregime” en “het beperken van de toegang tot sociale zekerheid” voor migranten die nog niet zolang in Nederland wonen en nog maar weinig hebben bijgedragen aan de financiering van de sociale zekerheid. Dit is in strijd met de Nederlandse rechtsorde. Zie bijvoorbeeld art. 1 van de Grondwet.

2.- analytisch is het een ondeugdelijk betoog. In de eerste zin kiest het PB voor een sociale zekerheid die activerend werkt in plaats van verzorgend. Een goed sociaal zekerheidsstelsel werkt uiteraard zowel activerend als verzorgend. (In de laatste decennia is de activerende functie aangescherpt en het verzorgend element versoberd). De tekst constateert terecht dat migranten sterk overvetegenwoordigd zijn in de sociale zekerheid, maar legt geen verbinding met hun spiegelbeeldige ondervetegenwoordiging op de arbeidsmarkt. De tekst suggereert zelfs dat het sociale zekerheidsstelsel migranten weghoudt van de arbeidsmarkt, maar levert daarvoor geen enkel argument. De tekst analyseert nergens de oorzaken van deze overvetegenwoordiging in de sociale zekerheid en differentieert niet tussen verschillende groepen migranten of soorten uitkeringen.

Deze overvetegenwoordiging doet zich vooral voor bij niet-westerse migranten, vooral van Turkse en Marokkaanse origine, die reeds lang in Nederland verblijven, met een torenhoge uitschiet naar boven in de leeftijdscategorie 55-65 jaar. Die overvetegenwoordiging betreft niet de hele sociale zekerheid, maar eigenlijk alleen de bijstand. Voor recent toegelaten migranten geldt die overvetegenwoordiging niet (met uitzondering van politieke vluchtelingen). De laatste golf arbeidsmigranten is afkomstig uit recent tot de EU toegetreden Midden- en Oost-Europese landen (vooral Polen). Hun uitkeringsafhankelijkheid ligt op het niveau van dat van de autochtone Nederlanders, namelijk 13%. (bron: onderzoek van Risbo Contractresearch Erasmusuniversiteit, april 2008) Voor reguliere verblijfsvergunningen geldt de eis dat de immigrant duurzaam beschikt over vol-

doende middelen van bestaan; bij gezinshereniging en gezinsvorming geldt de eis dat de partner duurzaam beschikt over voldoende middelen van bestaan.

Het “aparte aanloopregime” voor recente migranten zal dus financieel niet veel opleveren.

Voor een aantal sociale zekerheidsuitkeringen geldt de eis van een arbeidsverleden in loondienst of is er sprake van betere (langerlopende of hogere) uitkeringen als er langer gewerkt is (de WW en de nieuwe regeling voor gedeeltelijk arbeidongeschikte werknemers). Recente migranten zullen daaraan in mindere mate kunnen voldoen en eerder aangewezen zijn op de het laatste vangnet van de bijstand, dat geen eisen aan arbeidsverleden stelt.

Voor toegelaten politieke vluchtelingen geldt het volgende: tijdens de behandeling van de asielaanvraag valt men nog niet onder het Nederlandse sociaal zekerheidsstelsel. Bij de beoordeling van de asielaanvraag geldt –anders dan bij reguliere migranten –uiteraard niet de eis dat men duurzaam beschikt over voldoende middelen van bestaan. Na toelating gelden voor hen dezelfde rechten en plichten als voor iedere Nederlander. De hoge uitkeringsafhankelijkheid van hen is mede veroorzaakt door de tot voor kort ellenlange duur van de behandeling van hun asielaanvraag. Tenslotte: illegalen hebben geen toegang tot de Nederlandse sociale zekerheid.

De PB-resolutie legt een veel te sterk verband tussen netto-betalen en netto-ontvangen. Kenmerk van verplichte sociale zekerheid is nu juist dat “goede” en “slechte risico’s” verevend worden. Daarvoor zijn ze juist tot stand gekomen en dat is een teken van beschaving.

De onevenredigheid tussen nettobetalers en netto-ontvangers in de sociale zekerheid doet zich niet alleen voor in de verhouding tussen autochtonen en migranten, maar ook in de verhouding tussen laag- en hooggeschoolden, gezonden en zieken, enz.

Het PB geeft zelfs niet de grove contouren aan van dit wel zeer ingrijpende voorstel tot een “aparte aanloopregime” voor migranten die nog niet zolang in Nederland verblijven. Kennelijk is er niet goed over nagedacht.

Het “aparte aanloopregime” zal de dakloosheid en armoede in Nederland allicht vergroten.

**PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
PB-AMENDEMENT nieuwe tekst onder kopje sociale zekerheid:**

“De Partij van de Arbeid staat voor een sociale zekerheid die activerend werkt. Dat wil zeggen een baan boven een uitkering. Onze sociale zekerheid en ons arbeidsmarktbeleid heeft helaas niet kunnen voorkomen dat de werkloosheid onder nieuwe Nederlanders onevenredig hoog is, evenals het beroep op uitkeringen. Dat heeft niet alleen een negatief effect op de sociaal economische positie

en de participatie van betrokkenen, het zet ook de door ons zo gekoesterde solidariteit onder druk.

Het behouden en versterken van de verzorgingsstaat vergt dat zoveel mogelijk mensen meedoen en bijdragen. Wanneer er tekorten op de Nederlandse arbeidsmarkt zijn die niet kunnen worden vervuld door werkzoekenden in ons land, dan kán arbeidsmigratie een oplossing bieden. Dan moet wel worden voldaan aan een aantal voorwaarden waaronder een ingroeimodel voor de sociale zekerheid. Ons sociale zekerheidsstelsel kan voor tijdelijke arbeidsmigranten die slechts een korte periode hier verblijven niet dezelfde zekerheden bieden. Arbeidsmigratie vraagt om sociale zekerheid op maat. Dat geldt uiteraard niet voor asielzoekers met een verblijfsvergunning. Voor huwelijksmigranten geldt al dat er een onderhoudsplicht is van de Nederlandse partner gedurende de eerste 5 jaar. De PvdA heeft zich steeds verzet tegen verhoging van de inkomensgrens behorende bij die onderhoudsplicht. Huwelijksmigratie moet niet worden voorbehouden aan de rijken."

**273. Etten-Leur
Zutphen**

Wijzigen: "De Partij van de Arbeid staat voor sociale zekerheid die activerend werkt in plaats van verzorgend." **wordt** "De Partij van de Arbeid staat voor sociale zekerheid die in de eerste plaats activerend werkt en daarnaast elke burger die niet buiten zorg kan, verzorgt."

Toelichting: Wat krijgen we nou?

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 272 afdeling Utrecht.

274. Haarlem

Wijzigen: De Partij van de Arbeid staat voor een sociale zekerheid die activerend werkt. Dat betekent dat het vinden van een baan belangrijker is dan het krijgen van een uitkering. We zijn immers de Partij van de Arbeid en niet de Partij van de Uitkeringen.

Uit de praktijk blijkt dat nieuwkomers en hun kinderen meer moeite hebben met het vinden van een baan, waardoor zij vaker aanspraak maken op onze sociale voorzieningen. Om te voorkomen dat er een sociaal-economische onderklasse ontstaat die voornamelijk uit Nieuwe Nederlanders en hun nakomelingen zou bestaan, zullen we naar een sociaal stelsel toe moeten waarin mensen geactiveerd worden, en de kans krijgen, werk te vinden en te houden.

Degenen die misbruik van onze sociale voorzieningen maken en degenen die dit misbruik helpen organiseren, zullen vervolgd en financieel uitgedieft worden.

Toelichting: De gehele paragraaf wijzigen, omdat deze negatief van toonzetting is en omdat solidariteit niet alleen een kwestie van geld is.

Daarnaast werkt het stigmatiserend om te zeggen dat er een sociale onderklasse van immigranten, hun kinderen en kleinkinderen dreigt te ontstaan. Vooral over de kleinkinderen valt nog weinig te zeggen, en om ze nu al als onderklasse te kwalificeren gaat ons te ver.

Er zijn juist genoeg mensen uit immigrantengroepen die het hartstikke goed doen. Een ander groot bezwaar is het pleiten voor een zogenaamd aanloopregime wat betreft het aanspraak kunnen maken op sociale voorzieningen.

Dit vinden wij als PvdA-Haarlem onwenselijk omdat dit ongelijkheid creëert en omdat we hiermee het risico lopen dat mensen onder de armoedegrens komen, gaan bedelen of dat ze de criminaliteit ingaan om rond te kunnen komen. Uiteraard begrijpen we de gedachte achter dit voorstel. Ook wij van de PvdA-Haarlem willen dat misbruik van onze sociale voorzieningen hard aangepakt wordt, maar de welwillenden mogen niet het slachtoffer van de kwaden worden. Vooral als het gaat om zulke belangrijke zaken als het bestaansminimum. De PvdA heeft altijd gestreden voor een fatsoenlijk bestaan voor iedereen, en dat moeten we blijven doen. Daarom stellen wij dit amendement voor.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie PB amendement 272 afdeling Utrecht.

275. Ede

Wijzigen: Tweede zin eerste alinea "ons huidig stelsel van sociale zekerheidenz" **schrapen** en de tweede alinea **wordt:** "Tegen deze achtergrond kiest de PvdA ervoor om bij burgers die niets tot weinig hebben bijgedragen aan onze sociale zekerheid de bestaande toegang tot die sociale zekerheid strak toe te passen in samenhang met een actief traject gericht op betaalde arbeid".

Dit geldt voor nieuwkomers op de Nederlandse arbeidsmarkt ongeacht of men allochtoon of autochtoon is. Bij migranten geldt dat de toeleiding naar de arbeidsmarkt gericht is op reeds eerder verworven kennis en vaardigheden.

Toelichting: De bestaande tekst gaat wel erg ver. Het zonder voorbehoud benoemen van "de toegang beperken" heeft grote invloed op het bestaansniveau van burgers. Het kan niet de bedoeling zijn, dat grote groepen in de sociale pensions terecht komen. Als sociaal-democraten geloven wij niet, dat het hebben van een uitkering mensen veroordeeld tot die uitkering. Wel kan het zo zijn, dat bij langer durende werkloosheid de berusting gemakkelijker is. Dus actief bemiddelen naar werk, desnoods naar een participatiebaan.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB amendement 272 afdeling Utrecht.

276. Zaanstad

Toevoegen: 1e alinea na "... dat ze weinig tot niets hebben bijgedragen aan onze sociale zekerheid." de volgende zinsnede: "..., tenzij buiten hun schuld om zij niet in staat zijn c.q. worden gesteld om een dergelijke bijdrage te leveren. Ook deze mensen hebben recht op een bestaan minimaal op bijstandsniveau."

Toelichting: De huidige formulering en plaatsing in een bijzondere positie van nieuwe migranten ligt al gevoelig, daarom deze toevoeging waardoor de PvdA uitsprekt dat het wel mogelijk moet zijn dat migranten daadwerkelijk in het arbeidsproces kunnen deelnemen. Anders ontstaat een kip en ei verhaal: de mensen willen wel een bijdrage leveren, maar kunnen/mogen niet. Daardoor dragen zij te weinig bij en komen niet in aanmerking voor ondersteuning (vicieuze cirkel dat het solidariteitsbeginsel onder druk zet).

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB amendement 272 afdeling Utrecht.

277. Etten-Leur

Zutphen

Toevoegen: "Dat pijnlijke gegeven legt de bijl aan de wortel van de door ons zo gekoesterde georganiseerde solidariteit."

Toelichting: In de resolutie is een paar keer sprake van solidariteit in relatie tot geld, bijvoorbeeld inkomstenbelasting. In dat geval is sprake van door formele instituties georganiseerde solidariteit, die ook wel koude, formele of economische solidariteit wordt genoemd (niet te verwarren met solidariteit bij bijvoorbeeld pensioenen of verzekeringen, waar je met z'n allen een risico deelt).

Daarnaast bestaat er een warme, informele solidariteit waarmee wordt bedoeld: opkomen voor de zwakkeren.

Door aan te geven dat met solidariteit hier georganiseerde solidariteit wordt bedoeld, houd je als PvdA ook het begrip warme solidariteit levend. Dit om te voorkomen dat solidariteit straks alleen nog maar wordt verstaan in relatie tot centen.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie PB amendement 272 afdeling Utrecht.

278. Amsterdam Osdorp

Toevoegen: Na verzorgend: Activeren kan heel goed zonder dwang door een aantrekkelijke programmering waardoor mensen worden verleid de goede kant op te gaan. Het moet normaal worden dat mensen met een uitkering een tegenprestatie leveren in de vorm van vrijwilligerswerk, ouderbetrokkenheid, scholing.

Toelichting: Wij hebben het altijd raar gevonden dat je met een uitkering gewoon thuis kan zitten.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB amendement 272 afdeling Utrecht.

279. Huizen

Toevoegen: Onder 3.2.3 na de 1e alinea welke begint met 'Werk....'.

Volgens het Armoedebericht 2008 hebben vier maal zoveel allochtone gezinnen een laag inkomen dan autochtone gezinnen. Verhoging van de arbeidsparticipatie van immigranten tot een evenredig niveau is daarom van groot belang. Het arbeidsmarktbeleid moet ertoe leiden dat de werkloosheid niet disproportioneel ten laste komt van immigranten. Er moet een oplossing komen voor structurele oorzaken van de armoede zoals het AOW-tekort.

Toelichting: Voor veel gezinnen is deelname aan de samenleving te duur.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB amendement 272 afdeling Utrecht.

3.2.5 Wonen

In stadswijken waar het woningaanbod voornamelijk bestaat uit goedkope sociale huurwoningen concentreren zich allerlei grote problemen, van onveiligheid tot segregatie in het onderwijs. Dit zijn de wijken waar nieuwe Nederlanders de afgelopen decennia massaal hun intrek hebben genomen. Oorspronkelijke bewoners kennen hun buurt vaak niet meer terug.

De PvdA maakt zich zowel in de wijken zelf als op het Binnenhof sterk voor een goede buurt voor iedereen. Goed en betaalbaar wonen, dat is het kerndoel van ons woningmarktbeleid. Wie woont er niet het liefst in een buurt die veilig is, met voldoende groen, een prettig winkelaanbod en een wijkverpleegkundige en een wijkagent die een oogje in het zeil houden? We moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen de Nederlandse samenleving een halt toe roepen. Wijken horen een gezond en gemêleerd aanbod van koop- en (sociale)huurwoningen te bieden. Alleen zo kan de concentratie van achterstanden en problemen worden bestreden (en voorkomen) en alleen zo kan een betere doorstroming in de huizenmarkt op wijkniveau worden bewerkstelligd. Lokale overheden, corporaties en de nationale overheid moeten hier werk van blijven maken: door slim te slopen en te bouwen, door verpaupering tegen te gaan, door onrechtmatige bewoning en huisjesmelkers aan te pakken, door belastingvoordelen te bieden aan ondernemers die voorzieningen terugbrengen en door de uittocht van 'kansrijke' bewoners en de intocht van 'kansarme' bewoners tegen te gaan. De PvdA wil de buurt teruggeven aan de bewoners. We willen nauw met hen samenwerken, omdat zij het zijn die met de beste ideeën komen. Daarom zetten wij ons in voor inspraak van bewoners bij de aanpak van hun wijk en voor het uittrekken van extra middelen ter ondersteuning van bewonersinitiatieven.

Amendementen

281. Zaanstad

Wijzigen: “de uittocht van kansrijke bewoners en de intocht van kansarme bewoners tegen te gaan”. **wordt** “..... en door een balans tussen min of meer “kansrijke” en min of meer “kansarme” bewoners te bevorderen.”

Toelichting: Te negatief geformuleerd en impliceert een normatief oordeel over verschillende groepen burgers (kansarm versus kansrijk).

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: impliceert geen waardeoordeel maar erkent het verband tussen kansarmoede, segregatie en de concentratie van achterstanden en problemen.

282. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Zutphen, Etten-Leur

Wijzigen: 1e alinea, 1e zin **wordt:** In woonwijken waar samenlevingsproblemen in hoge concentratie voorkomen dient de kwaliteit van het bestaan van bewoners sterk te worden verbeterd door gedifferentieerde woningbouw in aandachtwijken en gedifferentieerd te bouwen in uitbreidingswijken en in transformatiegebieden .

Toelichting: De oorspronkelijke tekst is zo'n voorbeeld van een ongenwenste generalisatie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: dat de concentratie van problemen en achterstanden mede voortkomt uit het eenzijdige woningaanbod in de betreffende wijken is geen generalisatie maar een feit.

283. Vught

Wijzigen: We moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen onze samenleving een halt toeroepen. **wordt:** Het investeren in cultuur, sport en andere maatschappelijke voorzieningen waar ontmoeting en samenleven centraal staan is van groot belang om het ontstaan van parallelle gemeenschappen tegen te gaan.

Toelichting: Maakt het concreter wat we daaraan kunnen doen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: te limitatief. Het ontstaan van segregatie en parallelle samenlevingen vergt een veel verdergaande aanpak inclusief differentiatie in bouwen, sturing van in- en uitstroom van diverse bewonersgroepen etc.

284. Zaanstad

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur

Toevoegen: 2e alinea na “...massaal hun intrek hebben genomen”: “respectievelijk toegewezen hebben gekregen.”

Toelichting: De betreffende zin suggereert teveel alsof deze groepen allemaal zelf actief ervoor gekozen hebben om bij elkaar in een wijk te gaan

wonen. De praktijk is (geweest?), dat door het woningtoewijzingsbeleid van gemeenten en woningcorporaties veel mensen ook werden “gedwongen” om bij elkaar te gaan wonen. De toevoeging nuanceert de gedachte dat het “(louter) eigen schuld” is dat de mensen zo bij elkaar wonen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Tweede zin eerste alinea wijzigen in: “Dit zijn de wijken waar nieuwe Nederlanders de afgelopen decennia massaal hun intrek hebben genomen, vrijwillig maar vooral ook omdat ze daar een woning toegewezen hebben gekregen en omdat woonruimte daar relatief goedkoop is.”

285. Vught

Toevoegen na: Oorspronkelijke bewoners kennen hun buurt vaak niet meer terug.

Integratie vindt ook plaats in de buurten en de wijken. Dat lukt alleen als mensen elkaar kunnen ontmoeten. De inrichting van de openbare ruimte is dan ook van groot belang. De overheid heeft een belangrijke taak als het gaat om de kwaliteit van wonen en ontmoeten. De PvdA vindt het van cruciaal belang dat alle Nederlanders in goede en verzorgde woningen kunnen wonen. Van bewoners mag verwacht worden dat zij zorg dragen voor de woning én de woonomgeving.

Overheid en bewoners moeten samen ervoor zorgen dat de straten schoon zijn, de openbare verlichting werkt en dat er voldoende ruimte is voor ontmoetingsplekken in de vorm van speelveldjes, skatebanen, banken en parkjes. Schone en verzorgde wijken en buurten nodigen uit om naar buiten te gaan, om mensen te ontmoeten, om in contact te komen met elkaar. De overheid moet haar faciliterende rol samen met mensen vorm geven.

Hetzelfde geldt ook voor het verenigingsleven en voor vrijwilligerswerk. Ook dit is een onmisbare schakel om de verschillen te overbruggen. Ons sociaal kapitaal in buurten en wijken zit in de verenigingen. Deelname aan het verenigingsleven verbindt, vergroot het vertrouwen in maatschappelijke organisaties en maakt duidelijk dat samenwerking leidt tot samenleven.

Toelichting: De huidige passage is wel erg summier en gaat onvoldoende in op datgene wat mensen in buurten en verenigingen zelf aan het ontwikkelen zijn.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Tekst vanaf alinea 1 onder het kopje wonen samenvoegen met amendement van de afdeling Vught zodat de tekst na alinea 1 als volgt luidt:

“We moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen de Nederlandse samenleving een halt toe roepen. Wijken horen een gezond en

gemêleerd aanbod van koop- en (sociale)huurwoningen te bieden. Alleen zo kan de concentratie van achterstanden en problemen worden bestreden (en voorkomen) en alleen zo kan een betere doorstroming in de huizenmarkt op wijkniveau worden bewerkstelligd. Lokale overheden, corporaties en de nationale overheid moeten hier werk van blijven maken: door slim te slopen en te bouwen, door verpaupering tegen te gaan, door onrechtmatige bewoning en huisjesmelkers aan te pakken, door belastingvoordelen te bieden aan ondernemers die voorzieningen terugbrengen en door de uittocht van ‘kansrijke’ bewoners en de intocht van ‘kansarme’ bewoners tegen te gaan.

Integratie vindt plaats in de buurten en de wijken als mensen elkaar kunnen ontmoeten. De inrichting van de openbare ruimte is dan ook van groot belang. De overheid heeft een belangrijke taak als het gaat om de kwaliteit van wonen en ontmoeten. De PvdA vindt het van cruciaal belang dat alle Nederlanders in goede woningen kunnen wonen. Van bewoners mag verwacht worden dat zij zorg dragen voor de woning én de woonomgeving.

Overheid en bewoners moeten samen ervoor zorgen dat de straten schoon zijn, de openbare verlichting werkt en dat er voldoende ruimte is voor ontmoetingsplekken in de vorm van speelveldjes, skatebanen, banken en parkjes. Schone en verzorgde wijken en buurten nodigen uit om naar buiten te gaan, om mensen te ontmoeten, om in contact te komen met elkaar. De overheid moet haar faciliterende rol samen met mensen vorm geven.

Hetzelfde geldt ook voor het verenigingsleven en voor vrijwilligerswerk. Ook dit is een onmisbare schakel om de verschillen te overbruggen. Ons sociaal kapitaal in buurten en wijken zit onder andere in verenigingen en vrijwilligersorganisaties. Deelname aan het verenigingsleven verbindt, vergroot het vertrouwen in maatschappelijke organisaties en maakt duidelijk dat samenwerking leidt tot samenleven.

De PvdA maakt zich zowel in de wijken zelf als op het Binnenhof sterk voor een goede buurt voor iedereen. Goed en betaalbaar wonen, dat is het kerndoel van ons woningmarktbeleid. Wie woont er niet het liefst in een buurt die veilig is, met voldoende groen, een prettig winkelaanbod en een wijkverpleegkundige en een wijkagent die een oogje in het zeil houden?

Daarnaast moeten bewoners meer betrokken worden bij hun buurt. De PvdA wil de buurt teruggeven aan de bewoners. Door nauw met hen samen te werken, omdat zij het zijn die met de beste ideeën komen. Daarom zetten wij ons in voor

inspraak van alle bewoners bij de aanpak van hun wijk en voor het uittrekken van extra middelen ter ondersteuning van bewonersinitiatieven.”

3.3 Specifiek beleid

3.3.1 Aanpak van probleemjongeren

De oorzaak van wangedrag van jongeren (zeker ook die van Marokkaanse en Antilliaanse afkomst) ligt voor een groot deel in het ontbreken van een sterke thuiscultuur. Ook de school is vaak weinig dominant in het leven van deze jongeren aanwezig: zij spijbelen veel en vallen uit voordat ze een diploma hebben behaald. ‘Thuis’ en ‘school’ leggen het af tegen de straat, waar een harde, meedogenloze straatcultuur heerst. Respect voor andere buurtbewoners, voor de rechtsstaat en vertegenwoordigers daarvan (politie en justitie) is bij deze jongeren ver te zoeken.

Duidelijk is dit: handhaving staat voorop. Op straat is de politie de baas, niemand anders. Dat garandeert dat de straat niet van enkelen, maar van iedereen is. Om deze reden zet de PvdA zich al jaren in voor extra wijkagenten en veiligheidshuizen. Op plekken waar het misloopt moet tijdelijk extra politie kunnen worden ingezet. Ook moeten de mogelijkheden voor burgemeesters om overlast en criminaliteit aan te pakken worden versterkt als hulpverlening faalt. Dit via uitbreiding van de zogenoemde doorzettingsmacht. De PvdA accepteert het niet dat zowel de schade als de rekening van probleemgedrag op de samenleving als geheel worden afgewenteld. Zowel in het kader van politiewerk als ten behoeve van hulpverlening kan het vaststellen van herkomst of afkomst noodzakelijk zijn. Dit zal steeds omgeven moeten zijn met heldere waarborgen. Daders moeten worden gestraft en wij staan pal voor de slachtoffers. Jongeren die overlast veroorzaken moeten op de huid worden gezeten. Ouders en scholen hebben daarbij een belangrijke rol. Juridische procedures voor overlastveroorzakers en straatcriminelen moeten worden versneld. De machocultuur doorbreken we onder meer door te bevorderen dat straffen worden ingezet die statusverlagend werken (in plaats van statusverhogend, zoals nu soms geldt voor gevangenisstraf). Als een minderjarige voor de rechter verschijnt, moeten de ouders daarbij aanwezig zijn. Ouders worden financieel aansprakelijk gesteld voor schade aangericht door jongeren tot 18 jaar (nu geldt een leeftijdsgrens van 16 jaar). Naast repressie – handhaving dus – moet er meer aandacht komen voor preventie. Dat bereiken we via generiek beleid op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt maar ook via specifieke maatregelen. Om te zorgen dat jongeren beter worden toegerust voor hun functioneren in de samenleving, moet de thuiscultuur worden versterkt en moet de school een belangrijker plek in hun dagelijks leven krijgen.

Amendementen

286 A. PB-AMENDEMENT

***Invoegen na “hulpverlening faalt”:* Uiteraard altijd met de mogelijkheid van rechterlijke toetsing.**

Toelichting: tekst was onvoldoende volledig.

286 B. Rotterdam

Wijzigen: 13 “het ontbreken van een sterke thuis-cultuur” **wordt** “een afgewogen opvoedingsstijl”.

Toelichting: De opvoedingsstijl die niet aangepast is op het functioneren in Nederland, maar op het functioneren in het land van herkomst. Vaak is deze opvoedingsstijl gebaseerd op gebruiken en gewoontes die vaak haaks staan op gebruiken en gewoontes in Nederland. Deze tegenstrijdigheid tussen de situatie thuis, eigen gemeenschap etc en de ontvangende samenleving leidt ertoe dat jongeren tussen twee culturen gevangen komen te zitten. Zonder extra begeleiding en ondersteuning leidt dit er vaak toe dat jongeren ontsporen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *geen verbetering van de bestaande tekst. Het heeft niet te maken met de stijl van opvoeding, wel met het niet voldoende toegerust zijn – door gebrekkig taalbeheersing, kennis van de samenleving en cultuur etc.- om de kinderen van een goede opvoeding te voorzien.*

287. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Zutphen, Etten-Leur

Schrappen: 2e alinea Zowel in het kader van politiewerk etc.

Toelichting: naam, adres is voldoende als er huisbezoek volgt

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *als mensen met een bepaalde culturele achtergrond gediscrimineerd worden, op achterstand staan of oververtegenwoordigd zijn in criminaliteitsstatistieken, en je wilt daar verandering in brengen, dan kan het nodig om die etniciteit te registreren zodat de juiste groep kan worden aangesproken en preventief beleid kan worden ingezet.*

288. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Zutphen, Etten-Leur, Amsterdam Osdorp

Schrappen: 1e alinea in 1e regel: “zeker ook die van Marokkaanse en Antilliaanse afkomst.

Toelichting: Vorm van linken van problematisch gedrag aan etniciteit. Dit wordt afgewezen. Het benoemen van groepen is alleen verstandig en noodzakelijk om specifieke oplossingen te kunnen aandragen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *zie toelichting amendement 287 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam*

289. Zaanstad

Amsterdam Slotervaart

Schrappen: 2e alinea “Zowel in het kader van politiewerk t/m waarborgen.”

Toelichting: Het is voldoende dat de daders worden gepakt en bestraft. Op dat moment is de individuele identiteit volledig bekend en dat is voldoende. Er zijn voldoende middelen om daders te signaleren, op te sporen en vast te zetten. Specifieke groepsinformatie over geboortechter-

grond, (vroegere) nationaliteit etc. is daartoe niet strikt nodig. Maak eerst adequaat gebruik van de huidige mogelijkheden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *zie toelichting amendement 287 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam*

290. Roermond/Roerdalen

Schrappen: 2e alinea het gedeelte “Zowel in het kader van politiewerk.....met heldere waarborgen”

Toelichting: Het vaststellen van herkomst of afkomst kan aanleiding geven tot stigmatisering en zelfs tot discriminatie (zie de Roma's in Italië). Het is ook de vraag of het noodzakelijk is.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *zie toelichting amendement 287 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam*

291. Zutphen

Etten-Leur, Rheden/Rozendaal

Schrappen: Laatste zin 3e alinea: 'Ouders worden (...) 16 jaar.'

Toelichting: Ook die ouders weten niet wat te doen met deze kinderen. Ze laten die kinderen echt geen vandalisme plegen of zoiets. Er zijn maar erg weinig ouders – heel weinig – die invloed uit kunnen oefenen op hun ontspoorde kinderen van 16, 17 of 18 jaar. Ook duw je die ouders op deze manier alleen maar verder in de problemen, aangezien ze over het algemeen niet erg draagkrachtig zijn. Financiële prikkels werken nooit.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *als samenleving, overheid en ouders gezamenlijk de verantwoordelijkheid dienen te nemen voor opgroeiende kinderen mag de verantwoordelijkheid bij wangedrag eveneens gedeeld worden.*

292. Zutphen

Schrappen: In alinea 2, laatste zin 'en wij staan pal voor de slachtoffers'.

Toelichting: Het gaat hier over ontspoorde jongeren. Ja, die maken slachtoffers, maar ze kunnen zelf ook als slachtoffer gedefinieerd worden. Het is maar hoe je zaken bekijkt. We staan ook pal voor deze jongeren, die we willen helpen op het goede spoor te komen zodat ze een rooskleurige toekomst in het vooruitzicht hebben.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *de Partij van de Arbeid wil daders een tweede kans bieden, toekomstige daders voorkomen én pal staan voor de slachtoffers. Daarbij mag gezegd worden dat er in het verleden met regelmaat onvoldoende aandacht is geweest voor de positie van slachtoffers zoals bijvoorbeeld bij incidenten als in de Amsterdamse Diamantbuurt etc.*

293. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Rheden/Rozendaal

Schrappen: Laatste zin van een na laatste alinea "Ouders worden financieel aansprakelijk gesteld voor schade aangericht door jongeren tot 18 jaar (nu geldt een leeftijdsgrens van 16 jaar)".

Toelichting: Er klinkt geen enkel besef in door van de wanhoop van ouders die hun kinderen de vernieling zien ingaan (foute vrienden, drugs, geweld, criminaliteit) en zich totaal machteloos voelen. Ze hebben eindeloos met de school gepraat, met de leerplichtambtenaar, etc, en ze zijn hun gezag totaal kwijt. Het geldt overigens niet alleen voor ouders van allochtone jongeren! En wat zegt de PvdA tegen deze wanhopige ouders? Betalen!

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting amendement 291 afdeling Zutphen.

294. Den Haag

Schrappen: In de zin: "Op straat is de politie de baas, niemand anders": "niemand anders"

Toelichting: Het eerste gedeelte van deze zin spreekt voor zich en behoeft geen nadere aanvulling. Bovendien suggereert dit het alleenrecht van de politie, hetgeen het beeld van de rechtsstaat vervormt.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Zin wijzigen in: "Op straat is de politie de baas om te garanderen dat de straat niet van enkelen, maar van iedereen is."

295. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Tilburg, Zutphen, Etten-Leur

Wijzigen: 3e alinea. machocultuur doorbreken... statusverlagend. **wordt:** ...Het bevorderen dat straffen worden ingezet die tot verbetering van gedrag leiden.

Toelichting: Vernedering heeft uiteindelijk alleen averechts effect. Er is altijd maatwerk nodig. De consequentie is dat er meer geld voor moet worden ingezet.

PREADVIES: Gewijzigd overnemen

PB-AMENDEMENT: Zin vervangen door "De machocultuur doorbreken we onder meer door zorg te dragen voor effectieve straffen (die i.i.g. niet statusverhogend werken)"

296. Zaanstad

Wijzigen: in 3e alinea de zin "Ouders en scholen hebben daarbij een belangrijke rol" **wordt:** "Ouders hebben daarbij een belangrijke rol. Scholen hebben met name een signalerende en sociaalpedagogische functie."

Toelichting: Het lijkt er nu teveel op, dat de rol van ouders en scholen bij het "op de huid zitten" van jongeren die overlast bezorgen, gelijk of gelijksoortig zou zijn. Hier ligt echter wel degelijk een belangrijk verschil. Dit verschil wordt door de tekstaanpassing duidelijk.

PREADVIES: OVERNEMEN

297. Utrecht

Etten-Leur

Toevoegen na 'Dit zal steeds omgeven moeten zijn met...: 'een duidelijke noodzaak en'.

Toelichting: Voor het registreren van de etnische afkomst moet altijd de noodzaak worden aangetoond.

PREADVIES: OVERNEMEN

298. Zutphen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Harderwijk

Wijzigen: Zin 1 **wordt** De oorzaak van wangedrag (...) in de deelname aan een sterke straatcultuur.

Toelichting: Over het algemeen hebben vervelende jongeren juist last van een hele sterke thuiscultuur, ook al lijkt die niet erg op de thuiscultuur van oorspronkelijke Nederlanders. Verder hebben deze jongeren te lijden onder slechte, veel te kleine behuizing. Tot slot voelen deze jongeren zich geklemd tussen twee werelden: die van thuis en die van buiten. Hierin liggen onder meer redenen (er zijn er nog veel meer) waarom ze naar buiten gaan en waar ze meer jongeren uit gelijksoortige omstandigheden tegen komen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: oorspronkelijke tekst geeft de werkelijkheid weer.

299. Amsterdam Osdorp

Wijzigen: 3e alinea laatste zin **wordt:** de financiële schade wordt altijd verhaald.

Toelichting: Het is natuurlijk prima dat de ouders verantwoordelijk zijn tot 18 jaar. Maar als de ouders niet meer aansprakelijk zijn moet de schade toch worden betaald.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: 3e alinea laatste zin wijzigen in: de financiële schade wordt daarna verhaald op de volwassen dader.

300. Den Haag

Wijzigen: Laatste alinea "Naast repressie.... in hun dagelijks leven krijgen" **wordt:** "Om te zorgen dat jongeren beter worden toegerust voor hun functioneren in de samenleving, moet meer aandacht komen voor de situatie thuis. Onder andere door aandacht te schenken aan factoren binnen het gezin, die een risico kunnen vormen voor crimineel gedrag. Daarnaast moeten de opvoedingsvaardigheden van ouders worden versterkt. Dit ter verbetering van de relatie tussen ouder en kind en om de benodigde aandacht te kunnen schenken aan deze jongeren. Verder dient de school een belangrijker plek in hun dagelijks leven te krijgen."

Toelichting: Het begrip thuiscultuur is veel omvattend en in de nota is niet duidelijk wat hiermee wordt bedoeld.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie hiervoor de eerdere passages over onderwijs en opvoeding en ondersteuning.

301. Den Haag

Wijzigen: De zin: De machocultuur doorbreken we onder meer door te bevorderen dat straffen worden ingezet die statusverlagend werken (in plaats van statusverhogend, zoals nu soms geldt voor gevangenisstraf)." **wordt:** "Indien de overlast wordt veroorzaakt door machogedrag, hetgeen bij overlast veroorzakende jongeren vaak voorkomt, dient deze te worden doorbroken. Onder meer door te bevorderen dat straffen worden ingezet die statusverlagend werken...."

Toelichting: Niet alle overlast vloeit voort uit machogedrag. Jongeren kunnen ook als gevolg van overmatig drank en drugs overlast veroorzaken. Tot deze categorie horen ook jongeren (vaak scholieren) die onzeker of verlegen zijn en mee willen doen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: we willen in het algemeen bevorderen dat straffen eerder statusverlagend dan statusverhogend werken.

302. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen na: ...thuiscultuur: "of de aanwezigheid van een thuiscultuur die niet meer aansluit op het gedrag van leeftijdsgenoten in de Nederlandse samenleving, of het ontbreken van structuur in de dagelijkse taken en bezigheden."

Toelichting: het gaat om veel meer dan alleen de thuiscultuur

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste zin wijzigen in: "De oorzaak van wangedrag van een deel van onze jongeren (helaas meer dan gemiddeld van Nederlands-Marokkaanse en Antilliaanse afkomst) ligt voor een groot deel in het ontbreken van een sterke thuiscultuur – een thuiscultuur die vaak niet aansluit op die van school en straat, en aan onvoldoende sociale controle buitenshuis."

303. Zutphen

Etten-Leur

Toevoegen: aan het einde van zin 2 in alinea 1; 'vaak ook omdat ze op een te laag niveau terecht komen, of omdat ze in het voortgezet onderwijs te weinig uitgedaagd worden. Verveling en vervreemding van het onderwijs kan hiervan het gevolg zijn'.

Toelichting: Die jongeren vallen om een reden uit, niet omdat het allochtonen zijn.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie daarvoor de passage over onderwijs. Deze jongeren zijn niet alleen maar zielig en slachtoffer. Het stuk benoemt beide kanten. In de onderwijsparagraaf de noodzaak van deugdelijk onderwijs en het tegengaan van onder advisering, hier het voorkomende wangedrag, de achterliggende oorzaken daarvan en de maatregelen die we daar tegen wensen te nemen.

304. Zeist

Toevoegen: na de eerste zin: '..., gekoppeld aan het ontbreken van sterke sociale controle buitenshuis.'

Toelichting: het ontbreken van een sterke thuiscultuur geeft niet per definitie problemen, maar wel waar een sterke sociale controle buitenshuis ontbreekt. In Nederland – en zeker grote steden, met meer mogelijkheid tot anonimiteit – ontbreekt deze vaak, in tegenstelling tot de landen van afkomst. Het is dus de combinatie van factoren die het probleem veroorzaakt, en dus ook waar de oplossing gevonden kan worden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 302 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam.

305. Amsterdam Slotervaart

Toevoegen: aan laatste alinea: "Het inzetten van straatcoaches en gezinsbezoekers zoals in delen van Amsterdam, blijkt goed preventie te werken en verdient navolging."

Toelichting: een nuttige toevoeging vanuit het Amsterdamse.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Laatste alinea wijzigen in: "Scherpe correctie van ongewenst gedrag heeft ook een preventieve werking. Jongere kinderen moeten zien dat het niet loont om het verkeerde pad op te gaan. Naast repressie – handhaving dus – moet er meer aandacht komen voor preventie. Dat bereiken we via generiek beleid op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt maar ook via specifieke maatregelen. Om te zorgen dat jongeren beter worden toegerust voor hun functioneren in de samenleving, moet de thuiscultuur worden versterkt en moet de school een belangrijker plek in hun dagelijks leven krijgen. Het inzetten van straatcoaches en gezinsbezoekers zoals in delen van Amsterdam, blijkt goed en preventief te werken en verdient navolging in andere delen van ons land."

3.3.2 Discriminatie tegengaan

Discriminatie mag niet maar is desondanks van alle tijden. De kwetsbare positie van minderheden is ook vandaag de dag een zorg. We zetten de strijd tegen discriminatie en vóór emancipatie voort en intensiveren die waar nodig is. 'Kleine' discriminatie is daarbij net zo belangrijk als 'grote' uitingen van discriminatie. Iedereen moet een club of discotheek binnen kunnen, ongeacht kleur of afkomst. Dat je je in zo'n horecagelegenheid behoorlijk en fatsoenlijk gedraagt tegenover anderen is niet meer dan normaal. Wie bewezen heeft zich niet aan de regels te kunnen houden mag de toegang worden ontzegd.

De positie van migrantenvrouwen en hun dochters verdient bijzondere aandacht. Zij trekken vaak aan het kortste eind. Mannen houden hun vrouwen thuis, zich beroepend op hun geloofsovertuiging of culturele tradities. Meisjes mogen hun eigen leven niet vormgeven. Zo wordt het hun moeilijk

gemaakt om een plaats in de samenleving te vinden. De Partij van Arbeid steunt vrouwen in de strijd voor gelijke behandeling. We stimuleren alle initiatieven die vrouwen kansen bieden om hun leven te leiden in vrijheid.

Geweld tegen joden en homo's wordt niet alleen, maar óók gepleegd door een groep jongeren van Marokkaans-Nederlandse afkomst. Dergelijk gedrag moet voortvarend worden bestreden – door het organiseren van intensieve voorlichting op scholen en sportclubs, maar ook door wetsovertredingen effectief te bestraffen.

Specifieke aandacht richten we op het bestrijden van discriminatie op de arbeidsmarkt. Een speciaal rechteam moet worden ingezet om werkgevers aan te pakken die allochtonen discrimineren. Meldingen en aangiftes moeten snel worden behandeld. Niemand mag op basis van zijn of haar achternaam geweerd uit het arbeidsproces.

Opsporing en vervolging van discriminatie verdienen meer aandacht. Met het oog hierop moeten politie en justitie hun capaciteit versterken, prioriteiten verleggen en, waar nodig, aansturen op een mentaliteitsverandering bij medewerkers.

Meldingen en aangiftes moeten nauwkeurig worden geregistreerd en altijd in onderzoek worden genomen. Het is van groot belang voor het rechtsgevoel van burgers dat de overheid discriminatie effectief en zichtbaar bestrijdt.

Amendementen

306. Den Bosch

Zutphen, Etten-Leur

Schrappen: Alinea 2: De positie...vrijheid.

Toelichting: Is erg generaliserend en doet geen recht aan bestaande processen en geëmancipeerde vrouwen. Hoort verder onder het kopje emancipatie, niet discriminatie

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Paragraaf hier schrappen.

Invoegen als nieuwe paragraaf, de rest vernummeren;

4.3.3 Versterken van de positie van migrantenvrouwen

De positie van migrantenvrouwen en hun dochters verdient bijzondere aandacht. De overheid moet zich meer specifiek en proactief inzetten om vrouwenemancipatie te bevorderen. Te vaak trekken vrouwen aan het kortste eind. Mannen, houden soms hun vrouwen thuis, zich daarbij ten onrechte beroepend op hun geloofsovertuiging of culturele tradities. Meisjes mogen soms hun eigen leven niet vormgeven. Zo wordt het hun moeilijk gemaakt om een plaats in de samenleving te vinden. De Partij van Arbeid steunt alle vrouwen in de strijd voor gelijke behandeling. We stimuleren daarom alle initiatieven die vrouwen kansen bieden om hun leven te leiden in vrijheid, waaronder aparte activiteiten voor vrouwen.

Toelichting: als de sociaaldemocratie zich destijds net zo zwak had verweerd tegen de achtergestelde positie van fabrieksarbeiders en vrouwen onder het mom van generalisatie was het waarschijnlijk

treurig gesteld met beide groepen. Hoort inderdaad niet hier thuis maar separaat.

307. Leiden

Etten-Leur

Schrappen: Vierde alinea, tweede volzin schrappen ("Een speciaal rechteam moet worden ingezet om werkgevers aan te pakken die allochtonen discrimineren.")

Toelichting: Of deze maatregel effectief is, betwijfelen we zeer. Maar los daarvan moet de politiek duidelijk maken wat het resultaat moet zijn en met welke bedoelingen, en is het niet verstandig om pseudo nauwkeurig de precieze maatregel in een congresresolutie te zetten.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: er moet alles op alles gezet worden om discriminatie op de arbeidsmarkt te voorkomen.

Dit doet alle inspanningen voor integratie teniet.

308. Zutphen

Etten-Leur

Schrappen: Alinea 1, zin 7: 'Dat je (...) worden ontzegt.'

Toelichting: Het gaat in deze paragraaf om het bestrijden van discriminatie. Door deze zinnen hier nu weer te verwerken wordt de suggestie gewekt dat jongeren uit discotheken worden geweerd, mede omdat zij zich daar niet gedragen. Toch weer eigen schuld.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: passage benoemt de werkelijkheid zoals die zich voordoet.

309. Zaanstad

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Groningen, Arnhem

Wijzigen: in 3e alinea weglaten: "wordt niet alleen, maar ook gepleegd door een groep jongeren van Marokkaans-Nederlandse afkomst". De zin verder als volgt aanpassen: "Geweld tegen alle minderheden, waaronder tegenwoordig in toenemende mate joden en homo's, moet voortvarend worden bestreden door het organiseren van intensieve voorlichting op scholen en sportclubs, maar ook door wetsovertredingen effectief te bestraffen."

Toelichting: Hier noemen van een specifieke groep is niet adequaat, de context is helder genoeg: alle geweld van wie dan ook tegen alle minderheden is onacceptabel en moet voortvarend worden bestreden. We moeten niet doorslaan in het benoemen van Marokkanen als probleemgroep. Dat is in het geheel van deze notitie reeds voldoende duidelijk. Omdat joden en homo's op dit moment inderdaad steeds meer problemen ondervinden, mogen deze twee minderheidsgroepen wel expliciet genoemd worden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Alinea wijzigen in: "Geweld tegen alle minderheden, waaronder in toenemen-

de mate joden en homo's neemt helaas toe. Dergelijk gedrag moet voortvarend worden bestreden – door het organiseren van intensieve voorlichting op scholen en sportclubs, maar ook door wetsovertredingen effectief en consequent te bestraffen. Daarbij dient er bijzondere aandacht uit te gaan naar discriminatie van minderheden door minderheden en voor wegpesten en geweldpleging tegen nieuwe Nederlanders, veelal gepleegd door extreemrechtse jongeren. Ook hier is effectieve bestraffing en preventie van groot belang.”

310. Roermond/Roerdalen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: 2e alinea: In plaats van “mannen...” “Er zijn mannen, die hun vrouwen thuis houden.” In plaats van “meisjes...” “Er zijn meisjes, die hun eigen leven niet mogen vormgeven.”

Toelichting: de zin kan anders opgevat worden als een generalisatie.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 306 afdeling Den Bosch.

311. De Jonge Socialisten

Etten-Leur

Wijzigen: Derde alinea, laatste zin. ‘effectief’

woord: ‘effectief en consequent’

Toelichting: Als het gaat om discriminatie is effectief bestraffen niet voldoende. Het gaat vooral om de consequente benadering van wetsovertredingen. Elke gelijke vorm van discriminatie moet op dezelfde wijze worden bestraft.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie voorgaand amendement afdeling Zaanstad.

312. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Wijzigen: Er zijn mannen die zich beroepend op hun geloofsovertuiging of culturele tradities, hun vrouwen thuishouden,

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie PB-amendement 306 afdeling Den Bosch.

313. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Wijzigen: Een speciaal researchteam moet worden ingezet om werkgevers aan te pakken die discrimineren.

Toelichting: het woord allochtonen is geschrapt omdat discriminatie tegen alle groepen aangepakt moet worden!

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Het gaat hier om discriminatie van deze specifieke groep.

314. Amsterdam Slotervaart

Wijzigen: Zin: “Geweld tegen joden en homo’s wordt niet alleen, maar óók geplaagd door een groep jongeren van Marokkaans-Nederlandse afkomst. Dergelijk gedrag moet voortvarend worden bestreden...” (etc.).

woord: “Geweld tegen joden en homo’s moet voortvarend worden bestreden...” (etc.).

En aan het eind van de alinea **toevoegen:**

“Homo’s en joden moeten zich overal veilig kunnen voelen om hun identiteit te uiten: hand in hand of met een keppeltje. De bevochten rechten van homo’s dienen door alle Nederlanders te worden gerespecteerd.”

Toelichting: Deze paragraaf gaat over discriminatie. Het is ook stigmatiserend om één bepaalde groep zo met name te noemen, terwijl er meerdere groepen verantwoordelijk zijn. De tekst kan volstaan zonder deze extra toevoeging.

Nog explicieter mag gesteld worden dat de bevochten rechten en vrijheden van deze groepen niet ter discussie staan, en dat homo’s en joden zich overal veilig moeten kunnen voelen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting PB-amendement 309 afdeling Zaanstad.

315. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen: 2e alinea; dus ook aparte vrouwenactiviteiten

Toelichting: dit werkte in de zeventiger jaren ook uitstekend

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 306 afdeling Den Bosch.

316. Den Bosch

Tilburg, Zutphen, Etten-Leur, Rheden/Rozendaal

Toevoegen: Na alinea3: Het wegpesten van nieuwe Nederlanders dient keihard worden tegengegaan door lokale instanties. Geweld tegen nieuwe Nederlanders, veelal gepleegd door extreemrechtse jongeren, wordt hard bestraft.

Toelichting: Niet alleen geweld door Nieuwe Nederlanders, maar ook tegen hen, moet worden aangepakt.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 309 afdeling Zaanstad.

317. Roermond/Roerdalen

Toevoegen: na laatste alinea:

“Een actief cultureel diversiteitsbeleid bij overheid en bedrijfsleven bevordert de kansen van migranten, en daarmee hun integratie. De overheid kan hier het goede voorbeeld geven. Een diverse samenstelling van het personeel bij het management en op de werkvloer is alleen maar voordelig.”

Toelichting: Het bestrijden van discriminatie is noodzakelijk, maar het blijft een negatieve benade-

ring. Bevorderen van culturele diversiteit is een positieve benadering van hetzelfde probleem. Bedrijven zien steeds meer in, dat “diversity and inclusion” ook op termijn alleen maar voordelig is, voor het bedrijf, en voor de mensen erin.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 265 afdeling Hoogeveen onder 'arbeid'.

318. De Jonge Socialisten

Toevoegen aan laatste alinea: “Daarnaast moet het meer worden gestimuleerd om mensen ook echt aangiftes te laten doen. Te vaak leggen slachtoffers van discriminatie zich neer bij de situatie vanwege een wantrouwen in de afhandeling binnen ons rechtssysteem. Bij aangifte bij de politie wordt discriminatie te vaak als een ander type melding geregistreerd. Wie zich schuldig maakt aan discriminatie komt er op deze manier mee weg en wie het slachtoffer is van discriminatie voelt zich niet serieus genomen. Deze vicieuze cirkel moet worden doorbroken.”

Toelichting: Te vaak horen we nog de verhalen dat politie huiverig is om een aangifte van discriminatie ook daadwerkelijk als zodanig te registreren. Dit werkt een effectieve registratie tegen.

PREADVIES: OVERNEMEN

319. Amsterdam Slotervaart

Toevoegen bij tweede alinea: “Wij gaan ons meer proactief inzetten om vrouwenemancipatie te bevorderen. Zowel in het onderwijs, als in de opvoeding en ook in het bestrijden van criminaliteit zou emancipatie van grote invloed kunnen zijn.”

Toelichting: Een meer proactieve houding doet meer recht aan het belang van feminisering en de destructieve werking van de onzichtbaarheid van vrouwen in achterstandswijken.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 306 afdeling Den Bosch.

3.3.3 Selectieve migratie

Asielzoekers

Nederland moet een baken blijven voor vluchtelingen. Dat kan alleen als ons land een streng maar rechtvaardig migratiebeleid voert. Economische vluchtelingen kunnen daarom geen plek vinden in ons land. De asielprocedure moet streng maar rechtvaardig zijn en mag niet jarenlang voortduren. Asielzoekers die zijn toegelaten moeten zo snel mogelijk kunnen beginnen met integratie. Een effectief terugkeerbeleid voor niet toegelaten asielzoekers is een vereiste. Het beleid moet op Europees niveau verder worden geharmoniseerd om te voorkomen dat landen elkaar beconcurreren op strengheid.

Amendementen

320. Zutphen

Etten-Leur

Schrappen: Zin 3.

Toelichting: De definitie van economische vluchtelingen is niet sluitend en verder is het twijfelachtig hoe deze zin zich verhoudt met de zin verderop in deze resolutie waarin over kennismigranten wordt gesproken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: er is een wezenlijk verschil tussen kennismigranten en economische vluchtelingen die via de asielprocedure wensen binnen te komen.

321. Zutphen

Tilburg

Wijzigen: Zin 1 **wordt:** De PvdA hoopt dat Nederland ooit weer een baken voor vluchtelingen wordt.

Toelichting: Nederland is allang geen baken voor vluchtelingen meer.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Nederland is nog steeds voor velen een baken.

Huwelijksmigranten

Huwelijksmigratie behoort nog altijd tot de grootste immigratiebewegingen. Te vaak zet een dergelijk huwelijk een rem op het integratieproces van de partner die al in Nederland woonde. Voor de Partij van de Arbeid staat het recht op vrije partnerkeuze voorop – iedereen moet kunnen trouwen met wie hij of zij wil. Dat betekent ook dat van dwang om te trouwen nooit sprake mag zijn. Landsgrenzen mogen voor de liefde geen obstakel vormen. Wel stellen we eisen aan huwelijksmigranten die ervoor moeten zorgen dat ze integreren in onze samenleving. Inburgering begint dus in het land van herkomst en moet hier worden voortgezet: de huwelijksmigrant kiest immers niet alleen voor een partner, maar ook voor een nieuw thuisland.

Amendementen

322. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Aalsmeer, Zutphen, Etten-Leur

Wijzigen: 4e regel; Wel stellen we eisen aan alle huwelijksmigranten ongeacht het land van herkomst, die er voor moeten zorgen dat zij integreren in onze samenleving.

PREADVIES: OVERNEMEN

323. Zutphen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur

Wijzigen: 'Thuisland' wordt 'huis'.

Toelichting: Zie eerdere verzet tegen het gebruik van het woord thuisland.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: 'Thuisland' vervangen door 'thuis'.

324. Zutphen

Wijzigen: Zin 2: 'Te vaak (...) Nederland woonde, **wordt:** 'Te vaak lijden deze huwelijken onder zware problemen omdat de werelden van de partners te ver uit elkaar liggen.'

Toelichting: Vergt geen toelichting.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *bedoeld wordt hier de rem op inburgering, niet de persoonlijke omstandigheden binnen het huwelijk.*

325. Zutphen

Etten-Leur, Tilburg

Toevoegen na de laatste zin: De kwaliteit van het inburgeringstraject in het land van herkomst is nu onder de maat en moet worden verbeterd. Hetzelfde geldt voor het inburgeringstraject in Nederland. De wettelijke eis dat de in Nederland wonende bruid of bruidegom meer dan 130% van het minimumloon moet verdienen, verwerpt de PvdA. Dit is volgens de PvdA in strijd met de wet op de vrije partnerkeuze.'

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie *PB-amendement 332.*

326. Huizen

Toevoegen: Na 'met wie hij of zij wil.'

In dit verband is de in het partijprogramma voorgestelde verlaging van de leges voor verblijfsvergunningen zeer actueel.'

Toelichting: De leges vormen een belemmering voor vrije partnerkeuze

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Invoegen: "In dit verband is de in ons verkiezingsprogramma voorgestelde verlaging van de leges voor verblijfsvergunningen nog steeds van groot belang."

Invoegen voor "....obstakel": "onoverkomelijk".

Arbeidsmigranten

De Partij van de Arbeid wil dat terughoudendheid wordt betracht op het gebied van arbeidsmigratie. Het vanuit een economische behoefte laten instromen van werknemers – zoals in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw gebeurde met de 'gastarbeiders' – kan tot grote maatschappelijke problemen leiden, zo weten we nu. Arbeidsmigratie moet daarom gekoppeld worden aan het absorptievermogen van onze samenleving. Ook moet er bij arbeidsmigratie gewaakt worden voor verdringing op de arbeidsmarkt. De moeizame aansluiting tussen vraag en aanbod op delen van de arbeidsmarkt mag niet leiden tot een keuze voor de weg van de minste weerstand. In het algemeen geldt dat we alles op alles moeten zetten om eerst alle Nederlanders aan het werk te helpen, voordat we kiezen voor het faciliteren van arbeidsmigratie.

Daar waar arbeidsmigratie een antwoord biedt op specifieke tekorten op onze arbeidsmarkt maken we onderscheid tussen hooggekwalificeerde kennismigranten voor wie meer kansen moeten komen, middenkader-arbeidsmigranten voor wie de arbeidsmarkttoets blijft gelden en laaggeschoolde arbeidsmi-

granten voor wie we een terughoudend beleid voorstaan, mede in het licht van de komst van werknemers uit nieuwe EU-lidstaten. Aan de effecten van arbeidsmigratie van laaggeschoolde werknemers uit nieuwe Europese lidstaten op de leefbaarheid van wijken en buurten moet nadrukkelijker aandacht worden geschonken.

Arbeidsmigratie mag niet wringen met het principe van solidariteit. Nadelige gevolgen voor ontwikkelingslanden van arbeidsmigratie naar ons land (braindrain) moeten worden ingeperkt en de voordelen ervan (geldovermakingen, investeringen, kennisoverdracht) moeten juist worden bevorderd. Tijdelijke arbeid in ons land moet niet alleen voordelig zijn voor onze samenleving en economie, maar ook voor die van het land van herkomst van de arbeidsmigrant. Illegale arbeid, uitbuiting en misbruik van arbeidsmigranten moeten worden voorkomen en bestreden. Voor arbeidsmigranten gelden in Nederland dezelfde arbeidsvoorwaarden als voor Nederlandse werknemers.

Amendementen

327. Utrecht

Zutphen, Etten-Leur, Den Haag

Wijzigen: "De Partij van de Arbeid wil dat...uit nieuwe EU-lidstaten" **wordt:** 'Arbeidsmigratie kan een goede bijdrage leveren aan de Nederlandse economie.'

Toelichting: De resolutie gaat alleen in op de nadelen van arbeidsmigratie en niet op de voordelen. De resolutie betreft de stelling dat hoe hoger de arbeidsmigrant is opgeleid, hoe wenselijker de arbeidsmigratie. Het is zeer de vraag of dit juist is. Waar zou bijvoorbeeld de Nederlandse tuinbouw zijn zonder de laaggeschoolde arbeid uit Oost-Europa? En geldt voor deze EU-medeburgers geen recht op vrij verkeer van personen en goederen?

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *er is verwoord dat arbeidsmigratie een meerwaarde kan zijn daar waar specifieke tekorten voorkomen als er onder werkzoekenden onvoldoende aanbod is. Daarnaast mogen we echter de ogen niet sluiten voor de problemen die arbeidsmigratie met zich meebrengt.*

328. Multi Etnisch Vrouwenennetwerk

Wijzigen: In het algemeen geldt dat we alles op alles moeten zetten om eerst werklozen aan het werk te helpen, voordat we kiezen voor het faciliteren van arbeidsmigratie.

PREADVIES: OVERNEMEN

329. Arnhem

Wijzigen: Alinea 3 volstaat met de volgende tekst. Binnen de Europese Unie bestaat een vrij verkeer van werknemers. Deze arbeidsmigratie en de komst van nieuwe Nederlanders biedt voordelen voor een vergrijzend en ontgroenend Nederland. Voor alle werknemers gelden onverkort de overeengekomen arbeidsvoorwaarden.

Toelichting: Legt een link met ons verkiezingspro-

gramma Europa en de arbeidsmarkt raakt zonder migratie in onbalans.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie *PB-amendement 330 afdeling Houten*.

330. Houten

Wijzigen: De alinea als volgt herschrijven:

"Binnen de Europese Unie bestaat een vrij verkeer van werknemers. Arbeidsmigratie heeft ook voordelen voor een vergrijzend Nederland. Toch wil de Partij van de Arbeid wil dat terughoudendheid wordt betracht op het gebied van arbeidsmigratie. Het vanuit een economische behoefte laten instromen van werknemers – zoals in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw gebeurde met de ‘gastarbeiders’ – kan tot grote maatschappelijke problemen leiden, zo weten we nu. In het algemeen geldt dat we alles op alles moeten zetten om eerst alle Nederlanders aan het werk te helpen, voordat we kiezen voor het faciliteren van arbeidsmigratie. Aan de effecten van arbeidsmigratie van werknemers uit nieuwe Europese lidstaten op de leefbaarheid van wijken en buurten moet nadrukkelijker aandacht worden geschonken.

Arbeidsmigratie mag niet wringen met het principe van solidariteit. Nadelige gevolgen voor ontwikkelingslanden van arbeidsmigratie naar ons land (braindrain) moeten worden ingeperkt en de voordelen ervan (geldovermakingen, investeringen, kennisoverdracht) moeten juist worden bevorderd. Tijdelijke arbeid in ons land moet niet alleen voordelig zijn voor onze samenleving en economie, maar ook voor die van het land van herkomst van de arbeidsmigrant. Illegale arbeid, uitbuiting en misbruik van arbeidsmigranten moeten worden voorkomen en bestreden. Voor arbeidsmigranten gelden in Nederland dezelfde arbeidsvoorwaarden als voor Nederlandse werknemers".

Toelichting: De eerste zin komt uit het concept PvdA verkiezingsprogramma voor de Europese verkiezingen. EU arbeidsmigratie heeft ook voordelen.

Binnen de EU is een gemiddelde werkloosheid van ca. 7% en ook binnen Nederland is structurele werkloosheid. Laten we die werkloosheid eerst oplossen voor ook arbeidsmigratie van buiten de EU toe te laten.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste zin schrappen en vervangen door: Binnen de Europese Unie bestaat een vrij verkeer van werknemers. Arbeidsmigratie, ook vanuit elders ter wereld, kan voordelen hebben voor een vergrijzend Nederland. Toch wil de Partij van de Arbeid wil dat terughoudendheid wordt betracht op het gebied van arbeidsmigratie.

331. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Toevoegen: Het vanuit een economische behoefte laten instromen van werknemers – zoals in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw gebeurde met de ‘gastarbeiders’ – kan tot grote maatschappelijke problemen leiden als dat niet gepaard gaat met een goed integratiebeleid, zo weten we nu.

PREADVIES: OVERNEMEN

3.3.4 Actieve inburgering

Inburgering van nieuwkomers begint zo mogelijk (bijvoorbeeld waar het gaat om huwelijksmigratie) in het land van herkomst. Het verplichte inburgeringsexamen is waardevol in dit verband. Behalve op inburgering van nieuwkomers in het algemeen zet de PvdA in op specifieke aandacht voor uitkeringsgerechtigden en ouders van schoolgaande kinderen.

Asielmigranten die in afwachting zijn van eventuele toelating leren nu slechts in beperkte mate de beginselen onze rechtsstaat en onze taal en cultuur. Met inburgering wordt pas begonnen als de asielprocedure is afgerond. Dit systeem komt erop neer dat echte vluchtelingen lijden onder de aanwezigheid in de asielprocedure van economische vluchtelingen. Dit zorgt vaak voor jarenlange frustraties bij vluchtelingen die uiteindelijk wel in aanmerking komen voor het Nederlanderschap. Aan deze wrange situatie dient snel een einde gemaakt te worden. Ook beperkte arbeidsdeelname van asielmigranten is noodzakelijk om diegenen die uiteindelijk het Nederlanderschap verwerven een zo sterk mogelijke uitgangspositie in onze samenleving te verschaffen.

Nu de wachtlijsten voor inburgeringscursussen en taallessen zijn weggewerkt, mogen de beschikbare plekken niet langer leeg blijven. Er komt een actiever aanbiedingsbeleid en we stellen ons teweer tegen het ‘niet willen’. Wie geen volwaardig burger wil zijn en bijvoorbeeld nalaat te investeren in het leren van de taal komen we niet langer tegemoet. Nederlandse staatsburgers vullen formulieren in – of het nu gaat over een theorie-examen voor het rijbewijs of informatiebrochures van publieke voorzieningen – in onze taal, het Nederlands. Want je doet niet alleen jezelf tekort als je geen Nederlands spreekt, maar ook je burens, je baas en je collega’s. Bovenal zijn het de kinderen van nieuwe Nederlanders die lijden onder de taalachterstand van onwillige ouders. Een kind dat pas op zijn vierde, als het voor het eerst naar school gaat, Nederlands hoort, kampt met een achterstand die niet of nauwelijks meer in te halen is.

Amendementen

332. Zaanstad

Stadskanaal, Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur, Rheden/Rozendaal, Den Haag

Schrappen: in 3e alinea de zinsnede “komen we niet langer tegemoet”.

Toelichting: Het is volstrekt onduidelijk wat hiermee bedoeld wordt. Als een dergelijke zin toch opgenomen blijft, dan op zijn minst concretise-

ren. “Wie” worden “wanneer” en onder welke “voorwaarden” niet meer met “wat” tegemoet gekomen?

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT *nieuwe passage inburgering:*
“Inburgering van nieuwkomers begint zo mogelijk (bijvoorbeeld waar het gaat om huwelijksmigratie) in het land van herkomst. Het verplichte inburgeringsexamen is waardevol in dit verband. Behalve op inburgering van nieuwkomers in het algemeen, zet de PvdA in op specifieke aandacht voor de inburgering van uitkeringsgerechtigden en ouders van schoolgaande kinderen. Inburgeringcursussen moeten kwalitatief hoogwaardig zijn, onderwezen worden door gediplomeerde docenten en moeten maatwerk bieden dat is toegesneden op de individuele mogelijkheden en ambities van immigranten. Het verplichte niveau van het examen is nauwelijks genoeg om direct in te stromen in vervolgonderwijs en tegelijkertijd is het voor velen hoog gegrepen. Dat betekent dat voor de meerderheid tempo en eindtermen hoger kunnen liggen, maar voor enkelen een lager niveau passend is. In sommige gevallen zijn nieuwkomers door bijvoorbeeld een te laag opleidingsniveau of analfabetisme niet in staat om aan de inburgeringstoets te voldoen. Hier kunnen lokale overheden reeds gebruik maken van de mogelijkheid om hen vrij te stellen van de inburgeringsplicht. Verplichte inburgering mag voor mensen die echt niet kunnen geen blokade vormen voor een permanent verblijfsrecht in Nederland.

Nu de wachtlijsten voor inburgeringcursussen en taallessen op veel plaatsen zijn weggewerkt, mogen de beschikbare plekken niet langer leeg blijven. Er komt een actiever aanbiedingsbeleid, ook voor oudkomers. Voorop staat dat de meeste nieuwkomers graag willen inburgeren. Zij moeten verder worden geholpen. Zo moet kinderopvang beter geregeld worden. We stellen ons teweer tegen het “niet willen”. We accepteren niet dat mensen weigeren om in te burgeren en bijvoorbeeld nalaten te investeren in het leren van de taal. In Nederland vullen we formulieren in – of het nu gaat over een theorie-examen voor het rijbewijs of informatiebrochures van publieke voorzieningen – in de Nederlandse taal. Want je doet niet alleen jezelf tekort als je geen Nederlands spreekt, maar ook je burens, je baas en je collega’s. Bovenal zijn het de kinderen van nieuwe Nederlanders die lijden onder de taalachterstand van de taal onmachtige ouders. Een kind dat pas op zijn vierde, als het voor het eerst naar school gaat, Nederlands hoort, kampt met een achterstand die niet of nauwelijks meer in te halen is.

Asielmigranten die in afwachting zijn van eventuele toelating leren nu slechts in beperkte mate de beginselen onze rechtsstaat en onze taal en cul-

tuur. Met inburgering wordt pas begonnen als de asielpcedure is afgerond. Dit systeem komt erop neer dat echte vluchtelingen lijden onder de aanwezigheid in de asielpcedure van economische vluchtelingen. Dit zorgt vaak voor jarenlange frustraties bij vluchtelingen die uiteindelijk wel in aanmerking komen voor het Nederlanderschap. Aan deze wrange situatie dient snel een einde gemaakt te worden. Ook beperkte arbeidsdeelname van asielmigranten is noodzakelijk om diegenen die uiteindelijk het Nederlanderschap verwerven een zo sterk mogelijke uitgangspositie in onze samenleving te verschaffen.”

333. Zutphen

Etten-Leur

Schrappen: 2e alinea, 3e zin.

Toelichting: Totaal overbodige zin. De politiek vluchtelingen komen in de asielpcedure terecht. Economische vluchtelingen zijn er dan al uit.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *het onderscheid is vaak niet direct te maken.*

334. Zutphen

Schrappen: 3e alinea, zin 5, het woord 'onwillig'.

Toelichting: Direct hier de verbinding leggen tussen onwilligheid en deze mensen is echt een stap te ver. Nooit is hen gevraagd Nederlands te spreken en nu worden ze ineens 'onwillig' genoemd?

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *van iedereen die zijn of haar toekomst in Nederland ziet mogen we verwachten dat hij of zij de taal wenst te beheersen.*

335. Zutphen

Schrappen: Hele paragraaf

Toelichting: Deze paragraaf komt ons over als een samenraapsel van al op eerdere momenten genoemde zaken. Het doel van deze paragraaf is ons dus niet duidelijk.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *inburgering is een wezenlijk (eerste) onderdeel van het integratieproces.*

336. Den Haag

Schrappen: het woord "beperkte" in de 2e alinea, laatste zin: 'Ook beperkte arbeidsdeelname'

Toelichting: Het woord 'beperkte' geeft een beperking die niets toevoegt. Het streven zou moeten zijn naar onbeperkte arbeidsdeelname.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *arbeidsdeelname van asielmigranten in de procedure is wenselijk, volledige integratie in het arbeidsproces alvorens eventuele naturalisatie is echter niet gewenst.*

337. Zaanstad

Wijzigen: in 3e alinea de zin over een actiever aanbiedingsbeleid **wordt:** “Er komt een actiever aanbiedingsbeleid, ook voor oudkomers. We stellen ons teweer tegen het “niet willen”. We accepteren niet dat mensen weigeren om in te burgeren en bijvoorbeeld nalaten te investeren in het leren van de taal.”

Toelichting: Nu er geen wachtlijsten meer zijn, is het goed om de grote groep oudkomers die nog niet geïntegreerd zijn meer kansen te bieden. Dit is erg nodig gezien de positie van, vooral vrouwelijke, oudkomers.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 332 afdeling Zaanstad.

338. De Bilt

Wijzigen: Nu de wachtlijsten ... nauwelijks meer in te halen is. **Wordt:** Het belang van investeren in het leren van de Nederlandse taal kan voor nieuw- (en oud)komers en voor de Nederlandse samenleving bijna niet overschat worden. Het overgrote deel van de nieuwkomers realiseert zich dat ten volle en is daar zeer gemotiveerd voor.

Toelichting: Deze hele tekst ademt een sfeer uit alsof nieuwkomers de taal niet willen leren.

Dat de wachtlijsten zijn weggewerkt is geenszins het geval! De oude wet Verdonk heeft de toegang tot de inburgeringscursussen bijna volledig geblokkeerd. De inschrijvings- en cursuskosten zijn prohibitief geworden, de bureaucratie adembenevend. De door sommige gemeenten toegezegde vergoeding na het behalen van het examen brengt een zware problematiek van overbruggingsfinanciering met zich mee.

De teruggang in de inschrijvingen met 80% zijn aan bovenstaande zaken toe te schrijven.

De conclusie dat de wachtlijsten zijn verdwenen, is dan ook toe te schrijven aan het grotendeels sluiten van het inschrijvingsportaal en niet aan het succes van de opleidingsresultaten.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 332 afdeling Zaanstad.

339. Zaanstad

Toevoegen: 3e alinea na zin eindigend op “...in te halen is.”: “Extra aandacht gaan we besteden aan met name meisjes die bijvoorbeeld na een vakantie in het land van herkomst van de ouders worden achtergelaten om bij familie verder opgevoed te worden.”

Toelichting: Deze meisjes, vaak met de Nederlandse nationaliteit, blijven dan een aantal jaren weg. Een niet onbelangrijk aantal van hen komt dan toch weer terug naar Nederland. Inburgering heeft daardoor niet plaats kunnen vinden en zal vervolgens moeizamer verlopen door de opgelopen achterstanden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: we willen maatwerk leveren voor alle gevallen. Daarnaast is er onder ‘Stof voor conflicten’ hierover reeds een aparte passage opgenomen.

340. Tilburg

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur

Toevoegen: na de tweede alinea: “Vanwege het belang van het verwerven van het Nederlander-schap, is de PvdA van mening dat de minimum-eisen voor naturalisatie voor zogeheten “oudkomers” omlaag moeten.”

Toelichting: Te veel oudkomers zijn niet gealfabetiseerd, en zijn ook niet (meer) te alfabetiseren. Naturalisatie heeft als minimumeis het zgn :”A2niveau”, wat nooit meer te halen is voor deze groep. Daarnaast zijn circa 1 (één) miljoen autochtonen “laaggeletterd” (tegen ca 500.000 allochtonen). Het om deze reden het Nederlanderschap onmogelijk maken heeft een geur van discriminatie die de afdeling Tilburg liever niet wil ruiken.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 332 afdeling Zaanstad.

341. Utrecht

Zutphen, Etten-Leur, Arnhem, Den Haag

Toevoegen: Aan het einde van deze paragraaf: ‘Integratie is een tweezijdig proces, met behoefte aan zelfreflectie en zelfkritiek aan beide kanten. Daarom moet de autochtone bevolking ook openstaan voor nieuwkomers.’

Toelichting: Deze belangrijke notie ontbreekt helaas volledig in deze resolutie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: staat elders in de resolutie, hier overbodig.

342. De Jonge Socialisten

Toevoegen: derde alinea, na tweede zin (“Er komt een actiever ... tegen het ‘niet willen’”): “Ook voor (tijdelijke) arbeidsmigranten die van binnen de Europese Unie komen, zoals uit bijvoorbeeld Polen, Hongarije, Roemenië of Bulgarije, staan de inburgeringscursussen open. De PvdA is voorstander van actief beleid vanuit de gemeente om deze (tijdelijke) arbeidsmigranten een vrijblijvend aanbod tot inburgering te doen, waarbij de focus ligt op het zo goed mogelijk participeren in de Nederlandse samenleving bij tijdelijk verblijf”

Toelichting: Arbeidsmigratie binnen de Europese Unie heeft de afgelopen jaren een nieuwe dimensie toegevoegd aan het vraagstuk van integratie. Er mag meer aandacht uitgaan naar de effecten van arbeidsmigratie uit nieuwe Europese lidstaten. Dit kan door een actief beleid te voeren om deze arbeidsmigranten te wijzen op (vrijwillige deelname aan) de bestaande inburgeringscursussen. Hierbij moet de terugkeer van arbeidsmigranten

niet uit het oog verloren worden, het doel van de cursussen is om het tijdelijke verblijf voor zowel de migranten als de ontvangers te veraangename-
men.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 332 afdeling Zaanstad.

343. Huizen

Toevoegen: als 2e alinea:

Het inburgerstelsel moet maatwerk bieden dat is toegesneden op de individuele mogelijkheden en ambities van immigranten. Dat betekent dat voor de meerderheid tempo en eindtermen hoger kunnen liggen, maar voor enkelen een lager niveau passend is. Inburgering mag geen vreemdeling-rechtelijk instrument zijn. Na het echec van de Wet Inburgering is een forse investering nodig in de kwaliteit van de inburgeringcursussen.

Toelichting: Het stelsel is volledig in elkaar gezakt en veel van wat er is bereikt is de afgelopen jaren verloren gegaan.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 332 afdeling Zaanstad.

344. Amsterdam Slotervaart

Toevoegen: Nieuw hoofdstuk 3.3.5: Islampolitiek
"De moslimimmigrant staat voor de taak uit te zoeken wat de boodschap van de islam betekent voor het leven in een moderne samenleving als de Nederlandse. Zijn godsdienst verliest daarmee veel van de vanzelfsprekendheid die in de samenleving van herkomst gegeven was. Hij moet opnieuw uitzoeken en ontdekken wat de dienst aan god voor zijn leven betekent. De moslims in Nederland zijn in dat proces overigens al een aardig eind op weg. Ze beginnen voor zichzelf steeds betere antwoorden te vinden op de vraag hoe ze hun geloof met een succesvol en rechtvaardig burgerschap moeten verbinden.

We maken niet de islamisering van Nederland mee, maar de vernederlandsing van de moslims hier. Een islampolitiek die de vernederlandsing van moslims ondersteunt bestaat uit de volgende elementen:

- Heet de islam welkom. De islam heeft in Nederland dezelfde rechten als elke andere godsdienst. Godsdienstvrijheid ligt verankerd in de grondwet. In de praktijk is het nodig dat het politieke gezag bij herhaling uitspreekt dat de islam erbij hoort.
- Bestrijd religieus geweld. De overheid moet met alle middelen die de rechtsstaat ter beschikking stelt religieus gemotiveerd geweld (of dreiging met geweld) bestrijden. Dat geldt uiteraard voor terreur, eerwraak en vrouwenmis-handeling, maar het geldt ook voor gedwongen huwelijken, geweld tegen homo's en lesbiennes en geweld tegen afvalligen. We moeten de

slachtoffers beschermen en de daders bestrafen. Onderdeel van dat overheidsoptreden moet ook zijn dat er bij de moslimorganisaties keer op keer op wordt aangedrongen dat zij zich van die geweldspraktijken distantiëren. Een algemeen waarneembare afkeuring onder moslims doet de kans op dergelijk geweld afnemen en brengt de angst van niet-moslims tot reële proporties terug.

- Respecteer orthodoxie. De islam welkom heten en gelijke rechten geven betekent ook de orthodox gelovige verdragen. Dat doet misschien pijn, maar die pijn hoort erbij. Juist ten overstaan van de orthodox gelovige bewijst de moderne samenleving wat de godsdienstvrijheid haar waard is. Respecteren van orthodoxie betekent natuurlijk niet dat we het ermee eens zijn. De verdraagzaamheid vindt natuurlijk in ieder geval haar grens waar de rechten van anderen geschonden worden. En betekent ook dat we van orthodox gelovigen verwachten dat zij op hun beurt respect tonen voor de mening van anderen.
- Steun de emancipatie van vrouwen, homo's en lesbiennes. Binnen de Nederlandse moslimgemeenschap is de emancipatie van de vrouw goed op gang gekomen. Voor sommigen zal het een verrassing zijn, maar vaak zijn het teksten uit de Koran en uitspraken van de profeet die door moslima's in hun strijd voor gelijke rechten worden ingezet. De overheid moet de emancipatie van de moslima ondersteunen en steeds opnieuw de gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen benadrukken. De positie van homo's en lesbiennes binnen de moslimgemeenschap is de volgende uitdaging. Ook hen moeten we expliciet gaan steunen.
- Bestrijd achterstelling van moslims. De afgelopen jaren is het spuien van vooroordelen en het doen van stigmatiserende uitspraken over moslims flink toegenomen in Nederland. Zelfs haatdragende en opruiende uitspraken komen nu regelmatig voor. Geen wonder dat veel moslims het gevoel hebben dat niemand in Nederland discriminerend bejegend mag worden – behalve zij. De overheid moet daar ondubbelzinnig stelling tegen nemen en waar mogelijk ook tot vervolging overgaan. Minstens zo erg zijn de duidelijke signalen dat moslims op de arbeidsmarkt worden achtergesteld. De overheid moet heel precies nagaan of dit het geval is.
- Stimuleer dialoog en debat. Niets doet de islam beter dan de vrijheid van meningsuiting in een land als Nederland. Het geeft de godsdienst ademruimte en de mogelijkheid zich tot de moderniteit te verhouden – iets wat de islam veel te lang heeft uitgesteld. De overheid moet de dialoog tussen de gezindten stimuleren, maar ook het interne debat in islamitische kring.

De PvdA moet werk maken van de islampolitiek."

Toelichting: Nergens in de resolutie wordt de islam expliciet genoemd. Naar onze mening is een deel van de oplossing van de problemen om islampolitiek te bedrijven.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-Amendement 116 B.

4. De inzet van de Partij van de Arbeid voor een gedeelde toekomst

De Partij van de Arbeid erkent het maatschappelijk onbehagen en de problemen die integratie met zich meebrengt.

Door migratie verandert de samenstelling van onze bevolking. Dat gaat gepaard met onbehagen. Bekende sociale patronen zijn verdwenen. Gedeelde omgangsvormen zijn niet langer vanzelfsprekend en breed leeft het idee dat de samenleving steeds minder veilig wordt. Dat is een akelig gevoel als het gaat over het land waar je bent geboren en getogen, het land dat je grootouders, je ouders en jij zelf mee hebben opgebouwd. Ook veel nieuwkomers ervaren verlies en onbehagen. Het verlaten van je moederland, ook al is dat een eigen keuze, heeft grote gevolgen. Een deel van de nieuwkomers vindt weinig houvast in de samenleving. Daarom grijpen ze terug op oude en vertrouwde tradities en gewoonten, die ze ook hun kinderen proberen bij te brengen. Veel migranten en kinderen van migranten die hier al jaren wonen, hebben de indruk dat ze meer dan ooit worden afgerekend op achternaam, huidskleur, afkomst of geloof. Hoe kun je je nog langer Nederlander voelen als anderen je steeds als allochtoon zien?

Amendementen

345. Den Haag

Schrappen: "Dat is een akelig gevoel als het gaat over het land waar je bent geboren en getogen, het land dat je grootouders, je ouders en jij zelf mee hebben opgebouwd"

Toelichting: De suggestie dat een samenleving die steeds meer onveilig wordt met name een probleem is voor de autochtone bewoners en niet voor de allochtone bewoner lijkt mij niet houdbaar.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: passage verwoordt in de samenleving levende gevoelens over veiligheid en sociale veranderingen.

346. Multi Etnisch Vrouwenennetwerk

Wijziging: De Partij van de Arbeid erkent het maatschappelijk onbehagen en de problemen die integratie met zich meebrengt.

Door migratie verandert de samenstelling van onze bevolking. Dat gaat gepaard met onbehagen. Bekende sociale patronen zijn verdwenen.

Gedeelde omgangsvormen zijn niet langer vanzelfsprekend en breed leeft het idee dat de samen-

leving steeds minder veilig wordt. Dat is een akelig gevoel als het gaat over het land waar je bent geboren en getogen, als oorspronkelijke bewoner of als nakomeling van migranten, het land dat je grootouders, je ouders en jij zelf mee hebben opgebouwd. Ook veel nieuwkomers ervaren verlies en onbehagen. Het verlaten van je moederland, ook al is dat een eigen keuze, heeft grote gevolgen. Een deel van de nieuwkomers vindt weinig houvast in de samenleving.

Daarom houden ze vast aan eigen oude en vertrouwde tradities en gewoonten, die ze ook hun kinderen proberen bij te brengen. Veel migranten en kinderen van migranten die hier al jaren wonen, hebben de indruk dat ze meer dan ooit worden afgerekend op achternaam, huidskleur, afkomst of geloof. Hoe kun je je nog langer Nederlander voelen als anderen je steeds als allochtoon zien en als het onduidelijk blijft wanneer je nou eindelijk 'migrant-af' bent?

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Alinea wijzigen in:

6. Onze inzet samengevat

De Partij van de Arbeid erkent de pijn en het onbehagen

De afgelopen decennia hebben veel nieuwe Nederlanders zich permanent gevestigd in ons land. Dat is op zichzelf niets nieuws. Nederland is van oudsher een immigratieland. De Nederlandse geschiedenis kenmerkt zich door een voortdurende in- en uitstroom van mensen die samen ons land hebben vormgegeven zoals het nu is. De Partij van de Arbeid erkent de gevoelens en de problemen die migratie en integratie met zich meebrengt. Dat geldt eens te meer in een tijd van veranderingen in de samenleving onder invloed van globalisering, individualisering en secularisering. Door migratie verandert de samenstelling van de bevolking. Dat gaat gepaard met onbehagen. Bekende sociale patronen zijn verdwenen. Gedeelde omgangsvormen zijn niet langer vanzelfsprekend en breed leeft het idee dat de samenleving steeds minder veilig wordt. Dat is een akelig gevoel als het gaat over het land waar je bent geboren en getogen, het land dat je grootouders, je ouders en jij zelf mee hebben opgebouwd. Ook veel nieuwkomers ervaren verlies en onbehagen. Het verlaten van je moederland, ook al is dat een eigen keuze, heeft grote gevolgen. Een deel van de nieuwkomers vindt weinig houvast in de samenleving. Daarom houden ze vast aan eigen oude en vertrouwde tradities en gewoonten, die ze ook hun kinderen proberen bij te brengen. Veel nieuwe Nederlanders en kinderen van nieuwe Nederlanders die hier al jaren wonen, en Nederland zoals het nu is mee opgebouwd hebben, hebben de indruk dat ze meer dan ooit worden afgerekend op achternaam, huidskleur, afkomst of geloof. Hoe kun je je nog langer

Nederlander voelen als anderen je steeds als allochtoon zien en als het onduidelijk blijft wanneer je nou eindelijk 'migrant-af' bent?

347. Den Haag

Wijzigen: 2e zin: 'Door migratieonze bevolking', 'onze' **woordt:** 'de Nederlandse'

Toelichting: In de resolutie wordt kwistig gestrooid met begrippen als: wij, zij, jij en onze Soms betekent 'wij' de Nederlandse samenleving 'Wij staan voor een gezamenlijke opdracht', (laatste alinea hoofdstuk 1). Soms betreft het de PvdA, (laatste alinea onder 2. We zetten onze visie op loyaliteit en nationaliteit uiteen.) 'Je' is soms 'wij', de oorspronkelijke Nederlander en soms 'zij', de nieuwe Nederlander, zie 4, 1e alinea.

Dat is en verwarrend en het kan leiden tot een 'wij' en 'zij' discussie die vermeden dient te worden omdat dit stigmatiserend kan werken. De hele resolutie dient kritisch bekeken te worden op dit punt.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 346 MEV.

348. Amsterdam Slotervaart

Wijzigen: Titel **woordt:** "De PvdA erkent de maatschappelijke problemen, en ziet het integratievraagstuk als een gezamenlijke opdracht aan alle Nederlanders."

Toelichting: kies in de subtitel voor een feitelijke constatering: er zijn problemen, en geef aan dat iederéén zich eigenaar van die problemen kan en moet voelen; want terecht spreekt de titel van 4. van een 'gedeelde toekomst'

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie amendement 346, MEV.

349. Houten

Toevoegen: Een nieuwe eerste alinea van hoofdstuk 4, die nog voor deze alinea komt. Dit amendement laat alinea 4.1 helemaal in tact, alleen wordt het dan alinea 4.2.

"De Partij van de Arbeid benadert integratie evenwichtig

Het debat over integratie in Nederland wordt vaak polariserend gevoerd.

De PvdA gaat hier bij voorkeur niet in mee, en gaat op een evenwichtige en verstandige manier om met integratie en de discussie daarover.

Bij integratievragen bekijkt de PvdA eerst zorgvuldig of wel of geen sprake is van een probleem. Dit levert drie mogelijkheden op:

1. er is sprake van optimale / goede integratie
2. er is geen optimale integratie, maar ook geen integratieconflict
3. er is sprake van een (potentieel) integratieconflict.

Als er sprake is van optimale / goede integratie, dan spreekt de PvdA hiervoor actief waardering uit. Mensen die op een goede manier integreren,

krijgen respect en waardering van de PvdA. Ook waakt de PvdA er voor dat deze mensen niet onterecht worden aangekeken op integratieproblemen, die door andere mensen worden veroorzaakt. De PvdA beseft dat migratie Nederland ook veel goeds oplevert, zowel voor veel nieuwkomers als voor veel oorspronkelijke Nederlanders.

Als er geen optimale integratie is, maar ook geen (potentieel) integratieconflict dan wordt via emancipatie en verheffing geprobeerd om de integratie te verbeteren. Als er wel sprake is van een (potentieel) integratieconflict, dan wordt al naar gelang de situatie gekozen voor tolereren, confronteren of normen. Dit ziet er schematisch als volgt uit: SCHEMA, VOLGT PER E-MAIL"

Toelichting: Toelichting

Het afsluitende / samenvattende hoofdstuk 4 gaat bijna alleen maar in op de problemen rond integratie en is vrij streng van toon. Ook wordt er nauwelijks ingegaan op integratie die wel goed gaat. Daarom dit amendement.

De PvdA doet niet aan onnodige polarisering. Als integratie goed gaat, dan hebben we daarvoor waardering. Als er problemen zijn dan erkennen we deze en pakken de problemen aan.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het hoofdstuk is een korte samenvatting van de resolutie. Het is onverstandig daar nieuwe elementen in onder te brengen die niet voorkomen elders in de tekst. De gehanteerde drieslag wordt zowel in de voorgaande hoofdstukken als in hoofdstuk 4 verwoord, echter minder uitgebreid.

350. Amsterdam Slotervaart

Toevoegen aan het eind: "De benadering van autochtoon/allochtoon gebaseerd op geboorteplaats van een persoon cq ouders van die persoon wordt afgeschaft, en vervangen door de benadering waarin een persoon via zelfregistratie kan aangegeven of hij/zij zich tot een etnisch cq culturele groep rekent."

Toelichting: de Nederlandse auto/allo benadering wordt nergens ter wereld gebruikt; in landen als de VS geven mensen zelf aan hoe zij zichzelf zien, en of zij daar op aangesproken willen worden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de resolutie streeft een toekomst na waarin iedereen Nederlander is en niemand meet allochtoon of autochtoon.

De Partij van de Arbeid staat voor een veerkrachtig Nederland met een vitale rechtsstaat en volwaardig burgerschap van allen. Integratie is in essentie een taak van burgers zelf. Integratie vraagt van nieuwe Nederlanders de grootste inspanning: loslaten waar je vandaan komt, onvoorwaardelijk kiezen voor Nederland. Mensen die hier hun wortels hebben moeten ruimte bieden aan tradities, religies en culturen die van oudsher niet tot de Nederlandse samenleving behoorden. In ons Nederland

bouwt iedereen mee aan een gezamenlijke toekomst. Door zich te houden aan de wetten en de regels van onze rechtsstaat. Door volwaardig burgerschap -meedoen in de samenleving- door te leren, door te werken en door het Nederlanderschap te koesteren en te beschermen. Door zich te identificeren met elkaar, respect te tonen voor vrijheid, democratie, gelijkheid van mannen en vrouwen en van homo's en hetero's, door samen verantwoordelijkheid te dragen voor dit land en de toekomst van onze kinderen.

Amendementen

351. De Bilt

Ede

Schrappen: onwaardelijk

Toelichting: Dit woord is te absoluut en betekent dat het proces min of meer is afgerond. Het woord "kiezen" is een actief woord, dat blijft doorgaan, met alle vragen en twijfels.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Alinea wijzigen in:

De Partij van de Arbeid biedt perspectief Integratie is in essentie een taak van burgers zelf. Integratie vraagt van nieuwe Nederlanders de grootste inspanning. Een plek vinden in een nieuwe samenleving betekent loslaten, soms meer dan je lief is. Het vraagt om een keuze voor Nederland. Mensen die hier hun wortels hebben moeten ruimte bieden aan tradities, religies en culturen die van oudsher niet tot de Nederlandse samenleving behoorden. In ons Nederland bouwt iedereen mee aan een gezamenlijke toekomst. Door zich te houden aan de wetten en de regels van onze rechtsstaat. Door het uitoefenen van actief burgerschap -meedoen in de samenleving- door te leren, door te werken en door het Nederlanderschap te koesteren en te beschermen. Door zich te identificeren met elkaar, respect te tonen voor vrijheid, democratie, gelijkheid van mannen en vrouwen en van homo's en hetero's, door samen verantwoordelijkheid te dragen voor dit land en de toekomst van onze kinderen.

352. Hoorn

Wijzigen: "Integratie vraagt van nieuwe Nederlanders de grootste inspanning: loslaten waar je vandaan komt, onvoorwaardelijk kiezen voor Nederland." **woord:** "Integratie vraagt van nieuwe Nederlanders onvoorwaardelijke loyaliteit aan Nederland. Nieuwe Nederlanders hebben daarbij recht op het behoud van de eigen identiteit."

Toelichting: Benadrukt dient te worden dat integratie een gezamenlijke opgave is van zowel autochtonen als allochtonen. Dat vraagt van allen dezelfde grote inspanning. Het eerste gedeelte van deze passage daarom schrappen.

Het vervolg van de passage wijzigen, aangezien onvoorwaardelijke loyaliteit aan Nederland niet

betekent dat nieuwe Nederlanders zich af hoeven te keren van hun thuisland of oorsprong. Loyaliteit aan Nederland gaat samen met behoud van identiteit van nieuwe Nederlanders. Dat blijkt ook uit het vervolg van de tekst.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie amendement 351 afdeling De Bilt.

353. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Toevoegen: In ons Nederland bouwt iedereen mee aan een gezamenlijke toekomst op een basis van gedeelde normen en waarden.

PREADVIES: OVERNEMEN

354. Amsterdam Slotervaart

Toevoegen als eerste zin van de alinea:

"Het Koninkrijk der Nederlanden is altijd een multi-religieuze en multi-culturele natie geweest, en heeft een sterke traditie in het vreedzaam omgaan met verschillen."

Toelichting: in ons paspoort staat dat Nederland meervoudig is; ons 'polderen', de culturele en institutionele kracht om met elkaar te verschillen en toch samen te leven is al eeuwen het fundament van de Nederlandse veerkracht.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 346 MEV.

De Partij van de Arbeid gaat het conflict niet uit de weg. We normeren waar het moet, we tolereren waar het kan, we confronteren waar het nodig is

Het welslagen van integratieprocessen wordt bemoeilijkt door oververtegenwoordiging van allochtonen in criminaliteit en overlast, door onbeslechte discussies over mannelijke moslims die vrouwen de hand weigeren te schudden, door trammelen over burka's en aparte inburgeringscursussen voor vrouwen. Het gaat hier om vraagstukken die raken aan de kernwaarden van onze rechtsstaat. Zonder een vruchtbare strategie om ermee om te gaan strandt elk verhaal over het scheppen van kansen en het accepteren van diversiteit op huizenhoge drempels van argwaan en slechte ervaringen. Al dit soort conflicten lossen we op door drie routes in te zetten: a) het strikt handhaven van wetten en regels, b) het confronteren van andersdenkenden met onze waarden, c) het dulden van onschadelijk, zij het volgens sommigen onwenselijk gedrag. Deze strategieën kunnen we los van elkaar of in combinaties toepassen. Wij kiezen in een concreet geval altijd de route die de grootste bijdrage aan integratie en emancipatie levert.

Amendementen

355 A. PB-Amendement

Alinea wijzigen in:

De Partij van de Arbeid vernieuwt haar traditie van tolerantie: normeren, confronteren en tolereren Het welslagen van integratieprocessen wordt bemoeilijkt door oververtegenwoordiging van nieuwe Nederlanders in criminaliteit en overlast,

door onbeslechte discussies over mannelijke moslims die vrouwen de hand weigeren te schudden, door trammelant over burka's en aparte inburgeringscursussen voor vrouwen. Het gaat hier om vraagstukken die raken aan de kernwaarden van onze rechtsstaat. Zonder een vruchtbare strategie om ermee om te gaan strandt elk verhaal over het scheppen van kansen en het accepteren van diversiteit op huizenhoge drempels van argwaan en slechte ervaringen. Al dit soort conflicten lossen we op door drie routes in te zetten: a) handhaven van wetten en regels, b) confrontatie en dialoog met andersdenkenden c) het tolereren en accepteren van ruimte voor verschil. Daarbij gaat het om onschadelijk gedrag dat de één wenselijk en de ander als onwenselijk zal ervaren. Deze strategieën kunnen we los van elkaar of in combinaties toepassen. Wij kiezen in een concreet geval altijd de route die de grootste bijdrage aan integratie en emancipatie levert.

Toelichting: *tekstuele verbeteringen en verduidelijkingen m.b.t. de gehanteerde drieslag.*

356a. Groningen

Schrappen: Het gaat hier om vraagstukken die raken aan de kernwaarden van onze rechtsstaat.

Toelichting: Het gaat hier om criminaliteit. Bij rechtszaken wordt wel als strafverzwarend argument genoemd, dat de samenleving is geschokt, maar zolang de zaken netjes voor het recht worden afgehandeld, staat de rechtsstaat niet onder druk.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *het weigeren vrouwen een hand te geven of het gescheiden aanbieden van inburgeringscursussen heeft niets met criminaliteit te maken. Echter wel vanuit de rechtstatelijke beginselen van gelijkheid onwenselijk.*

356b. Amsterdam Slotervaart

Wijzigen: In de titel, het conflict wordt: de strijd: "De PvdA gaat de strijd niet uit de weg."

Toelichting: het gaat niet om de noodzaak van conflicten, maar om de noodzaak van strijd waarvan sociaal-democraten altijd gezegd hebben dat emancipatie niet zonder kan.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Titel is gewijzigd in: "De Partij van de Arbeid vernieuwt haar traditie van tolerantie: normeren, confronteren en tolereren"

De Partij van de Arbeid kiest voor emancipatie en bestrijdt sociale segregatie.

De motor achter het integratiebeleid is een effectieve publieke sector. Onderwijs en werk zijn de werkelijke emancipatiemachines. Schooluitval, werkloosheid en criminaliteit zijn voor een groot deel terug te voeren op taal- of opleidingsachterstand bij de start van de basisschool en op een gebrekkige opvoeding thuis. Werkloosheid gaat gepaard met achterstand en afhanke-

lijkheid van de sociale zekerheid. De Partij van de Arbeid neemt stelling tegen segregatie langs etnische lijnen. We moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen onze samenleving een halt toeroepen. Leerlingen, collega's en stadsgenoten moeten met elkaar in plaats van naast elkaar leren, werken en leven. Wij investeren in inburgering, gaan verantwoord om met migratie en bestrijden discriminatie slagvaardig.

Amendementen

357. Amsterdam Slotervaart

Schrappen: 4e zin: We moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen onze samenleving een halt toeroepen.

Toelichting: er zijn vele vormen van gemeenschap binnen onze samenleving gebaseerd op de keuze voor het samenleven met 'ons soort mensen': in het concertgebouw, op de camping, enz. Wij kennen ook de traditie van bijvoorbeeld de Chinese gemeenschap in Nederland. Daar is op zich niets mis mee. De volgende zin in de tekst stelt waar het dan wel om gaat, namelijk, we moeten wel met elkaar in plaats van naast elkaar leren, werken en leven.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *parallele samenlevingen leven niet met elkaar maar naast elkaar.*

358. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Wijzigen: Schooluitval, werkloosheid en (kleine) criminaliteit zijn in meer en mindere mate terug te voeren op taal- of opleidingsachterstand bij de start van de basisschool en op een gebrekkige opvoeding thuis.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste vier zinnen wijzigen in: De Partij van de Arbeid kiest voor emancipatie Emancipatie vraagt om het bieden van kansen, het investeren in talent, het wegwerken van achterstanden en het bestrijden van achterstelling. Dat kan alleen maar met een effectieve publieke sector. Onderwijs en werk zijn de werkelijke emancipatiemachines. Schooluitval, werkloosheid en (kleine) criminaliteit zijn in meer en mindere mate terug te voeren op taal- of opleidingsachterstand bij de start van de basisschool en op een gebrekkige opvoeding thuis.

De Partij van de Arbeid staat voor een overheid die doet wat ze kan doen en voor een politiek die problemen niet uit de weg gaat. We kiezen voor strikte handhaving, duidelijke regels en emancipatie. Maar uiteindelijk is het niet de overheid die integratie kan bewerkstelligen. De overheid kan een brug bouwen over een rivier, maar niet tussen u en uw buurman. Dat moet u zelf doen. Het Nederland dat de Partij van de Arbeid voor ogen staat is een land waar deze bruggen geslagen zijn. Waar iedereen zegt:

'Dit is ons land. En wij zijn van dit land.'

Amendementen

359. Utrecht

Stadskanaal, Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur, Arnhem, Tilburg, Den Haag

Schrappen: laatste zin "Waar iedereen zegt: Dit is ons land. En wij zijn van dit land."

Toelichting: Overdreven nationalisme, past niet bij de sociaal-democratie.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie amendement 363 afdeling Amsterdam ZO.

360. Etten-Leur

Wijzigen: "De Partij van de Arbeid staat voor een overheid die doet wat ze kan doen en voor een politiek die problemen niet uit de weg gaat."

wordt: "De Partij van de Arbeid staat voor een overheid die doet wat ze moet doen en voor een politiek die problemen niet uit de weg gaat."

Toevoegen: "De Partij van de Arbeid staat voor een overheid die doet wat ze moet doen en voor een politiek die problemen niet uit de weg gaat en oog heeft voor de belangen en noden van elke burger in deze samenleving."

Toelichting: Gewoon voor de zekerheid er nog eens bijzeggen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste twee zinnen wijzigen in:

De Partij van de Arbeid is uw bondgenoot in een gedeelde toekomst.

Er is veel te doen. En de politiek moet dat ook met een groot gevoel van urgentie aanpakken. De PvdA kiest voor strikte handhaving, duidelijke regels en emancipatie.

361. Etten-Leur

Vught, Tilburg

Wijzigen: "De overheid kan een brug bouwen over een rivier, maar niet tussen u en uw buurman.

Dat moet u zelf doen." **wordt:** "De overheid kan een brug bouwen over een rivier, maar niet tussen u en uw buurman. Dat moeten u en uw buurman zelf doen."

Toelichting: Toen we deze resolutie bespraken, bleken de meesten van ons zo'n buurman te hebben.

PREADVIES: OVERNEMEN

362. Vught

Wijzigen: Laatste zin: "Waar iedereen zegt: Dit is ons land. En wij zijn van dit land" **wordt:** Een land met een verdeeld verleden maar een gedeelde toekomst.

Toelichting: "Ons" geeft veel interpretatieruimte wie daarmee door de PvdA bedoeld kan worden. Slotzin drukt zo de titel en strekking van het stuk goed uit.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie amendement 363 afdeling Amsterdam Oud-Zuid.

363. Amsterdam Oud-Zuid

Wijzigen: "Dit is ons land. En wij zijn van dit land." **wordt:** "Dit is ons land en samen zijn wij dit land."

Toelichting: dit benadrukt de gedeelde samenleving (zie ook paragraaf 2.5, amendement Amsterdam-Slotervaart)

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie toelichting voorgaand amendement afdeling Utrecht.

1 Inleiding

1.1 Wereldwijde uitdagingen

Europa en de wereld staan voor grote uitdagingen. Het klimaat verslechtert en daardoor worden kusten bedreigd, berggebieden aangetast en de waterstand grondig gewijzigd. Droogten, erosie, overstromingen en extreme weersomstandigheden vormen nieuwe veiligheidsrisico's. De biodiversiteit neemt af. De visstand vermindert. Tropische ziekten komen ook in Europa steeds meer voor.

Amendementen

1. Brussel/België

Toevoegen: na de titel en voor de eerste zin:

Het woord crisis is in het dagelijks spraakgebruik niet meer weg te denken. De ene crisis volgt de andere op: veiligheidscrisis, beurscrisis, voedselcrisis, energiecrisis en nu levensgroot de financieel economische crisis. Het bestaan en plotselinge ontstaan van deze crises geeft de kwetsbaarheid van onze moderne samenleving aan. De politiek probeert een antwoord te formuleren op de crises, maar het risico bestaat dat met het bestrijden van de crises aan symptoombestrijding wordt gedaan.

De crises zijn een symptoom van schaarste, in natuurlijke hulpbronnen en de verdeling van rijkdom. Het bestrijden van de crises, vooral van de huidige financieel economische crisis, moet dan ook bij de basis worden aangepakt, door het creëren van een duurzame samenleving. Duurzaam in betrouwbare economische structuren en verhoudingen. Duurzaam in energie en aandacht voor het milieu. Duurzaam in veiligheid, werkzekerheid en een rechtvaardiger verdeling.

Toelichting: Betere 'binnenkomer'.

Het huidige begin sluit niet (meer) aan bij de beleveringswereld en de zorgen van nu. De financieel economische crisis hangt als een donkere wolk boven eenieders hoofd. Het kan niet anders dan daar mee beginnen.

Met deze alinea is in een keer duidelijk waar de PvdA voor staat: voor een duurzaam sociale en leefbare samenleving en rechtvaardigheid.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste alinea wijzigen in:

Europa en de wereld staan voor grote uitdagingen.

De recente financiële crisis, die haar oorsprong vond op de financiële markten in de Verenigde

Staten, heeft de gehele wereldeconomie aangetast. De gevolgen zijn niet overal ter wereld gelijk. Dat hangt niet alleen samen met verschillen qua economische structuur van de diverse landen. Ook de marktordening en het beleid verschilt per land. Ook in Europa zijn fouten gemaakt en ook binnen de Europese Unie schoot de ordening van de financiële markten (inclusief het toezicht op de banken en financiële instellingen) tekort. Maar toch heeft deze crisis de voordelen van Europese samenwerking ondubbelzinnig aangetoond. Afzonderlijke landen met kleine markten en een kleine munt zijn niet opgewassen tegen de schokgolven veroorzaakt door de globalisering, zelfs niet wanneer hun economie gezond is. De combinatie van een gemeenschappelijke markt met een gemeenschappelijke munt, de Euro, heeft de landen van de Europese Unie in staat gesteld het hoofd te bieden aan transnationale financiële manipulaties en de gevolgen gezamenlijk op te vangen. Dat is in het belang van alle burgers: werkenden, spaarders en gepensioneerden. De hervormingen van het financiële bestel, die na de omvangrijke reddingsoperaties zullen moeten volgen, kunnen alleen met een gezamenlijk Europees optreden tot stand worden gebracht. De internationale financiële crisis zal ook diepe sporen trekken in de reële economie. Het vertrouwen neemt af, de werkloosheid neemt toe en sociale voorzieningen komen onder druk te staan. Er moet dus meer gedaan worden om tegelijkertijd de financiële markten te hervormen, de recessie tegen te gaan en nieuwe banen en economische groei te creëren. De burgers van Europa moeten worden geholpen zich aan te passen aan nieuwe ontwikkelingen. Europa is de grootste economische- en banenmarkt ter wereld. Europese samenwerking stelt ons in staat om duurzame banen en groei te realiseren. Ook vakbonden en werkgevers moeten een belangrijke bijdrage leveren aan duurzame groei in Europa.

Het klimaat verslechtert en daardoor worden kusten bedreigd, berggebieden aangetast en de waterstand grondig gewijzigd. Droogten, erosie, overstromingen en extreme weersomstandigheden vormen nieuwe veiligheidsrisico's. De biodiversiteit neemt af. De visstand vermindert. Tropische ziekten komen ook in Europa steeds meer voor.

Er dreigt een tekort aan energie. We gaan er nog steeds niet zuinig genoeg mee om. Niet alleen in de rest van de wereld, maar

ook binnen Europa neemt het energieverbruik toe. De olieprijs stijgt gestaag. De prijsstijging wordt beperkt door de internationale financiële crisis en de recessie, maar dat is tijdelijk. De vraag neemt zo sterk toe en de hoeveelheid makkelijk winbare fossiele brandstoffen is zo beperkt, dat die prijs uiteindelijk op een hoog niveau zal uitkomen. Steenkool vormt net zozeer een bedreiging voor de atmosfeer als olie. Kernenergie produceert afval waarmee we toekomstige generaties niet willen opzadelen. De technologie heeft daarvoor nog geen oplossing geboden. Zij kan dat wel op het terrein van duurzame energie – wind, zon, getijden en bepaalde vormen van bio-energie – maar dat heeft niet geleid tot voldoende investeringen.

De stijgende vraag naar voedsel in de wereld zorgt voor stijgende voedselprijzen. Er is onvoldoende geïnvesteerd in de landbouw. Grond voor landbouw is voor andere doeleinden aangewend, bijvoorbeeld voor bio-energie. De consumptie van vlees vraagt zoveel veevoeder, dat er te weinig voedselgranen worden geproduceerd. De trits klimaat, energie en voedsel vormt een uitdaging die de mogelijkheden van afzonderlijke landen te boven gaat. Internationale samenwerking is nodig.

Amendementen

2. Noordoostpolder/Urk

Toevoegen na deze alinea:

“We moeten ons ervan bewust zijn dat deze wereldwijde uitdagingen ons niet alleen overkomen, maar dat de landen van en burgers in Europa zelf ook een rol spelen in de totstandkoming van deze problemen. Te lang is Europa een deel van het probleem geweest; Europa kan en mag zich niet onttrekken aan haar verantwoordelijkheid om nu een deel van de oplossing te worden”

Toelichting: De ontwerptekst kan de indruk wekken dat het allemaal de schuld is van anderen. De erkenning dat Europa mede debet is aan deze problemen legt ons de verantwoordelijkheid op te werken aan oplossingen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *Strekking amendement komt voldoende naar voren in ander deel programma.*

Dat geldt ook voor andere problemen van de nieuwe eeuw. De meeste mensen in Europa hebben het nog nooit zo goed gehad als nu. Maar er is veel onzekerheid. De globalisering is gepaard gegaan met de vorming van grote economische concerns en financiële reuzeninstellingen. Zij onttrekken zich aan nationale controle. Hun gedrag bewerkstelligt snelle en fikse schommelingen in de financieel-economische veiligheid van burgers. Dat geldt niet alleen voor beleggers, maar ook voor spaarders, gepensioneerden, hypotheeknemers, werknemers en belastingbetalers, voor iedereen dus. De internationale financiële crisis die zich in de tweede helft van 2008 is gaan aftekenen zal diepe sporen trekken in de reële economie. Het vertrouwen neemt af, de werkloosheid neemt toe en sociale voorzieningen komen onder druk te staan.

Amendementen

3. Zaanstad

Etten-Leur

Toevoegen aan het eind van dit blok: “Daarom moet er toezicht op Europees niveau komen gericht op grensoverschrijdende bancaire activiteiten tussen banken onderling.”

Toelichting: Alle zorgpunten erboven genoemd nopen tot centraal toezicht.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: *Gehele alinea hier schrappen.*

Toelichting: *alinea wordt hier geschrapt reeds opgenomen in nieuw tekstvoorstel amendement 1 afdeling Brussel.*

De ongelijkheid in de wereld wordt steeds groter. Binnen Europa is dat minder het geval dan daarbuiten. Maar de internationale ongelijkheid vormt een extra bedreiging van de economische en politieke stabiliteit, ook van Europa.

In tal van landen buiten Europa falen regeringen om stabiliteit, vrijheid en recht te verzekeren voor hun burgers. Politieke conflicten binnen die landen nemen toe. Het leidt tot migratie, asiilverzoeken, wapenhandel, burgeroorlog en terrorisme. Beleid om één en ander tegen te gaan leidt vaak ook weer tot schending van mensenrechten.

De internationale rechtsorde is de laatste jaren verzwakt. De Verenigde Naties en andere internationale organisaties zijn tegen dit soort problemen niet meer opgewassen. De instellingen zullen moeten worden hervormd en versterkt. Ideeën te over, maar de politieke besluitvorming hierover vereist tijd, visie en kracht.

1.2 Een Europees antwoord.

Europa kan een antwoord zijn op deze problemen. De landen in Europa, de grote zowel als de kleine, zijn ieder afzonderlijk niet meer in staat om de welvaart en veiligheid van hun burgers zeker te stellen. Dat is riskant. Europa als geheel kan het evenmin op eigen kracht. Samenwerking tussen landen is geboden. Soms is een krachtig samenspel tegen andere landen vereist. Een doeltreffend optreden ten opzichte van dictatoriale regimes zoals in Soedan en Birma vereist dat alle Europese landen dezelfde opstelling kiezen. Schendingen van mensenrechten moeten gezamenlijk worden bestreden. Zo niet, dan worden de Europese landen tegen elkaar uitgespeeld en – erger – gaan die schendingen gewoon door. De grote conflicten in het Midden-Oosten, tussen Israël en Palestina, op de Balkan, in de Kaukasus en in Zuid-West-Azië vereisen gezamenlijk optreden. De grootmachten Amerika, Rusland en China zijn economisch sterk, en in staat op alle terreinen snel politieke beslissingen te nemen. Europa zal een sterke medespeler moeten zijn op het internationale vlak. Er is een Europees initiatief nodig om te komen tot een betere ordening van de wereld, die in toenemende mate ontregeld raakt.

Amendementen

4. Oss/Maasdonk/Lith

Schrappen: "De grootmachten Amerika, Rusland en China zijn economisch sterk, en in staat op alle terreinen snel politieke beslissingen te nemen."

Toelichting: De eerste van de drie genoemde 'grootmachten' heeft juist het sterkst te lijden onder de kredietcrisis en leent zelfs geld van China. Een echte grootmacht zoals het dat was na de Tweede Wereldoorlog is het niet meer. Het kan het echter wel weer worden, maar dat is afwachten. Rusland en China zijn nog geen 'grootmachten', maar eerder grootmachten in opkomst. Politiek gezien mag je zeker van China nog niet verwachten dat het snelle en goed afgewogen beslissingen kan maken. Europa zou als het als eenheid kan optreden juist een pioniersfunctie kunnen vervullen. Gezien haar geschiedenis zou het deze ook moeten vervullen. Veel van de conflicten zoals die in Israël, Irak of Afrika zijn aan het einde van de 19de en het begin van de 20ste eeuw ontstaan door de Europese inmenging. Europa moet daarom ook voorop gaan in de strijd om deze conflicten tot een voor ieder zo goed mogelijk einde te brengen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: toevoegen: De grootmachten Amerika, Rusland en China zijn economisch belangrijk, en in staat op alle terreinen snel politieke beslissingen te nemen. Europa zal een sterke medespeler moeten zijn op het internationale vlak.

5. Den Haag

Schrappen: 'Europa kan een antwoord zijn op deze problemen'

Toelichting: Het spreken over een antwoord aan de eerder genoemde problemen is geen heldere manier van uitdrukken. Bovendien gaat het programma over de Europese Unie. Het daarop volgende is wel duidelijk en deze inleidende zin kan zonder bezwaar vervallen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *In de voorgaande paragraaf wordt aangegeven wat de problemen zijn waar Europa en Nederland mee te kampen hebben. In de zin "Europa kan een antwoord zijn op deze problemen" wordt letterlijk bedoeld dat door Europese samenwerking bepaalde problemen aangepakt kunnen worden die de individuele lidstaten niet alleen kunnen oplossen.*

6. Noordoostpolder/Urk

Assen, Culemborg

Wijzigen: "Europa kan een antwoord zijn op deze problemen." **wordt:** "Geplaatst tegenover bovengenoemde wereldwijde uitdagingen dient Europa op doortastende wijze het initiatief te nemen voor een oplossing van deze problemen."

Toelichting: De originele tekst is te weinig ver-

plichtend en inspirerend. De voorgestelde vervangende tekst sluit ook beter aan bij het eerstgenoemde amendement.

PREADVIES: AFWIJZEN

Amendement is overbodig. Zie toelichting bij amendement 5 Den Haag.

7. De Jonge Socialisten

Dordrecht, Brussel/België, Etten-Leur

Wijzigen: eerste zin paragraaf 1.2 **wordt**

"Europese samenwerking is nodig om een antwoord te bieden op deze problemen."

Toelichting: Wat een twijfel voor een verkiezingsprogramma! Als we geloven in Europese samenwerking mogen we best zeggen dat Europese samenwerking 'nodig is' is om gezamenlijke problemen te beantwoorden in plaats van dat Europese samenwerking slechts een antwoord 'zou kunnen' geven.

PREADVIES: AFWIJZEN

Amendement is overbodig. Zie toelichting bij amendement 5 Den Haag.

Dat betekent niet dat de Europese Unie er naar dient te streven een macht op zichzelf te worden. Het gaat altijd om drie dingen. Ten eerste: een effectieve aanpak van wereldwijde problemen. Ten tweede: het belang van de eigen burgers, hun welvaart en hun veiligheid. Ten derde: het uitdragen van waarden die Europese naties gemeen hebben: vrede, vrijheid, democratie, mensenrechten, de rechtsstaat, vreedzaam samenleven van groepen met een verschillend geloof of verschillende culturen, scheiding van machten, sociale welvaart waaraan de hele bevolking deel kan hebben, respect voor minderheden, duurzaamheid en zorg voor het welzijn van toekomstige generaties. Dergelijke uitgangspunten en beginselen zijn een politieke strijd waard, zowel binnen Europa als buiten.

Amendementen

8. Den Haag

Brussel/België

Schrappen: 'Dat betekent niet dat de Europese Unie er naar dient te streven een macht op zichzelf te worden'

Toelichting: Wat is de hier bedoelde macht, kan iets of iemand macht hebben zonder dat 'op zichzelf' te zijn? Deze vage zin doet afbreuk aan de hierop volgende heldere redering waarin duidelijk wordt weergegeven wat er van de Unie wordt verwacht en wat niet.

PREADVIES: AFWIJZEN

De zin is opgenomen om aan te geven dat Europa voor ogen heeft een aantal doelen te realiseren en problemen op te lossen, zonder dat Europa en Europese samenwerking een doel op zich wordt.

1.3 Twijfel

Kan Europa dit soort uitdagingen aan? Twijfel overheerst. Europa lijkt verzwakt. De bevolking is sceptisch. De afstand tussen burgers en de Europese instellingen, inclusief het Europees Parlement, is groot. Dat besef is weliswaar doorgedrongen tot de politiek, maar heeft niet geresulteerd in doeltreffende acties om deze kloof te overbruggen. De uitbreiding van de Europese Unie met landen die gedurende de Koude Oorlog achter het IJzeren Gordijn lagen, wordt door velen niet gezien als een nieuwe fase in een Europees vredesproject – de oorspronkelijke reden waarom de Europese Gemeenschap tot stand kwam –, maar als een bedreiging. Verdragen die gesloten werden om de samenwerking tot nieuwe terreinen uit te breiden en om de besluitvorming te verbeteren, worden door tal van burgers niet vertrouwd. Het recente Verdrag van Lissabon staat na de afwijzing in het Ierse referendum op losse schroeven.

Amendementen

9. De Jonge Socialisten Brussel/België

Schrappen: eerste alinea, paragraaf 1.3: verwijderen laatste twee zinnen.

Toelichting: Er wordt verder niet ingegaan op deze constatering. Bovendien klopt de eerste van deze twee laatste zinnen niet. Welke Europese verdragen worden hier bedoeld? Maastricht? Nice? Of het grondwettelijk verdrag? Daarom lijkt het ons beter om deze zinnen te verwijderen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *In de paragraaf "Twijfel" worden bewust een aantal onzekerheden die bij burgers leven op een rij gezet. In de paragrafen "herijking" en "keuzes" wordt hier verder op ingegaan. Met "Verdragen" wordt verwezen naar alle voorgaande Europese verdragen.*

10. Den Haag Brussel/België

Schrappen: "Twijfel overheerst."

Toelichting: Een vage bewering die bovendien aan zichzelf twijfelt want lijkt alleen maar. De punten van zorg over de EU worden in het vervolg helder genoeg aangegeven.

PREADVIES: AFWIJZEN

In de paragraaf "Twijfel" worden bewust een aantal onzekerheden die bij burgers leven op een rij gezet.

11. Den Haag

Wijzigen: 'Kan Europa dit soort uitdagingen aan?' wordt "Kan de Europese samenwerking dit soort uitdagingen aan?"

Toelichting: het programma vraagt actie van de EU en niet van het veel meer omvattende 'Europa'

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *In het verkiezingsprogramma wordt in wisselende en verschillende bewoordingen gesproken over Europa. Dit kan door het woord 'Europa'*

of 'de Europese Unie' of 'Europese samenwerking'. In alle drie de gevallen wordt over hetzelfde gesproken tenzij specifiek anders vermeldt.

Europa is in de ogen van velen elders in de wereld een redelijk alternatief voor de grootmachten. Men ervaart Europa als minder machtsbelust, als een belangengemeenschap die op een niet-bedreigende manier waarden uitdraagt, die men zelf ook zou willen nastreven. De keerzijde daarvan is dat men denkt de Europese Unie gemakkelijk en zonder consequenties uiteen te kunnen spelen. Dat is gemeengoed geworden: de Verenigde Staten doen het, net als Rusland, Servië, Israël en Soedan.

Vele burgers binnen Europa zien de Europese Unie als een macht die zich van hen heeft vervreemd. In hun ogen hangen de instellingen in de lucht. Zij voelen zich er niet door vertegenwoordigd. Dat gevoel raakt gemeengoed in tal van landen, in Nederland, Frankrijk en Verenigd Koninkrijk net zozeer als in Ierland. Het maakt Europa tot een economische reus op lemen politieke voeten. Het maakt het optreden van Europa als waarden- en belangengemeenschap nog minder effectief.

Amendementen

12. Brussel/België

Wijzigen: "Vele burgers binnen Europa zien de Europese Unie als een macht die zich van hen heeft vervreemd" wordt "Vele burgers binnen Europa vinden dat de Europese Unie te ver van hen af staat."

Toelichting: Duidelijkere taal.

Daar de burgers in Europa zelf onderdeel uitmaken van de EU is het beter te spreken van het ervaren van een ver van mijn bed show, dan van vervreemding. Overigens is met de financiële crisis de EU plotseling ook stuk dichterbij gekomen.

PREADVIES: OVERNEMEN

Het gaat dus niet om slechts één politiek probleem, maar om twee. Is Europa bereid en in staat om de wereldwijde uitdagingen het hoofd te bieden? En: wat is het politieke antwoord op de groeiende scepsis en twijfel aan de Europese Unie, die leidt tot steeds meer uitholling van de gemaakte afspraken om samen te werken? De eerste vraag betreft de positie van Europa in de wereld. Het antwoord daarop is van wezenlijk belang voor de burgers binnen Europa. De tweede vraag betreft de verhouding van de burgers van Europa tot hun eigen instellingen. Het antwoord daarop bepaalt de legitimiteit van Europa in de wereld en dus haar mogelijkheden de belangen van haar burgers effectief te behartigen.

Amendementen

13. **Den Haag**
Brussel/België
Schrappen: "die leidt tot steeds meer uitholling van de gemaakte afspraken om samen te werken?"
Toelichting: de scepsis heeft niet tot uitholling van gemaakte afspraken geleid en het niet nakomen van afspraken is altijd al aan de orde geweest.
PREADVIES: AFWIJZEN
Toelichting: *De scepsis en twijfel bij zowel de burgers als ook de politici hebben er toe geleid dat het steeds moeilijker is geworden om tot afspraken te komen maar ook om zich te houden aan reeds bestaande afspraken. Het programma spreekt deze scepsis en twijfel uit en biedt een aantal oplossingen om weer tot vertrouwen en zekerheid te komen.*
14. **Den Haag**
Wijzigen: In 2e zin 'Europa' wordt 'Europese Unie'
Toelichting: het programma vraagt actie van de EU en niet van het veel meer omvattende 'Europa'
PREADVIES: AFWIJZEN
Toelichting: *Zie toelichting amendement 11 afdeling Den Haag.*

1.4 De inzet destijds

Kan het? Europa kan leren van haar eigen verleden. Ruim een halve eeuw geleden bestonden de uitdagingen uit het definitief voorkomen van een nieuwe wereldoorlog die zou beginnen op het Europese continent. Maar de uitdagingen gingen verder: nooit meer genocide, een halt toeroepen aan fascisme en communistische dictatuur, geen economische crises meer en geen massawerkeloosheid. Om dat tot stand te brengen werd gekozen voor economische samenwerking, gedragen door de bevolking van Europa: ambitieus maar toch maathoudend, niet te veel tegelijk. Eerst kolen en staal – energie en industrie – daarna landbouw. Vervolgens handel: eerst een douane-unie en later een interne markt, eerst alleen voor producten, later ook voor diensten. Zwakkere regio's werden gesteund om economische ongelijkheid tegen te gaan. Na verloop van tijd konden economische machtsconcentraties worden aangepakt. Om dat alles te verduurzamen en om gezamenlijk sterker te staan op de wereldmarkt werd uiteindelijk ook een beperkte monetaire unie ingesteld. Zo kon worden voorkomen dat landen hun problemen op elkaar zouden afwentelen. Het was een logische laatste stap, maar landen waren vrij om haar al dan niet te zetten.

Amendementen

15. **Oss/Maasdonk/Lith**
Wijzigen: "Het was een logische laatste stap, maar landen waren vrij om haar al dan niet te zetten."
wordt Het was een logische laatste stap, maar landen waren vrij om deze al dan niet te zetten.
Toelichting: Wat bedoel je hiermee!? Deze zin is

taalkundig onduidelijk. Stap is een mannelijk woord, haar in deze zin kan dus niet.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: *zin schrappen. Toelichting: Volgens het Verdrag van Maastricht zijn alle lidstaten eraan gebonden om als ze aan de criteria voldoen mee te doen. Alleen het Verenigd Koninkrijk en Denemarken hebben een opt out bedongen.*

16. **Den Haag**
Tilburg
Wijzigen: In 3e zin 'wereldoorlog' wordt 'oorlog'
Toelichting: het ging om het voorkomen van oorlog in Europa, onverschillig of dat tot een wereldoorlog zou leiden
PREADVIES: OVERNEMEN
17. **Den Haag**
Tilburg
Wijzigen: In de zin: "Eerst kolen en staal – energie en industrie – daarna landbouw" het woord 'industrie' wordt 'zware industrie'
Toelichting: het ging niet om de gehele industrie.
PREADVIES: OVERNEMEN
18. **Den Haag**
Wijzigen: laatste zin wordt "Het was een logische laatste stap, maar landen, als zij aan bepaalde monetaire voorwaarden voldeden, waren vrij om haar al dan niet te zetten."
PREADVIES: AFWIJZEN
Zie PB-amendement 15, Oss
19. **Leidschendam-Voorburg**
Wijzigen: 'haar' wordt 'deze stap, naar de euro,'
Toelichting: Daarmee tegemoetkomend aan de vraag van Oss ca. en voor doorsnee de kiezer duidelijker waar het over gaat dan de tekst 'beperkte monetaire unie' alleen verwoordt.
PREADVIES: OVERNEMEN

De geleidelijkheid heeft gewerkt. Burgers ontvingen binnen de Europese Gemeenschap tweërlei identiteit. Duitsers en Fransen werden zowel Europeaan als Duitser respectievelijk Fransman. Anderen zagen dit gebeuren, kregen er vertrouwen in en voegden zich erbij. Die keuze werd ondersteund door de geleidelijk verdergaande economische integratie en door de verduurzaming van de verworvenheden: vrede, vrijheid, democratie, garantie van burgerlijke en politieke mensenrechten, ook van minderheden, en niet in de laatste plaats: steeds meer welvaart. Het Europa van na 1950 was een wereld van verschil ten opzichte van de situatie in de eerste helft van de vorige eeuw en de mensen wisten dat.

Dat succes kon worden toegeschreven aan een combinatie van visie, politiek leiderschap, ambitie, draagvlak en geleidelijkheid.

1.5 Erosie

Dat alles is aan erosie onderhevig gebleken. Vijftig jaar later wordt de Europese Unie gekenmerkt door minder visie, minder leiderschap, een andere ambitie – meer gericht op een verfijning van de regels en instrumenten dan op de verwezenlijking van het oorspronkelijke doel – en een tempo dat door de burgers ervaren wordt als van bovenaf gedictieerd. Dat heeft geleid tot een geringer draagvlak.

Amendementen

20. Den Haag

Brussel/België

Schrappen: eerste alinea: "Dat alles is aan ... geringer draagvlak"

Toelichting: zoals steeds bij soort van redeneringen houdt ook dit 'vroeger was alles beter' gevoel geen rekening met een veranderde werkelijkheid.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *In de betreffende paragraaf wordt bewust een beeld geschetst van de staat van de Europese Unie en de veranderende werkelijkheid. In de paragrafen die hierop volgen wordt een invulling gegeven.*

Burgers incasseerden de verworvenheden van de Europese integratie tot nu toe met instemming: men zag de economische voordelen van een uitgebreide en vrije markt en van monetaire stabiliteit en een sterke munt; men waardeerde de stelselmatige stijging van de welvaart en structureel hoge werkgelegenheid, de verduurzaming van vrede, vrijheid en democratie, en het onbelemmerd reizen en communiceren. Nieuwe generaties, die het verschil met voorheen niet aan den lijve hebben ondervonden, zijn geneigd dergelijke verworvenheden als vanzelfsprekend te ervaren, als een recht dat hen toekomt. Dat maakt die verworvenheden kwetsbaar. Men krijgt meer oog voor tekorten die zich nog voordoen, voor onzekerheden en bedreigingen die uit de integratie zelf voortvloeien. Men ervaart het besluitvormingsproces, dat tot die verworvenheden en onzekerheden heeft geleid, als niet transparant, als ver weg en dus als ondemocratisch.

Binnen de politieke en bestuurlijke elites ontstaat in reactie daarop snel de neiging de burger onmondig te verklaren. Zij benadrukt alleen de positieve kanten van de integratie en stelt dat alles wat zich in Europa afspeelt het resultaat is van ooit op nationaal niveau genomen beslissingen. Omdat het nu eenmaal gaat om een veel groter gebied dan dat van de afzonderlijke natiestaten, spreekt het vanzelf, zo wordt gesteld, dat de besluitvorming zich verder van de burgers verwijdert.

Amendementen

21. Den Haag

Wijzigen: Het woord 'stellen' wordt 'er op wijzen' en 'aangeven' zodat de tekst luidt: "Binnen de politieke en bestuurlijke elites ontstaat in reactie

daarop snel de neiging de burger onmondig te verklaren. Zij benadrukt alleen de positieve kanten van de integratie en wijst er op dat alles wat zich in Europa afspeelt het resultaat is van ooit op nationaal niveau genomen beslissingen. Omdat het nu eenmaal gaat om een veel groter gebied dan dat van de afzonderlijke natiestaten, spreekt het vanzelf, zo wordt aangegeven, dat de besluitvorming zich verder van de burgers verwijdert."

Toelichting: het woord 'stellen' houdt in dat het ook loze beweringen kunnen zijn, wat niet het geval is.

PREADVIES: OVERNEMEN

22. Den Haag

Toevoegen: Het antwoord ligt in een beleid dat gericht is op:

- Een nieuwe aanpak van de beleidsvoorbereiding en besluitvorming over Europese aangelegenheden door bestuurders en parlementariërs op nationaal en Europees niveau waarin achterban en burgers tijdig over beleidsvoornemens worden geïnformeerd en geraadpleegd en betrokken worden bij de voorbereiding op nationaal en Europees niveau van toekomstige regelgeving in Europees verband;
- Meer diversiteit en differentiatie binnen Europa, meer mogelijkheden...

Toelichting: De voorgestelde tekst van het verkiezingsprogramma geeft onvoldoende aandacht aan de tussen burgers en het Europese gebeuren ontstane kloof, de oorzaken van het ontstaan van die kloof en het noodzakelijke nieuwe beleid om de kloof te overbruggen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Overbodig. *Het voorgestelde amendement voegt niets toe aan de wat al in de tekst is opgenomen.*

Daarnaast is ervoor gekozen om de institutionele discussie los te laten en ons te richten op de uitdagingen waar we voor staan en de oplossingen die de PvdA wil aandragen.

Nieuwe generaties burgers hebben daar geen boodschap aan. De verworvenheden zijn voor velen niet onverdeeld positief. Zij werken niet voor iedereen op dezelfde manier uit en worden daarom ter discussie gesteld. Politiek zullen zij telkens opnieuw waargemaakt moeten worden.

1.6 Herijking

Daarom is het tijd voor bezinning op de verworvenheden, de tekortkomingen en de uitdagingen. Er zullen nieuwe prioriteiten moeten worden gesteld. De uitdagingen die voor Europa besloten liggen in de globalisering zullen alleen dan het hoofd geboden kunnen worden, wanneer het interne draagvlak wordt versterkt. Dat vereist dat de ongerustheid van Europese burgers serieus wordt genomen.

In een groot aantal landen van de Europese Unie hebben bur-

gers bij diverse gelegenheden, ondermeer rond de recente referenda, de vrees tot uiting gebracht dat:

- de economische interne markt leidt tot een uitholling van de nationale welvaartsstaat;
- beslissingen te ver weg van de burger worden genomen en daarom berusten op onjuiste afwegingen;
- de uniforme regelgeving, die uit de integratie voortvloeit, nationale identiteiten ondermijnt;
- de uitbreiding met nieuwe lidstaten in Midden- en Oost-Europa tot zoveel migratie leidt, dat de werkgelegenheid in gevaar komt;
- eventuele nieuwe uitbreiding (met ondermeer Turkije) de economische en politieke balans verstoort;
- uitbreiding en immigratie samen leiden tot de aanwezigheid van grote groepen mensen met een religie dan wel een cultuur die niet ervaren wordt als behorend tot de Europese traditie;
- vrij verkeer van personen, goederen en diensten wordt misbruikt voor criminele doeleinden.

Amendementen

23. Dordrecht

Leidschendam-Voorburg, Brussel/België

Schrappen: "In een groot aantal landen ...voor criminele doeleinden"

Toelichting: De tekst is overbodig en roept negatieve associaties op. Bovendien leidt ze de aandacht af van de oplossingen; de nieuwe prioriteiten.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *De PvdA is zich bewust van de zorgen die bij mensen leven. De ongerustheid van de Europese burgers over bepaalde thema's moet uiterst serieus genomen worden. Door het opnemen van een aantal van deze zorgen kunnen ook concrete oplossingen worden opgenomen.*

24. Oss/Maasdonk/Lith

Toevoegen: De grote landen zoals Duitsland en Frankrijk teveel invloed hebben en krijgen in verhouding tot de kleinere landen zoals Nederland. Nederland zou daardoor misschien wel kunnen verworden tot 'The best of the rest'.

PREADVIES: AFWIJZEN

In de opsomming van zorgen is gekozen voor de voornaamste zorgen die bij de Nederlandse burger leven. Vanzelfsprekend is deze opsomming niet uitputtend maar er is gekozen om de belangrijkste zorgen over te nemen. De zorg dat Nederland als klein land haar invloed in Europa zal verliezen wordt erkend maar behoort niet tot de kernzorgen die in het lijstje zijn opgenomen.

Deze opsomming is niet uitputtend. Maar ook wie meent dat deze vrees niet op alle punten gerechtvaardigd is, dient te erkennen dat het politieke klimaat veranderd is. Dat is een

reden tot zorg. Het antwoord daarop ligt in een beleid dat gericht is op:

- meer diversiteit en differentiatie binnen Europa, meer mogelijkheden tot behoud van nationale en regionale identiteiten;
- gelijke behandeling van alle werknemers afkomstig uit alle lidstaten. Voor iedereen dezelfde arbeidsvoorwaarden, alleen arbeidsbemiddeling op basis van vergunning, bestrijding van illegale arbeidsbureaus en van uitbuiting, overgangstermijnen die voorkomen dat de arbeidsmarkt uit evenwicht raakt;
- toezicht op het nakomen van door de nieuwe lidstaten aangegane verplichtingen, sancties op het eventueel verzaken van deze verplichtingen, onherroepelijke naleving van toetredingsvoorwaarden;
- een zichtbaar Europees beleid ter bevordering van de sociale en economische integratie van minderheden;
- vrij baan voor binnenlands sociaal beleid: sociale zekerheid, sociale voorzieningen, gezondheidszorg, arbeidsmarkt en arbeidsomstandigheden. Waarborging van het publieke karakter van op nationaal niveau als publiek beschouwde diensten.

Amendementen

25. Zaanstad

Utrecht, Harderwijk, Culemborg

Wijzigen: Bij het 2e aandachtsstreepje eerste zin wordt "- gelijke behandeling van alle werknemers afkomstig uit alle lidstaten binnen eenzelfde land".

Toelichting: In deze opsomming zitten tegenstrijdigheden. Aan de ene kant wordt gepleit voor meer diversiteit en differentiatie binnen Europa, vrij baan voor binnenlands sociaal beleid en aan de andere kant eenheid van handelen door alle lidstaten zoals voor iedereen dezelfde arbeidsvoorwaarden en een zichtbaar Europees beleid voor o.a. de sociale zekerheid en sociale voorzieningen. Mogelijk wordt hier bedoeld dezelfde (arbeids)voorwaarden binnen eenzelfde land. Deze onduidelijkheid zou opgelost kunnen worden door bij het 2e aandachtsstreepje de voorgestelde zin te zetten. Als iets anders bedoeld wordt, s.v.p. helderder formuleren.

PREADVIES: OVERNEMEN

26. Capelle aan den IJssel

Toevoegen: een 6e aandachtsstreepje "een duidelijke economische en politieke positie van Europa op het mondiale speelveld."

Toelichting: Europa moet geen instituut zijn dat er alleen intern op gericht is om gezamenlijke kracht te bieden tegen toenemende machten in de omgeving. Europa moet met haar verenigde kracht een meerwaarde bieden op het mondiale speelveld.

PREADVIES: OVERNEMEN

27. Haarlem

Toevoegen: bij het vijfde gedachtestreepje na de dubbele punt: "waaronder sociale woningbouw,"

Toelichting: Brede lagen van de bevolking maken gebruik van sociale woningbouw. Dit is een groot goed in Nederland en de sociale woningbouw moet evenals de overig genoemde terreinen in deze opsomming onderhevig blijven aan Nederlandse besluitvorming.

PREADVIES: OVERNEMEN

28. Heemskerk

Multi Etnisch Vrouweneternetwerk

Toevoegen aan eerste gedachtenstreepje, na identiteiten: "zonder afbreuk te doen aan fundamentele rechten";

Toevoegen aan vierde gedachtenstreepje, na minderheden: "en het tegengaan van discriminatie op grond van geslacht, ras, handicap, leeftijd, seksuele oriëntatie en religie."

Toelichting: Het pleidooi voor een herijking kan, bedoeld of onbedoeld, resulteren in een legitimatie van conservatieve nationale identiteiten die maatschappelijke veranderingen tegengaan, bijvoorbeeld wat betreft het realiseren van gelijke behandeling op grond van verschillen in seksuele oriëntatie. De toevoeging verduidelijkt dat er een ondergrens is en geen afbreuk moet worden gedaan aan fundamentele rechten. In het verlengde hiervan benadrukt de tweede toevoeging in de alinea over een zichtbaar Europees beleid gericht op minderheden, dat evenzeer een zichtbaar en breed Europees antidiscriminatiebeleid nodig is.

PREADVIES: OVERNEMEN

29. Zeist

Toevoegen: Na de zin 'vrij baan...arbeidsomstandigheden: 'Dit geldt ook voor het justitiebeleid.'

Toelichting: Het Nederlands drugsbeleid valt onder het justitiebeleid. Het is belangrijk dat Nederland hierin haar eigen koers kan blijven varen. Het belang dat PvdA-leden hieraan hechten is ook te zien in het Politiek Forum van december 2008.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: bij justitiebeleid zijn er specifieke gebieden waar we nu juist wél Europese samenwerking wensen, te denken valt aan vreemdelingen en migratiebeleid en justitiebeleid m.b.t. grensoverschrijdende criminaliteit en terrorisme. Elders in het programma is de nationale strafrechtcultuur duidelijk verwoord.

Nieuwe regelgeving zal getoetst moeten worden aan dergelijke voorwaarden. Pleidooien om bestaande regels te herijken mogen niet buiten de orde worden geplaatst. Ook wanneer herijking op korte termijn niet mogelijk is, zullen nationale politici en Europese parlementariërs zich hiervoor sterk moeten maken. Zij dienen de burgers van Europa te tonen dat zij

zich verzetten tegen overmatige gulzigheid van Europese instellingen.

Amendementen

30. Brussel/België

Tilburg

Schrappen: Zij dienen de burgers van Europa te tonen dat zij zich verzetten tegen overmatige gulzigheid van Europese instellingen.

Toelichting: Voeg niets toe aan de tekst en is onnodige stemmingmakerij tegen de instellingen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Overmatige gulzigheid van Europese instellingen is velen een doorn in het oog. Dit verkiezingsprogramma stelt: Nederland waar het kan en Europa waar het moet. Alleen als Europa aantoonbare meerwaarde heeft wordt gekozen voor Europese samenwerking. In Brussel is de neiging zoveel mogelijk bevoegdheden naar zich toe te trekken. Het programma neemt hier stelling tegen. Ook nationale politici moeten zich hier sterk voor maken.

Intussen hebben zich nieuwe ontwikkelingen voltrokken. De recente financiële crisis, die haar oorsprong vond op de financiële markten in de Verenigde Staten heeft de gehele wereldeconomie aangetast. De gevolgen zijn niet overal ter wereld gelijk. Dat hangt niet alleen samen met verschillen qua economische structuur van de diverse landen. Ook de marktordering en het beleid verschillen per land. Ook in Europa zijn fouten gemaakt en ook binnen de Europese Unie schoot de ordening van de financiële markten (inclusief het toezicht op de banken en financiële instellingen) tekort. Maar toch heeft deze crisis de voordelen van Europese samenwerking ondubbelzinnig aangetoond. Afzonderlijke landen met kleine markten en een kleine munt zijn niet opgewassen tegen de schokgolven veroorzaakt door de globalisering, zelfs niet wanneer hun economie gezond is. De combinatie van een gemeenschappelijke markt met een gemeenschappelijke munt, de Euro, heeft de landen van de Europese Unie in staat gesteld het hoofd te bieden aan transnationale financiële manipulaties en de gevolgen gezamenlijk op te vangen. Dat is in het belang van alle burgers: werkenden, spaarders en gepensioneerden. De hervormingen van het financiële bestel, die na de omvangrijke reddingsoperaties zullen moeten volgen, kunnen alleen met een gezamenlijk Europees optreden tot stand worden gebracht.

Amendementen

31. Brussel/België

Wijzigen: gehele tekst wordt:

Intussen hebben zich nieuwe ontwikkelingen voltrokken. De recente financiële crisis, die haar oorsprong vond op de financiële markten in de Verenigde Staten heeft de gehele wereldeconomie aangetast. De gevolgen zijn niet overal ter wereld

gelijk. Dat hangt niet alleen samen met verschillen qua economische structuur van de diverse landen. Ook de marktordening en het beleid verschillen per land. Ook is het crisismanagement in de EU niet vlekkeloos, toch heeft deze crisis de voordelen van Europese samenwerking ondubbelzinnig aangetoond.

Zonder een gemeenschappelijke munt, de Euro, en zonder een gemeenschappelijke markt, zouden er nu heel veel Europese landen, ook Nederland, speelbal van grote wisselkoers- en renteveranderingen zijn geworden. De stabiliserende werking van samenwerking in de Europese Unie bewijst zich vooral in deze tijden van crisis en is van belang voor alle burgers: werkenden, spaarders en gepensioneerden.

De huidige crisis brengt ook belangrijke uitdagingen mee. Op korte termijn is de prioriteit om de herstelmaatregelen te coördineren om hun effectiviteit te waarborgen en een versplintering van de interne markt tegen te gaan. Een Europees antwoord voorkomt nationalistische reflexen. Toch moet bij dit noodzakelijke korte-termijn crisismanagement nooit de lange termijn uit het oog worden verloren. Fouten die nu onder de noemer 'crisismanagement' worden gemaakt, kunnen niet meer zo snel worden teruggedraaid. Een sociaal democratisch Europees antwoord kan ertoe bijdragen dat kwetsbare groepen en werknemers ondersteund worden – en niet alleen het bedrijfsleven. Bij het aannemen van maatregelen om de crisis te bestrijden zoals het stimuleren van consumptie en overheidsinvesteringen is het belangrijk aandacht te hebben voor nieuwe technologieën, het milieu en opleiding en onderzoek (R&D).

Het is belangrijk bij de vormgeving van de toekomstige regelgeving van de financiële sector een sociaal-democratisch stem te laten horen. De kans hiervoor is groot. Op internationaal niveau kan een gemeenschappelijke Europese stem van doorslaggevend belang zijn binnen de G20 en de andere internationale fora waar de mondiale financiële architectuur zal worden vastgelegd. Belangrijke punten voor de financiële sector zijn meer transparantie door bijvoorbeeld een Europese toezichthouder voor financiële instellingen, uniforme standards voor rating agencies en eventueel zelfs een Europe rating agency, maar ook heldere afspraken over beloningsnormen van managers. De "incentives" moeten hierbij duidelijk verschuiven van korte-termijn profijt naar lange-termijn prestaties en houdbare bedrijfsontwikkelingen.

De crisis heeft laten zien dat Europa het meest gebaat is bij een gemeenschappelijke gecoördineerde aanpak. De Europese economieën zijn te veel met elkaar verbonden als dat iedereen voor zich zelf bezig kan zijn. Het is belangrijk om snel uit deze crisis te leren. De cruciale les is dat coördinatie van het economische beleid essentieel is. Een sterkere coördinatie van het economische

beleid is nodig om te vermijden dat grote spanningen binnen Europa ontstaan, maar ook om beter voorbereid te zijn op toekomstige uitdagingen. Coördinatie maakt het ook mogelijk om sociale en economische doelstellingen beter op elkaar te laten aansluiten.

Toelichting: Actualiseren van de tekst en inbouwen van veel ambitieuzere benadering.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *er is een actuele passage over de crisis toegevoegd in het hoofdstuk over sociaal en economisch beleid. Ook is hierover een alinea toegevoegd aan de inleiding. Hier behoeft het onderwerp niet uitputtend aan de orde te komen.*

32. Utrecht

Zutphen, Stadskanaal, Culemborg

Toevoegen: aan het einde van deze paragraaf een nieuwe alinea: "In heel Europa zijn er grote groepen tweede en derde generatie migranten, die zich niet thuis voelen in hun land. Hoge criminaliteit, afzetten tegen de maatschappij, schooluitval en werkeloosheid zijn het gevolg. Omdat dit probleem zich in heel Europa voordoet, moeten wij ons ervoor inzetten dat dit onderwerp ook op de Europese agenda wordt geplaatst. Daarnaast moeten wij erkennen dat deze mensen en hun culturele uitingen onderdeel zijn van onze Europese maatschappij."

Toelichting: De Europese component in het integratievraagstuk ontbreekt in het concept-programma.

PREADVIES: AFWIJZEN

Overbodig. De Europese component van het integratievraagstuk is opgenomen in het hoofdstuk Recht en goed bestuur.

1.7 Keuzes

Een en ander betekent dat het niet alleen gaat om de voorbereiding van een verkiezingsprogramma ter gelegenheid van de verkiezingen voor het Europees Parlement in 2009. Het gaat om een visie op langere termijn. De uitwerking en het in praktijk brengen daarvan zijn niet voorbehouden aan eenmaal gekozen leden van het Europees Parlement. De behartiging van de belangen van de burgers in de Europese Unie vereist evenzeer een alert en eenduidig optreden van nationale bewindspersonen en nationale parlementariërs.

Amendementen

33. Geneve

Zutphen, Brussel/België

Toevoegen: Aan het einde van de zin: "alsmede een gecoördineerd optreden met andere Europese socialistische en sociaal-democratische partijen, bijvoorbeeld in het kader van de Partij van Europese Socialisten."

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Aan het einde van de zin de toevoeging: "alsmede een gecoördineerd optreden met andere Europese socialistische en sociaal-democratische partijen, binnen de Partij van Europese Socialisten."

De PvdA is zich ervan bewust is dat er, in het licht van de grote uitdagingen gesteld door de globalisering en gezien de erosie van het concept Europa zelf, wederom behoefte is aan visie, ambitie, politiek leiderschap en een stevig civiel draagvlak dat niet wordt ondermijnd door een van bovenaf opgelegd tempo. Negatieve gevolgen van globalisering moeten worden tegengegaan. Voordelen van globalisering moeten aan alle burgers van Nederland, Europa en de wereld ten goede kunnen komen. Daarbij heeft Europa een belangrijke rol te spelen, al was het slechts omdat deze uitdagingen de mogelijkheden van nationale staten vaak te boven gaan. Om die rol naar behoren te vervullen zijn duidelijke politieke keuzes nodig. Het gedachtegoed van de sociaal-democratie vormt daarbij een goede richtlijn, zowel voor de inhoud van het beleid – sociaal, zonder mensen uit te sluiten – als voor de wijze waarop de politieke beslissingen worden genomen: democratisch, dicht bij de burgers. Dat moet en kan.

Amendementen

34. Zutphen

Toevoegen: na eerste zin: 'Een stevig civiel draagvlak voor Europa ontwikkelt zich mede via spreiding van kennis over Europa en haar lidstaten.'

Toelichting: Momenteel is er een groot gebrek aan kennis over de ontwikkelingen in Europa en haar lidstaten. Onbekend maakt onbemind. Het vergroten van die kennis, via onderwijs en voorlichting, dat probleem wegnemen. Zie voor integratie van dit punt in het programma, amendementen hieronder.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het voorgestelde amendement past niet bij het thema van de paragraaf. De paragraaf gaat in op de uitdagingen waar wij voor worden gesteld.

Kennis over Europa is vanzelfsprekend een belangrijk element als het gaat om draagvlak. Het gaat hier echter niet zozeer om het creëren van draagvlak maar om de rol van Europa in de wereld en de vraag hoe Nederland en de sociaal democratie moet om gaan met ontwikkelingen zoals globalisering. In het laatste hoofdstuk is amendement 148 van Zutphen over de uitbreiding van kennis over Europa overgenomen.

Dit besef vormt het uitgangspunt voor het verkiezingsprogramma. Daarin wordt niet op alle onderwerpen ingegaan die in de komende jaren aan de orde kunnen komen. Wij beperken ons tot enkele hoofdzaken, op een viertal terreinen: (1) Europa in de wereld, (2) Klimaat, energie en voedsel, (3) Sociaal beleid, en (4) Recht en bestuur.

Amendementen

35. Brussel/België

Tilburg

Wijzigen: punt 3 **wordt** Economisch en Sociaal beleid

Toelichting: Economisch en sociaal beleid gaan hand in hand, zeker in de huidige omstandigheden, waarbij het sociaal beleid onder druk staat vanwege teruggang in de economie.

PREADVIES: OVERNEMEN

2 Europa in de Wereld

Voor een effectieve reactie op de hierboven genoemde uitdagingen hebben we de Europese Unie (EU) nodig. Dat is een kwestie van schaal – zevenentwintig landen kunnen meer dan één – en Europa is meer dan de som van zijn delen. Dat geldt zeker ook wanneer we bewust zoeken naar een sociaal-democratisch antwoord. Of het nu gaat om het rechtvaardiger verdelen van de lasten en lusten van de globalisering, om de klimaatverandering of de aanpak van conflicthaarden, de EU is het aangewezen instrument om aan sociaal-democratische doelstellingen invulling te geven.

Europa moet een rol spelen als baken, waarop anderen kunnen koersen, en als buffer tegen internationale bedreigingen. De resultaten van samenwerking tot nu toe, de bereidheid tot bevoegdhedenoverdracht en een stevig fundament van gemeenschappelijke waarden vormen daarbij het uitgangspunt. Het Europese voorbeeld kan een rol spelen in een internationale dialoog, waarin tegenstellingen worden overbrugd en vrede wordt nagestreefd door samen te werken. Het doel is veelomvattend: versterking en democratisering van de Verenigde Naties en zijn instellingen, intensivering van de strijd tegen de armoede, de uitvoering van een ambitieus internationaal klimaatbeleid, een gemeenschappelijke externe energiepolitiek, een grotere betrokkenheid bij de aanpak van conflicthaarden, te beginnen in de eigen omgeving, een wereldhandelsoverleg dat leidt tot eerlijkere economische verhoudingen in de wereld, een nieuw verdrag tegen de verspreiding van kernwapens en een samenhangende aanpak van het internationale terrorisme. Om dat alles te helpen bewerkstelligen dient de EU haar positie in de wereld te versterken en daartoe dient Europa meer dan tot nu toe met één stem te spreken.

Amendementen

36. Brussel/België

Wijzigen: "...een nieuw verdrag tegen de verspreiding van kernwapens," **wordt** "..., meer aandacht voor toetsing en naleving van het Non Proliferatie Verdrag, meer aandacht voor ontwapening,"

Toelichting: Beter de bestaande verdragen doen naleven dan weer nieuwe verdragen te proberen te onderhandelen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Wijzigen: "Een nieuw... t/m terrorisme" wordt: "Een effectiever verdrag tegen de verspreiding en voor de vermindering van kernwapens en een samenhangende aanpak van het internationale terrorisme. "

2.1 De internationale rechtsorde en de mensenrechten.

De EU zet zich in voor versterking en hervorming van multilaterale instellingen zoals de Verenigde Naties en de Wereldhandelsorganisatie. Binnen deze instellingen kiezen de Europese lidstaten zoveel mogelijk een gezamenlijke opstelling. Europa werkt mee aan de herziening van het vetorecht in de Veiligheidsraad en streeft er naar ook daar met één stem te spreken. Op termijn moet dit betekenen dat de Europese Unie zelf een permanente zetel in de Veiligheidsraad heeft, in plaats van het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk.

Ontwikkelingslanden moeten een grotere invloed krijgen in het IMF en de Wereldbank. Een hervormd IMF krijgt, als het aan de PvdA ligt, de bevoegdheid toezicht uit te oefenen op de wijze waarop landen de stabiliteit van de financiële sector waarborgen en op de wijze waarop landen toezicht uitoefenen op hun nationale banken en instellingen. Dit strekt zich uit tot alle landen, inclusief de Verenigde Staten. Het IMF breidt haar toezicht ook uit tot internationale banken en financiële instellingen waarop afzonderlijke regeringen geen effectief toezicht kunnen uitoefenen.

Amendementen

37. Noordoostpolder/Urk

Wijzigen: "Ontwikkelingslanden moeten een grotere invloed krijgen in het IMF en de Wereldbank" **wordt** "Europa streeft ernaar om op termijn het IMF, de Wereldbank en de WTO onder te brengen in de VN. Zolang dit niet gerealiseerd is zal Europa er op toezien dat de belangen van ontwikkelingslanden in genoemde organisaties optimaal worden nagestreefd."

Toelichting: Genoemde instellingen worden gedomineerd door de rijke westerse landen name de VS en kennen stemverhoudingen die gebaseerd zijn op de economische machtspositie van deze landen. Het beleid van deze instellingen heeft zich de afgelopen decennia gekenmerkt door het aan ontwikkelingslanden dwingend voorschrijven van het neoliberale kapitalistische gedachtegoed. Het is niet realistisch te verwachten dat dit beleid op korte termijn zal veranderen.

Ondanks alle onvolkomenheden is de VN de enige gezaghebbende instelling waar besluiten op basis van "one country one vote" genomen worden.

Ontwikkelingslanden hebben in dit forum in ieder geval de gelegenheid hun eigen belangen te bepleiten.

De tweede zin in de voorgestelde vervangende tekst heeft belangrijke gevolgen voor de opstelling van Europa. Niet alleen dient Europa meer en

beter de belangen van de ontwikkelingslanden in de genoemde instellingen in het oog te moeten houden, ook haar eigen buitenlandse beleid op het gebied van handel en landbouw, o.m. tot uitdrukking komend in de huidige agressieve Global Europe-strategie en de daarop gebaseerde Economic Partnership Agreements (EPA's) dient gewijzigd te worden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Ontwikkelingslanden moeten een grotere rol krijgen in internationale fora zoals het IMF en de Wereldbank. Europa moet hier ook op toe zien. Het is echter niet de bedoeling om het IMF, de Wereldbank en de WTO op te nemen in de Verenigde Naties. Het IMF, de Wereldbank, de WTO en de VN zijn vier totaal verschillende organisaties met andere doelstellingen, met andere voorwaarden voor lidmaatschap en met andere uitvoerende organen. Samengaan van deze organisaties in de VN is geen serieuze optie.

De groep van grote landen die regelmatig onderling overleg pleegt over economische en politieke wereldproblemen (de G8) moet worden uitgebreid, zodat ook landen met opkomende markten (zoals China, India en Brazilië) daarvan op voet van gelijkheid deel uitmaken.

De EU moet nadrukkelijker inzetten op het waarborgen en toepassen van de beginselen van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) en de Raad van Europa.

Bescherming van de mensenrechten is een wezenlijk onderdeel van het Europees beleid. Een breed palet aan instrumenten wordt ingezet om dit beleid zo effectief mogelijk te maken. Alle daartoe in aanmerking komende verdragen die de EU sluit met derde landen dienen een mensenrechtenparagraaf te bevatten. Daarbij wordt in het bijzonder gelet op de rechten van vrouwen en kinderen. In VN-verband moet de EU streven naar het in praktijk brengen van de verantwoordelijkheid van de internationale gemeenschap om mensen te beschermen, wanneer nationale overheden in gebreke blijven (Responsibility to Protect). De EU moet blijven strijden voor een wereldwijde afschaffing van de doodstraf. Maar de EU zelf moet ook afspraken maken om in het eigen gebied naleving van mensenrechten en de rechten van minderheden te kunnen afdwingen. Er moet een Europees minderhedenbeleid komen, dat spanningen rond nationale minderheden tegengaat. Een Europese strategie ten aanzien van de Roma maakt daar deel van uit.

Amendementen

38. Brussel/België

Wijzigen: "Alle daartoe in aanmerking komende verdragen die de EU sluit met derde landen dienen een mensenrechtenparagraaf te bevatten." **wordt** "Essentieel is het hameren op naleving van de mensenrechtenparagrafen in reeds geratificeerde verdragen."

Toelichting: Beter de bestaande verdragen doen naleven dan weer nieuwe verdragen te proberen te onderhandelen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Toevoegen na 'bevatten':

Essentieel is het hameren op naleving van de mensenrechtenparagrafen in reeds geratificeerde verdragen.

39. Noordoostpolder/Urk

Oss/Maasdonk/Lith

Toevoegen: De EU verstaat onder bescherming van de mensenrechten de strikte eerbiediging van alle mensenrechten zoals vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Toelichting: Om te voorkomen dat de focus te veel op eerstgenoemde soort mensenrechten valt wordt deze toevoeging voorgesteld. Deze passage maakt onvoldoende duidelijk over welke mensenrechten we het hebben. Vanuit onze westerse bril worden de mensenrechten nogal eens gelijk gesteld met het recht op vrije meningsuiting, het recht op vrije pers, een correcte rechtsgang. Niets afdoende aan het belang en de waarde van deze mensenrechten worden de mensenrechten door ontwikkelingslanden vaak anders geïnterpreteerd. Hier gaat het vaak om de meer basale mensenrechten als het recht op voedsel, kleding, onderwijs, onderdak etc. De expliciete verwijzing naar de UVRM is enerzijds in lijn met de terecht eerder genoemde wens om de internationale instellingen te versterken, terwijl anderzijds dit aansluit bij de in het ontwerp verkiezingsprogramma genoemde pretentie dat "Europa een belangengemeenschap is die op een niet-bedreigende manier waarden uitdraagt die men zelf ook zou willen nastreven". (zie 2e alinea van paragraaf 1.3 Twijfel)

PREADVIES: AFWIJZEN

Is een implicatie van de reeds opgenomen tekst over het waarborgen en toepassen van de beginselen van de Raad van Europa.

40. Heemskerk

Culemborg, Multi Etnisch Vrouwenetwerk

Toevoegen na "doodstraf.": "Ook de wereldwijde discriminatie en vervolging van homoseksuelen en transgenders dient door de EU bestreden te worden".

Toelichting: Zoals Nederland onlangs in VN verband aandacht heeft gevraagd voor de strafbaarheid van homoseksualiteit in veel landen in de wereld, dient ook de EU zich actief op te stellen in internationaal verband om de positie van homo's, lesbiennes en transseksuelen te bevorderen, en discriminatie, vervolging of zelfs doodstraffen te veroordelen. Daarbij verdient overigens de positie van transseksuelen ook binnen de EU zelf meer aandacht.

PREADVIES: OVERNEMEN

Bescherming van de mensenrechten is een wezenlijk onderdeel van het Europees beleid. Een breed palet aan instrumenten wordt ingezet om dit beleid zo effectief mogelijk te maken. Alle daartoe in aanmerking komende verdragen die de EU sluit met derde landen dienen een mensenrechtenparagraaf te bevatten. Daarbij wordt in het bijzonder gelet op de rechten van vrouwen en kinderen. In VN-verband moet de EU streven naar het in praktijk brengen van de verantwoordelijkheid van de internationale gemeenschap om mensen te beschermen, wanneer nationale overheden in gebreke blijven (Responsibility to Protect). De EU moet blijven strijden voor een wereldwijde afschaffing van de doodstraf. Maar de EU zelf moet ook afspraken maken om in het eigen gebied naleving van mensenrechten en de rechten van minderheden te kunnen afdwingen. Er moet een Europees minderhedenbeleid komen, dat spanningen rond nationale minderheden tegengaat. Een Europese strategie ten aanzien van de Roma maakt daar deel van uit.

Amendementen

41. Oss/Maasdonk/Lith

Schrappen: De hele alinea

Toelichting: Hij staat er eerder ook al, 2 keer is teveel!

PREADVIES: OVERNEMEN

2.2 Vrede en veiligheid

De EU moet vasthouden aan de bestaande strategie, gebaseerd op een breed veiligheidsconcept, met nadruk op civiele instrumenten en met aandacht voor niet-klasseke dreigingen, zoals klimaatverandering. Vredesmissies van de EU zouden wat de PvdA betreft bij voorkeur ook een sterke civiele component moeten bevatten. Vredeshandhaving dient te worden gekoppeld aan wederopbouw, goed bestuur en de bevordering van mensenrechten en democratie. Onder de hoede van de OVSE dan wel de VN moet de EU bereid zijn gelijktijdig een aantal missies uit te voeren binnen en buiten Europa. Daarnaast wordt, als het aan de PvdA ligt, steun gegeven aan lokale en internationale civiele organisaties die zich richten op vredeswerk in conflictgebieden.

Bij een slagvaardig veiligheids- en buitenlandbeleid hoort een effectieve defensiecomponent, waardoor de EU zelfstandiger kan optreden. Dat laat onverlet de noodzaak van een goede samenwerking tussen de EU en de NAVO. Op langere termijn dient gewerkt te worden aan de vorming van een permanent beschikbare Europese vredesmacht. Deze dient te bestaan uit nationale legereenheden. Zij moet worden ingezet bij vredesoperaties waarbij de EU betrokken is. Dit zou, naast een actieve vredesdiplomatie, een Europees antwoord vormen op de oproep van de Verenigde Naties om verantwoordelijkheid te nemen voor de bescherming van burgers in situaties van oorlog en geweld. Een corps van goed getrainde en snel beschikbare civiele deskundigen (politie, justitie, douane enzovoort) dient daarvan deel uit te maken. De komende jaren moet de daarvoor benodigde gezamenlijke capaciteit gerealiseerd worden. Daartoe wordt van de lidstaten een evenredige bijdrage gevraagd. Dat dient de EU in staat te stellen zowel meer

omvangrijke vredesmissies uit te voeren (zoals in Kosovo), als met snel inzetbare eenheden op te treden bij potentiële conflict-haarden (zoals in Darfur). Europese troepen worden daarbij niet alleen ingezet voor militaire doeleinden en voor bestrijding van internationaal terrorisme, maar ook bij civiele- en milieuroampen binnen en buiten de EU en bij de wederopbouw daarna. De inzet moet plaatsvinden op basis van parlementair mandaat, op grond van een transparante argumentatie. Dit houdt in dat de beslissing een Europese vredesmacht uit te zenden naar een bepaald gebied moet worden getoetst door het Europees Parlement. Bovendien dient de inzet van nationale eenheden als onderdeel van een dergelijke Europese vredesmacht van geval tot geval te worden onderworpen aan een mandaat van het desbetreffende nationale parlement. De missies moeten gefinancierd worden uit de normale begroting van de EU, dan wel uit verplichte extra bijdragen, in overeenstemming met een tevoren vastgestelde verdeelsleutel.

Amendementen

42. Den Haag

Schrappen: 'Deze dient te bestaan uit nationale legereenheden.'

Toelichting: het moet gaan om een zo effectief mogelijke legermacht, los van de nationaliteit van de deelnemende militairen

PREADVIES: AFWIJZEN

De betreffende zin dient ter verduidelijking. Het gaat dus om een Europees leger bestaande uit nationale eenheden en niet de vorming van een Europees beroepsleger.

43. Stadskanaal

Wijzigen: 3e zin: "Op langere termijn dient gewerkt ..." wordt "Binnen een termijn van vijf jaar dient een Europese vredesmacht te zijn gerealiseerd".

Toelichting: Het op langere termijn werken aan een vredesmacht is te vrijblijvend temeer omdat werken aan nog niet betekend dat deze vredesmacht ook gerealiseerd wordt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Een Europese vredesmacht is het sluitstuk van het hier bepleite beleid. Het realiseren hiervan kost meer dan vijf jaar. Het amendement wordt dus afgewezen.

44. Noordoostpolder/Urk

Wijzigen: "De beslissing om een Europese vredesmacht uit te zenden naar een bepaald gebied moet worden getoetst door het Europees Parlement".

Verder zou deze uitzending ook onderworpen moeten zijn aan een mandaat van de nationale parlementen van die landen die een bijdrage aan deze vredesmacht leveren.

Voorgesteld wordt om de zin betreffende de beslissing over de uitzending te wijzigen in:

"De beslissing om een Europese vredesmacht in te zetten dient uitsluitend te geschieden op basis van een daartoe strekkend mandaat van de VN."

Toelichting: Het zou strijdig zijn met de eerder genoemde wens tot versterking van de internationale instituties zoals de VN als Europa zich op dit belangrijke punt zou onttrekken aan het gezag van de VN.

PREADVIES: OVERNEMEN

45. Capelle aan den IJssel

Toevoegen: nieuwe alinea: "Deelname van de lidstaten aan deze defensiecomponent is gebaseerd op de kracht van de diverse defensieonderdelen van de individuele lidstaten. Voor het opbouwen van die kracht is specialisatie van defensieonderdelen binnen de individuele lidstaten noodzakelijk, teneinde een krachtige, moderne en breed inzetbare Europese defensiecomponent te kunnen realiseren."

Toelichting: Geen vloot in Duitsland en Polen. Geen luchtmacht in Nederland en België (als straaljagers gas geven hebben ze het land verlaten). Geen onderdelen in stand houden die per individuele lidstaat niet efficiënt kunnen functioneren – hier de gezamenlijke kracht zoeken met andere lidstaten.

PREADVIES: AFWIJZEN

Taakspecialisatie kan bijdragen rationale en efficiënte invulling van de defensiecomponent.

46. Oss/Maasdonk/Lith

Toevoegen bij de zin "Daartoe wordt ... bijdrage gevraagd": "Deze evenredigheid wordt dan losgekoppeld van de omvang van de desbetreffende lidstaat."

Toelichting: Om eenheid uit te stralen dienen alle lidstaten een zelfde mate van invloed te kunnen uitoefenen. Het moeten geen Franse, Engelse of Duitse vredesmissies worden, waar de andere lidstaten alleen maar achteraan hobbelen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Van de lidstaten wordt een evenredige bijdrage gevraagd. Dat betekent dat grotere lidstaten ook meer mankracht en/of materiaal afstaan dan kleine lidstaten. Je kunt niet van Malta verwachten dat zij een even grote bijdrage aan een gezamenlijke Europese vredesmacht leveren als Duitsland of Frankrijk.

De in het Verdrag van Lissabon voorgestelde solidariteitsbepaling moet worden uitgebreid met een afspraak over de bescherming van de territoriale integriteit van lidstaten.

De afhankelijkheid van Europa van minder stabiele regio's voor haar energievoorziening zal moeten afnemen. Het verzekeren van de energieveiligheid vergt samenwerking tussen de consumerende landen en eensgezind internationaal optreden in de betrekkingen met de belangrijkste leveranciers en distributeurs. De veiligheid van aanvoerroutes en de spreiding van bronnen en leveranciers moeten onderdeel worden van Europees beleid.

De strijd tegen de verspreiding van kernwapens is nog steeds actueel. De EU moet de komende jaren actief bijdragen aan het versterken van het systeem van internationale verdragen om de verspreiding van kernwapens tegen te gaan. De PvdA wil dat de terugtrekking van alle Amerikaanse kernwapens uit Europa wordt gesteund. In het Midden-Oosten moet een kernwapenvrije zone worden geschapen. De EU dient initiatieven te nemen tot het onder internationale controle brengen van de hele splijtstofcyclus voor vreedzaam gebruik, onder toezicht van het Internationaal Atoomenergie Agentschap (IAEA). Daarnaast moet Europa het voortouw nemen in het uitbannen van clusterbommen en voor het opstellen van een verdrag ter beperking van de handel in kleine wapens.

Amendementen

47. Rotterdam

Zutphen, Stadskanaal, Etten-Leur, Culemborg

Wijzigen: "In het Midden-Oosten" wordt "In het Midden- en Verre Oosten".

Toelichting: Dit zou ook moeten gelden voor Iran, Noord-Korea, Pakistan etc.

PREADVIES: OVERNEMEN

48. Oss/Maasdonk/Lith

Wijzigen: "De PvdA wil dat de terugtrekking van alle Amerikaanse kernwapens uit Europa wordt gesteund". Amerikaanse zou tussen haakjes moeten komen staan.

Toelichting: Niet alleen de Amerikaanse kernwapens binnen Europa moeten worden teruggetrokken, maar ook de kernwapens die door de lidstaten zelf zijn geproduceerd. Europa moet het voortouw nemen bij de globale ontmanteling van de kernwapens.

PREADVIES: OVERNEMEN

49. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Zutphen

Toevoegen: Na de eerste zin toevoegen: "De PvdA staat achter de recente nieuwe initiatieven van een groeiend aantal voormalige bewindslieden in de VS, het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en elders om tot een kernwapenvrije wereld te komen. In Europa moet volop steun worden gegeven aan het beleidsdoel van de nieuwe Amerikaanse president: "een wereld zonder kernwapens".

Toelichting: De oproep begin 2007 van de 'Bende van Vier' Henry Kissinger, Sam Nunn, William Perry en George Shultz, door hen herhaald begin 2008, heeft in de VS onverwacht een nieuwe politieke dynamiek op gang gebracht. Alleen een op 'nul' gericht beleid kan het gevaar van proliferatie en gebruik van kernwapens beteugelen, stellen zij. Deze oproep, die een radicaal afscheid betekent van het tot dusver op 'reducties' gerichte beleid, wordt intussen gesteund door tweederde van alle

voormalige Amerikaanse ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie, alsook de nationale veiligheidsadviseurs. Ook een groeiend aantal Europese ex-bewindslieden steunt de oproep. Zo heeft op 9 januari 2009 een Duitse 'Bende van Vier' zich erbij aangesloten: Helmut Schmidt, Richard von Weizsäcker, Egon Bahr en Hans-Dietrich Genscher. Ook andere initiatieven krijgen politieke steun, zoals de in december 2008 in Parijs gelanceerde internationale 'Global Zero' campagne, die door een aantal ex-presidenten, ex-bewindslieden, hoge militairen en erkende defensiespecialisten in de gehele wereld wordt gesteund. En Obama is van plan zich aan zijn verkiezingsbeloften te houden. Op de website van het Witte Huis staat sinds 20 januari bij de doelstellingen van het nieuwe buitenlandse beleid:

"Obama and Biden will set a goal of a world without nuclear weapons, and pursue it."

In Nederland starten binnenkort IKV en Pax Christi een nieuwe campagne tegen kernwapens, gericht op ondersteuning van deze nieuwe politieke dynamiek. De huidige tekst in het PvdA programma weerspiegelt een benadering die door de recente politieke ontwikkelingen in de VS is achterhaald. Het moet duidelijk zijn dat ook in de EU 'nul' als enige echte oplossing wordt bepleit.

PREADVIES: OVERNEMEN

2.3 De nabuurregio's

Wij vinden dat de EU de komende periode geen nieuwe verplichtingen aan mag gaan tot een verdere uitbreiding, overigens zonder op langere termijn lidmaatschap van landen als Oekraïne principieel uit te sluiten. Toezeggingen gedaan aan de landen van de Westelijke Balkan en Turkije moeten worden nagekomen. Daarbij is strikte naleving van de toetredingsvoorwaarden (de 'Kopenhagen-criteria') vereist. Volledige samenwerking met het Joegoslavië Tribunaal is in het geval van de Balkanlanden een aanvullende eis. Ten opzichte van Turkije moet de nadruk worden gelegd op de dwingende eisen die voortvloeien uit de Kopenhagen-criteria, die inhouden dat dit land garanties verstrekt aangaande democratie en mensenrechten, Cyprus erkent en de rechten van de Koerden erkent en garandeert. Tegen het eind van de onderhandelingen worden afspraken gemaakt over het vrij verkeer van personen, onder wie werknemers, over de toetreding tot het Schengen gebied en over de financiering van de landbouwwitgaven. Uitbreiding van de huidige EU is mede afhankelijk van de eigen integratiecapaciteit op constitutioneel en budgettair gebied en hiermee moet nadrukkelijker rekening worden gehouden. Het bestaande EU Verdrag van Nice biedt daartoe onvoldoende basis.

Amendementen

50. Zeist

Wijzigen: 'rechten' wordt 'grondrechten'. In zin 'Ten opzichte...en garandeert'.

Toelichting: Met 'grondrechten' wordt duidelijker

gedoeld op de sociale en klassieke grondrechten, inclusief de universele mensenrechten.

PREADVIES: AFWIJZEN

De erkenning van de rechten van de Koerden is voorwaarde voor Turkije om lid te worden van de Europese Unie. Het gaat hierbij om alle rechten, niet alleen om grondrechten.

De EU streeft naar verdragen met buurlanden, die hen in staat stellen mee te doen met EU activiteiten, zonder deel te hebben aan de Europese instellingen. Door de oprichting van een EU-Zwarte Zee Gemeenschap, waaraan de landen als gelijke partners deelnemen, moet de regionale samenwerking en de stabiliteit in dit gebied worden bevorderd. Turkije moet worden uitgenodigd aan deze Gemeenschap deel te nemen. De partnerlanden respecteren democratische rechtsregels en de integriteit van elkaars gebied. Gezamenlijk bestrijden zij internationale misdaad. De organisatie dient de economische samenwerking te bevorderen, onder meer door middel van onderlinge vrijhandel, een veiliger energievoorziening en een duurzaam milieu.

Wij willen dat de EU de dialoog versterkt met de moslimlanden in het Middellandse Zeegebied. Met het oog op de bevordering van democratie in deze vaak autoritair geregeerde landen wordt meer aandacht besteed aan de rol van islamitische bewegingen. Speerpunten in de dialoog moeten de economische ontwikkeling en de gezamenlijke aanpak van migratieproblemen zijn. Regionale integratie zou ook hier verder gestimuleerd moeten worden (Mediterrane Unie).

De EU moet zich krachtig laten horen in het Midden-Oosten. Uitgangspunt is de erkenning van Israël en Palestina als twee levensvatbare staten op basis van de resoluties van de VN Veiligheidsraad. Er moet een einde komen aan de nederzettingenpolitiek. De door Israël gebouwde scheidingsmuur moet worden afgebroken. De blokkade van Gaza en de Westelijke Jordaanoever worden beëindigd. Mensenrechten, humanitair recht en internationaal recht, inclusief de uitspraken van het Internationale Gerechtshof in Den Haag, staan voorop. Het gebruik van geweld en terroristische aanslagen moeten ten strengste worden veroordeeld. De verdieping van de relatie tussen Israël en de Europese Unie dient afhankelijk gesteld te worden van daadwerkelijke voortgang ter zake. De democratisering in de Palestijnse gebieden en andere landen in de regio wordt ondersteund met bijstandprogramma's en een kritische dialoog. Europa dient zich ervoor in te zetten dat het Midden-Oostenconflict niet verder verhardt. Alle kanalen moeten open blijven en alle partijen moeten bij besprekingen over de oplossing van het conflict betrokken worden. Hamas dient niet langer te worden buitengesloten.

Amendementen

51. Zutphen

Etten-Leur

Wijzigen: in zin 3: 'nederzettingenpolitiek' wordt 'annexatie- en nederzettingenpolitiek'.

Toelichting: Naast een nederzettingenpolitiek

voert Israël ook een annexatiepolitiek.

PREADVIES: AFWIJZEN

De Israëlische nederzettingenpolitiek is een vorm van annexatie. Om volkenrechtelijke verwarring te voorkomen is het echter beter het woord 'annexatie' te vermijden.

52. Houten

Stadskanaal, Eindhoven, Culemborg, Tilburg

Toevoegen na de zin: "De blokkade van Gaza en de Westelijke Jordaanoever worden beëindigd":

" Hamas moet stoppen met de raketbeschietingen van Israëlisch grondgebied vanuit GAZA"

Toelichting: In de bestaande tekst worden uitsluitend concrete voorwaarden aan Israël gesteld, dit is weinig evenwichtig en ook niet realistisch. Beide partijen, Israël en Hamas, dragen bij aan de instandhouding van het conflict, aan beide partijen dienen dan ook eisen gesteld te worden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Toevoegen na 'beëindigd': "en raketaanvallen op Israëlisch grondgebied vanuit Gaza worden niet getolereerd."

53. Hoogeveen

Toevoegen na "...Veroordeeld" (regel 7): ,evenals de territoriale claims op basis van Joods of Islamitisch fundamentalisme.

Toelichting: De claims van het zionistische recht op het hele grondgebied tussen de Middellandse Zee en de Jordaan en de Palestijnse claim zoals gehanteerd door Hamas op het hele grondgebied van Palestina vormen de oorzaken voor terrorisme en oorlogsgeweld en verhinderen een duurzame vrede.

PREADVIES: AFWIJZEN

In de tekst is reeds opgenomen dat humanitair en internationaal recht voor op staan. Dat betekent dus ook dat territoriale claims op basis van Joods of Islamitisch fundamentalisme niet toegestaan zijn.

54. Hoogeveen

Toevoegen na "...ter zake" (regel 9): Ook hier gelden de Kopenhagen-criteria. De voordelen van de relatie tussen Israël en de EU moeten ook effectief gelden voor de Westbank en Gaza en in de toekomst voor de Palestijnse staat.

Toelichting: Israël wil wel de voordelen van de EU, maar laat zich weinig gelegen liggen aan de vredesinspanningen van Europa. De investeringen en faciliteiten van Europa in de Palestijnse gebieden werden teniet gedaan of belemmerd door de defensiepolitiek.

PREADVIES: AFWIJZEN

De Kopenhagen criteria gelden slechts voor landen die lid zijn of aanspraak willen maken op lidmaatschap van de EU. Voor Israël geldt dit dus niet.

55. Zutphen

Etten-Leur

Toevoegen in zin 2, 'onafhankelijke' voor 'levensvatbare'

Toelichting: het doel is twee onafhankelijke levensvatbare staten.

PREADVIES: OVERNEMEN

56. De Bilt

Etten-Leur

Toevoegen: na de tekst "De verdieping van de relatie tussen Israël en de Europese Unie ... ter zake": "Tot die tijd wordt niet alleen de upgrade van het Associatieverdrag opgehouden, maar het lopende verdrag zelf ook opgeschort"

Toelichting: Het optreden van de Israëlische regering jegens de Palestijnen in de Gaza streek en op de West Bank is onbegrijpelijk gewelddadig en contraproductief. De onverzoenlijke Israëlische opstelling en ook het vernederende optreden jegens Palestijnse burgers, doet ieder uitzicht op oplossingen verbleken.

Europa moet zich officieel distantiëren van dit gedrag en de achterliggende ideeën. Deze vormen geen reële basis om verder te werken aan de invulling van het Associatieverdrag. Daarom voorlopig even stappen op de plaats

PREADVIES: AFWIJZEN

Het EU-associatieverdrag met Israël wordt niet opgeschort.

Resultaten van het beleid van de EU op het gebied van vrede, klimaat, economische stabiliteit en groei zijn mede afhankelijk van de samenwerking met grote mogendheden als de Verenigde Staten, Rusland, China, India en Brazilië. Daarom streven wij ernaar dat de EU in de betrekkingen met deze landen zoveel mogelijk met één stem spreekt en een gezamenlijk beleid voert.

Met de (nieuwe) regering van de Verenigde Staten moet meer worden samengewerkt in multilaterale organisaties, zoals de Verenigde Naties, het IMF, de WTO en de NAVO, op basis van een gelijke inbreng. Afspraken tussen de VS en de EU dienen op wederkerigheid gebaseerd te zijn. De EU moet zich verzetten tegen een eenzijdige uitleg van het internationale recht en opkomen voor de sluiting van Guantánamo Bay en Bahram.

Amendementen

57. Brussel/België

Wijzigen: "De EU moet zich verzetten tegen een eenzijdige uitleg van het internationale recht en opkomen voor de sluiting van Guantánamo Bay en Bahram." **wordt** "De EU moet zich verzetten tegen een eenzijdige uitleg van het internationale recht. De EU, en daarmee ook Nederland, moet volle steun verlenen bij het sluiten van Guantanamo Bay en Bahram en er op toe zien dat

er geen nieuwe 'black zones' mogelijk worden gemaakt of gedoogd."

Toelichting: Actualiseren van de tekst ivm nieuwe US president!!

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: wijzigen: "De EU moet zich verzetten tegen een eenzijdige uitleg van het internationale recht. De EU, en daarmee ook Nederland, moet politieke steun verlenen bij het sluiten van Guantanamo Bay. Ook in de Afghaanse gevangenis Bahram moet het internationaal humanitair recht gerespecteerd worden. De EU moet er op toezien dat er geen nieuwe internationaalrechtelijke 'black zones' elders in de wereld mogelijk worden gemaakt of gedoogd."

Wij willen dat de EU ernaar streeft dat Rusland niet wordt geïsoleerd. De dialoog met Rusland moet daartoe worden geïntensiveerd. Europa spant zich in voor het WTO-lidmaatschap van Rusland. De EU dient zich te verzetten tegen eenzijdige en ongeoorloofde inmenging van Rusland in zijn buurlanden. Deze landen moeten zelf over hun toekomst kunnen beslissen. Samen met Rusland dient te worden gewerkt aan de oplossing van een aantal bevroren conflicten in de regio. Met Rusland moet worden onderhandeld over een nieuw partnerschapsovereenkomst, waarin de wederzijdse afhankelijkheid wordt erkend en dat is gericht op betere economische en energiebetrekkingen en op de bevordering van democratie en mensenrechten. Echter, deze onderhandelingen mogen alleen worden afgerond wanneer Rusland zich houdt aan bestaande afspraken over conflictregulering. Wederkerigheid en transparantie moeten worden gegarandeerd. De EU moet streven naar herziening van de besluitvorming over een raketschild in Polen en de PvdA wenst dat Europa zich inzet voor het herstel van de democratie in Wit-Rusland.

Amendementen

58. Zutphen

Culemborg

Wijzigen: in de laatste zin: 'wenst' wordt 'wil'.

PREADVIES: OVERNEMEN

59. Zutphen

Stadskanaal, Etten-Leur, Culemborg

Toevoegen: na 'Polen' in de laatste zin: 'en Tsjechië'.

Toelichting: Maakt het compleet.

PREADVIES: OVERNEMEN

In de betrekkingen met China moet de bevordering van de mensenrechten nadrukkelijker een onderdeel worden van afspraken op politiek, economisch en cultureel gebied. Met dit land moet een brede politieke relatie worden onderhouden, mede ter bevordering van een constructieve houding van China ten opzichte van wereldwijde vraagstukken zoals klimaat, regionale veiligheid en de ontwikkeling van Afrika.

Amendementen

60. De Jonge Socialisten

Wijzigen: Laatste alinea, paragraaf 2.3: Eerste twee zinnen **worden** “De EU moet de schending van de mensenrechten in China actiever en scherper veroordelen. Een (aantoonbare) toezegging dat China de mensenrechten beter zal naleven moet altijd onderdeel vormen van afspraken met China op politiek, economisch en cultureel gebied.”

Toelichting: De oorspronkelijke twee zinnen zijn te zwak geformuleerd. Mensenrechten ‘bevorder’ je niet, ze horen nageleefd te worden.

PREADVIES: OVERNEMEN

2.4 Betrekkingen met ontwikkelingslanden: algemeen

Europa is voor veel ontwikkelingslanden een belangrijke partner, zowel op handelsgebied als in de strijd tegen armoede, verslechtering van het milieu en schendingen van mensenrechten. Bij het EU handels-, milieu-, klimaat-, landbouw- en buitenlands beleid zal altijd rekening moeten worden gehouden met de behoeften van arme landen. Binnen internationale organisaties die verantwoordelijkheid dragen voor dat beleid spreekt de EU zoveel mogelijk met één stem. Daarbij staat het verwezenlijken van de Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen voorop.

Amendementen

61. Noordoostpolder/Urk

Toevoegen na “... Ontwikkelingsdoelstellingen voorop”: “Europa erkent dat het voor realisatie van de MDG’s nodig is om beperkingen te stellen aan de groei van de eigen consumptie van de natuurlijke hulpbronnen. Hierdoor kan ruimte geschapen worden aan de lang genegeerde ontwikkelingswensen van de ontwikkelingslanden. Om dit te bereiken zal Europa een actief en stimulerend beleid voeren gericht op verkleining van de ecologische voetafdruk van haar lidstaten.”

Toelichting: Om het belang van deze zinsnede te onderstrepen wordt deze toevoeging voorgesteld. Steeds meer begint het inzicht te groeien dat een effectief ontwikkelingsbeleid niet mogelijk is zonder een beperking van de consumptie in de ontwikkelde landen. Het introduceren van een effectief en door de VN erkend instrument als de ecologische voetafdruk geeft de mogelijkheid gericht beleid te voeren op deze beperking.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: geen verbetering van de reeds bestaande tekst.

De PvdA wil dat het handelsbeleid van de EU zowel Europese belangen als de ontwikkelingskansen van arme landen bevordert. Verkapt protectionisme moet worden afgewezen. Dat geldt ook voor het verkapte protectionisme door de EU zelf, zoals het misbruiken van niet-tarifaire handelsbelemmeringen, ook na de

afschaffing van tarieven op de invoer van producten uit ontwikkelingslanden. Sociale dumping, onder meer op basis van kinderarbeid, en milieudumping zijn onaanvaardbaar. De EU dient daartegen in het wereldhandelsoverleg op te treden. Dit mag echter niet ten koste gaan van kansen van de armste ontwikkelingslanden. De toegang van deze landen tot de Europese markt moet worden verruimd. De partnerschapakkoorden met voormalige geassocieerde ontwikkelingslanden (EPA’s) moeten worden herzien, in overleg met de betrokken landen als volwaardige handelspartners. Wij willen dat de EU investeringen bevordert in de duurzame winning van grondstoffen – onder bescherming van natuur, milieu en lokale gemeenschappen- en duurzame productie van voedsel. De voedselzekerheid in ontwikkelingslanden en de inkomenspositie van boeren en de lokale visserij in deze landen mogen niet worden verstoord door het Europese landbouw- en visserijbeleid. Er moeten Europese sancties komen tegen Europese bedrijven die in ontwikkelingslanden betrokken zijn bij kinderarbeid, dwangarbeid, milieudelicten, wapenhandel of corruptie.

Amendementen

62. De Jonge Socialisten

Amsterdam Oud-Zuid

Wijzigen: laatste twee zinnen **worden:** “De voedselzekerheid in ontwikkelingslanden en de inkomenspositie van boeren en de lokale visserij in deze landen mogen niet worden verstoord door het Europese landbouw- en visserijbeleid. Europese bedrijven die zelf, of door middel van dochtermaatschappijen, ondernemen in ontwikkelingslanden moeten transparant zijn over hun sociaal, ecologisch en ethisch beleid. Er moeten Europese sancties komen tegen Europese bedrijven die in ontwikkelingslanden betrokken zijn bij kinderarbeid, dwangarbeid, milieudelicten, wapenhandel of corruptie. Slachtoffers van vermeende mensenrechtenschendingen door Europese bedrijven of hun dochtermaatschappijen moeten een claim kunnen indienen op basis van het rechtssysteem van het land van de moedermaatschappij.”

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Reeds in tekst opgenomen.

63. Zutphen

Dordrecht, Etten-Leur, Culemborg

Toevoegen na de laatste zin: ‘Om dergelijke praktijken op te sporen wil de PvdA dat er een toegankelijk Europees meldpunt wordt opgericht, waar misstanden door een ieder gemeld kunnen worden’

Toelichting: Vergt volgens ons geen toelichting.

PREADVIES: OVERNEMEN

64. Noordoostpolder/Urk

Toevoegen na: “...betrokken zijn bij kinderarbeid, dwangarbeid, milieudelicten, wapenhandel of corruptie.”: “en dumping van producten tegen prijzen onder de lokale marktprijzen in ontwikkelingslanden”

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: dat geldt alleen voor gesubsidieerde producten vanuit de EU zoals bijvoorbeeld landbouwproducten, zie daarvoor tevens het volgende amendement van de JS. Voor niet-gesubsidieerde producten van commerciële bedrijven geldt dit logischerwijs niet.

65. De Jonge Socialisten Harderwijk, Culemborg

Toevoegen: tweede alinea, paragraaf 2.4 na 'producten uit ontwikkelingslanden': "Subsidies van de eigen industrie in de EU, al is het om redenen van duurzaamheid, mogen nooit ten koste gaan van de belangen van ontwikkelingslanden".

Toelichting: Als we grenzen stellen aan de gevolgen die importtarieven mogen hebben voor ontwikkelingslanden, dan moet hetzelfde gelden voor subsidies van EU productie.

PREADVIES: OVERNEMEN

2.5 Betrekkingen met ontwikkelingslanden: ontwikkelingshulp en -samenwerking

De EU moet vasthouden aan de in de Verenigde Naties vastgestelde norm dat alle welvarende landen tenminste 0,7% van hun BNP bestemmen voor hulp aan ontwikkelingslanden.

Amendementen

66. Capelle aan den IJssel

Toevoegen: bij 1e alinea 2.5: "Daarbij dient voldoende geld te worden uitgegeven aan onafhankelijke instanties die het geld 'volgen' om daarmee te borgen dat veel meer dan het huidige percentage van financiële hulp, daadwerkelijk de bestemmingen bereiken. Deze instanties dienen gesteund te worden door overeenkomsten met regeringen van deze landen, zodat men de ruimte heeft om deze taak onbelemmerd uit te voeren."

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Overbodig.

De ontwikkelingshulp die verleend wordt door de Europese Unie moet worden toegespitst op onderwerpen die een gezamenlijke aanpak vereisen, omdat zij de mogelijkheden van afzonderlijke lidstaten te boven gaan. Dat geldt bijvoorbeeld voor investeringen in grensoverschrijdende infrastructuur, het tegengaan van verwoestijning en aanpassing aan klimaatverslechtering. Op deze en verwante terreinen zal de Europese hulp zoveel mogelijk aan vooral de armste en zwakste bevolkingsgroepen ten goede moeten komen.

Gerichte hulp aan individuele landen kan beter aan de lidstaten worden overgelaten. Binnen Europees kader wordt tussen de lidstaten overlegd over de kwaliteit en de effectiviteit van de hulp en over de wijze waarop de lidstaten helpen de

Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen te verwezenlijken. Ook de bilaterale hulp van de afzonderlijke lidstaten dient op armoedebestrijding te worden toegespitst. Dat betekent prioriteit voor ondermeer plattelandsontwikkeling en landbouwhervorming, verbetering van de sociaal-economische positie van vrouwen en meisjes, microkrediet, basisonderwijs, gezondheidszorg, alsmede noodhulp en wederopbouw, het versterken van fragiele staten en de bevordering van goed bestuur.

Amendementen

67. Oss/Maasdonk/Lith Brussel/België

Toevoegen na de zin: "Gerichte hulp aan individuele landen kan beter aan de lidstaten worden overgelaten": ", tenzij een gezamenlijk optreden van alle lidstaten meer effect heeft."

Toelichting: Het gaat er natuurlijk uiteindelijk om dat de individuele landen die hulpbehoevend zijn, de best mogelijke hulp krijgen. Dit kan door de hulp van individuele lidstaten gebeuren, maar ook door de hulp van de gehele unie. Een optreden van de unie hoeft niet alleen beperkt te worden tot de 'grotere' projecten die zich afspelen binnen bepaalde blokken van landen die hulp nodig hebben.

PREADVIES: OVERNEMEN

3 Klimaat, voedsel en energie

De komende decennia worden bepalend voor de vraag of we erin slagen de klimaatproblemen te beheersen en de energie- en voedselvoorziening voor toekomstige generaties zeker te stellen. De doelstellingen moeten daarbij zijn:

- het tegengaan van klimaatverslechtering,
- zekerheid in de Europese energievoorziening, energiebesparing en omvorming naar de voorziening van duurzame energie,
- voedselzekerheid in Europa en elders in de wereld, in het bijzonder in de ontwikkelingslanden, en de bevordering van een duurzame landbouw,
- internationale solidariteit en het tegengaan van verstoringen in internationale handelsstromen die daarmee in strijd zijn,
- het tegengaan van verstoringen in de biodiversiteit, de bevordering van een duurzaam natuurlijk milieu en diervriendelijke productiesystemen.

Dit alles vraagt om grote ambities, baanbrekend onderzoek, forse investeringen en strenge normen.

Amendementen

68. Amersfoort

Wijzigen: 1) Eerste zin wordt "De komende decennia worden bepalend voor de vraag of we erin sla-

gen de klimaat- en overige milieuproblemen te beheersen en de energie- en voedselvoorziening voor toekomstige generaties zeker te stellen."

2) **Toevoegen** onder doelstellingen: "- het minimaliseren van productie en opslag van gevaarlijk afval,"

Toelichting: 1) De energie- en voedselvoorziening kunnen meer milieugevolgen hebben dan die voor het klimaat, zoals bijvoorbeeld gevaarlijk afval. Eenzijdige aandacht voor het klimaat kan leiden tot in dat opzicht ongewenste oplossingen.'

2) Het eerstgenoemde doel 'het tegengaan van klimaatverslechtering' zou o.a. bereikt kunnen worden door het gebruik van kernenergie en/of opslag van CO₂. De PvdA wil terecht geen kernenergie, o.a. omdat het toekomstige generaties opzadelt met de gevolgen van ons energieverbruik. Dat laatste geldt ook voor opslag van CO₂ (zie ons amendement over grootschalige niet duurzame elektriciteitsproductie voor motivatie). Deze invoering bevordert, dat de klimaatverslechtering hoofdzakelijk wordt tegengegaan door het als tweede genoemde doel energiebesparing en duurzame energie en minimaal door kernenergie en/of CO₂-afvang en -opslag.

PREADVIES: OVERNEMEN

69. Zutphen

Toevoegen bij derde aandachtstreepje voor 'voedselzekerheid': "regionale". De zin **wordt**: 'regionale voedselzekerheid in Europa en elders in de wereld (...)'

Toelichting: Het streven naar regionale voedselproductie is goed voor het milieu (mits in combinatie met duurzame landbouw) en bevordert voedselzekerheid en prijsstabiliteit op lokaal niveau.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: volledige voedselzekerheid op regionaal niveau is niet realistisch en ook niet wenselijk. Voedselzekerheid op een Europees niveau daarentegen wel.

70. Zeist

Culemborg

Toevoegen achter eerste punt (het tegengaan van klimaatsverslechtering): '(...) en het bevorderen van de kwaliteit van water'

Toelichting: Het water dat door Nederlandse rivieren naar zee stroomt, is al door verschillende andere Europese landen gegaan.

Waterkwaliteitsbeleid moet dan ook internationaal en integraal zijn, om een krachtig effect tentoon te spreiden. Toch wordt dit thema nog niet genoemd in het verkiezingsprogramma. Wij pleiten voor een korte vermelding. Voor een waterrijk land als Nederland is het heel belangrijk dat onze Europarlementariërs zich sterk (blijven) maken voor de bevordering van de kwaliteit van water.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: hoort niet in de genoemde paragraaf

thuis. Deze draait om opwekking van duurzame energie, reductie van verbruik etc.

3.1 Klimaat en energie

Minder dan 10% van de totale Europese energievoorziening is thans gebaseerd op duurzame energie (zon, wind en water) en ruim 90% op fossiele energie. Dat leidt tot een uitstoot van vier miljard ton CO₂ per jaar in de atmosfeer en daarmee tot klimaatverslechtering. De gevolgen daarvan treffen vooral armere landen, die minder mogelijkheden hebben om zich aan te passen. Onze eenzijdige afhankelijkheid van olie en gas maken ons kwetsbaar voor mondiale machtspolitiek.

Amendementen

71. Amersfoort

Wijzigen: 1) eerste zin **wordt** "Minder dan 10% van de totale Europese energievoorziening is thans gebaseerd op duurzame energie (zon, wind en water) en ruim 90% op fossiele energie en kernenergie."

2) laatste zin **wordt** "Onze eenzijdige afhankelijkheid van olie, gas en uranium maken ons kwetsbaar voor mondiale machtspolitiek."

Toelichting: 1) In Europa wordt al veel kernenergie geproduceerd.

2) Ook de toevoer van uranium uit bijvoorbeeld Australië en Canada kan stagneren of de prijs ervan kan te hoog worden.

PREADVIES: OVERNEMEN

72. Zeist

Toevoegen achteraan eerste alinea: 'Een flink deel van de Europese energie wordt bovendien nog gewonnen door middel van kerncentrales. Ook deze techniek is vervuilend en radioactief afval zorgt nieuwe vraagstukken rond milieu, en veilige opslag en vervoer.'

Toelichting: De winning en opwerking van uranium is milieuvriendelijk. Volgens Greenpeace heeft een kerncentrale nog altijd zo'n 65% van de uitstoot van een gascentrale. Voorlopig zijn experts het bovendien nog niet eens over een afdoende, veilige, oplossing voor de opslag van nucleair afval.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: in de hierop volgende alinea's komt kernenergie en het daaromtrent gewenste EU-beleid uitgebreid aan bod.

Het realiseren van een schone Europese energievoorziening in de toekomst is de kern van de Europese samenwerking, zoals kolen, staal en voedselvoorziening dat in het verleden waren. Het is bij uitstek een terrein waarop Europa haar burgers een dienst kan bewijzen. In Europees verband kunnen ambities worden waargemaakt die ieder land op zich niet kan realiseren. Verduurzaming van de Europese energievoorziening is een

absolute prioriteit. Europa dient de leiding te nemen in een wereld op zoek naar een schone energievoorziening, zonder negatieve effecten voor milieu en klimaat. Steun aan onderzoeksprogramma's dient te leiden tot technologische doorbraken. Renderende investeringen in energiebesparing en in duurzame energie dienen te resulteren in een Europese economie die haar concurrentiekracht niet laat afhangen van de hoogte van de lonen en de belastingen, maar deze baseert op een voor-sprong in kennis en technologie. Daarbij gaat het vooral om kennis betreffende een duurzaam en zuinig gebruik van alles wat schaars is – grondstoffen, energie, fysieke ruimte en milieugebruiksruimte – en de technologische vernieuwing die nodig is om dat in praktijk te brengen. Er moet zo snel mogelijk worden overgegaan tot de aanleg van een fysieke infrastructuur ten dienste van de toepassing van louter hernieuwbare grondstoffen en energie en op vermindering van gevaarlijk afval. Dit herstructureringsbeleid zou ertoe moeten dienen innovatie en werkgelegenheid te bevorderen. De rekening daarvoor mag niet worden gelegd bij mensen met lage inkomens.

In 2050 moet meer dan de helft van de energievoorziening gebaseerd zijn op duurzame energie, moet de CO₂-uitstoot met 80% zijn afgenomen en halen we nog maar een kwart van onze energiebehoefte van buiten Europa. Het belangrijkste middel om dat te bereiken is energiebesparing door huizen, fabrieken, apparaten en auto's veel zuiniger te maken. Daarnaast moeten bestaande technieken als wind en zonnepanelen worden uitgebreid en nieuwe doorbraken, zoals osmosecentrales van zoet/zoutwater en getijden- en golfenergie, mogelijk worden gemaakt. De bouw van grootschalige (offshore) wind- en zonne-energiecentrales moet worden gestimuleerd. Grootschalige niet-duurzame elektriciteitsproductie mag –als het aan de PvdA ligt- in 2050 slechts plaatsvinden door kolenstook met volledige CO₂-afvang of – mits technologische doorbraken op het gebied van afval en veiligheid dat mogelijk maken – met volstrekt veilige kerncentrales. Oude traditionele kolencentrales zijn er niet meer. Wij willen dat auto's tegen het midden van deze eeuw rijden op elektriciteit, waterstof of derde generatie biobrandstoffen.

Amendementen

73. Zeist

Stadskanaal, Culemborg

Schrappen: 'volstrekt', in de zin: 'Grootschalige niet-duurzame...veilige kerncentrales'.

Toelichting: Populistisch gezegd. Volstrekt veilig wordt een kerncentrale nooit. Zelfs keukentrappes zijn niet 'volstrekt' veilig. De risicoloze samenleving bestaat niet en als overheid moet je ook niet willen doen alsof dat wel zo is. Dan schep je het verkeerde beeld naar je burgers en dat schept precedent.

PREADVIES: OVERNEMEN

74. Zaanstad

Utrecht, Zutphen, Dordrecht

Wijzigen: "Grootschalige niet-duurzame ... t/m ... volstrekt veilige kerncentrales" **wordt** "Grootschalige niet-duurzame elektriciteitsproductie mag in 2050 niet meer plaatsvinden".

Toelichting: Juist nu, in deze crisistijd, moet alle aandacht gaan naar de ontwikkeling van technologie voor duurzame energie. De genoemde kolenstook en kernenergie horen daar niet bij. Wil je de ambitie in deze en vorige paragraaf halen, dan moeten alle kennis en alle middelen worden ingezet op duurzame energievoorziening.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: lidstaten gaan zelf over de energiemix. De EU kan echter wel aanvullende eisen stellen met betrekking tot veiligheid en uitstoot. Dat is de kern van de huidige passage.

75. Amersfoort

Wijzigen: "Grootschalige niet-duurzame ... t/m ... volstrekt veilige kerncentrales" **wordt** "Niet-duurzame elektriciteitsproductie mag – als het aan de PvdA ligt – in 2050 slechts plaatsvinden door kolenstook met volledige CO₂-afvang en opslag of met volstrekt veilige kerncentrales, mits technologische doorbraken op het gebied van afval en veiligheid deze mogelijk maken."

Toelichting: Behalve voor kernenergie zijn ook voor CO₂-opslag technologische doorbraken nodig om deze veilig te maken. Zowel de huidige afsluitkleppen als het detectie- en bewakingssysteem zullen eeuwig moet blijven functioneren om te voorkomen dat zich een laag dodelijk geconcentreerd CO₂ over de grond verspreidt. Dat vereist o.a. een eeuwig werkend energie- en informatie-systeem. Zoiets is nog nooit eerder gerealiseerd. Bovendien zou bij ontsnapping van CO₂ het hoge energieverbruik voor de afvang ervan voor niets zijn geweest. Ook is de opslagcapaciteit beperkt, zodat dit maar tijdelijk de uitstoot vermindert. Tenslotte zijn de voor CO₂-opslag overwogen lege gasvelden nodig voor de opslag van reservevoorraden aardgas.

PREADVIES: OVERNEMEN

76. Amersfoort

Wijzigen: "De bouw van grootschalige (offshore) wind- en zonne-energiecentrales moet worden gestimuleerd." **wordt** "Opwekking van wind- en zonne-energie moet worden gestimuleerd. Daarbij is kleinschalige opwekking dichtbij de gebruiker aan te bevelen wegens lage transportverliezen, lage belasting van het net en lage onderhoudskosten. Het dan nog ontbrekende vermogen kan grootschalig (offshore) opgewekt worden."

Toelichting: Om de helft van de energievoorziening te kunnen baseren op duurzame energie moet met name kleinschalige duurzame opwekking gestimuleerd worden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *grootschalige centrales zijn noodzakelijk om het ambitieniveau te kunnen waarmaken.*

77. De Jonge Socialisten

Toevoegen na deze alinea: "De PvdA wil dat binnen de Europese Unie alle energiebedrijven hun distributienetten afsplitsen van hun productieactiviteiten. Alleen op die manier kan een gelijk speelveld tussen de Europese energiebedrijven ontstaan. De PvdA vindt het onwenselijk dat lidstaten in ongelijk tempo tot splitsing van energiebedrijven overgaan, maar accepteert de bestaande vrijheid die er voor lidstaten is. De afspraak over een verplichte splitsing van productieactiviteiten en distributienetten in de EU die door Europese energieministers op hoofdlijnen is gemaakt, moet zo snel mogelijk worden omgezet in een bindende richtlijn."

Toelichting: Het verkiezingsprogramma rept totaal niet over de wijze waarop de Europese energiemarkt georganiseerd moet worden. Ook het belang van het scheiden van netwerken en productie wordt overgeslagen. Onder andere de verkoop van Essent aan RWE toont aan hoe heftig de Europese energiemarkt in beweging is. Juist als er één Europese markt komt kan het niet zo zijn dat verschillende energiebedrijven in verschillende landen aan totaal verschillende eisen moeten voldoen. Dit creëert oneerlijke concurrentie. Europa moet doorpakken en zo snel mogelijk EU-brede regels implementeren.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *Onduidelijk amendement. Haalt Europees en nationaal beleid door elkaar.*

Europa moet minimaal voldoen aan de Kyoto-verplichtingen betreffende de CO₂-reductie per 2012 en zij moet het initiatief nemen bij bindende wereldwijde afspraken over de daarop volgende periode. De EU streeft er naar dat grote landen, die tot nog toe van dergelijke verplichtingen waren vrijgesteld, deze in een volgende periode wel aangaan. Dat geldt in het bijzonder voor China, India, Brazilië en Zuid-Afrika. Europa houdt echter haar eigen verantwoordelijkheid, ongeacht de positie die deze landen in de internationale besprekingen zullen innemen.

Amendementen

78. Oss/Maasdonk/Lith Culemborg

Toevoegen: in "Dat geldt in het bijzonder voor China, India, Brazilië en Zuid-Afrika.": "en de Verenigde Staten."

Toelichting: De Verenigde Staten zijn samen met de EU en de kleine en grote tijgers de grootste vervuilers van de wereld. De VS doen nog steeds moeilijk over de Kyoto-verplichtingen en moeten daarom extra onder druk worden gezet. De tijd is daar zeker rijp voor, gezien het feit dat er nu een

andere president zit, die voor verandering pleit.

PREADVIES: OVERNEMEN

Binnen de EU worden de nieuwe doeleinden vertaald in periodieke reductieverplichtingen voor de afzonderlijke lidstaten. Het Europese emissiehandelssysteem, waarin CO₂-uitstootrechten een prijs krijgen en onderling verhandelbaar zijn, dient te worden verbeterd. Om investeringen in besparing en duurzame alternatieven te bevorderen, zonder de concurrentie te vervalsen, moet een strikt maximum uitstootplafond worden overeengekomen voor zoveel mogelijk sectoren gezamenlijk, dus ook lucht en scheepvaart. De rechten moeten worden geveild. Dit gebeurt per land, doch controle moet ook plaatsvinden op Europees niveau. Het emissiehandelssysteem moet worden uitgebreid naar andere delen van de wereld. Zolang dat niet mogelijk is moet industrie, die bloot staat aan wereldwijde concurrentie, kunnen worden beschermd met een importheffing op goederen uit delen van de wereld waar geen klimaatbeleid wordt gevoerd.

De armste landen moeten worden ondersteund bij de noodzakelijke aanpassing aan klimaatverandering. Overstromingen zowel als droogten moeten worden bestreden. Het internationale handelssysteem van CO₂-rechten dient bij die financiering te worden ingezet, onder meer door een adequate heffing per certificaat, dan wel door een deel van de opbrengsten van de veiling hiervoor aan te wenden.

De PvdA wil dat de EU één verplichtingssysteem invoert voor de stimulering van duurzame energie, waardoor de mogelijkheden van verschillende regio's in Europa beter worden benut. Kleinschalige opwekking wordt bevorderd. Energieopslag onder de grond moet worden gestimuleerd.

Amendementen

79. Noordoostpolder/Urk

Toevoegen na: "Kleinschalige opwekking wordt bevorderd":

"De PvdA zal hierbij het Feed In-model als uitgangspunt bevorderen. Dit model heeft reeds in Duitsland geleid tot een sterke toename van duurzame, decentraal opgewekte energie en tot de ontwikkeling van een sterke en groeiende economische sector. Om dit te realiseren zal de PvdA Europese wetgeving op dit punt actief stimuleren"

Toelichting: De ambitieuze Europese doelstellingen om te komen tot 20% duurzame energieopwekking, 20% energiebesparing en 20% reductie van CO₂ uitstoot is niet alleen een zaak van overheden en grote elektriciteitsbedrijven. Stimulering van kleinschalige door burgers opgewekte duurzame energie in de vorm van wetgeving en niet op basis van nationale subsidies is dringend nodig, zal sterk bijdragen aan het behalen van de Europese doelstellingen op dit gebied en zal een nieuwe economische impuls betekenen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *te gedetailleerd*

Streng en voortschrijdende normstelling voor auto's en apparaten op Europees niveau moet een gelijk speelveld creëren voor energiebesparing, waarbij uitvretergedrag wordt gestraft. Om het best presterende product als norm te laten gelden, in plaats van de slechtst presterende zoals nu vaak het geval is, willen wij dat een zogenaamd Europees toppersmodel wordt ingevoerd. Daarbij moet de norm regelmatig (bijvoorbeeld iedere vijf jaar) worden aangepast aan het op dat moment best presterende apparaat per categorie. De EU dient initiatieven te nemen om deze normen internationaal toegepast te krijgen. Zolang dat niet lukt moet concurrentievervalsing worden tegengegaan via importheffingen.

Voor het transport van grote hoeveelheden offshore windenergie vanuit Noordwest-Europa en zonne-energie uit Zuid-Europa (en Noord-Afrika) zijn nieuwe superhoogspanningsnetten nodig. Die moeten we realiseren. Investerings in dergelijke netten zijn kapitaalintensief en grensoverschrijdend. Iets soortgelijks geldt voor de infrastructuur die nodig is voor een duurzaam schoon transport. De EU moet de leiding nemen in de voortvarende aanleg van de infrastructuur. Daarbij gaat het vooral om water- en spoornetwerken en een netwerk van oplaadstations ten behoeve van de elektrificatie van het verkeer en vervoer.

Een schonere wegverkeer en een verduurzaming van de transportsector moeten verder worden bevorderd door Europese regelgeving en niet door middel van Europese subsidies. Uitgangspunt moet zijn dat vervoer per spoor en over water de voorkeur verdienen boven wegtransport. Er dient een Europees actieplan te komen ter bevordering van de elektrische auto. Gedurende een overgangperiode kunnen biobrandstoffen een bijdrage leveren. Dat geldt op langere termijn ook voor het zware transport over water en land en voor het vliegverkeer. De opmars van biobrandstoffen mag niet ten koste gaan van voedselproductie en van natuur en biodiversiteit. Daarom wijzen we het stimuleren van eerste generatie biobrandstoffen af. Al onze inspanningen moeten gericht zijn op het stimuleren van derde generatie biobrandstoffen en het beperken van de tweede generatie tot een gering aantal toepassingen. De thans geldende Europese richtlijn ter bevordering van het gebruik van biobrandstoffen moet met het oog hierop worden herzien.

Europa is voor een groot deel afhankelijk van Rusland en het Midden-Oosten voor haar gas- en olievoorziening. Het is voor de stabiliteit van de Europese energievoorziening van groot belang dat Europa als blok onderhandelt met de diverse energieproducerende landen over de langjarige levering van energie. Wanneer de EU met één stem onderhandelt, staat men sterker dan in bilaterale onderhandelingen en loopt men minder het risico tegen elkaar uitgespeeld te worden. De Europese Commissie dient het initiatief te nemen om te komen tot een Europees energiezekerheidsbeleid. De lidstaten dienen de neiging te onderdrukken om uit eigenbelang snel bilaterale contracten af te sluiten. Gezamenlijke Europese overheidsinstanties moeten de basis leggen via politieke overeenkomsten. Bedrijven moeten de onderhandelingen doen. Dat geldt ook voor de import van grote hoeveelheden zonne-energie uit landen in Noord-Afrika.

Amendementen

80. Zeist

Toevoegen na 'De lidstaten...te sluiten.': 'Dit laat de positie van de Gasunie onverlet',

Toelichting: Het Nederlandse bedrijf Gasunie handelt in gas, door het in te kopen, op te slaan in Slochteren en het op het juiste moment weer te verkopen. Dat is economisch prettig voor ons land en zorgt ervoor dat Nederland altijd een behoorlijk voorraad heeft in geval van nood. Moet zodoende mogelijk blijven.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: we dienen geen opportunistische uitzonderingen te maken op uitgerekend die terreinen waar Europa van meerwaarde is. Dat ondermijnt de slagvaardigheid en de geloofwaardigheid van de EU.

De keuze van de energiemix moet de verantwoordelijkheid blijven van elk land afzonderlijk. Ieder land heeft weer andere mogelijkheden om bepaalde vormen van duurzame energie toe te passen. Echter, de milieu- en veiligheidseisen moeten worden vastgesteld op Europees niveau en gelijkelijk gelden voor alle landen. Dat geldt ook voor kernenergie. De toepassing daarvan, voor zover deze nog plaatsvindt, schept verplichtingen, vooral vanwege de risico's verbonden aan de verspreiding van nucleair materiaal. Dat materiaal dient onder internationale controle te komen. De EU moet daarin een voortrekkersrol spelen. Voor een voortzetting van het gebruik van kernenergie zijn daarnaast de ontwikkeling van volstrekt veilige centrales en een oplossing voor het afvalprobleem onverbreekelijke voorwaarden. Bestaande centrales in heel Europa moeten strikt worden gecontroleerd en deze controle moet Europees worden gecoördineerd.

Amendementen

81. Utrecht

Zutphen, Culemborg

Schrappen: 'Voor een voortzetting....onverbrekelijke voorwaarden'

Toelichting: In het verkiezingsprogramma voor de laatste Tweede-Kamerverkiezingen is de partij glashelder over kernenergie (p. 88): 'door het investeren in energiebesparing, in duurzame energie (zon, wind, water, biomassa, aardwarmte en omgevingswarmte) en schone fossiele brandstoffen is kernenergie niet nodig. Er komen dan ook geen nieuwe kerncentrales [en traditionele kolen centrales].' Het conceptprogramma voor het Europees Parlement zet de deur onnodig open voor kernenergie, waardoor wordt ingeboet op de ambities op het gebied van duurzame energie. Laten we vasthouden aan het duidelijke standpunt uit het TK-programma; kernenergie is onnodig en onwenselijk!

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de passage over kernenergie in ons verkiezingsprogramma gaat over Nederland en niet over Europa. In Nederland willen wij geen kerncentrales. Andere lidstaten moeten echter zelf beslissen over de eigen energiemix, wel dient deze bij de keuze voor kernenergie met strikte eisen omgeven te worden.

82. Utrecht

Wijzigen: 'voor een voortzetting...onverbrekelijke voorwaarden' **wordt** 'De huidige internationale onderzoeksprogramma's naar het gebruik van kernfusie voor grootschalige energieopwekking worden krachtig gestimuleerd, omdat hiermee op termijn een energiebron gecreëerd kan worden die gebruik maakt van de vrijwel onuitputtelijke en overall ruim te winnen grondstof waterstof en geen langdurig radioactief kernafval produceert.'

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: geen verbetering huidige tekst.

Europa dient de leiding te nemen op een aantal omvangrijke onderzoeksterreinen waar grote doorbraken nodig zijn. Op energieonderzoek is teveel bezuinigd. De kennis moet worden gebundeld, de bedragen voor onderzoek verhoogd en de toepassing van de resultaten daarvan gestimuleerd. Thans is ongeveer 2%, iets meer dan 2 miljard, van het budget van de EU gereserveerd voor energie. Dat is veel te weinig. Onderzoeksbudgetten en investeringen in grootschalige infrastructuur, maar ook in kleinschalige opwekking en besparing, vergen een veelvoud van deze investeringen. De Europese Unie kan en moet meer investeren in nieuwe en duurzame energie en energiebesparing, van geothermie en vergisting tot efficiëntere en goedkopere zonnepanelen. Daartoe vindt een drastische herverdeling van de Europese middelen plaats.

Amendementen

83. Stadskanaal

Wijzigen: de laatste zin **wordt** "Binnen een termijn van vijf jaar is een verdubbeling van het budget gerealiseerd of op basis van herverdeling van de huidige middelen of op basis van een verhoging van de bijdragen door de lidstaten".

Toelichting: De urgentie van een effectieve en gezamenlijke aanpak van het klimaatprobleem en verduurzaming van energieopwekking noodzaakt een drastische verhoging van het onderzoeksbudget.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: te specifiek en niet onderbouwd. Het is bij wijze van spreken ook mogelijk dat er meer dan een verdubbeling nodig is.

3.2 Voedsel en landbouw

Onze voedselvoorziening zal moeten worden gerealiseerd op minder areaal, met minder pesticiden, minder uitstoot van

broeikasgassen en minder vervuiling. Dat kan tegen lagere kosten, mits duurzame landbouw niet op marginale gronden plaatsvindt, maar op de juiste plek. Dat vergt heldere politieke keuzes en instrumenten die de dynamiek en vernieuwing niet frustreren. Ook consumptiepatronen dienen daartoe worden aangepast: geen Amerikaans maar een Zuid-Europees dieet, een gezonde voeding met minder vlees en meer granen.

Amendementen

84. Zeist

Schrappen: 'met minder areaal'

Toelichting: Gezien de eventuele noodzaak om bij te dragen aan de wereldvoedselvoorziening, is het niet zeker of het areaal gekrompen kan worden. Vooral in Oost Europa kan het effectieve areaal uitbreiden. Hierbij moet ook worden opgemerkt dat in West Europa de technische mogelijkheden om de productie niveaus per hectare nog verder op te voeren langzaam maar zeker een fundamentele limiet naderen die is gerelateerd aan de omzetbaarheid van zonne-energie naar plantaardig materiaal.

PREADVIES: OVERNEMEN

85. Zeist

Wijzigen: 'lagere kosten' **wordt** 'aanvaardbare en marktconforme kosten'

Toelichting: Het is niet zeker of door reductie van het gebruik van middelen hogere opbrengsten en lagere kosten per eenheid product kunnen worden gerealiseerd.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: invoegen na 'lagere kosten': dan nu het geval is.

86. Zutphen

Toevoegen: na zin 2: 'De PvdA streeft daarbij naar het bevorderen van regionale voedselzekerheid door regionale voedselproductie.'

Toelichting: Zie toelichting bij amendement bij hoofdstuk 3, aandachtstreek 3.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: volledige voedselzekerheid op regionaal niveau is niet realistisch en ook niet wenselijk. Voedselzekerheid op een Europees niveau daarentegen wel.

87. Noordoostpolder/Urk

Toevoegen na "Ook consumptiepatronen dienen daartoe worden aangepast.":

"Consumptieve bestedingen dienen gekoppeld te worden aan een jaarlijks vast te stellen ecologisch plafond. Dit plafond is afgeleid van enerzijds de maximale voortbrengingscapaciteit van producten en diensten door de aarde en anderzijds van een gelijke verdeling van de rechten op deze voortbrenging door alle leden van de wereldbevolking.

Toelichting: De eerdergenoemde wens om het

instrument van de ecologisch voetafdruk te introduceren in het Europese beleid schept mogelijkheden om een antwoord te vinden op de wereldwijde uitdagingen die in de inleiding van het ontwerp verkiezingsprogramma zijn genoemd. Door het bepalen van het jaarlijkse voortbrengingsplafond en de daarvan afgeleide bepaling van het zogenaamde “eerlijke aarde aandeel” per wereldbewoner kan een beleidskader geopend worden waarbinnen:

- geen overschrijding van de regeneratieve mogelijkheden van de aarde plaatsvindt
- een eerlijker en solidaire verdeling van de productie van de aarde plaatsvindt
- echt inhoud wordt gegeven aan de bedoelingen van de UVRM

Het model voor deze veranderde aanpak is grotendeels gelijk aan het bestaande systeem met betrekking tot de handel in CO₂ emissierechten. De voorgestelde tekst roept beleidsmakers binnen de EU en nationale overheden op om op korte termijn onderzoek te doen naar de inrichting van een vergelijkbaar systeem.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: te gedetailleerd, is reeds de geest van de bestaande tekst.

88. Zeist

Toevoegen na ‘met minder pesticiden’: ‘minder import van schaarse mineralen (fosfaten)’

Toelichting: Er wordt gevreesd dat op mondiale schaal de beschikbaarheid van fosfaat in de toekomst beperkt zal zijn. Dit kan grote gevolgen hebben voor de wereldvoedselvoorziening.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: te gedetailleerd.

89. Zeist

Toevoegen: Ook zal waar nodig De EU een bijdrage geven aan de voedselvoorziening en voedselzekerheid op wereldschaal.

Toelichting: De EU is op wereldschaal een van de belangrijkste agrarische producenten met (vooral nog) een stabiel klimaat, veel goede gronden en in vergelijking met Azië een matige bevolkingsdichtheid. Het is te voorzien dat in toenemende mate een beroep gedaan zal worden op het Europese agrarische potentieel.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: overbodig.

Wij willen dat niet wordt gekozen voor één type landbouw, maar dat er hoge eisen worden gesteld aan diervriendelijkheid, dierenwelzijn en milieubehoud. Kennis en innovatie moeten worden gestimuleerd. Biologische productie van hoogwaardige producten, zoals medicijnen, geur- en smaakstoffen en organische kunststoffen (de plant als ‘fabriek’) moet worden bevorderd.

Genetisch gemodificeerde gewassen mogen alleen worden toegelaten wanneer de voordelen uitdrukkelijk zijn aangetoond en na toetsing aan ecologische, milieu-, gezondheids- en andere risico's. Diertransporten moeten worden beperkt. Verspreiding van dierziekten moet via sanitair en ruimtelijk beleid worden tegengegaan.

Amendementen

90. Groningen

Zutphen, Culemborg

Wijzigen: Diertransporten moeten worden beperkt. **wordt** Diertransporten In Europa moeten in tijdsduur en volume worden beperkt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: afzwakking van huidige tekst.

Beperking in het algemeen is wenselijk en niet alleen in tijdsduur en volume.

91. Groningen

Toevoegen na: “Verspreiding van dierziekten moet via sanitair en ruimtelijk beleid worden tegengegaan.”:

Het voorkomen van de verspreiding van dierziekten kan alleen via een robuust Europees dierziekten beleid. Een gezamenlijk en stevig toezicht, controle en handhaving op de hygiëne, diertransport en gezondheidstatus in Europa is essentieel. Het door ontwikkelen van (merker) vaccins en de beschikbaarheid daarvan is van groot belang bij de bestrijding van zeer besmettelijke dierziekten. Europa zal het voortouw nemen om deze ontwikkelingen te stimuleren, daartoe de nodige stappen zetten en budgetten beschikbaar stellen. Het is onacceptabel dat bij een uitbraak van een zeer besmettelijke dierziekte miljoenen dieren worden gedood.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: te gedetailleerd, uitgangspunt reeds opgenomen in de tekst.

Door te kiezen voor goede landbouw op de goede plek kan ook een Ecologische Hoofdstructuur op Europees niveau worden gerealiseerd en aan herbebossing worden gewerkt. Het via toeslagen per hectare dan wel via onvoorwaardelijke inkomenssteun tegengaan van veranderingen in grondgebruik leidt niet tot duurzame ontwikkeling. Alle directe productiesteun moet daarom verdwijnen. Directe inkomenssteun dient te worden afgeschaft via een eenmalige einduitbetaling. Boeren krijgen nog vijf jaar hun inkomenssteun en kunnen zelf beslissen hoe zij dat bedrag inzetten: of investeren in hun bedrijf in een toekomstige subsidie-loze landbouw of in een nieuwe start in een andere sector. Daarna moet de regeling worden beëindigd.

Amendementen

92. Den Haag

Schrappen: 'in een toekomstige subsidieloze landbouw'

Toelichting: deze zin sluit behalve inkomenssteun elke andere subsidie ten behoeve van voedsel productie of landschapsverbetering uit terwijl die in het vervolg terecht wel wordt genoemd.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: deze zin sluit behalve inkomenssteun elke andere subsidie ten behoeve van voedsel productie of landschapsverbetering uit terwijl die in het vervolg terecht wel wordt genoemd.

93. Zeist

Wijzigen: 'Door te...worden gewerkt' wordt 'Al naar de sociale context, historie en landschappelijke waarden van de streek worden marginale gronden of wel gebruikt voor continuering van landbouw in extensieve en duurzame vormen ofwel ingezet voor herbebossing en voor realisatie van een Ecologische Hoofdstructuur op Europees niveau.'

Toelichting: herbebossing hoeft niet de enige optie te zijn. Een voorbeeld van continuering van landbouw in extensieve en duurzame vorm is het natuurpark de 'Morvan' in Frankrijk waar bossen afwisselen met weides met zoogkoeien.

Gedeeltelijke voorzetting van de landbouw voorkomt ook de complete ineenstorting van de sociale structuur van het platteland (althans voorlopig).

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: 'Door te...worden gewerkt', wordt vervangen door de volgende zin: 'Al naar de sociale context, historie en landschappelijke waarden van de streek worden marginale gronden ofwel gebruikt voor vormen van extensieve landbouw die ook andere landbouwkundige waarden dienen, ofwel ingezet voor herbebossing en voor realisatie van een Ecologische Hoofdstructuur op Europees niveau.'

94. Zeist

Wijzigen: 'Het via...productiesteun verdwijnt', wordt 'Voor agrarische bedrijven die, in vergelijking met de internationale markt, niet zijn onderworpen aan bijzondere beperkingen, zoals limitering van bedrijfsomvang, hoge eisen qua diervriendelijkheid of andere, verdwijnt alle directe productiesteun evenals toeslagen per hectare dan wel onvoorwaardelijke inkomenssteun.'

Toelichting: Op internationaal vlak kunnen eisen voor diervriendelijkheid veel lager liggen dan in de EU. De EU moet de mogelijkheid houden te voorkomen dat de EU markt wordt overspoeld met onder afwijkende voorwaarden geproduceerd voedsel. Het kan dan nodig zijn om afgestemde inkomensvoorslagen te geven aan lokale producenten om het specifieke concurrentienadeel op te

heffen. Het feitelijke effect is dan dat de consument via de belasting betaalt voor de hogere eisen die worden gesteld aan EU producenten en daarmee aan de EU producten. Iets dergelijks kan van toepassing zijn voor milieueisen of voor landchapseisen. Voor het overige verdwijnt productiesteun conform het concept programma.

PREADVIES: OVERNEMEN

95. Groningen

Wijzigen: hele paragraaf wordt:

Het huidige Europees Gemeenschappelijk Landbouw Beleid zal worden omgezet in een plattelandsbeleid. Publieke financiering van activiteiten op het platteland zullen verbonden zijn aan maatschappelijke doelen en (nieuwe) uitdagingen op terreinen als klimaat, water, milieu, dierenwelzijn en natuur.

Het zijn beloningen voor het leveren van maatschappelijk gewenste diensten. Voor de grondgebonden activiteiten zal dat gebeuren door het instellen van functionele ha premies.

De hoogte van de functionele ha premies zal regionaal worden bepaald.

Voedselzekerheid en voedselsoevereiniteit zijn in de wereld onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Voor de ontwikkelingslanden is het opzetten van een gemeenschappelijk landbouw beleid van essentieel belang om voedselzekerheid en voedselsoevereiniteit te borgen. Voor Europa heeft Sicco Mansholt handen en voeten gegeven aan het opzetten van het GLB na de Tweede Wereld. Europa heeft nu geen Gemeenschappelijk Landbouw Beleid meer nodig, maar zal zich veel meer richten op het aanleggen en beheren van strategische grondstof voorraden, het stellen van normen voor de voedselveiligheid, milieu dierenwelzijn etc.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Toevoegen: Het huidige Europees Gemeenschappelijk Landbouw Beleid zal worden omgezet in een plattelandsbeleid. Publieke financiering van activiteiten op het platteland zullen verbonden zijn aan duidelijk omschreven maatschappelijke doelen als water en natuur.

96. Zeist

Toevoegen: Aan het einde van deze alinea 'De EU draagt bij aan stabilisatie van voedselaanbod en voedselprijzen op wereldschaal met daartoe geëigende middelen, eventueel door het opleggen van eisen voor door de grootgebruikers dan wel de handel aan te houden voorraden van basisproducten (grondstoffen)'

Toelichting: Met het afschaffen van het markt- en prijsbeleid en vooral van de daarbij horende interventievoorraden is op wereldschaal een zeer volatiele markt voor agrarische grondstoffen ontstaan, met tekorten en zeer hoge prijzen in 2007 – begin 2008, een dip eind 2008 en de kans op nogmaals

een tekort per eind 2009. Deze volatilité is zeer schadelijk op meerdere fronten. Het is daarom nodig een nieuw stabilisatiebeleid te ontwikkelen, niet langer gericht op het in stand houden van beschermde prijzen maar puur en alleen op demping van de prijsbewegingen. Het vereist studie hoe dit kan werken. Maar hoe dan ook ergens moeten meer buffervoorraden worden aangehouden. Dit kan wettelijke maatregelen vereisen.

PREADVIES: OVERNEMEN

Het Europese plattelandsbeleid mag zich niet beperken tot de landbouw, maar moet ook het behoud van de natuur en de biodiversiteit bevorderen. Alleen in geval van uitdrukkelijk overeengekomen doelen als de handhaving van landschap- en natuurwaarden, wordt wat ons betreft nog structurele steun gegeven. Daarbij moet het subsidiariteitsprincipe worden toegepast: Europese regels slechts daar waar nationale overheden het niet alleen kunnen. Het rondpompen van financiële middelen ten behoeve van regionale structuurprogramma's moet worden gestopt. Alleen in de minder welvarende Europese lidstaten mogen dergelijke programma's nog worden ondersteund, mits tijdelijk en slechts onder strikte ruimtelijke, ecologische en milieuvorwaarden. De bestaande Europese fondsen moeten daartoe grondig worden doorgelicht en in hun huidige vorm worden afgebouwd.

Amendementen

97. Groningen

Wijzigen: Alleen in geval van uitdrukkelijk overeengekomen doelen als de handhaving van landschap- en natuurwaarden, wordt wat ons betreft nog structurele steun gegeven.

Voorstel amendement:

"Structurele" laten vervallen en tekst aanvullen met: nog steun gegeven op basis van langjarige afspraken.

PREADVIES: OVERNEMEN.

De hervorming van het huidige Europese landbouw- en plattelandsbeleid moet met spoed ter hand worden genomen, zodat het per 2013 direct kan worden ingevoerd. Tariefmuren noch exportsubsidies mogen worden gehandhaafd. Belemmeringen bij de invoer van producten uit ontwikkelingslanden, die ooit werden ingesteld op grond van overtrokken eisen rond voedselveiligheid en hygiëne, moeten worden geslecht.

Amendementen

98. Zeist

Wijzigen: 'Belemmeringen bij...worden geslecht' **wordt** Ontwikkelingslanden worden op een effectieve manier gesteund om aan in WTO verband overeengekomen eisen rond voedselveiligheid en hygiëne (waaronder de Codex Alimentarius) te voldoen.

Toelichting: De voedselveiligheidseisen van de EU komen overeen met de in de WTO geadopteerde Codex Alimentarius van de FAO en betreffende dierziektes met de regels van de in Parijs gevestigde OIE. Dus strikt genomen kunnen de EU eisen niet 'overtrokken' zijn, want ze zijn al overeengekomen. Waar het om gaat is hoe deze regels worden toegepast, welke eisen de EU daar aan stelt en welke mogelijkheden de ontwikkelingsland hebben. In theorie is ieder niet-EU land vrij zijn eigen implementatiemethode te kiezen maar in de praktijk eisen EU inspecteurs (Van het DG Gezondheid en Consumenten -SANCO) vaak dat het hetzelfde systeem wordt geïmplementeerd dat ook in de EU van toepassing is. Maar voor ontwikkelingslanden kan dit eventueel niet passen en moet naar andere oplossingen worden gezocht. De DG SANCO is reeds bezig met de aanbesteding van een trainingsprogramma genaamd "Better Training for Safe Food in Africa". Maar vooralsnog is dat dit programma betrekkelijk oppervlakkig omdat het niet is gebaseerd op een analyse vooraf van de problemen en de opties. De trainingen worden wel omgeven met publiciteit en een internationale conferentie. Ongetwijfeld is een additionele ondersteuning nodig.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: te gedetailleerd.

99. Groningen

Culemborg

Wijzigen: "Belemmeringen bij de invoer van producten uit ontwikkelingslanden, die ooit werden ingesteld op grond van overtrokken eisen rond voedselveiligheid en hygiëne, moeten worden geslecht." **wordt** "Bij de invoer van producten uit ontwikkelingslanden gelden in principe dezelfde eisen op het terrein van voedselveiligheid, milieu, arbeidsomstandigheden als in de EU.

Daar waar in de OS landen onvoldoende capaciteit is om aan de eisen te voldoen zal Europa assisteren door kennis en kunde met de nodige budgetten beschikbaar te stellen. Onnodige tarieven zullen zo snel mogelijk afgebouwd worden. Er zal geen nieuwe vorm van protectionisme worden opgezet."

PREADVIES: OVERNEMEN

100. Zeist

Toevoegen na deze alinea: 'De EU deelt haar kennis en ervaring over het landbouwbeleid en landbouw ontwikkeling in Internationale Samenwerking. In WTO onderhandelingen neemt de EU posities ten gunste van ontwikkelingslanden wanneer deze de ontwikkelingskansen van specifiek de kleine-boeren sector willen bevorderen door een intern- of regionaal markt en prijsbeleid.'

Toelichting: De ervaring van de EU kan van groot belang zijn in ontwikkelingslanden. Voor zover ons

bekend zijn er al initiatieven om deze ervaring te delen, bijvoorbeeld in Egypte voor een programma voor 'incentive based rural development'. Dit verdient steun.

Ten aanzien van de tweede zin: In ontwikkelingslanden is er sprake geweest van een stagnatie in de ontwikkeling van de kleine-boeren sector. De situatie van nu is niet fundamenteel anders dan in het begin van de jaren 80. Intussen zijn boeren in de VS, Europa en Brazilië doorgegaan te innoveren en de productiekosten te verlagen. De situatie is nu zo dat zelfs nu de exportsubsidies van de EU worden afgeschaft de kleine boeren in ontwikkelingslanden in normale jaren zonder schaarste nog steeds geen kans zullen hebben om hun eigen stedelijke markten te bedienen omdat de geïmporteerde producten goedkoper zijn. Daarom kunnen ontwikkelingslanden zich gedwongen voelen om hun interne markt af te schermen op dezelfde wijze als de EU dat vele decennia heeft gedaan. De EU moet daar begrip voor hebben en deze landen steunen in de WTO.

PREADVIES: OVERNEMEN

De informatievoorziening over voedselproducten door middel van labeling moet doorzichtig en eenduidig worden, zodat consumenten overal in Europa een weloverwogen keuze kunnen maken. Dat geldt ook voor biologische producten, voor voedsel voor specifieke (gezondheids)doelen en voor genetisch gemodificeerde producten.

Amendementen

101. Zeist

Toevoegen na deze alinea: Waar door onderzoek dit mogelijk blijkt te zijn wordt nuttig hergebruik van fosfaten in toenemende mate vereist.

Toelichting: zie amendement over fosfaat, van afdeling Zeist, in de eerste alinea. Er is ook meer onderzoek nodig om fosfaten in bruikbare vormen terug te winnen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: hoort niet in deze paragraaf thuis.

Visserij moet sterk worden beperkt via quota, zeedagen, aanwijzing van zeereservaten en aanpassing van vangstmethoden. Overgang naar duurzame, kleinschalige en diervriendelijke vissteelt dient te worden bevorderd. Er mag geen steun meer worden gegeven aan varende diepvriesfabrieken. Visserij-akkoorden met ontwikkelingslanden mogen wat ons betreft alleen gesloten worden wanneer de eigen visserij aldaar niet wordt benadeeld en wanneer de Europese vissers volledig aan duurzaamheidseisen voldoen.

3.3 *Illegale import van hout moet worden bestreden.*

De bevordering van de productie van biobrandstoffen met behulp van voedselgewassen dient te worden gestopt. Aan de

zogenaamde tweede generatie biobrandstoffen moeten hoge eisen worden gesteld op het terrein van de uitstoot van broeikasgassen, het beslag op schaarse gronden, grondstoffen en water en de netto energie productie. Wij willen niet dat daarbij quota of subsidies worden toegepast.

Amendementen

102. Hoogeveen

Toevoegen in de titel na "...hout": en delfstoffen

Toelichting: Zie de toelichting bij de aanvullingen in deze paragraaf

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: *Schrappen "3.3" zodat de zin "Illegale import van hout moet worden bestreden."*
rechtstreeks volgt op passage over visserij.

Toevoegen na "De bevordering t/m toegepast": 3.3 Europees milieubeleid. Toelichting: Houtimport behoorde geen aparte kop te zijn. Volgende paragraaf over Europees milieubeleid echter wel.

103. Hoogeveen

Toevoegen na "... toegepast." : Het is vanzelfsprekend dat alleen duurzaam geproduceerd (tropisch hard)hout toegelaten wordt tot de EU-landen.

Ook delfstoffen zoals olie, goud, diamanten, koper, nikkel en kobalt worden alleen toegelaten als ze via een legale en traceerbare weg gewonnen en verhandeld zijn en niet alleen ten goede komen aan companies, individuen, corrupte regimes of krijgsheren.

De EU ondersteunt acties hierin van internationale organisaties uit de lidstaten.

Toelichting: De paragraaf zegt niets over illegale houtkap, maar gaat alleen over biobrandstof.

De acties van NIZA, Oxfam/Novib, IKV enz. van Fatal Transactions naar Fair Transactions verdienen beleidsmatige en juridische steun van de EU. Je koopt geen fiets van een junk en geen bloeddiamanten van een krijgsheren.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Na "Illegale import van hout moet worden bestreden.": Delfstoffen zoals olie, gas, mineralen en diamanten worden alleen toegelaten als ze via een legale en traceerbare weg gewonnen, verhandeld en geïmporteerd zijn.

104. Heerenveen

Toevoegen na 3.3 *Illegale import van hout moet worden bestreden: "De opkweek en kap van gecertificeerd plantagehout wordt bevorderd."*

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: is een implicatie van de opgenomen tekst dat illegale import bestreden dient te worden.

Het milieubeleid dient te worden gebaseerd op beginselen van doelmatigheid, doeltreffendheid en handhaafbaarheid. Dat vergt een sanering en vernieuwing van vele Europese richtlij-

nen. De hoogste milieueisen mogen worden gesteld. Bronnen van vervuiling van schone lucht worden aangepakt, omwille van de volksgezondheid. Diezelfde volksgezondheid vereist Europese regelgeving om kankerverwekkende en ander giftige stoffen zo snel mogelijk uit het milieu, uit gewasbeschermingsmiddelen en uit chemische (bestanddelen van) producten te verwijderen. Er moet meer ruimte komen voor afzonderlijke lidstaten om aanvullende milieueisen te stellen.

4 Sociaal beleid

4.1 Uitgangspunten

De Europese interne markt moet Europa's antwoord worden op de globalisering door de sociale dimensie ervan beter te ontwikkelen. Anders dan op de wereldmarkt vooralsnog het geval is, moet de concurrentie op de Europese markt plaatsvinden binnen een uitgewerkt kader voor de bescherming van werknemers, consumenten en het milieu. Zo wordt verder gebouwd aan Europese verzorgingsstaten, die gekenmerkt worden door een hoge kwaliteit van bestaan, goede en voor iedereen toegankelijke basisvoorzieningen (zorg, onderwijs, kinderopvang, openbaar vervoer), doeltreffende sociale zekerheid en medezeggenschap van werknemers.

105a. PB-amendement

Titel wijzigen in: Sociaal en economisch beleid

Toelichting: vorige titel dekte de lading van het hoofdstuk onvoldoende.

De Europese Unie moet de Europese verzorgingsstaten robuuster maken, in plaats van deze te ondergraven. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten

1. De Europese Unie moet een buffer vormen tegen negatieve gevolgen van globalisering.
2. Er moet binnen de afzonderlijke landen voldoende ruimte zijn voor een eigen nationale afweging tussen publieke belangen en marktprocessen.
3. Negatieve sociale gevolgen van de ontwikkeling van de Europese markt moeten voorkomen worden.
4. Op sommige terreinen vereist het volledig bereiken van sociale doelstellingen Europees beleid naast nationaal beleid.
5. Europese initiatieven kunnen bijdragen aan de versterking van de economische positie van de Europese lidstaten, die daardoor meer mogelijkheden krijgen om het door hen gewenste sociale beleid uit te voeren.

Amendementen

105b. Franekeradeel

Wijzigen: 4.1. ad.2 **wordt** De afzonderlijke landen maken een eigen nationale afweging tussen publieke belangen en marktprocessen.

4.1. ad.5 **wordt** Europese initiatieven dienen bij te dragen aan de versterking van de economische positie van enz.

Toelichting: In het manifest "Beginselen", vastgesteld op 29 januari 2005, onderschrijft de PvdA het Europese beschavingsideaal, dat nationale verscheidenheid aanmoedigt en respecteert.

De bevordering van de Europese interne markt dreigt landen en parlementen onnodig te beknotten in hun mogelijkheden de verhouding tussen overheid en markt te regelen. Waar grote publieke belangen in het geding zijn is dit ongewenst, zoals in het onderwijs, de zorg of de sociale zekerheid.

PREADVIES: OVERNEMEN

106. Zaanstad

Stadskanaal, Etten-Leur, Franekeradeel, Culemborg

Toevoegen: Als 6e punt: "De Europese Centrale Bank krijgt een controlerende bevoegdheid op internationale banken bij grensoverschrijdende transacties.

Toelichting: Willen we het bancaire debacle van nu in de toekomst voorkomen, dan moet er, naast nationaal toezicht, ook internationale controle komen op het vrije geld- en kapitaalverkeer.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het programma pleit reeds voor internationale controle. Het vastleggen dat deze bevoegdheid zou moeten toekomen aan de ECB is echter niet raadzaam, mede met het oog op de internationale transacties die niet binnen de EU plaatsvinden maar tussen EU-landen en elders.

4.2 Een buffer tegen globalisering

De Europese Unie zet zich in voor een hervorming van het internationale financiële stelsel en voor een wereldwijd toezicht op transnationale banken en financiële instellingen. De EU moet ook zelf bescherming bieden tegen de negatieve gevolgen van financiële globalisering door de instelling van een geïntegreerd Europees stelsel van toezicht op instellingen binnen Europa. In aanvulling daarop moet er een Europees plan komen voor financieel crisismanagement.

Amendementen

107. De Jonge Socialisten

Culemborg

Toevoegen: "De Europese Centrale Bank heeft zich bewezen tijdens de financiële crisis. Een gezamenlijk Europees monetair beleid heeft een duidelijke meerwaarde en zorgt voor stabiliteit van de Euro, onze gemeenschappelijke munt. De PvdA vindt dat naleving van het onderliggende Stabiliteits- en Groeipact, dat onder andere grenzen stelt aan het toelaatbare begrotingstekort (maximaal 3% van het BNP), ten tijde van een recessie nooit ten koste mag gaan van sociaal beleid."

Toelichting: In de basis is het Stabiliteits- en Groeipact een verstandige afspraak. Het stelt de gemeenschappelijke spelregels vast waar de landen van de EMU zich aan moeten houden. Het

voorkomt dat landen te enthousiast omgaan met hun begrotingsregels omdat ze weten dat de (monetaire) rekening met alle EMU-landen gedeeld wordt. Maar, zeker voor een land met een dusdanige open economie als Nederland, in tijden van een recessie werken de regels van het Stabiliteits- en Groeipact contra-effectief. De regels dwingen een land in een diepe recessie te bezuinigen. Dit versterkt een recessie en gaat ten koste van sociaal beleid. Als PvdA kunnen we daar geen voorstander van zijn.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de keuzes voor wat betreft sociaal beleid dienen voorbehouden te blijven aan lidstaten zelf. Het behoort een politieke keuze op nationaal niveau te betreffen waar nationale kiezers nationale regeringen op kunnen afrekenen.

Daarnaast biedt het Stabiliteits- en Groeipact al flexibiliteit onder bijzondere economische omstandigheden zoals nu.

Het toezicht moet niet beperkt worden tot de traditionele handelsbanken, maar dient zich uit te strekken tot investeringsbanken, beleggingsinstellingen en verzekeringsmaatschappijen. Het dient ook betrekking te hebben op derivaten en andere nieuwe financiële instrumenten en de speculatierisico's die daaraan verbonden zijn voor de hele economie. Fusies en concentraties die tot monopolieposities en marktdominantie leiden dienen eveneens aan toezicht te worden onderworpen.

Bij het toezicht hoort ook de bevoegdheid om gepaste sanctie-maatregelen te nemen bij aantoonbare misstanden, zoals woe-kerpolissen en andere producten waarmee consumenten om de tuin geleid worden. Toezichthouders moeten de overname van banken, verzekeringsmaatschappijen en andere financiële instellingen kunnen blokkeren, indien er sprake is van een groot maatschappelijk belang, een groot risico voor spaarders en pensioengerechtigden, dan wel een zwaarwegende vermindering van de kwaliteit van dienstverlening. Voorschriften waarmee toezichthouders rekening moeten houden moeten worden aangescherpt. Daaronder vallen ook regels voor risicomanagement en boekhoudregels voor bedrijven en financiële instellingen. De voorschriften zullen ondermeer betrekking moeten hebben op de transparantie van de balans, de jaarrekening en van de financiële transacties van deze instellingen, om te waarborgen dat deze een juiste weergave bieden van de risico's. Er dient een duidelijke scheiding te komen van verantwoordelijkheden op het gebied van de kredietanalyse en de beleggingsadvisering enerzijds en de financiële handel zelf anderzijds. Er dienen scherpe en handhaafbare richtlijnen te komen betreffende een minimumomvang van het eigen vermogen van banken als buffer tegen financiële risico's. Ook beloningssystemen worden aan Europees toezicht onderworpen. Bonussen en optieregelingen voor managers van financiële instellingen moeten aan een maximum worden gebonden. Bij financieel mismanagement moeten sancties worden uitvaardigd.

Amendementen

108. Almere

Wijzigen: "Er dient een duidelijke scheiding te komen van verantwoordelijkheden op het gebied van de kredietanalyse en de beleggingsadvisering enerzijds en de financiële handel zelf anderzijds" **wordt** "Er dient een duidelijke scheiding te zijn van verantwoordelijkheden en toegang tot informatie, daar waar sprake kan zijn belangentegengestellingen of voorkennis"

Toelichting: Kredietanalyse en beleggingsadvisering dienen gescheiden te zijn i.v.m. bijvoorbeeld koersgevoelige informatie. Door de formulering in het verkiezingsprogramma wordt de indruk gewekt dat deze juist niet gescheiden behoeven te worden. Door toezichthouders zijn overigens ook al voorschriften hieromtrent afgevaardigd.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: amendement is van een andere orde. De voorgestelde tekst in het programma beoogt een duidelijke scheiding tussen advisering en verkoop in verband met belangenverstrengeling. Het amendement is hierin niet duidelijk.

108-2. PB-AMENDEMENT kredietcrisis:

Invoegen na "...uitvaardigd": De kredietcrisis leert dat ongeregeerd kapitalisme gevaarlijk is voor de stabiliteit van het financiële systeem en de reële economie. Alle spelers op de financiële markten dienen daarom aan Europese en mondiale regels onderhevig te zijn. Ook de tot nu toe nauwelijks geregeerde activistische investering- en opkoopfondsen, zoals hedgefondsen en private equity, moeten onder toezicht komen. Duurzaam, sociaal en ethisch verantwoord ondernemerschap moet de leidraad worden voor het Europees vennootschapsrecht. Om ondernemingen en werknemers beter te beschermen tegen de grillen van de financiële markten en activistische investeringsfondsen moeten (Europese) ondernemingsraden meer zeggenschap krijgen bij belangrijke strategische besluiten binnen de onderneming. Ook moet worden gekeken naar mogelijkheden om het korte termijn gerichte aandeelhoudersactivisme terug te dringen en offensief te werken aan een model waarbij de belangen van alle stakeholders o.a. werknemers, investeerders en de onderneming in evenwicht zijn.

De Eurocommissaris Mededinging dient, naast overwegingen ten aanzien van eerlijke concurrentie, sociale aspecten mee te wegen bij het beoordelen van fusies en verkoop van bedrijfsonderdelen.

Belastingontduiking en belastingfraude moeten worden tegengegaan door de mazen te dichten in de regels over informatie-uitwisseling en bronbelasting op banktegoeden van EU-ingezetenen. Wij vinden het noodzakelijk dat de EU zich ook inzet

voor internationale afspraken op dit terrein en voor een gezamenlijke aanpak van belastingparadijzen. Er moet een effectieve belasting worden ingesteld op flitskapitaal.

Wij willen dat er gelijke grondslagen komen en een minimumtarief voor Europese vennootschapsbelasting. Zulke Europese afspraken voorkomen dat de lidstaten elkaar beconcurreren met lage belastingen om ondernemingen binnen te houden of te halen. Bovendien zijn fiscale maatregelen nodig tegen speculanten en opkoopfondsen, die het eigen vermogen van bedrijven én de schatkist leegplunderen.

Amendementen

109. Capelle aan den IJssel

Toevoegen: p.18 4.2 na laatste alinea, extra alinea: "Naast een reactie van Europa op deze financiële effecten, die nadrukkelijk aandacht uit te gaan naar de effecten op arbeid als gevolg van globalisering. Het inzetten van lagelonenlanden is een gegeven en binnen Europa dient hierop een antwoord te komen. De PvdA zoekt dit antwoord in het sturen op ontwikkelingsgericht ondernemen (nieuwe producten, nieuwe kennis, nieuwe processen) in plaats van bedrijfsvoering die enkel gericht is op het halen van een (extern) rendement. Verder dient Europa een antwoord te hebben op het ongelimiteerd 'cashen' op de groei in welvaart. Het financiële deksel van de kredietcrisis hebben wij reeds op ons neus. Sturen op een duidelijk maat – genoeg is genoeg – lijkt, gezien het steeds sterker nastreven van individuele welvaart, een geluid dat nadrukkelijker door de overheid gehoord moet laten worden."

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: strekking amendement wordt bij PB-Amendement 108-2 overgenomen.

109-2. PB-AMENDEMENT

Nieuwe allinea invoegen (rest vernummeren):
4.3 Een buffer voor de Europese economie
De financiële crisis heeft in toenemende mate negatieve gevolgen voor de reële economie. De eerste massaontslagen vallen en steeds meer mensen maken zich zorgen over hun pensioen. Voorlopig blijft het aantrekken van de economie uit. De EU kan een coördinerende rol spelen in de afstemming van nationale crisismaatregelen van de lidstaten. Voorkomen moet worden dat solo acties van lidstaten mogelijk nadelig kunnen uitwerken voor buurlanden. Puur nationaal gericht protectionisme moet worden tegengegaan. Europese samenwerking kan bovendien meer opleveren dan de som der delen van individuele maatregelen. Een klein land als Nederland met een open economie heeft belang bij een Europees gecoördineerde aanpak. Onze economie wordt sterk beïnvloed door buurland Duitsland: iedere procent stimulans daar, levert Nederland 0,3 %

groei op. De Europese economieën zijn sterk verweven door de gezamenlijke markt en de gezamenlijke munt. Tot nu toe werden landen vooral afgerekend op de normen voor het begrotingstekort en de staatsschuld in het Stabiliteits- en Groeipact. Zonder het Pact los te laten, maar juist om het straks na het indammen van de recessie weer verstevigd te kunnen hanteren, moet nu een gezamenlijke strategie van verantwoorde bestedingen en investeringen worden uitgezet. Voor Sociaaldemocraten is het belangrijk dat overheidsinterventie niet ophoudt bij het redden van het financiële systeem en de spaargelden. Ook banen, inkomen en pensioenen verdienen onze aandacht. De PvdA zet daarom in op het stimuleren van duurzame, kwalitatieve en groene banen, diensten en producten. Er moet voortvarend worden ingezet op arbeidsbemiddeling en opleiding van werknemers. Het midden- en klein bedrijf moet meer toegang krijgen tot (micro) krediet, garanties en gerichte stimulansen.

4.3 Publieke voorzieningen gewaarborgd

Publieke voorzieningen moeten uitblinken in kwaliteit en toegankelijkheid. Dat vraagt om terughoudendheid bij het vermarkten van publieke voorzieningen en waterdichte juridische borging van publieke belangen. Lidstaten moeten zelf kunnen beslissen welke (semi-)publieke voorzieningen zij aan hun burgers verstrekken en op welke manier. Daar waar Europese marktregels thans te weinig ruimte bieden voor nationale publieke belangen, moeten deze worden aangepast.

Amendementen

110. Dordrecht

Toevoegen na laatste zin: Daar waar privatisering negatieve consequenties heeft gehad voor de consument moet deze worden teruggedraaid.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de passage stelt nu juist dat keuzes over de inrichting van publieke voorzieningen gemaakt moeten worden op nationaal niveau. Het in een Europees programma opnemen van een dergelijke passage is dan ook onverstandig.

In de Europese aanbestedingsregels moet de toepassing van sociale en milieucriteria bij aanbestedingsprocedures worden uitgebreid en versterkt. In de regels die wij voor ogen hebben, wordt verankerd dat door voorkeursbeleid opdrachten vaker bij het midden- en kleinbedrijf terecht komen. Goede voorlichting van lokale en provinciale overheden over sociaal verantwoord aanbesteden is nodig. De drempelbedragen waarboven men tot aanbesteding verplicht is, moeten worden verhoogd. Wanneer aanbesteding een ondermijning dreigt te worden voor vitale publieke belangen, bijvoorbeeld in delen van het openbaar vervoer of de zorg, moet van aanbesteding kunnen worden afgezien.

Amendementen

111. Gouda

Toevoegen laatste zin van 4.3.: 'Wanneer aanbesteding ... afgezien.' aansluiten bij eerste alinea van punt 4.3. De tweede alinea van 4.3. verder **schrapen** en **vervangen** door:

4.4. Aanbestedingsregels

In de Europese aanbestedingsregels moet de toepassing van sociale en milieucriteria bij aanbestedingsprocedures worden uitgebreid en versterkt. Goede voorlichting van lokale en provinciale overheden over sociaal verantwoord aanbesteden is nodig. De drempelbedragen waarboven met tot aanbesteding verplicht is, moeten worden verhoogd. Kwalitatieve drempels in de aanbesteding die het midden- en kleinbedrijf onevenredig uitsluiten, moeten worden herzien.

en de paragraafnummers 4.4 t/m 4.6 wijzigen in 4.5 t/m 4.7.

Toelichting: In paragraaf 4.3. lopen twee thema's door elkaar heen: het waarborgen van publieke voorzieningen en aanbestedingsregels. Derhalve het voorstel om deze per thema te behandelen en te splitsen in twee paragrafen. Voorkeursbeleid bij aanbestedingsregels lijkt ons geen goede formulering. Derhalve een nieuwe tekst.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Alinea wijzigen in: De Europese aanbestedingsregels moeten overzichtelijker en eenvoudiger. Bij de toepassing van de aanbestedingsregels moeten sociale- en milieucriteria worden uitgebreid en versterkt. In de toepassing van de regels die wij voor ogen hebben, gaat het dus niet langer enkel om de goedkoopste leverancier van een dienst of product maar om de beste. Daarnaast moet worden verankerd dat door voorkeursbeleid opdrachten vaker bij het midden- en kleinbedrijf terechtkomen. Goede voorlichting van lokale en provinciale overheden over sociaal verantwoord aanbesteden is nodig. De drempelbedragen waarboven men tot Europese aanbesteding verplicht is, moeten worden verhoogd. Wanneer aanbesteding een ondermijning dreigt te worden voor vitale publieke belangen, bijvoorbeeld in delen van het openbaar vervoer of de zorg, moet van aanbesteding kunnen worden afgezien.

4.4 Een sociale marktontwikkeling

De Europese Unie moet werk maken van een bestuurs- en zeggenschapsmodel voor bedrijven dat recht doet aan de belangen van werknemers, consumenten, toeleveranciers en aandeelhouders, in plaats van slechts aan de belangen van laatstgenoemden. Werknemersbelangen en het belang van continuïteit en maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering mogen niet de dupe worden van de korte termijn belangen van agressief aandeelhouderskapitaal. Wij willen dat de lidstaten van de Europese Unie geen onderlinge concurrentie voeren op basis

van verschillende arbeidsomstandigheden. Alle werknemers moeten recht krijgen op her- en bijscholing.

Amendementen

112. Rotterdam

Dordrecht, Culemborg

Toevoegen: "Er wordt gestreefd naar een sociaal minimum en een minimum loon in alle lidstaten van de Europese Unie."

Toelichting: Veel sociale ongelijkheid is aan het ontbreken hiervan te wijten.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: lidstaten horen zelf te gaan over sociaal beleid. Sociaal beleid dient een uitdrukking te zijn van nationale verzorgingsstaten. Dat willen we voor Nederland, dat geldt dus ook voor de andere lidstaten.

In een vergrijzend Nederland met een structureel aantrekkelijke arbeidsmarkt kunnen arbeidsmigranten uit de nieuwe EU-landen voorzien in vacatures op de arbeidsmarkt. Voor werknemers uit de EU-lidstaten, burgers van de Europese Unie die naar Nederland komen om voor een gevestigde werkgever te werken, gelden dezelfde arbeidsvoorwaarden als voor Nederlandse werknemers. Voor mensen die tijdelijk naar Nederland komen omdat hun (buitenlandse) werkgever hier een klus moet klaren, gelden de regels van de Detacheringsrichtlijn. De gelijke behandeling die met deze richtlijn werd beoogd staat onder druk. Uitgangspunt dient te blijven dat lidstaten in Europa zelf mogen bepalen welke onderdelen van hun nationale arbeidsrecht en van de geldende arbeidsvoorwaarden algemeen verplicht kunnen worden gesteld voor gedetacheerde werknemers, zolang deze verplichtingen niet discrimineren of leiden tot protectionisme. Waar nodig moeten daartoe gaten in de Nederlandse en Europese wetgeving worden gedicht. Veel meer flankerend beleid en controle zijn nodig om illegale arbeid en uitbuiting van arbeidsmigranten te voorkomen en te bestrijden. Zolang dit nog niet het geval is, moeten landen beperkingen aan de instroom van werknemers kunnen opleggen, om misstanden zoals uitbuiting en oneigenlijke verdringing tegen te gaan. Misbruik van de zelfstandigenstatus moet worden tegengegaan, ondermeer door een eenduidige Europese definitie van het begrip 'zelfstandige' vast te leggen.

Amendementen

113. Zaanstad

Etten-Leur

Wijzigen: "met een structureel aantrekkelijke arbeidsmarkt". **wordt** "In een vergrijzend Nederland, zeker in periodes met een aantrekkelijke arbeidsmarkt, kunnen

Toelichting: De gehanteerde formulering is niet helemaal meer in overeenstemming met de huidige werkelijkheid.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: op de langere termijn blijven tekorten ontstaan in het algemeen. In specifieke sectoren als onderwijs en zorg zijn de tekorten structureel en nijpend.

114. Capelle aan den IJssel

Etten-Leur

Toevoegen in 4.4 eind 2e alinea: "Tevens dient Europa te voorzien in maatregelen waarbij werkgelegenheid op een redelijke wijze wordt geborgd, in geval er sprake is van tijdelijke Europese instituties (bijvoorbeeld een Joegoslavië-tribunaal), zodat de kwaliteit van die instituties ook aan het eind van hun bestaansduur geborgd blijft."

Toelichting: Toelichting: Het Joegoslavië-tribunaal kent op dit moment een leegloop van personeel, juist nu veel rechtspraak plaatsvindt aan het eind van de levensduur van dit tribunaal. De beste juristen vertrekken het eerst en daarmee komt de kwaliteit van de rechtspraak onder druk.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: overbodig.

115. Oss/Maasdonk/Lith

Toevoegen na "In een vergrijzend Nederland met een structureel aantrekkende arbeidsmarkt kunnen arbeidsmigranten uit de nieuwe EU-landen voorzien in vacatures op de arbeidsmarkt.":
" , mits dit niet ten koste gaat van de al aanwezige in Nederland wonende werkzoekenden."

Toelichting: Vaak is het zo dat werkgevers liever mensen van buiten (bijvoorbeeld Polen of Roemenie) Nederland aantrekken om dat deze werknemers vaak goedkoper zijn dan de al aanwezige werkzoekenden. Wellicht is het mogelijk dat werkgevers een bepaalde subsidie kunnen krijgen wanneer ze werknemers in dienst nemen die al in Nederland wonen en het liefst ook een Nederlands paspoort hebben.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Zin wijzigen in: In een vergrijzend Nederland met een structureel aantrekkende arbeidsmarkt kunnen arbeidsmigranten uit de nieuwe EU-landen voorzien in vacatures op de arbeidsmarkt indien Nederlandse werkzoekenden niet in deze behoefte kunnen voorzien.

116. Multi Etnisch Vrouwenennetwerk

Vrouwen in de PvdA

Toevoegen: Europa heeft veel betekend voor gelijke behandeling van mannen en vrouwen, maar er moet nog veel verbeterd worden als het gaat om de strijd tegen discriminatie op de arbeidsmarkt, gelijke betaling, de balans tussen werk en privé en de beschikbaarheid van kinderopvang. In sommige Europese landen hebben mannen bijvoorbeeld bijna geen recht op ouderschapsverlof. Dat moet voor zowel vrouwen als mannen verbeterd worden. De politieke vertegenwoordiging van vrouwen

op hoge posten in Europa moet veel hoger. De participatie van vrouwen aan de arbeidsmarkt is een belangrijk wapen tegen armoede waarvan vrouwen veel vaker het slachtoffer worden. De strijd tegen vrouwenhandel en geweld tegen vrouwen blijft een belangrijk speerpunt voor de PvdA. Evenals de strijd voor seksuele en reproductieve rechten voor alle vrouwen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: lidstaten horen zelf te gaan over sociaal beleid. Sociaal beleid dient een uitdrukking te zijn van nationale verzorgingsstaten. Dat willen we voor Nederland, dat geldt dus ook voor de andere lidstaten.

De concurrentiekracht van Europa en de interne samenhang dienen te worden bevorderd door meer gezamenlijke onderzoeksprogramma's op te stellen en deze uit te breiden.

Amendementen

117. Brussel/België

Toevoegen na de zin: De toenemende vergrijzing maakt het inzetten op onderzoek, innovatie en technologie noodzakelijk om een hogere duurzame economische groei te bereiken. Dit vergt het slechten van de barrières die het vrije verkeer van kennis – zowel onderzoekers, als onderzoeksresultaten – binnen Europa belemmert. Daarnaast zijn er een aantal technologische projecten – het afvangen van CO₂ emissies (CCS), schone energie – waar de onderzoeksinspanningen niet door individuele lidstaten kunnen worden ondernomen: coördinatie op Europees niveau is noodzakelijk.

Toelichting: Te beperkt en geen informatie welke onderzoekgebieden gestimuleerd moeten worden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: te gedetailleerd.

Wij willen dat er een betere uitwisseling van onderzoekers en studenten binnen Europa komt. Studenten en werkende jongeren moeten veel gemakkelijker in andere landen binnen de EU kunnen studeren of stage lopen. De bestaande stimuleringsprogramma's moeten niet alleen voor studenten aan universitaire instellingen, maar ook voor scholieren en studenten aan MBO en HBO en voor onderzoekers opengesteld worden. Overdraagbaarheid van studiepunten en financiering van uitwisselingsprogramma's dient te worden gestimuleerd. De wederzijdse erkenning van diploma's moet worden versneld.

Amendementen

118. De Jonge Socialisten

Wijzigen: gehele alinea wordt:

"Wij willen dat er een betere uitwisseling van onderzoekers en studenten binnen Europa

komt. Door te investeren in zowel beurzen, samenwerkingsverbanden als uitwisselingsprogramma's kunnen uitwisselingen worden uitgebreid en de kwaliteit worden verbeterd. Binnen het ERASMUS-programma, voor universitaire studenten, HBO-studenten en onderzoekers, moeten deelnemende instellingen beter samenwerken om de overdraagbaarheid van studiepunten te verbeteren. Studenten moeten twee keer een ERASMUS-beurs kunnen krijgen. Dit is nodig vanwege de Bachelor-Master structuur.

Ook jongeren die niet aan de universiteit of het HBO studeren moeten op een makkelijke manier in andere landen kunnen studeren of stage lopen. De uitwisselingsprogramma's voor MBO-studenten en scholieren moeten net zo toegankelijk worden als het ERASMUS-programma. Studenten die in Europa studeren maar geen Europees paspoort hebben, moeten gewoon aan de uitwisselingsprogramma's kunnen meedoen. Structuurfondsen moeten kunnen worden ingezet om onderwijsinstellingen in Zuid-Europa en Centraal-Oost Europa op Noord-West Europees niveau te krijgen."

Toelichting: Originele tekst is vaag en feitelijk onjuist. HBO-studenten vallen gewoon onder het ERASMUS programma, net als onderzoekers (Nuffic is hierin een van de actiefste nationale agentschappen). Er bestaat ook al een programma voor scholieren (Comenius), voor ouderen (Grundtvig) en een vocational education and training programma (DaVinci) waar ook MBO-studenten iets in kunnen, alleen is dit veel ingewikkelder dan voor WO en HBO studenten. Gebrekkige overdraagbaarheid van studiepunten en mankementen in de erkenning van diploma's ligt vooral aan rigide curricula, niet aan het European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS). De voorgestelde tekst ligt in dezelfde lijn maar benoemt problemen en biedt concrete oplossingsrichtingen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Gehele alinea vervangen door:
Wij willen dat er een betere uitwisseling van onderzoekers en studerende binnen Europa komt. Door te investeren in beurzen, samenwerkingsverbanden en uitwisselingsprogramma's kunnen uitwisselingen worden uitgebreid en de kwaliteit worden verbeterd. Binnen het ERASMUS-programma, voor universitaire studenten, HBO-studenten en onderzoekers, moeten deelnemende instellingen beter samenwerken om de overdraagbaarheid van studiepunten te verbeteren.

Studenten moeten i.v.m. de Bachelor-Masterstructuur twee keer een ERASMUS-beurs kunnen krijgen.

Ook jongeren die niet aan de universiteit of het HBO studeren moeten op een makkelijke manier in andere landen kunnen studeren of stage lopen. De uitwisselingsprogramma's voor MBO-studenten en scholieren moeten net zo toegankelijk wor-

den als het ERASMUS-programma. Studenten die in Europa studeren maar geen Europees paspoort hebben, moeten gewoon aan de uitwisselingsprogramma's kunnen meedoen. Structuurfondsen moeten kunnen worden ingezet om onderwijsinstellingen in Zuid-Europa en Centraal-Oost Europa te verbeteren.

119. Heemskerk

Culemborg, Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Toevoegen als extra slotalinea: "Te veel homo's en lesbiennes met een duurzame relatie, die willen wonen en werken in een ander Europees land, worden nu met veel negatieve consequenties geconfronteerd omdat hun relatie daar juridisch niet erkend wordt. Wederzijdse erkenning, in alle EU landen, van huwelijken, partnerschappen en ouderschapsrechten die in één van de EU lidstaten wettelijk zijn geregistreerd vormt een mogelijk antwoord. De EU dient daartoe concrete voorstellen te doen, zodat een vrij verkeer van deze groep Europese burgers wordt bevorderd."

Toelichting: Voorstel 27 van het PES-manifest roept de PES op eensgezind op te treden richting wederzijdse erkenning, in alle EU landen, van huwelijken, partnerschappen en ouderschapsrechten voor partners van het zelfde geslacht die in één van de EU lidstaten wettelijk zijn geregistreerd. Daarmee krijgen deze koppels ook in een lidstaat waar het huwelijk of partnerschap voor hen niet openstaat, toch de toegang tot de rechten die normaliter in een huwelijk of samenlevingscontract worden verkregen. Dit is een concrete en ambitieuze verandering, die hard nodig is om een vrij verkeer van Europese burgers mogelijk te maken.

PREADVIES: OVERNEMEN

4.5 Europees sociaal beleid met meerwaarde

Ons uitgangspunt is dat sociaal beleid zo dicht mogelijk bij de mensen die het betreft wordt gemaakt. Maar op sommige terreinen is een Europese aanpak noodzakelijk om effectief te zijn. Zo zijn de huidige gebrekkige afstemming van nationale regelingen op het gebied van fiscaliteit en sociale zekerheid een belemmering voor de arbeidsmobiliteit binnen de EU. De fiscale problemen rond de opbouw en uitkering van pensioenen moeten worden opgelost. Ook is een regeling nodig opdat werknemers hun opgebouwde pensioenrechten niet zien verschrompelen als zij elders in de EU gaan werken, maar die rechten kunnen meenemen als zij niet meer actief zijn op de arbeidsmarkt.

Amendementen

120. Leeuwarden

Toevoegen: Op pensioen is de open coördinatie van toepassing. Dit betekent dat er geen Europese eisen voor pensioensystemen zijn. Elk land mag

op eigen wijze het pensioen regelen. Dat maakt dat er verschillende systemen naast elkaar bestaan. Dit heeft ook gevolgen voor het ontwerpen van Europese regelgeving die consequenties heeft voor pensioen, bijvoorbeeld op financieel gebied. Deze regelgeving dient zodanig vorm gegeven te worden dat alle pensioensystemen daarmee kunnen werken en daar niet door benadeeld worden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Toevoegen "Europese regelgeving die consequenties heeft voor pensioenfondsen, bijvoorbeeld op financieel gebied dient rekening te houden met de grote verschillen in pensioenregelingen in de Europese landen".

121. Dordrecht

Toevoegen na laatste zin:

Natuurlijk is niet alleen effectiviteit een argument voor een Europese aanpak van sociaal beleid. Sociale gelijkheid en solidariteit bevorderen het welzijn van Europese burgers. Er moeten daarom Europese waarborgen komen wat betreft minima voor arbeidsvoorwaarden, minimumlonen, uitkeringen en de basisgezondheidszorgverzekering.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: lidstaten gaan grotendeels zelf over sociaal beleid. Sociaal beleid dient een uitdrukking te zijn van nationale verzorgingsstaten. Dat willen we voor Nederland, dat geldt dus ook voor de andere lidstaten.

Onze gezondheidszorg is gebaseerd op solidariteit die nationaal geregeld is. Dat moet zo blijven. Europa kan echter een meerwaarde hebben, door mensen in grensregio's dichterbij huis zorg te kunnen leveren. Ook moeten Europeanen geholpen kunnen worden in andere landen, wanneer zij daar verblijven of als expertise in het eigen land niet aanwezig is. Op deze punten zijn Europese afspraken over grensoverschrijdende zorg en de financiering ervan wenselijk.

Amendementen

122. Groningen

Toevoegen: 4.6 Krimp

De bevolking van Europa zal de komende decennia teruglopen. Dat biedt grote kansen op meer duurzaamheid, zeker als ook op lange termijn andere werelddelen ons in deze ontwikkeling navolgen. Echter in de overgang dreigen ernstige problemen op te treden. Het proces verloopt niet overal gelijk en daardoor kunnen ernstige sociale verstoringen optreden. Leegloop van bepaalde gebieden kunnen tot ophoping van problemen leiden voor de achterblijvers.

nb: volgende paragraaf wordt automatisch 4.7
Het Europese beleid dient zo vorm gegeven te worden dat het de oplossing van deze problemen

bevordert. Dat zal voor haast alle beleidsterreinen gevolgen moeten hebben. Dat wil niet zeggen dat het Europees beleid is, maar dat nationaal beleid niet in de weg gezeten moet worden en vooral samenwerking en uitwisseling van probleemoplossende wegen ondersteund moet worden.

Daarnaast betekent het voor de sociaaldemocraten, dat gezocht moet worden naar nieuwe kansen voor afgelegen regio's en dat het nodig kan zijn om arbeidskrachten uit andere delen van de wereld hier heen te halen om vrijvallende vacatures op te vullen.

Toelichting: Het is ons zelf in het eerste concept ook niet opgevallen maar het is opmerkelijk dat in het programma geen woord geweid wordt aan de krimp van de bevolking, een ontwikkeling die in een aantal landen nu al grote gevolgen heeft en dat ook in Nederland in toenemende mate zal krijgen. De trek naar economisch sterke stedelijke gebieden zal de verandering daar het laatst doen optreden, maar nu al is Zuid-Limburg en een aantal plattelandsgebieden in Oost-Nederland aan het krimpen. Scholen gaan dicht doordat er te weinig kinderen zijn en dat maakt het weer onaantrekkelijk voor jongeren er te blijven. De groei van de steden wordt er tijdelijk nog door versterkt. Maar daar komt de krimp op den duur natuurlijk ook. Het komt ons voor dat een dergelijke ontwikkeling niet genegeerd moet worden in een Europees programma. Wij dienen dit amendement dan ook in om een nog betere tekst van het partijbestuur uit te lokken.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Toevoegen paragraaf:

4.6 Krimp

De bevolking van Europa zal de komende decennia teruglopen. Dat biedt grote kansen voor meer duurzaamheid. Echter in de overgang dreigen ernstige problemen op te treden. Het proces verloopt niet overal gelijk en daardoor kunnen ernstige sociale verstoringen optreden. Leegloop van bepaalde gebieden kunnen tot ophoping van problemen leiden voor de achterblijvers. Het Europese en nationaal beleid dient zo vorm gegeven te worden dat het de oplossing van deze problemen bevordert. Samenwerking en uitwisseling van oplossingen tussen de verschillende lidstaten dient gestimuleerd te worden.

123. Brussel/België

Toevoegen: Aan het einde van de paragraaf: "Europa kan sociale standaarden in de wereld bevorderen. Rechtvaardige behandeling werknemers en een gezond arbeidsklimaat is weliswaar belangrijk in Europa, maar hanteren we dezelfde standaard tegenover derde landen bij de import van hun goederen? Een sociaal Europa stopt niet bij de buitengrenzen. Progressieve regels moeten, in samenspraak met partners en zonder de WTO regels te ontwijken, opgesteld worden om landen

zoals China en India te dwingen meer te doen om werknemers te beschermen. Ook dat is sociaal."

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: in het hoofdstuk 'Europa in de wereld' (paragraaf 2.4) wordt uitgebreid stilgestaan bij Europees handelsbeleid in relatie tot de wereld; social dumping, kinderarbeid, milieu etc.

4.6 Een krachtige en duurzame economie

De Europese Unie moet investeringen bevorderen in een duurzame kenniseconomie en een onafhankelijke beoefening van de wetenschap. De Unie dient innovatie te stimuleren en te helpen bij de toepassing van nieuwe technieken en ideeën. De huidige innovatiegelden komen voornamelijk ten goede aan de grote bedrijven op de Europese markt. Een bepaald percentage van de innovatiegelden dient te worden geoordeeld ten behoeve van het midden- en kleinbedrijf.

Amendementen

124. Rotterdam

Zutphen, Brussel/België

Toevoegen na 'duurzaam': 'maak- en'

Toelichting: De huidige economische crisis toont aan dat alleen een gevarieerde economie waarin zowel de kennis als de maaksector evenwichtig vertegenwoordigd zijn van belang.

Vanzelfsprekend streven wij naar een duurzame maaksector.

PREADVIES: OVERNEMEN

125. Hoogeveen

Toevoegen: Nieuwe (sub)paragraaf 4.6.2:

De grenzen aan het kapitalisme.

De kredietcrisis leert dat de

- markten niet zonder regulering kunnen
- hedgefondsen aan banden moeten worden gelegd
- de financiële markten beter moeten worden gereguleerd
- de banken hun rol als kredietverschaffer voor bedrijven, zorginstellingen, onderwijs en particulieren moeten vervullen
- er grenzen zijn aan privatisering en marktwerking in energievoorziening, zorg, onderwijs, woningbouw en openbaar vervoer
- de EU tijdig voor conjuncturele impulsen moet zorgen in duurzame zaken als kennis, water, energie en grondstoffen
- de vergrijzing vraagt om structurele maatregelen voor blijvende arbeidsparticipatie van iedereen.

Toelichting: De inhoud van par. 4.6 weerspiegelt niet het daadkrachtige optreden van onze partijleider Wouter Bos. Wij vragen het PB een nieuwe paragraaf te maken met aandacht voor bovengenoemde punten die o.a. ontleend zijn aan een artikel van Wouter van Dieren en Arnold Heertje in de Volkskrant van 10 januari.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 109-2 bij paragraaf 4.2.

Structuurfondsen moeten in beginsel slechts worden ingezet in die regio's waar de middelen het meest nodig zijn, namelijk in verarmde regio's in arme lidstaten. In de EU die wij wensen, wordt de Nederlandse aanspraak op Europese fondsen vooralsnog beperkt tot het Europees Sociaal Fonds (ESF) voor arbeidsgerelateerde projecten en andere specifieke programma's in de regio's. Het Globaliseringfonds (dat nu vooral op massaontslagen in grote bedrijven gericht is) moet in het ESF worden ondergebracht en mede worden ingezet voor het opvangen van aanpassingsproblemen ten gevolge van grensoverschrijdende arbeid. Zo kunnen steden toegerust worden om malafide uitzendpraktijken tegen te gaan en huisvesting en onderwijs voor specifieke groepen te regelen.

Vermindering van de regeldruk, vooral voor het Europese midden- en kleinbedrijf, dient er mede toe om de economische groei te bevorderen. Stelselmatige doorlichting van Europese regelgeving en toetsing daarvan aan overeengekomen uitgangspunten zal moeten plaatsvinden om de administratieve lasten van bedrijven te verminderen. Dit betreft zowel bestaande als nieuwe regelgeving. Nationale inspanningen om de regeldruk te verminderen mogen niet teniet worden gedaan door groeiende regeldruk vanuit Brussel. Hiervoor dienen duidelijke doelen te worden omschreven ten aanzien van administratieve lasten.

Amendementen

126. Capelle aan den IJssel

Toevoegen: p. 20 in 4.6 in laatste alinea na "...Dit betreft zowel bestaande als nieuwe regelgeving.":

"Daarbij wil de PvdA eerst een duidelijke afbakening van waar Brussel wel over gaat en waar niet. Welke Europese belangen voor nationale belangen gaan en welke niet. Tegen gaan van regeldruk is vooral ook het uitsluiten van gebieden waar Europa geen rechtsgeldigheid heeft. Tevens wil de PvdA dat bij bestaande en nieuwe regelgeving ook binnen Europa gewaakt wordt voor "detournement de pouvoir" – in dit geval maar uitgelegd als onrechtmatige invloed uitoefenend op flankerende beleidsthema's waar Europa geen rechtsgeldigheid heeft."

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het tegengaan van de administratieve lasten van Europese regels voor het bedrijfsleven staat los van de vraag óf er sprake dient te zijn van Europese regels. Deze afweging komt elders in het programma aan de orde. Hier betreft het de vraag over de invulling van de regels en de minimalisering van de druk die deze oplevert voor het bedrijfsleven.

5. Recht en goed bestuur

5.1 *Uitgangspunten*

Dankzij de Europese integratie kunnen Europese burgers vrij reizen door de Europese Unie. Van die vrijheid genieten we als student, werknemer, ondernemer en vakantieganger. Maar met het wegvallen van grenzen en de globalisering worden grensoverschrijdende illegale praktijken ook gemakkelijker. Daarom is Europese samenwerking nodig om internationale misdaad te bestrijden: mensenhandel (in het bijzonder de handel in vrouwen), misbruik van kinderen, terrorisme en (belasting)fraude. Wij willen dat de aanpak waar mogelijk preventief is, maar waar nodig repressief. Iedere bevoegdheid op Europees niveau moet gepaard gaan met democratische controle en bescherming van burgerrechten.

Goed bestuur betekent ook dat Europese lidstaten elkaar kunnen aanspreken wanneer aangegane verplichtingen niet worden nagekomen. Dat geldt niet alleen in geval van eventuele schending van toetredingscriteria door nieuwe lidstaten, maar ook de Verdragsverplichtingen van de lidstaten die al lange tijd deel uitmaken van de Europese Unie. Een gelijke behandeling van alle lidstaten en hun burgers komt aan de geloofwaardigheid van de Unie ten goede.

Het politieke proces in de Europese Unie is nog steeds te weinig democratisch. Verbeteringen moeten in nieuwe verdragen vorm krijgen. Maar dat is niet voldoende. Nationale parlementen moeten veel meer aandacht aan Europese regelgeving schenken dan thans het geval is. De Europese democratie is ook gebaat bij een einde aan ondoorzichtige lobbypraktijken van belangengroepen. Niet alleen lobbyisten zullen gedwongen moeten worden zich te registreren, maar ook al hun lobbyactiviteiten en voorstellen. Dat geldt voor alle contacten, niet alleen met gekozen vertegenwoordigers, maar ook en vooral met de bureaucratie.

Amendementen

127. Utrecht

Dordrecht, Gouda, Zeist

Schrappen: 'Niet alleen lobbyisten...met de bureaucratie.'

Toelichting: Ook wij zijn van mening dat een einde moet komen aan de huidige ondoorzichtige lobbypraktijken. Het is echter de vraag of de voorgestelde oplossing – het registreren van lobbyisten en hun activiteiten- zal helpen en niet eerder een onbedoelde toename van de bureaucratie tot gevolg heeft.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de registratie van lobbyisten is reeds een feit, het betreft hier slechts de toevoeging van de activiteiten en voorstellen aan reeds bestaande data ter bescherming van de democratie.

128. De Jonge Socialisten

Wijzigen: derde alinea, paragraaf 5.1

Derde zin ("Maar dat is niet voldoende") wordt "De PvdA zal zich inzetten om een initiatiefrecht voor het Europees Parlement onderdeel te laten uitmaken van deze verdragen."

Toelichting: We willen de kiezer niet de bos insturen met onzekerheid over onze inzet. Als wij vinden dat Europa te weinig democratisch is, moeten we ook aangeven wat onze inzet is om Europa democratischer te maken. Een sterker Europees Parlement, met initiatiefrecht, moet daar wat ons betreft onderdeel van uitmaken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de inzet is dat de PvdA bij volgende verdragswijzigingen zal pleiten voor een democratischer Europa in het algemeen en voor meer democratische bevoegdheden van het Europees Parlement in het bijzonder. De exacte invulling daarvan behoeft hier geen invulling.

129. Zutphen

Dordrecht, Culemborg

Toevoegen na de zin 'Nationale parlementen (...) dan thans het geval is': 'Bovendien moeten burgers in de lidstaten beter geïnformeerd worden over ontwikkelingen in Europa en de lidstaten. De PvdA streeft daarom naar verhoogde aandacht voor Europa en haar lidstaten in onderwijs en in voorlichting, als ook naar een 'Europa journal' op de Europese publieke zenders en naar verhoogde aandacht voor de Europese film – en documentaire'.

Toelichting: De Europese democratie en het civiel draagvlak voor Europa valt of staat grotendeels bij kennis over Europa en haar lidstaten. Die kennis is echt onder de maat. Hier kunnen we wat aan doen, via onderwijs en voorlichting en via verhoogde subsidie of andere prikkels ten aanzien van de Europese film- en documentaire industrie. Daarnaast zou aandacht voor ontwikkelingen in Europa en haar lidstaten via bijvoorbeeld het NOS Journaal in Nederland niet misstaan. Mochten politici daar maar weinig directe invloed op uit kunnen uitoefenen, dan zou dat wel kunnen via gesprekken, lobby, oproepen enzovoort met zendercoördinatoren en programmamakers.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 130, Gouda

130. Gouda

Dordrecht, Culemborg

Toevoegen 3e alinea na de zin: "Het politieke procesdemocratisch": Het Europees Parlement dient het recht van initiatief te krijgen.

Toevoegen aan deze alinea: Het Europees Parlement vergadert alleen te Brussel.

Toelichting: De huidige tekst pleit te weinig voor versterking van de democratie. Bovendien moet verspilling worden voorkomen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Alinea wijzigen in: Het politieke proces in de Europese Unie is nog steeds te weinig democratisch. Verbeteringen moeten in nieuwe verdragen vorm krijgen. Maar dat is niet voldoende. Nationale parlementen moeten veel meer aandacht aan Europese regelgeving schenken dan thans het geval is. Bovendien moeten burgers in de lidstaten beter geïnformeerd worden over ontwikkelingen in Europa. Meer aandacht voor Europa en haar lidstaten in onderwijs en in voorlichting is daarvoor van belang. De Europese democratie is ook gebaat bij een einde aan ondoorzichtige lobbypraktijken van belangengroepen. Niet alleen lobbyisten zullen gedwongen moeten worden zich te registreren, maar ook al hun lobbyactiviteiten en voorstellen. Dat geldt voor alle contacten, niet alleen met gekozen vertegenwoordigers, maar ook en vooral met de bureaucratie. Eveneens moet er een eind worden gemaakt aan het verhuiscircus tussen Brussel en Straatsburg.

131. Brussel/België

Toevoegen voor de eerste zin: “Het Europa van de burger komt nog meer in zicht als iedereen in de EU weet wat het Europese burgerschap inhoudt. De EU en de nationale lidstaten dienen de rechten en problemen van het Europese burgerschap duidelijk in kaart te brengen om de burger beter te informeren, rechtsongelijkheden weg te werken en waar nodig, rechtssystemen beter op elkaar af te stemmen.”

Toelichting: Europees burgerschap is tot op heden onderbelicht. Er zijn nog veel obstakels om de vrijheden die Europa biedt te genieten. Met het in kaart brengen van problematiek en het begeleiden en informeren van de burger, wordt de EU transparanter en toegankelijker voor haar eigen burgers. Hierbij moet gedacht worden aan pensioenwetgeving, het genieten van gezondheidszorg, studeren, huwelijks- testament en scheidingswetgeving, etc.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: passage is een verzameling van punten die onvoldoende aansluiten bij algemene inleiding over recht en goed bestuur of die reeds benoemd worden.

5.2 Migranten en minderheden

Arbeidsmigratie kan een antwoord zijn op specifieke tekorten op de Europese arbeidsmarkt. Er moeten kanalen zijn voor legale migratie naar de landen van de Europese Unie. De lidstaten moeten zelf kunnen bepalen hoeveel migranten ze toelaten en voor welke vakgebieden. De nadelige gevolgen voor ontwikkelingslanden van migratie naar de EU (de zogenaamde brain-drain) moeten worden beperkt en de voordelen ervan bevorderd (geldovermakingen, investeringen, kennisoverdracht).

Amendementen

132. Rotterdam

Culemborg

Toevoegen: “Er wordt gestreefd naar invoering van kiesrecht voor derdelanders voor het Europees Parlement.”

Toelichting: Zonder te raken aan nationaal kiesrecht zou dit (voor langdurig ingezetenen) mogelijk moeten zijn om integratie op sociale integratie op Europees niveau te bevorderen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: passief en actief kiesrecht in Nederland behoudens voor gemeenteraden is voorbehouden aan personen met de Nederlandse nationaliteit. In het verlengde daarvan ligt – gelet op de grote betekenis van Europa voor de nationale wet- en regelgeving – het toekennen van kiesrecht voor het Europees Parlement niet voor de hand.

De praktijk dat Europese landen elkaar beconcurreren met streng asielbeleid moet beëindigd worden. Een gemeenschappelijk Europees asielsysteem dient te garanderen dat personen die internationale bescherming nodig hebben, een humane bescherming vinden in de hele Europese Unie, conform de internationale afspraken en standaarden. Lidstaten mogen hogere beschermingsnormen hanteren ten aanzien van asielzoekers. Voor zover het bestaande systeem leidt tot een ongelijke spreiding van asielzoekers over het grondgebied van de EU, moeten maatregelen worden genomen om de lasten meer gelijk te verdelen. De mogelijkheid voor asielzoekers om legaal te werken als de behandeling van hun asielverzoek buiten hun schuld langer dan zes maanden duurt, moet uniform worden geregeld in de EG Opvangrichtlijn.

Amendementen

133. Rotterdam

Dordrecht, Zutphen, Culemborg, Brussel/België

Toevoegen na: “om legaal te werken”: “en een opleiding te volgen”.

Toelichting: Ook dit ontbreekt nu en kan tot veel gelijksoortige problemen leiden in de toekomst.

PREADVIES: OVERNEMEN

De EU moet voldoende middelen vrijmaken voor de bewaking van de Europese buitengrenzen. De Europese landen die hiervoor de grootste inspanning moeten plegen, hebben ondersteuning nodig in menskracht en geld. De grensbewaking aan zee moet gepaard gaan met een programma tot redding van bootvluchtelingen op de wateren rond Europa en garanties dat de betrokkenen asiel kunnen aanvragen wanneer zij gered worden.

Amendementen

134. Multi Etnisch Vrouwenennetwerk

Toevoegen: De EU moet voldoende middelen vrijmaken voor de bewaking van de Europese buitengrenzen en de lidstaten moeten beter met elkaar samenwerken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *dubbelop, samenwerking is reeds opgenomen in de tweede zin.*

De Europese Unie moet zich inspannen om de fundamentele oorzaken van migratie uit arme landen aan te pakken, en de redenen waarom mensen hun land ontvluchten.

Illegale immigratie moet worden bestreden. Mensenhandelaars en werkgevers die van illegale arbeiders gebruikmaken worden streng vervolgd. Slachtoffers van mensenhandel hebben daadwerkelijke en effectieve bescherming nodig.

Het nieuwe Europese migratiebeleid dient te worden aangevuld met nationaal beleid gericht op een zorgvuldige integratie van migranten. De Europese Unie heeft een toezichthoudende taak met betrekking tot de toegang tot sociale voorzieningen en de arbeidsmarkt van migranten en dient deze te doen gelden.

De Europese Unie moet zich inspannen om landen buiten de EU te ondersteunen in de bescherming van vluchtelingen. Daarvoor is meer steun nodig en een lange termijn betrokkenheid alsmede goede samenwerking met de betreffende landen. Maar deze steun mag geen substituuat zijn voor asiel binnen de EU.

De Europese Unie moet beter gebruik maken van haar mogelijkheden om lidstaten aan te spreken op de wijze waarop zij met minderheden omgaan. De nieuwe lidstaten Slowakije, Roemenië en Bulgarije hebben bij hun toetreding tot de EU toezeggingen gedaan om de levensomstandigheden van de vele Roma in hun landen te verbeteren, maar komen die beloftes niet na. Ook in andere lidstaten leven Roma in schrijnende omstandigheden. Om de situatie van de Roma te verbeteren is naast nationaal beleid een gezamenlijke aanpak nodig, ondermeer om een einde te maken aan de statenloosheid van velen van hen.

Amendementen

135. Utrecht

Etten-Leur

Wijzigen: 'Roma' wordt 'Sinti en Roma'

Toelichting: Juiste benaming.

PREADVIES: OVERNEMEN

136. Rotterdam

Dordrecht

Toevoegen aan laatste zin: "Dit geldt voor alle statelozen in de Europese Unie".

Toelichting: Meerdere mensen uit Kaapverdië en Mozambique bijvoorbeeld zijn op soortgelijke wijze stateloos geworden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *andere orde. De Roma en Sinti vinden hun oorsprong binnen Europa. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld mensen uit Kaapverdië en Mozambique.*

5.3 Internationale criminaliteit

De strijd tegen de internationale criminaliteit en het internationale terrorisme vraagt om een actieve buitenlandse politiek van de Europese Unie op dit terrein, maar ook om een intensievere samenwerking tussen nationale politiekorpsen en inlichtingendiensten binnen de EU. Een doeltreffende aanpak vergt een meer gelijkmatige inrichting en uitrusting van de politie- en inlichtingendiensten in de lidstaten. Daardoor kan hun onderlinge samenwerking – op basis van de bestaande rechtshulp- en politieverdragen – vlotter en doeltreffender verlopen dan thans. Effectieve samenwerking veronderstelt echter ook dat de bestuurlijke en justitiële autoriteiten, die in de lidstaten het gezag over deze diensten uitoefenen, bereid en in staat zijn om gezamenlijke prioriteiten te stellen in de grensoverschrijdende opsporing en het internationale inlichtingenwerk en de onderlinge samenwerking uitbouwen.

Europol en Eurojust moeten veelvuldiger worden ingeschakeld in de grensoverschrijdende opsporing en vervolging zonder uitbreiding van de huidige bevoegdheden. Harmonisatie van strafwetgeving moet beperkt blijven tot het strikt noodzakelijke, dat wil zeggen tot grensoverschrijdende en ernstige misdrijven. De wijze van bestrijding en berechting van criminaliteit is een uitdrukking van onze nationale strafrechtscultuur en dat moet zo blijven.

Wat ons betreft komen er geen Europese maatregelen die de lidstaten meer strafrechtelijke bevoegdheden ten aanzien van elkaars burgers geven, totdat de rechten van verdachten op Europees niveau goed geregeld zijn (denk aan de rechten waarover verdachten in het vooronderzoek van strafzaken minimaal moeten kunnen beschikken).

Amendementen

137. Dordrecht

Toevoegen: "Gewaakt moet worden tegen overdracht van bevoegdheden in de sfeer van vervolging van verdachten aan buitenlandse instanties die niet controleerbaar zijn voor de Nederlandse rechter"

Toelichting: Afgelopen jaren komen met enige regelmaat schrijnende situaties in de publiciteit, waarbij Nederlandse of EU-onderdanen slachtoffer worden van vervolging door opsporingsinstanties buiten Nederland, waarbij blijkt dat later geen bewijs aanwezig is van een naar Nederlands recht strafbaar feit. Vaak heeft de ten onrechte verdachte persoon dan al maanden in voorarrest doorgebracht of is zijn bedrijf daardoor failliet gegaan.

PREADVIES: OVERNEMEN

Er is meer aandacht nodig voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in het licht van de plannen om grote nieuwe geautomatiseerde databanken op te zetten voor grensbewaking en visa. Inbreuk op privacyrechten, om internationale criminaliteit en terrorisme te bestrijden, mag alleen worden toegestaan indien deze is omgeven met strikte wettelijke waarborgen en indien de noodzaak ervan steeds door de rechter kan worden getoetst. Voordat nieuwe maatregelen worden ingevoerd om dataverzamelingen aan te leggen, moet de zin en effectiviteit van eerder ingevoerde maatregelen zijn aangetoond. De verzameling van data moet beperkt zijn in de tijd. Eventuele nieuwe maatregelen moeten na verloop van een tevoren vastgelegde termijn worden getoetst en heroverwogen. Evenals het Gemeenschapsrecht, dient de effectiviteit, proportionaliteit en legitimiteit van de tot nog toe aangenomen wetgeving op het terrein van justitie en binnenlandse zaken regelmatig te worden getoetst, met inachtneming van de internationaal-rechtelijke principes zoals het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens.

Amendementen

138. Etten-Leur

Zutphen

Toevoegen: "Er is meer aandacht nodig voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in het licht van de plannen om grote nieuwe geautomatiseerde databanken op te zetten voor grensbewaking en visa."

Toevoegen: Veiligheidsmaatregelen mogen niet ten koste gaan van verworven rechten.

Toelichting: Want dat dreigt te gebeuren.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *Inbreuk op privacyrechten, om internationale criminaliteit en terrorisme te bestrijden, mag worden toegestaan indien deze is omgeven met strikte wettelijke waarborgen en indien de noodzaak ervan steeds door de rechter kan worden getoetst.*

139. Dordrecht

Toevoegen na "De verzameling van data moet beperkt zijn in de tijd": "en dient met de grootst mogelijke mate van beveiliging en toezicht te zijn omgeven, ten einde misbruik door criminelen of anderen te voorkomen"

Toelichting: Dit is in andere EU-landen soms op grote schaal gebeurd. In Engeland kwamen onlangs door een vergissing financiële gegevens van miljoenen burgers op straat terecht.

Voorkomen moet worden dat zoiets hier ook gebeurt aangezien de gevolgen niet zijn te overzien

PREADVIES: OVERNEMEN

De PvdA wil dat Nederland een eigen profiel houdt in het debat over de aanpak van de drugsproblematiek. Waar verschillen tussen het Nederlandse drugsbeleid en dat van omringende landen

leiden tot specifieke problemen, moeten bestuurders en politiekorpsen regionaal samenwerken en daar voldoende middelen voor krijgen. De door de Europese Raad aangekondigde algehele evaluatie van het drugsbeleid moet worden aangegrepen voor een fundamentele bezinning op het drugsbeleid in internationaal verband.

Amendementen

140. Zaanstad

Zutphen, Stadskanaal, Etten-Leur, Culemborg

Toevoegen: "Het Nederlandse drugsbeleid is een goed beleid en heeft heel goede resultaten in vergelijking met andere Europese landen. Dit beleid zou Europees drugsbeleid moeten worden."

Toelichting: We verwijzen naar de uitspraken van de Politieke Ledenraad van zaterdag 20 december 2008.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *de keuze voor drugsbeleid wordt op nationaal niveau gemaakt. Nederland dient – net als alle andere lidstaten- zelf de keuze te kunnen maken voor een ruimhartig drugsbeleid zoals andere lidstaten moeten kunnen kiezen voor een restrictief beleid.*

141. De Jonge Socialisten

Toevoegen na eerste zin: "Nederland moet vasthouden aan het huidige beleid. In het debat moet het Nederlandse gedoogbeleid niet ter discussie staan. Het aanpakken van de internationale handel moet prioriteit zijn de Europese Unie."

Toelichting: Het benoemen van 'een eigen profiel' is niet genoeg. Welk profiel moet dat dan zijn? Ons amendement geeft antwoord op die vraag en geeft ook de lijn aan van waar Europa haar pijlen op moet richten in het drugsdebat.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *het Nederlandse drugsbeleid komt aan de orde in ons Nederlandse programma.*

Daarnaast wordt nu juist het Nederlands drugsbeleid door een partijcommissie tegen het licht gehouden. De politieke ledenraad heeft zich daar onlangs nog over uitgesproken, een commissie geeft nu vervolg aan dat debat.

Discriminatie op de arbeidsmarkt en op de werkvloer is volgens Europese regelgeving verboden. Doeltreffende Europese wetgeving is nodig om discriminatie op basis van geslacht, seksuele geaardheid, handicap, religie en leeftijd etc. bij de aanbidding van goederen en diensten in de EU te verbieden (denk bijvoorbeeld aan de toewijzing van woningen, verstrekking van leningen of hypotheek, creditcards en verzekeringen).

Amendementen

142. Heemskerk

Wijzigen: 5.4 Fundamentele rechten

Na de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon vormt het Handvest voor fundamentele rechten van de Europese Unie een ondersteuning voor de verbetering van de EU antidiscriminatie wetgeving, die gelijke behandeling op grond van geslacht, ras, handicap, leeftijd, seksuele oriëntatie en religie verzekert.

Discriminatie op de arbeidsmarkt en op de werkvloer is volgens de huidige Europese regelgeving al verboden. Verbreding hiervan is nodig om ook discriminatie op basis van geslacht, seksuele geaardheid en andere relatievormen, handicap, religie en leeftijd etc. bij de aanbidding van goederen en diensten in de EU te verbieden. Daarbij kan worden gedacht aan bijvoorbeeld de toewijzing van woningen, verstrekking van leningen, hypotheek en verzekeringen. De Europese Unie dient daartoe de al voorgestelde brede anti-discriminatie richtlijn onverkort aan te nemen.

Toelichting: Het actuele en belangrijke onderwerp van het door de EU tegengaan van discriminatie is summier benoemd, en hier op een wel héél vreemde plaats: onder het kopje internationale criminaliteit. Wij stellen een aparte paragraaf 6.4 voor.

Voorstel 26 van het recente PES manifest verwijst naar het Handvest voor fundamentele rechten van de Europese Unie. Het ondersteunt de verbetering van de EU antidiscriminatie wetgeving, teneinde gelijke behandeling op grond van geslacht, ras, handicap, leeftijd, seksuele oriëntatie en religie te verzekeren. Wij stellen voor deze notie uit het PES manifest over te nemen in het EP verkiezingsprogramma.

Het is daarbij vanzelfsprekend ook van belang dat de Europese Commissie actief zal (kunnen) controleren op de implementatie van EU anti-discriminatie regelgeving door EU-lidstaten en eventueel inbreukprocedures starten, ondermeer op basis van het werk van het Agentschap voor Fundamentele Rechten.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie amendement 143, MEV

143. Multi Etnisch Vrouwenennetwerk

Wijzigen: 5.4 Europees antidiscriminatiebeleid

Na de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon vormt het Handvest voor fundamentele rechten van de Europese Unie een ondersteuning voor de verbetering van de EU antidiscriminatie wetgeving, die gelijke behandeling op grond van geslacht, ras, handicap, leeftijd, seksuele oriëntatie en religie verzekert.

Discriminatie op de arbeidsmarkt en op de werkvloer is volgens de huidige Europese regelgeving al verboden op grond van geslacht, ras, handicap,

leeftijd, seksuele oriëntatie en religie. Op basis van etniciteit en ras ben je nog het best beschermd, want dat geldt ook voor buiten de werkplek. Hierdoor is een ongelijk beschermingsniveau tussen de verschillende gronden ontstaan. Dit is onwenselijk en verbreding van de antidiscriminatiebescherming is nodig om ook discriminatie op basis van geslacht, seksuele oriëntatie, handicap, religie en leeftijd etc. buiten de werkvloer te kunnen aanpakken, zoals bij de aanbidding van goederen en diensten in de EU. Daarbij kan worden gedacht aan bijvoorbeeld de toewijzing van woningen, verstrekking van leningen, hypotheek en verzekeringen. De Europese Unie dient zo spoedig mogelijk een brede anti-discriminatie richtlijn aan te nemen zodat alle groepen een gelijk beschermingsniveau genieten.

Toelichting: Het amendement van Heemskerk was al goed, dit is ietsje uitgebreid. En omdat de door de Commissie voorgestelde richtlijn nog aardig wat hiaten vertoond kunnen we ons op voorhand beter niet op de tekst vastleggen. Die heeft echt nog wel een verbetering nodig!

PREADVIES: OVERNEMEN

6 Tot slot

In het bovenstaande is niet alles aan de orde gekomen dat in de komende vijf jaren de aandacht kan vragen. Het is een visie-programma, uitgewerkt op een viertal terreinen. Proberen alles gedetailleerd vast te leggen heeft geen zin, omdat de economische en politieke omstandigheden in de wereld in de komende jaren snel kunnen veranderen. Maar het is van belang duidelijkheid te verschaffen over de uitgangspunten en de richting, om te voorkomen dat die visie raakt ondergesneeuwd wanneer in de dagelijkse politieke praktijk keuzes moeten worden gemaakt.

De hierboven geschetste visie mondt uit in de erkenning van de noodzaak van een sterker Europa om een aantal wereldwijde uitdagingen het hoofd te bieden. Dat mag echter niet leiden tot steeds meer interne regels en steeds meer overdracht van nationale bevoegdheden aan Brussel. Integendeel, dat zou afleiden van de hoofdproblemen en zelfs tot verzwakking kunnen leiden, in plaats van versterking. Wanneer steeds meer uitvoering van beleid en steeds ingewikkelder beleidsvoorbereiding in handen komen te liggen van een bovennationale bureaucratie, wordt de ruimte waarbinnen politici – regeringen zowel als parlementariërs – in goed overleg beslissingen kunnen nemen geringer. De parlementaire controle wordt uitgehold en burgers verliezen vertrouwen. Dat verzwakt de mogelijkheden van de Europese Unie om daadwerkelijk invloed uit te oefenen op de internationale aanpak van wereldwijde problemen. Daarom kiezen we ook voor minder: minder regels, minder uniformiteit, minder keurslijf. Minder voor meer: meer gezag naar buiten, meer vertrouwen van binnen, meer verscheidenheid.

Dat betekent ook dat de discussie over Europa minder hoeft te gaan over instituties en procedures en meer over politiek en beleid. In de afgelopen jaren is de discussie toegespitst op de

vraag of het Verdrag van Lissabon kon worden geratificeerd en hoe de besluitvorming daarover zou moeten plaatsvinden. Ook al staat er heel veel in dat Verdrag over het te voeren beleid in Europa, toch was het onvermijdelijk dat de aandacht vooral uitging naar vragen rond bevoegdheden. Dat zijn eigenlijk vragen rond de macht en die zijn altijd legitiem.

Velen in Europa, en ook in Nederland, bepleitten een referendum. In ons land is het er in laatste instantie niet van gekomen. Velen betreuren dat, anderen volstrekt niet. De scheidslijn tussen voor- en tegenstanders viel niet samen met die tussen politieke partijen. Intussen hebben beide Kamers van het Nederlandse Parlement het Verdrag geratificeerd. Ook zij die politiek een andere opvatting zijn toegedaan zullen erkennen dat dat staatsrechtelijk juist is.

Of het Verdrag in werking zal treden hangt af van de politieke besluitvorming in andere lidstaten, waaronder Ierland. Het is mogelijk dat een definitieve beslissing valt nog voor de verkiezingen van het Europees Parlement. Maar dat is lang niet zeker. Op dit moment is het van belang de discussie toe te spitsen op de politieke prioriteiten voor de komende jaren en op de wijze waarop de problemen moeten worden aangepakt, ongeacht de vraag of het Verdrag in werking treedt. De politieke scheidslijnen over het te voeren beleid zelf moeten niet verduisterd worden door lang voortdurende discussies over instituties en procedures, hoe belangrijk ook.

Amendementen

144. Utrecht

Schrappen: gehele alinea

Toelichting: Volgens het programma is het nog niet zeker of het Verdrag in werking zal treden voor de Europese verkiezingen. Inmiddels weten we dat, na de uitslag van het referendum in Ierland, dat uitgesloten is. De afdeling Utrecht vraagt daarom de programcommissie en het partijbestuur of ook rekening is gehouden met zo'n 'noodscenario' en zo nee, of men dat alsnog wil doen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie amendement 146 afdeling Brussel

145. Brussel/België

Schrappen: Het is mogelijk dat een definitieve beslissing valt nog voor de verkiezingen van het Europees Parlement. Maar dat is lang niet zeker.

Toelichting: Tekst is achterhaald.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie amendement 146 afdeling Brussel

146. Brussel/België

Toevoegen van "uiteindelijk" in de zin:

Of het Verdrag uiteindelijk in werking zal treden hangt af van de politieke besluitvorming in andere lidstaten, waaronder Ierland.

PREADVIES: OVERNEMEN

147. Brussel/België

Toevoegen: openingszin:

Het Verdrag van Lissabon zal niet in werking treden voor de verkiezingen van het Europees Parlement.

Toelichting: Actualiseren van de tekst.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: alinea wijzigen in: Het Verdrag van Lissabon zal niet in werking treden voor de verkiezingen van het Europees Parlement. Op dit moment is het van belang de discussie toe te spitsen op de politieke prioriteiten voor de komende jaren en op de wijze waarop de problemen moeten worden aangepakt, ongeacht de vraag of het Verdrag in werking treedt. De politieke scheidslijnen over het te voeren beleid zelf moeten niet verduisterd worden door lang voortdurende discussies over instituties en procedures, hoe belangrijk ook.

Europese burgers moeten zich bij de komende verkiezing voor het Europees Parlement kunnen uitspreken over enkele concrete keuzes die in de komende jaren moeten worden gemaakt. Politieke partijen zullen zich er voor moeten inzetten dat veel burgers naar de stembus gaan en dat zij zich zo duidelijk mogelijk uitspreken over in latere jaren te maken keuzes. Daarna zullen zij ervoor moeten zorgen dat de uitkomst van die verkiezing later ook werkelijk doorklinkt in het beleid. Wanneer dat niet het geval is, bijvoorbeeld wanneer alleen gekozen leden van het Europees Parlement zich er aan gebonden achten, terwijl andere instellingen zoals de Europese ministerraad zich er weinig aan gelegen laten liggen, neemt de kloof tussen burgers en bestuur toe. Dan zou het gevoel onder burgers, dat er een democratisch tekort heerst in Europa, nog sterker worden dan ten tijde van het jongste referendum.

Amendementen

148. Zutphen

Etten-Leur, Culemborg

Toevoegen na de eerste zin: 'Geïnformeerd burgerschap over ontwikkelingen in Europa en in Europese lidstaten speelt daarbij een belangrijke rol. Geïnformeerde burgers kunnen afwegingen maken. De PvdA streeft daarom vandaag en in de toekomst naar verhoogde aandacht en kennis over en uit Europa.'

Toelichting: Logisch vervolg op eerdere amendementen. Geïnformeerde burgers kunnen afgewogen keuzes maken.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: toevoegen na de eerste zin: Informatieverstrekking over Europees beleid en vergroting van kennis over de Europese Unie is daarvoor van belang.

De visie neergelegd en uitgewerkt in dit verkiezingsprogramma mondt uit in een aantal keuzes. In de verschillende hoofdstukken van dit programma is een aantal van die keuzes verwoord. Om de samenhang te benadrukken en de politieke keuze aan te scherpen, selecteren we er hieronder een zevental:

- In het buitenlands beleid minder overlaten aan de afzonderlijke grote landen Frankrijk, Duitsland en Verenigd Koninkrijk en daarom meer met één stem spreken.
- Een eigen Europese positie naast grote landen als Amerika, Rusland en China, niet tegenover hen, maar zelfstandig bepaald en effectief uitgedragen.
- Onderlinge solidariteit tussen de lidstaten van Europa. Geen nieuwe toezeggingen tot uitbreiding, maar wel een intensieve samenwerking, op verschillende wijze vormgegeven, met buurlanden en buurregio's van Europa, ook om de vrede te bewaren buiten de grenzen van de Europese Unie, mede in het eigen Europees belang.
- Een Europese economie gebaseerd op een geringer gebruik van energie en op een verschuiving naar duurzame energie. Dat geldt niet alleen de industrie, maar ook de landbouw en het verkeer en vervoer. Daartoe wordt binnen de Europese begroting een verschuiving aangebracht: minder geld voor landbouw en voor de regio's, meer voor energie en milieu.
- Zoveel mogelijk ruimte voor een eigen nationale invulling van het sociale beleid.
- Scherper toezicht op multinationale ondernemingen, banken en financiële instellingen.
- Hoge prioriteit voor de handhaving van mensenrechten, garantie van de rechten van minderheden en bescherming van vluchtelingen, dit alles ook binnen Europa zelf.

Amendementen

149. Tilburg

Schrappen: Bullet 1 t/m 3

Toelichting: deze drie staan waarschijnlijk in alle Europese verkiezingsprogramma's van alle Nederlandse politieke partijen. Het heeft daarom geen onderscheidend vermogen, sterker nog, het versterkt het idee bij de kiezer dat de Europees verkiezingen één pot nat zijn. dat is wel het laatste wat we kunnen gebruiken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *sociaal-democratische invulling van de taken van de Europese Unie dient benoemd te worden in het programma, ongeacht de positie van andere partijen.*

150. Utrecht

Zutphen

Toevoegen: bij eerste streepje invoegen na 'landen': 'zoals'.

Toelichting: Ook andere landen, zoals Polen, stellen zich soms dominant op.

PREADVIES: OVERNEMEN

151. Utrecht

Toevoegen: derde streepje, voor 'geen nieuwe toezeggingen': 'voorlopig'.

Toelichting: Met sommige landen, zoals Noorwegen, zijn afspraken gemaakt dat zij versneld kunnen toetreden als zij dat zelf wensen.

PREADVIES: OVERNEMEN

152. Brussel/België

Toevoegen: nieuw punt vooraan de rij:

"...selecteren we er hieronder een achtal:

- Vereende inspanningen tot versterking van de gezamenlijke Europese economie en de afzonderlijke economieën van de lidstaten.

Coördinatie van het economisch beleid en steunmaatregelen. Verbeteren van toezicht en regelgeving van de financiële sector. Uitbouwen overleg in de G20 en andere internationale fora, om gezamenlijk een betere en betrouwbaarder mondiale financiële structuur vorm te geven.

Europa's stem kan in de G20 van doorslaggevend belang zijn, indien de lidstaten met een stem weten te spreken.

Toelichting: Actualisering van de tekst na de financiële crisis en het gebleken gebrek aan daadkracht (en instrumenten) op Europees en internationaal niveau om te sturen en in te grijpen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: punt zes wijzigen in:

- Scherper toezicht op multinationale ondernemingen, banken en financiële instellingen. Vereende inspanningen tot versterking van de gezamenlijke Europese economie en de afzonderlijke economieën van de lidstaten.

Het is de moeite waard om op deze punten stelling te nemen. Dat kan bij de aanstaande verkiezingen voor het Europees Parlement, maar niet alleen dan. Het zal continue politieke aandacht vragen in de jaren daarna, niet alleen van de gekozen Europese parlementariërs, maar ook van regeringen, leden van nationale parlementen – waaronder die in ons eigen land – politieke partijen, maatschappelijke bewegingen en uiteindelijk ook van burgers zelf. Dat continue politieke proces zal democratisch moeten zijn. Een democratisch Europa, een sociaal Europa, een rechtvaardig Europa, een duurzaam Europa, een Europa dat de grote wereldwijde uitdagingen met gezag tegemoet kan treden.

Dergelijke keuzes bepalen in de komende jaren het verschil tussen een progressieve en een conservatieve politiek betreffende Europa. Een uitslag van de aanstaande verkiezingen voor het Europees Parlement die een keuze weerspiegelt voor een progressieve politiek kan een wereld van verschil betekenen ten opzichte van het Europa van vandaag.

Daar gaat het om bij de komende verkiezingen en daarna.

Amendementen

153. Zaanstad

Harderwijk

Toevoegen na de laatste zin "Daar gaat het om bij de komende verkiezingen en daarna": "Europese parlementariërs hebben verantwoordingsdagen met hun nationale parlementen. Ook hebben zij regelmatig contact met de kiezers in de regio waaruit zij afkomstig zijn om, naast het peilen van opvattingen, ook uitleg en verantwoording af te leggen over (voorgenomen) politieke besluiten in Brussel."

Toelichting: Er moet meer worden gedaan aan het onderhouden van directe contacten tussen "Europa" en de eigen achterban. Dat zijn de nationale parlementen en burgers. Het doel is het draagvlak voor Europa te vergroten.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: staande praktijk

154. Rotterdam

Toevoegen: "De PvdA-fractie in het Europees Parlement dient er naar te streven de bevoegdheden van het EP optimaal te gebruiken en bij enig mogelijke gelegenheid uit te breiden."

Toelichting: Het programma bevat nu geen referentie naar de rol van het EP. Bij mogelijke Verdragswijzigingen in de loop van de komende zittingsperiode dient hier zoveel mogelijk aan gewerkt te worden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Voorgaande alinea wijzigen

in: Het is de moeite waard om op deze punten stelling te nemen. Dat kan bij de aanstaande verkiezingen voor het Europees Parlement, maar niet alleen dan. Het zal continue politieke aandacht vragen in de jaren daarna, niet alleen van de gekozen Europese parlementariërs, maar ook van regeringen, leden van nationale parlementen – waaronder die in ons eigen land – politieke partijen, maatschappelijke bewegingen en uiteindelijk ook van burgers zelf. Dat continue politieke proces zal democratisch moeten zijn. Reden te meer om te blijven streven naar uitbreiding van de democratische bevoegdheden van het Europees Parlement. Onze inzet is een democratisch Europa, een sociaal Europa, een rechtvaardig Europa, een duurzaam Europa, een Europa dat de grote wereldwijde uitdagingen met gezag tegemoet kan treden.

155. Houten

Toevoegen: MOTIE bij Europees verkiezingsprogramma

Toevoegen van een hoofdstuk / alinea over de huidige economische crisis, en wat de PvdA vindt dat de EU moet doen of laten.

Toelichting: Wij zijn ons bewust van hoofdstuk 6 (tot slot), waarin de programmacommissie aangeeft dat het een "visie-programma" is waarin niet

alles kan worden uitgewerkt. Maar wel "uitgangspunten en de richting" op 4 gebieden.

Toch pleiten wij er voor om WEL een toevoeging in het verkiezingsprogramma te maken voor de huidige economische crisis.

Het ontwerp program voor de Europese verkiezingen is geformuleerd voordat de economische gevolgen van de kredietcrisis voldoende duidelijk waren in de consequenties voor het in het verband van de Europese Unie te voeren beleid. Daarmee blijft ook onduidelijk wat we als PvdA willen en kunnen bijdragen aan het in Europees verband bestrijden van de gevaren voor financiële stabiliteit en verlies van werkgelegenheid.

Op korte termijn is er meer nodig dan de in Euroverband te bevorderen kredietverlening te verbeteren regulering van de financiële sector. Er zal ook een standpunt moeten zijn met betrekking tot de Europese samenwerking op het vlak van het economische (en daaraan verbonden sociale beleid) ter vermindering van onderling tegenstrijdige en sociaal nadelige maatregelen van de lidstaten afzonderlijk.

Daarom vragen we een toevoeging van een aanvullende paragraaf met nader uitgewerkte uitgangspunten over deze actuele problematiek. Al was het maar om te ontkomen aan suggestie dat we het wel alleen zullen kunnen rooien.

Het is duidelijk: de huidige economische recessie wordt een belangrijk punt tijdens de komende Europese verkiezingscampagne. Ons verkiezingsprogramma mag dan geen onduidelijkheid laten bestaan over wat de PvdA wel of en niet wil.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

In de inleiding en in hoofdstuk 4 is hierover een extra stuk tekst ingevoegd.

Verslag Kandidaatstellingscommissie Europees Parlement 2009-2014

De inleiding

Op 9 februari 2009 heeft het partijbestuur de kandidatenlijst voor het Europees Parlement vastgesteld. Zij biedt deze lijst met genoeg aan. Het partijbestuur heeft zich laten adviseren door de onafhankelijke permanente kandidaatstellingscommissie. Bij deze dankt zij de commissie voor haar grote inzet. In het onderstaande doet de kandidaatstellingscommissie verslag van haar werkzaamheden.

De samenstelling

Op 7 oktober 2008 is de door het Partijbestuur benoemde kandidaatstellingscommissie t.b.v. de opstelling van de kandidatenlijst voor de delegatie in het Europees Parlement voor het eerst bij elkaar geweest. Het betreft een permanente commissie, dat wil zeggen dat de vijf permanente leden ook zitting hebben in de kandidaatstellingsronden voor de Tweede en Eerste Kamer. Bij elke kandidaatstellingsronde worden er enkele leden aan toegevoegd die specifieke kennis hebben van het te kiezen gremium.

De kandidaatstellingscommissie bestaat bij aanvang uit de volgende leden: Jetta Klijnsma (wethouder te Den Haag), Jacques Wallage (burgemeester te Groningen), Lein Labruyere (bestuurder InHolland), Hamit Karakus (wethouder te Rotterdam), Kees Boef (Managing Director Burson-Marsteller) en de partijbestuursleden Anja van Gorsel, Marije Laffeber en Guido Reehuis. Deze laatste twee zijn toegevoegd wegens hun kennis en ervaring met Europa. Jetta Klijnsma was aangezocht als voorzitter van de commissie, Anja van Gorsel als vice-voorzitter. Al vrij snel na aanvang van de werkzaamheden werd Jetta Klijnsma benoemd tot staatssecretaris. De gesprekken met kandidaten waren echter al begonnen waarna het Partijbestuur het niet opportuun achtte om een nieuwe voorzitter van de commissie te benoemen. Het voorzitterschap is door Anja van Gorsel waargenomen. De commissie is ondersteund door Elske van der Veer en Coby Admiraal.

De profielschets

Het profiel voor de leden van de PvdA-delegatie Europees Parlement is op 7 juli 2008 door het Partijbestuur vastgesteld. De oproep tot kandidaatstelling is ingegaan op 15 juli 2008 en tot 25 september 2008 hebben leden de gelegenheid gekregen hun kandidaatstellingsbrief in te sturen. De oproep is geplaatst op de website van de partij en in het ledenblad ROOD.

De opdracht

De commissie kreeg als opdracht mee om, voor wat betreft de verkiesbaar geachte plaatsen op de nieuwe kandidatenlijst, rekening te houden met de door het partijbestuur vastgestelde profielschets, specifieke belangrijke beleidsterreinen (veiligheid/buitenland, integratie, milieu/klimaat, sociaal-economisch), regionale spreiding, man / vrouw verhouding, continuïteit versus vernieuwing, en bovenal ook zou de nieuwe delegatie een goed en hecht team moeten worden. Het partijbestuur heeft de commissie de mogelijkheid gegeven zelf ook – indien nodig – op zoek te gaan naar geschikte kandidaten. De commissie heeft van deze vrijheid ook – zij het incidenteel – gebruik gemaakt.

Ledenraadpleging

Via een ledenraadpleging hebben de leden van de partij bepaald wie de nieuwe lijsttrekker is. De procedure rondom de verkiezing van de lijsttrekker valt buiten de bevoegdheid van deze commissie. Hiervoor is het Partijbestuur verantwoordelijk. Op 20 december 2008 is bekendgemaakt dat Thijs Berman tot beoogd-lijsttrekker is gekozen.

Binnengekomen brieven

In totaal zijn er 43 sollicitatiebrieven – inclusief de zittende parlementariërs – binnengekomen, waarvan twee na de sluitingstermijn. Een sollicitant was geen lid van de partij. Van deze brieven waren er 30 afkomstig van mannen en 13 van vrouwen. Over de regionale verspreiding over het land valt te vermelden dat 8 brieven afkomstig waren uit Noord-Holland, 12 uit Zuid-Holland, 3 uit Zeeland, 3 uit Noord-Brabant, 4 uit Utrecht, 2 uit Gelderland, 5 uit Limburg, 1 uit Groningen en 5 uit het buitenland. De overige provincies waren niet vertegenwoordigd. Van de 43 brieven waren er 8 afkomstig van personen met een niet-Nederlandse achtergrond. Qua leeftijdsopbouw van de kandidaten is op te merken dat er 24 geboren zijn voor 1960 en 19 na 1960, van wie 8 na 1970.

Het aantal brieven, maar nog meer het zeer beperkte aantal te verwachten zetels noopten de commissie tot scherpe keuzes, hoe lastig soms ook. Daarbij zijn alle formele procedures in acht genomen. De commissie wil graag nadrukkelijk waardering uitspreken voor alle sollicitanten. Onder hen zaten leden die al veel inzet hebben getoond (of nog steeds zeer actief zijn) in de partij met een interessante achtergrond en/of expertisegebied. Dat maakte de keuze heel moeilijk. De commissie

spreekt de hoop uit dat zij hun inzet in de partij op andere niveaus willen – blijven – geven.

De commissie wil het partijbestuur, maar eigenlijk alle geledingen in de partij, wijzen op het grote belang van scouting en begeleiding c.q. opleiding. Het is noodzakelijk om vrouwen, jongeren en allochtonen aan te moedigen hun ambitie, kennis en ervaring in te zetten voor een positie in de partij. Maar ook diversiteit in kennis en ervaring pleit voor professionele scouting.

De PvdA-delegatie in het Europees Parlement maakt maar een klein onderdeel uit van de grote socialistische fractie (PES). Het is derhalve van groot belang dat onze parlementariërs, naast enig gezag op belangrijke beleidsterreinen, voldoende politieke ervaring hebben en kennis van de Europese instituties om zich snel een positie te verwerven binnen deze grote fractie.

Het is de commissie opgevallen dat – in tegenstelling tot wat vaak in andere EU-landen gebruikelijk is – het in onze partij niet (meer) gewoon is dat bijvoorbeeld oud-kamerleden of oud-bewindspersonen de gang naar het Europees Parlement willen maken. Zij roept het Partijbestuur op hieraan serieus aandacht te besteden.

Werkwijze

In een plenaire vergadering heeft de commissie alle binnengekomen brieven beoordeeld. Uit deze brieven heeft de commissie een eerste selectie gemaakt. De commissie heeft 18 mensen uitgenodigd voor een eerste gesprek, in tweede instantie zijn daar nog 3 aan toegevoegd.

Kandidaten die niet zijn uitgenodigd voor een eerste gesprek, zijn hierover per brief geïnformeerd. Voor hen eindigde hier de kandidaatstellingsprocedure.

In een volgende plenaire vergadering zijn de bevindingen van de eerste ronde doorgenomen. Dit heeft erin geresulteerd dat er met 15 kandidaten een tweede gesprek is gevolgd. Overigens zijn de bevindingen van de functioneringsgesprekken met de zittende parlementariërs met de commissie besproken en hebben deze deel uitgemaakt van de afwegingen over hun kandidatuur. Voor het voeren van de gesprekken deelde de commissie zich op in twee groepen, zodat kandidaten die twee gesprekken gevoerd hebben (bijna) allemaal de gehele commissie hebben gezien.

In de plenaire bespreking van 17 januari 2009 heeft commissie een analyse gemaakt van alle gevoerde gesprekken met de kandidaten. Inmiddels was ook bekend wie door de leden tot lijsttrekker gekozen was. Achteraf moet geconstateerd worden dat het verstandig was geweest als op dat moment een consultatie ronde door de partijleiding danwel de commissie was geïnitie-

eerd over de consequenties van het kiezen van Thijs Berman tot delegatieleider. De mogelijke consequenties voor het zoekprofiel hadden geëxpliciteerd moeten worden. Inmiddels is duidelijk dat de partijvoorzitter heeft aangegeven in voorkomende gevallen dit moment expliciet te willen inbouwen.

Vastgesteld moet worden dat de vele wensen ten aanzien van de lijst geleid hebben tot intensieve discussies en lastige keuzes. De eerste bevindingen zijn conform de opdracht besproken met partijvoorzitter Lilianne Ploumen en partijleider Wouter Bos. De voorzitter van de commissie heeft ook tussentijds een verkennend gesprek gevoerd met de gekozen beoogd-lijsttrekker over zijn opvattingen over de lijst. Ook heeft de kandidaatstellingscommissie in een later stadium gesproken met het partijbestuur, inclusief de fractievoorzitter van de 2e kamer. De commissie heeft hun opvattingen gewogen en heeft zelfstandig een oordeel geformuleerd. Het resultaat is de nu voorgelegde lijst, die conform het voorstel van de kandidaatstellingscommissie is overgenomen door het Partijbestuur.

De kandidatenlijst

De commissie biedt u een kandidatenlijst aan met 13 namen. Bij de eerste 5 (hooguit 6) plaatsen die verkiesbaar worden geacht heeft de commissie continuïteit en vernieuwing zichtbaar gemaakt en tevens rekening gehouden met de speerpunten van beleid en met de man/vrouw verhouding. De commissie heeft bij de opstelling van deze plaatsen nadrukkelijk de vorming van een stevig en hecht team voor ogen gehad. De commissie heeft er alle vertrouwen in dat deze kandidaten goed kunnen samenwerken, elkaar kunnen aanvullen en versterken. Ditzelfde geldt ook voor de eerste opvolgers. Voor alle kandidaten geldt uiteraard dat de commissie van mening is dat zij beschikken over de vereiste kwaliteiten.

Aan de wens van regionale spreiding is op een lijst van beperkte omvang helaas niet geheel te voldoen. Echter de commissie meent dat de diverse gewesten op de lijst als geheel goed vertegenwoordigd zijn. De commissie heeft de gebruikelijke lijn gehanteerd dat alleen kandidaten met wie de commissie in elk geval één gesprek heeft gevoerd, zich eventueel op de alfabetische lijst van niet-geplaatsten kunnen plaatsen. Na consultatie blijkt dat er geen kandidaten zijn die dit willen. De bijgevoegde lijst geeft een kort overzicht van de namen, leeftijd, woonplaats en deskundigheid van de kandidaten.

Aan het congres willen wij ten slotte meegeven dat het opstellen van een kandidatenlijst een kwestie is van zorgvuldig afwegen van een aantal factoren die alle strij-

den om 'voorrang'. De commissie heeft naar eer en geweten en met inzet van veel tijd en energie de lijst samengesteld. De lijst moet dan ook gezien worden als een zorgvuldig gemetselde muur, waarbij de stevigheid onder druk komt te staan als er in het bouwwerk stenen verwijderd of verwisseld worden. De commissie doet dan ook een groot beroep op het congres om het metselwerk in tact te laten.

Concept Kandidatenlijst

Hierbij treft u de PvdA-conceptkandidatenlijst voor het Europees Parlement. Eerder hebben de leden in een ledenraadpleging Thijs Berman gekozen tot kandidaatlijsttrekker. De uitslag van deze ledenraadpleging geldt voor het congres als een bindende voordracht. Aan de uitslag kan het bindend karakter slechts ontnomen worden met een meerderheid van twee derde van de op het congres uitgebrachte geldige stemmen.

Op het congres zal de volgende kandidatenlijst in stemming worden gebracht:

1. Thijs Berman (m)
2. Emine Bozkurt (v)
3. Jan Cremers (m)
4. Judith Merkies (v)
5. René Cuperus (m)
6. Marijke Clerx (v)
7. Louis Meuleman (m)
8. Elsbeth van Hijlckama Vlieg (v)
9. Lo Breemer (m)
10. Jannewietske de Vries (v)
11. Hans Bosch (m)
12. Marijke Drees (v)
13. Martin Siecker (m)

Gegevens van kandidaten

Berman, Thijs (m, 1957)

Woonplaats: Brussel

Opleiding: WO: ontwikkelingspsychologie

Werkervaring: Lid Europees Parlement sinds 2004; daarvoor journalist / correspondent

Deskundigheden: Generalist, ontwikkelingssamenwerking, landbouw, begrotingszaken.

Bozkurt, Emine (v, 1967)

Woonplaats: Zaandam

Opleiding: WO; Europese studies

Werkervaring: Lid Europees Parlement sinds 2004; daarvoor senior adviseur bij Radar

Deskundigheden: burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken, gendervraagstukken

Cremers, Jan (m, 1952)

Woonplaats: Utrecht

Opleiding: WO; organisatie en ontwikkelingssociologie

Werkervaring: Lid Europees Parlement sinds 2008; algemeen secretaris van een Europese vakbondsfederatie (aangesloten bij het EVV), algemeen directeur bij GBIO, gastonderzoeker Amsterdams Instituut voor Arbeidsstudies en senior onderzoeker GITP

Deskundigheden: sociale zaken en werkgelegenheid, interne markt, veiligheid en gezondheid op de werkplek, arbeidsverhoudingen, vrij verkeer, consumentenbelangen, privatisering

Merkies, Judith (v, 1966)

Woonplaats: Brussel

Opleiding: WO; Nederlands recht, postgraduate

Europees en Internationaal recht

Werkervaring: programmanager MEDIA bij Europese Commissie; executive manager European Music Office, directeur Federatie Filmbelangen; advocatuur, publicist
Deskundigheden: Generalist, innovatie, duurzaamheid, kunst en cultuur, communicatie, emancipatie

Cuperus, Rene (m, 1960)

Woonplaats: Amersfoort

Opleiding: WO; politiek en cultuurgeschiedenis

Werkervaring: senior wetenschappelijk medewerker WBS; publicist

Deskundigheden: globalisatie, immigratie en integratie, sociaal-democratie, internationale betrekkingen

Clerx, Marijke (v, 1950)

Woonplaats: Urmond

Opleiding: WO; Politieke wetenschappen, internationale betrekkingen

Werkervaring: zelfstandig adviseur arbeidsmarkt, secretaris Verbond van Sector voor werkgevers bij de overheid (VSO), statenlid Limburg

Deskundigheden: sociaal-economisch beleid, arbeidsvoorwaarden en -verhoudingen

Meuleman, Louis (m, 1954)

Woonplaats: Den Haag/Brussel

Opleiding: WO; milieubiologie; gepromoveerd als bestuurskundige op het combineren van hiërarchische netwerk- en marktsturing

Werkervaring: secretaris-directeur Raad voor Ruimtelijk, Milieu en Natuuronderzoek en voorzitter Vereniging voor Overheidsmanagement; daarvoor bij provincies Noord-Brabant en Gelderland en het ministerie van VROM

Deskundigheden: milieu, duurzame ontwikkeling, ruimtelijke ordening, overheidsmanagement

Hijlckama Vlieg, Elsbeth van (v, 1948)

Woonplaats: Den Haag

Opleiding: WO; sociale geografie en planologie

Werkervaring: zelfstandig adviseur ruimtelijke ontwikkeling; langdurige internationale ervaring als CEO van IFHP, en expert op gebied van stedelijke vernieuwing, mobiliteit, regionale economie, milieu, landschapsontwikkeling en ontwikkelingssamenwerking; was organisator van veel professionele ervaringuitwisseling in Europa en daarbuiten.

Deskundigheden: ruimtelijke ontwikkeling, stadsvernieuwing, grote stedenbeleid, mobiliteit, milieu, ontwikkelingsamenwerking

Breemer, Lo (m, 1947)

Woonplaats: Amsterdam

Opleiding: WO; Politieke en sociale wetenschappen

Werkervaring: Senior Europa adviseur bestuursdienst gemeente Amsterdam

Deskundigheden: grote-stedenbeleid, Europese betrekkingen

Vries de, Jannewietske (v, 1961)

Woonplaats: Raerd

Opleiding: WO; Nederlands recht

Werkervaring: gedeputeerde te Friesland; daarvoor directeur algemene zaken bij gemeente Leeuwarden, hoofd concernzaken provincie Friesland

Deskundigheden: kunst en cultuur, recreatie en toerisme, onderwijs

Bosch, Hans (m, 1954)

Woonplaats: Kerkrade

Opleiding: HBO Lerarenopleiding (geschiedenis en Frans)

Werkervaring: wethouder te Kerkrade sinds 1998, daarvoor leraar

Deskundigheden: Euregio, onderwijs, arbeidsmarkt

Drees, Marijke (v, 1950)

Woonplaats: Groningen

Opleiding: WO; biologie, gepromoveerd

Werkervaring: zelfstandig adviseur en onderzoeker ecologie

Deskundigheden: milieu, landschap, duurzame energie

Siecker, Martin (m, 1950)

Woonplaats: Schermerhorn

Opleiding: HAVO, 2 jaar MO-geschiedenis

Werkervaring: internationaal bestuurder bij FNV

Bondgenoten en bestuurder agrarische sector

Deskundigheden: vakbeweging, voedselketen, globalisering, landbouw, duurzaamheid

Actuele moties

Motie 1. Groningen

De Jonge Socialisten, Zutphen, Niedorp, Etten-Leur, Tilburg

Motie 'direct stemmen na behandeling motie'

Het Congres van de Partij van de Arbeid in vergadering bijeen op 14 en 15 maart 2009 te Utrecht;

Constaterende dat;

- het Congres van 13 en 14 juni 2008 heeft besloten om naast afgevaardigden ook leden stem- en spreekrecht te verschaffen op zowel Congres als de politieke ledenraad,
- op het huidige Congres hier voor de eerste keer experimenteel uitwerking aan wordt gegeven,
- bij de voorgaande congressen de huidige behandelwijze (waarbij er pas aan het einde van de discussies over alle gezamenlijke moties en amendementen wordt gestemd) tot verwarring en een onlogische voortgang en afwerking van de congresagenda heeft geleid,

Overwegende dat;

- het van groot belang is een logische afwerking van de congresagenda te bewerkstelligen om het ledencongres dat een grotere samenstelling heeft tot een succes te maken,
- er bij de Politieke Ledenraad direct wordt gestemd na een discussie en de ervaringen hiermee positief zijn,
- een discussie over moties en amendementen direct gevolgd door stemming hierover de voortgang en afwerking van de congresagenda ten goede komt;

Verzoekt het presidium en partijbestuur om;

- op dit Congres te experimenteren met een stemming direct na behandeling van de betreffende moties en amendementen,
- indien de ervaringen hiermee positief zijn te overwegen dit voortaan tot de gangbare wijze van afwerking van de congresagenda uit te roepen,

en gaat over tot de orde van de dag.

PREADVIES: De wijze waarop de stemming wordt georganiseerd is een verantwoordelijkheid van het presidium. Het presidium doet er alles aan om de stemming zo goed mogelijk te laten verlopen.

Motie 2. Etten-Leur

Zutphen, Groningen

Motie bij resolutie 'verdeeld verleden, gedeelde toekomst'

Het Congres van de Partij van de Arbeid, in vergadering bijeen op 14 en 15 maart 2009 in Utrecht,

1. Overweegt dat partijleider Wouter Bos in zijn slottoespraak tijdens het congres van 13 en 14 juni 2008 in

Breda heeft gezegd: "Het vraagstuk waar alles samen komt (- ... -) het vraagstuk waar al die vragen samenkomen is het integratie-vraagstuk."

2. Overweegt dat het partijbestuur in de periode na het congres in 2008 met vele afdelingen en leden heeft gesproken. Dat daarbij onder meer het onderwerp 'integratie' in algemeenheid aan de orde is geweest.
3. Overweegt dat aan het partijbestuur tijdig, mondeling en schriftelijk en met argumenten bekleed is gemeld dat bij leden meerdere bezwaren leven tegen het centraal stellen van het onderwerp 'integratie' in het PvdA-programma.
4. Overweegt dat eind 2008 een door de partijvoorzitter geschreven resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' schriftelijk aan de leden is voorgelegd ter bespreking op het congres van 14 en 15 maart 2009.
5. Overweegt dat het partijbestuur zich bij de presentatie van de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' beroept op 'geluiden van leden uit het land' die niet door het congres toetsbaar zijn.
6. Overweegt dat het partijbestuur de leden voorafgaand aan de congres-agendering van de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' niet formeel de vraag heeft voorgelegd OF integratie centraal gesteld moet worden in het PvdA-programma.
7. Overweegt dat het partijbestuur het congres uitsluitend de vraag voorlegt HOE integratie centraal gesteld moet worden in het PvdA-programma.
8. Overweegt dat daarmee voorbij is gegaan aan de bezwaren en kritische geluiden die binnen de partij leven tegen de gekozen beleidslijn en dat voor het congres niet meer zichtbaar of toetsbaar is welke die bezwaren tegen de gekozen beleidslijn en kritische geluiden zijn en zijn geweest.
9. Roept het partijbestuur op:
 - a. De leden van de PvdA formeel en op een voor allen zichtbare en te toetsen wijze de vraag voor te leggen OF integratie centraal moet staan in het programma van de PvdA.
 - b. De resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' op 14 en 15 maart niet aan het congres voor te leggen, in afwachting van beantwoording van de vraag gesteld onder 9a.

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting: Deze motie betreft de procedure

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: (zie tevens de ten geleide vooraf aan de resolutie) het Congres van oktober 2007 heeft het Partijbestuur de opdracht meegegeven de opdrachten van de Commissie Vreeman ter hand te nemen. In het aan het Congres van juni 2008 kenbaar gemaakte werk-

plan van het Partijbestuur was de inhoudelijke verdieping rondom het thema integratie reeds opgenomen. De afdelingen hebben een volledig amendeerbare tekst kunnen bediscussiëren en amenderen en het debat in de partij op landelijk en lokaal niveau over de resolutie is de afgelopen weken op basis van de eerste concepttekst uitgebreid gevoerd. Op basis van de amendementen en het debat gedurende de landelijke bijeenkomsten presenteert het partijbestuur via de gepreadviseerde amendementen en door toevoeging van enkele PB-amendementen in de beschrijvingsbrief een tweede conceptresolutie waarover naar de mening van het Partijbestuur op het Congres besluitvorming kan en dient plaats te vinden.

Motie 3. Etten-Leur Zutphen, Groningen

Motie bij de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst'.

'Inclusief denken'

Het Congres van de Partij van de Arbeid, in vergadering bijeen op 14 en 15 maart 2009 in Utrecht,

1. Overweegt dat in de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' – in navolging van de aankondiging van partijleider Wouter Bos in zijn slottoespraak op het congres van 13 en 14 juni 2008 in Breda – het 'integratie-vraagstuk' centraal staat en door de PvdA gezien wordt als hét sleutelvraagstuk in de huidige samenleving.
2. Overweegt dat noch in de inleiding van de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst', noch in de uitwerking van de tekst precies gedefinieerd staat wat de PvdA onder het begrip 'integratie' of 'integratie-vraagstuk' verstaat.
3. Overweegt dat 'integratie' een containerbegrip is waaraan meerdere invullingen en betekenissen gegeven kunnen worden (en worden), afhankelijk van politieke, economische, sociaal-maatschappelijke, culturele achtergrond, de context, het doel van het gebruik, de actualiteit, et cetera.
4. Overweegt dat uit de thans beschikbare publieke reacties op de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' blijkt dat 'integratie' geen eenduidig begrip is en het begrip ook binnen de PvdA door leden op uiteenlopende manieren wordt geïnterpreteerd en wordt ingezet voor (soms ver) uiteenlopende eigen politieke agenda's.
5. Overweegt dat vanwege het ontbreken in de resolutie van een heldere en eenduidige definitie van de begrippen 'integratie' en 'integratie-vraagstuk' het ongewenst is deze resolutie in deze vorm aan het congres voor te leggen.
6. Overweegt dat in de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' sprake is van groepen burgers in de Nederlandse samenleving die niet nader worden omschreven. Onduidelijk is bijvoorbeeld wie precies worden bedoeld met 'nieuwe Nederlanders', 'nieuwkomers', 'migranten'. In de inleiding worden als voorbeelden met name genoemd 'Marokkaans-Neder-

landse en Antilliaans-Nederlandse rotjochies', 'imams'. Een precieze beschrijving van de groepen burgers op wie de resolutie zich richt ontbreekt echter.

7. Overweegt dat vanwege het ontbreken in de resolutie van een heldere en eenduidige aanduiding van de groepen burgers om wie het kennelijk gaat het ongewenst is deze resolutie in deze vorm aan het congres voor te leggen.
8. Overweegt dat in de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' wordt verwezen naar problemen die zich voordoen in de samenleving, zonder dat deze problemen zijn voorzien van een eenduidige, toetsbare wetenschappelijke onderbouwing wat betreft de aard, omvang en achtergrond van de geschetste problemen, wat betreft degenen die door de geschetste problematiek worden benadeeld en de veroorzakers ervan.
9. Overweegt dat vanwege het ontbreken in de resolutie van een heldere en eenduidige, wetenschappelijk onderbouwde en toetsbare aanduiding van aard, omvang en achtergrond van de geschetste problematiek het ongewenst is deze resolutie in deze vorm aan het congres voor te leggen.
10. Overweegt dat de geschetste problematiek voor vele burgers in de Nederlandse samenleving herkenbaar is.
11. Overweegt dat de oplossingsrichting van de geschetste problematiek die de PvdA in de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' aan het congres voorlegt, bestaat uit een exclusieve benadering van het integratie-vraagstuk. Zie toelichting.
12. Overweegt dat het ook mogelijk en denkbaar is de geschetste problematiek inclusief te benaderen en dus voor een andere oplossingsrichting te kiezen. Zie toelichting.
13. Overweegt dat in de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' alleen de exclusieve oplossingsrichting van het integratie-vraagstuk aan de leden is voorgelegd.
14. Overweegt dat door het aanbieden van slechts één oplossingsrichting – in combinatie met de hierboven genoemde niet eenduidig en helder omschreven begripsbepalingen in de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' – zowel intern als in de publieke opinie misverstanden zijn ontstaan en dreigen te ontstaan over de politieke intentie van de PvdA.
15. Overweegt dat (mogelijke) misinterpretatie van de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' contraproductief is, niet bijdraagt aan de gewenste en geschetste verbetering voor iedere Nederlandse burger in de samenleving, voor verwarring kan zorgen en een ongewenste kloof tussen verschillende groepen burgers in de Nederlandse samenleving verder in de hand kan werken.
16. Overweegt dat het aanzien van de PvdA schade kan ondervinden door de in de hierboven genoemde overwegingen 1 t/m 15 beschreven bezwaren.
17. Overweegt dat de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' bekeken vanuit het oogpunt van

het SMART formuleren van de doelstellingen op alle vijf parameters tekortschiet. Zie toelichting.

18. Roept het partijbestuur op:

- a. De resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' te voorzien van een nadere uitwerking en onderbouwing van de punten genoemd in de overwegingen 1 t/m 17.
- b. De resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' op 14 en 15 maart niet aan het congres voor te leggen, in afwachting van de nadere uitwerking genoemd onder punt 18a.

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting: Deze motie betreft de inhoud ad 11 en 12:

De huidige Nederlandse samenleving heeft, zoals elke moderne samenleving, zichtbaar te kampen met problemen. Daarover bestaat consensus. Deze problemen zijn in bijna alle gevallen van toepassing op zowel Nederlanders die hier geboren zijn als Nederlanders met een andere nationale achtergrond dan de Nederlandse. Er is maar één probleem waarmee (met name) deze laatste groep wordt geconfronteerd, en dat is discriminatie (arbeid, zorg, onderwijs).

De groep Nederlanders met een niet-Nederlandse achtergrond is van discriminatie het object, niet het subject. Deze groep WORDT gediscrimineerd. Het ligt daarom voor de hand, beleid dat discriminatie tegen moet gaan in de eerste plaats te richten op werkgevers, de gezondheidszorg, het onderwijs en in de tweede plaats op het versterken van degenen die gediscrimineerd worden.

De problemen in een samenleving kunnen INCLUSIEF of EXCLUSIEF benaderd worden.

Een inclusieve benadering wil zeggen dat een probleem, bijvoorbeeld taalachterstand, primair in algemene termen wordt gesignaleerd en benoemd. Vastgesteld wordt in welke mate en op welke manier het probleem speelt en welke mensen of groepen van mensen met het probleem kampen. Vervolgens wordt voor de verschillende groepen beleid op maat vastgesteld en uitgevoerd. Voor de talloze Nederlandse Nederlanders met een taalachterstand zal een andere aanpak en investering nodig zijn dan voor niet-Nederlandse Nederlanders. Het probleem wordt echter in de inclusieve benadering aan de voorkant niet exclusief gekoppeld aan het niet-Nederlander zijn en zo blijft zichtbaar dat het om een algemeen probleem gaat dat ook Nederlandse Nederlanders treft. Deze wijze van benaderen is van toepassing op alle maatschappelijke problemen.

Een exclusieve benadering wil zeggen dat een probleem, bijvoorbeeld taalachterstand, zowel in de manier waarop het wordt gesignaleerd als in de termen waarin het wordt gedefinieerd, gepresenteerd wordt als een probleem dat in de eerste plaats verbonden is met van oorsprong niet-Nederlandse burgers of groepen burgers in de samenleving. Dat ook Nederlandse Nederlanders met het probleem kampen blijft hierbij, ook in de beeldvorming, vrijwel onzichtbaar en waar het zichtbaar is wordt het op een andere manier gepresenteerd.

Vervolgens wordt, evenals bij de inclusieve benadering, voor de verschillende groepen beleid op maat gemaakt. Dus zowel voor Nederlandse Nederlanders als voor de van oorsprong niet-Nederlandse Nederlanders. Het probleem blijft

aan de voorkant echter exclusief gekoppeld aan mensen die van oorsprong niet-Nederlander zijn en zo blijft onvoldoende zichtbaar dat het een algemeen geldend probleem betreft.

In beide gevallen, zowel bij de inclusieve als bij de exclusieve benadering, staat de aard en omvang van het probleem, in dit voorbeeld taalachterstand, op geen moment ter discussie.

In beide gevallen wordt het probleem gesignaleerd, erkend en benoemd. Per saldo is het rendement van de investering die gedaan wordt om het probleem van de taalachterstand op te lossen, bij de inclusieve benadering gelijk aan die bij de exclusieve benadering. Ook de wijze van uitvoeren van het beleid zal per saldo bij beide wijzen van benaderen gelijk zijn, namelijk zorg op maat.

Het verschil zit dus uitdrukkelijk aan de voorkant: in de wijze van signaleren, benoemen, benaderen en presenteren van het probleem.

Hoe een probleem in de publieke opinie wordt gepresenteerd is een keuze die feitelijk los staat van het probleem zelf of de oplossing ervan. De wijze van presenteren is dus een puur politieke keuze die verder niet van invloed is op de uiteindelijke investeringen die noodzakelijk zijn en het uiteindelijke rendement.

Omdat het hier dus om een politieke keuze gaat, is de PvdA het aan zichzelf en het publiek verplicht helder politiek te motiveren om welke reden in de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' nadrukkelijk gekozen is voor de exclusieve benadering. Deze motivering is eens te belangrijker nu andere, meer rechtse politieke bewegingen eveneens nadrukkelijk een exclusieve benadering van de problemen in de samenleving voorstaan en daarbij een ander politiek doel voor ogen hebben.

In relatie tot traditioneel sociaaldemocratische waarden zoals gelijkheid en emancipatie is de inclusieve benadering naar verwachting een meer effectieve die meer recht doet aan deze waarden.

ad 17:

Doelstellingen worden tegenwoordig graag SMART geformuleerd:

S-pecifiek; De doelstelling moet eenduidig zijn

M-eetbaar; Onder welke (meetbare/observeerbare) voorwaarden of vorm is het doel bereikt

A-ceptabel; Gaat de doelgroep en/of management deze doelstelling accepteren

R-ealistisch; De doelstelling moet haalbaar zijn

T-ijdgebonden; Wanneer (in de tijd) moet het doel bereikt zijn

S: De resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' zal onderlegger worden voor PvdA-beleid, zowel landelijk als lokaal. Daarom is het noodzakelijk dat de doelstellingen van het voorgenomen integratiebeleid eenduidig worden benoemd. Dat is, zoals al in de overwegingen blijkt, niet het geval aangezien de basisbegrippen in de resolutie niet eenduidig zijn gedefinieerd.

M: Ook zijn de doelen niet meetbaar, aangezien ook de aard, omvang en achtergrond van de in de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' geschetste problemen niet meetbaar zijn gemaakt en onderbouwing ontbreekt.

A: Of de PvdA-achterban (zowel de bestuurders als de leden) de geschetste verwachtingen, doelstellingen en de voorgestelde wijze van benaderen onverdeeld zal accepteren is zeer de vraag, gelet op de verdeelde reacties die de resolutie al opriep nog voordat zij aan het congres is voorgelegd. Ook is onzeker of de nu gekozen oplossingsrichting geaccepteerd zal worden door de groepen burgers op wie de resolutie zich exclusief richt.

R: Of de doelstellingen realistisch zijn is niet te beoordelen en sterk afhankelijk van de gekozen beleidslijn.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het Partijbestuur deelt de kritiek van de indieners niet. De resolutie is juist geschreven vanuit een inclusieve benadering. Zie hiervoor de Ten geleide en de gepreadviseerde versie van de resolutie.

Motie 4. Zutphen

Etten-Leur, Groningen

Motie: Open samenleving

Het Congres van de Partij van de Arbeid, in vergadering bijeen op 14 en 15 maart 2009 te Utrecht,

Constaateert dat;

1. Wij het eens zijn met Barack Obama die in zijn fameuze speech 'A more perfect union' (18 maart 2008), waarin de rassenkwesie centraal stond, stelde dat het praten over de verschillen tussen mensen en de wijze waarop die verschillen opgeheven kunnen worden, afleidt van de daadwerkelijke kwesties die besproken moeten worden; goede banen, goede zorg en goed onderwijs voor elke burger
2. Wij, sociaal-democraten, die boodschap van Obama zo vertalen dat het debat over de verschillen tussen mensen en de wijze waarop die verschillen opgeheven kunnen worden afleidt van het debat over hoe een inclusieve, duurzame open samenleving te bereiken waarin rechtvaardigheid voor elke burger centraal staat.

Constaateert voorts dat;

1. Wij, sociaal-democraten, het eens zijn met al die anderen die zeggen dat wij de vraagstukken van onze tijd alleen maar aankunnen als wij die vraagstukken gezamenlijk aanpakken en dat de creatie van een inclusieve duurzame open samenleving, waarin gelijkheid en rechtvaardigheid voor elke burger geborgd is en centraal staat, het enige antwoord is op de kwesties van onze tijd
2. Wij, sociaal-democraten, die duurzame open samenleving niet kunnen waarmaken als we;
 - ons laten afleiden door het voeren van een debat over verschillen tussen mensen;
 - van een minderheid eisen zich zonder voorbehoud te voegen naar een meerderheid;
 - instemmen met een tekst waarin de rechtsstaat en de natiestaat wordt benadrukt en voor het eerst in de traditie van de PvdA geplaatst wordt boven de sociaal-democratische waarden vrijheid en gelijkheid;
 - instemmen met een tekst die één volk tracht te construeren.

Is van mening dat;

Op basis van de constatering dat we streven naar een inclusieve duurzame open samenleving waarin gelijkheid en rechtvaardigheid voor iedere burger geborgd is en centraal staat, de Resolutie Integratie overbodig is omdat die afleidt van de kwesties waar het werkelijk om gaat, deze kwesties exclusief benadert, en onvoldoende tegemoet komt aan het idee dat elke burger dezelfde dromen, behoeften, verlangens en rechten heeft en dat de PvdA daaraan wil beantwoorden door te streven naar vrijheid, gelijkheid en recht voor iedereen door middel van emancipatie en solidariteit.

Vraagt het Partijbestuur om;

De Resolutie Integratie in te trekken en niet ter bespreking aan het Congres voor te leggen, maar in plaats daarvan een open debat te starten over de vraag hoe wij lokaal, regionaal, nationaal, op Europees en internationaal niveau met elkaar een inclusieve, duurzame open samenleving creëren, waarin geen armoede, geen uitsluiting en geen onderdrukking bestaat, maar rechtvaardigheid voor iedereen centraal staat.

En gaat over tot de orde van de dag

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting bij de moties 2 en 3 die (mede) zijn ingediend door dezelfde afdeling.

Motie 5. Den Haag

Motie Resolutie integratie (Resolutie niet behandelen)

Het congres van de PvdA, bijeen op 14 en 15 maart 2009,

- Neemt kennis van de ontwerp-resolutie Integratie van het Partijbestuur "Verdeeld verleden, gedeelde toekomst";
- Heeft waardering voor de inzet van het partijbestuur om een principiële discussie te willen voeren over integratie en de positie van de partij daarin;
- Constateert echter dat de tekst onvoldoende een "wij gevoel" laat ontstaan, doch eerder een wij-zij tegenstelling oproept;
- Constateert dat in het concept verantwoord burgerschap zoals landelijk is aanvaard en waar lokaal ook aan gewerkt wordt onvoldoende aandacht krijgt;
- Spreekt uit deze ontwerp resolutie niet te behandelen;
- Vraagt het Partijbestuur een bredere discussie te organiseren binnen de partij over integratie en verantwoord burgerschap en op basis daarvan een nieuwe concept-resolutie op te stellen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting moties 2 en 3

Motie 6. Den Haag

Motie Resolutie Integratie (discussie breder voeren)
Het congres van de PvdA, bijeen op 14 en 15 maart 2009,

- Neemt kennis van de ontwerp-resolutie Integratie van het Partijbestuur "Verdeeld verleden, gedeelte toekomst";
- Heeft waardering voor de inzet van het partijbestuur om een principiële discussie te willen voeren over integratie en de positie van de partij daarin;
- Constateert echter dat er onvoldoende tijd en ruimte is geweest om het debat hierover breed in de afdelingen, via internet en de partijkrant te voeren;
- Is van mening dat dit alsnog dient te gebeuren;
- Spreekt uit deze ontwerp-resolutie aan te houden totdat deze beter binnen de partij is besproken;
- Vraagt het Partijbestuur een plan de campagne op te stellen om de discussie in 2009 over dit onderwerp intensief te voeren.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting moties 2 en 3

Motie 7. Groningen

Etten-Leur, Zutphen

Het congres van de PvdA bijeen op 14 en 15 maart 2009

- constateert dat de resolutie integratie Verdeeld verleden, gedeelte toekomst
 - een belangrijke bijdrage aan de discussie is over integratie en emancipatie van mensen met een sociaaleconomische achterstand
 - een stap vooruit in het overwinnen van de schroom om problemen te benoemen
 - uit discussies tussen leden, Kamerleden en partijbestuur blijkt dat de standpunten sterk overeenkomen
- stelt vast dat
 - de tekst de standpunten niet goed verwoordt
 - het stuk te weinig de sfeer uitademt van het belang van participatie van iedereen aan de toekomstige sociale en democratische samenleving
 - formuleringen van het stuk bij velen een wij/zij en ons/hen gevoel oproept
 - er een niet weg te amenderen conflict is tussen de bedoeling van het stuk en wat te veel partijgenoten erin lezen
- besluit
 - dit stuk nu niet vast te stellen
 - het bestuur op te dragen een commissie in te stellen die de tekst zo verbetert, dat de hierboven genoemde bezwaren worden weggenomen
 - de strijd voor emancipatie en participatie voort te zetten

Toelichting: tijdens discussies bij de algemene ledenvergadering in Groningen en het debat van 19 januari in Zwolle is ons gebleken dat er te grote bezwaren zijn tegen de tekst van de resolutie. In het bijzonder roept het gebruik van de woorden ons Nederland niet bedoelde, duistere associaties op. Uit de mondelinge toelichting van voorzitter Lilliane

Ploumen en Tweede Kamerlid Jeroen Dijsselbloem blijkt dat de bedoelingen wel overeenkomen met de zienswijze van leden in Groningen en de deelnemers van het debat in Zwolle. Het moet dus mogelijk zijn om te komen tot een breed gedragen tekst.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting moties 2 en 3

Motie 8. Rotterdam

Etten-Leur

Motie: Dit gesprek is niet ten einde.

De Partij van de Arbeid in congres bijeen op zaterdag 14 en zondag 15 maart ter bespreking van de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelte toekomst'.

Constateerend dat:

- De commissie Vreeman in haar rapport over de verkiezingsnederlaag in 2006 aan de partij de opdracht geeft de "ideologische hechtheid en het 'clubgevoel' binnen de partij te versterken" door "vier thema's tot de ruggengraat van het debat te maken". Daarbij tekent de commissie aan dat onder andere "de verhouding tussen oude en nieuwe Nederlanders" (de nieuwe sociale kwestie) een vraagstuk is dat topprioriteit verdient.
- De opstellers van de nu voorliggende resolutie dit vraagstuk met gevoel voor urgentie hebben opgepakt en in die zin aan deze opdracht tegemoet komen.

Overwegende dat:

- De totstandkoming van deze resolutie in onvoldoende mate een proces is geweest waarbij de partij in zijn geheel betrokken was.
(Toelichting: Dit is wellicht verklaarbaar vanuit de gevoelde urgentie, maar onderkent niet de opdracht van de commissie Vreeman. Deze lacune is betreurenswaardig omdat hierdoor waardevolle perspectieven ontbreken. De resolutie heeft dan ook veel weerstand opgeroepen zowel binnen als buiten de partij.)
- De resolutie uitgaat van landelijk ervaren problemen in plaats van lokale oplossingen.
(Toelichting: De resolutie problematiseert slechts de verschillen en heeft onvoldoende oog voor hoe er op lokaal nivo op een praktische manier met deze verschillen wordt omgegaan. Daardoor is er geen oog voor de antwoorden die lokale partijgenoten formuleren op de problemen waar de landelijke politiek zich het hoofd over breekt. Een pijnlijk gevolg van het ontbreken van een waardevol perspectief.)
- Deze resolutie nooit het laatste woord in de discussie kan zijn.
(Toelichting: De verhouding tussen oude en nieuwe Nederlanders is aan een eigen dynamiek onderhevig, dit vraagt ook van een politieke partij dat deze in beweging blijft.)

Besluit dat:

- Met de voorliggende resolutie in onvoldoende mate voldaan is aan de opdracht van de commissie Vreeman en de resolutie derhalve slechts beschouwd kan worden als een startdocument voor een breder debat en niet als eindproduct.

Draagt het partijbestuur op:

- Dit debat in de partij mede vorm te geven en er daarbij zorg voor te dragen dat er aan de verschillende perspectieven binnen de partij recht wordt gedaan.
- Het eindproduct van dit debat opnieuw in de vorm van een resolutie aan het congres voor te leggen.

En gaat over tot de orde van de dag.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting moties 2 en 3

Motie 9. Amsterdam Centrum

Zutphen, Etten-Leur

Motie Obama (resolutie integratie)

overwegende dat:

- de resolutie "Verdeeld verleden, gedeelde toekomst" een moedige poging is om het onderwerp integratie aan de orde te stellen,
- de resolutie een heldere keuze maakt voor rechtsstaat, volwaardig burgerschap en emancipatie,
- de resolutie echter op een aantal punten tekortschiet:
 1. De nota is niet gelukkig qua toonzetting en inhoud. De keuze voor- en de wijze waarop onderwerpen zijn behandeld lijkt enkel ingegeven door het ontevreden gevoel bij sommige kiezers. Voor die ontevredenheid moet erkenning zijn, maar het moet niet leidend worden.
 2. De nota gaat teveel over incidenten en te weinig over inhoud. Het benoemen van problemen als burka's en handen schudden is op zichzelf goed, maar de uitgebreide wijze waarop dit plaats vindt leidt aandacht af van werkelijke problemen.
 3. De toon van de resolutie is tobberig en negatief. Het optimisme en het geloof in samen optrekken ontbreekt, terwijl dat de sociaal-democratie kenmerkt. Er spreekt, samengevat, te weinig Obama uit de resolutie.
 4. De stem van de "nieuwe Nederlanders" klinkt niet door in de resolutie. Mede hierdoor straalt het stuk uit dat het dóór "ons" óver "hen" is geschreven. Met name de toonzetting van hoofdstuk 2, "Ons Nederland", is naar binnen gericht. Integratie moet van twee kanten komen, maar in dit hoofdstuk en elders is weinig plaats ingeruimd voor gastvrijheid, respect en wederzijdse acceptatie.
 5. Emancipatie en participatie als aanpak krijgt geen gedegen inbedding. De PvdA als partij van emancipatie, buurten en werkgelegenheid moeten centraal staan, in plaats van onvrede en incidenten. Vrouwenemancipatie, juist onder nieuwe Nederlanders, verdient in de resolutie aandacht en gerichte maatregelen.
 6. Meer aandacht verdient het onderwijs. Het belang van goede scholing voor preventie van schooluitval, werkloosheid, criminaliteit, segregatie, sociaal- economische achterstand en stagnerende vrouwenemancipatie, rechtvaardigt een nóg grotere inzet op onderwijs.
 7. In de resolutie komt niet tot uiting dat immigratie

behalve problemen ook verrijking brengt, bijvoorbeeld op terreinen als wetenschap, kunst, eetcultuur, sport, muziek, en economische ontwikkeling. Dat veel nieuwkomers succesvol zijn komt te weinig aan bod in de resolutie.

8. Het historisch perspectief mist. Uit recent onderzoek naar eerdere immigratiegolven blijkt dat die binnen aantal generaties goed integreerden. Ook blijkt uit dit onderzoek dat het huidige beleid van de overheid om kinderen en kleinkinderen van migranten als allochtoon te benoemen, ook al hebben ze een Nederlands paspoort, contraproductief werkt. Het op deze wijze apart zetten van deze groep als vreemdeling blijkt hun integratie te bemoeilijken.
9. De resolutie negeert dat Nederland deel uitmaakt van Europa, en dat andere Europese lidstaten vaak andere oplossingen vinden voor problemen van integratie.
10. Ten onrechte wordt nergens verwezen naar voorgaande PvdA rapporten over dit onderwerp, met name het rapport "Integratie en immigratie, aan het werk!" van de projectgroep Patijn van 2004 dat binnen de partij brede instemming kreeg.

besluit:

dat de partijresolutie in zijn huidige vorm tekortschiet op onder andere bovengenoemde punten en daarom moet worden herschreven.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting bij moties 2 en 3

Motie 10. De Jonge Socialisten

Eindhoven, Hoorn, Etten-Leur, Tilburg, Leidschendam-Voorburg

Motie 'nieuwe visie op afstandsverplichting voor Nieuwe Nederlanders'

Het Congres van de PvdA, bijeen op 14 en 15 maart 2009,

1. Constateert dat:
 - d. in de (concept)resolutie 'Verdeel verleden, gedeelde toekomst' onder andere gesproken wordt over de, in de wet vastgelegde, afstandsverplichting;
 - e. deze afstandsverplichting betekent dat een nieuwkomer, in principe, de oude nationaliteit moet opgeven.
2. Overweegt dat:
 - a. de PvdA vindt dat het hebben van een dubbele nationaliteit niets zegt over loyaliteit of problemen met integratie;
 - b. keuzevrijheid wat betreft nationaliteit, voor het individu voorop moet staan;
 - c. Nederlanders zelf in staat zijn om te bepalen of het hebben van een tweede nationaliteit belastend en vervelend is;
 - d. de huidige afstandsverplicht door het partijbestuur kennelijk als een gegeven feit wordt gezien.
3. Verzoekt het partijbestuur tot het organiseren van een debat over de toekomst en wenselijkheid van de afstandsverplichting voor Nieuwe Nederlanders.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het standpunt zoals ingenomen in de nieuwe tekst is luid en duidelijk. Het Partijbestuur vindt het hebben van meerdere nationaliteiten een product van deze tijd en heeft daar geen enkel probleem mee. Helaas was er in aanloop naar de resolutie hierover een verkeerd beeld ontstaan in de media. Het Partijbestuur heeft echter geen behoefte aan het apart agenderen van een dergelijk debat. Het debat heeft reeds uitgebreid plaatsgevonden de afgelopen weken en kan voortgezet worden op het Congres waar tevens de besluitvorming over dit standpunt dient plaats te vinden.

Motie 11. Rotterdam

Etten-Leur

Het congres van de PvdA, bijeen op 14 en 15 maart te Utrecht,

Constaterende dat het Partijbestuur in samenspraak met deskundigen een conceptresolutie heeft opgesteld over integratie;

Overwegende dat integratie door andere partijen vaak louter wordt gedefinieerd in termen van overlast, dreiging en problemen.

Vraagt het Partijbestuur

- a. om de uiteindelijke tekst van deze resolutie bij te stellen door het benoemen van resultaten, kansen en meerwaarde, en
- b. om de uiteindelijke tekst van de resolutie aan te vullen met een aanpak op basis van solidariteit, emancipatie en perspectief bieden, voornamelijk via de arbeidsmarkt en het onderwijs.
- c. om in de uiteindelijke tekst van de resolutie een meer duidelijk en vooral wenkend toekomstperspectief op te nemen, mede gelet op de essentiële economische en demografische rol die nieuwe Nederlanders zullen en moeten spelen voor een haalbare, sociale en sterke toekomst van ons land.

PREADVIES: Overnemen

Toelichting: Het Partijbestuur is van mening hier middels preadvisering en toevoeging van PB-amendementen aan voldaan te hebben.

Motie 12. Heemskerk

Tilburg

Motie homonetwerk van de PvdA n.a.v. de notitie "Verdeeld verleden, gedeelde toekomst"

De PvdA, in vergadering bijeen op 14 en 15 maart 2009 te Breda,

- Stelt vast dat de notitie "Verdeeld verleden, gedeelde toekomst" een startnotitie is waarin de opstellers aangeven vanuit welk gedachtegoed de PvdA de integratiediscussie benadert, en stelt verder vast dat er een handelingskader wordt aangereikt dat uitgaat van normeren, confronteren en tolereren,
- Constaceert dat de PvdA geleerd heeft uit het verleden en erkent dat het breed gevoelde maatschappelijke onbehagen tegenover de aanwezigheid van met name mensen met een niet-Nederlandse achter-

grond, moet leiden tot een nieuwe toekomstvisie van de PvdA op het samen leven in Nederland en, meer specifiek, tot een visie op het integratievraagstuk en op de vraag hoe 'volwaardig burgerschap' eruit moet komen te zien, waarbij de PvdA de ambitie heeft om het maatschappelijk debat te leiden,

- Neemt hierbij in aanmerking dat het streven naar een respectvolle samenleving waarin volwaardig burgerschap voorop staat, het nodige geduld, inzet en aanpassingsvermogen vereist van alle inwoners van Nederland, en waarin de verschillen tussen mensen worden gerespecteerd en geaccepteerd,
- Constaceert dat de beleidsnota 'Gewoon homo zijn' van PvdA-minister Ronald Plasterk van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap laat zien dat het nodig blijft om onverminderd op te komen voor de zichtbaarheid en maatschappelijke acceptatie van homoseksualiteit in een tijd waarin die strijd volgens sommigen niet meer nodig is, en waarbij bovendien homoseksuele mensen die binnen hun culturele, religieuze of leeftijdsgroep extra kwetsbaar zijn en niet uit de kast durven komen, extra ondersteuning verdienen,
- Overweegt dat juist het onderwijs een belangrijke omgeving vormt om deze maatschappelijke acceptatie als onderdeel van het Nederlandse burgerschap duurzaam te bevorderen, dat onderwijs en integratie onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, en in het politieke debat nieuwe initiatieven in het vooruitzicht zijn gesteld om discriminatie op grond van seksuele geaardheid in het onderwijs tegen te gaan,
- Constaceert daarnaast dat de PvdA in de notitie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' voluit erkent dat sommige kernwaarden in de Nederlandse samenleving ononderhandelbaar zijn, zoals het recht van homo's en lesbo's om gelijk aan hetero's behandeld te worden, in vrijheid te leven en zichtbaar te zijn op school, thuis en buiten op straat of waar dan ook. De partij stelt hier bovendien mee vast dat de positie van homoseksualiteit in de samenleving deel uitmaakt van de integratiediscussie,
- Overweegt dat de PvdA daarmee de aangewezen partij is die de verbinding, dialoog en solidariteit kan bevorderen tussen mensen en groepen, en tegelijk niet schroomt om misstanden aan de kaak te stellen en stelling te nemen mede door de confrontatie aan te gaan met degenen die een onwelwillende blik hebben op de zichtbaarheid van homoseksualiteit, en op te treden tegen een straatcultuur waarin die zichtbaarheid uitmondt in fysiek of verbaal homofob geweld,
- Spreekt uit dat:
 1. De PvdA (opnieuw) helder stelling neemt over de positie van homoseksualiteit als normaal verschijnsel in de Nederlandse samenleving, en hierin een moreel leiderschap toont in de Nederlandse politiek,
 2. De PvdA nooit zal accepteren dat homo's en lesbo's (zowel autochtonen als allochtonen) thuis

of elders (straat, school, werk) niet – zichtbaar – zichzelf kunnen zijn,

3. De notitie ("Verdeeld verleden, gedeelde toekomst") een vertrekpunt is voor een kaderstellende partijdiscussie over normen, waarden en omgangsvormen, maar ook over ononderhandelbare waarden,
4. Er in deze discussie ook aandacht is voor het vertalen van de notitie naar de lokale situatie, gericht op het vreedzaam samenleven van homo's en hetero's,
5. De PvdA bevordert dat er haast gemaakt wordt met de ondersteuning van scholen om homoseksualiteit bespreekbaar te maken en discriminatie op welke grond dan ook tegen te gaan,
6. Bij de verdere uitwerking van de op het congres van 14 en 15 maart 2009 vastgestelde notitie "verdeeld verleden, gedeelde toekomst" het homonetwerk van de PvdA als één van de belangengroeperingen in de advisering betreft,

En gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting: De integratienotitie somt veel zaken op die de komende periode nader uitgewerkt moeten worden. Het homonetwerk ziet veel mogelijkheden om met haar inhoudelijke, lokale en politieke expertise bij te dragen aan de uitwerking van deze notitie, zeker daar waar het gaat om het onderwijs,

de veiligheid in de buurt, veilig kunnen wonen, het tegengaan van discriminatie en internationale samenwerking. Hiermee wordt beoogd de zichtbaarheid en acceptatie van homo's en homoseksualiteit een extra impuls te geven. En om de PvdA de leidende partij te laten zijn op het terrein van homo-emancipatie. Daar waar de motie spreekt over homoseksuele mannen en lesbische vrouwen worden daar ook mee bedoeld biseksuele mannen en vrouwen, en mensen met een transgender-identiteit.

PREADVIES: OVERNEMEN

Motie 13. Houten

Motie: implementatie integratie resolutie

Het congres roept het partijbestuur op om zo snel mogelijk een voorstel te maken voor de implementatie van de op 14 of 15 maart door het congres aangenomen resolutie over integratie.

Toelichting: Het is van het grootste belang om na aanneming van de resolutie over integratie te beginnen met de implementatie. De resolutie moet in de praktijk worden gebracht, wil het echte waarde hebben.

In het implementatieplan kunnen bijvoorbeeld de volgende onderwerpen aan de orde komen:

- opleiding / bijscholing van PvdA kader over de integratie resolutie
- discussies in Nederland organiseren over integratie-resolutie, bij voorkeur ook met niet PvdA leden en ook in prachtwijken.
- meer standpunten innemen over concrete integratievraagstukken
- monitoren van voortgang
- implementatie & bijsturing als onvoldoende vooruit-

gang wordt geboekt

Vaststelling van het implementatieplan kan plaatsvinden in een geschikt gremium.

PREADVIES: OVERNEMEN

Motie 14. De Jonge Socialisten

Motie 'een progressieve koers op integratie'

Het Congres van de PvdA, bijeen op 14 en 15 maart 2009,

1. Constateert dat:
 - a. de resolutie 'verdeeld verleden, gedeelde toekomst', dit congres ter bespreking ligt.
2. Overweegt dat:
 - a. de PvdA in het verleden altijd is opgekomen voor hen die willen emanciperen;
 - b. nieuwkomers gewoon burgers zijn van Nederland en net zoveel recht hebben op een politieke partij die voor ze opkomt;
 - c. we óók voor hen de discussie aangaan: over hoe wij denken dat mensen hun leven in kunnen richten, iedereen kansen moet krijgen en mensen hun kinderen en partners de ruimte moeten geven;
 - d. in de integratie-resolutie een duidelijke en rechtvaardige sociaal-democratische visie op integratie wordt beschreven, die goed bij onze beginselen en idealen past;
 - e. deze resolutie een andere visie beschrijft dan het conservatieve 'behouden', het rechts-populistische 'assimileren' of het liberale 'ieder doet wat ie wil'
 - f. de integratie-resolutie in de partij leeft, de discussies heftig zijn en wij elkaar dwingen het achterste van onze tong te laten zien;
 - g. deze discussies nog maar eens aantonen dat met deze resolutie een nieuwe, progressieve, koers bewandeld wordt;
 - h. deze discussie het niet verdient om (enkel) over de toon van een verhaal te gaan en deze discussie niet gekaapt mag worden door reflexen binnen de partij;
 - i. de PvdA nu niet mag weglopen van deze moeilijke discussie en een grote groep (jonge) PvdA'ers niet gedesilluseerd mag achterlaten.
3. Besluit dat:
 - a. met deze resolutie de PvdA een eigen, uniek en sociaaldemocratisch verhaal over integratie heeft;
 - b. met deze resolutie gewerkt wordt aan een gedeelde toekomst;
 - c. wij allen kiezen voor een progressief-linkse koers op integratie, waar de problemen van mensen onze zorg zijn en naar iedereen geluisterd wordt;
 - d. wij onze verantwoordelijkheid nemen om de in de resolutie genoemde problemen op te lossen en de gestelde uitdagingen aan te gaan.

PREADVIES: OVERNEMEN

Motie 15. Zutphen

Assen

Motie betreffende de positie binnen de PvdA van de fracties in de Waterschapsbesturen

Het congres van de Partij van de Arbeid, in vergadering bijeen op 14 en 15 maart 2009 te Utrecht,

1. Overweegt dat:
 - 1.1. De motie van belang is gelet op de deelname van de PvdA aan Waterschapsverkiezingen.
 - 1.2. De motie van belang is gelet op de installatie van PvdA fracties in Waterschapsbesturen.
2. Constateert dat:
 - 2.1. Het Congresvoorstel 'Inhoudelijke wijzigingen statuten en huishoudelijk reglement' met voorstellen 36 en 37, artikelen introduceert om de Waterschapsverkiezingen te regelen
 - 2.2. Het Congresvoorstel geen (verantwoordings-) structuur en legitimatie regelt ten aanzien van de PvdA fracties in de Waterschapsbesturen, gelijk aan de regelingen voor de fracties in de gemeenteraden, de Provinciale Staten, de 2e kamer en het Europees Parlement zoals genoemd in bijvoorbeeld artikel 12, 15 en 19.
3. Vraagt het partijbestuur het Congres in zijn eerst volgende vergadering, artikelen voor te leggen die de PvdA fracties in de Waterschapsbesturen een waardige en eigen positie geven ingebed in de partij, door een (verantwoordings)structuur en legitimatie te regelen conform de overig genoemde fracties in 2.2 in deze motie.

En gaat over tot de orde van de dag

PREADVIES: OVERNEMEN (indien dit inderdaad niet goed geregeld is via inbedding in gewest, wordt nader bekeken)

Motie 16. Den Haag

Amsterdam Oud-Zuid

Motie Ella Vogelaar

Het Congres van de Partij van de Arbeid, bijeen te Utrecht op 14 en 15 maart 2009,

- Constateert dat, noch het partijbestuur, noch de partijleider aan de leden van de Partij van de Arbeid verantwoording heeft afgelegd over de beweegredenen voor het opzeggen van het vertrouwen in Ella Vogelaar als minister van Wonen, Wijken en Integratie;
- Verzoekt het partijbestuur op dit congres duidelijkheid te verschaffen over de beweegredenen voor het opzeggen van het vertrouwen in Ella Vogelaar en over de wijze waarop dit is gebeurd;
- Verzoekt het partijbestuur bij de beantwoording in te gaan op de volgende vragen:
 - Is het partijbestuur van mening dat de wijze waarop Ella Vogelaar is weggestuurd past binnen de wijze waarop de partijleiding met ambtsdragers dient om te gaan?
 - Wat is de exacte reden geweest voor het heenzenden van Ella Vogelaar en zijn de aanleidingen vooral ideologisch van aard of is de aanleiding

hoofdzakelijk gelegen in de wijze waarop Ella Vogelaar zich presenteerde als minister?

- Past de wijze waarop Ella Vogelaar de wacht is aangezegd, binnen de geschreven en/of ongeschreven regels van de Nederlandse parlementaire democratie voor het opzeggen van het vertrouwen in een bewindspersoon?

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: Partijvoorzitter Lilianne Ploumen zal hier op het Congres verantwoording over afleggen.

Motie 17. Gouda

De Jonge Socialisten, Leidschendam-Voorburg

Motie: communicatie verkiezingsprogramma Europees Parlement:

Het congres roept het partijbestuur op om zo snel mogelijk zorg te dragen voor een publieksversie van het Europese verkiezingsprogramma die makkelijk leesbaar en toegankelijk is, die ongeveer 1 A-4 pagina beslaat en waarin de PvdA-doelen helder worden verwoord.

Toelichting: De huidige tekst lijkt voor de gemiddelde burger moeilijk leesbaar en moeilijk te recapitulieren na lezing.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: Het Partijbestuur zal met het oog op de te voeren campagne zorg dragen voor campagne materiaal waarin ons programma en onze boodschap kort en bondig is weergegeven.

Motie 18. Den Haag

MOTIE: EUROPEES VERKIEZINGSPROGRAMMA

Het congres van de Partij van de Arbeid, bijeen te Utrecht op 14 en 15 maart 2009,

- Spreekt bij de vaststelling van het verkiezingsprogramma voor de verkiezing van het Europese parlement op 4 juni 2009 als zijn oordeel uit:
 - Dat het programma een goed beeld geeft van een sociaal-democratische visie op Europa als toetssteen voor het werk van de PvdA-delegatie in de PES-fractie in het Europese Parlement voor de periode 2009 tot 2014,
 - Dat het een goed uitgangspunt vormt voor de discussies in Nederland op het politieke vlak en voor de discussie binnen de PES met de zusterpartijen over het Europese beleid,
 - Dat het daarnaast nodig is dat de komende verkiezingscampagne – nog meer dan bij de verkiezing van gemeenteraden of de Tweede Kamer – zich richt op het overbruggen van kloof tussen burgers en Europa en qua inhoud en intensiteit aansluit bij het dagelijkse leven van mensen,
 - Dat de campagne zich moet richten op concrete voorbeelden van de Europese dimensie in het dagelijks leven, in huis en in het verkeer, in supermarkt en openbaar vervoer, in zorg en onderwijs, in werk en vrije tijd, en daarbij moet aangeven wat de PvdA samen met andere sociaal-democratische partijen in het Europese beleid voor het dagelijks leven van de Nederlandse burger kan bereiken,

- Verzoekt het partijbestuur, na vaststelling van het verkiezingsprogramma, zo snel mogelijk een concrete vertaling te maken van het verkiezingsprogramma naar een kort en bondig "Actieplan van de PvdA in Europa" dat begrijpelijk is voor iedereen, onderscheidend is van andere partijen en aansluit bij wat er in wijken en buurten gebeurt; en dit actieplan te gebruiken voor een intensieve campagne voor de Europese verkiezingen.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie motie 17 afdeling Gouda.

Motie 19. Pekela

Groningen

De ledenvergadering afdeling Pekela, bijeen op 14 januari 2009, van mening zijnde dat een militaire oplossing van de problemen in Afghanistan niet mogelijk is, verzoekt het congres van de Partij van de Arbeid, in vergadering bijeen op 14 en 15 maart 2009 in Utrecht, zich uit te spreken voor het beëindigen van de Nederlandse militaire deelname per 1 januari 2010, en gaat over tot de orde van de dag.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: De afspraak tussen kabinet en Kamer is dat de Nederlandse missie in Uruzgan zal duren tot eind 2010. Op 1 augustus 2010 draagt Nederland de leiding over en begint de terugtrekking. Op 1 december 2010 moet de terugtrekking voltooid zijn en is derhalve de laatste Nederlander uit Uruzgan vertrokken.

Overigens zijn zowel de Kamerfractie als het kabinet van mening dat een militaire oplossing niet mogelijk is, zoals ook de indieners stellen. Dat is dan ook nooit de ambitie van ISAF of de Nederlandse inzet geweest. Daarom wordt, onder meer op aandringen van de PvdA, stevig ingezet op een politieke oplossing. Die vereist onder meer diplomatieke inzet en forse inspanningen om bij te dragen aan opbouw. Gelet op de veiligheidssituatie kunnen die echter niet effectief zijn zonder militaire presentie. Daarom zijn inzet van militairen, diplomaten en opbouwwerkers (zogenaamde 3D-aanpak) onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Motie 20. Groningen

Etten-Leur

Het congres van de PvdA bijeen op 14 en 15 maart 2009

- Stel vast dat
 - De minister van defensie van mening is, dat Nederland niet na december 2010 in staat is een grootschalige missie in Afghanistan te bemensen en te financieren,
 - De militaire vakbond AMFP dezelfde mening is toegeedaan,
- Overwegende dat
 - De PvdA bij monde van Wouter Bos heeft gezegd, dat de huidige missie zal lopen tot 1 augustus 2010 met afbouwperiode tot 1 december 2010,
 - Dit nog steeds het PvdA-standpunt is, zoals verwoord op de website www.pvda.nl,

- De PvdA zich niet roert in de discussie tussen de minister van defensie en de minister van buitenlandse zaken,

- Verzoekt

- Het congres van maart te bevestigen dat de PvdA nog steeds van mening is, dat de genoemde missie in 2010 beëindigd moet worden,

En gaat over tot de orde van de dag.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN:

Het Congres van de Partij van de Arbeid, in vergadering bijeen op 13 en 14 maart 2009 te Utrecht;

- Overwegende dat de Nederlandse missie in Uruzgan eind 2010 zal eindigen en dat uiterlijk 1 december 2010 de Nederlandse militairen uit Uruzgan zullen zijn teruggetrokken
- Overwegende dat recent verschillende bewindslieden uitlatingen hebben gedaan over de mogelijkheid van missies na 2010
- Overwegende dat deze uitlatingen onduidelijkheid hebben gecreëerd over de huidige missie, dat de Nederlandse militairen en de Nederlandse bevolking niet zitten te wachten op deze onduidelijkheid en dat Defensie zelf aangeeft niet eens een nieuwe grote missie aan te kunnen
- Herbevestigt dat de lopende missie in Uruzgan eind 2010 wordt beëindigd
- Sprekt uit dat in de periode daarna geen nieuwe Nederlandse missie in Uruzgan en geen andere grote Nederlandse missie in Afghanistan moet worden ondernomen
- Verzoekt de PvdA-bewindslieden en de Tweede Kamerfractie zich conform dit standpunt op te stellen en de coalitiegenoten te verzoeken het gespeculeer van individuele bewindslieden voortaan achterwege te laten zolang het kabinet als geheel geen standpunt heeft over de inzet van de Nederlandse krijgsmacht waar dan ook ter wereld vanaf 2011

En gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting: conform gemaakte afspraken en fractie-standpunt

Motie 21. De Jonge Socialisten

Motie 'geen verlenging van missie in Afghanistan'

Het Congres van de PvdA, bijeen op 14 en 15 maart 2009,

1. Constateert dat:
 - a. de Nederlandse ISAF-missie in Uruzgan eind 2010 zal eindigen;
 - b. de PvdA in 2007 de verlenging van de missie heeft gesteund op voorwaarde van een beperkte duur van de missie en een duidelijke einddatum;
 - c. de verlenging van de missie in 2007 noodzakelijk bleek omdat de NAVO niet voor een opvolger had gezorgd;
 - d. Minister-president Balkenende desondanks in december 2008 heeft verklaard dat er "een nieuw weegmoment" ontstaat als de Amerikaanse president Barack Obama Nederland vraagt om militair actief te blijven in Afghanistan.

2. Overweegt dat:
 - a. de intenties van Balkenende om mogelijk militair actief te blijven in Afghanistan geen recht doen aan het besluit van de Tweede Kamer;
 - b. de ervaring uit het verleden leert dat de NAVO hier, op zijn zachtst gezegd, niet mee wordt gestimuleerd een opvolger te zoeken;
 - c. onze krijgsmacht het ook niet eindeloos vol kan houden;
 - d. het definitief beëindigen van de missie in 2010 recht doet aan het feit dat ook andere NAVO-landen hun deel moeten leveren;
 - e. er genoeg andere gebieden in de wereld zijn waar de Nederlandse krijgsmacht, op den duur, ook opbouwwerk kan verrichten;
 - f. het besluit van de Tweede Kamer om de missie in Uruzgan (en daarmee Afghanistan) in 2010 onherroepelijk te beëindigen nog steeds glashelder is.
3. Besluit dat
 - a. deelname aan een nieuwe militaire missie in Afghanistan, of dat nou als 'lead-nation' of als gewone partner is, als een verlenging van de missie in Uruzgan wordt gezien;
 - b. een nieuw weegmoment daarom volgens de PvdA niet aan de orde kan zijn.
4. Spreekt (wederom) uit dat na 2010 er geen Nederlandse missie in Afghanistan actief zal zijn.
5. Roept de PvdA-Tweede Kamerfractie op om Balkenende, Verhagen en Van Middelkoop te blijven herinneren aan de beëindigingvoorwaarde die is opgenomen in het kabinetsbesluit om tot verlenging van de missie in Uruzgan over te gaan.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie motie 20 afdeling Groningen.

Motie 22. De Jonge Socialisten

Motie 'vrij afsteken van vuurwerk'

Het Congres van de PvdA, bijeen op 14 en 15 maart 2009,

1. Constateert dat:
 - a. het burgerinitiatief 'Meer plezier met minder vuurwerk' genoeg steun heeft gekregen om in de Tweede Kamer behandeld te kunnen worden;
 - b. dit burgerinitiatief pleit voor een forse beperking van het vuurwerkgebruik door het afsteken van vuurwerk alleen nog toe te staan aan professionals met een vergunning die een show verzorgen voor een groot publiek.
2. Overweegt dat:
 - a. het vrij afsteken van vuurwerk door amateurs al sterk is gereguleerd: namelijk enkel tijdens de jaarwisseling;
 - b. misbruik van vuurwerk streng moet worden bestraft, zeker wanneer dit een gevaar is voor de veiligheid van omstanders;
 - c. het voorgestelde vuurwerkverbod slechts weinig zal bijdragen aan de veiligheid omdat het niet gericht is op het terugdringen van illegaal vuur-

- werk en misbruik, maar juist vooral de burgers die met de beste intenties een vuurpijl afsteken;
 - d. wij deze burgers niet verder willen betuttelen door te bepalen wat zij wel en niet mogen doen tijdens de jaarwisseling;
 - e. een vuurwerkverbod niet te handhaven valt;
 - f. de administratieve lasten sterk zullen stijgen als vergunningen nodig zijn.
3. Spreekt uit tégen een beperking van het afsteken van vuurwerk tot enkel professionals met een vergunning te zijn.
4. Roept de PvdA-Tweede Kamerfractie op om actief te pleiten tegen een vuurwerkverbod en, indien nodig, een dergelijk voorstel te verwerpen.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: ondersteuning stand beleid.

Motie 23. Vught

Het Congres van de Partij van de Arbeid, in vergadering bijeen te Utrecht op 14 en 15 maart 2009,

Concluderende dat;

- de mogelijke verkoop van de Essent aandelen in bezit van provincies en gemeenten aan het Duitse RWE voorbarig is gezien het feit dat het splitsingsplan van Essent nog niet goedgekeurd is en gezien het feit dat RWE nog in het bezit is van een hoogspanningsnet, en dus niet gesplitst,
- de mogelijke verkoop van de Essent aandelen in bezit van provincies en gemeenten aan het Duitse RWE onverstandig is want RWE levert geen bijdrage aan duurzaamheid maar is producent van vervuilende energie,
- Nederlandse overheden met de verkoop van de aandelen de strategische invloed op de energieproductie verliezen waar andere landen deze juist vergroten en in voorkomende gevallen via energie politiek bedrijven zoals in het recente conflict tussen Rusland en de Oekraïne nog eens duidelijk werd (Gazprom is nota bene grootaandeelhouder van RWE),
- de Partij van de Arbeid vanuit haar gedachtegoed een schone, betaalbare en betrouwbare energievoorziening nastreeft,

Overwegende dat;

- het verkopen van alle aandelen op grond van bovenstaande argumenten onwenselijk is,
- er voldoende alternatieven zijn zoals het verkopen van een minderheidsaandeel aan een duurzame internationale partner waarbij zowel de concurrentiepositie van genoemd bedrijf als de beginselen van een schone, betaalbare en betrouwbare energievoorziening gebaat zijn,

Roept fractie en partijbestuur op;

- om in overleg te treden met betrokken lokale en provinciale PvdA-fracties en besturen om tot een gezamenlijke politieke strategie te komen waarbij de inzet is een meerderheidsaandeel voor de Nederlandse overheden te behouden,
- om in overleg te treden met betrokken lokale en provinciale PvdA-fracties en besturen om de opbreng-

- sten van de verkochte aandelen duurzaam aan te wenden om rente-inkomsten te genereren en niet te spenderen aan incidentele investeringspakketten
- om de regering er toe op te roepen een ordentelijke wijze van verkoop (afronding van splitsingsplan en slechts verkoop aan gesplitste overnamepartij) en een duurzame besteding van de eventuele opbrengsten te bevorderen.

PREADVIES: OVERNEMEN

**Motie 24. De Jonge Socialisten
Oss/Maasdonk/Lith**

Motie 'verkoop van energiebedrijven'

Het Congres van de PvdA, bijeen op 14 en 15 maart 2009,

1. Constateert dat:
 - a. RWE het Nederlandse energiebedrijf Essent wil overnemen;
 - b. Essent eigendom is van zes provincies en verschillende gemeenten;
 - c. PvdA-leden betrokken zijn bij de verkoop van Essent in de hoedanigheid van gedupeerde, statenlid, wethouder dan wel raadslid.
2. Overweegt dat:
 - a. de Europese energiemarkt geliberaliseerd is en de verkoop van Essent daardoor slechts op zeer weinig gronden kan worden tegengehouden;
 - b. per 1 juli van dit jaar de splitsingswet, die regelt dat de productie van energie en het eigendom van de netwerken gescheiden worden, zal gelden;
 - c. nog voordat de splitsing van Essent is afgerond en goedgekeurd het bedrijf al tot verkoop is overgegaan;
 - d. de verkoop van Essent dan ook niet anders kan worden gezien dan haastige spoed;
 - e. de Commissie "Publiek aandeelhouderschap energiebedrijven" in Juni 2008 nog een behoedzame verkoop adviseerde waarbij het netbedrijf niet met hoge schulden mag worden achterlaten en ook gelet moet worden op criteria als voorzieningszekerheid en duurzaamheid bij de kandidaat-koper;
 - f. aan de criteria van de commissie niet lijkt te worden voldoen aangezien de verkoop allesbehalve behoedzaam is en RWE kampioen van de bruinkoolcentrales is;
 - g. de financiële crisis ons (wederom) heeft aangetoond dat wanneer publieke belangen in private handen zijn, de overheid in een crisissituatie niet anders kan doen dan garant staan voor de publieke belangen.
3. Spreekt uit een mogelijke verkoop van Essent aan RWE zéér te betreuren.
4. Roept alle partijleden, die op provinciaal- of gemeentelijk niveau bij de verkoop betrokken zijn, op om:
 - a. het publieke belang, duurzaamheid en een zorgvuldige gang van zaken voorop te stellen;
 - b. een verkoop van Essent niet enkel te bekijken vanuit het financiële gewin;

- c. af te vragen waarom een verkoop noodzakelijk zou zijn;
- d. op zijn minst een tweede bod te eisen van een energiebedrijf dat wel heeft aangetoond duurzaamheid voorop te stellen.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie ook motie 23 afdeling Vught.

Motie 25. Aalsmeer

Het congres van de Partij van de Arbeid,

In vergadering bijeen op het congres van 14 en 15 maart 2009,

- Constateert dat de kleinere afdelingen soms niet of nauwelijks de hulp kunnen vinden zoals deze in de verschillende stukken aangegeven word. Het Partij Bureau kan alleen dan haar werk doen als daarnaar gevraagd word. Men is pas laat op de hoogte van veranderingen in lokale besturen, waardoor lokale bestuurders vaak hun eigen weg moeten zoeken. Ons inziens hebben de uitwerkingen van de commissie Vreeman, tot op heden in lang niet alle gevallen navolging gekregen in de dagelijkse beslommingen van de PvdA. Daarnaast kwam naar voren dat de meeste knelpunten wel ondervangen worden door reglementen, maar deze worden klaarblijkelijk niet of slecht gevolgd, ook communicatie verloop lang niet altijd redelijk of billijk. Dit blijkt mede door geregelde feedback van onze leden.
- Overwegende dat,
 - Steun in de afdelingen van de daarvoor bestemde gremia niet, of niet voldoende gevonden kan worden.
 - Mail door medewerkers van het Partij Bureau en andere commissies, niet of niet binnen drie weken word beantwoord.
 - Dat de aanwezige middelen om problemen te ondervangen niet correct worden ingezet.
 - Het contact met gewest, provincie, landelijk bestuur en de bestuurders van de PvdA niet vanzelfsprekend is. Zelfs maar sporadisch plaatsvindt.
 - De interne en externe communicatie van dusdanig belang is om betrokkenheid te tonen.
 - De communicatie structuur in het bedrijfsleven evalueren waard is.
 - Het dagelijks bestuur van de PvdA hier ons inziens een voorwaarden scheppende rol in heeft.
- Nodigt het bestuur /congres uit, Die maatregelen te doen treffen die noodzakelijk zijn om op korte termijn de interne en externe communicatie lijnen van de PvdA te verbeteren. Dit in het komend jaar in een communicatie plan samen te voegen, waarin ook duidelijke proces indicatoren gevat zijn. Deze indicatoren na invoering ieder jaar te evalueren en de uitkomsten hiervan in ieder geval aan de afdelingen beschikbaar te stellen.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: het verbeteren van de ondersteuning aan de

lokale afdelingen en de communicatie met de decentrale organisatie van onze partij is een belangrijke ambitie van dit Partijbestuur. Het Partijbestuur is van mening dat er het afgelopen jaar een aantal fundamentele verbeteringen zijn doorgevoerd maar erkent de nog bestaande problemen waar tot op de dag van vandaag door middel van een herinrichting van het partijbureau aan gewerkt wordt.

Motie 26. De Jonge Socialisten

Tilburg

Motie 'verantwoording europarlementariërs'

Het Congres van de PvdA, bijeen op 14 en 15 maart 2009

1. Overweegt dat:
 - a. het Europees Parlement soms ver van de Nederlandse burger afstaat;
 - b. het draagvlak voor Europese besluitvorming verhoogt kan worden door actieve communicatie en verantwoording
 - c. de discussie over onderwerpen die spelen in het Europees Parlement breder moet worden gevoerd dan enkel binnen de partij.
2. Besluit dat:
 - a. Europarlementariërs actief gebruik moeten maken van hun weblog en online netwerken als Hyves, Facebook en Twitter
 - b. Europarlementariërs, vaker dan de afgelopen jaren het geval was, in Nederland openbare bijeenkomst bijwonen of organiseren om inspraak te faciliteren en verantwoording af te leggen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: in tegenstelling tot dat wat de motie suggereert hebben de Europarlementariërs van de PvdA zich de afgelopen jaren zich in ruime mate ingespannen om zoveel mogelijk bezoeken en spreekbeurten te houden in het land, de kritiek zoals geformuleerd in deze motie is onterecht. Voor wat betreft het gebruik van nieuwe media: uiteraard is intensief gebruik hiervan wenselijk, maar een verplichting dit te doen lijkt ons niet wenselijk.

Motie 27. Niedorp

De Jonge Socialisten, Groningen, Anna Paulowna

Motie m.b.t. bestuursverkiezingen

Het congres van de Partij van de Arbeid, in vergadering bijeen op 14 en 15 maart 2009,

Overwegende dat,

- Het congres van de Partij van de Arbeid in haar vergadering van 13 en 14 juni 2008 heeft besloten tot een opdracht aan het partijbestuur om het huidige kiesstelsel te evalueren en te verbeteren, of, indien passend binnen de budgettaire ruimte en praktisch uitvoerbaar, met alternatieven te komen.
- Deze opdracht tot doel had om tegemoet te komen aan de behoefte aan een kiesstelsel voor voorzitters en lijsttrekkers dat zorgt voor een uiteindelijk gekozen kandidaat met brede steun onder de partijleden.
- Het partijbestuur heeft toegezegd op het huidige congres met een concreet voorstel te komen.

- Bij de ledenraadpleging voor de lijsttrekker voor de Europese verkiezingen in december 2008 wederom gebruik is gemaakt van het systeem van 'alternative vote'.

Besluit dat,

Het partijbestuur wordt opgedragen om vaart te maken met de toegezegde evaluatie en verbetering van het kiesstelsel, of met alternatieven te komen, opdat op het volgende Congres het toegezegde concrete voorstel kan worden behandeld.

En gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting: Hoe werkt het huidige systeem van 'alternative vote': De kiezer kiest zijn voorkeurskandidaat voor bijvoorbeeld de rol van voorzitter of lijsttrekker en moet vervolgens bepalen wie nog meer zijn stem krijgen. Alle kandidaten moeten immers punten krijgen, anders is de stem op de voorkeurskandidaat niet geldig. De verdeling van die stemmen verloopt vaak willekeurig, alle campagnevoeringen spijt. Dit blijkt bijvoorbeeld in Australië, waar men ook gebruik maakt van 'alternative vote' en waar meer achternamen met A en B in het parlement zitten dan andere achternamen.

Hoe werkt het Franse systeem (een voorbeeld van een systeem waarbij er een bredere steun is voor de uiteindelijk gekozen kandidaat):

Er wordt gekozen in twee rondes. Iedere kiezer kan op een kandidaat zijn stem uitbrengen. De twee kandidaten die in de eerste ronde de meeste stemmen halen gaan door naar de tweede ronde. Iedere kiezer kan dan kiezen uit deze twee kandidaten.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Het PB heeft een evaluatie uitgevoerd naar het Alternative Vote systeem en deze ook vergeleken met andere systemen, waaronder het zgn 2-ronden systeem. Deze evaluatie is gehouden onder deskundigen, betrokkenen en 1500 partijgenoten. De uitkomsten van de evaluatie zijn voorgelegd aan de Adviesraad verenigingszaken. De Adviesraad verenigingszaken heeft het PB positief geadviseerd over het voorstel om het systeem van Alternative Vote te handhaven en heeft daarbij het PB verzocht te zoeken naar mogelijkheden om de drempel voor kandidaten om mee te doen enigszins te verhogen. Het PB heeft het advies van de Adviesraad Verenigingszaken overgenomen. Het PB zal bij een nieuwe ledenraadpleging een plan van aanpak aan de AV voorleggen.

Motie 28. Werkgroep Handicap en Beleid

Motie van de PvdA werkgroep Handicap en Beleid Ratificatie van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

Het Congres van de Partij van de Arbeid, in vergadering bijeen op 14 en 15 maart 2009 te Utrecht;

1. Overweegt dat:

- In 2006 de Verenigde Naties in een verdrag hebben vastgelegd dat mensen met een beperking recht hebben op gelijke behandeling en dat alle levensterreinen voor hen toegankelijk moeten zijn;

- Nederland dit verdrag in 2007 heeft ondertekend;
 - In 2008 het verdrag in werking is getreden na de ratificatie van het verdrag door 20 landen;
 - Nederland dit verdrag nog niet geratificeerd heeft;
 - De Partij van de Arbeid in haar verkiezingsprogramma uitgesproken heeft dat de rechten van mensen met een handicap moeten worden uitgebreid;
2. Spreekt uit dat:
- Nederland bij de koplopers in de VN zou moeten horen waar het agaat om rechten van mensen met een handicap
 - De Partij van de Arbeid in de huidige coalitie dé partij moet zijn die voor gelijke rechten opkomt
 - Het kabinet door Nederland getekende VN-verdragen ook moet ratificeren
 - De bewindslieden van de Partij van de Arbeid hierin een leidende rol in het kabinet moeten spelen;
3. Roept op:
- Het congres roept de PvdA-bewindslieden en de PvdA-Kamerleden op om de ratificatie van dit VN verdrag nog ruimschoots in deze kabinetsperiode af te ronden en concrete plannen te ontwikkelen voor de uitvoering

En gaat over tot de orde van de dag.

PREADVIES: OVERNEMEN

Motie 29. Den Haag

Etten-Leur, Amsterdam Oud-Zuid

Motie: Redelijke termijn discussie afdelingen congresstukken

Het Congres van de Partij van de Arbeid, bijeen te Utrecht op 14 en 15 maart 2009,

- constateert, dat het partijbestuur de stukken voor het congres op 24 december heeft verspreid en het congres heeft verzocht op 22 januari eventuele amendementen en moties in te dienen;
- is van oordeel, dat deze termijn – mede ook gelet op de vakantie in deze periode – te kort is om een zorgvuldige discussie te voeren in afdelingen over de inhoud van de partijstukken;
- is van mening, dat de partijdemocratie is gebaat bij een redelijke termijn om in de afdelingen de discussie te voeren over inhoudelijke partijstukken;
- draagt het partijbestuur op, om vanaf het eerstvolgende congres minimaal twee maanden voor de indieningsdatum van moties en amendementen, de congresstukken te verspreiden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Nieuw voorstel: het Partijbestuur is van mening dat de termijnen zoals deze tot op heden gehanteerd worden te ruim zijn. De druk van de vele congressen beperkt de voorbereidingstijd van de stukken nu al tot een nauwelijks haalbaar minimum. Het Partijbestuur stelt dan ook voor de toezending van de stukken met twee weken te verkorten van elf naar negen weken voor het congres. De amendeerperiode voor de afdelingen en het toezenden van de beschrijvingsbrief wordt daarmee ieder met een week verkort. Wel zal het Partijbestuur de afdelingen

volgens de daartoe reeds bestaande statutaire bepalingen de afdelingen vroegtijdig op de hoogte blijven stellen van de congresdatum zodat de afdelingen ruimschoots tevoren de daartoe te organiseren algemene ledenvergaderingen kunnen uitroepen.

Motie 30. Amsterdam Oud-Zuid

Motie Amsterdam Oud-Zuid inzake de voorgenomen instelling van regionale omgevingsdiensten

Het congres van de Partij van de Arbeid,

In vergadering bijeen op 14 en 15 maart 2009,

- Constateerende dat;
 - de vergunningen op het gebied van bouwen, slopen, milieu en aanverwante zaken voortaan samenvallen in de zogenaamde WABO vergunning (de WABO wetgeving is onlangs in de Eerste Kamer aanvaard)
 - Een commissie onder voorzitterschap van Dhr Mans recent een rapport heeft uitgebracht over de toekomst van toezicht en handhaving in Nederland en daarbij heeft gepleit voor het instellen van regionale omgevingsdiensten voor handhaving en toezicht op bijvoorbeeld de gebieden milieu, bouw- en woningtoezicht
 - Het kabinet, op voorstel van minister Cramer, het rapport Mans heeft overgenomen en wil gaan werken aan de invoering van omgevingsdiensten op het niveau van de bestaande veiligheidsregio's
 - In de Eerste Kamer, bij de behandeling van de WABO wetgeving, mede vanuit de PvdA fractie, een motie heeft aangenomen die stelt dat geen sprake kan zijn van verplichte invoering van een omgevingsdienst voor vergunningverlening en handhaving per veiligheidsregio met overdracht van gemeentelijke taken;
 - Lokale PvdA bestuurders, al dan niet via de VNG, aangegeven hebben niets te zien in verplichte centralisatie van handhaving en vergunningverlening naar 25 omgevingsdiensten in de regio.
- Overwegende dat;
 - Vergunningverlening en handhaving voor milieu, bouwen en wonen van oudsher een gemeentelijke taak is
 - Uitgangspunt van de WABO wetgeving was dat de vergunningverlening op decentraal niveau gaat plaats vinden in de gemeente als de eerste overheid
 - de veiligheidsregio's geen directe democratische en beperkte bestuurlijke controle kennen en de omgevingsdienst derhalve in een politiek/ bestuurlijk vacuum komt
 - de discussie over omgevingsdiensten en de toekomst van vergunningverlening en handhaving in de partij tot nu toe onvoldoende is gevoerd
 - op dit moment diverse PvdA vertegenwoordigers in kabinet, parlement, regionaal en lokaal bestuur nog ernstig met elkaar van mening verschillen over de rol, taak en bevoegdheden van de omgevingsdiensten en hun bestuurlijke ophanging.

- Besluit
 1. De discussie over omgevingsdiensten en de toekomst van vergunningverlening en handhaving in de partij georganiseerd te voeren om tot een goed model te komen.
 2. Het PB te verzoeken deze discussie te organiseren voordat vervolgbeslissingen in kabinet en parlement genomen moeten worden.

En gaat over tot de orde van de dag

PREADVIES: AFWIJZEN

De discussie over omgevingsdiensten speelt in de Tweede en Eerste Kamer en is qua besluitvorming zodanig gevorderd dat een breed partijdebat de ontorechte illusie wekt dat alles nog bespreekbaar zou zijn. Wij adviseren belanghebbenden en geïnteresseerden met de Tweede en Eerste Kamerfractie contact op te nemen en via die lijn invloed uit te oefenen.

Niet opgevoerde amendementen

NIET OPGEVOERDE AMENDEMENTEN BIJ VOORSTEL AFDRACHTEN

12. **Oss/Maasdonk/Lith**

Toevoegen: Een algehele opmerking: Voor sommige vertegenwoordigers of bestuurders is het politieke inkomen ook het enige inkomen. Voor deze groep is het daarom wat moeilijker om 1%/2,5% af te staan, dan voor de groep die naast hun politieke inkomen ook een normaal inkomen hebben. Hier dient rekening mee te worden gehouden.

Reden van niet opvoeren: DIT IS GEEN AMENDEMENT

NIET OPGEVOERDE AMENDEMENTEN BIJ ROOSTER VAN AFTREDEN PARTIJBESTUUR

1) dat op het congres in het najaar van 2009 er 11 PB-leden worden gekozen, waarvan ongeveer de helft voor 2 jaar en de andere helft voor 4 jaar;

8. **Rotterdam**

Wijzigen: “congres in het najaar van 2009” wordt “het tweede congres in 2009”.

Toelichting: Naar het zich laat aanzien zal dit congres niet in het najaar maar in de winter plaatsvinden. Deze formulering geeft meer mogelijkheden tot flexibiliteit.

Niet opgevoerd: tekstueel

NIET OPGEVOERDE AMENDEMENTEN BIJ RESOLUTIE INTEGRATIE

Amendementen op paragraaf 1

27. **Amsterdam Osdorp**
Wijzigen: Migrantenwijken **wordt** probleemwijken
Toelichting: Het gaat niet alleen om migranten
Amendement niet opgevoerd: Amendementen zijn hetzelfde
28. **Amsterdam Osdorp**
Wijzigen: Migrantenwijken **wordt** probleemwijken
Toelichting: Het gaat niet alleen om migranten
Amendement niet opgevoerd: Amendementen zijn hetzelfde
29. **Amsterdam Osdorp**
Wijzigen: Migrantenwijken **wordt** probleemwijken
Toelichting: Het gaat niet alleen om migranten
Amendement niet opgevoerd: Amendementen zijn hetzelfde
30. **Amsterdam Osdorp**
Wijzigen: Migrantenwijken **wordt** probleemwijken
Toelichting: Het gaat niet alleen om migranten
Amendement niet opgevoerd: Amendementen zijn hetzelfde
31. **Amsterdam Osdorp**
Wijzigen: Migrantenwijken **wordt** probleemwijken
Toelichting: Het gaat niet alleen om migranten
Amendement niet opgevoerd: Amendementen zijn hetzelfde
32. **Amsterdam Osdorp**
Wijzigen: Migrantenwijken **wordt** probleemwijken
Toelichting: het gaat niet alleen om migranten
Amendement niet opgevoerd: Amendementen zijn hetzelfde
364. **Den Haag**
Utrecht, Tilburg
Toevoegen na 'verlies en onbehagen':
Het programma voor de Europese verkiezingen en de integratie resolutie staan op hetzelfde partijcongres ter discussie. Dit biedt een unieke kans om de positieve relatie tussen beiden te benadrukken. Juist omdat alle Europese landen met dezelfde problemen worstelen is het van groot belang dat deze problemen in Europees verband worden aangepakt. Elk van de lidstaten zal zijn verantwoordelijkheid moeten nemen voor een betere integratie van de vreemdeling in Europa. De Europese Commissie zal een uitdagend en stimulerend beleid moeten voeren om de individuele staten in hun beleid te steunen.
Toelichting: Het is opvallend dat Europa in de resolutie slechts 3 x in de marge wordt genoemd. Het merendeel van de voorgestelde maatregelen hebben een Europese dimensie en/of uitwerking. Het is goed dit te onderken-

nen en expliciet te vermelden. Van Europa mag op dit terrein het nodige verwacht worden.

Amendement niet opgevoerd: Heeft geen betrekking op voorstel

365. **Tilburg**
Culemborg, Zutphen, Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Assen
Wijzigen: "In de eerste plaats het bewaken van de rechtsstaat. Zowel de daarin neergelegde vrijheden als de daarin gestelde grenzen moeten consequent worden verdedigd. Dit vraagt om een effectief veiligheidsbeleid en een compromisloze verdediging van het vrije debat." veranderen in " In de eerste plaats gaat het om verheffing en emancipatie. Om het scheppen van kansen, het bestrijden van achterstelling en achterstand en het investeren in ieders talent. "
En "In de tweede plaats gaat het om verheffing en emancipatie. Om het scheppen van kansen, het bestrijden van achterstelling en achterstand en het investeren in ieders talent." veranderen in "In de tweede eerste plaats het bewaken van de rechtsstaat. Zowel de daarin neergelegde vrijheden als de daarin gestelde grenzen moeten consequent worden verdedigd. Dit vraagt om een effectief veiligheidsbeleid en een compromisloze verdediging van het vrije debat"
Toelichting: De eerste en tweede plaats wisselen van positie. Ben je als PvdA op de eerste plaats links van het midden (verheffing) of rechts van het midden (houden wat je hebt?)
Amendement niet opgevoerd: geen amendement
366. **Arnhem**
Groningen, Tilburg
Toevoegen: De resolutie ademt, door het veelvuldig gebruik van het woord ons en onze, een sfeer uit die niet bijdraagt aan de boodschap van het vormen van een Nederland voor allen en de afdeling Arnhem verzoekt het Partij Bestuur om in de uiteindelijke redactie "ons en onze" te schrappen.
Toelichting: Het stuk krijgt daardoor een onnodige nationalistische bijmaak en dat is beslist ongewenst.
Amendement niet opgevoerd: geen amendement

Amendementen op paragraaf 2.2 Volwaardig burgerschap

367. **Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam**
Utrecht, Zutphen, Etten-Leur
Wijzigen: 2.2 1e alinea ... burger wil zijn
toevoegen: én de kans krijgt.
Toelichting: willen is niet genoeg.
Amendement niet opgevoerd: Amendementen zijn hetzelfde
368. **Zutphen**
Wijzigen: Alinea 4, na zin 3 toevoegen en als een gevolg daarvan zin 4 schrappen: 'De bezuinigingen in het voortgezet onderwijs hebben hun doel voorbij geschoten en zijn ten koste gegaan van belangrijke vakken als maat-

schappijleer en geschiedenis en daarmee van burgerschapsvorming. De PvdA pleit er daarom voor om burgerschapsvorming een plaats te geven in het onderwijs en dit te voorzien van ruim voldoende middelen. Ook ziet de PvdA graag dat kinderen in het onderwijs de kans krijgen te leren over de geschiedenis van het gebied waar hun ouders vandaan komen. Deze lessen moeten vanzelfsprekend open staan voor alle kinderen.

Toelichting: Het is belangrijk om te erkennen dat de bezuinigingen in het onderwijs, met name op het gebied van maatschappijleer en geschiedenis, maar ook op taalonderwijs, zich nu aan het wreken zijn. Ook is het belangrijk voor kinderen en ouders om te leren over hun eigen geschiedenis. De behoefte aan die kennis is groot en daaraan wordt niet voldaan in het huidige onderwijs, met het gevolg dat kinderen naast het reguliere onderwijs, op bijvoorbeeld vrijdag, zaterdag en/of zondagsschooltjes terecht komen.

Amendement niet opgevoerd: Amendement gaat over ander onderwerp

369. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen: 5e alinea. burgerschapsvorming in ons onderwijs.

Toevoegen: het zou buitengewoon zinvol zijn als er ook speciale bijeenkomsten over dit thema in de school worden georganiseerd voor de ouders.

Toelichting: Ouders dienen net zo goed op de hoogte te zijn als de kinderen

Amendement niet opgevoerd: Amendement gaat over ander onderwerp

Amendementen op paragraaf 2.3

Loyaliteit en nationaliteit

370. Arnhem

Schrappen: en dat is voor burgers belastend en vervelend

Toelichting: Is dat zo, dan kan verschillen per individu.

Amendement niet opgevoerd: Amendementen zijn hetzelfde

371. Arnhem

Schrappen: en dat is voor burgers belastend en vervelend

Toelichting: Is dat zo, dan kan verschillen per individu.

Amendement niet opgevoerd: Amendementen zijn hetzelfde

372. Arnhem

Toevoegen: In dit hoofdstuk lopen drie begrippen door elkaar; loyaliteit, nationaliteit en herkomst. Ten onrechte wordt er te veel nadruk gelegd op de dubbele nationaliteit. Dat gaat voorbij aan de wens dat nieuwe Nederlanders hun herkomst op een bepaalde wijze zichtbaar willen maken.

Zo'n sentiment is te begrijpen en daarom vinden wij de keuze voor één nationaliteit niet noodzakelijk.

Toelichting: Dubbele nationaliteit wordt onnodig verweven met wel of niet loyaal zijn.

Amendement niet opgevoerd: Contrair aan de tekst

Amendementen op paragraaf 3.1.3

Islamitische scholen

373. Ede

Wijzigen: Het gaat bij de beoordeling van scholen in de eerste plaats om de beoordeling van de kwaliteit van onderwijs. Laat de onderwijsinspectie zijn werk doen. Voor alle "zwarte" en "achterstandsscholen" geldt, dat extra aandacht voor taalontwikkeling van de kinderen nodig is.

Toelichting: onevenwichtige alinea. Teveel de nadruk op slechte islamitische scholen.

Amendement niet opgevoerd: niet duidelijk wat hiermee wordt bedoeld

Amendementen op paragraaf 3.1.7

Het homohuwelijk

374. De Jonge Socialisten

Multi Etnisch Vrouwennetwerk, Eindhoven

Wijzigen: Derde zin ("De PvdA respecteert bestaande afspraken met trouwambtenaren die een uitzonderingspositie hebben bedongen. Maar laat dit duidelijk zijn: dergelijke afspraken mogen voortaan niet meer worden gemaakt.")

wijzigen in: "De PvdA stelt dat er in Nederland geen plek is voor trouwambtenaren die homostellen weigeren te trouwen. Ambtenaren mogen nooit discrimineren."

Toelichting: De gemaakte afspraak is een compromis, gesloten met de christelijke coalitiepartners. Net als bij het Irakonderzoek geldt betreft: de volgende keer praten we verder. Het gaat in een resolutie immers om wat de PvdA vindt (we hoeven daarin geen coalitieafspraken te verdedigen). Hiermee maakt de PvdA duidelijk dat de gemaakte afspraken niet binnen de PvdA-beginselen passen.

Amendement niet opgevoerd: amendement is contrair aan de tekst

Amendementen op paragraaf 3.2

Emancipatie en verheffing

375. Vught

Toevoegen: Een paragraaf: Cultuur en sport.

Toelichting: In het rijtje: 'opvoedingsondersteuning, onderwijs, arbeid, sociale zekerheid, wonen' als uitwerking van deze emancipatiedoelstelling van onze partij is het een omissie (ook met enig historisch besef in onze partij) dat dit belangrijke veld ontbreekt waar juist burgers zelf initiatief nemen en met elkaar samenleven. Cultuur en sport zijn hiervoor zeer belangrijke gebieden te meer daar in het slot van de nota juist gesteld wordt dat de overheid wel een brug over een rivier kan bouwen maar geen bruggen tussen mensen. Belangrijke cultuurdragers en sport-idolen hebben meer betekend voor de emancipatie van nieuwe Nederlanders dan menig beleidsvoornemen. Meer investeren in de infrastructuur van cultuur en sport brengt een gedeeld Nederland dat mensen zelf maken dichterbij

Amendement niet opgevoerd: is geen amendement

Amendementen op paragraaf 3.2.1

Opvoeding en ondersteuning

376. Zutphen

Etten-Leur

Toevoegen: Toevoegen aan de laatste zin van de eerste alinea: 'de grootschalige bezuinigingen op de consultatiebureau's worden teruggedraaid.'

Toelichting: De consultatiebureaus kunnen het werk dat zij zouden moeten doen niet naar behoren uitvoeren door de grootschalige bezuinigingen op die bureaus, wat heeft geleid tot onder meer personeelstekorten en het terugschroeven van contacturen en de moeder-kind zorg. Investeren in consultatiebureaus werkt preventief. De Centra voor Jeugd en Gezin gaan op voor die gezinnen waar het al niet goed / lekker meer gaat.

Amendement niet opgevoerd: amendement heeft geen betrekking op het voorstel

Amendementen op paragraaf 3.2.4

Sociale zekerheid

377. Ede

Toevoegen: Vluchtelingen met een status worden hier niet genoemd. Graag toevoegen.

Toelichting: Is deze groep per abuis vergeten?

Amendement niet opgevoerd: is geen amendement.

Amendementen op paragraaf 3.3.1

Aanpak van probleemjongeren

378. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Zutphen, Etten-Leur

Wijzigen: 3e alinea, 2e zin; straatcriminelen wijzigen in straat- en plattelandscriminelen

Toelichting: Ook op het platteland vinden problematische gedragingen van jongeren plaats bv. comazuipen.

Amendement niet opgevoerd: amendement heeft geen betrekking op het voorstel

Amendementen op paragraaf 4.

De inzet van de Partij van de Arbeid voor een gedeelde toekomst

379. Zutphen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur, Rheden/Rozendaal

Wijzigen: Hoofdstuk aanpassen na de bespreking van de Resolutie op het Congres. En dit consequent doorvoeren in het gehele hoofdstuk.

Amendement niet opgevoerd: amendement heeft geen betrekking op het voorstel

NIET OPGEVOERDE AMENDEMENTEN PVDA PROGRAMMA VERKIEZINGEN EUROPEES PARLEMENT 2009-2014

Amendementen op paragraaf 2.1

De internationale rechtsorde en de mensenrechten

156. De Bilt

Toevoegen: "Responsibility to Protect"

Graag een voetnoot over de ingrijpende verandering van het internationale Volkenrecht die onder dit begrip hangt, ook inhoudende wie wat wanneer waar mag doen resp moet optreden.

Toelichting: In het kader van de handhaving van de mensenrechten en kijkend naar de zeer grove schending ervan wordt het concept ondersteund, maar het mag bij de uitvoering niet leiden misbruik en dus dient dit begrip zorgvuldig te worden uitgewerkt.

Amendement niet opgevoerd: geen amendement

Amendementen op paragraaf 3.1

Klimaat en energie

157. Capelle aan den IJssel

Toevoegen: p. 12 in 3.1 2e alinea na "... zonder negatieve effecten voor milieu en klimaat." Invoegen: "Hierbij dient sterk te worden ingezet op het doorbreken van de monopolie van de huidige energieleveranciers op de faciliteiten om technologie op te schalen van laboratoriumomgeving naar industriële schaal en hiermee dus de regie hebben op de snelheid waarmee deze technologie gangbaar wordt in onze samenleving."

Toelichting: Toelichting: Er zijn op dit moment al vele duurzame oplossingen voor energiewinning op laboratoriumschaal. De faciliteiten voor het opschalen zijn echter in handen van onder andere Shell en andere energieleveranciers. Zolang zij voor deze faciliteiten direct of indirect bepalen welk onderzoek wordt uitgevoerd, heeft extra investeren in onderzoek betrekkelijk weinig zin. We moeten ons richten wat al "op de plank ligt" en dat z.s.m. geschikt maken voor toepassing op grote schaal.

Amendement niet opgevoerd: amendement is redactioneel niet passend

158. Amersfoort

Etten-Leur, Zutphen

Wijzigen: De zin "Het belangrijkste middel om dat te bereiken is energiebesparing door huizen, fabrieken, apparaten en auto's veel zuiniger te maken." veranderen in "Het belangrijkste middel om dat te bereiken is energiebesparing. Daarbij kan de meeste energie bespaard worden door het voorkomen van onnodige energie vereisende activiteiten. Daarnaast dienen huizen, fabrieken, winkels, apparaten en auto's veel zuiniger te worden."

Toelichting: Gedragsverandering komt in het programma niet voor, terwijl dat de grootste energiebesparing kan opleveren. Dat betreft bijvoorbeeld het achterwege

laten van onnodige reizen, sluiten van winkeldeuren, sluiten van gordijnen, verwarming uitdoen in niet gebruikte ruimten etc.

Amendement niet opgevoerd: amendement heeft geen betrekking op het voorstel

Amendementen op paragraaf 3.2 Voedsel en landbouw

159. Groningen

Wijzigen: Toevoegen na 'andere risico's':

1. De European Food and Safety Authority beoordeelt de ecologische, milieu, gezondheid risico's voor een toelating in Europa.

Het is van belang dat naast de huidige criteria ook de risico's in kaart worden gebracht voor de sociaal-economische effecten voor de lange termijn in Europa en in die gebieden in de wereld met name de ontwikkelingslanden waar ze geteeld worden.

Het ligt niet voor de hand deze beoordeling te laten doen door de EFSA.

2. Voor toelating van de genetisch gemodificeerde producten in Europa en Nederland zullen de Cramer criteria leidend zijn. Toelichting: Deze criteria hebben betrekking op de duurzaamheid.

3. Tekstuele aanpassing: Biologische **wordt** Groene **Toelichting.** Biologische heeft een sterke connotatie met de biologische productie en dat staat in schril contrast met de uitgangspunten van de biologische productie
Amendement niet opgevoerd: amendement past niet in de stijl van de tekst

Amendementen op paragraaf 4.3 Publieke voorzieningen gewaarborgd

160. Zaanstad

Wijzigen: Onderaan blok 2 van 4.3. staat aangegeven dat bij ondermijning van vitale publieke belangen van aanbesteding moet kunnen worden afgezien. S.v.p. nader uitwerken, zoals nu geformuleerd is dit punt volstrekt onduidelijk. Wie mag, wanneer en onder welke voorwaarden, afzien van aanbesteding?

Amendement niet opgevoerd: geen amendement

Amendementen op paragraaf 4.4 Een sociale marktontwikkeling

161. Capelle aan den IJssel Etten-Leur

Toevoegen: p. 18 in 4.4 eind 2e alinea aanvullen: "Tevens dient Europa te voorzien in maatregelen waarbij werkgelegenheid op een redelijke wijze wordt geborgd, in geval er sprake is van tijdelijke Europese instituties (bijvoorbeeld een Joegoslavië-tribunaal), zodat de kwaliteit van die instituties ook aan het eind van hun bestaansduur geborgd blijft."

Toelichting: Toelichting: Het Joegoslavië-tribunaal kent op dit moment een leegloop van personeel, juist nu veel rechtspraak plaatsvindt aan het eind van de levensduur van dit tribunaal. De beste juristen vertrekken het

eerst en daarmee komt de kwaliteit van de rechtspraak onder druk.

Amendement niet opgevoerd: sluit niet aan op het onderwerp van de alinea

162. Brussel/België

Toevoegen: Na de zin:

De toenemende vergrijzing maakt het inzetten op onderzoek, innovatie en technologie noodzakelijk om een hogere duurzame economische groei te bereiken. Dit vergt het slechten van de barrières die het vrije verkeer van kennis – zowel onderzoekers, als onderzoeksresultaten – binnen Europa belemmert. Daarnaast zijn er een aantal technologische projecten – het afvangen van CO₂ emissies (CCS), schone energie – waar de onderzoeksinspanningen niet door individuele lidstaten kunnen worden ondernomen: coördinatie op Europees niveau is noodzakelijk.

Toelichting: Te beperkt en geen informatie welke onderzoekgebieden gestimuleerd moeten worden.

Amendement niet opgevoerd: niet in verhouding tot het voorstel

Amendementen op paragraaf 6

Tot slot

163. Houten

Toevoegen: MOTIE bij Europees verkiezingsprogramma
Toevoegen van een hoofdstuk / alinea over de huidige economische crisis, en wat de PvdA vindt dat de EU moet doen of laten.

Toelichting: Wij zijn ons bewust van hoofdstuk 6 (tot slot), waarin de programmacommissie aangeeft dat het een "visie-programma" is waarin niet alles kan worden uitgewerkt. Maar wel "uitgangspunten en de richting" op 4 gebieden.

Toch pleiten wij er voor om WEL een toevoeging in het verkiezingsprogramma te maken voor de huidige economische crisis.

Het ontwerp program voor de Europese verkiezingen is geformuleerd voordat de economische gevolgen van de kredietcrisis voldoende duidelijk waren in de consequenties voor het in het verband van de Europese Unie te voeren beleid. Daarmee blijft ook onduidelijk wat we als PvdA willen en kunnen bijdragen aan het in Europees verband bestrijden van de gevaren voor financiële stabiliteit en verlies van werkgelegenheid.

Op korte termijn is er meer nodig dan de in Euroverband te bevorderen kredietverlening te verbeteren regulering van de financiële sector. Er zal ook een standpunt moeten zijn met betrekking tot de Europese samenwerking op het vlak van het economische (en daaraan verbonden sociale beleid) ter vermindering van onderling tegenstrijdige en sociaal nadelige maatregelen van de lidstaten afzonderlijk.

Daarom vragen we een toevoeging van een aanvullende paragraaf met nader uitgewerkte uitgangspunten over deze actuele problematiek. Al was het maar om te ontkomen aan suggestie dat we het wel alleen zullen kunnen rooien.

Het is duidelijk: de huidige economische recessie wordt een belangrijk punt tijdens de komende Europese verkiezingscampagne. Ons verkiezingsprogramma mag dan geen onduidelijkheid laten bestaan over wat de PvdA wel of en niet wil.

Amendement niet opgevoerd: geen amendement

Niet opgevoerde moties

Motie 31. Houten Oss/Maasdonk/Lith

Motie bij Europees verkiezingsprogramma

Toevoegen van een hoofdstuk / alinea over de huidige economische crisis, en wat de PvdA vindt dat de EU moet doen of laten.

Toelichting:

Wij zijn ons bewust van hoofdstuk 6 (tot slot), waarin de programmacommissie aangeeft dat het een "visie-programma" is waarin niet alles kan worden uitgewerkt. Maar wel "uitgangspunten en de richting" op 4 gebieden.

Toch pleiten wij er voor om WEL een toevoeging in het verkiezingsprogramma te maken voor de huidige economische crisis.

Het ontwerp program voor de Europese verkiezingen is geformuleerd voordat de economische gevolgen van de kredietcrisis voldoende duidelijk waren in de consequenties voor het in het verband van de Europese Unie te voeren beleid. Daarmee blijft ook onduidelijk wat we als PvdA willen en kunnen bijdragen aan het in Europees verband bestrijden van de gevaren voor financiële stabiliteit en verlies van werkgelegenheid.

Op korte termijn is er meer nodig dan de in Euroverband te bevorderen kredietverlening te verbeteren regulering van de financiële sector. Er zal ook een standpunt moeten zijn met betrekking tot de Europese samenwerking op het vlak van het economische (en daaraan verbonden sociale beleid) ter vermindering van onderling tegenstrijdige en sociaal nadelige maatregelen van de lidstaten afzonderlijk.

Daarom vragen we een toevoeging van een aanvullende paragraaf met nader uitgewerkte uitgangspunten over deze actuele problematiek. Al was het maar om te ontkomen aan suggestie dat we het wel alleen zullen kunnen rooien.

Het is duidelijk: de huidige economische recessie wordt een belangrijk punt tijdens de komende Europese verkiezingscampagne. Ons verkiezingsprogramma mag dan geen onduidelijkheid laten bestaan over wat de PvdA wel of en niet wil.

Reden niet opvoeren: motivering staat in de tekst verkiezingsprogramma EU laatste hoofdstuk 'slot'

Motie 32. Groningen

Motie 'reclame maken voor medicijnen en ziektes'

Het Congres van de Partij van de Arbeid in vergadering bijeen op 14 en 15 maart 2009 te Utrecht;

- constaterende dat;
 - reclame maken voor medicijnen op dit moment verboden is;
 - de farmaceutische industrie om deze reden ziektes promoot en daarvoor sites in het leven roept die vervolgens alsnog verwijzen naar reclame voor medicijnen;

- de farmaceutische industrie patiëntenverenigingen sponsort;
 - er wordt gesproken over een versoepeling van de regels voor reclame voor medicijnen;
 - overwegende dat;
 - reclame maken voor ziekten op deze manier net zo verwerpelijk is als het reclame maken voor medicijnen
 - objectieve voorlichting over ziekten moet worden georganiseerd door de onafhankelijke instituten zoals de overheid omdat gesponsorde verenigingen en websites geen objectieve voorlichting geven;
 - besluit dat;
 - reclame maken voor ziekten door de farmaceutische industrie verboden wordt;
 - het huidige verbod op reclame voor medicijnen niet wordt versoepeld;
- en gaat over tot de orde van de dag.

Reden niet opvoeren: het congres heeft deze bevoegdheid niet

Motie 33. Werkgroep Handicap en Beleid Houten

Motie PvdA werkgroep handicap en beleid bij Europees verkiezingsprogramma

Het congres van de PvdA, in vergadering bijeen 14 en 15 maart 2009

- Constateert
Dat er in het concept PvdA programma voor de Europese verkiezingen geen aandacht is voor de toegankelijkheid van de samenleving voor mensen met een handicap.
- Overweegt
Dat de toegankelijkheid van de samenleving Europese afstemming en wetgeving vereist.
- Spreekt uit dat dit onderwerp in de paragraaf over sociaal beleid aan de orde moet komen.

Toelichting: Wij roepen hiermee het Partijbestuur op om de toegankelijkheid en de gelijkwaardige maatschappelijke participatie van mensen met een handicap in dit programma te benoemen

Reden niet opvoeren: is geen motie / en geen amendement. Er wordt geen tekstvoorstel gedaan of schrapvoorstel gedaan

Bijlage: Verdeeld verleden, gedeelde toekomst

Resolutie Integratie

Versie zoals deze tot stand komt indien alle preadviezen van het Partijbestuur worden gevolgd door het Congres. Bijgevoegd ten behoeve van de leesbaarheid. Partijbestuur van de Partij van de Arbeid

Ten geleide *(niet ter besluitvorming)*

De toekomst van ons integratiebeleid heeft de gemoederen in de partij behoorlijk bezig gehouden sinds het verschijnen van de conceptversie “Verdeeld verleden, gedeelde toekomst”. Er is gesproken over de inhoud, de toon en over het “waarom” van de resolutie. Daarom deze ten geleide. Een verantwoording van het Partijbestuur over waarom zij het noodzakelijk vond een resolutie over integratie voor te leggen aan het Congres. Een verantwoording ook voor de gekozen invalshoek.

Het Partijbestuur trad in oktober 2007 aan met een stevige opdracht. Na de verkiezingsnederlaag van 2006 was een commissie in het leven geroepen om een analyse te maken van de achtergronden van die nederlaag. ‘De scherven opgeveegd’, zo luidde de titel van het rapport van deze commissie onder leiding van Ruud Vreeman. Vele scherven waren veroorzaakt door de gebrekkige organisatie van de verkiezingscampagne en onze vereniging, maar ook de inhoudelijke koers was onvoldoende uitgekristalliseerd. De koers van onze partij was niet voldoende krachtig, eenduidig, actueel en herkenbaar onder andere op het gebied van het integratievraagstuk, aldus de commissie.

Het was overigens niet voor het eerst dat die conclusie werd getrokken. Want hoewel de Partij van de Arbeid als partij van emancipatie en van verheffing van oudsher veel nieuwe Nederlanders in haar gelederen herbergt en tevens bestuurlijk verantwoordelijkheid neemt, heeft de partij de kans om een leidende positie in het debat in te nemen onvoldoende benut. En dat terwijl er juist behoefte was aan een herkenbaar sociaal democratisch geluid. Dat heeft veel te maken met het interne debat in onze partij. Een aanscherping van onze visie op integratie leidt onvermijdelijk tot een fel debat in onze gelederen. Immers, de Partij van de Arbeid verbindt van oudsher partijenoten met verschillende levensbeschouwingen en geloofsovertuigingen, hoger opgeleiden en lager opgeleiden, vrijzinnig progressieven en sociaal bewogen leden met een behoudender inslag. Ook verbindt de Partij van de Arbeid verschillende belangen als voorvechter van zowel internationale solidariteit als van de nationaal georganiseerde solidariteit van onze verzorgingsstaat. Het is dus logisch dat in tijden van ingrijpende veranderingen, in tijden van grootscheepse migratie, globalisering en individualisering het debat scherp en heftig wordt gevoerd in de Partij van de Arbeid. Juist in de Partij van de Arbeid. Omdat het een debat is dat alleen kan ontbranden in een brede linkse volkspartij als de onze. De PvdA is de spiegel die Nederland zichzelf voorhoudt.

Hoe groter de noodzaak om bruggen te slaan, hoe groter de noodzaak van sociale cohesie, hoe heftiger het debat in partij en samenleving, zo lijkt het wel. Nadat onder meer Paul Scheffer vanaf de tweede helft van de jaren negentig het integratievraagstuk op de politieke agenda plaatste, en nadat in 2001 het debat verder politiseerde brak het discours in alle hevigheid los. De aanslagen van 11 september 2001, de moord op Pim Fortuyn en de moord op Theo van Gogh brachten aan het licht hoe kwetsbaar het samenleven in Nederland was. Te veel oude Nederlanders en te veel nieuwe Nederlanders hadden met de rug naar elkaar toe geleefd. De schok van ‘9/11’ werd over de hele wereld en dus ook in Nederland, heftig gevoeld. En die schok wreekte zich hier onder meer in wantrouwen tussen oude en nieuwe Nederlanders. De veenbrand in de oude wijken – de nieuwe sociale kwestie, het integratievraagstuk – kreeg een hernieuwde urgentie.

Dat concludeerde ook de commissie onder leiding van Margreeth de Boer die in het rapport ‘De kaasstolp aan diggelen’ de voor de Partij van de Arbeid dramatisch verlopen verkiezingen van 2002 analyseerde. Integratie was een splijtzwam in de partij gebleken, aldus het rapport. De Partij van de Arbeid was er niet in geslaagd nieuwe Nederlanders en hen die hier al langer woonden tegelijkertijd op geloofwaardige wijze te vertegenwoordigen. Zij had het vraagstuk en ‘de opstand van de behoudende massa tegen de complexe, multiculturele samenleving’ onvoldoende onderkend¹.

Dat moest dus anders. Onder het voorzitterschap van Ruud Koole en onder het politiek leiderschap van Wouter Bos werd in de periode daarna een organisatorische en inhoudelijke vernieuwingsagenda opgesteld.

Schelto Patijn werd voorzitter van een commissie die het integratiebeleid van onze partij tegen het licht ging houden. In 2004 bracht Patijn zijn bevindingen uit in 'Integratie en immigratie: aan het werk!' Het rapport werd in onze partij met instemming begroet. En terecht. Het rapport schetst de problemen en de uitdagingen waar oude en nieuwe Nederlanders samen voor staan. Het schetst de, overigens onverminderde, noodzaak van wederkerigheid en lotsverbondenheid die onontbeerlijk is voor het samenleven. En het rapport markeert nadrukkelijk het voortdurende belang van de strijd tegen discriminatie en racisme.

Toch vonden we, in navolging van de conclusies van de commissie Vreeman, dat het debat opnieuw gevoerd moest worden. Vijf jaar na Patijn is er behoefte aan verheldering van de positie van de PvdA.

Het CBS² rapporteerde onlangs dat het met veel Nederlanders met een geschiedenis in een ander land goed gaat – gelukkig. Partijgenoten als Ahmed Aboutaleb, Nebahat Albayrak, Khadija Arib, Hamit Karakus, Fatima Elatik, Hannah Belliot en Ahmed Marcouch zijn daarvan aansprekende voorbeelden. Maar we zijn nog lang niet klaar. Omdat er sprake is van te veel wantrouwen en onbehagen. Omdat oververtegenwoordiging in criminaliteit, overlast, uitkeringen en schoolverlaten van sommige groepen nieuwe Nederlanders dat wantrouwen heeft vergroot. Omdat progressieve waarden als de gelijkheid van man en vrouw, van homo en hetero, van vrijheid van meningsuiting soms botsen met elementen van tradities, culturen en religies die nieuwkomers meebrengen. Omdat het vertrouwen in een gedeelde toekomst is geschaad door radicalisering en (de dreiging van) internationaal terrorisme aan de ene kant, en islamofobie en de heilloze weg naar verdeeldheid aan de andere kant. Een weg naar verdeeldheid die mede is ingeslagen door rechtse politici die er een handje van hebben grondrechten alleen voor zichzelf te verdedigen. Politici die onbegrensde vrijheid van meningsuiting voor zichzelf opeisen maar daarentegen niet het recht van anderen verdedigen om te geloven wat ze willen, om in gelijke gevallen gelijk behandeld te worden of om gevrijwaard te blijven van racisme, vreemdelingenhaat en discriminatie.

En we voeren het debat óók omdat de vraag hoe om te gaan met deze maatschappelijke realiteit in onze eigen gelederen niet zelden verdeeldheid oproept. Dat is het trotse lot van een echte volkspartij. En dan hebben we het niet alleen over hoe om te gaan met probleemjongeren, met islamitische scholen en met gescheiden inburgeringscursussen. Of over hoe we diversiteit op de werkvloer en dialoog in de samenleving bevorderen. Of over de vraag of alle mannen alle vrouwen een hand moeten geven. Nee, veel van het partijdebat is ook terug te voeren op de behoefte om in één adem steeds de twee kanten van de medaille te benoemen. En de voortdurende angst het een boven het andere te stellen. Hierdoor ontstaat een schijnbare tegenstelling in bewoording en balans die eigenlijk geen tegenstelling is – en die we ook niet moeten willen. Een tegenstelling over het benoemen van successen óf problemen. Een keuze tussen het benoemen van kansarmoede, segregatie, schooluitval, probleemjongeren óf het benoemen van succesvol ondernemerschap, de meerwaarde van diversiteit, de doorbraak van nieuwe Nederlanders in het hoger onderwijs, de politiek en het Nederlands elftal.

Het gaat ons nu nadrukkelijk om onze ambitie van een gedeelde toekomst, van eerlijke en gelijke kansen voor ieder kind. Solidariteit met hen die niet kunnen loopt spaak als we bestaande problemen niet onder ogen zien. Door te erkennen wat er goed gaat én wat er fout gaat. Omdat het tolereren en respecteren van een veelheid aan religies, culturen en levensstijlen alleen kan bestaan als we opkomen voor principes en waarden die ons dierbaar zijn.

Vandaar deze resolutie. Een resolutie die tot stand gekomen is door te luisteren naar de geluiden uit de afdelingen en naar de problemen waar onze lokale en landelijke bestuurders mee te maken hebben. Een resolutie die tot stand is gekomen door te luisteren naar die oude dame die al meer dan veertig jaar in een portiekflat in Amsterdam woont, en die zich verloren voelt in haar eigen buurt waar de gordijnen altijd gesloten zijn en waar de burens haar taal niet meer spreken. Een resolutie die tot stand is gekomen door te luisteren naar die Turks-Nederlandse advocate die zich vanzelfsprekend thuis voelde in Nederland totdat ze plots werd gezien als buitenlander die de taal niet beheerst en haar kinderen niet goed opvoedt. Een resolutie die tot stand is gekomen dankzij al uw waardevolle amendementen en dankzij de scherpe bijdragen van al die partijleden op al die bijeenkomsten in het land.

In Verdeeld verleden, gedeelde toekomst doen we recht aan de successen én de problemen die integratie en het samenleven met zich meebrengen. En ja, het is waar dat we soms meer oog hebben voor problemen dan voor wat er allemaal wel goed gaat. Omdat dit inherent is aan politiek die oplossingen wil bieden voor bestaande problemen, aan politiek die lotsverbondenheid en sociale cohesie wil bewerkstelligen, aan politiek die solidariteit, emancipatie en verheffing hoog in het vaandel heeft staan.

Onze politiek.

Namens het Partijbestuur,
Lilianne Ploumen, Partijvoorzitter

1. Dit is wat wij willen

Dit is wat wij willen.

Een land waar iedereen zich thuis voelt, ongeacht waar zijn of haar wieg ooit stond.

Een land waar ieders talenten tot hun recht komen, waar geen glazen plafonds bestaan op basis van achternaam, sekse, geloof of etnische achtergrond.

Een land zonder vrees, waar in alle steden joden keppeltjes kunnen dragen, moslima's uit eigen vrije wil een hoofddoek kunnen dragen en homo's en lesbo's openlijk hand in hand over straat kunnen. Een land waar ieder binnen de grenzen van de wet vrij zijn mening mag geven, waar zowel religie als religiekritiek getolereerd wordt, waar verworven vrijheden compromisloos verdedigd worden, waar artiesten en cabaretiers zonder vrees hun grappen mogen maken en waar politici de grenzen van het debat mogen zoeken en zonder beveiliging door het leven kunnen.

Een land waar loyaliteit niet wordt afgemeten aan het aantal paspoorten dat iemand heeft maar aan de mate waarin iemand mee wil doen aan het bouwen van een gezamenlijke toekomst; een land waar we van alle burgers een positieve keuze voor Nederland vragen zonder dat dit hoeft te betekenen dat mensen hun eigen persoonlijke geschiedenis verloochenen.

Een land waar autochtoon en allochtoon niet vanuit een verdeeld verleden langs elkaar heen leven, wonen, sporten en werken maar vanuit kennis en begrip van elkaars achtergronden samen werken aan onverdeelde buurten en een gedeelde toekomst.

Maar vooral ook een land waar we niet meer spreken van allochtonen en autochtonen maar alleen nog maar van burgers. Burgers die trots zijn op hun land. Een land waar iedereen in gelijke gevallen gelijk behandeld wordt.

Een land waar iedereen binnen de grenzen van de wet mag geloven wat hij of zij wil, mag zeggen wat hij of zij wil, mag zijn wie hij of zij wil zijn; met of zonder God. Een land waar we elkaar respecteren, waar we naar elkaar omkijken en waar we ons verbonden voelen met elkaar en onze gedeelde toekomst.

Een land waarvan alle burgers zeggen: "Dit is ons land. En samen zijn wij dit land."

2. Een veranderend Nederland in een veranderende wereld

De afgelopen decennia hebben veel nieuwe Nederlanders zich hier permanent gevestigd. Dat is op zichzelf niets nieuws. Nederland is van oudsher een immigratieland. De Nederlandse geschiedenis wordt gekenmerkt door een voortdurende in- en uitstroom van mensen. Zij hebben ons land zoals het nu is samen vormgegeven. In de naoorlogse periode kwam er een versnelling in de verandering van onze bevolkingssamenstelling. Met de onafhankelijkheid van voormalige koloniën en later de ontstane vraag naar gastarbeiders in de zestiger en zeventiger jaren kwamen veel toekomstige nieuwe Nederlanders in ons land wonen. Nederland is daarmee blijvend veranderd en zal ook in de toekomst blijven veranderen. In 2050 heeft een derde van onze inwoners hun geschiedenis in een ander land – zelf, via ouders of grootouders. In een stad als Amsterdam is dat nu al gewoon. Onze bevolking wordt mede daardoor steeds diverser. We verschillen steeds meer van elkaar, niet alleen qua herkomst en afkomst maar ook in levensstijl.

Een dergelijke grote en relatief snelle verandering brengt successen en problemen met zich mee. Veel nieuwkomers en hun kinderen vinden prima de weg in Nederland. Jongeren draaien gewoon mee op school, stromen door naar een vervolgopleiding en vinden passend werk. Ze verwerven een eigen plek in de samenleving, maken eigen keuzes. Huwelijken zijn steeds vaker het resultaat van vrije partnerkeuze. Veel voetballers in het nationale elftal en aansprekende politici in stad en land hebben een achtergrond in een ander land dan Nederland. De toegenomen diversiteit heeft een impuls gegeven aan ondernemerschap en terugkerende gemeenschapszin in een samenleving die de afgelopen decennia meer en meer individualiseerde.

Maar er is ook het nodige dat niet goed gaat. Nieuwe Nederlanders en hun kinderen vallen vaker uit op school dan gemiddeld, ze zijn vaker werkloos, afhankelijk van een uitkering en slachtoffer van geweld achter de voordeur. Er is helaas ook sprake van oververtegenwoordiging in criminaliteit en overlast van bepaalde groepen. Ook worden verworvenheden als de gelijkheid van man en vrouw en van homo en hetero niet door alle nieuwe Nederlanders gedeeld – zoals dat overigens ook geldt voor sommige oorspronkelijke Nederlanders.

In heel Europa worstelen samenlevingen met deze veranderingen. Die zijn niet typisch Nederlands, en ook niet typisch iets voor deze tijd. Of het nu gaat om de migratiestromen naar de Verenigde Staten uit het begin van de vorige eeuw of om de komst naar een land als Frankrijk van inwoners uit voormalige koloniën, integratie gaat niet vanzelf. Bouwen aan een gemeenschappelijke toekomst is lastig en gaat gepaard met gevoelens van verlies en onbehagen.

Die gevoelens van verlies en onbehagen bestaan ook in Nederland. Niet alleen bij bewoners van de volkswijken van onze steden, maar breed in de samenleving. Wijken gebouwd voor arbeiders en de middenklasse zijn migrantenwijken geworden. Veel nieuwe Nederlanders zijn immers ook als arbeiders het land binnengekomen. Bekende sociale patronen zijn verdwenen. Gedeelde omgangsvormen zijn niet langer vanzelfsprekend. De voortdurende instroom van nieuwe buurtbewoners vergt veel van bewoners en ook van de school, de huisarts en de wijkagent. Maar ook op plekken in ons land waar ogenschijnlijk niets is veranderd, ervaren mensen gevoelens van onbehagen. Nederland verandert, niet iedereen voelt zich daarbij betrokken. Sommige mensen ervaren de veranderingen als opgedrongen – en dat is een akelig gevoel als het gaat over het land waar je geboren en getogen bent, en dat jij, je ouders en hun ouders daarvoor, mee hebben opgebouwd.

Ook veel nieuwkomers ervaren verlies en onbehagen. Het verlaten van je moederland, ook al is dat een eigen keuze, heeft grote gevolgen. Die worden vaak onderschat. Weggaan gaat gepaard met heimwee naar een vertrouwd verleden. Het is niet eenvoudig om een nieuw thuis in Nederland te vinden. De taal is moeilijk en contacten met mensen die hier altijd al woonden zijn vaak beperkt. Veel nieuwkomers vinden weinig houvast in de samenleving. Daarom houden mensen soms vast aan de eigen – oude en vertrouwde – tradities en gewoonten en staat men minder open om nieuwe tradities en gewoonten van het nieuwe land over te nemen. Vaak doen mensen dat uit angst hun kinderen kwijt te raken aan een land met een cultuur die ze zelf niet begrijpen. Ook al hebben vele nieuwkomers meegewerkt aan de opbouw van Nederland, nieuwe Nederlanders hebben vaak het gevoel er nooit helemaal bij te horen. En dat terwijl de volgende generatie in veel gevallen al volop deel uitmaakt van die nieuwe cultuur.

Lange tijd hebben oorspronkelijke Nederlanders en nieuwe Nederlanders langs elkaar heen geleefd. Integratie was een zaak van tolerantie en uiteindelijk zou het dan allemaal vanzelf wel goed komen. In de praktijk betekende die tolerantie vooral wegstappen bij problemen. Ondanks de inzet van velen om zich met elkaar te verbinden, om vorm te geven aan het samenleven. Overheid, werkgevers en burgers onderling hebben verzuimd goede

omstandigheden te creëren voor een goede integratie in een nieuw Nederland. Zo luidde in 2004 ook de conclusie van de parlementaire onderzoekscommissie-Blok naar de successen en het falen van het integratiebeleid. Gevoelens van verlies en onbehagen werden weggestopt en men stond onvoldoende open voor elkaars cultuur.

En, eerlijk is eerlijk, die gevoelens werden ook niet voldoende erkend door de overheid en de politiek inclusief de Partij van de Arbeid. Lastige kwesties en de problemen van de multiculturele samenleving werden te vaak onbenoemd gelaten uit angst te discrimineren. Pas toen mensen die gevoelens uitschreeuwden werd er geluisterd. Pas toen Paul Scheffer, Pim Fortuyn en anderen -ieder op hun eigen wijze- de onvrede een stem gaven kwam het conflict waar veel mensen elke dag mee te maken hadden, nadrukkelijk op de politieke agenda. Dit alles werd versterkt door de schok van de aanslagen van 11 september. Een schok die zich wreekte in toenemend wantrouwen tussen oude en nieuwe Nederlanders.

De fase van het vermijden is nu definitief voorbij. Dat brengt conflicten met zich mee. Er is steeds minder geduld met Marokkaans-Nederlandse en Antilliaans-Nederlandse rotjochies die zich niet kunnen gedragen. Ook is er steeds minder tolerantie tegenover haatzaaiende geestelijken die met een beroep op de vrijheid van godsdienst, zelf onverdraagzaamheid jegens andersdenkenden prediken. Hetzelfde geldt voor opiniemakers en politici die onbegrensde vrijheid van meningsuiting voor zichzelf opeisen maar daarentegen niet het recht van anderen verdedigen om te geloven wat ze willen, om in gelijke gevallen gelijk behandeld te worden of om gevrijwaard te blijven van racisme, vreemdelingenhaat en discriminatie. Soms ook slaat het debat door als reactie op een teveel aan onverschilligheid en ontkenning in het recente verleden. Wantrouwen en achterdocht slijten in, ook in onze partij. Wie wijst op problemen bij haperende integratie moet zich verdedigen tegen de beschuldiging rechtspopulist of racist te zijn. Wie aandacht vraagt voor de kracht van diversiteit krijgt al snel het verwijt naïef te zijn en problemen niet te durven benoemen. Maar de grootste tragiek van het debat van de afgelopen jaren is dat het bondgenootschap van al die mensen, waar hun wieg ook heeft gestaan, die mee willen bouwen aan een gedeelde toekomst verzwakt dreigt te raken.

Want nu het debat, het conflict door sommigen zo scherp wordt aangezet en soms ontaardt in stigmatiseren en generaliseren, hebben veel nieuwe Nederlanders en kinderen van nieuwe Nederlanders die hier al jaren wonen, de indruk meer dan ooit afgerekend te worden op achternaam, huidskleur, afkomst of geloof. Hoe kun je je nog langer Nederlander voelen als anderen je steeds als allochtoon zien? Of als potentiële potenrammer, vrouwenbesnijder of terrorist? Hoe kun je vertrouwen hebben in je toekomst als het uitmaakt of je solliciteert met een verzonnen Nederlandse achternaam of met je eigen achternaam? Van Nederlander word je weer allochtoon in eigen land. "Tot 2001 voelde ik me Nederlander maar nu word ik niet meer zo gezien. Terwijl ik niet ben veranderd wordt er wel anders naar mij gekeken", is dan een pijnlijke constatering.

Het is dus meer dan tijd voor een nieuw evenwicht. En dat vraagt een bijdrage van ons allemaal. Emancipatie is geen pijnloos proces, en is dat ook nooit geweest. Maar het emancipatieproces is wel altijd inspirerend en succesvol gebleken. Juist daar heeft de sociaal democratie een traditie te verdedigen en juist daarom moeten wij dat nieuwe evenwicht nu verwoorden. De uitdaging is duidelijk. Na de fases van vermijding en conflict hoort het te gaan om wederzijdse acceptatie. En acceptatie -het benoemen, erkennen en aanvaarden van wat ons onderscheidt en wat ons bindt- kan niet zonder perspectief.

Een wenkend perspectief dat laat zien hoe we uit de fase van conflict kunnen komen. De verworvenheden van de rechtsstaat met haar grondrechten en vrijheden staan daarbij centraal. Verdediging en behoud daarvan gaat niet vanzelf. Het vergt een inspanning van ons allemaal; in de buurt, op school, op het werk, in kerk en moskee, in de politiek.

Actieve burgers doen mee in de samenleving, in arbeid, door het spreken van de taal en door zich verbonden te voelen met Nederland. Dat verwachten we van iedere Nederlander. Nieuwkomers zetten daarmee per definitie de grootste stap. Daar staat tegenover dat van elke burger die in Nederland woont wordt verwacht binnen de grenzen van de rechtsstaat ruimte te bieden aan en respect te hebben voor tradities, gewoonten en religies van anderen. Het bereiken van een doorbraak, van werkelijke integratie is dus in de eerste plaats een opgave voor burgers onderling, voor ons allemaal.

De overheid heeft daarbij twee belangrijke taken. In de eerste plaats het bewaken van de rechtsstaat. Dit vraagt een consequente verdediging van de daarin neergelegde vrijheden, die ons allen even lief zijnen juist ook minderheden beschermen. Het vraagt evenzeer een consequente handhaving van de aan die vrijheden gestelde grenzen. Een effectief veiligheidsbeleid en een compromisloze verdediging van het vrije debat, de vrijheid van godsdienst en het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel zijn daarbij cruciaal. In de tweede plaats gaat het om ver-

heffing en emancipatie. Om het scheppen van kansen, het bestrijden van achterstelling en achterstand en het investeren in ieders talent.

Dit zijn de twee pijlers onder het toekomstperspectief dat de Partij van de Arbeid schetst. Beide zijn even belangrijk. Maar voor ons wenkend perspectief van verheffing en emancipatie krijgen we pas dan steun als we de rechtsstaat strikt handhaven en consequent beschermen. Als ieders vrijheid in goede handen is. Dat betekent ook dat we de confrontatie moeten aangaan als we vinden dat die vrijheid bedreigd wordt – of als emancipatie belemmerd wordt. Dat is een taak voor de politiek – voor de PvdA. De politiek moet burgers confronteren, misstanden aan de kaak stellen en ook mensen weer verbinden. Wij zijn alleen maar geloofwaardig in ons verhaal over een nieuw en veranderend Nederland met een grote diversiteit aan culturen, religies en identiteiten als we geloofwaardig zijn in ons verhaal over de rechtsstaat en de vrijheid die zij aan alle inwoners van dit land biedt.

We staan voor een gezamenlijke opdracht. Nederland verandert onherroepelijk door de steeds grotere diversiteit aan religies, culturen en etniciteit. Een ontwikkeling die nog eens versterkt wordt door gelijktijdige ontwikkelingen als globalisering, democratisering, individualisering en secularisering. Dat is niet alleen een verrijking, veel mensen zullen dit ook als bedreigend ervaren en het niet als vanzelfsprekend toejuichen. Wij beseffen dat Nederland geen eiland is en dat sommige migratie en integratie vraagstukken alleen in internationale en Europese context zijn aan te pakken en hopelijk op te lossen. De uitdaging waar de Partij van de Arbeid voor staat is het schetsen van een toekomstvisie die aan iedereen perspectief biedt en een weg daarnaar toe die aan iedereen houvast biedt.

3. Naar een gedeelde toekomst: over het belang van de rechtsstaat, burgerschap en emancipatie

De Partij van de Arbeid wil dat alle inwoners van ons land hier een geborgen en veilig thuis vinden. Een thuis waar we in vrijheid leven, waar ruimte is voor ieders gebruiken en geloof, waar we gelijke kansen krijgen en nemen, waar we respect hebben voor elkaar én elkaars mening, waar we samen werken en samenleven, waar we elkaar ontmoeten en waarderen. Een land waar we in geluk en vrijheid ons leven kunnen vorm geven. Een land waar we van elkaar mogen verschillen en waar we ook veel gemeen hebben. Dat alles, vanzelfsprekend, binnen de grenzen van onze rechtsstaat.

De Partij van de Arbeid staat voor een vitale rechtsstaat en voor actief burgerschap – die komen met rechten en met plichten. We zetten onze visie op loyaliteit en nationaliteit uiteen. We pleiten voor verheffing en emancipatie en we bestrijden altijd en overal discriminatie en racisme. En we stellen vast hoe we in dat verband tegen religie en levensovertuiging aan kijken.

3.1 Een vitale rechtsstaat

In onze rechtsstaat zijn wij allen gelijkwaardig aan elkaar, ongeacht onze afkomst, sekse of geaardheid. Het stelsel van wetten, regels en instituties dat de samenleving ordent, verdient het om vaker in stelling te worden gebracht in de praktijk van de integratie én in het debat daarover dan tot nu toe is gebeurd. Immers, de waarden en normen die daarin hun beslag hebben gekregen zijn in de loop van de geschiedenis ontstaan, bijgesteld en beproefd. Zij vinden niet alleen hun weerslag in het Nederlandse recht maar vinden ook weerklank in universele rechten en het internationaal en Europees recht. Onze rechtsstaat bestaat uit wetten en regels die niet statisch zijn maar waarin de besloten waarden en normen zich vertalen naar de huidige werkelijkheid.

We nemen onze rechtsstaat vaak voor lief, we staan zelden stil bij de ongekende verworvenheden die erin besloten liggen. We moeten onze rechtsstaat en de daarin besloten normen en waarden minder als vanzelfsprekend beschouwen en meer als een verworvenheid die is bevochten. Dat draagt bij aan het zelfvertrouwen dat nodig is om om te gaan met conflicten en dilemma's in de samenleving. En het stelt burgers in staat zich op heldere wijze tot die rechtsstaat te verhouden.

De Nederlandse rechtsstaat ondersteunt ons sociaal-democratisch ideaal van gelijke kansen. In artikel 1 van de Grondwet zijn het recht op gelijke behandeling in gelijke gevallen en het verbod op discriminatie vastgelegd. Ook de gelijke toegang tot onderwijs en zorg ligt in onze rechtsstaat verankerd, net als het recht op een eerlijke rechtsgang. Vanuit die rechtsstatelijke basis kunnen en zullen we elke dag opnieuw strijd leveren om deze rechten in de dagelijkse realiteit waar te maken.

Voor de Partij van de Arbeid zijn rechtsstatelijke beginselen en verworvenheden de ultieme toetssteen. Ze zijn van iedereen en gelden voor iedereen. Ons beginselprogramma stelt dat een fatsoenlijk bestaan alleen mogelijk is binnen een democratische rechtsstaat. Daarin staat veiligheid in dienst van de democratie, en is de burger beschermd tegen willekeur van de macht. De democratische rechtsstaat komt voor overheid én voor burgers met rechten en plichten.

Onze rechtsstaat verdient het om vóór allen dóór allen te worden verdedigd.

3.2 Actief burgerschap

Iedere Nederlander kan een actief, verantwoordelijk burger zijn. Dan draag je samen verantwoordelijkheid voor de samenleving. Een verantwoordelijkheid die komt met rechten en plichten. Zo moet elke burger zich houden aan de wetten en regels van onze democratische rechtsstaat die hem ook bescherming bieden. Iedereen doet mee en levert zijn bijdrage: door de taal te spreken, door te leren en te werken, door ruimte te bieden aan anderen. Actief burgerschap betekent natuurlijk ook dat we de verschillende leefstijlen en gemeenschappen waarbinnen mensen zich met elkaar identificeren erkennen, en dat we streven naar contact, ontmoeting en wederzijds begrip en respect. Onze visie op burgerschap verhoudt zich niet tot segregatie, tot het verschijnsel van parallelle samenlevingen.

Maar daarmee is nog niet alles gezegd. De manier waarop we omgaan met de rechten en plichten van ons burgerschap zegt zeker zo veel over onze beschaving als het rechtsstelsel zelf.

Neem de vrijheid van meningsuiting. Dat is een groot goed, waar iedereen vrijelijk gebruik van moet kunnen maken. Een dergelijke grote vrijheid vraagt ook om een morele verantwoordelijkheid: bij alles wat we doen moeten we rekening houden met de ander en met de effecten op de samenleving als geheel. Het recht om niet gekrenkt te worden bestaat echter niet. Krenken mag. De vraag of iemand zich gekrenkt voelt ligt zo anders voor ieder individu dat ze geen reden kan zijn voor inperking van de vrijheid van meningsuiting. Het omgaan met de vrijheid van meningsuiting vraagt dus niet alleen wijsheid en verantwoordelijkheid maar ook weerbaarheid en incasseringsvermogen. Juridisch zijn er evenwel ook grenzen gesteld aan de vrijheid van meningsuiting. Die liggen bij het aanzetten tot haat of geweld en discriminatie. Als mensen van mening zijn dat deze grenzen worden overschreden hebben zij het volste recht hierover het oordeel van de rechter te vragen. De rechtstaat is er immers voor iedereen. Burgerrechten verdienen het te worden gekoesterd door burgers die in hun onderlinge verkeer opkomen voor elkaars rechten en vrijheden. Zo moet discriminatie en haatzaaien consequent worden bestreden en veroordeeld.

Juridische grenzen zijn niet de enige grenzen – in de dagelijkse omgang met elkaar dienen fatsoen en moraal vanzelfsprekend te zijn. Daarin dragen wij allemaal onze eigen verantwoordelijkheid. Niet met regels en wetten in de hand, maar via debat en dialoog, onderwijs en opvoeding.

Actieve burgers bouwen mee aan ons gezamenlijk Nederlanderschap. Wij koesteren, beschermen, verdedigen en bevragen dat Nederlanderschap. Vanuit onze uiteenlopende achtergronden, geloofsovertuigingen en levensstijlen leggen we verschillende accenten. Maar ons gezamenlijke Nederlanderschap bestaat uit verbondenheid met elkaar, respect voor vrijheid, gelijkheid en democratie en voor de gezamenlijke en gedeelde verantwoordelijkheid voor dit land en voor de toekomst van onze kinderen.

We spreken allemaal Nederlands, we kennen de elementaire omgangsvormen en we respecteren en kennen de geschiedenis van onze democratische rechtsstaat. Onze kinderen moeten van jongs af vertrouwd worden gemaakt met wat het betekent Nederlands burger te zijn, dat we plichten hebben jegens onszelf, ons land en de wereld. Kinderen moeten leren wat daaraan waardevol en bijzonder is. Daarom heeft burgerschapsvorming een plaats in ons onderwijs. Onderdeel zijn van de Nederlandse samenleving begint in de eigen straat en buurt. Jong als ze zijn geven kinderen daar mede vorm aan.

3.3 Paspoort, nationaliteit en loyaliteit

De Nederlandse nationaliteit is voor Nederlanders een deel van de gezamenlijke identiteit. Het Nederlanderschap is voor nieuwe Nederlanders de afsluiting van een reis. Een reis die niet alleen letterlijk door landen maar ook figuurlijk langs instanties en door procedures voerde. En voor alle nieuwkomers is het Nederlanderschap, met alle rechten en plichten die daarbij horen, een bekroning van een inspanning voor inburgering die soms al begon in het land van herkomst. Om dat te vieren heeft de Partij van de Arbeid de invoering van de feestelijke Naturalisatieceremonie van harte gesteund.

Dat er mensen zijn met een dubbele nationaliteit hoort bij deze tijd van toenemende migratie en mondialisering. De PvdA vindt dat dit verschijnsel aanvaard moet worden. In Nederland hebben veel nieuwe Nederlanders en hun kinderen een dubbele nationaliteit. Veel mensen krijgen die al bij geboorte. Ook zijn er veel nieuwe Nederlanders aan wie het door het land van herkomst simpelweg niet wordt toegestaan de oude nationaliteit te laten vervallen.

De PvdA vindt dat het hebben van een dubbele nationaliteit niets te maken heeft met loyaliteit aan Nederland, noch met een integratieprobleem. Het verschijnsel vloeit simpelweg voort uit de uiteenlopende nationaliteitswetgeving van landen en uit het feit dat steeds meer mensen migreren en met buitenlandse partners trouwen. Voor het uitoefenen van publieke functies geldt dat men de Nederlandse nationaliteit moet hebben. Onze Grondwet is daar duidelijk over.

Tot zover weinig reden voor onrust of discussie. Dat betekent niet dat er geen problemen kunnen zijn bij het hebben van een dubbele nationaliteit. De Partij van de Arbeid vindt het onwenselijk dat mensen niet zelf kunnen besluiten om afstand te doen van hun oude nationaliteit. In 17 landen, waaronder Marokko, is dat in de wet vastgelegd. Niet alleen kan er geen afstand worden gedaan van het Marokkaanse staatsburgerschap, de Marokkaanse overheid bemoeit zich, soms vergaand, met Nederlanders met een Marokkaans paspoort.

Nederland moet zich ook in Europees verband inspannen om de dwingende wetgeving en bemoeienis waarmee herkomstlanden greep blijven houden op hun emigranten te laten verdwijnen. Nieuwe Nederlanders, hun kinderen en kleinkinderen moeten zich op hun toekomst in Nederland kunnen richten en hier hun leven kunnen opbouwen. En nieuwe Nederlanders moeten zelf kunnen beslissen of zij de oude nationaliteit laten vervallen. Uiteraard moeten nieuwe Nederlanders ook vrij zijn in de keuze van de voornaam van hun kinderen; voor Marokkaanse Nederlanders is dat nu niet het geval. Verder moet de Turkse dienstplicht voor Turkse Nederlanders worden afgeschaft. Al dit soort vormen van bemoeienis of verplichte banden wijst de PvdA vanzelfsprekend af.

Kinderen van ouders met een permanente verblijfsvergunning voor Nederland moeten vanaf de geboorte het recht hebben Nederlander te worden. Nu kunnen zij pas een aanvraag voor Nederlanderschap indienen als ze 18 jaar zijn geworden – en dat terwijl ze zich als vanzelfsprekend Nederlander voelen ondanks dat ze tot op heden niet aan de daarvoor geldende juridische eisen voldoen.

Elke Nederlander heeft op grond van het Nederlanderschap gelijke rechten en plichten. Alle Nederlanders hebben recht op gelijke behandeling in gelijke gevallen. Uitzonderingsbepalingen ten aanzien van nieuwe Nederlanders, zoals het afpakken van een paspoort na een strafrechtelijke veroordeling, creëert rechtsongelijkheid en tweederangs burgerschap. De PvdA accepteert dit niet.

3.4 Levensovertuiging en samenleving

De Partij van de Arbeid is een seculiere partij. Dat betekent niet dat al haar leden en vertegenwoordigers wars zijn van religie. Zij zullen dat ook tot uitdrukking brengen in het publieke debat. Aldus ons eerste beginselprogramma uit 1947: "De Partij staat open voor personen van zeer verschillende levensovertuiging, die instemmen met haar beginselprogramma. Zij erkent het innig verband tussen levensovertuiging en politiek inzicht en waardeert het in haar leden als zij dit verband ook duidelijk doen blijken." Dat was al zo in 1947, en ook al is er sindsdien veel veranderd, dat geldt nu nog steeds. Religie is voor veel mensen een belangrijk onderdeel van hun eigen identiteit, een ijkpunt voor hun normen en waarden en een middel om hun plaats in de maatschappij te bepalen.

Dat neemt niet weg dat religie in de publieke ruimte opnieuw een gevoelige kwestie is geworden. Nieuwkomers hebben hun geloof meegebracht naar Nederland, terwijl zeer velen in Nederland in de afgelopen decennia juist afscheid hebben genomen van hun religie. Dat levert onbehagen op bij diegenen die zich de knechtende invloed van religie herinneren en bij hen die zich zorgen maken over de radicalisering van religie en de bedreiging van verworven vrijheden. Omgekeerd levert kritiek of afkeuring van de kant van ongelovigen onbehagen op bij mensen die zich door hun geloof gesterkt weten in hun bestaan en die zich door hun geloof laten inspireren. Een voor velen nieuwe godsdienst als de islam, die zo zichtbaar is in de publieke ruimte, is stof voor debat en wrijving. Moslims staan voor de taak om uit te zoeken wat de boodschap van de islam betekent voor het leven in een moderne samenleving als de Nederlandse. De ruimte die daartoe wordt geboden door de godsdienstvrijheid betekent dat aan dit proces in vrijheid vorm gegeven mag worden. Een proces dat door iedereen van harte ondersteund moet worden. Die ruimte en die vrijheid worden door ons verdedigd.

Iedereen moet in vrijheid zijn of haar geloof kunnen belijden en er ook in vrijheid afstand van kunnen doen. Geloof mag ook bekritiseerd worden. Zelfs als dit als kwetsend ervaren wordt. Vrij je mening uiten, satire bedrijven, religie bespotten: dat kan en mag in Nederland. Mensen hebben net zo goed de vrijheid om te geloven als de vrijheid om zich daar over uit te laten. Geloven mag, kritiek leveren mag en beledigd worden kan daarvan een gevolg zijn. Burgers kunnen elkaar daar op aanspreken in het vrije debat, of in het uiterste geval de gang naar de rechter maken.

Dit alles ontslaat niemand van de morele plicht om zorgvuldig met verworven rechten en vrijheden om te gaan. De PvdA vindt het vanzelfsprekend een kwestie van fatsoen om medeburgers niet te beledigen en onnodig te kwetsen. Vrijheid gaat hand in hand met verantwoordelijkheid en weerbaarheid, daarvan moeten we doordrongen zijn.

De scheiding van kerk en staat houdt niet in dat politici zich niet met religie mogen bezighouden. Dat zou ook onmogelijk zijn: religie is voor veel mensen een factor van belang. Ongeveer een kwart van de Nederlandse bevolking is actief gelovig terwijl bijna de helft van de bevolking zich rekent tot een kerk of andere religieuze gemeenschap. Terwijl voor velen het geloof dient als een persoonlijke bron van zingeving, komen alle burgers religie tegen als een fenomeen dat tal van maatschappelijke processen – zoals de integratie van nieuwkomers –

kan remmen of versnellen. Dat de overheid neutraal staat ten opzichte van de uiteenlopende levensbeschouwelijke opvattingen spreekt vanzelf. Dat sluit niet uit dat politici zich ermee mogen bezighouden en er een mening over moeten hebben.

Binnen de grenzen van de rechtsstaat zijn alle burgers vrij om hun geloof, van welke signatuur en zwaarte dan ook, te belijden. De PvdA zal eenieders recht om te geloven steeds verdedigen en uitdragen. Dat geldt voor orthodoxe gelovigen net zo goed als voor degenen die zich thuis voelen bij lichtere, progressievere of vrijzinnige stromingen. Dat de PvdA in die laatstgenoemde kringen haar natuurlijke bondgenoten vindt is evident.

3.5 Emancipatie

Nederland heeft zijn burgers veel te bieden. Iedereen verdient een eerlijke kans om zijn of haar leven vorm te geven, om er wat van te maken. We dagen elkaar uit om actief mee te doen. Niemand wordt aan zijn of haar lot overgelaten. Waar achterstanden bestaan wordt een helpende hand geboden.

Ieder kind heeft recht op een goede opvoeding en goed onderwijs. Iedere Nederlander heeft recht op een baan, de kans om zich te ontplooiën, talenten te benutten, en uitzicht op een goede toekomst. Zo is het vandaag, morgen moet het nóg beter zijn.

Emancipatie is veel meer dan het bieden van eerlijke kansen. Emancipatie draait ook om vrijheid. Om de vrijheid van al die mensen die zelf willen bepalen hoe ze willen leven. Om al die mensen die keuzes willen maken tegen de druk van groep, cultuur of religie in. In ons Nederland, het Nederland zoals wij dat wensen, staat dat recht onvoorwaardelijk op nummer één. In ons Nederland is dat een van de verworvenheden binnen de democratische rechtstaat. De PvdA kiest altijd de kant van het individu in zijn of haar emancipatie.

De Partij van de Arbeid kiest positie door pal te staan voor het bieden van kansen, voor emancipatie en verheffing én voor de onvoorwaardelijke plichten van actief burgerschap die voortkomen uit onze rechtsstaat. Het is onze overtuiging dat een gedeelde samenleving – Nederland – alleen ontstaat als we eerlijk zijn over wat we van elkaar verwachten en over wat we elkaar te bieden hebben. Als we grenzen durven te stellen en kansen durven te bieden. Zo geven we samen vorm aan Nederland. Een land waarin iedereen actief burger is en niemand autochtoon of allochtoon.

4. Samenleven in de praktijk

Om het gekoesterde ideaal van emancipatie maximaal te verwezenlijken moeten we eerst, hier en nu, onze aandacht richten op concrete obstakels: allerlei prangende, vaak gevoelige conflicten die te maken hebben met integratie moeten we benoemen en beslechten. Deze conflicten staan vaak symbool, of dienen als uitlaatklep, voor dieper liggende gevoelens van twijfel, angst en onzekerheid. Dat is waarom de PvdA zich erover moet uitspreken – het houdt mensen bezig dus moet het de PvdA bezighouden – scherp, eerlijk en met een afgewogen mening. We moeten ze niet te snel afdoen als incidenten – dat doet geen recht aan de zorgen van mensen en aan het maatschappelijke debat. Het zijn kwesties die raken aan de kernwaarden van onze rechtsstaat en waar we een gezamenlijke omgangsvorm voor moeten vinden, omdat anders elk verhaal over het scheppen van kansen en het waarderen van diversiteit strandt op huizenhoge drempels van argwaan en slechte ervaringen.

4.1 Het conflict voorbij

Bij het benoemen en beslechten van conflicten in ons Nederland hebben we in algemeenheid de keus uit drie opties:

- A. Normeren; het scheppen en handhaven van wetten en regels.
- B. Confronteren; het benoemen en actief verdedigen van waarden.
- C. Tolereren; accepteren en mensen in hun waarde laten.

Keuzes die vertegenwoordigers en bestuurders van de Partij van de Arbeid maken uit deze drie opties moeten gebaseerd zijn op de principes van de Nederlandse rechtsstaat en op onze sociaaldemocratische beginselen, in het bijzonder vrijheid, gelijkheid, emancipatie en solidariteit.

Normeren betekent het scheppen en het (doen) naleven van wetten en regels die voor iedereen gelden. Eerwraak, vrouwenbesnijdenis en discriminatie zijn bij wet verboden. Hier valt niets te kiezen en hier willen we niet kiezen. Hier willen we handhaven.

Wetten en regels zijn niet statisch: zij verbeelden onze visie op de gewenste werkelijkheid, Soms zijn nieuwe wetten nodig om te regelen wat nog niet eerder geregeld was. Ook moet er veel consequenter worden gehandhaafd. Daar zijn we in Nederland onvoldoende strikt in. Iedereen vindt dat anderen zich aan de regels moeten houden, maar dat er altijd wel redenen zijn om dat zelf niet te doen. Dat leidt ten eerste tot een verzwakking van wetten en regels waar uiteindelijk iedereen de dupe van is en ten tweede tot onduidelijkheid voor migranten die op die manier niet kunnen zien en ervaren wat er nu wel en niet kan binnen de grenzen van de rechtsstaat.

Maar met normeren en handhaven zijn we er niet. We hebben ook te maken met gedragingen van mensen en ontwikkelingen in de samenleving die weliswaar niet strafbaar zijn maar die wij – op basis van onze rechtsstatelijke en sociaaldemocratische waarden – ongewenst vinden. Die moeten we benoemen en bespreken; we moeten duidelijk maken waarom bepaald gedrag ongewenst is en mensen daarmee confronteren. Het tolereren en respecteren van een veelheid aan religies, culturen en levensstijlen moet gepaard gaan met een actieve verdediging van waarden die ons dierbaar zijn. Daartoe behoren in elk geval de waarde van democratie en rechtsstaat, de gelijke behandeling van man en vrouw en van homo en hetero, de vrijheid van godsdienst en geloofsafval. Als we specifieke denkbeelden en gedragingen willen bestrijden – en ons daarbij niet willen of kunnen verlaten op het strafrecht – mogen we kritiek en confrontatie niet schuwen. De fout die we in ieder geval nooit meer mogen maken is het inslikken van kritiek op elementen van culturen of religies omwille van de tolerantie. Soms wordt dat debat als polariserend ervaren – toch moeten we het daarom niet uit de weg gaan. We moeten onze waarden actief benoemen, verdedigen en anderen daarmee in aanraking brengen.

Een derde strategie die we kunnen inzetten laat zich samenvatten met tolereren en accepteren. Sommige gebruiken, sommige keuzes die mensen in hun persoonlijk leven maken roepen bij anderen in meer of mindere mate ergernis op, terwijl ze niet in strijd zijn met de rechtsstaat, niet op gespannen voet staan met fundamentele waarden en ook geen inbreuk maken op de vrijheid van anderen in de samenleving. Dit soort gedragingen tolereren wij in onze vrije maatschappij. Het gaat dan om uitingen die gemengde reacties oproepen: de een ergert zich er wild aan, terwijl de ander ze volstrekt normaal vindt. Hoofddoeken in het klaslokaal, kerkklokken die de zondagsdienst aankondigen, moskeeën met een opvallende architectuur, Sinterklaas en Zwarte Piet – hier past een open houding en verdraagzaamheid die onze samenleving uiteindelijk veelzijdiger maakt.

4.1.1 *Stof voor conflict, een paar voorbeelden*

Op grond waarvan bepalen we onze keuzes voor een effectieve benadering? De PvdA hanteert de volgende vraag als leidraad: welke optie – normeren en handhaven, confronteren of tolereren – levert de grootste bijdrage aan emancipatie en gelijke kansen voor ons allemaal en daarmee aan sociale integratie?

De afgelopen jaren leek het wel of we alleen de keuze hadden tussen passief tolereren enerzijds en keihard verbieden anderzijds: je accepteerde bepaald gedrag en dan mocht je er eigenlijk niets meer van zeggen of je vond het maar niks en dan moest het ook maar direct hard, keihard worden aangepakt. Deze onverstandige tweedeling doet afbreuk aan de meest krachtige instrumenten voor emancipatie en integratie: debat en dialoog, onderwijs en ontplooiing. Juist in een democratische rechtsstaat vragen tal van gedragingen, gewoonten en opvattingen niet om een wet of een verbod, maar om een debat dat op het scherp van de snede wordt gevoerd, om een normatieve opvoeding, om een prikkelende dialoog- confrontatie. Dat betekent dat we er iets van mogen en moeten vinden, dat we een standpunt moeten innemen en kleur mogen bekennen.

Dit is de enige manier waarop een vrije samenleving ook normatief kan zijn. Het is de enige manier om buiten gebod en verbod om conflicten vreedzaam op te lossen. En het is de enige manier om de boel bij elkaar te houden. Dat gaat namelijk niet zonder een besef van wat het is dat mensen bindt. Echte tolerantie kan niet zonder een actieve verdediging van cruciale universele waarden.

Integratie is geen wiskunde, samenleven is geen algoritme. De werkelijkheid kan ingewikkeld zijn. Om problemen op te lossen zullen we soms twee of zelfs alle drie de strategieën tegelijkertijd moeten inzetten. Een paar voorbeelden:

De burka

De afgelopen jaren is er heftig gedebatteerd over de burka. Geen wijdverbreid verschijnsel in onze samenleving. Maar wel een verschijnsel dat bij uitstek een voorbeeld is van de botsing van fundamentele waarden in onze rechtsstaat. Aan de ene kant is er het in Nederland zwaar bevochten recht om je godsdienst of levensovertuiging in vrijheid te belijden. Alleen op basis van objectieve, niet-discriminatoire criteria mogen daaraan beperkingen worden opgelegd. Aan de andere kant staat de even zo fundamentele waarde van gelijkheid tussen man en vrouw: de burka verhoudt zich slecht tot onze open, geëmancipeerde samenleving en staat gelijke kansen voor mannen en vrouwen in de weg.

Zie hier het dilemma: noch een verbod, noch tolerantie is een passende keuze. De PvdA verdedigt in de eerste plaats de fundamentele rechten en vrijheden die hier in het geding zijn. Het staat iedereen vrij te geloven wat hij of zij wil, ook wanneer het om orthodoxe geloofsopvattingen gaat. Alleen wanneer er objectieve bezwaren zijn, zoals in dit geval tegen gelaatsbedekkende kleding, willen we aan dat principe grenzen stellen.

Die objectieve bezwaren zijn er. Neem het onderwijs, waar open en directe communicatie onmisbaar is. De burka staat die communicatie in de weg en wordt daarom in het onderwijs verboden. Dat geldt in het algemeen voor de publieke dienstverlening en daar waar de veiligheid in gevaar wordt gebracht. Tot zover de regels. Objectief en democratisch vaststellen en neutraal handhaven, daar begint het mee.

Maar daarmee is voor de PvdA nog niet alles gezegd. Dat iets mag, wil niet zeggen dat het ook gewenst is. Wij vinden dat het dragen van een burka de emancipatie van vrouwen in de weg staat. Het dragen van een burka verhindert actieve participatie in de samenleving, verhindert communicatie met anderen en sluit de draagsters op in een geïsoleerde positie. Daarom willen wij met iedereen in de samenleving, liefst en allereerst met burka-draagsters zelf, het debat hierover voeren. In een besloten kleine kring, op televisie en in de krant. Emancipatie is een collectief proces, dialoog en debat helpen daarbij, dwang niet. De PvdA kiest hier ten dele voor een verbod, ten dele voor tolerantie en altijd voor confronteren en bespreken.

Islamitische scholen

We accepteren de vrijheid van onderwijs voor alle levensbeschouwelijke stromingen. Voorop staat voor ons de kwaliteit van ál het onderwijs. Aan verdere versterking van zowel het bijzonder als het openbaar onderwijs moeten we blijven werken. Als aan objectieve criteria (goed bestuur, gediplomeerde docenten, een degelijk leerplan, een geschikt gebouw, inspraak van ouders) wordt voldaan kan een nieuwe school worden opgericht – of die nu een levensbeschouwelijke grondslag heeft of niet. Elke school moet de kinderen kennis laten maken met uiteenlopende levensbeschouwingen.

Maar opnieuw geldt dat daarmee niet alles is gezegd. De wet mag de mogelijkheid van islamitisch onderwijs dan bieden, de PvdA constateert dat er op dit moment grote nadelen aan zijn verbonden. In de leerlingbestanden

van islamitische scholen zijn kinderen met sociaal-economische achterstanden, taal- en leerachterstanden oververtegenwoordigd. Segregatie in het onderwijs staat de sociale integratie van kinderen in de weg. In de praktijk blijkt dat de kwaliteit van het onderwijs en de kwaliteit van het bestuur van islamitische scholen te wensen overlaat. Waar voor kinderen kansen verloren gaan, moet worden ingegrepen – zoals in het recente verleden een aantal keren, terecht, is gebeurd. Overigens geldt dit voor alle scholen die niet aan de gestelde normen voldoen, niet alleen voor islamitische scholen.

Elke school moet haar leerlingen kennis laten maken met uiteenlopende levensbeschouwingen. De al bestaande mogelijkheid dat op verzoek van ouders buiten de reguliere lestijden godsdienst- en humanistisch vormingsonderwijs wordt verzorgd, moet beter worden benut. Recent zijn daarvoor ook kwaliteitseisen geformuleerd en zijn gelden gereserveerd. Dit kan ook islamitisch vormingsonderwijs zijn – zo kan de trek naar weekend-Koranscholen worden afgeremd. Op sommige koranscholen staan docenten voor de klas die nauwelijks Nederlands spreken en die bovendien gebruik maken van onacceptabele pedagogische methodes, zoals straffen door te slaan. Waar zich dit voordoet moet worden opgetreden. De PvdA kiest hier voor normeren en confronteren.

Fitna

In de aanloop naar het verschijnen van de film *Fitna* van Geert Wilders (Partij voor de Vrijheid) rees de vraag of de overheid moest ingrijpen. De PvdA heeft, vanuit rechtsstatelijk perspectief, nadrukkelijk het recht van vrijheid van meningsuiting en expressie verdedigd. De Grondwet stelt dat voor het openbaren van gedachten niemand voorafgaand verloop nodig heeft. Censuur kan dus niet. De vraag of de film van Geert Wilders in strijd zou zijn met andere wetsartikelen, zoals het verbod op het aanzetten tot haat, liet zich niet vooraf beantwoorden. Bovendien is het niet de regering die dat antwoord zou moeten formuleren, die taak valt toe aan de onafhankelijke rechter – en dan dus altijd achteraf, in dit geval: na vertoning. Wel deed de PvdA vooraf een beroep op Geert Wilders om verantwoordelijk om te gaan met het recht op vrije meningsuiting. Na het verschijnen van de film heeft de PvdA stelling genomen in het debat over het eenzijdige karakter van de film en over de wijze waarop misplaatste angstgevoelens jegens de islam werden aangewakkerd: zij koos, aldus, voor de weg van het confronteren.

Gescheiden inburgeringscursussen

In sommige steden worden (wettelijk toegestaan) aparte inburgeringscursussen voor vrouwen gegeven. De vraag dringt zich op hoe dit zich verhoudt tot onze uitgangspunten en idealen. De PvdA wil immers bevorderen dat vrouwen een maatschappelijke positie innemen die gelijkwaardig is aan die van mannen. In hoeverre wringt het apart zetten van mannen en vrouwen met dit streven?

Als een aparte cursus voor vrouwen zou ontbreken, zouden sommige vrouwen besluiten om niet meer te komen of zelfs thuis worden gehouden. Dat zou het hun onmogelijk maken deel uit te maken van de Nederlandse samenleving en de zo gewenste positie van gelijkwaardigheid en zelfstandigheid zouden ze nooit verwerven. In dit licht levert een aparte cursus de grootste bijdrage aan het doel dat we nastreven – daar kiezen we dus voor. Maar daar blijft het niet bij: les 1 van de cursus moet zijn dat mannen en vrouwen in Nederland gelijk aan elkaar zijn. En dat onderwerp moet in alle lessen terugkomen. Confronteren en bespreken is, ook hier, de gewenste strategie. Net zoals dit overigens met succes door de Rooie Vrouwen en andere vrouwengroepen gebeurde in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw tijdens de tweede feministische golf.

Handen schudden

De overheid is in levensbeschouwelijk opzicht neutraal. In de wijze waarop medewerkers namens de overheid burgers tegemoet treden mag hun religieuze overtuiging geen verschil maken. En hoewel er geen wet of regel is (of zou moeten zijn) die handen schudden verplicht stelt, is de PvdA van mening dat mensen die voor de overheid werken die elementaire omgangsvorm moeten hanteren zonder onderscheid te maken tussen mannen en vrouwen, homo- en heteroseksuelen, enzovoort. De PvdA vindt hier normeren en confronteren op zijn plaats.

Het homohuwelijk

Ambtenaren dienen, zoals gezegd, de wet uit te voeren los van hun persoonlijke levensbeschouwelijke opvattingen. Dat geldt ook voor het in de echt verbinden van homostellen. De PvdA respecteert bestaande afspraken met trouwambtenaren die een uitzonderingspositie hebben bedongen. Maar laat dit duidelijk zijn: dergelijke afspraken mogen voortaan niet meer worden gemaakt. Hier zien we hoe een expliciete oproep tot burgerschap, gedaan in de context van het integratiedebat, ook mensen die al van oudsher thuis zijn in ons land ertoe dwingt bestaande gewoonten en afspraken te heroverwegen in het licht van de waarden die we nieuwkomers terecht voorhouden.

Eerwraak en vrouwenbesnijdenis

Eergerelateerd geweld en vrouwenbesnijdenis zijn in strijd met de wet. Het is evident dat we hier consequent tegen moeten optreden: compromisloos handhaven dus. Ouders die met hun dochter naar een land reizen waar zij het risico loopt te worden besneden moeten in een contract beloven haar daarvoor te behoeden. Tegelijkertijd zullen we in de gemeenschappen waar deze praktijken voorkomen de onderliggende opvattingen en waarden ter discussie moeten stellen. Dat betekent: confronteren en bespreekbaar maken.

Achtergelaten kinderen in het land van herkomst

Voor de Partij van de Arbeid is het onacceptabel dat kinderen hun leven, school en het bouwen aan hun toekomst in Nederland moeten onderbreken om gedwongen in het land van herkomst te verblijven. Soms wordt hierbij de wet overtreden maar dat is niet altijd het geval. Een meldpunt voor deze groep is nodig om deze kinderen te helpen bij hun terugkeer naar Nederland. Confrontatie met de ouders over hun handelswijze is noodzakelijk. De Partij van de Arbeid kiest hierbij voor het belang van deze kinderen: normeren en confronteren.

Rechts extremisme en racistisch geweld tegen nieuwe Nederlanders

Rechts extremisme en geweld tegen nieuwe Nederlanders is in strijd met de wet. Hier moeten we compromisloos handhaven. Tegelijkertijd zullen we moeten investeren in preventie en voorlichting door mogelijke toekomstige daders aan te spreken op hun gedragingen en opvattingen. Het is evident dat extreemrechtse jongeren in Oost Groningen vervolgd worden wanneer zij woonhuizen van vluchtelingenfamilies pogen in brand te steken, het is daarnaast ook van het allergrootste belang dergelijke groepen in een vroeg stadium te confronteren met hun gedragingen en opvattingen. Lokale overheden moeten ondersteund worden met de benodigde expertise en middelen om hier specifieke maatregelen te kunnen treffen.

Orthodox religieuze politiek

Elke godsdienst kent orthodoxe elementen. Zie het Jodendom, het Christendom, de Islam. Soms manifesteert die orthodoxie zich ook in de politiek. Soms ook op een manier die apert strijdig is met onze beginselen. Zo is het geval met de Staatkundig Gereformeerde Partij en haar opvattingen over man en vrouw, homo en hetero, kerk en staat. Moet de SGP daarom verboden worden? Nee. Hier moet de intolerantie getolereerd worden omdat zij op grondwettelijke vrijheden gebaseerd is. Maar niet passief doch met een actieve verdediging van onze waarden en idealen. Hier kiezen wij dus voor confrontatie.

5. Een actieplan voor een gedeelde toekomst

Voor een effectief integratiebeleid is naast het consequent handhaven van de rechtsstaat een effectieve publieke sector nodig: hoogwaardig onderwijs, goede jeugdzorg en activerend arbeidsmarktbeleid. Zo kunnen bestaande achterstanden worden weggewerkt. Dit en niets anders is de ziel van de sociaaldemocratie: solidariteit, het bieden van gelijke kansen, emancipatie en verheffing. Want onderwijs en werk zijn de werkelijke emancipatiemachines. Schooluitval, werkloosheid en criminaliteit zijn voor een groot deel terug te voeren op taal- of opleidingsachterstand bij de start van de basisschool en op een gebrekkige opvoeding thuis. Werkloosheid gaat gepaard met achterstand en afhankelijkheid van het stelsel van sociale zekerheid. Op al deze terreinen wil de Partij van de Arbeid, in Den Haag, in Brussel maar vooral lokaal, ambitieus beleid voeren. Daarbij nemen we ook nadrukkelijk stelling tegen maatschappelijke segregatie. We moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen de Nederlandse samenleving een halt toe roepen. Door van achterstandswijken prachtwijken te maken en door het geven van excellent onderwijs in de scholen in die wijken. Zo roepen we de witte vlucht een halt toe en geven we de kinderen uit die wijken een goed startschot voor de rest van hun toekomst. Scholen en wijken waar we mét elkaar in plaats van naast elkaar leren, werken en leven.

Op een aantal terreinen bestaat er daarnaast behoefte aan specifiek beleid. Het gaat dan met name om bestrijding van discriminatie, om effectieve inburgering van nieuwkomers en om een selectief migratiebeleid dat rekening houdt met het niet oneindig rekbare aanpassingsvermogen van onze samenleving.

5.1 Opvoeding en ondersteuning

Een goede opvoeding stoomt kinderen klaar voor de toekomst. Kennis van taal, het openstaan voor andere tradities, religies en culturen, omgang met dialoog en debat, het conformeren aan bestaande regels; dit alles vindt een basis in een goede opvoeding. Opvoeden is de verantwoordelijkheid van de ouders. Zij zijn het die in de eerste plaats de verantwoordelijkheid hebben hun kinderen toe te rusten voor de samenleving waarin ze opgroeien en voor de toekomst die voor hen ligt. Ouders moeten zich realiseren dat ze hierin een belangrijke taak en voorbeeldfunctie hebben. De PvdA vindt dat ouders, waar nodig, daarbij ondersteund moeten worden. Van oudsher kennen we in ons land het consultatiebureau, dat opvoedingsondersteuning biedt voor ouders van jonge kinderen. Maar tussen de consultatiebureauleeftijd en de leerplichtige leeftijd gaapt een fors gat. Daarom wil de PvdA de opvoedingsondersteuning voortzetten vanuit de Centra voor Jeugd en Gezin en andere jeugdzorginstellingen. Opvoedingsondersteuning moet laagdrempelig zijn en voor iedereen beschikbaar. Vanuit de veiligheidshuizen krijgen jeugdcoaches de ruimte om jongeren op basis van vrijwilligheid op het juiste pad te houden. Lukt dit niet, dan mogen dwangmiddelen ingezet worden, of alsnog gevangenisstraf (via de rechter) of plaatsing in een internaat (via Kinderbescherming/gemeente). Opvoeden in de eigen omgeving staat centraal.

5.2 Onderwijs

De school is er om te leren én om elkaar te ontmoeten. Op school leren kinderen de taal, de normen en waarden en de geschiedenis van het land waar ze aan hun toekomst bouwen. In gemengde klassen leren ze leeftijdsgenoten kennen en respecteren met andere etnische achtergronden, tradities en religies. Het tegengaan van segregatie op scholen is daarom van groot belang.

Te vaak beginnen kinderen van nieuwe Nederlanders vanwege taalproblemen en gebrekkige opvoeding met een achterstand aan hun schoolcarrière. Zij kunnen het onderwijstempo moeilijk bijbenen. In het belang van deze leerlingen en van de samenleving als geheel moet alles op alles worden gezet om alle kinderen te geven waar ze recht op hebben: kwalitatief hoogwaardige begeleiding en educatie. Daarmee moet niet pas een begin worden gemaakt op de kleuterleeftijd, maar veel eerder: ook bij baby's en peuters dus.

Taal leer je het beste in een taalrijke omgeving. Samenleven leer je het beste door van jongs af aan in contact te komen met andere religies, etniciteiten en culturen. De bestaande verdeling tussen voorscholen (voor met name kinderen van nieuwe Nederlanders) en kinderdagverblijven (die vooral door kinderen van oorspronkelijke Nederlanders worden bezocht) is een vorm van vroege segregatie en om die reden onwenselijk.

De PvdA vindt dat dagopvang, peuterspeelzalen en voorschoolse en vroegtijdige educatie voor kinderen -zoveel mogelijk in de eigen wijk beschikbaar moet zijn. Zo worden kinderen goed voorbereid en kunnen zij kansrijk

beginnen aan het onderwijsprogramma op de basisschool. Het aanbod van dergelijke programma's en van kinderdagverblijven en peuterspeelzalen in achterstandswijken wordt uitgebreid. Programma's voor voorschoolse en vroegtijdige educatie worden actief aangeboden aan ouders via consultatiebureaus. Waar nijpende achterstanden worden geconstateerd moet deelname verplicht zijn.

Het onderwijs heeft een belangrijke rol bij de burgerschapsvorming van leerlingen. Dat is de reden dat de PvdA in de vorige kabinetsperiode de wet Burgerschap en Sociale Integratie indiende. Om burgerschap een vaste en belangrijke plek te geven in het onderwijs. De onderwijs-inspectie moet toezien op de uitvoering daarvan.

De Partij van de Arbeid gaat segregatie op scholen tegen. Scholen horen net als wijken een afspiegeling te zijn van de Nederlandse samenleving. Het tegengaan van 'zwarte' scholen gebeurt met name door het tegengaan van 'zwarte wijken'. Extra aandacht gaat naar de scholen in dergelijke wijken. Te vaak krijgen de kinderen die het onderwijs het hardst nodig hebben de minste kwaliteit onderwijs. Een kwaliteitsverbetering van de zogenoemde risicoscholen moet absolute prioriteit hebben. Op regionaal of lokaal niveau moeten afspraken worden gemaakt over het tegengaan van de 'witte vlucht', waardoor 'zwarte' en 'witte' scholen ontstaan. De Partij van de Arbeid pleit voor een aanpak waarbij scholen met de gemeente, op lokaal niveau dus, concrete taakstellingen afspreken met betrekking tot de instroom van leerlingen met een onderwijsachterstand en/of een achtergrond die anders is dan die van de meerderheid van de leerlingen. Samenwerking tussen scholen moet op dit punt van zijn vrijblijvendheid worden ontdaan. Langs deze weg bestrijden we concentratie van kansarmoede.

Uiteraard mag de keuzevrijheid van ouders niet worden aangetast door oneigenlijke toelatingscriteria van scholen die grotere verscheidenheid in hun leerlingenbestand willen tegenhouden. Alle scholen, ook die met een levensbeschouwelijke grondslag, moeten verplicht zijn om alle leerlingen te accepteren. Aan de praktijk dat bijzondere scholen soms op basis van levensbeschouwelijke argumenten leerlingen met een achterstand de deur wijzen moet een einde komen.

Er moet voorkomen worden dat leerlingen terecht komen in onderwijs dat geen recht doet aan hun talent. Veel kinderen van nieuwe Nederlanders volgen onderwijs op vmbo-niveau terwijl ze meer kunnen. Om onder advisering tegen te gaan blijven we inzetten op onafhankelijke toetsing in de verschillende fasen van de schoolloopbaan. De keuze voor een vervolgopleiding moet worden gemaakt op basis van de capaciteiten en talenten van een leerling. Afkomst en achternaam doen niet ter zake.

Het aantal kinderen van nieuwe Nederlanders dat de school verlaat zonder diploma is onevenredig groot in vergelijking met het gemiddelde aantal uitvallers. Strikte handhaving van de leer- en werkplicht voor jongeren is hier geboden – onder meer via het afleggen van huisbezoeken en snelle afhandeling van zaken door de spijbelrechter. Maar ook aan de aanbodzijde moet iets veranderen. Wij willen een zo hoog mogelijke kwaliteit van het MBO bereiken, met een goede organisatie en gemotiveerde en goed toegeruste leerkrachten, omdat zij vooral degenen zijn die jongeren (van welke achtergrond dan ook) helpen om hun kansen te grijpen. Verder investeren in begeleiding en levenslang leren van leerkrachten is een prioriteit. In samenwerking met het bedrijfsleven dienen scholen de praktische leerwegen (de vroegere ambachtsschool) te verbeteren, om zo de groep laagopgeleide jongeren die nu aan de kant staat aan een baan te helpen. Daarnaast wordt het onderwijsaanbod in het (V)MBO uitgebreid met onder andere sport en cultuur, waardoor jongeren meer tijd op school zullen doorbrengen.

Onderwijzers moeten weer aan onderwijzen toekomen. Maar maatschappelijke problemen blijven niet buiten de schoolpoorten. Daarom wil de PvdA dat het schoolmaatschappelijk werk wordt uitgebreid.

5.3 Vrijtijdsbesteding

Samen sporten, spelen of kunst beoefenen levert een onmisbare bijdrage aan ontmoeting, inburgering en integratie. De PvdA maakt zich sterk voor laagdrempelige activiteiten in samenwerking tussen scholen, brede scholen, buitenschoolse opvang, buurt- en welzijnswerk, (sport)verenigingen en centra voor culturele vorming en kunstbeoefening. Ook wil de PvdA dat bijvoorbeeld (sport)verenigingen die integratie doelbewust bevorderen kunnen rekenen op ondersteuning. Steeds meer verenigingen nemen initiatieven. Het succesvolle programma 'Meedoen' moet worden verlengd en opengesteld voor alle sportbonden en verenigingen.

5.4 Arbeid

Werk is een belangrijke motor voor integratie. Werk emancipeert, stelt in staat tot georganiseerde solidariteit, vermindert afhankelijkheid. Mensen moeten werken, want alleen zo ontwikkelen we samenleving, individuele talenten, zelfrespect en economische onafhankelijkheid.

De positie van nieuwe Nederlanders op de arbeidsmarkt baart de PvdA zorgen. Een groot deel van de arbeidsgerechtigde nieuwe Nederlanders heeft in vergelijking tot oorspronkelijke Nederlanders geen betaalde baan. Zorgelijk zijn ook de achterstanden van jongeren en vrouwen onder de nieuwe Nederlanders op de arbeidsmarkt. Veel nieuwe Nederlanders zijn in vergelijking met oorspronkelijke Nederlanders extra kwetsbaar op de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld vanwege het feit dat ze vaker op uitzendcontracten werken. In tijden dat het economisch slechter gaat, lopen zij daardoor van iedereen de grootste kans om hun baan te verliezen. Iedereen verdient een eerlijke kans op werk. Achterstanden tot de arbeidsmarkt moeten worden weggewerkt en discriminatie op de arbeidsmarkt moet worden aangepakt.

Maar wij accepteren ook geen zelf aangemeten slachtofferschap van mensen die de verantwoordelijkheid voor hun werkloosheid van zich afschuiven door ten onrechte van discriminatie te reppen. Tegenover rechten staat plichten (met bijbehorende sancties), in dit geval de plicht om beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt en om mee te werken aan scholing – zoals het leren van de Nederlandse taal, regulier onderwijs en vakscholing – of reïntegratie. Alleen langs deze weg kunnen mensen hun toekomst in eigen hand nemen en deel uitmaken van onze samenleving. De PvdA wil mensen niet afhankelijk houden van een uitkering, maar hen aan het werk helpen. Ook zelfstandig ondernemerschap willen we stimuleren. Dit wordt ondersteund met ondersteuning en begeleiding, onder andere in de vorm van cursussen zelfstandig ondernemerschap. We investeren in ondernemerschap door te werken aan een beter vestigingsklimaat voor bedrijven, door ondernemen te bevorderen en door de regeldruk voor ondernemers te verminderen. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar ondernemers in achterstandswijken. Microfinanciering moet landelijk worden ingevoerd.

Een actief diversiteitsbeleid bij de overheid en in het bedrijfsleven draagt bij aan het welslagen van inburgering van nieuwe Nederlanders. De overheid dient hier het goede voorbeeld te geven. In het verleden is gebleken dat algemene maatregelen, zoals de Wet Bevordering Evenredige Arbeidsdeelname Allochtonen, nauwelijks succesvol zijn. Concrete projecten gericht op achterstandsgroepen zijn dat wel. Wij pleiten niet voor nieuwe regels, maar voor een goed gecoördineerde aanpak in samenwerking met werkgevers- en werknemersorganisaties. De sociale partners moeten vergaande afspraken maken om bijvoorbeeld via duale trajecten werklozen uit achterstandsgroepen in het algemeen en uit de groep nieuwe Nederlanders in het bijzonder aan de slag te krijgen. Jongeren zijn de toekomst; het creëren van banen en kansen voor jongeren betaalt zich dubbel en dwars terug. Dat geldt ook voor allochtone vrouwen. Diegenen onder hen die niet uit zichzelf aan het werk gaan moeten worden gestimuleerd om dat te doen. Werk betekent economische zelfstandigheid en dat is voor het emancipatieproces cruciaal.

5.5 Sociale zekerheid

De Partij van de Arbeid staat voor een sociale zekerheid die activerend werkt. Dat wil zeggen een baan boven een uitkering. Onze sociale zekerheid en ons arbeidsmarktbeleid heeft helaas niet kunnen voorkomen dat de werkloosheid onder nieuwe Nederlanders onevenredig hoog is, evenals het beroep op uitkeringen. Dat heeft niet alleen een negatief effect op de sociaal economische positie en de participatie van betrokkenen, het zet ook de door ons zo gekoesterde solidariteit onder druk.

Het behouden en versterken van de verzorgingsstaat vergt dat zoveel mogelijk mensen meedoen en bijdragen. Wanneer er tekorten op de Nederlandse arbeidsmarkt zijn die niet kunnen worden vervuld door werkzoekenden in ons land, dan kan arbeidsmigratie een oplossing bieden. Dan moet wel worden voldaan aan een aantal voorwaarden waaronder een ingroeimodel voor de sociale zekerheid. Ons sociale zekerheidsstelsel kan voor tijdelijke arbeidsmigranten die slechts een korte periode hier verblijven niet dezelfde zekerheden bieden. Arbeidsmigratie vraagt om sociale zekerheid op maat. Dat geldt uiteraard niet voor asielzoekers met een verblijfsvergunning. Voor huwelijksmigranten geldt al dat er een onderhoudsplicht is van de Nederlandse partner gedurende de eerste 5 jaar. De PvdA heeft zich steeds verzet tegen verhoging van de inkomensgrens behorende bij die onderhoudsplicht. Huwelijksmigratie moet niet worden voorbehouden aan de rijken.

5.6 Wonen

In stadswijken waar het woningaanbod voornamelijk bestaat uit goedkope sociale huurwoningen concentreren zich allerlei grote problemen, van onveiligheid tot segregatie in het onderwijs. Dit zijn de wijken waar nieuwe Nederlanders de afgelopen decennia massaal hun intrek hebben genomen, vrijwillig maar vooral ook omdat ze daar een woning toegewezen hebben gekregen en omdat woonruimte daar relatief goedkoop is. Oorspronkelijke bewoners kennen hun buurt vaak niet meer terug.

We moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen de Nederlandse samenleving een halt toe roepen. Wijken horen een gezond en gemêleerd aanbod van koop- en (sociale)huurwoningen te bieden. Alleen zo kan de concentratie van achterstanden en problemen worden bestreden (en voorkomen) en alleen zo kan een betere doorstroming in de huizenmarkt op wijkniveau worden bewerkstelligd. Lokale overheden, corporaties en de nationale overheid moeten hier werk van blijven maken: door slim te slopen en te bouwen, door verpaupering tegen te gaan, door onrechtmatige bewoning en huisjesmelkers aan te pakken, door belastingvoordelen te bieden aan ondernemers die voorzieningen terugbrengen en door de uittocht van 'kansrijke' bewoners en de intocht van 'kansarme' bewoners tegen te gaan.

Integratie vindt plaats in de buurten en de wijken als mensen elkaar kunnen ontmoeten. De inrichting van de openbare ruimte is dan ook van groot belang. De overheid heeft een belangrijke taak als het gaat om de kwaliteit van wonen en ontmoeten. De PvdA vindt het van cruciaal belang dat alle Nederlanders in goede woningen kunnen wonen. Van bewoners mag verwacht worden dat zij zorg dragen voor de woning én de woonomgeving.

Overheid en bewoners moeten samen ervoor zorgen dat de straten schoon zijn, de openbare verlichting werkt en dat er voldoende ruimte is voor ontmoetingsplekken in de vorm van speelveldjes, skatebanen, banken en parkjes. Schone en verzorgde wijken en buurten nodigen uit om naar buiten te gaan, om mensen te ontmoeten, om in contact te komen met elkaar. De overheid moet haar faciliterende rol samen met mensen vorm geven.

Hetzelfde geldt ook voor het verenigingsleven en voor vrijwilligerswerk. Ook dit is een onmisbare schakel om de verschillen te overbruggen. Ons sociaal kapitaal in buurten en wijken zit onder andere in verenigingen en vrijwilligersorganisaties. Deelname aan het verenigingsleven verbindt, vergroot het vertrouwen in maatschappelijke organisaties en maakt duidelijk dat samenwerking leidt tot samenleven.

De PvdA maakt zich zowel in de wijken zelf als op het Binnenhof sterk voor een goede buurt voor iedereen. Goed en betaalbaar wonen, dat is het kerndoel van ons woningmarktbeleid. Wie woont er niet het liefst in een buurt die veilig is, met voldoende groen, een prettig winkelaanbod en een wijkverpleegkundige en een wijkagent die een oogje in het zeil houden?

Daarnaast moeten bewoners meer betrokken worden bij hun buurt. De PvdA wil de buurt teruggeven aan de bewoners. Door nauw met hen samen te werken, omdat zij het zijn die met de beste ideeën komen. Daarom zetten wij ons in voor inspraak van alle bewoners bij de aanpak van hun wijk en voor het uittrekken van extra middelen ter ondersteuning van bewonersinitiatieven.

5.7 Specifiek beleid

5.7.1 Aanpak van probleemjongeren

De oorzaak van wangedrag van een deel van onze jongeren (helaas meer dan gemiddeld van Nederlands-Marokkaanse en Antilliaanse afkomst) ligt voor een groot deel in het ontbreken van een sterke thuiscultuur – een thuiscultuur die vaak niet aansluit op die van school en straat, en aan onvoldoende sociale controle buitenshuis. Ook de school is vaak weinig dominant in het leven van deze jongeren aanwezig: zij spijbelen veel en vallen uit voordat ze een diploma hebben behaald. 'Thuis' en 'school' leggen het af tegen de straat, waar een harde, meedogenloze straatcultuur heerst. Respect voor andere buurtbewoners, voor de rechtsstaat en vertegenwoordigers daarvan (politie en justitie) is bij deze jongeren ver te zoeken.

Duidelijk is dit: handhaving staat voorop. Op straat is de politie de baas om te garanderen dat de straat niet van enkelen, maar van iedereen is. Dat garandeert dat de straat niet van enkelen, maar van iedereen is. Om deze reden zet de PvdA zich al jaren in voor extra wijkagenten en veiligheidshuizen. Op plekken waar het misloopt moet tijdelijk extra politie kunnen worden ingezet. Ook moeten de mogelijkheden voor burgemeesters om over-

last en criminaliteit aan te pakken worden versterkt als hulpverlening faalt. Uiteraard altijd met de mogelijkheid van rechterlijke toetsing. Dit via uitbreiding van de zogenoemde doorzettingmacht. De PvdA accepteert het niet dat zowel de schade als de rekening van probleemgedrag op de samenleving als geheel worden afgewenteld. Zowel in het kader van politiewerk als ten behoeve van hulpverlening kan het vaststellen van herkomst of afkomst noodzakelijk zijn. Dit zal steeds omgeven moeten zijn met een duidelijke noodzaak en heldere waarborgen. Daders moeten worden gestraft en wij staan pal voor de slachtoffers.

Jongeren die overlast veroorzaken moeten op de huid worden gezeten. Ouders hebben daarbij een belangrijke rol. Scholen hebben met name een signalerende en sociaalpedagogische functie. Juridische procedures voor overlastveroorzakers en straatcriminelen moeten worden versneld. De machocultuur doorbreken we onder meer door zorg te dragen voor effectieve straffen (die i.i.g. niet statusverhogend werken). Als een minderjarige voor de rechter verschijnt, moeten de ouders daarbij aanwezig zijn. Ouders worden financieel aansprakelijk gesteld voor schade aangericht door jongeren tot 18 jaar (nu geldt een leeftijdsgrens van 16 jaar). De financiële schade wordt daarna verhaald op de volwassen dader.

Scherpe correctie van ongewenst gedrag heeft ook een preventieve werking. Jongere kinderen moeten zien dat het niet loont om het verkeerde pad op te gaan. Naast repressie – handhaving dus – moet er meer aandacht komen voor preventie. Dat bereiken we via generiek beleid op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt maar ook via specifieke maatregelen. Om te zorgen dat jongeren beter worden toegerust voor hun functioneren in de samenleving, moet de thuiscultuur worden versterkt en moet de school een belangrijker plek in hun dagelijks leven krijgen. Het inzetten van straatcoaches en gezinsbezoekers zoals in delen van Amsterdam, blijkt goed en preventief te werken en verdient navolging in andere delen van ons land.

5.7.2 *Discriminatie tegengaan*

Discriminatie mag niet maar is desondanks van alle tijden. De kwetsbare positie van minderheden is ook vandaag de dag een zorg. We zetten de strijd tegen discriminatie en vóór emancipatie voort en intensiveren die waar nodig is. ‘Kleine’ discriminatie is daarbij net zo belangrijk als ‘grote’ uitingen van discriminatie. Iedereen moet een club of discotheek binnen kunnen, ongeacht kleur of afkomst. Dat je je in zo’n horecagelegenheid behoorlijk en fatsoenlijk gedraagt tegenover anderen is niet meer dan normaal. Wie bewezen heeft zich niet aan de regels te kunnen houden mag de toegang worden ontzegd.

Geweld tegen alle minderheden, waaronder in toenemende mate joden en homo’s neemt helaas toe. Dergelijk gedrag moet voortvarend worden bestreden – door het organiseren van intensieve voorlichting op scholen en sportclubs, maar ook door wetsovertredingen effectief en consequent te bestraffen. Daarbij dient er bijzondere aandacht uit te gaan naar discriminatie van minderheden door minderheden en voor wegpesten en geweldpleging tegen nieuwe Nederlanders, veelal gepleegd door extreemrechtse jongeren. Ook hier is effectieve bestraffing en preventie van groot belang. Specifieke aandacht richten we op het bestrijden van discriminatie op de arbeidsmarkt. Een speciaal rechercheteam moet worden ingezet om werkgevers aan te pakken die nieuwe Nederlanders discrimineren. Meldingen en aangiftes moeten snel worden behandeld. Niemand mag op basis van zijn of haar achternaam geweerd uit het arbeidsproces.

Opsporing en vervolging van discriminatie verdienen meer aandacht. Met het oog hierop moeten politie en justitie hun capaciteit versterken, prioriteiten verleggen en, waar nodig, aansturen op een mentaliteitsverandering bij medewerkers. Meldingen en aangiftes moeten nauwkeurig worden geregistreerd en altijd in onderzoek worden genomen. Het is van groot belang voor het rechtsgevoel van burgers dat de overheid discriminatie effectief en zichtbaar bestrijdt.

Daarnaast moet het meer worden gestimuleerd om mensen ook echt aangiftes te laten doen. Te vaak leggen slachtoffers van discriminatie zich neer bij de situatie vanwege een wantrouwen in de afhandeling binnen ons rechtssysteem. Bij aangifte bij de politie wordt discriminatie te vaak als een ander type melding geregistreerd. Wie zich schuldig maakt aan discriminatie komt er op deze manier mee weg en wie het slachtoffer is van discriminatie voelt zich niet serieus genomen. Deze vicieuze cirkel moet worden doorbroken.

5.7.3 *Versterken van de positie van migrantenvrouwen*

De positie van migrantenvrouwen en hun dochters verdient bijzondere aandacht. De overheid moet zich meer specifiek en proactief inzetten om vrouwenemancipatie te bevorderen. Te vaak trekken vrouwen aan het kortste eind. Mannen houden soms hun vrouwen thuis, zich daarbij ten onrechte beroepend op hun geloofsovertuiging of culturele tradities. Meisjes mogen soms hun eigen leven niet vormgeven. Zo wordt het hun moeilijk gemaakt

om een plaats in de samenleving te vinden. De Partij van Arbeid steunt alle vrouwen in de strijd voor gelijke behandeling. We stimuleren daarom alle initiatieven die vrouwen kansen bieden om hun leven te leiden in vrijheid – waaronder aparte activiteiten voor vrouwen.

5.7.4 *Selectieve migratie*

Asielzoekers

Nederland moet een baken blijven voor vluchtelingen. Dat kan alleen als ons land een streng maar rechtvaardig migratiebeleid voert. Economische vluchtelingen kunnen daarom geen plek vinden in ons land. De asielprocedure moet streng maar rechtvaardig zijn en mag niet jarenlang voortslepen. Asielzoekers die zijn toegelaten moeten zo snel mogelijk kunnen beginnen met integratie. Een effectief terugkeerbeleid voor niet toegelaten asielzoekers is een vereiste. Het beleid moet op Europees niveau verder worden geharmoniseerd om te voorkomen dat landen elkaar beconcurreren op strengheid.

Huwelijksmigranten

Huwelijksmigratie behoort nog altijd tot de grootste immigratiebewegingen. Te vaak zet een dergelijk huwelijk een rem op het integratieproces van de partner die al in Nederland woonde. Voor de Partij van de Arbeid staat het recht op vrije partnerkeuze voorop – iedereen moet kunnen trouwen met wie hij of zij wil. In dit verband is de in ons verkiezingsprogramma voorgestelde verlaging van de leges voor verblijfsvergunningen nog steeds van groot belang. Dat betekent ook dat van dwang om te trouwen nooit sprake mag zijn. Landsgrenzen mogen voor de liefde geen onoverkomelijk obstakel vormen. Wel stellen we eisen aan alle huwelijksmigranten ongeacht het land van herkomst, die er voor moeten zorgen dat zij integreren in onze samenleving. Inburgering begint dus in het land van herkomst en moet hier worden voortgezet: de huwelijksmigrant kiest immers niet alleen voor een partner, maar ook voor een nieuw thuis.

Arbeidsmigranten

Binnen de Europese Unie bestaat een vrij verkeer van werknemers. Arbeidsmigratie, ook vanuit elders ter wereld, kan voordelen hebben voor een vergrijzend Nederland. Toch wil de Partij van de Arbeid wil dat terughoudendheid wordt betracht op het gebied van arbeidsmigratie. Het vanuit een economische behoefte laten instromen van werknemers – zoals in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw gebeurde met de ‘gastarbeiders’ – kan tot grote maatschappelijke problemen leiden als dat niet gepaard gaat met een goed integratiebeleid, zo weten we nu. Arbeidsmigratie moet daarom gekoppeld worden aan het absorptievermogen van onze samenleving. Ook moet er bij arbeidsmigratie gewaakt worden voor verdringing op de arbeidsmarkt. De moeizame aansluiting tussen vraag en aanbod op delen van de arbeidsmarkt mag niet leiden tot een keuze voor de weg van de minste weerstand. In het algemeen geldt dat we alles op alles moeten zetten om eerst werklozen aan het werk te helpen, voordat we kiezen voor het faciliteren van arbeidsmigratie.

Daar waar arbeidsmigratie een antwoord biedt op specifieke tekorten op onze arbeidsmarkt maken we onderscheid tussen hooggekwalificeerde kennismigranten voor wie meer kansen moeten komen, middenkader-arbeidsmigranten voor wie de arbeidsmarkttoets blijft gelden en laaggeschoolde arbeidsmigranten voor wie we een terughoudend beleid voorstaan, mede in het licht van de komst van werknemers uit nieuwe EU-lidstaten. Aan de effecten van arbeidsmigratie van laaggeschoolde werknemers uit nieuwe Europese lidstaten op de leefbaarheid van wijken en buurten moet nadrukkelijker aandacht worden geschonken.

Arbeidsmigratie mag niet wringen met het principe van solidariteit. Nadelige gevolgen voor ontwikkelingslanden van arbeidsmigratie naar ons land (braindrain) moeten worden ingeperkt en de voordelen ervan (geldovermakingen, investeringen, kennisoverdracht) moeten juist worden bevorderd. Tijdelijke arbeid in ons land moet niet alleen voordelig zijn voor onze samenleving en economie, maar ook voor die van het land van herkomst van de arbeidsmigrant. Illegale arbeid, uitbuiting en misbruik van arbeidsmigranten moeten worden voorkomen en bestreden. Voor arbeidsmigranten gelden in Nederland dezelfde arbeidsvoorwaarden als voor Nederlandse werknemers.

5.7.5 *Actieve inburgering*

Inburgering van nieuwkomers begint zo mogelijk (bijvoorbeeld waar het gaat om huwelijksmigratie) in het land van herkomst. Het verplichte inburgeringsexamen is waardevol in dit verband. Behalve op inburgering van nieuwkomers in het algemeen, zet de PvdA in op specifieke aandacht voor de inburgering van uitkeringsgerechtigden en ouders van schoolgaande kinderen. Inburgeringcursussen moeten kwalitatief hoogwaardig zijn, onderwezen worden door gediplomeerde docenten en moeten maatwerk bieden dat is toegesneden op de individuele mogelijkheden en ambities van immigranten. Het verplichte niveau van het examen is nauwelijks

genoeg om direct in te stromen in vervolgonderwijs en tegelijkertijd is het voor velen hoog gegrepen. Dat betekent dat voor de meerderheid tempo en eindtermen hoger kunnen liggen, maar voor enkelen een lager niveau passend is. In sommige gevallen zijn nieuwkomers door bijvoorbeeld een te laag opleidingsniveau of analfabetisme niet in staat om aan de inburgeringstoets te voldoen. Hier kunnen lokale overheden reeds gebruik maken van de mogelijkheid om hen vrij te stellen van de inburgeringsplicht. Verplichte inburgering mag voor mensen die echt niet kunnen geen blokkade vormen voor een permanent verblijfsrecht in Nederland.

Nu de wachtlijsten voor inburgeringscursussen en taallessen op veel plaatsen zijn weggewerkt, mogen de beschikbare plekken niet langer leeg blijven. Er komt een actiever aanbodbeleid, ook voor oudkomers. Voorop staat dat de meeste nieuwkomers graag willen inburgeren. Zij moeten verder worden geholpen. Zo moet kinderopvang beter geregeld worden. We stellen ons teweer tegen het “niet willen”. We accepteren niet dat mensen weigeren om in te burgeren en bijvoorbeeld nalaten te investeren in het leren van de taal. In Nederland vullen we formulieren in – of het nu gaat over een theorie-examen voor het rijbewijs of informatiebrochures van publieke voorzieningen – in de Nederlandse taal. Want je doet niet alleen jezelf tekort als je geen Nederlands spreekt, maar ook je burens, je baas en je collega’s. Bovenal zijn het de kinderen van nieuwe Nederlanders die lijden onder de taalachterstand van de taal onmachtige ouders. Een kind dat pas op zijn vierde, als het voor het eerst naar school gaat, Nederlands hoort, kampt met een achterstand die niet of nauwelijks meer in te halen is.

Asielmigranten die in afwachting zijn van eventuele toelating leren nu slechts in beperkte mate de beginselen onze rechtsstaat en onze taal en cultuur. Met inburgering wordt pas begonnen als de asielprocedure is afgerond. Dit systeem komt erop neer dat echte vluchtelingen lijden onder de aanwezigheid in de asielprocedure van economische vluchtelingen. Dit zorgt vaak voor jarenlange frustraties bij vluchtelingen die uiteindelijk wel in aanmerking komen voor het Nederlanderschap. Aan deze wrange situatie dient snel een einde gemaakt te worden. Ook beperkte arbeidsdeelname van asielmigranten is noodzakelijk om diegenen die uiteindelijk het Nederlanderschap verwerven een zo sterk mogelijke uitgangspositie in onze samenleving te verschaffen.

6. Onze inzet samengevat

De Partij van de Arbeid erkent de pijn en het onbehagen

De afgelopen decennia hebben veel nieuwe Nederlanders zich permanent gevestigd in ons land. Dat is op zichzelf niets nieuws. Nederland is van oudsher een immigratieland. De Nederlandse geschiedenis kenmerkt zich door een voortdurende in- en uitstroom van mensen die samen ons land hebben vormgegeven zoals het nu is. De Partij van de Arbeid erkent de gevoelens en de problemen die migratie en integratie met zich meebrengt. Dat geldt eens te meer in een tijd van veranderingen in de samenleving onder invloed van globalisering, individualisering en secularisering. Door migratie verandert de samenstelling van de bevolking. Dat gaat gepaard met onbehagen. Bekende sociale patronen zijn verdwenen. Gedeelde omgangsvormen zijn niet langer vanzelfsprekend en breed leeft het idee dat de samenleving steeds minder veilig wordt. Dat is een akelig gevoel als het gaat over het land waar je bent geboren en getogen, het land dat je grootouders, je ouders en jij zelf mee hebben opgebouwd. Ook veel nieuwkomers ervaren verlies en onbehagen. Het verlaten van je moederland, ook al is dat een eigen keuze, heeft grote gevolgen. Een deel van de nieuwkomers vindt weinig houvast in de samenleving. Daarom houden ze vast aan eigen oude en vertrouwde tradities en gewoonten, die ze ook hun kinderen proberen bij te brengen. Veel nieuwe Nederlanders en kinderen van nieuwe Nederlanders die hier al jaren wonen, en Nederland zoals het nu is mee opgebouwd hebben, hebben de indruk dat ze meer dan ooit worden afgerekend op achternaam, huidskleur, afkomst of geloof. Hoe kun je je nog langer Nederlander voelen als anderen je steeds als allochtoon zien en als het onduidelijk blijft wanneer je nou eindelijk 'migrant-af' bent?

De Partij van de Arbeid biedt perspectief

Integratie is in essentie een taak van burgers zelf. Integratie vraagt van nieuwe Nederlanders de grootste inspanning. Een plek vinden in een nieuwe samenleving betekent loslaten, soms meer dan je lief is. Het vraagt om een keuze voor Nederland. Mensen die hier hun wortels hebben moeten ruimte bieden aan tradities, religies en culturen die van oudsher niet tot de Nederlandse samenleving behoorden. In ons Nederland bouwt iedereen mee aan een gezamenlijke toekomst. Door zich te houden aan de wetten en de regels van onze rechtsstaat. Door het uitoefenen van actief burgerschap -meedoen in de samenleving- door te leren, door te werken en door het Nederlanderschap te koesteren en te beschermen. Door zich te identificeren met elkaar, respect te tonen voor vrijheid, democratie, gelijkheid van mannen en vrouwen en van homo's en hetero's, door samen verantwoordelijkheid te dragen voor dit land en de toekomst van onze kinderen.

De Partij van de Arbeid vernieuwt haar traditie van tolerantie: normeren, confronteren en tolereren

Het welslagen van integratieprocessen wordt bemoeilijkt door oververtegenwoordiging van nieuwe Nederlanders in criminaliteit en overlast, door onbeslechte discussies over mannelijke moslims die vrouwen de hand weigeren te schudden, door trammelant over burka's en aparte inburgeringscursussen voor vrouwen. Het gaat hier om vraagstukken die raken aan de kernwaarden van onze rechtsstaat. Zonder een vruchtbare strategie om ermee om te gaan strandt elk verhaal over het scheppen van kansen en het accepteren van diversiteit op huizenhoge drempels van argwaan en slechte ervaringen. Al dit soort conflicten lossen we op door drie routes in te zetten: a) handhaven van wetten en regels, b) confrontatie en dialoog met andersdenkenden c) het tolereren en accepteren van ruimte voor verschil. Daarbij gaat het om onschadelijk gedrag dat de één wenselijk en de ander als onwenselijk zal ervaren. Deze strategieën kunnen we los van elkaar of in combinaties toepassen. Wij kiezen in een concreet geval altijd de route die de grootste bijdrage aan integratie en emancipatie levert.

De Partij van de Arbeid kiest voor emancipatie

Emancipatie vraagt om het bieden van kansen, het investeren in talent, het wegwerken van achterstanden en het bestrijden van achterstelling. Dat kan alleen maar met een effectieve publieke sector. Onderwijs en werk zijn de werkelijke emancipatiemachines. Schooluitval, werkloosheid en (kleine) criminaliteit zijn in meer en mindere mate terug te voeren op taal- of opleidingsachterstand bij de start van de basisschool en op een gebrekkige opvoeding thuis. Werkloosheid gaat gepaard met achterstand en afhankelijkheid van de sociale zekerheid. De Partij van de Arbeid neemt stelling tegen segregatie langs etnische lijnen. We moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen onze samenleving een halt toeroepen. Leerlingen, collega's en stadsgenoten moeten met elkaar in plaats van naast elkaar leren, werken en leven. Wij investeren in inburgering, gaan verantwoord om met migratie en bestrijden discriminatie slagvaardig.

De Partij van de Arbeid is uw bondgenoot in een gedeelde toekomst

Er is veel te doen. En de politiek moet dat ook met een groot gevoel van urgentie aanpakken. De PvdA kiest voor strikte handhaving, duidelijke regels en emancipatie. Maar uiteindelijk is het niet de overheid die integratie kan

bewerkstelligen. De overheid kan een brug bouwen over een rivier, maar niet tussen u en uw buurman. Dat moeten u en uw buurman zelf doen. Het Nederland dat de Partij van de Arbeid voor ogen staat is een land waar deze bruggen geslagen zijn. Waar iedereen zegt:
'Dit is ons land. En samen zijn wij dit land.'

Noten

1. De kaasstolp aan diggelen (2002) De Boer e.a. p.22
2. CBS Jaarrapport Integratie 2008

